LENIN

OPERE COMPLETE

www.dacoromanica.ro

Proletari din toate țările, uniți-vă!

LENIN

OPERE
COMPLETE

35

www.dacoromanica.ro

TRADUCEREA ÎN LIMBA ROMÂNĂ
APARE ÎN URMA HOTĂRÎRII C.C.
AL P.C.R. EA A FOST ÎNTOCMITĂ
DUPĂ ORIGINALUL ÎN LIMBA RUSĂ,
ED. A V-A

www.dacoromanica.ro

INSTITUTUL DE MARXISM-LENINISM
DE PE LÎNGĂ C. C. AL P. C. U. S.

V. I. LENIN

OPERE COMPLETE

EDIȚIA A DOUA

EDITURA POLITICA
BUCUREȘTI — 1965

www.dacoromanica.ro

INSTITUTUL DE MARXISM-LENINISM
DE PE LÎNGĂ C. C. AL P. C. U. S.

V. I. LENIN

VOL.

35

Octombrie 1917 — martie 1918

EDITURA POLITICĂ
BUCUREŞTI — 1965

www.dacoromanica.ro

PREFAŢĂ

Volumul al treizeci şi cincilea al Operelor complete ale lui V. I. Lenin cuprinde lucrările scrise începînd de la 25 octombrie (7 noiembrie) 1917 pînă la 5 martie 1918 — de la victoria insurecţiei armate din Octombrie la Petrograd pînă la Congresul al VII-lea al partidului.

Aceasta este perioada în care revoluţia proletară a străbătut în marş triumfal întreaga ţară necuprinsă. Cu fiecare zi, Puterea sovietică se întărea tot mai mult. În jurul proletariatului, forţa conducătoare a revoluţiei, se uneau masele muncitoare de la oraşe şi sate, şi în primul rînd ţărănimea săracă. Această puternică mişcare populară era condusă de partidul comunist, care a devenit partidul de guvernămînt al primului stat socialist din lume al muncitorilor şi ţăranilor. După victoria Marii Revoluţii din Octombrie, în faţa partidului se puneau noi sarcini istorice : crearea şi consolidarea Statului sovietic, transformarea societăţii pe baze socialiste, organizarea apărării ţării împotriva încercuirii capitaliste duşmane, consolidarea legăturilor internaţionale cu proletariatul din celelalte ţări.

Marea Revoluţie Socialistă din Octombrie este indisolubil legată de numele lui Lenin. Sub conducerea lui, partidul bolşevic a reuşit să unească într-un torent revoluţionar unic lupta clasei muncitoare pentru socialism, mişcarea întregului popor pentru pace, lupta ţăranilor pentru pămînt, lupta de eliberare naţională a popoarelor asuprite din Rusia şi să îndrepte aceste forţe spre răsturnarea capitalismului. Victoria Revoluţiei Socialiste din

www.dacoromanica.ro

Octombrie a constituit un exemplu strălucit de aplicare în practică a teoriei lui Lenin cu privire la revoluția socialistă, o confirmare a justeței concluziei lui Lenin cu privire la posibilitatea victoriei socialismului la început într-o singură țară capitalistă.

Lucrările lui Lenin incluse în acest volum arată importanța istorică-mondială a Revoluției din Octombrie, primii pași în activitatea creatoare și transformatoare a Statului sovietic, politica lui externă de pace. În ele se reflectă lupta dusă de proletariat și de țărănimea muncitoare împotriva claselor exploatatoare, care opuneau rezistență, împotriva partidelor contrarevoluționare ale cadeților, menșevicilor și socialiștilor-revoluționari de dreapta și este dat la iveală caracterul mic-burghez al partidului socialiștilor-revoluționari de stînga. Într-o seamă de documente este caracterizată lupta intransigentă dusă de Lenin, de partidul bolșevic împotriva elementelor oportuniste de dreapta și împotriva „comuniștilor de stînga" în cele mai importante probleme ale politicii interne și externe.

Revoluția socialistă din Rusia a deschis o nouă eră în istoria omenirii — era prăbușirii capitalismului și a instaurării socialismului. „De azi înainte, în istoria Rusiei începe o nouă epocă, și această revoluție rusă, cea de-a treia, trebuie să ducă, în ultimă instanță, la victoria socialismului" — spunea Lenin în cuvîntarea rostită la ședința Sovietului de deputați ai muncitorilor și soldaților din Petrograd în prima zi a revoluției (vezi volumul de față, p. 2).

Revoluția din Octombrie a dus la scindarea lumii în două sisteme opuse. Pe arena internațională a apărut primul stat socialist.

Lichidînd proprietatea privată asupra principalelor mijloace de producție, Revoluția Socialistă din Octombrie a subminat baza economică a orînduirii bazate pe exploatare și nedreptate socială: pămîntul, fabricile, uzinele, căile ferate au devenit un bun al poporului — creatorul tuturor valorilor materiale și spirituale.

Marea importanță istorică a Revoluției din Octombrie constă în faptul că ea a scuturat jugul robiei naționale, a proclamat și a asigurat dreptul națiunilor la autodetermi-

www.dacoromanica.ro

nare, mergînd pînă la despărțire și crearea unor state independente, a deschis în fața popoarelor largi perspective de dezvoltare economică, politică și culturală, de consolidare a prieteniei frățești pe baza socialismului. În „Declarația drepturilor poporului muncitor și exploatat", scrisă de Lenin, se proclama: „Republica Sovietică Rusă se constituie pe baza unirii libere a unor națiuni libere, ca federație a Republicilor Sovietice naționale" (p. 231).

Marea importanță istorică a Revoluției Socialiste din Octombrie a constat în faptul că a scos Rusia din războiul imperialist, a salvat țara de la catastrofa națională la care o împingeau clasele exploatatoare, a salvgardat popoarele Rusiei, amenințate de pericolul înrobirii de către capitalul străin.

Statul sovietic a lansat măreața lozincă a păcii și a pornit la aplicarea unor principii noi în relațiile dintre popoare și țări.

Revoluția Socialistă din Octombrie a avut o uriașă importanță internațională. Ea a însuflețit pe muncitorii și țăranii din lumea întreagă, făcîndu-i să pornească o luptă hotărîtă și plină de abnegație împotriva războiului imperialist, pentru pace între popoare, pentru democrație și socialism. Revoluția rusă a exercitat o uriașă influență revoluționară asupra clasei muncitoare din Europa și din toată lumea, a ridicat întreaga mișcare muncitorească mondială pe o treaptă nouă. Sub influența Revoluției din Octombrie s-au pus în mișcare popoarele din țările coloniale și semicoloniale. În primul stat din lume al muncitorilor și țăranilor, omenirea muncitoare a dobîndit un sprijin de nădejde în lupta ei împotriva războaielor de cotropire, pentru pace și securitatea popoarelor. „Republica noastră socialistă a Sovietelor — spunea Lenin — se va înălța trainic, ca un far al socialismului internațional și ca un exemplu pentru toate masele de oameni ai muncii. Acolo este încăierare, război, vărsare de sînge, jertfirea a milioane de oameni, exploatare de către capital, aici e adevărata politică a păcii și republica socialistă a Sovietelor" (p. 289).

Victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie a marcat o nouă etapă în viața și activitatea lui V. I. Lenin.

www.dacoromanica.ro

Lenin a condus lupta partidului bolșevic și a poporului sovietic pentru rezolvarea sarcinilor istorice ale dictaturii clasei muncitoare, pentru construirea socialismului. El a condus nemijlocit crearea Statului sovietic, a elaborat problemele teoretice ale construirii noii societăți și a îndrumat aplicarea în practică a planurilor de transformare socialistă a Rusiei. Lenin era întruchiparea omului de stat de tip nou, socialist. El a fost primul conducător de stat din istoria omenirii animat de o profundă credință în forțele creatoare ale poporului, strîns legat de masele largi de oameni ai muncii și bucurîndu-se de încrederea și sprijinul lor nelimitat.

Volumul al 35-lea începe cu istoricele documente scrise de Lenin : apelul „Către cetățenii Rusiei !", în care anunța răsturnarea guvernului provizoriu burghez și trecerea puterii în mîna Sovietelor ; raportul cu privire la sarcinile puterii Sovietelor, prezentat la ședința din 25 octombrie (7 noiembrie) a Sovietului din Petrograd ; rapoartele asupra păcii și asupra pămîntului, prezentate la cel de-al doilea Congres general al Sovietelor, care s-a deschis în aceeași zi la Smolnîi (Petrograd). Congresul a proclamat trecerea întregii puteri din țară în mîna Sovietelor de deputați ai muncitorilor, soldaților și țăranilor și a format guvernul sovietic în frunte cu V. I. Lenin.

Primul act al Puterii sovietice a fost adoptarea Decretului asupra păcii, scris de Lenin. Guvernul sovietic a propus popoarelor și guvernelor tuturor țărilor beligerante să încheie pace în condiții echitabile pentru toate popoarele, o pace fără anexiuni și contribuții. În raportul prezentat de Lenin și în Decretul asupra păcii au fost formulate principiile noului tip de relații internaționale bazate nu pe aservirea națiunilor slabe, ci pe instaurarea păcii între toate popoarele, pe recunoașterea egalității în drepturi a națiunilor, a independenței tuturor statelor și au fost proclamate metodele frățișe, cinstite ale diplomației sovietice. Decretul scris de Lenin opunea politicii imperialiste de războaie și cotropiri politica coexistenței pașnice a statelor cu orînduiri sociale diferite. Principiile coexistenței pașnice, elaborate de Lenin, constituie un puternic mijloc de unire

www.dacoromanica.ro

pe plan internațional a popoarelor din toate țările în lupta pentru pace.

La al doilea Congres general al Sovietelor a fost rezolvată problema pămîntului. Prin Decretul lui Lenin asupra pămîntului, proprietatea moșierească a fost desființată imediat, fără nici o despăgubire. Proprietățile moșierești, domeniile coroanei, mănăstirești și bisericești au fost puse la dispoziția comitetelor agrare de plasă și a Sovietelor județene de deputați ai țăranilor. Prin acest Decret, Puterea sovietică a dat în folosință gratuită țăranilor peste 150 de milioane deseatine de pămînt. Decretul asupra pămîntului a însemnat realizarea aspirațiilor de veacuri ale țărănimii muncitoare.

Marea Revoluție Socialistă din Octombrie a instaurat pentru prima oară în istorie dictatura proletariatului, a creat un nou tip de stat — Statul sovietic socialist. Conducerea statului a trecut în mîna Sovietelor de deputați ai muncitorilor, țăranilor și soldaților, create de oamenii muncii. „...Prin organizarea acestor Soviete — spunea Lenin — se făurește ceva măreț, nou și fără precedent în istoria revoluției mondiale“ (p. 248). Sovietele, apărute în cursul revoluției, constituiau o formă de dictatură a proletariatului, care reprezenta o democrație fără precedent, principial deosebită de cea burgheză, democrație pentru majoritatea poporului, exploatată pînă atunci.

Lenin ne învăța că unul din principalele izvoare ale forței statului socialist este participarea conștientă a maselor largi de oameni ai muncii la conducerea treburilor statului. El chema să se pună cu hotărîre capăt prejudecății că statul nu poate fi condus decît de burghezie, de așa-zisele clase de sus ale societății. El avea o încredere nestrămutată în forțele creatoare ale maselor trezite de revoluție. „Victoria va fi de partea celor exploatați — scria el —, deoarece de partea lor este viața, de partea lor este forța numărului, forța masei, forța nesecatelor izvoare a tot ce este plin de abnegație, principial, cinstit, a tot ce tinde să meargă înainte, ce se trezește la construirea noului, a întregii uriașe rezerve de energie și de talente din rîndurile așa-numitului «popor de rînd», muncitorii și țăranii. A lor va fi victoria“ (p. 203—204).

www.dacoromanica.ro

Congresele Sovietelor de deputați ai țăranilor, congresele muncitorilor și funcționarilor de la căile ferate, congresul general al armatei, congresul flotei militare etc., care au avut loc în noiembrie-decembrie 1917, au constituit o mărturie a activității maselor care năzuiau să reorganizeze societatea pe baze socialiste. În rapoartele și cuvîntările rostite la aceste congrese și incluse în volumul de față, Lenin explică situația politică, sarcinile și perspectivele revoluției, îi cheamă pe oamenii muncii la creație de sine stătătoare, la luptă hotărîtă împotriva contrarevoluției, la construirea cu abnegație a societății noi, socialiste, îi previne împotriva dificultăților și uneltirilor dușmanilor, le insuflă încredere în victoria Puterii sovietice, în triumful socialismului.

Marele merit al lui Lenin este acela de a fi elaborat în lucrările sale programul concret al construcției socialiste, principiile administrării sovietice, generalizînd experiența maselor de oameni ai muncii în făurirea vieții noi. Un rol imens în organizarea maselor pentru înfăptuirea primelor măsuri de transformare socialistă a Rusiei au avut decretele istorice ale Puterii sovietice. Aceste decrete, scrise în majoritatea lor de către Lenin sau elaborate cu participarea lui, sînt documente programatice ale construirii societății socialiste. În ele își găsesc expresia probleme de importanță capitală — desființarea proprietății private asupra pămîntului, introducerea controlului muncitoresc în întreprinderi, naționalizarea băncilor, crearea Consiliului economic superior etc. Aceste decrete au constituit, după cum s-a exprimat Lenin, niște jaloane pe drumul dezvoltării formelor noi de viață.

Una dintre primele măsuri menite să submineze dominația economică a capitalului a fost naționalizarea băncilor. Apreciind această măsură economică revoluționară a dictaturii proletariatului, Lenin spunea : „Băncile sînt centre importante ale economiei capitaliste contemporane. Aici se adună bogății nemaipomenite, care sînt repartizate în toată țara noastră uriașă, aici e nervul întregii vieți capitaliste“ (p. 283). Guvernul sovietic a transformat băncile într-un instrument al dictaturii proletariatului, într-un aparat de evidență și control socialist. Concentrarea în

www.dacoromanica.ro

mîna Statului sovietic a căilor ferate, naționalizarea flotei fluviale și maritime au constituit un pas important în procesul de socializare a mijloacelor de producție.

Lenin a formulat principalele teze cu privire la căile de socializare a celor mai importante mijloace de producție în „Proiectul de decret cu privire la înfăptuirea naționalizării băncilor și la măsurile necesare în legătură cu aceasta", precum și în notele „Problemele politicii economice", în „Schiță a programului de măsuri economice" și în alte documente incluse în acest volum.

După victoria Revoluției din Octombrie, Lenin a acordat o deosebită atenție pregătirii naționalizării marii industrii — pas deosebit de important, hotărîtor în transformarea socialistă a economiei. Controlul muncitoresc asupra producției și repartiției produselor introdus în primele zile ale revoluției socialiste a jucat un rol de seamă în pregătirea naționalizării industriei. Lenin a arătat în repetate rînduri că introducerea controlului și a evidenței constituie primii pași spre socialism. Sarcinile controlului muncitoresc asupra producției au fost schițate în „Proiectul de lege cu privire la controlul muncitoresc", care a stat la baza „Legii cu privire la controlul muncitoresc", adoptată de C.E.C. din Rusia în decembrie 1917.

„De la controlul muncitoresc am mers spre crearea Consiliului economic superior" — spunea Lenin în ianuarie 1918 (p. 284). Călăuzindu-se după indicațiile lui Lenin că „munca *de organizare* este accesibilă și unui muncitor sau țăran *de rînd* care știe carte, se pricepe la oameni și are experiență practică" (p. 208—209), partidul comunist a creat organele economice ale Statului sovietic, promovînd în munca economică pe cei mai buni oameni din rîndul clasei muncitoare. Paralel cu organizarea comisariatelor și departamentelor economice, Lenin a trasat sarcina creării unui organ economic superior care să conducă și să reglementeze întreaga economie a Statului sovietic. Acesta a fost Consiliul economic superior, creat în decembrie 1917. Consiliul economic superior și-a desfășurat activitatea sub conducerea nemijlocită a lui V. I. Lenin.

Sistemul sovietic de conducere a economiei a fost creat cu participarea activă a maselor de oameni ai muncii.

www.dacoromanica.ro

Lenin arăta că numai masele pot elabora planuri concrete de organizare a vieții economice, că „începutul trebuie făcut simultan și de sus și de jos" (p. 154).

Încă de la primele transformări socialiste au ieșit la iveală forțele creatoare și organizatorice ale clasei muncitoare și ale maselor muncitoare ale țărănimii, capacitatea lor nu numai de a desființa rînduielile burgheze și de a-i expropria pe capitaliști, dar și de a organiza în mod independent producția socială. „Lumea n-a mai văzut vreodată ceva asemănător celor ce se petrec în prezent la noi în Rusia — spunea Lenin — în această țară uriașă, împărțită într-o serie de state separate, alcătuită dintr-un număr imens de naționalități și popoare eterogene : o uriașă muncă organizatorică în toate județele și regiunile, organizarea păturilor de jos, muncă desfășurată nemijlocit de mase, activitate creatoare..." (p. 294).

Lenin a descoperit în întrecerea socialistă o formă excelentă de dezvoltare a inițiativei creatoare și a activității maselor, un mijloc puternic de atragere a oamenilor muncii la construcția economică și culturală. În binecunoscutul articol „Cum trebuie organizată întrecerea ?", el subliniază că numai în socialism poate avea loc o întrecere în masă. Socialismul nu numai că nu înăbușă întrecerea, cum afirmă în mod mincinos publiciștii burghezi, dar creează pentru prima oară în istoria omenirii posibilitatea de a o aplica pe scară largă, de a atrage uriașa majoritate a oamenilor muncii la construirea vieții noi, le dă posibilitatea să-și vădească aptitudinile, să dea la iveală talentele care stau ascunse în popor — izvor neatins, după cum spunea Lenin, și pe care capitalismul le apăsa și le înăbușea cu miile și cu milioanele. Dar posibilitatea largă pe care o are întrecerea socialistă în Statul sovietic nu înseamnă că ea se poate desfășura spontan. „Acum, cînd la putere se află un guvern socialist — scria Lenin —, sarcina noastră este să organizăm întrecerea" (p. 206).

Toți oamenii muncii sînt vital interesați în întrecerea socialistă, ea întărește economia țării și contribuie la ridicarea nivelului de trai și cultural al populației. Dar, arată Lenin, unii păstrează vechiul obicei, care-și are rădăcinile în capitalism, de a privi munca și mijloacele de

www.dacoromanica.ro

producție din punctul de vedere al omului înrobit: „să smulgă o bucată cît mai mare și să-și ia tălpășița". Lupta împotriva acestui obicei cere introducerea controlului și a evidenței asupra producției și repartiției. Lenin considera că aceasta este principala sarcină economică. El acorda o deosebită însemnătate controlului și evidenței în lupta împotriva exploatatorilor, trîntorilor, pungașilor și huliganilor. „«Cine nu muncește să nu mănînce» — iată imperativul *practic* al socialismului. Iată ce trebuie organizat *în mod practic*" (p. 213—214).

Au trecut peste patru decenii de cînd a fost scris articolul „Cum trebuie organizată întrecerea?". Indicațiile lui Lenin cu privire la rolul întrecerii în construirea socialismului și comunismului au fost însușite și puse în practică de masele largi populare. Mișcarea pentru crearea brigăzilor și întreprinderilor muncii comuniste, care este o etapă nouă, superioară a întrecerii socialiste a devenit o mișcare a întregului popor. Cuvintele lui Lenin: „Socialismul nu se creează prin decrete de sus. Automatismul cancelaristbirocratic este străin de spiritul lui; socialismul viu, creator este opera maselor populare înseși" (p. 60) își găsesc aici o confirmare concretă.

În același articol, Lenin a formulat și fundamentat principiul centralismului democratic în conducerea economiei naționale, principiu după care partidul comunist și Puterea sovietică se călăuzesc invariabil în construirea socialismului și comunismului. Lenin se ridică împotriva oricărei șablonări, împotriva oricăror încercări de a înăbuși de sus inițiativa creatoare locală. „Nici munca după șablon, nici uniformizarea dș sus în jos — scria el — n-au nimic comun cu centralismul democratic și socialist. Unitatea în chestiunile fundamentale, capitale, esențiale nu este știrbită, ci este asigurată prin *diversitatea* în ceea ce privește amănuntele, particularitățile locale, *modul de a trata* problemele, *metodele* de înfăptuire a controlului..." (p. 213).

În însemnările „Din jurnalul unui publicist (Teme de prelucrat)", Lenin notează o serie de probleme dintre cele mai importante din sfera politicii interne și externe a Puterii sovietice. El a consacrat problemelor schițate în acest document o serie de lucrări și intervenții, inclusiv

www.dacoromanica.ro

lucrarea „Sarcinile imediate ale Puterii sovietice", scrisă în martie—aprilie 1918 și inclusă în volumul următor al Operelor complete.

O serie de lucrări incluse în volumul 35 caracterizează activitatea lui Lenin în domeniul construcției de stat sovietice. Un loc de seamă ocupă aici „Declarația drepturilor poporului muncitor și exploatat", scrisă de Lenin și aprobată în ianuarie 1918 de Congresul al III-lea al Sovietelor. „Declarația" consfințea prin lege cuceririle Revoluției Socialiste din Octombrie, cuceririle clasei muncitoare din Rusia, care prin practica revoluționară a transpus în fapt învățătura lui Marx, Engels, Lenin potrivit căreia statul perioadei de trecere de la capitalism la socialism nu poate fi decît dictatura proletariatului. Ea a confirmat decretele cu privire la desființarea proprietății private asupra pămîntului, la controlul muncitoresc, la crearea C.E.S., la naționalizarea băncilor. În „Declarație" a fost decretată formarea Armatei Roșii, au fost proclamate principiile fundamentale ale politicii externe a Statului sovietic — anularea tratatelor secrete, respectarea suveranității naționale a tuturor popoarelor, ruptura totală cu politica colonialistă barbară a statelor burgheze.

În „Declarație", pentru prima oară în istoria omenirii, au fost trasate în mod concret principalele sarcini ale dictaturii proletariatului — desființarea exploatării omului de către om, lichidarea claselor exploatatoare, construirea socialismului. Fiind un act constituțional de o deosebită importanță, „Declarația" a format primul capitol din Constituția R.S.F.S.R. adoptată în iulie 1918 de cel de-al V-lea Congres general al Sovietelor.

Statornicirea Puterii sovietice, primii ei pași pe calea transformării socialiste a Rusiei au avut loc în condițiile unei lupte înverșunate duse de dușmanii revoluției împotriva dictaturii proletariatului, împotriva construcției socialiste în plină desfășurare. Contrarevoluția a făcut uz de toate mijloacele de luptă împotriva Puterii sovietice — răscoale și rebeliuni, teroare și sabotajul la care se dedau funcționarii burghezi. Clasele exploatatoare răsturnate de la putere au dezlănțuit războiul civil. Revoluția socialistă putea să învingă numai reprimînd împotrivirea dușmani-

www.dacoromanica.ro

lor de clasă. Respingînd acuzațiile aduse bolșevicilor de a fi dezlănțuit războiul civil, Lenin a arătat în repetate rînduri că războiul civil a fost impus Țării sovietice de burghezie și moșieri. „Leninismul ne învață și experiența istorică confirmă — se spune în Programul P.C.U.S. — că de bunăvoie clasele dominante nu cedează puterea. În aceste condiții, gradul de înverșunare și formele luptei de clasă vor depinde nu atît de proletariat, cît de forța de împotrivire opusă de cercurile reacționare voinței majorității covîrșitoare a poporului, de folosirea violenței de către aceste cercuri într-o etapă sau alta a luptei pentru socialism".

Dușmanii revoluției mizau mult pe subminarea Puterii sovietice pe dinăuntru, folosind în acest scop atît pe socialiștii-revoluționari și pe menșevici, cît și elementele oportuniste din partidul bolșevic. În toiul rebeliunii antisovietice pe care Kerenski și Krasnov au pus-o la cale a doua zi după victoria revoluției, partidul menșevic și socialiștii-revoluționari de dreapta au cerut schimbarea componenței guvernului, confirmat de Congresul al II-lea al Sovietelor, și formarea unui așa-numit „guvern socialist omogen", compus din reprezentanții diferitelor partide și organizații. O parte din membrii C.C. al P.M.S.D. (b) din Rusia — L. B. Kamenev, G. E. Zinoviev, A. I. Rîkov, V. P. Miliutin, V. P. Noghin —, precum și unii activiști cu munci de conducere în aparatul de stat — I. Larin, I. A. Teodorovici etc. — au sprijinit cererea menșevicilor și socialiștilor-revoluționari. Acest grup s-a situat pe poziții oportuniste de dreapta, ridicîndu-se împotriva liniei principiale, consecvente a C.C. al partidului care considera că guvernul bolșevic format de cel de-al II-lea Congres al Sovietelor este un guvern cu adevărat sovietic. Ca răspuns la ultimatumul dat de Comitetul Central opoziționiștilor de dreapta, ei au ieșit din C.C. și din Consiliul Comisarilor Poporului.

În documentele adoptate de Comitetul Central al partidului: „Rezoluția C.C. al P.M.S.D. (b) din Rusia în problema opoziției din cadrul C.C.", „Ultimatum adresat de majoritatea C.C. al P.M.S.D. (b) din Rusia minorității", apelul „Din partea Comitetului Central al

www.dacoromanica.ro

P.M.S.D. (b) din Rusia. Către toţi membrii de partid şi către toate clasele de oameni ai muncii din Rusia", V. I. Lenin sublinia că părăsirea posturilor de conducere din aparatul de partid şi de stat de către sabotorii şi dezertorii revoluţiei care au trădat principiile fundamentale ale bolşevismului nu va clinti partidul şi nu va zdruncina unitatea maselor care îl urmează. „Aşadar, toţi oamenii muncii trebuie să fie calmi şi hotărîţi ! — scria Lenin. — Partidul nostru, partidul majorităţii din Soviete, cu rîndurile strîns unite, veghează asupra intereselor lor, partidul nostru are de partea sa, ca şi înainte, milioane de muncitori în oraşe, de soldaţi în tranşee, de ţărani la sate, care sînt gata să obţină cu orice preţ victoria păcii şi victoria socialismului !" (p. 80).

Capitularzii au fost destituiţi din toate posturile de răspundere şi înlocuiţi cu oameni devotaţi cauzei revoluţiei.

Socialiştii-revoluţionari de dreapta şi menşevicii, care s-au pronunţat împotriva componenţei bolşevice a guvernului aprobat de cel de-al II-lea Congres al Sovietelor, s-au demascat şi mai mult în ochii maselor ca slugi ale burgheziei. Temîndu-se să nu-şi piardă definitiv influenţa asupra ţărănimii, socialiştii-revoluţionari de stînga au încheiat în noiembrie 1917 un acord cu bolşevicii şi au intrat în Consiliul Comisarilor Poporului. Dar, după cum au arătat evenimentele ulterioare, acest acord era un acord temporar. În 1918, o dată cu desfăşurarea luptei de clasă la sate, mulţi dintre socialiştii-revoluţionari de stînga au trecut în tabăra adversarilor activi ai Puterii sovietice.

În primele luni de existenţă a Sovietelor, partidul cadet a constituit statul-major al contrarevoluţiei. Prin decretul cu privire la arestarea conducătorilor războiului civil împotriva revoluţiei, decret scris de Lenin şi adoptat de C.E.C. din Rusia la 28 noiembrie (11 decembrie) 1917, partidul cadet a fost declarat partid al duşmanilor poporului. În lupta împotriva Puterii sovietice, contrarevoluţionarii au încercat să folosească Adunarea constituantă. O serie de lucrări incluse în volumul de faţă — „Teze cu privire la Adunarea constituantă", „Proiect de decret cu privire la dizolvarea Adunării constituante", „Oameni de

www.dacoromanica.ro

pe lumea cealaltă" etc. — sînt consacrate problemelor legate de convocarea și dizolvarea Adunării constituante.

Republica sovietică, creată de Marea Revoluție din Octombrie, era un stat cu adevărat democratic și popular, o formă incomparabil mai înaltă de democrație față de democrația burgheză, cu parlamentele și adunările sale constituante. Încheind victorios revoluția proletară, partidul bolșevic n-a renunțat însă la convocarea Adunării constituante. Partidul s-a călăuzit după indicația lui Lenin : „să *nu* considerăm ceea ce și-a trăit traiul *pentru noi* ca ceva ce și-a trăit traiul *pentru clasă*, ca ceva ce și-a trăit traiul *pentru mase*" (Opere, vol. 31, București, E.S.P.L.P. 1956, p. 41). Masele nu renunțaseră încă la lozinca Adunării constituante.

„Tezele cu privire la Adunarea constituantă", scrise de Lenin și discutate la 12 (25) decembrie 1917 în ședința fracțiunii bolșevice a Adunării constituante, sînt deosebit de importante pentru înțelegerea tacticii bolșevicilor în această problemă. În teze Lenin amintea că partidul bolșevic, recunoscînd Adunarea constituantă ca cea mai înaltă formă a democratismului burghez și cerînd la timpul său convocarea ei, chiar de la începutul revoluției din 1917, a subliniat în repetate rînduri că Republica Sovietelor este o formă de democrație superioară oricărei republici burgheze. În urma Revoluției din Octombrie în țară s-a creat un nou raport de forțe politice și puterea a trecut în mîna Sovietelor — organe de conducere, care, după cum arăta Lenin, „sînt mai presus de orice parlamente, de orice adunări constituante" (p. 146).

În ajunul deschiderii Adunării constituante, C.E.C. din Rusia a aprobat „Declarația drepturilor poporului muncitor și exploatat", scrisă de Lenin, în care erau proclamate principiile statului socialist.

Adunarea constituantă s-a deschis la 5 (18) ianuarie 1918. Alegerile pentru Adunare, care au avut loc în noiembrie 1917 pe baza listelor întocmite de partide înainte de Revoluția din Octombrie, înainte de scindarea partidului socialiștilor-revoluționari și constituirea socialiștilor-revoluționari de stînga într-un partid independent, au exclus, după cum arăta Lenin, „posibilitatea de exprimare

www.dacoromanica.ro

justă a voinței poporului în general și a maselor muncitoare în special" (p. 170—171) și au făcut ca partidul socialiștilor-revoluționari de dreapta să cîștige majoritatea. Adunarea constituantă a refuzat să discute „Declarația" aprobată de C.E.C. din Rusia, refuzînd implicit să recunoască Puterea sovietică. În noaptea de 6 spre 7 (19 spre 20) ianuarie, C.E.C. din Rusia a adoptat decretul scris de Lenin cu privire la dizolvarea Adunării constituante. Răspunzînd acuzației de încălcare a democrației adusă de burghezie bolșevicilor, Lenin arăta că războiul civil declarat Sovietelor de către cadeți și kalediniști a înlăturat orice posibilitate de a rezolva problemele politice acute pe cale formal-democratică și orice încercare de a privi problema dizolvării Adunării constituante din punct de vedere formal-juridic este o trădare a cauzei proletariatului.

În „Planul tezelor cu privire la Adunarea constituantă", Lenin a formulat cu o simplitate și claritate remarcabile tezele programatice ale bolșevicilor în problema dezvoltării formelor statului democrat:

„Republica cu Adunare constituantă este superioară republicii cu preparlament.

Republica Sovietelor este superioară republicii cu Adunare constituantă.

Republica socialismului deplin este superioară Republicii Sovietelor.

Societatea comunistă este superioară republicii socialiste" (p. 441).

Puterea sovietică a opus Adunării constituante cel de-al III-lea Congres al Sovietelor, care a avut loc între 10 și 18 (23 și 31) ianuarie 1918. Congresul a aprobat politica partidului și guvernului față de Adunarea constituantă și a adoptat „Declarația drepturilor poporului muncitor și exploatat", scrisă de Lenin. Prin adoptarea „Declarației", congresul a consfințit crearea orînduirii sovietice și a pus bazele Constituției sovietice. Programul de transformări socialiste proclamate în „Declarația drepturilor poporului muncitor și exploatat" a devenit lege.

Lenin a prezentat la congres raportul de activitate al Consiliului Comisarilor Poporului și a rostit cuvîntul de

www.dacoromanica.ro

încheiere la raport, făcînd bilanțul primilor pași ai Puterii sovietice pe calea spre socialism. În raport, Lenin a caracterizat cauzele care au dus la victoria Puterii sovietice, la succesele ei în lupta împotriva contrarevoluției și a subliniat că, în afară de dictatura proletariatului, altă cale spre socialism nu există. Trasînd sarcinile practice în domeniul organizării economiei socialiste, Lenin și-a exprimat încrederea în victoria revoluției socialiste în Rusia. Totodată, el a arătat că victoria definitivă a socialismului este indisolubil legată de dezvoltarea mișcării de eliberare a oamenilor muncii din celelalte țări. Indicațiile date de Lenin au fost traduse în fapt.

Situația tinerei Republici sovietice nu putea fi considerată complet consolidată cît timp continua războiul imperialist. Chiar din primele zile ale existenței sale, guvernul sovietic, dînd publicității tratatele secrete încheiate de guvernul țarist, a acționat ca un apărător curajos și consecvent al păcii. În urma refuzului țărilor Antantei de a participa la tratativele de pace, guvernul sovietic a fost nevoit să înceapă tratative de pace separată cu Germania. La 2 (15) decembrie 1917, în urma tratativelor preliminare, la Brest a fost încheiat armistițiul cu Germania. La 9 (22) decembrie s-a deschis Conferința de pace de la Brest. „...În cîteva săptămîni, în politica externă, în locul minciunii imperialiste care prelungea războiul și camufla jaful și cotropirea prin tratate secrete — scria ulterior Lenin —, a fost promovată o politică cu adevărat revoluționar-democrată în vederea unei păci cu adevărat democratice, politică care a și dus la un succes practic atît de important cum este armistițiul și creșterea de o sută de ori a forței propagandistice a revoluției noastre“ (p. 200).

Lupta cea mai grea, cea mai încordată pentru pace s-a desfășurat în ianuarie-februarie 1918. Ea își găsește oglindirea în intervențiile lui Lenin la ședințele C.C. al partidului și în documentele și articolele sale, cuprinse în acest volum : „Conspect de program al tratativelor de pace“, „În legătură cu istoricul unei păci nenorocite“, „Prin radio — către toți cetățenii. Către delegația pentru tratativele de pace de la Brest-Litovsk în special“ etc. Lupta pentru pace era dictată de necesitatea de a căpăta un

www.dacoromanica.ro

răgaz pentru dezvoltarea şi consolidarea revoluţiei socialiste şi pentru crearea unei armate puternice care să poată ţine piept contrarevoluţiei externe şi interne.

În această perioadă, grupul „comuniştilor de stînga" — activişti cu munci de conducere ai partidului — N. I. Buharin, A. Lomov (G. I. Oppokov), N. Osinski (V. V. Obolenski) etc. — s-a pronunţat împotriva încheierii păcii, lansînd lozinca „război revoluţionar". Troţki, care a condus delegaţia sovietică la tratativele de pace, considera că la Brest-Litovsk trebuie să se declare: nu încheiem pace, dar încetăm războiul, demobilizăm armata. Poziţia „comuniştilor de stînga", ca şi poziţia lui Troţki erau expresia neîncrederii în forţele clasei muncitoare din Rusia, în posibilitatea victoriei revoluţiei socialiste în ţară. Ea punea în pericol cuceririle Revoluţiei din Octombrie. O serie de activişti de partid, ademeniţi de frazeologia revoluţionară de stînga, s-au pronunţat pentru încetarea tratativelor de pace şi pentru declararea unui război revoluţionar Germaniei. Situaţia creată în partid era cît se poate de grea.

Era nevoie de marea stăpînire de sine şi de fermitatea lui Lenin pentru a dovedi cadrelor de partid necesitatea acceptării condiţiilor grele de pace, pentru a cîştiga un răgaz. „Tezele cu privire la încheierea imediată a unei păci separate şi anexioniste", prezentate de Lenin la adunarea membrilor C.C. şi a activiştilor de partid din 8 (21) ianuarie, intervenţiile la şedinţele Comitetului Central al partidului din 11 (24) ianuarie, 19 ianuarie (1 februarie), 18 şi 23 februarie 1918, incluse în volumul de faţă, arată cît de ascuţită era lupta care se desfăşura în cadrul C.C. şi în partid în general în problema păcii. Demascînd tactica aventuristă şi funestă pentru Republica sovietică promovată de „comuniştii de stînga" şi de Troţki, Lenin demonstra că lucrul cel mai important atît pentru clasa muncitoare din Rusia cît şi pentru desfăşurarea revoluţiei socialiste mondiale este menţinerea Republicii sovietice. Lozinca războiului revoluţionar, spunea el, este o demonstraţie, o vorbă goală; ea dă apă la moară imperialiştilor, care vor să atragă Ţara sovietică în războiul imperialist şi să o zdrobească.

www.dacoromanica.ro

Troțki nu a dus la îndeplinire directivele date de Lenin cu privire la semnarea păcii în cazul cînd germanii vor da un ultimatum și, trădînd interesele Țării sovietice, a declarat la Brest că Rusia va înceta războiul și armata va fi demobilizată fără să încheie pacea. Profitînd de declarația lui Troțki, la 18 februarie germanii au pornit ofensiva pe tot frontul ruso-german. La ședința C.C. din seara aceleiași zile, Lenin, cerînd încheierea păcii, declara: „Acum nu se mai poate aștepta. Aceasta ar însemna să expunem revoluția rusă la o înfrîngere... Acum o soluție de mijloc nu este cu putință" (p. 348).

La această ședință a fost adoptată cu majoritate de voturi hotărîrea de a se comunica guvernului german că se acceptă încheierea imediată a păcii.

Pentru a-i respinge pe cotropitorii germani au fost mobilizate toate forțele Țării sovietice. Pretutindeni se formau detașamente ale armatei revoluționare care se îndreptau spre front. La 21 februarie 1918 Consiliul Comisarilor Poporului a adresat poporului apelul, scris de Lenin, „Patria socialistă este în primejdie!", în care chema la apărarea Republicii Sovietelor împotriva Germaniei imperialiste. În aceste zile de restriște pentru Republica sovietică, Lenin a formulat cunoscuta sa teză cu privire la apărarea patriei socialiste: „Acum, începînd de la 25 octombrie 1917, începînd din această zi, noi sîntem defensiști, sîntem pentru apărarea patriei" (p. 409).

La 23 februarie Comitetul Central a discutat răspunsul guvernului german la propunerea sovietică de a încheia pace. Condițiile propuse de germani erau și mai grele decît în primul ultimatum. „Comuniștii de stînga" — M. S. Urițki, A. Lomov (G. I. Oppokov) ș.a. — s-au pronunțat împotriva propunerii lui Lenin de a accepta imediat condițiile puse de Germania. Troțki a declarat că argumentele lui Lenin sînt neconvingătoare. În acest moment hotărîtor, I. V. Stalin, care înainte îl sprijinise pe Lenin, a șovăit. În prima sa cuvîntare, Stalin a declarat că condițiile puse de Germania „pot să nu fie semnate, dar trebuie să se pornească la tratative de pace". După ce Lenin a criticat poziția lui Stalin, acesta a fost de acord că trebuie să se accepte imediat condițiile puse de Germa-

www.dacoromanica.ro

nia. Propunerea lui Lenin cu privire la necesitatea de a semna condițiile de pace propuse de germani a fost adoptată cu o majoritate de 7 voturi, 4 împotrivă și 4 abțineri. Ca răspuns la această hotărîre, „comuniștii de stînga" au declarat că părăsesc posturile de răspundere din aparatul de partid și de stat.

La 3 martie a fost semnată pacea. Congresul al VII-lea al partidului, care a avut loc între 6 și 8 martie, a adoptat hotărîrea de a aproba încheierea păcii de la Brest. Tratatul de la Brest a fost apoi ratificat de cel de-al IV-lea Congres general extraordinar al Sovietelor din Rusia.

„Comuniștii de stînga" au păşit pe calea luptei fracționiste împotriva partidului. Ei l-au acuzat pe Lenin și pe adepții lui că au capitulat în fața imperialismului internațional. În rezoluția adoptată la 24 februarie, Comitetul regional Moscova, în care predominau „comuniștii de stînga", și-a exprimat neîncrederea în Comitetul Central, declarînd că, în interesul revoluției internaționale, el consideră că trebuie să se admită chiar posibilitatea pierderii Puterii sovietice, care ar fi devenit formală. Lenin a spus despre această declarație că este „stranie și monstruoasă". În raportul prezentat la ședința din 24 februarie a C.E.C. din Rusia și în articolele „Despre frazeologia revoluționară", „Despre rîie", „Pace sau război ?", „O pace nefericită", „O lecție dureroasă, dar necesară", „Un lucru straniu și monstruos", „O lecție serioasă și o răspundere serioasă", Lenin a criticat cu asprime concepțiile „comuniștilor de stînga". El a caracterizat aceste concepții drept „absurditate înzorzonată", „rîia frazeologiei revoluționare" și îndemna să se declare război „frazeologiei revoluționare cu privire la un război revoluționar".

Unii „comuniști de stînga" — N. Osinski (V. V. Obolenski), I. N. Stukov — au mers pînă acolo încît au negat în principiu posibilitatea păcii și a încheierii unor acorduri economice între statele socialiste și statele imperialiste. „Din punctul de vedere al celor care emit asemenea păreri — scria Lenin —, o republică socialistă înconjurată de puteri imperialiste n-ar putea să încheie nici un fel de tratate economice, n-ar putea să existe decît dacă s-ar instala în lună" (p. 416).

www.dacoromanica.ro

Lenin s-a pronunţat cu vehemenţă împotriva teoriei „stimulării" revoluţiei internaţionale prin război şi a arătat că revoluţia socialistă este rezultatul dezvoltării obiective a contradicţiilor de clasă. Teoria „stimulării" revoluţiei, scria Lenin, este în totală contradicţie cu marxismul, ea „ar echivala cu concepţia potrivit căreia insurecţia armată este o formă de luptă obligatorie întotdeauna şi în orice împrejurări. În realitate, interesele revoluţiei internaţionale cer ca Puterea sovietică, care a doborît burghezia din ţară, *să ajute* această revoluţie, dar *forma* de ajutorare să fie aleasă în concordanţă cu forţele ei" (p. 417).

În concordanţă deplină cu aceste teze leniniste, în Programul P.C.U.S. se spune : „Revoluţia proletară din fiecare ţară, fiind o parte a revoluţiei socialiste mondiale, este înfăptuită de clasa muncitoare, de masele populare ale ţării respective. Revoluţia nu se face la comandă. Ea nu poate fi impusă din afară poporului. Ea apare ca un rezultat al profundelor contradicţii interne şi internaţionale ale capitalismului. Proletariatul învingător nu poate impune fericirea altui popor fără a submina prin aceasta propria lui victorie".

Articolele scrise de Lenin în legătură cu încheierea păcii de la Brest constituie un exemplu de aplicare în practica revoluţionară a tezei marxiste potrivit căreia în elaborarea tacticii sale partidul revoluţionar trebuie să se călăuzească nu după teze abstracte, ci după oportunitatea revoluţionară, trebuie să ţină seama de situaţia obiectivă, de raportul forţelor de clasă şi de starea de spirit a maselor. „...Orice adevăr abstract — scria V. I. Lenin — devine o vorbă goală dacă este aplicat la *indiferent* ce situaţie concretă" (p. 410). Ulterior, în lucrarea sa „«Stîngismul» — boala copilăriei comunismului", consacrată elaborării strategiei şi tacticii marxiste, şi într-o serie de alte lucrări, Lenin, vorbind despre necesitatea unor compromisuri silite cu imperialiştii, a revenit în repetate rînduri la problema păcii de la Brest. „A fost într-adevăr un compromis cu imperialiştii — scria el —, dar un compromis *obligatoriu* în împrejurările de atunci" (Opere, vol. 31, Bucureşti, E.S.P.L.P. 1956, p. 20).

www.dacoromanica.ro

Istoria a confirmat întru totul justețea politicii înțelepte a lui Lenin. Căpătînd un răgaz, Statul sovietic s-a întărit, s-a consolidat, și-a adunat forțe pentru a da o ripostă imperialismului internațional. Planurile de cotropire ale imperialiștilor germani au suferit un eșec. Revoluția din noiembrie 1918 din Germania a dat posibilitate guvernului sovietic să denunțe tratatul de la Brest.

*
* *

În volum sînt cuprinse o serie de documente publicate pentru prima oară în Operele lui V. I. Lenin. Majoritatea au fost publicate anterior în „Culegeri din Lenin" și în presa sovietică și de partid.

În notele „Problemele politicii economice" și „Ciornă a programului de măsuri economice" sînt arătate cele mai importante sarcini economice care stăteau în fața Puterii sovietice în primele luni ale existenței ei. Cuvîntarea rostită la ședința C.C.P. din 3 (16) noiembrie 1917 este îndreptată împotriva politicii conciliatoare a Vikjelului. În nota „Cu privire la lozincile demonstrației" sînt formulate lozincile lansate de partid în preajma convocării Adunării constituante.

Proiectele de rezoluție ale C.C. al P.M.S.D. (b) din Rusia cu privire la răspunderea pentru formularea unor acuzații neîntemeiate și cu privire la excluderea lui S. A. Lozovski din partid conțin teze importante legate de principialitatea bolșevică, de lupta pentru puritatea rîndurilor partidului.

O serie de documente sînt legate de lupta partidului pentru încheierea păcii de la Brest. Printre acestea se numără : cuvîntarea rostită la ședința comună din 19 februarie 1918 a fracțiunii bolșevice și a fracțiunii eserilor de stînga din C.E.C. din Rusia, cuvîntarea rostită în fața pușcașilor letoni la 20 februarie 1918, telefonograma către comisia executivă a Comitetului din Petrograd și către comitetele raionale de partid, convorbirea prin fir direct cu V. N. Podbelski și hotărîrea C.C.P. cu privire la acceptarea condițiilor de pace propuse de Germania.

www.dacoromanica.ro

Multe dintre documentele publicate pentru prima oară în Opere sînt proiecte de hotărîri ale Consiliului Comisarilor Poporului și de decrete ale Puterii sovietice. Un important document îl constituie tezele proiectului de decret cu privire la dizolvarea Adunării constituante, care au fost adoptate la ședința Consiliului Comisarilor Poporului și au stat la baza decretului C.E.C. din Rusia în această problemă. Tot în legătură cu dizolvarea Adunării constituante este și proiectul de decret cu privire la înlăturarea din legislația sovietică a referirilor la Adunarea constituantă. O serie de documente — două proiecte de hotărîre cu privire la trecerea uzinelor militare la o activitate economică utilă, proiectele de hotărîre cu privire la retribuirea slujbașilor și funcționarilor superiori, cu privire la normele de retribuire a persoanelor cu funcții de răspundere, la salarii, la organizarea unei comisii de practicieni, cu privire la măsurile în vederea îmbunătățirii situației aprovizionării, hotărîrea C.C.P. cu privire la primirea în serviciu a sabotorilor, tezele legii cu privire la confiscarea imobilelor de locuit, răspunsurile la întrebările puse de delegația muncitorilor din raionul Aleksandrov-Gruşevski — reflectă activitatea creatoare a Puterii sovietice în domeniul construcției economice și de stat. Hotărîrea C.C.P. cu privire la lupta împotriva lui Kaledin și completarea la această hotărîre caracterizează activitatea C.C.P. în lupta împotriva contrarevoluției albgardiste.

Un deosebit interes prezintă intervențiile lui V. I. Lenin la ședința C.C.P. din 4 martie 1918, publicate pentru prima oară. Ele reflectă metodele folosite de V. I. Lenin în conducerea activității Consiliului Comisarilor Poporului în domeniul construcției Statului sovietic și al creării bazelor economiei socialiste. Un document deosebit de important este intervenția în problema administrării transporturilor navale ale Republicii sovietice, îndreptată împotriva tendințelor anarho-sindicaliste ale Comitetului Central al sindicatului lucrătorilor din transporturile navale. Toate intervențiile se publică după stenograma ședinței C.C.P., care se păstrează în Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.

www.dacoromanica.ro

Pentru prima oară se publică în Opere articolul „Plehanov despre teroare", publicat fără semnătură în decembrie 1917 în „Pravda" și în „Izvestiia C.E.C.", întrucît s-a stabilit că el aparține lui Lenin.

Capitolul „Materiale pregătitoare" cuprinde cinci documente incluse pentru prima oară în Opere: „Planul cuvîntării în problema agrară, rostită la Congresul general extraordinar al Sovietelor de deputați ai țăranilor din Rusia, 14 (27) noiembrie 1917" (publicat pentru prima oară), „Tezele cu privire la sarcinile partidului + momentul actual", „Planul tezelor cu privire la Adunarea constituantă", ciorna și tezele „Proiectului de decret cu privire la înfăptuirea naționalizării băncilor și la măsurile necesare în legătură cu aceasta".

Institutul de marxism-leninism
de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.

www.dacoromanica.ro

V. I. LENIN
1918

www.dacoromanica.ro

CĂTRE CETĂŢENII RUSIEI ![1]

Guvernul provizoriu a fost răsturnat. Puterea de stat a trecut în mîinile Comitetului militar-revoluţionar — organ al Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd, care se află în fruntea proletariatului şi garnizoanei din Petrograd [2].

Cauza pentru care a luptat poporul — propunerea imediată a unei păci democratice, desfiinţarea proprietăţii moşiereşti asupra pămîntului, controlul muncitoresc asupra producţiei, crearea guvernului sovietic — această cauză este asigurată.

Trăiască revoluţia muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor!

Comitetul militar-revoluţionar
de pe lîngă Sovietul de deputaţi
ai muncitorilor şi soldaţilor
din Petrograd

25 octombrie 1917, ora 10 dimineaţa.

„Rabocii i Soldat" nr. 8
din 25 octombrie (7 noiembrie) 1917

Se tipăreşte după textul
apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

ŞEDINŢA SOVIETULUI DE DEPUTAŢI AI MUNCITORILOR ŞI SOLDAŢILOR DIN PETROGRAD 25 OCTOMBRIE (7 NOIEMBRIE) 1917 [3]

1

RAPORT CU PRIVIRE LA SARCINILE PUTERII SOVIETELOR

RELATARE APĂRUTĂ ÎN PRESA

Tovarăşi ! Revoluţia muncitorilor şi ţăranilor, despre a cărei necesitate au vorbit întotdeauna bolşevicii, s-a înfăptuit.

Care este însemnătatea acestei revoluţii a muncitorilor şi ţăranilor ? În primul rînd, însemnătatea acestei revoluţii constă în faptul că vom avea un guvern sovietic, propriul nostru organ al puterii, fără nici un fel de participare a burgheziei. Masele asuprite vor crea ele însele puterea de stat. Vechiul aparat de stat va fi sfărîmat din temelii şi va fi creat un nou aparat de conducere : organizaţiile sovietice.

De azi înainte, în istoria Rusiei începe o nouă epocă, şi această revoluţie rusă, cea de-a treia, trebuie să ducă, în ultimă instanţă, la victoria socialismului.

Una dintre sarcinile noastre imediate este necesitatea de a pune neîntîrziat capăt războiului. Dar pentru toată lumea este limpede că, pentru a pune capăt acestui război, strîns legat de actuala orînduire capitalistă, trebuie să doborîm capitalul însuşi.

În această privinţă ne va ajuta mişcarea muncitorească mondială, care de pe acum începe să se dezvolte în Italia, Anglia şi Germania.

Pacea dreaptă, imediată, propusă de noi democraţiei internaţionale, va trezi pretutindeni un puternic răsunet în rîndurile maselor proletare internaţionale. Pentru a întări încrederea proletariatului, trebuie ca toate tratatele secrete să fie imediat date publicităţii [4].

www.dacoromanica.ro

În Rusia, o foarte mare parte dintre ţărani au spus: am făcut destul jocul capitaliştilor, — să mergem cu muncitorii. Numai printr-un singur decret, care va desfiinţa proprietatea moşierească, vom cîştiga încrederea ţărănimii. Ţăranii vor înţelege că salvarea lor constă numai în alianţa cu muncitorii. Vom institui un adevărat control muncitoresc asupra producţiei.

Acum am învăţat să activăm uniţi. O dovadă în acest sens este revoluţia care abia a avut loc. De partea noastră este forţa organizării maselor, care va învinge totul şi va duce proletariatul la revoluţia mondială.

Acum trebuie să ne ocupăm de construirea statului socialist proletar în Rusia.

Trăiască revoluţia socialistă mondială! (Aplauze furtunoase.)

www.dacoromanica.ro

2
REZOLUŢIE

Sovietul de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd salută revoluţia victorioasă a proletariatului şi a garnizoanei din Petrograd. Sovietul subliniază îndeosebi coeziunea, organizarea şi disciplina, precum şi unanimitatea deplină de care au dat dovadă masele în această insurecţie nesîngeroasă, cum puţine au fost, şi încununată de un succes rar întîlnit.

Sovietul îşi exprimă convingerea nestrămutată că guvernul muncitoresc şi ţărănesc, care va fi creat de revoluţie ca guvern sovietic şi care va asigura sprijinirea proletariatului orăşenesc de către întreaga masă a ţărănimii sărace, că acest guvern va păşi ferm spre socialism, singura cale pentru a salva ţara de calamităţile nemaipomenite şi de urgia războiului.

Noul guvern muncitoresc şi ţărănesc va propune fără întîrziere o pace democratică dreaptă tuturor popoarelor beligerante.

El va desfiinţa fără întîrziere proprietatea moşierească asupra pămîntului şi va da pămînt ţăranilor. El va institui controlul muncitoresc asupra producţiei şi repartiţiei produselor şi va stabili controlul întregului popor asupra băncilor, pe care le va transforma totodată într-o întreprindere de stat unică.

Sovietul de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd cheamă pe toţi muncitorii şi întreaga ţărănime să sprijine cu toată energia şi cu un devotament neţărmurit revoluţia muncitorilor şi ţăranilor. Sovietul îşi exprimă

www.dacoromanica.ro

convingerea că muncitorii de la oraşe, în alianţă cu ţărănimea săracă, vor da dovadă de o disciplină tovărăşească de nezdruncinat, vor crea o ordine revoluţionară fermă, necesară pentru victoria socialismului.

Sovietul este convins că proletariatul din ţările Europei occidentale ne va ajuta să ducem cauza socialismului la o victorie deplină şi trainică.

„Izvestiia C.E.C." nr. 207 din 26 octombrie 1917

Se tipăreşte după textul apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

AL DOILEA CONGRES GENERAL AL SOVIETELOR DE DEPUTAŢI AI MUNCITORILOR ŞI SOLDAŢILOR DIN RUSIA [5]

25—26 OCTOMBRIE (7—8 NOIEMBRIE) 1917

Publicat : apelul „Către muncitori, soldaţi şi ţărani!" — la 26 octombrie (8 noiembrie) 1917, în ziarul „Rabocii i Soldat" nr. 9 ; rapoartele asupra păcii şi asupra pământului, cuvîntul de încheiere la raportul asupra păcii — la 10 noiembrie (28 octombrie) 1917, în ziarele „Pravda" nr. 171 şi „Izvestiia C.E.C." nr. 209 ; Decretul asupra păcii — la 9 noiembrie (27 octombrie) 1917, în ziarele „Pravda" nr. 170 şi „Izvestiia C.E.C." nr. 208 ; Decretul asupra pământului — 10 noiembrie (28 octombrie) 1917, în ziarele „Pravda" nr. 171 şi „Izvestiia C.E.C." nr. 209 ; hotărîrea cu privire la formarea guvernului muncitoresc şi ţărănesc — la 27 octombrie (9 noiembrie) 1917, în ziarul „Rabocii i Soldat" nr. 10

Se tipăreşte : apelul şi hotărîrea — după textul apărut în ziarul „Rabocii i Soldat" ; rapoartele asupra păcii şi asupra pământului, cuvîntul de încheiere la raportul asupra păcii — după textul apărut în ziarul „Pravda" ; decretele asupra păcii şi asupra pământului — după textul apărut în ziarul „Izvestiia C.E.C."

www.dacoromanica.ro

ЕЖЕДНЕВНАЯ ВЕЧЕРНЯЯ ГАЗЕТА

РАБОЧІЙ и СОЛДАТЪ

Органъ Петроградскаго Совѣта Рабочихъ и Солдатскихъ Депутатовъ

№ 9. Четвергъ. 26 Октября (8 ноября нов. ст.) 1917 года. № 9

РАБОЧИМЪ, СОЛДАТАМЪ и КРЕСТЬЯНАМЪ!

Второй Всероссійскій Съѣздъ Совѣтовъ Рабочихъ и Солдатскихъ Депутатовъ открылся. На немъ представлено громадное большинство Совѣтовъ. На съѣздѣ присутствуетъ и рядъ делегатовъ отъ крестьянскихъ Совѣтовъ. Полномочія соглашательскаго Ц. И. К. окончились. Опираясь на волю громаднаго большинства рабочихъ, солдатъ и крестьянъ, опираясь на совершившееся въ Петроградѣ побѣдоносное возстаніе рабочихъ и гарнизона, Съѣздъ беретъ власть въ свои руки.

Временное Правительство низложено. Большинство членовъ Временного Правительства уже арестовано.

Совѣтская власть предложитъ немедленный демократическій миръ всѣмъ народамъ и немедленное перемиріе на всѣхъ фронтахъ. Она обезпечиваетъ безвозмездную передачу помѣщичьихъ, удѣльныхъ и монастырскихъ земель въ распоряженіе крестьянскихъ комитетовъ; отстоитъ права солдата, проведетъ полную демократизацію арміи, установитъ рабочій контроль надъ производствомъ, обезпечитъ своевременный созывъ Учредительнаго Собранія, озаботится доставкой хлѣба въ города и предметовъ первой необходимости въ деревню, обезпечитъ всѣмъ націямъ, населяющимъ Россію, подлинное право на самоопредѣленіе.

Съѣздъ постановляетъ: вся власть на мѣстахъ переходитъ къ Совѣтамъ Рабочихъ, Солдатскихъ и Крестьянскихъ депутатовъ, которые и должны обезпечить подлинный революціонный порядокъ.

Съѣздъ призываетъ солдатъ въ окопахъ къ бдительности и стойкости. Съѣздъ Совѣтовъ увѣренъ, что революціонная армія сумѣетъ защитить революцію отъ всякихъ посягательствъ имперіализма, пока новое правительство не добьется заключенія демократическаго мира, который оно непосредственно предложитъ всѣмъ народамъ. Новое Правительство приметъ всѣ мѣры къ тому, чтобы обезпечить революціонную армію всѣмъ необходимымъ, путемъ рѣшительной политики реквизицій и обложенія имущихъ классовъ, а также улучшитъ положеніе солдатскихъ семей.

Корниловцы — Керенскій, Калединъ и др. дѣлаютъ попытки вести войска на Петроградъ. Нѣсколько отрядовъ, обманнымъ путемъ двинутыхъ Керенскимъ, перешли на сторону возставшаго народа.

Солдаты, окажите активное противодѣйствіе корниловцу Керенскому! Будьте на сторожѣ!

Желѣзнодорожники, останавливайте всѣ эшелоны, посылаемые Керенскимъ на Петроградъ!

Солдаты, рабочіе, служащіе, — въ вашихъ рукахъ судьба революціи и судьба демократическаго мира!

ДА ЗДРАВСТВУЕТЪ РЕВОЛЮЦІЯ!

Всероссійскій Съѣздъ Совѣтовъ
Рабочихъ и Солдатскихъ Депутатовъ.
Делегаты отъ Крестьянскихъ Совѣтовъ.

Prima pagină a ziarului „Rabocii i Soldat" nr. 9
din 26 octombrie (8 noiembrie) 1917, cu apelul „Către muncitori,
soldaţi şi ţărani !", scris de V. I. Lenin

Micşorat

www.dacoromanica.ro

1

CĂTRE MUNCITORI, SOLDAŢI ŞI ŢĂRANI!

Cel de-al doilea Congres general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Rusia, la care este reprezentată imensa majoritate a Sovietelor, este deschis. La congres participă şi un număr de delegaţi ai Sovietelor de ţărani. Mandatul Comitetului Executiv Central, care ducea o politică conciliatoare, a luat sfîrşit[6]. Sprijinindu-se pe voinţa imensei majorităţi a muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor, sprijinindu-se pe insurecţia victorioasă a muncitorilor şi a garnizoanei din Petrograd, congresul ia puterea în mîinile lui.

Guvernul provizoriu a fost doborît. Cei mai mulţi dintre membrii guvernului provizoriu au şi fost arestaţi.

Puterea sovietică va propune tuturor popoarelor o pace democratică imediată şi un armistiţiu imediat pe toate fronturile. Ea va asigura trecerea fără despăgubire a pămînturilor moşiereşti, ale coroanei şi mănăstireşti la dispoziţia comitetelor ţărăneşti, va apăra drepturile soldatului, înfăptuind deplina democratizare a armatei, va institui controlul muncitoresc asupra producţiei, va asigura convocarea la timp a Adunării constituante, se va îngriji ca oraşele să fie aprovizionate cu pîine şi satele cu articole de primă necesitate, va asigura tuturor naţiunilor care trăiesc în Rusia dreptul real la autodeterminare.

Congresul hotărăşte: întreaga putere locală trece în mîinile Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor, care trebuie să asigure o ordine cu adevărat revoluţionară.

www.dacoromanica.ro

Congresul cheamă soldaţii din tranşee să dea dovadă de vigilenţă şi fermitate. Congresul Sovietelor este convins că armata revoluţionară va şti să apere revoluţia împotriva tuturor atentatelor imperialismului, pînă cînd noul guvern va obţine încheierea unei păci democratice, pe care o va propune direct tuturor popoarelor. Noul guvern va lua toate măsurile pentru a asigura armatei revoluţionare toate cele necesare printr-o politică hotărîtă de rechiziţii şi de impunere a claselor avute ; de asemenea va îmbunătăţi situaţia familiilor soldaţilor.

Korniloviştii — Kerenski, Kaledin şi alţii — fac încercări de a aduce trupe împotriva Petrogradului. Cele cîteva detaşamente pe care Kerenski le-a pus în mişcare prin înşelăciune au trecut de partea poporului răsculat.

Soldaţi, opuneţi o rezistenţă energică kornilovistului Kerenski ! Fiţi cu ochii în patru !

Muncitori de la căile ferate, opriţi toate eşaloanele pe care Kerenski le trimite împotriva Petrogradului !

Soldaţi, muncitori, slujbaşi, — soarta revoluţiei şi soarta păcii democratice este în mîinile voastre !

Trăiască revoluţia !

Congresul general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Rusia

Delegaţii Sovietelor de ţărani

Scris la 25 octombrie (7 noiembrie) 1917

www.dacoromanica.ro

2
RAPORT ASUPRA PĂCII
26 OCTOMBRIE (8 NOIEMBRIE)

Problema păcii este o problemă arzătoare, problema nevralgică a zilelor noastre. Despre această problemă s-a vorbit şi s-a scris mult, şi probabil că şi voi toţi aţi dezbătut-o de multe ori. Permiteţi-mi deci să dau citire declaraţiei pe care va trebui s-o publice guvernul ales de voi.

DECRET ASUPRA PĂCII

Guvernul muncitoresc şi ţărănesc, care a fost creat de revoluţia din 24—25 octombrie şi care se sprijină pe Sovietele de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor, propune tuturor popoarelor beligerante şi guvernelor lor să înceapă imediat tratativele în vederea încheierii unei păci democratice drepte.

Guvernul consideră că pacea dreaptă sau democratică, dorită cu atîta ardoare în toate ţările beligerante [7] de majoritatea covîrşitoare a muncitorimii şi a claselor de oameni ai muncii, istovite, chinuite şi sleite de pe urma războiului, — pacea pe care, după doborîrea monarhiei ţariste, muncitorii şi ţăranii ruşi au cerut-o stăruitor şi cu toată hotărîrea este o pace imediată, fără anexiuni (adică fără cotropirea unor teritorii străine, fără alipirea cu forţa a altor naţionalităţi) şi fără contribuţii.

Guvernul Rusiei propune tuturor popoarelor beligerante încheierea imediată tocmai a unei asemenea păci, declarîndu-se gata să întreprindă imediat, fără cea mai mică întîrziere, toate demersurile necesare pînă în momentul în

www.dacoromanica.ro

care toate condiţiile acestei păci vor fi fost definitiv ratificate de către adunările împuternicite ale reprezentanţilor poporului din toate ţările şi ai tuturor naţiunilor.

Potrivit sentimentului de justiţie al democraţiei în general şi al claselor de oameni ai muncii în special, prin anexarea sau cotropirea unor teritorii străine, guvernul înţelege orice alipire a unei naţionalităţi mici sau slabe la un stat mare sau puternic fără consimţămîntul şi dorinţa — exprimate precis, clar şi de bunăvoie — ale acestei naţionalităţi, indiferent cînd a fost săvîrşită această alipire forţată şi indiferent de gradul de dezvoltare sau de înapoiere al naţiunii alipite cu forţa sau reţinute cu forţa în graniţele statului respectiv. Şi, în sfîrşit, indiferent dacă această naţiune trăieşte în Europa sau în depărtate ţări de peste ocean.

Dacă o naţiune oarecare este reţinută cu forţa în graniţele statului respectiv, dacă în ciuda dorinţei exprimate de ea — indiferent dacă este exprimată prin presă, prin adunări populare, prin hotărîri ale partidelor sau prin revolte şi insurecţii împotriva asupririi naţionale —, dacă acestei naţiuni nu i se acordă dreptul ca, prin vot liber şi în urma retragerii complete a trupelor naţiunii anexante sau, în general, ale naţiunii mai puternice, să rezolve fără cea mai mică constrîngere problema formei de existenţă a ei ca stat, alipirea ei constituie o anexiune, adică o cotropire şi o silnicie.

Guvernul consideră drept cea mai mare crimă împotriva omenirii continuarea acestui război, purtat pentru împărţirea între naţiunile puternice şi bogate a naţiunilor slabe cotropite de ele, şi declară solemn că este gata să semneze imediat clauzele unei păci care să pună capăt acestui război pe baza condiţiilor mai sus arătate, deopotrivă de drepte pentru toate naţiunile, fără excepţie.

Totodată, guvernul declară că el nu consideră nicidecum condiţiile de pace mai sus arătate ca fiind ultimative, cu alte cuvinte, el este de acord să examineze şi orice alte condiţii de pace, insistînd doar ca ele să fie cît mai grabnic propuse de către oricare dintre ţările beligerante şi ca propunerile privitoare la condiţiile de pace să fie făcute cît mai clar şi absolut fără nici un echivoc sau secret.

www.dacoromanica.ro

Guvernul desfiinţează diplomaţia secretă, declarînd că, în ceea ce-l priveşte, are intenţia neclintită de a duce toate tratativele în mod absolut deschis, în faţa întregului popor, şi de a da fără întîrziere publicităţii textul complet al tratatelor secrete pe care guvernul moşierilor şi capitaliştilor le-a ratificat sau le-a încheiat începînd din februarie şi pînă la 25 octombrie 1917. În măsura în care prin aceste tratate secrete se urmăreşte — aşa cum este de cele mai multe ori cazul — asigurarea unor avantaje şi privilegii pentru moşierii şi capitaliştii ruşi, menţinerea sau extinderea anexiunilor velicoruşilor, guvernul declară conţinutul lor nul şi neavenit, imediat şi fără rezerve.

Propunînd guvernelor şi popoarelor din toate ţările să înceapă imediat şi în mod deschis tratative pentru încheierea păcii, guvernul declară că, în ceea ce-l priveşte, este gata să ducă aceste tratative prin corespondenţă, prin telegraf, cît şi pe calea unor discuţii directe cu reprezentanţii diferitelor ţări sau într-o conferinţă a acestor reprezentanţi. Pentru înlesnirea acestor tratative, guvernul numeşte un reprezentant plenipotenţiar în ţările neutre.

Guvernul propune tuturor guvernelor şi popoarelor din toate ţările beligerante încheierea imediată a unui armistiţiu, considerînd că, în ceea ce-l priveşte, este de dorit ca acest armistiţiu să fie încheiat pe cel puţin 3 luni, adică pe un termen în cadrul căruia să fie pe deplin posibilă atît terminarea tratativelor de pace duse cu participarea reprezentanţilor tuturor popoarelor sau naţiunilor, fără excepţie, atrase în război sau silite să ia parte la el, cît şi convocarea unor adunări împuternicite ale reprezentanţilor poporului din toate ţările în vederea ratificării definitive a condiţiilor de pace.

Adresînd aceste propuneri de pace guvernelor şi popoarelor tuturor ţărilor beligerante, guvernul provizoriu muncitoresc şi ţărănesc al Rusiei se adresează de asemenea, şi în special, muncitorilor conştienţi ai celor trei naţiuni, cele mai înaintate ale omenirii, şi ai celor mai mari state care participă la actualul război : Anglia, Franţa şi Germania. Muncitorii acestor ţări au adus cele mai mari servicii cauzei progresului şi socialismului : exemplele măreţe

www.dacoromanica.ro

ale mişcării cartiste din Anglia [8], revoluţiile de importanţă istorică mondială săvîrşite de proletariatul francez, în sfîrşit lupta eroică dusă împotriva legii excepţionale din Germania [9], precum şi activitatea îndelungată, fermă, disciplinată, care poate servi drept model muncitorilor din lumea întreagă, în vederea creării organizaţiilor proletare de masă în Germania. Toate aceste exemple de eroism proletar şi de creaţie istorică sînt pentru noi o chezăşie că muncitorii din aceste ţări vor înţelege că sarcina care le revine în momentul de faţă este de a izbăvi omenirea de ororile războiului şi de consecinţele lui, că aceşti muncitori, prin activitatea lor multilaterală, hotărîtă, de o energie neprecupeţită, ne vor ajuta să ducem la bun sfîrşit cauza păcii şi totodată cauza eliberării maselor muncitoare şi exploatate ale populaţiei de orice robie şi de orice exploatare.

Guvernul muncitoresc şi ţărănesc, care a fost creat de revoluţia din 24—25 octombrie şi care se sprijină pe Sovietele de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor, trebuie să înceapă imediat tratative de pace. Apelul nostru trebuie să fie adresat atît guvernelor, cît şi popoarelor. Nu putem ignora guvernele, căci aceasta ar face să se amîne posibilitatea de a încheia pace, iar unui guvern popular nu-i este îngăduit să facă un asemenea lucru ; dar n-avem dreptul să nu ne adresăm în acelaşi timp şi popoarelor. Pretutindeni, guvernele şi popoarele sînt în dezacord, şi de aceea trebuie să ajutăm popoarele să intervină în problemele războiului şi păcii. Noi vom apăra, desigur, prin toate mijloacele întregul nostru program cu privire la pacea fără anexiuni şi fără contribuţii. Nu ne vom abate de la linia acestui program, dar nu trebuie să lăsăm duşmanilor noştri posibilitatea de a declara că condiţiile stipulate de ei sînt diferite de ale noastre şi că, de aceea, n-are rost să înceapă tratative cu noi. Nu trebuie să le oferim această situaţie avantajoasă, prezentîndu-le condi-

www.dacoromanica.ro

ţiile noastre sub formă de ultimatum. De aceea am şi precizat că vom examina orice condiţii de pace, orice propuneri. Să le examinăm nu înseamnă să le acceptăm. Vom aduce aceste condiţii în discuţia Adunării constituante, care va avea căderea să hotărască ce concesii se pot face şi ce concesii nu se pot face. Noi luptăm împotriva minciunii guvernelor care în vorbă se declară toate pentru pace şi pentru dreptate, iar în fapt duc războaie de cotropire şi jaf. Nici un guvern nu va spune tot ceea ce crede. Noi însă sîntem împotriva diplomaţiei secrete şi vom lucra deschis, în faţa întregului popor. Noi n-am închis şi nu închidem ochii în faţa greutăţilor. Războiului nu i se poate pune capăt printr-un refuz, războiului nu i se poate pune capăt de către o singură parte. Noi propunem un armistiţiu de trei luni, dar nu respingem nici un termen mai scurt, pentru ca armata istovită să poată răsufla în voie măcar cîtva timp, şi, în afară de aceasta, în toate ţările civilizate trebuie să fie convocate adunări populare în vederea discutării condiţiilor.

Propunînd încheierea imediată a unui armistiţiu, ne adresăm muncitorilor conştienţi din ţările care au avut un mare aport la dezvoltarea mişcării proletare. Ne adresăm muncitorilor din Anglia, unde a existat mişcarea cartistă, muncitorilor din Franţa, care în repetate rînduri au arătat prin insurecţii toată forţa conştiinţei lor de clasă, şi muncitorilor din Germania, care au luptat contra legii împotriva socialiştilor şi au creat organizaţii puternice.

În manifestul din 14 martie, noi am propus să fie doborîţi bancherii [10]; dar, în ceea ce ne priveşte, nu numai că nu i-am doborît pe ai noştri, dar am intrat chiar în alianţă cu ei. Acum am doborît guvernul bancherilor.

Guvernul şi burghezia vor depune toate eforturile pentru a se uni şi pentru a înăbuşi în sînge revoluţia muncitorească şi ţărănească. Dar masele au tras suficiente învăţăminte din cei trei ani de război. Dovadă : mişcarea sovietică din alte ţări, răscoala din flota germană, înăbu-

www.dacoromanica.ro

şită de iuncherii călăului Wilhelm [11]. În sfîrşit, nu trebuie să uităm că nu trăim în fundul Africii, ci în Europa, unde totul poate fi aflat cu repeziciune.

Mişcarea muncitorească va reuşi să-şi impună punctul de vedere şi va deschide calea spre pace şi socialism. (Aplauze prelungite, care nu mai contenesc.)

www.dacoromanica.ro

3

CUVÎNT DE ÎNCHEIERE LA RAPORTUL ASUPRA PĂCII 26 OCTOMBRIE (8 NOIEMBRIE)

Nu mă voi referi la caracterul general al declaraţiei. Guvernul pe care-l va crea congresul vostru va putea modifica punctele neesenţiale.

Mă pronunţ în mod hotărît împotriva ideii de a da cererii noastre de pace un caracter ultimativ. Caracterul ultimativ ar putea fi dezastruos pentru întreaga noastră cauză. Nu putem admite ca o abatere neînsemnată de la condiţiile noastre să dea guvernelor imperialiste posibilitatea să afirme că nu s-au putut duce tratative de pace din cauza intransigenţei noastre.

Vom trimite apelul nostru pretutindeni ; toată lumea îl va cunoaşte. Condiţiile propuse de guvernul nostru muncitoresc şi ţărănesc nu vor putea fi trecute sub tăcere.

Nu poate fi trecută sub tăcere revoluţia noastră muncitorească-ţărănească, revoluţie care a doborît guvernul bancherilor şi al moşierilor.

Dacă cererea ar fi ultimativă, guvernele ar putea să nu răspundă ; aşa cum am redactat-o însă, ele vor fi nevoite să răspundă. Să ştie oricine ce gîndeşte guvernul său. Noi nu vrem secrete. Vrem ca guvernul să fie întotdeauna sub controlul opiniei publice din ţara lui.

Ce va zice ţăranul dintr-o gubernie îndepărtată dacă, în urma atitudinii noastre ultimative, el nu va putea şti ce vor celelalte guverne ? El va zice : tovarăşi, de ce aţi exclus posibilitatea de a fi propuse orice condiţii de pace ? Eu le-aş fi judecat, le-aş fi examinat, apoi aş fi dat mandat reprezentanţilor mei în Adunarea constituantă

www.dacoromanica.ro

cum să procedeze. Dacă guvernele nu vor cădea de acord, sînt gata să duc o luptă revoluţionară pentru condiţii drepte ; dar s-ar putea ca unor ţări să li se pună asemenea condiţii, încît eu să fiu gata să îndemn aceste guverne să lupte mai departe. Năzuinţele noastre nu pot fi pe deplin înfăptuite decît prin răsturnarea întregului sistem capitalist. Iată ce ne-ar putea spune ţăranul, şi el ne-ar învinui că sîntem de o intransigenţă inutilă şi că ne pierdem în lucruri mărunte atunci cînd pentru noi principalul este să dezvăluim întreaga mîrşăvie, întreaga ticăloşie a burgheziei şi a călăilor ei încoronaţi şi neîncoronaţi, cocoţaţi în fruntea guvernelor.

Nu ne este îngăduit acest lucru, nu trebuie să oferim guvernelor posibilitatea de a-şi lua drept paravan intransigenţa noastră şi de a ascunde popoarelor motivele pentru care sînt trimise la măcel. Asta nu este decît o picătură, dar nu ne e îngăduit, nu trebuie să renunţăm la această picătură, care găureşte piatra politicii burgheze de cotropire. Caracterul ultimativ ar uşura situaţia adversarilor noştri. Noi însă vom înfăţişa poporului toate condiţiile. Vom pune toate guvernele în faţa condiţiilor noastre, şi ele să ne dea răspunsul în faţa popoarelor lor. Toate propunerile de pace le vom supune hotărîrii Adunării constituante.

Mai este un punct căruia trebuie, tovarăşi, să-i acordaţi cea mai mare atenţie. Tratatele secrete trebuie să fie date publicităţii. Trebuie anulate clauzele cu privire la anexiuni şi la contribuţii. Dar sînt clauze şi clauze, tovarăşi ; guvernele prădalnice au încheiat acorduri nu numai cu privire la jafuri ; printre acestea, ele introduceau şi acorduri economice şi diferite alte clauze privitoare la relaţiile de bună vecinătate.

Noi nu ne legăm prin tratate. Nu ne vom lăsa prinşi în mrejele tratatelor. Noi respingem toate punctele privitoare la jafuri şi la acte de violenţă, dar vom accepta bucuros toate clauzele referitoare la relaţii de bună vecinătate şi la acorduri economice ; aceste clauze nu le putem respinge. Noi propunem un armistiţiu pe un termen de trei luni — alegem un termen lung pentru că popoarele sînt istovite, pentru că, după acest măcel

www.dacoromanica.ro

sîngeros, care durează de mai bine de trei ani, ele jinduiesc după odihnă. Trebuie să înţelegem că este necesar ca popoarele să chibzuiască asupra condiţiilor de pace, să-şi exprime voinţa prin parlament, dar pentru toate acestea e nevoie de timp. Cerem un armistiţiu de lungă durată pentru ca armata care se află în tranşee să se odihnească după acest coşmar de asasinate fără număr, dar nu respingem nici propunerile de încheiere a unui armistiţiu pe un termen mai scurt ; le vom examina şi va trebui să le acceptăm, chiar dacă ni se va propune un armistiţiu de o lună sau de o lună şi jumătate. Propunerea noastră de armistiţiu nu trebuie nici ea să fie ultimativă, căci nu înţelegem să oferim duşmanilor noştri posibilitatea de a ascunde popoarelor întregul adevăr, luîndu-şi drept paravan intransigenţa noastră. Nu trebuie să fie ultimativă, căci guvernul care nu doreşte încheierea armistiţiului este un guvern criminal. Or, dacă nu vom da propunerii noastre de armistiţiu un caracter ultimativ, aceasta va face ca guvernele care o vor respinge să apară în ochii popoarelor lor ca nişte criminali, iar cu asemenea criminali popoarele nu se vor purta cu mănuşi. Ni se obiectează că, dacă nu vom formula propunerea în termeni ultimativi, aceasta ar fi o dovadă a neputinţei noastre ; dar e timpul să lăsăm la o parte în discuţii întreaga minciună burgheză cu privire la forţa poporului. Forţa, în concepţia burgheziei, există atunci cînd masele merg orbeşte la măcel, supunîndu-se ordinelor guvernelor imperialiste. Burghezia consideră că un stat este puternic numai atunci cînd, folosind întreaga putere a aparatului guvernamental, poate să arunce masele în direcţia în care vor guvernanţii burgheziei. Altceva înţelegem noi prin forţă. În concepţia noastră, un stat este puternic prin conştiinţa maselor. El este puternic atunci cînd masele ştiu totul, cînd sînt în stare să judece totul şi cînd fac totul în mod conştient. Nu trebuie să ne temem să spunem adevărul în ceea ce priveşte oboseala, căci care stat nu este obosit acum, care popor nu vorbeşte deschis despre acest lucru ? Iată, de pildă, Italia, unde această oboseală a dat naştere unei mişcări revoluţionare de lungă durată, care cerea încetarea măcelului. Iar în Germania nu au oare loc demonstraţii de

www.dacoromanica.ro

masă ale muncitorilor, în timpul cărora sînt lansate lozinci pentru încetarea războiului? Oare nu oboseala a provocat răscoala din flota germană, reprimată cu atîta cruzime de călăul Wilhelm şi de slugile lui? Dacă sînt cu putinţă asemenea fenomene într-o ţară atît de disciplinată cum este Germania, unde oamenii au început să vorbească de oboseală şi de încetarea războiului, n-avem de ce ne teme să spunem şi noi deschis acest lucru, căci acesta-i adevărul, deopotrivă de valabil atît pentru noi, cît şi pentru toate ţările beligerante şi chiar nebeligerante.

www.dacoromanica.ro

4

RAPORT ASUPRA PĂMÎNTULUI. 26 OCTOMBRIE (8 NOIEMBRIE)

Credem că revoluţia a demonstrat şi a dovedit cît de important este ca problema pămîntului să fie pusă limpede. Dezlănţuirea insurecţiei armate, a celei de-a doua revoluţii — Revoluţia din Octombrie —, dovedeşte clar că pămîntul trebuie să treacă în mîinile ţăranilor. Guvernul care a fost răsturnat şi partidele conciliatoriste, partidul menşevic şi cel socialist-revoluţionar [12], au făcut o crimă amînînd sub diferite pretexte rezolvarea problemei pămîntului şi aducînd astfel ţara la ruină şi la răscoala ţărănească. Cuvintele lor despre pogromuri şi despre anarhia de la sate sună fals, a minciună laşă. Unde şi cînd s-a mai întîmplat ca nişte măsuri înţelepte să provoace pogromuri şi anarhie? Dacă guvernul ar fi procedat cu înţelepciune şi dacă măsurile lui ar fi urmărit satisfacerea nevoilor sărăcimii satelor, s-ar mai fi agitat oare masa ţărănească? Dar toate măsurile guvernului, aprobate de Sovietele lui Avksentiev şi Dan, au fost îndreptate împotriva ţăranilor, împingîndu-i la răscoală.

Provocînd răscoala, guvernul a început să vocifereze împotriva pogromurilor şi a actelor de anarhie pe care el însuşi le provocase. El voia să înăbuşe răscoala în foc şi sînge, dar a fost el însuşi măturat de insurecţia armată a soldaţilor, marinarilor şi muncitorilor revoluţionari. Guvernul revoluţiei muncitoreşti-ţărăneşti trebuie să rezolve în primul rînd problema pămîntului, ceea ce va linişti şi va satisface masele imense ale sărăcimii satelor. Vă voi citi punctele decretului pe care trebuie să-l dea

www.dacoromanica.ro

guvernul vostru sovietic. La unul din punctele acestui decret veţi găsi mandatul pentru comitetele agrare, întocmit în baza celor 242 de mandate ale Sovietelor locale de deputaţi ai ţăranilor.

DECRET ASUPRA PĂMÎNTULUI

1) Proprietatea moşierească asupra pămîntului se desfiinţează imediat, fără nici o despăgubire.

2) Pămînturile moşiereşti, precum şi toate pămînturile coroanei, mănăstireşti şi bisericeşti, cu tot inventarul lor viu şi mort, cu toate acareturile şi accesoriile lor, trec, pînă la întrunirea Adunării constituante, la dispoziţia comitetelor agrare de plasă şi a Sovietelor judeţene de deputaţi ai ţăranilor.

3) Orice avariere a bunurilor confiscate, care de acum înainte aparţin întregului popor, este declarată crimă gravă şi se pedepseşte de către justiţia revoluţionară. Sovietele judeţene de deputaţi ai ţăranilor vor lua toate măsurile necesare pentru ca la confiscarea pămînturilor moşiereşti să se păstreze cea mai riguroasă ordine, pentru a se stabili care anume terenuri şi pînă la ce întindere sînt supuse confiscării, pentru a se inventaria exact întreaga avere confiscată şi pentru a se asigura cea mai strictă pază revoluţionară a întregii gospodării agricole, care trece în mîinile poporului împreună cu toate clădirile, uneltele, vitele, rezervele de produse etc.

4) Pînă în momentul cînd Adunarea constituantă va lua o hotărîre definitivă în această privinţă, pentru înfăptuirea marilor prefaceri agrare pretutindeni trebuie să servească drept îndreptar următorul mandat al ţăranilor, întocmit de redacţia ziarului „Izvestiia Sovietului de deputaţi ai ţăranilor din Rusia“ [13] pe baza a 242 de mandate locale ale ţăranilor şi publicat în numărul 88 al acestui ziar (Petrograd, nr. 88 din 19 august 1917).

MANDATUL ŢĂRANILOR CU PRIVIRE LA PĂMÎNT

„Problema pămîntului, în toată amploarea ei, poate fi rezolvată numai de către o Adunare constituantă a întregului popor.

Cea mai justă rezolvare a problemei pămîntului este următoarea:

www.dacoromanica.ro

1) *Dreptul de proprietate privată asupra pămîntului se desfiinţează pentru totdeauna;* pămîntul nu poate fi nici vîndut, nici cumpărat, nici dat în arendă sau ipotecat, nici înstrăinat în vreun alt mod.

Toate pămînturile: *ale statului, domeniale, ale coroanei, mănăstireşti, bisericeşti, posesionale, precum şi majoratele*, pămînturile aflate în proprietate privată, pămînturile obştilor şi ale ţăranilor etc. se expropriază fără despăgubiri,* devenind un bun al întregului popor şi trecînd în folosinţa tuturor celor care le muncesc.

Celor care au suferit de pe urma răsturnării relaţiilor de proprietate li se recunoaşte numai dreptul de a beneficia de sprijin obştesc pe timpul necesar pentru a se adapta noilor condiţii de existenţă.

2) Toate bogăţiile subsolului: minereurile, petrolul, cărbunele, sarea etc., precum şi pădurile şi apele de importanţă naţională trec în folosinţa exclusivă a statului. Toate rîurile mici, lacurile, pădurile etc. trec în folosinţa obştilor, cu condiţia să fie administrate de organele de autoadministrare locale.

3) Terenurile pe care există gospodării *cu culturi speciale:* grădini, plantaţii, răsadniţe, pepiniere, sere etc. *nu sînt supuse împărţirii; ele vor fi transformate în gospodării model şi date în folosinţa exclusivă a statului sau a obştilor,* în funcţie de întinderea şi însemnătatea lor.

Pămîntul din jurul casei, împreună cu grădinile de fructe şi de zarzavat de pe lîngă casă, atît la oraşe cît şi la sate, rămîne în folosinţa proprietarilor actuali, iar întinderea acestor terenuri şi cuantumul impozitului care urmează să fie plătit pentru folosinţa lor se stabilesc prin lege.

4) Crescătoriile de cai, crescătoriile de vite şi de păsări de rasă aparţinînd statului, particularilor etc. se confiscă, devenind bunuri ale întregului popor şi trecînd în folosinţa exclusivă a statului sau a obştii, în funcţie de mărimea şi însemnătatea lor.

Problema despăgubirilor urmează să fie examinată de Adunarea constituantă.

5) Întregul inventar agricol viu şi mort al pămînturilor confiscate trece, fără despăgubire, în folosinţa exclusivă a statului sau a obştii, în funcţie de întinderea şi însemnătatea acestor pămînturi.

Confiscarea inventarului nu se aplică ţăranilor cu pămînt puţin.

6) De dreptul de folosinţă a pămîntului se bucură toţi cetăţenii statului rus (fără deosebire de sex) care doresc să-l lucreze cu braţele lor, cu ajutorul familiei lor sau în tovărăşie, şi numai atîta timp cît sînt în stare să-l lucreze. Munca salariată nu este admisă.

În cazul cînd vreunul dintre membrii obştii săteşti devine inapt de muncă pe o perioadă care nu depăşeşte 2 ani, obştea sătească

* — proprietate imobiliară — inalienabilă şi indivizibilă — care se transmitea prin succesiune, de obicei, primului născut. — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

îşi ia obligaţia ca în perioada respectivă, pînă la redobîndirea capacităţii de muncă de către acesta, să-i vină în ajutor lucrîndu-i pămîntul în comun.

Agricultorii care, din cauza bătrîneţei sau a invalidităţii, nu-şi mai pot lucra singuri pămîntul pierd dreptul la folosinţa lui, căpătînd în schimb o pensie din partea statului.

7) Folosinţa pămîntului trebuie să fie egalitară, adică pămîntul trebuie să fie repartizat între cei ce-l muncesc, în funcţie de condiţiile locale, după norma de muncă sau de consum.

Formele de folosinţă a pămîntului trebuie să fie cu desăvîrşire libere : gospodării individuale, hutore *, obşti, arteluri, după cum se va hotărî în fiecare sat sau cătun.

8) După expropriere, tot pămîntul intră în fondul agrar al întregului popor. Repartizarea pămîntului între cei ce muncesc este asigurată de organele de autoadministrare locală şi centrală, începînd cu obştile săteşti şi orăşeneşti — organizate pe baze democratice, în cadrul cărora nu se face deosebire de stare socială — şi terminînd cu instituţiile centrale ale regiunilor.

Fondul agrar este supus unor reîmpărţiri periodice, în funcţie de creşterea populaţiei şi de ridicarea productivităţii şi nivelului agriculturii.

La modificarea hotarelor dintre loturi, nucleul iniţial al lotului trebuie să rămînă neatins.

Pămîntul persoanelor care încetează de a mai fi membri ai obştii reintră în fondul agrar, iar la primirea acestor loturi rudele cele mai apropiate ale foştilor membri şi persoanele indicate de aceştia se bucură de prioritate.

Valoarea investiţiilor pentru îngrăşăminte şi ameliorări (îmbunătăţiri radicale) ale pămîntului, în cazul cînd n-au fost folosite înainte ca lotul să reintre în fondul agrar, trebuie să fie rambursată.

Dacă în unele localităţi fondul agrar existent se va dovedi a fi neîndestulător pentru satisfacerea nevoilor întregii populaţii locale, prisosul de populaţie trebuie mutat în alte locuri.

Organizarea mutării, precum şi cheltuielile de mutare şi de înzestrare cu inventar etc. urmează să fie suportate de stat.

Mutarea se face în următoarea ordine : în primul rînd ţăranii fără pămînt care doresc să se mute, apoi elementele vicioase din obştile săteşti, dezertorii etc. şi, în sfîrşit, prin tragere la sorţi sau prin bună învoială".

Acest mandat, fiind în întregime expresia voinţei absolute a imensei majorităţi a ţăranilor conştienţi din întreaga Rusie, este declarat, pînă la întrunirea Adunării

* — gospodărie ţărănească individuală pe un teren aflat în folosinţa proprietarului ei şi situat în afara obştii săteşti. — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

constituante, lege provizorie, care va fi pusă în aplicare — pe cît posibil — imediat, iar în ceea ce priveşte anumite prevederi ale sale, în mod treptat, în ritmul stabilit de Sovietele judeţene de deputaţi ai ţăranilor.

5) Pămînturile ţăranilor de rînd şi ale cazacilor de rînd nu se confiscă.

Se aud aici voci care spun că decretul şi mandatul au fost întocmite de socialiştii-revoluţionari. Fie şi aşa. Are oare importanţă cine le-a întocmit? Noi însă, ca guvern democratic, nu putem trece peste o hotărîre a maselor largi ale poporului, chiar dacă n-am fi de acord cu ea. În vîltoarea vieţii, punînd în practică această lege, înfăptuind-o pe teren, ţăranii vor înţelege ei înşişi care e adevărul. Şi chiar dacă ţăranii îi vor urma şi mai departe pe socialiştii-revoluţionari, chiar dacă vor da acestui partid majoritatea în Adunarea constituantă, chiar şi atunci vom spune: fie şi aşa. Viaţa este cel mai bun dascăl, ea va arăta cine are dreptate, şi nu-i nimic dacă la rezolvarea acestei probleme noi vom porni de la un capăt, iar ţăranii de la celălalt. Viaţa ne va apropia în şuvoiul comun al creaţiei revoluţionare, în elaborarea unor noi forme de stat. Trebuie să urmăm viaţa, trebuie să lăsăm maselor populare toată libertatea de creaţie. Vechiul guvern, doborît de insurecţia armată, voia să rezolve problema agrară prin intermediul vechii birocraţii ţariste, care nu fusese înlocuită. Dar, în loc de a rezolva această problemă, birocraţia nu făcea decît să lupte împotriva ţăranilor. Ţăranii au învăţat cîte ceva în cele opt luni ale revoluţiei noastre, vor să rezolve ei înşişi toate problemele în legătură cu pămîntul. De aceea noi ne pronunţăm împotriva oricăror amendamente la acest proiect de lege; noi nu vrem să intrăm în amănunte, căci ceea ce întocmim aici e un decret, şi nu un program de acţiune. Rusia este mare, şi în cadrul ei condiţiile locale sînt variate; noi credem că ţărănimea va şti ea însăşi,

www.dacoromanica.ro

mai bine decît noi, să rezolve problema în mod just, aşa cum se cuvine. Important nu este dacă o va rezolva în spiritul nostru sau în spiritul programului socialiştilor-revoluţionari. Important este ca ţărănimea să capete certitudinea că nu mai există moşieri la sate şi că ţăranii trebuie să rezolve ei înşişi toate problemele, să-şi organizeze ei înşişi viaţa. (Aplauze puternice.)

www.dacoromanica.ro

5

HOTĂRÎRE CU PRIVIRE LA FORMAREA GUVERNULUI MUNCITORESC ŞI ŢĂRĂNESC

Congresul general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor din Rusia hotărăşte :

Pentru a conduce ţara pînă la întrunirea Adunării constituante să se formeze un guvern provizoriu muncitoresc şi ţărănesc, care să poarte denumirea de Consiliu al Comisarilor Poporului. Conducerea diferitelor domenii ale vieţii de stat se încredinţează unor comisii ai căror membri, în strînsă unire cu organizaţiile de masă ale muncitorilor, muncitoarelor, marinarilor, soldaţilor, ţăranilor şi funcţionarilor, să asigure înfăptuirea programului proclamat de congres. Puterea guvernamentală aparţine colegiului de preşedinţi ai acestor comisii, adică Consiliului Comisarilor Poporului.

Dreptul de control asupra activităţii comisarilor poporului şi dreptul de a-i destitui revin Congresului general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor din Rusia şi Comitetului Executiv Central al acestuia.

În momentul de faţă Consiliul Comisarilor Poporului este alcătuit din următoarele persoane :

Preşedinte al Consiliului — *Vladimir Ulianov (Lenin)* ;

Comisar al poporului pentru afacerile interne — *A. I. Rîkov* ;

Agricultura — *V. P. Miliutin* ;

Munca — *A. G. Şleapnikov* ;

Treburile militare şi maritime — un comitet format din : *V. A. Ovseenko (Antonov)*, *N. V. Krîlenko* şi *P. E. Dîbenko* ;

www.dacoromanica.ro

Comerț și industrie — *V. P. Noghin;*
Învățămîntul public — *A. V. Lunacearski;*
Finanțe — *I. I. Skvorțov (Stepanov);*
Afacerile externe — *L. D. Bronștein (Trotki);*
Justiție — *G. I. Oppokov (Lomov);*
Aprovizionare — *I. A. Teodorovici;*
Poștă și telegraf — *N. P. Avilov (Glebov);*
Președinte pentru problemele naționalităților — *I. V. Djugașvili (Stalin).*

Postul de comisar al poporului pentru căile ferate rămîne deocamdată neocupat.

Scris la 26 octombrie (8 noiembrie) 1917

www.dacoromanica.ro

PROIECT DE LEGE CU PRIVIRE LA CONTROLUL MUNCITORESC [14]

1. În toate întreprinderile industriale, comerciale, bancare, agricole etc. cu un număr de cel puţin 5 muncitori şi funcţionari (în total) sau cu un fond de rulment de cel puţin 10 000 de ruble anual se introduce *controlul muncitoresc* asupra producţiei, păstrării şi cumpărării-vînzării tuturor produselor şi materiilor prime.

2. Controlul muncitoresc este exercitat de toţi muncitorii şi funcţionarii întreprinderii fie direct, dacă întreprinderea este atît de mică încît acest lucru să fie cu putinţă, fie prin reprezentanţii lor aleşi, care trebuie să fie aleşi *neîntîrziat* în adunări generale, în cadrul cărora să se întocmească procese-verbale de alegere şi să se comunice guvernului şi Sovietelor locale de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor numele celor aleşi.

3. Scoaterea din funcţiune a unei întreprinderi sau a unei industrii de importanţă naţională (vezi § 7), precum şi orice modificări în activitatea ei fără permisiunea reprezentanţilor aleşi ai muncitorilor şi funcţionarilor sînt cu desăvîrşire interzise.

4. Acestor reprezentanţi aleşi trebuie să le fie permis accesul la *toate* registrele şi documentele, fără excepţie, precum şi la *toate* depozitele şi stocurile de materiale, unelte şi produse, fără nici o excepţie.

5. Hotărîrile reprezentanţilor aleşi ai muncitorilor şi funcţionarilor sînt obligatorii pentru proprietarii întreprinderilor şi pot fi anulate numai de către sindicate şi de către congresele sindicale.

www.dacoromanica.ro

6. În toate întreprinderile de importanţă naţională, *toţi* proprietarii şi *toţi* reprezentanţii aleşi ai muncitorilor şi funcţionarilor, aleşi pentru a exercita controlul muncitoresc, sînt declaraţi răspunzători faţă de stat pentru menţinerea celei mai riguroase ordini şi discipline, precum şi pentru paza bunurilor. Cei ce se vor face vinovaţi de neglijenţă, de tăinuire a rezervelor, a dărilor de seamă etc. se vor pedepsi cu confiscarea întregii averi şi cu închisoare pînă la 5 ani.

7. Întreprinderi de importanţă naţională sînt considerate toate întreprinderile care lucrează pentru nevoile apărării, precum şi cele care într-un fel sau altul sînt legate de producţia de bunuri necesare pentru existenţa masei populaţiei.

8. Regulile mai amănunţite ale controlului muncitoresc vor fi stabilite de către Sovietele locale de deputaţi ai muncitorilor şi de către conferinţele comitetelor de întreprindere, precum şi de către comitetele funcţionarilor la adunările generale ale reprezentanţilor lor.

Scris la 26 sau 27 octombrie (8 sau 9 noiembrie) 1917

Publicat pentru prima oară în 1929, în ediţiile a 2-a şi a 3-a ale Operelor lui V. I. Lenin, vol. XXII

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

CONVORBIRE PRIN FIR DIRECT CU HELSINGFORS 27 OCTOMBRIE (9 NOIEMBRIE) 1917

1

CONVORBIRE CU A. L. ŞEINMAN, PREŞEDINTELE COMITETULUI EXECUTIV AL SOVIETULUI DIN HELSINGFORS DE DEPUTAŢI AI ARMATEI, FLOTEI ŞI MUNCITORILOR DIN FINLANDA

— Puteţi vorbi în numele comitetului regional al armatei şi flotei ?

— Desigur.

— Puteţi trimite imediat spre Petrograd un număr cît mai mare de torpiloare şi de alte vase înarmate ?

— Vom chema imediat pe preşedintele Ţentrobalt-ului, deoarece aceasta este o chestiune cu caracter pur maritim.

— Ce mai e nou pe la voi la Petrograd ?

— Avem ştiri că trupele lui Kerenski s-au apropiat şi au ocupat Gatcina, şi, întrucît o parte din trupele din Petrograd sînt obosite, este neapărat necesar ca în timpul cel mai scurt să se trimită întăriri foarte puternice.

— Şi altceva ?

— În locul întrebării „şi altceva" mă aşteptam să vă aud spunînd că sînteţi gata să porniţi la luptă.

— Dar cred că nu mai e nevoie să repet acest lucru ; am declarat că sîntem hotărîţi să facem acest lucru, deci totul se va îndeplini întocmai.

www.dacoromanica.ro

— Aveţi rezerve de puşti şi mitraliere şi în ce cantitate ?

— Vorbiţi cu Mihailov, preşedintele secţiei militare a comitetului regional, care este aici. El vă va da relaţii cu privire la armata din Finlanda.

2

CONVORBIRE CU MIHAILOV, PREŞEDINTELE SECŢIEI MILITARE A COMITETULUI REGIONAL AL ARMATEI, FLOTEI ŞI MUNCITORILOR DIN FINLANDA

— De cîţi oameni aveţi nevoie ?

— Avem nevoie de cît mai mulţi, dar numai de oameni siguri şi hotărîţi să lupte. Cîţi oameni din aceştia aveţi ?

— Vreo cinci mii. Oameni care pot fi trimişi urgent şi care vor lupta.

— În cîte ore se poate garanta că vor fi la Petrograd dacă vor fi trimişi cît mai urgent ?

— Maximum în 24 de ore începînd din momentul de faţă.

— Pe uscat ?

— Cu trenul.

— Dar puteţi asigura şi aprovizionarea lor ?

— Da. Alimente avem din belşug. Avem şi vreo 35 de mitraliere ; putem trimite şi un mic număr de tunuri de cîmp cu servanţii lor, fără ca situaţia de aici să sufere.

— În numele guvernului Republicii, vă rog insistent să trimiteţi totul imediat şi, totodată, să-mi spuneţi dacă aveţi cunoştinţă despre formarea noului guvern şi cum a fost primită această ştire de Sovietele de la voi ?

— Despre guvern am aflat, deocamdată, numai din ziare. Trecerea puterii în mîinile Sovietelor a fost primită la noi cu entuziasm.

— Va să zică trupele terestre vor porni imediat şi puteţi asigura aprovizionarea lor ?

www.dacoromanica.ro

— Da. Vom lua imediat toate măsurile pentru expedierea şi aprovizionarea lor. La aparat este locţiitorul preşedintelui Ţentrobalt-ului, căci Dîbenko a plecat astăzi la ora 10 seara la Petrograd.

3

CONVORBIRE CU N. F. IZMAILOV, PREŞEDINTELE ŢENTROBALT-ULUI

— Cîte torpiloare şi alte vase înarmate puteţi trimite ?

— Putem trimite vasul de linie „Respublika" şi două torpiloare.

— Le veţi asigura şi pe acestea cu alimente ?

— Flota dispune de alimente şi vasele vor fi aprovizionate. Toate torpiloarele pe care le vom trimite şi vasul de linie „Respublika" — o spun cu toată certitudinea — îşi vor îndeplini misiunea de a apăra revoluţia. Să nu aveţi nici cea mai mică îndoială în privinţa trimiterii de forţe armate. Totul se va executa întocmai.

— În cîte ore ?

— Maximum în 18 ore. Este necesar să le trimitem chiar acum ?

— Da. Guvernul este absolut încredinţat de necesitatea de a fi trimise imediat, iar vasul de linie trebuie să intre în Morskoi Kanal cît mai aproape de ţărm.

— Vasul de linie fiind un vas mare, cu tunuri de 12 ţoli, nu poate ancora lîngă ţărm, deoarece în acest caz ar putea fi capturat cu mîinile goale. Iar pentru ceea ce spuneţi dumneavoastră servesc torpiloarele cu tunuri de calibru mic şi cu mitraliere ; cît despre vasul de linie, el trebuie să stea, aproximativ, în radă sau în rînd cu crucişătorul „Aurora", întrucît artileria lui bate la 25 de verste, — în general, de acest lucru se vor ocupa marinarii şi corpul de comandă.

— Torpiloarele trebuie să intre în Neva cam în apropiere de satul Rîbaţkoe pentru a apăra calea ferată Nikolaievskaia şi toate căile de acces spre aceasta.

— Bine, toate acestea vor fi îndeplinite. Mai aveţi ceva de spus ?

www.dacoromanica.ro

— Există un post de telegraf fără fir pe vasul „Respublika", şi în timpul mersului poate să ţină legătură cu Petrogradul ?

— Există nu numai pe vasul „Respublika", dar şi pe torpiloare, care ar putea fi puse în legătură chiar şi cu turnul Eiffel. În general, vă asigurăm că totul va fi îndeplinit cum trebuie.

— Aşadar, putem conta că toate vasele menţionate vor porni imediat ?

— Da, puteţi conta. Vom da imediat dispoziţii urgente pentru ca vasele menţionate să ajungă la Petrograd la timp.

— Dacă aveţi rezerve de puşti şi cartuşe, trimiteţi cît mai multe.

— Avem, dar numai pe vase şi în cantităţi mici, — ceea ce avem vom trimite.

— La revedere. Salut.

— La revedere. Cu cine am vorbit ? Numele dumneavoastră ?

— Lenin.

— La revedere. Pornim la executare.

Publicat pentru prima oară în 1922, în revista „Proletarskaia Revoliuţiia" nr. 10

Se tipăreşte după banda de telegraf

www.dacoromanica.ro

CONSFĂTUIREA REPREZENTANŢILOR REGIMENTELOR DIN GARNIZOANA PETROGRAD 29 OCTOMBRIE (11 NOIEMBRIE) 1917 [15]

RELATARE APĂRUTĂ ÎN PRESĂ

1

RAPORT CU PRIVIRE LA MOMENTUL ACTUAL

Nu este cazul să insistăm prea mult asupra situaţiei politice. În momentul de faţă, problema politică se identifică cu problema militară. Este mai mult decît limpede că Kerenski i-a atras de partea lui pe kornilovişti ; în afară de ei, nu are pe cine să se sprijine. La Moscova ei au ocupat Kremlinul, dar periferia, unde locuiesc muncitorii şi în general populaţia săracă, nu se află sub stăpînirea lor. Pe front nimeni nu este de partea lui Kerenski. Chiar şi elementele şovăitoare, cum sînt, de pildă, membrii sindicatului feroviarilor, se pronunţă în favoarea decretului asupra păcii şi a decretului asupra pămîntului.

Imensa majoritate a ţăranilor, soldaţilor şi muncitorilor sînt pentru o politică de pace.

Aceasta nu este politica bolşevicilor şi în general nu este o politică „de partid", ci politica muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor, adică a majorităţii poporului. Noi nu înfăptuim programul bolşevicilor, şi în problema agrară programul nostru este luat în întregime din mandatele ţăranilor.

Nu este vina noastră că socialiştii-revoluţionari şi menşevicii au plecat. Noi le-am propus să împărţim puterea, dar ei vor să aştepte pînă se va termina lupta împotriva lui Kerenski.

Noi i-am invitat pe toţi să participe la guvern. Socialiştii-revoluţionari de stînga [16] au declarat că ei vor să sprijine politica guvernului sovietic. Nu s-au încumetat

www.dacoromanica.ro

nici măcar să declare că nu sînt de acord cu programul noului guvern.

În provincie se dă crezare ziarelor de felul lui „Delo Naroda“ [17]. Aici toată lumea ştie că socialiştii-revoluţionari şi menşevicii au plecat pentru că rămăseseră în minoritate. Garnizoana din Petrograd ştie acest lucru. Ştie că noi am vrut un guvern sovietic de coaliţie. Nu am exclus pe nimeni din Soviet. Dacă ei nu au vrut să colaboreze, cu atît mai rău pentru ei. Masele de ţărani şi de soldaţi nu-i vor urma pe menşevici şi pe socialiştii-revoluţionari. Nu am nici cea mai mică îndoială că, în orice adunare a muncitorilor sau soldaţilor, nouă zecimi dintre participanţi se vor pronunţa pentru noi.

Tentativa lui Kerenski este o aventură tot atît de lamentabilă ca şi tentativa lui Kornilov. Dar acum trecem printr-un moment greu. Este nevoie de măsuri energice pentru a se face ordine în domeniul aprovizionării, pentru a pune capăt calamităţilor războiului. Noi nu putem aştepta şi nu putem tolera nici o singură zi rebeliunea lui Kerenski. Dacă korniloviştii organizează o nouă ofensivă, li se va răspunde aşa cum s-a răspuns astăzi rebeliunii iuncherilor. Iuncherii n-au decît să suporte consecinţele. Noi am luat puterea aproape fără vărsare de sînge. Dacă au fost jertfe, au fost numai de partea noastră. Întregul popor a dorit politica pe care o duce noul guvern. Noul guvern a luat această politică nu de la bolşevici, ci de la soldaţii de pe front, de la ţăranii de la sate şi de la muncitorii de la oraşe.

Decretul cu privire la controlul muncitoresc trebuie să apară zilele acestea. Repet : situaţia politică se reduce acum la situaţia militară. Noi nu putem îngădui victoria lui Kerenski : în acest caz n-ar mai putea fi vorba nici de pace, nici de pămînt, nici de libertate. Nu mă îndoiesc că soldaţii şi muncitorii din Petrograd, care zilele acestea au săvîrşit o insurecţie victorioasă, vor şti să-i zdrobească pe kornilovişti. Noi am avut unele lipsuri. N-are rost să negăm acest lucru. De aceea am suferit oarecare prejudicii. Dar aceste lipsuri pot fi înlăturate. Fără a pierde nici un ceas, nici un minut, trebuie să ne organizăm noi înşine, să organizăm statul-major, acest lucru trebuie făcut chiar

www.dacoromanica.ro

azi. Dacă ne organizăm, vom putea să ne asigurăm victoria în cîteva zile şi, poate, chiar mai curînd.

Guvernul, creat prin voinţa deputaţilor muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor, nu va îngădui korniloviştilor să-şi bată joc de el.

Sarcina politică şi sarcina militară : organizarea statului-major, concentrarea forţelor materiale, asigurarea soldaţilor cu toate cele necesare ; trebuie să facem acest lucru fără a pierde nici un ceas, nici un minut, pentru ca totul să meargă mai departe cu tot atîta succes ca şi pînă acum.

www.dacoromanica.ro

2

INTERVENŢIE ÎN LEGĂTURĂ CU PROBLEMA ÎNARMĂRII UNITĂŢILOR

Perioadei de mare dezorganizare i s-a pus capăt. A fost numit şeful statului-major. Acest lucru va fi anunţat. Perioada oscilărilor a trecut. Lipsa de ordine şi de legături în armată am resimţit-o foarte acut. Acum, în unităţi se constată multă coeziune şi avînt. Trebuie să vă apucaţi voi singuri de lucru, să controlaţi voi singuri fiecare acţiune, să controlaţi dacă însărcinările date au fost duse la îndeplinire, dacă s-a luat legătura cu organizaţiile muncitoreşti etc. Muncitorii vă vor veni în ajutor în această privinţă. Îmi permit să vă dau un sfat : cu ajutorul comisiei de control sau al reprezentanţilor regimentelor să controlaţi fiecare comunicat, să nu vă bizuiţi pe nimeni, să controlaţi dacă au fost executate ordinele, dacă informaţiile cu privire la rezerve corespund realităţii. Apucaţi-vă voi înşivă de lucru, controlaţi singuri totul, ţineţi evidenţa oricărei rezerve, luaţi în consideraţie orice pas făcut — aceasta e cea mai bună chezăşie a succesului.

www.dacoromanica.ro

3

INTERVENŢIE ÎN LEGĂTURĂ CU INSTAURAREA ORDINII ÎN ORAŞ

Mă raliez întru totul la părerea exprimată aici : muncitorii trebuie să ia asupra lor o parte din munca de apărare a oraşului. În cadrul acestei munci comune, soldaţii vor învăţa pe muncitori să mînuiască armele. Sarcina noastră pe care nu trebuie s-o scăpăm nici un moment din vedere este înarmarea întregului popor şi desfiinţarea armatei permanente. Dacă va fi atrasă populaţia muncitorească, munca va merge mai uşor. Propunerea tovarăşilor de a se întruni în fiecare zi are un caracter practic. Într-adevăr, revoluţia rusă aduce multe lucruri noi, care n-au existat în nici o altă revoluţie. Un organ ca Sovietele de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor n-a mai existat. Trebuie să vă uniţi strîns cu muncitorii, ei vă vor da tot ceea ce pînă acum burghezia vă dădea ca vai de lume. Fiecare unitate, împreună cu organizaţia muncitorească, trebuie să se îngrijească să aibă tot ce e necesar pentru războiul acesta al vostru, fără a aştepta indicaţii de sus. Chiar din noaptea aceasta trebuie să porniţi la îndeplinirea în mod independent a acestei sarcini. Unitatea nu trebuie să aştepte indicaţii de la statul-major, ci să facă ea însăşi propuneri. Voi dispuneţi de un mijloc pe care burghezia nu l-a avut niciodată : ei au un singur mijloc — să cumpere, pe cînd voi puteţi intra în legătură chiar cu muncitorii care produc toate acestea.

„Pravda" nr. 174 din 13 noiembrie (31 octombrie) 1 17

Se tipăreşte după textul apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

RADIOGRAMĂ
A CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI
30 OCTOMBRIE (12 NOIEMBRIE) 1917

Către toţi cetăţenii Rusiei.

Congresul general al Sovietelor din Rusia a format un nou guvern, guvernul sovietic. Guvernul lui Kerenski a fost răsturnat şi arestat. Kerenski a fugit. Toate instituţiile se află în mîinile guvernului sovietic. La 29 octombrie a început o rebeliune a iuncherilor, care la 25 octombrie fuseseră puşi în libertate pe cuvînt de onoare. Rebeliunea a fost înăbuşită în aceeaşi zi. Kerenski şi Savinkov, împreună cu iuncherii şi cu o parte din cazaci, s-au strecurat prin înşelăciune pînă la Ţarskoe Selo. Guvernul sovietic şi-a mobilizat forţele pentru a zdrobi noua campanie kornilovistă împotriva Petrogradului. Flota, în frunte cu cuirasatul „Respublika", a fost chemată la Petrograd [18]. Iuncherii şi cazacii lui Kerenski şovăie. Vin la noi prizonieri din lagărul lui Kerenski şi ne încredinţează că cazacii au fost înşelaţi şi că, dacă vor înţelege despre ce este vorba, nu vor trage. Guvernul sovietic ia toate măsurile pentru a preîntîmpina o vărsare de sînge. Dacă nu va reuşi să evite vărsarea de sînge, dacă detaşamentele lui Kerenski vor începe totuşi să tragă, guvernul sovietic nu va şovăi să ia măsuri necruţătoare pentru a zdrobi noua campanie kerenskistă-kornilovistă.

Facem cunoscut că congresul Sovietelor, care s-a şi încheiat, a adoptat două decrete importante: 1) cu privire

www.dacoromanica.ro

la trecerea imediată a tuturor pămînturilor moşiereşti în mîinile comitetelor ţărăneşti şi 2) cu privire la propunerea unei păci democratice.

Preşedintele guvernului sovietic,
Vladimir Ulianov (Lenin)

„Gazeta Vremennogo Rabocego i Krestianskogo Pravitelstva", nr. 2 din 30 octombrie (12 noiembrie) 1917 şi „Izvestiia C.E.C." nr. 212 din 31 octombrie 1917

Se tipăreşte după textul apărut în ziarul „Izvestiia C.E.C."

www.dacoromanica.ro

CIORNA DE REGULAMENT PENTRU FUNCŢIONARI

1. Toţi funcţionarii din întreprinderile industriale de stat, publice şi particulare mai importante (cu cel puţin 5 muncitori salariaţi) sînt obligaţi să-şi îndeplinească toate îndatoririle care le revin şi să nu-şi părăsească postul fără permisiunea specială a guvernului, a Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor sau a sindicatelor.

2. Încălcarea regulii prevăzute la § 1, precum şi orice neglijenţă în ceea ce priveşte predarea treburilor şi obligaţia de a da socoteală guvernului şi organelor puterii sau în ceea ce priveşte deservirea publicului şi a economiei naţionale se pedepsesc cu confiscarea întregii averi a celui vinovat şi cu închisoare pînă la 5 ani.

Scris la sfîrşitul lunii octombrie 1917

Publicat pentru prima oară în 1928, în „Culegeri din Lenin", vol. VIII

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

CUVÎNTĂRI ROSTITE LA ŞEDINŢA C.C. AL P.M.S.D.(b) DIN RUSIA 1 (14) NOIEMBRIE 1917

PROCES-VERBAL [19]

1

Tov. Lenin consideră că trebuie să se pună imediat capăt politicii lui Kamenev. În momentul de faţă nu este cazul să se discute cu Vikjelul [20]. Trebuie trimise trupe la Moscova. Propune o rezoluţie cu privire la Vikjel. Vikjelul nu face parte din Soviet şi nu trebuie admis în acesta ; Sovietele sînt organe create pe bază de liber consimţămînt, iar Vikjelul nu se bucură de sprijin în mase.

2

Tov. Lenin consideră că tratativele ar trebui să fie un fel de camuflare diplomatică a acţiunilor militare. Singura soluţie justă ar fi să se pună capăt şovăielilor celor care şovăie şi noi înşine să avem o atitudine hotărîtă. Trebuie să venim în ajutorul celor din Moscova, şi victoria noastră va fi asigurată.

3

Tov. Lenin. Problema care se pune este o problemă fundamentală, şi e timpul să se pună capăt şovăielilor. Este limpede că Vikjelul se situează de partea Kaledinilor şi Kornilovilor. Nu ne este îngăduit să şovăim. Majoritatea

www.dacoromanica.ro

muncitorilor, a ţăranilor şi a armatei este cu noi. Nimeni nu a dovedit aici că masele sînt împotriva noastră ; ori cu agenţii lui Kaledin, ori cu masele. Trebuie să ne sprijinim pe mase, trebuie să trimitem agitatori la sate. Vikjelului i s-a propus să transporte trupe la Moscova, şi el a refuzat ; trebuie să apelăm la mase, şi ele îl vor răsturna.

Publicat pentru prima oară în 1922, în revista „Proletarskaia Revoliuţiia" nr. 10

Se tipăreşte după exemplarul scris de mînă al procesului-verbal

www.dacoromanica.ro

REZOLUŢIA C.C. AL P.M.S.D.(b) DIN RUSIA ÎN PROBLEMA OPOZIŢIEI DIN CADRUL C.C. 2 (15) NOIEMBRIE 1917 [21]

Comitetul Central consideră că şedinţa de faţă are o importanţă istorică şi de aceea este necesar să precizeze cele două poziţii care s-au manifestat aici.

1) Comitetul Central consideră că opoziţia care s-a format în cadrul C.C. se îndepărtează cu desăvîrşire de toate poziţiile fundamentale ale bolşevismului şi ale luptei proletare de clasă în general, repetînd vorbăria profund nemarxistă despre imposibilitatea unei revoluţii socialiste în Rusia, despre necesitatea de a ceda în faţa ultimatumurilor şi a ameninţărilor cu plecarea din partea minorităţii vădite a organizaţiei sovietice, zădărnicind prin aceasta voinţa şi hotărîrea celui de-al II-lea Congres general al Sovietelor din Rusia, sabotînd dictatura proletariatului şi a ţărănimii sărace, care a şi fost instaurată.

2) Comitetul Central consideră că întreaga răspundere pentru frînarea muncii revoluţionare şi pentru oscilările criminale în momentul de faţă o poartă această opoziţie, şi o invită să-şi mute discuţiile şi scepticismul ei în coloanele presei şi să părăsească munca practică, în care ea nu crede. Căci, în afară de teama faţă de burghezie, de reflectarea stării de spirit a părţii obosite (iar nu revoluţionare) a populaţiei, opoziţia nu exprimă nimic.

3) Comitetul Central confirmă că, fără a trăda lozinca: puterea în mîna Sovietelor, nu se poate renunţa la un guvern pur bolşevic, întrucît majoritatea celui de-al II-lea Congres general al Sovietelor din Rusia, fără a exclude pe nimeni din congres, a încredinţat acestui guvern puterea.

www.dacoromanica.ro

4) Comitetul Central confirmă că, fără a trăda lozinca : puterea în mîna Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor, nu se poate trece la tocmeli meschine în vederea alăturării la Soviete a unor organizaţii de tip nesovietic, adică a unor organizaţii ce nu se bazează pe unirea liber consimţită a avangărzii revoluţionare a maselor care luptă pentru răsturnarea moşierilor şi capitaliştilor.

5) Comitetul Central confirmă că concesiile făcute ultimatumurilor şi ameninţărilor minorităţii din Soviete echivalează cu o renunţare totală nu numai la Puterea sovietică, dar şi la democratism, deoarece aceste concesii echivalează cu teama majorităţii de a face uz de majoritatea sa, echivalează cu supunerea în faţa anarhiei şi cu o repetare a ultimatumurilor din partea oricărei minorităţi.

6) Comitetul Central confirmă că, fără a exclude pe nimeni din cel de-al II-lea Congres general al Sovietelor din Rusia, el şi acum este întru totul gata să readucă persoanele plecate şi să recunoască coaliţia acestor persoane în cadrul Sovietelor, că, prin urmare, afirmaţiile că bolşevicii nu ar vrea să împartă puterea cu nimeni sînt pe de-a-ntregul false.

7) Comitetul Central confirmă că în ziua formării guvernului actual, cu cîteva ore înainte de formarea lui, C.C. a invitat la şedinţa sa trei reprezentanţi ai socialiştilor-revoluţionari de stînga şi le-a propus formal să participe la guvern. Refuzul socialiştilor-revoluţionari de stînga, cu toate că a fost provizoriu şi condiţionat, face ca întreaga răspundere pentru nerealizarea unei înţelegeri cu ei să revină în întregime acestor socialişti-revoluţionari de stînga.

8) Comitetul Central aminteşte că există o hotărîre adoptată de al II-lea Congres general al Sovietelor din Rusia, la propunerea fracţiunii bolşevice, prin care congresul se declară de acord cu completarea Sovietului atît cu soldaţi din tranşee, cît şi cu ţărani de la sate, — că deci afirmaţiile potrivit cărora guvernul bolşevic ar fi împotriva coaliţiei cu ţăranii sînt pe de-a-ntregul false. Dimpotrivă, C.C. declară că legea agrară a guvernului nostru, copiată în întregime după mandatul socialist-re-

www.dacoromanica.ro

voluționar, a dovedit în realitate hotărîrea deplină și sinceră a bolșevicilor de a realiza o coaliție cu imensa majoritate a populației Rusiei.

9) Comitetul Central confirmă, în sfîrșit, că, în pofida tuturor greutăților, victoria socialismului atît în Rusia, cît și în Europa este asigurată numai prin continuarea fermă a politicii actualului guvern. Comitetul Central își exprimă încrederea deplină în victoria acestei revoluții socialiste și invită pe toți scepticii și șovăitorii să renunțe la toate șovăielile lor și să sprijine din tot sufletul și cu o energie fără preget activitatea acestui guvern.

Lenin

Publicat, fără primele trei puncte, la 17 (4) noiembrie 1917, în ziarul „Pravda" nr. 180

Publicat pentru prima oară în întregime în 1932, în edițiile a 2-a și a 3-a ale Operelor lui V. I. Lenin, vol. XXX

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

ULTIMATUM ADRESAT DE MAJORITATEA C.C. AL P.M.S.D.(b) DIN RUSIA MINORITĂŢII [22]

Majoritatea C.C. al P.M.S.D.(bolşevic) din Rusia, care aprobă în întregime politica dusă de Consiliul Comisarilor Poporului pînă în momentul de faţă, consideră necesar să adreseze minorităţii C.C. următoarea declaraţie categorică.

Politica dusă în momentul de faţă de partidul nostru este stabilită prin rezoluţia propusă de tovarăşul Lenin şi adoptată ieri, 2 noiembrie, de către C.C. * Această rezoluţie califică drept trădare a cauzei proletariatului orice încercare de a se impune partidului nostru să renunţe la putere, din moment ce Congresul general al Sovietelor din Rusia, în numele a milioane de muncitori, soldaţi şi ţărani, a încredinţat puterea reprezentanţilor partidului nostru, pe baza programului nostru. Această linie fundamentală a tacticii noastre, care rezultă din întreaga noastră luptă împotriva conciliatorismului, linie pe care am urmat-o în insurecţia împotriva guvernului lui Kerenski, constituie astăzi esenţa revoluţionară a bolşevismului şi C.C. a aprobat-o din nou ; ea este absolut obligatorie pentru toţi membrii partidului, şi în primul rînd pentru minoritatea C.C.

Or, reprezentanţii minorităţii, atît înainte de şedinţa de ieri a C.C., cît şi după şedinţă, au dus şi duc o politică îndreptată în mod vădit împotriva liniei fundamentale a partidului nostru, o politică care demoralizează propriile noastre rînduri, care duce la şovăieli într-un moment cînd este nevoie de cea mai mare fermitate şi hotărîre.

* Vezi volumul de faţă, p. 47—49. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Astfel, ieri, la şedinţa C.E.C., fracţiunea bolşevică, cu participarea directă a membrilor C.C. din rîndurile minorităţii, a votat pe faţă împotriva hotărîrii C.C. (în problema efectivului şi componenţei reprezentanţei partidului nostru în guvern). Această nemaipomenită încălcare a disciplinei, săvîrşită de membri ai C.C., în spatele C.C., după discuţii în cadrul C.C., care au durat ore întregi şi care au fost provocate de aceiaşi reprezentanţi ai opoziţiei, face ca pentru noi să devină evident că opoziţia intenţionează să şilească instituţiile partidului să cedeze, hărţuindu-le, sabotînd munca partidului într-un moment în care soarta partidului, soarta revoluţiei depind de rezultatul imediat al acestei munci.

Noi nu putem şi nu vrem să purtăm răspunderea pentru această stare de lucruri.

Adresînd minorităţii din C.C. prezenta declaraţie, cerem să ni se dea în scris un răspuns categoric la întrebarea dacă minoritatea îşi ia sau nu obligaţia de a se supune disciplinei de partid şi de a promova politica formulată în rezoluţia propusă de tovarăşul Lenin şi adoptată de C.C.

În cazul cînd la această întrebare vom primi un răspuns negativ sau neprecis, vom adresa imediat Comitetului din Petrograd, Comitetului din Moscova, fracţiunii bolşevice din C.E.C., Conferinţei orăşeneşti a organizaţiei Petrograd şi congresului extraordinar al partidului o propunere cu următoarea alternativă :

Ori partidul trebuie să însărcineze actuala opoziţie să formeze noua putere împreună cu aliaţii ei, în numele cărora opoziţia sabotează în prezent munca noastră, — şi atunci noi ne vom considera cu desăvîrşire liberi faţă de această nouă putere, care nu poate aduce altceva decît şovăieli, slăbiciune şi haos.

Ori — lucru de care nu ne îndoim — partidul va aproba linia revoluţionară, singura posibilă, exprimată în hotărîrea adoptată ieri de C.C., — şi atunci partidul trebuie să ceară în mod hotărît reprezentanţilor opoziţiei să-şi mute întreaga lor muncă dezorganizatoare în afara organizaţiei noastre de partid. Altă soluţie nu există şi nu poate exista. Bineînţeles, o sciziune ar fi un fapt extrem de regretabil. Dar în momentul de faţă o sciziune cin-

www.dacoromanica.ro

stită şi făţişă este incomparabil mai bună decît sabotajul dinăuntru, decît zădărnicirea propriilor hotărîri, decît dezorganizarea şi starea de prostraţie. În orice caz, noi nu ne îndoim nici un moment că aducerea divergenţelor noastre (care în linii generale reprezintă o repetare a divergenţelor noastre cu grupul de la „Novaia Jizn“ [23] şi al lui Martov) în faţa judecăţii maselor va asigura politicii noastre sprijinul necondiţionat şi plin de abnegaţie al muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor revoluţionari şi va condamna în timpul cel mai scurt opoziţia şovăielnică la o izolare neputincioasă.

Scris la 3 (16) noiembrie 1917

Publicat pentru prima oară în 1922, în revista „Proletarskaia Revoliuţiia“ nr. 7

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

www.dacoromanica.ro

CUVÎNTARE ROSTITĂ LA ŞEDINŢA CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI 3 (16) NOIEMBRIE 1917

Tovarăşul Lenin protestează împotriva oricăror acorduri cu Vikjelul, care mîine va fi înlăturat pe cale revoluţionară de către mase. Moscova trebuie să primească drept întăriri forţe revoluţionare organizate, creatoare din Petrograd, şi anume element marinăresc. Problema aprovizionării : spre nord sîntem asiguraţi. După instaurarea Puterii sovietice la Moscova şi înlăturarea pe cale revoluţionară de către mase a Vikjelului, vom fi asiguraţi cu alimente din regiunea Volgăi.

Publicat pentru prima oară la 6—7 noiembrie 1927, în ziarul „Pravda" nr. 255, în articolul lui N. Gorbunov „Cum a fost creat în zilele lui octombrie aparatul de lucru al Consiliului Comisarilor Poporului"

Se tipăreşte după exemplarul scris de mînă al procesului-verbal

www.dacoromanica.ro

PROIECT DE REZOLUŢIE CU PRIVIRE LA LIBERTATEA PRESEI [24]

Prin libertatea presei burghezia înţelegea libertatea de a edita ziare pentru cei bogaţi, acapararea presei de către capitalişti, ceea ce pretutindeni, în toate ţările, inclusiv cele mai libere, ducea în fapt la corupţia presei.

Guvernul muncitoresc şi ţărănesc înţelege prin libertatea presei eliberarea presei de sub jugul capitalului, trecerea fabricilor de hîrtie şi a tipografiilor în proprietatea statului, acordarea dreptului egal de a folosi o cantitate corespunzătoare din stocurile de hîrtie şi o cantitate corespunzătoare de muncă tipografică oricărui grup de cetăţeni alcătuit dintr-un anumit număr de oameni (de pildă 10 000).

Ca prim pas spre înfăptuirea acestui scop, care este indisolubil legat de eliberarea oamenilor muncii de sub jugul capitalului, guvernul provizoriu muncitoresc şi ţărănesc numeşte o Comisie de anchetă pentru a cerceta legăturile pe care publicaţiile periodice le au cu capitalul, sursa lor de fonduri şi venituri, componenţa donatorilor în favoarea publicaţiei respective, modul de acoperire a deficitelor lor şi întreaga gospodărie a ziarelor în general. Orice tăinuire faţă de Comisia de anchetă a registrelor, a conturilor sau a altor documente, precum şi orice fel de declaraţie falsă dată cu bună-ştiinţă vor fi pedepsite de tribunalul revoluţionar.

Toţi proprietarii de ziare, toţi acţionarii, precum şi toţi funcţionarii sînt obligaţi să prezinte imediat *Comisiei de anchetă*, cu sediul la Institutul Smolnîi din Petrograd, ra-

www.dacoromanica.ro

poarte și informații în scris în legătură cu chestiunile menționate, în vederea descoperirii legăturilor presei cu capitalul și a dependenței presei față de capital.

Comisia de anchetă este alcătuită din următoarele persoane : *

Comisia are dreptul de a coopta noi membri, de a chema experți și martori, de a cere să i se pună la dispoziție toate registrele etc.

Scris la 4 (17) noiembrie 1917

Publicat pentru prima oară la 7 noiembrie 1932, în ziarul „Pravda" nr. 309

Se tipărește după manuscris

* În manuscris este lăsat loc liber pentru indicarea numelor. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

ŞEDINŢA C.E.C. DIN RUSIA. 4 (17) NOIEMBRIE 1917

1
CUVÎNTARE
ÎN LEGĂTURĂ CU PROBLEMA PRESEI

Tov. Karelin ne-a încredinţat că drumul pe care-l urmează el duce spre socialism, dar a merge astfel spre socialism înseamnă a merge cu spatele înainte. Troţki a avut dreptate : în numele libertăţii presei a fost organizată rebeliunea iuncherilor, a fost declarat războiul la Petrograd şi la Moscova. De data aceasta, socialiştii-revoluţionari nu s-au manifestat ca socialişti şi ca revoluţionari. În această săptămînă, telegraful s-a aflat în întregime în mîna lui Kerenski. Vikjelul a fost de partea lor. Dar armată n-au avut. Armata s-a dovedit a fi de partea noastră. Un grup neînsemnat a pornit războiul civil. Acesta nu s-a terminat. De Moscova se apropie kalediniştii, de Petrograd — trupe de şoc. Noi nu vrem război civil. Trupele noastre au dat dovadă de multă răbdare. Ele au stat în aşteptare, nu au tras, au început cei din trupele de şoc, omorînd trei dintre ai noştri. Împotriva lui Krasnov s-au luat măsuri blînde. I s-a dat numai arest la domiciliu. Noi sîntem împotriva războiului civil. Dacă, totuşi, războiul civil continuă, ce putem face ? Troţki a avut dreptate cînd v-a întrebat în numele cui vorbiţi. L-am întrebat pe Krasnov dacă ne garantează că Kaledin nu va continua războiul. El a răspuns, firește, că nu poate garanta. Cum să încetăm noi măsurile de urmărire împotriva unui duşman care nu a încetat acţiunile duşmănoase ?

Cînd ni se vor propune condiţii de pace, noi vom consimţi să ducem tratative. Dar, deocamdată, pacea ne-o propun aceia de care ea nu depinde. Astea nu sînt decît

www.dacoromanica.ro

vorbe frumoase. Doar „Reci“ [25] este organul kalediniştilor. Noi admitem întru totul că socialiştii-revoluţionari sînt sinceri, dar în spatele lor se află Kaledin şi Miliukov.

Cu cît voi, soldaţii şi muncitorii, veţi fi mai fermi, cu atît vom obţine mai mult. În caz contrar se va spune despre noi : „nu sînt încă destul de tari dacă-i dau drumul lui Miliukov“. Noi am declarat şi mai înainte că, dacă vom lua puterea în mîna noastră, vom interzice ziarele burgheze. Dacă am îngădui existenţa acestor ziare, ar însemna că încetăm de a mai fi socialişti. Cel care spune : „revocaţi interzicerea ziarelor burgheze“ nu înţelege că noi mergem cu toată viteza spre socialism. Doar şi după răsturnarea ţarismului ziarele ţariste au fost interzise. Acum am răsturnat jugul burgheziei. N-am născocit noi revoluţia socială ; ea a fost proclamată de membrii congresului Sovietelor, nimeni n-a protestat, toţi au adoptat decretul prin care a fost proclamată. Burghezia a proclamat libertatea, egalitatea şi fraternitatea. Muncitorii spun : „nouă ne trebuie altceva“. Ni se spune : „noi ne retragem“. Nu, tovarăşi, socialiştii-revoluţionari au luat-o înapoi, spre Kerenski. Ni se spune că în rezoluţia noastră este ceva nou. Desigur, noi aducem ceva nou pentru că mergem spre socialism. Cînd socialiştii-revoluţionari luau cuvîntul în Duma I şi a II-a, erau şi ei întîmpinaţi cu ironii pe motiv că spun ceva nou.

Trebuie să se instituie monopolul anunţurilor particulare. Membrii sindicatului tipografilor privesc lucrurile din punctul de vedere al bucăţii lor de pîine. Noi le-o vom da, dar sub altă formă. Nu se poate să dăm burgheziei posibilitatea de a ne calomnia. Trebuie să numim chiar acum o comisie pentru cercetarea dependenţei ziarelor burgheze faţă de bănci. De ce fel de libertate au nevoie aceste ziare ? Oare nu de libertatea de a cumpăra mari cantităţi de hîrtie şi de a angaja o sumedenie de scribi ? Noi trebuie să ne descotorosim de această libertate a presei care depinde de capital. Această problemă are o însemnătate principială. Dacă ne îndreptăm spre revoluţia socială, nu putem să lăsăm ca bombelor lui Kaledin să li se adauge bombele minciunii.

www.dacoromanica.ro

Desigur că proiectul nostru de lege are şi lipsuri. Dar el va fi aplicat pretutindeni de Soviete potrivit cu condiţiile locale. Noi nu sîntem birocraţi şi nu vrem ca el să fie pretutindeni aplicat ad litteram, aşa cum se făcea în cancelariile de pe vremuri. Îmi amintesc că socialiştii-revoluţionari spuneau : ce infinit de puţin ştiu oamenii la sate. Ei iau totul din „Russkoe Slovo“ [26]. Şi iată că noi ne-am făcut vinovaţi de faptul de a fi lăsat ziarele în mîna burgheziei. Trebuie să mergem înainte, spre o nouă societate, şi să adoptăm faţă de ziarele burgheze aceeaşi atitudine pe care am adoptat-o în februarie-martie faţă de ziarele pogromiştilor.

www.dacoromanica.ro

2

RĂSPUNS LA INTERPELAREA SOCIALIŞTILOR-REVOLUŢIONARI DE STÎNGA

Lenin răspunde la interpelarea socialiştilor-revoluţionari de stînga [27]. El aminteşte că, în primele zile ale revoluţiei, bolşevicii au propus reprezentanţilor socialiştilor-revoluţionari de stînga să intre în noul guvern, dar colaborarea cu bolşevicii a fost respinsă chiar de fracţiunea socialiştilor-revoluţionari de stînga, care n-au vrut ca în aceste zile grele, critice să împartă răspunderea cu vecinii lor dinspre stînga.

Noua putere nu putea să ţină seama în activitatea sa de toate obstacolele care i-ar fi putut sta în cale, dacă ar fi respectat cu stricteţe toate formalităţile. Momentul era mult prea grav şi nu permitea nici o întîrziere. Nu se putea pierde timpul cu netezirea asperităţilor, ceea ce ar fi dat doar o spoială aparentă, dar n-ar fi schimbat nimic în ceea ce priveşte esenţa noilor măsuri. Chiar şi cel de-al doilea Congres general al Sovietelor din Rusia, eliminînd toate obstacolele de ordin formal, a adoptat într-o singură mare şedinţă două legi de importanţă mondială. Nu are importanţă dacă, din punctul de vedere al societăţii burgheze, aceste legi au lipsuri de ordin formal, căci puterea se află în mîna Sovietelor, care pot introduce corectivele necesare. Inactivitatea criminală a guvernului Kerenski a adus ţara şi revoluţia în pragul pieirii ; orice întîrziere ar fi fost într-adevăr echivalentă cu moartea, şi, emiţînd legi care corespund năzuinţelor şi nădejdilor maselor largi populare, noua putere pune jaloane pe calea dezvoltării noilor forme de viaţă. Sovietele locale pot modifica, lărgi

www.dacoromanica.ro

şi completa, în funcţie de condiţiile de loc şi de timp, principiile fundamentale pe care le stabileşte guvernul. Creaţia vie a maselor — acesta este factorul fundamental al noii vieţi sociale. Muncitorii să procedeze la introducerea controlului muncitoresc în fabricile şi uzinele lor, să aprovizioneze satul cu produse industriale, schimbîndu-le pe cereale. Nici un obiect fabricat, nici un funt de cereale nu trebuie să rămînă în afara evidenţei, căci socialismul înseamnă înainte de toate evidenţă. Socialismul nu se creează prin decrete de sus. Automatismul cancelarist-birocratic este străin de spiritul lui; socialismul viu, creator este opera maselor populare înseşi.

www.dacoromanica.ro

3
INTERVENŢIE ÎN LEGĂTURĂ CU INTERPELAREA SOCIALIŞTILOR-REVOLUŢIONARI DE STÎNGA

1

Lenin examinează învinuirile concrete aduse Consiliului Comisarilor Poporului. Despre ordinul lui Muraviev [28], Consiliul Comisarilor Poporului a aflat abia din ziare, întrucît comandantului-şef i s-a acordat dreptul de a emite cu de la sine putere ordinele care nu suferă amînare. Avînd în vedere că acest ordin, deşi nu conţinea nimic contrar spiritului noii puteri, putea totuşi, datorită formei în care a fost redactat, să ducă la confuzii supărătoare, Comitetul Executiv Central l-a anulat. Apoi voi criticaţi decretul asupra pămîntului. Dar acest decret corespunde cerinţelor poporului. Ne acuzaţi de schematism. Dar unde sînt proiectele, amendamentele, rezoluţiile voastre? Unde sînt roadele creaţiei voastre legislative? Eraţi liberi să creaţi. Dar noi nu le vedem. Spuneţi că noi sîntem extremişti, dar voi ce sînteţi? Apologeţi ai obstrucţiei parlamentare, a ceea ce înainte se numea a face şicane. Dacă sînteţi nemulţumiţi, convocaţi un nou congres, acţionaţi, dar nu vorbiţi despre destrămarea puterii. Puterea aparţine partidului nostru, care se sprijină pe încrederea maselor largi populare. Cîţiva dintre tovarăşii noştri s-au situat pe o platformă care nu are nimic comun cu bolşevismul. Dar masele muncitoreşti din Moscova nu-i vor urma pe Rîkov şi Noghin. Tov. Proşian a spus că în Finlanda, unde socialiştii-revoluţionari de stînga au avut legături cu masele, au considerat că întreaga aripă de stînga a socialismului revoluţionar trebuie să colaboreze îndeaproape. Dacă aici însă socialiştii-revoluţionari de stînga nu ni se ală-

www.dacoromanica.ro

tură, prin aceasta ei dovedesc numai că aici ei au avut aceeaşi soartă ca şi predecesorii lor — defensiştii. S-au rupt de popor.

2

Invocînd exemplul congreselor partidului şi necesitatea de a se supune disciplinei de partid, Lenin şi Troţki au declarat că vor participa la vot.

www.dacoromanica.ro

4

CUVÎNTARE ŞI REZOLUŢIE ÎN LEGĂTURĂ CU DECLARAŢIA UNUI GRUP DE COMISARI AI POPORULUI CĂ SE RETRAG DIN CONSILIUL COMISARILOR POPORULUI

Tov. Lenin aduce obiecţii oratorului precedent. El arată că expresia : „Apusul tace în mod ruşinos“ [29] este inadmisibilă în gura unui internaţionalist. Numai un orb ar putea să nu vadă fierberea de care sînt cuprinse masele muncitoreşti din Germania şi din Apus. Acolo, ca şi pretutindeni, vîrfurile proletariatului german, intelectualitatea socialistă, sînt alcătuite în cea mai mare parte din defensişti. Dar, împotriva voinţei vîrfurilor lor, păturile de jos ale proletariatului sînt gata să răspundă chemării noastre. Disciplina feroce care domneşte în armata şi în flota germană n-a putut împiedica acţiunea elementelor opoziţioniste. Marinarii revoluţionari din flota germană, deşi ştiau dinainte că încercarea lor este sortită eşecului, au mers eroic la o pieire sigură numai pentru a trezi prin moartea lor spiritul insurecţional care dormita încă în popor. Grupul „Spartacus“ [30] desfăşoară tot mai intens propaganda sa revoluţionară. Numele lui Liebknecht, neobositul luptător pentru idealurile proletariatului, pe zi ce trece devine tot mai popular în Germania.

Noi credem în revoluţia din Apus. Ştim că ea este inevitabilă, dar, fireşte, nu poate fi făcută la comandă. Puteam noi oare şti cu precizie în decembrie anul trecut că în curînd vor surveni evenimentele din februarie ? În septembrie ştiam noi oare sigur că o lună mai tîrziu democraţia revoluţionară din Rusia va săvîrşi cea mai mare revoluţie din lume ? Ştiam că vechea putere stă pe un vulcan. Bănuiam, pe baza multor indicii, marea muncă subterană

www.dacoromanica.ro

care avea loc în adîncurile conştiinţei poporului. Simţeam electricitatea acumulată în atmosferă. Ştiam că, în mod inevitabil, se va descărca într-o furtună purificatoare. Dar ziua şi ora cînd va izbucni această furtună n-o puteam prevesti. Acelaşi tablou, ca şi la noi, îl vedem acum în Germania. Şi acolo creşte aceeaşi nemulţumire surdă a maselor populare, care va lua în mod inevitabil forma unei mişcări populare. Noi nu putem decreta revoluţia, dar putem s-o înlesnim. Vom desfăşura în tranşee o muncă organizată în vederea fraternizării, vom ajuta popoarelor din Apus să înceapă invincibila revoluţie socialistă. Tov. Zaks a vorbit apoi despre decretarea socialismului. Dar oare puterea actuală nu cheamă masele înseşi la crearea celor mai bune forme de viaţă ? Schimbul produselor industriei prelucrătoare contra cereale, controlul şi evidenţa strictă a producţiei — acesta este începutul socialismului. Da, noi vom avea o republică a muncii. Cine nu vrea să muncească să nu mănînce.

Mai departe. Şi prin ce se manifestă izolarea partidului nostru ? Prin faptul că unii intelectuali se desprind de el. Dar pe zi ce trece găsim tot mai mult sprijin în rîndurile ţărănimii. Numai cei care se încred în popor, care se adapă din izvorul creaţiei vii a poporului vor învinge şi vor păstra puterea.

Mai departe, tov. Lenin propune C.E.C. următoarea rezoluţie :

Însărcinînd Consiliul Comisarilor Poporului să desemneze pentru şedinţa următoare candidaţii pentru posturile de comisari ai poporului pentru afacerile interne şi pentru comerţ şi industrie, C.E.C. propune tov. Kolegaev să ocupe postul de comisar al poporului pentru agricultură.

„Pravda" nr. 182 din 20 (7 noiembrie 1917 şi „Izvestiia C.E.C." nr. 218 din 7 noiembrie 1917

Se tipăreşte după textul apărut în ziarul „Izvestiia C.E.C." ; rezoluţia cu privire la declaraţia grupului de comisari ai poporului — după textul cărţii „Procese-verbale ale şedinţelor C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor, ţăranilor şi cazacilor în a II-a legislatură", editura C.E.C. din Rusia, 1918

www.dacoromanica.ro

CUVÎNTARE ROSTITĂ LA ŞEDINŢA COMUNĂ A SOVIETULUI DE DEPUTAŢI AI MUNCITORILOR ŞI SOLDAŢILOR DIN PETROGRAD ŞI A REPREZENTANŢILOR DE PE FRONT 4 (17) NOIEMBRIE 1917

RELATARE APARUTĂ IN PRESĂ

Nu am posibilitatea să prezint un raport amplu, pot numai să vorbesc pe scurt despre situaţia noului guvern, despre programul şi despre sarcinile lui.

Ştiţi cît de unanimă a fost revendicarea de a se duce o politică de pace, de a se propune imediat pacea. Nici în întreaga Europă şi nici la noi n-a existat ministru burghez care să nu fi promis pacea ; soldaţii ruşi s-au convins de falsitatea acestor promisiuni ; li se făgăduia o politică de pace, dar nu se propunea pacea şi, în loc de aceasta, erau mînaţi la ofensivă. Noi am considerat că prima datorie a guvernului nostru este să propună imediat pacea, şi acest lucru s-a făcut.

Lenin arată condiţiile pe baza cărora a propus noul guvern pacea, şi în continuare spune : dacă statele şi-ar păstra coloniile, ar însemna ca acest război să nu se termine niciodată. Care este soluţia ? Există o singură soluţie : victoria revoluţiei muncitoreşti şi ţărăneşti asupra capitalului. Noi n-am promis niciodată că se poate pune capăt războiului dintr-o singură lovitură, înfigînd baioneta în pămînt. Războiul are loc pentru că s-au ciocnit capitaluri de miliarde, care şi-au împărţit între ele întreaga lume, şi, fără a distruge puterea capitalului, nu se poate pune capăt războiului.

Vorbind despre trecerea puterii în mîna Sovietelor, Lenin declară că el observă acum un nou fenomen : ţăranii refuză să creadă că întreaga putere aparţine Sovietelor ; ei mai aşteaptă încă ceva de la guvern, uitînd că Sovietul

www.dacoromanica.ro

nu este o instituţie particulară, ci o instituţie de stat. Noi declarăm că vrem un stat nou, că Sovietul trebuie să ia locul vechii funcţionărimi, că întregul popor trebuie să înveţe să conducă. Sculaţi-vă, dezdoiţi-vă spinările, şi atunci nu ne vom teme de ameninţări. Iuncherii au încercat să organizeze o rebeliune, dar noi le-am venit de hac ; ei au organizat la Moscova un măcel şi i-au împuşcat pe soldaţi la zidul Kremlinului. Dar atunci cînd poporul a învins, el nu numai că n-a ştirbit duşmanilor onoarea militară, dar le-a lăsat şi armele.

Vikjelul ne ameninţă cu greva, dar noi ne vom adresa maselor şi le vom întreba dacă vor ca, făcînd grevă, să condamne pe soldaţii de pe front şi poporul din spatele frontului la foame, şi nu mă îndoiesc că proletarii de la căile ferate nu vor comsimţi să facă acest lucru. Ni se aduc imputări că operăm arestări. Da, este adevărat, chiar astăzi l-am arestat pe directorul Băncii de stat. Ni se aduc imputări că recurgem la teroare, dar noi nu recurgem şi sper că nu vom recurge la teroarea la care au recurs revoluţionarii francezi, ghilotinînd oameni neînarmaţi. Şi sper acest lucru, deoarece forţa este de partea noastră. Cînd operăm arestări, spunem : vă dăm drumul dacă declaraţi în scris că nu veţi sabota. Şi oamenii dau asemenea declaraţii. Deficienţa noastră este că organizaţia sovietică n-a învăţat încă să conducă, că ne ţinem prea mult de mitinguri. Sovietele trebuie să se împartă în detaşamente şi să înceapă să conducă. Sarcina noastră este de a merge spre socialism. Zilele acestea muncitorii au căpătat legea cu privire la controlul asupra producţiei [31]. Conform acestei legi, comitetele de întreprindere constituie o instituţie de stat. Muncitorii trebuie să treacă fără întîrziere la aplicarea acestei legi. Muncitorii vor da ţăranilor ţesături şi fier, iar ţăranii le vor da cereale. L-am întîlnit acum pe un tovarăş din Ivanovo-Voznesensk care mi-a spus că acesta este principalul. Socialismul înseamnă evidenţă. Dacă veţi ţine evidenţa fiecărei bucăţi de fier şi a fiecărei ţesături, acest lucru va însemna socialism. Pentru producţie avem nevoie de ingineri, şi munca lor o apreciem foarte mult. Îi vom plăti bucuros. Nu intenţionăm deocamdată să-i privăm de situaţia lor privilegiată. Oricine

www.dacoromanica.ro

vrea să muncească este preţios pentru noi, dar să muncească nu ca un şef, ci ca un egal, sub controlul muncitorilor. Nu avem nici un fel de resentiment faţă de ei personal, şi vom depune toată stăruinţa pentru a-i ajuta să treacă la noua situaţie.

Cît despre ţărani, noi spunem : ţăranul muncitor trebuie ajutat, cel mijlocaş nu trebuie nedreptăţit, cel bogat trebuie constrîns. După revoluţia din 25 octombrie am fost ameninţaţi că vom fi nimiciţi. Unii oameni s-au lăsat intimidaţi şi au vrut să fugă de putere, dar n-am putut fi nimiciţi. N-am putut fi nimiciţi, pentru că duşmanii noştri se pot sprijini numai pe iuncheri, pe cînd noi avem de partea noastră poporul. Dacă nu ar fi fost avîntul general al soldaţilor şi muncitorilor, cei care deţineau puterea n-ar fi scăpat-o niciodată din mîini. Puterea a trecut în mîna Sovietelor. Sovietele sînt o organizaţie a libertăţii depline a poporului. Noi, guvernul sovietic, am primit împuternicirile noastre din partea congresului Sovietelor şi vom acţiona aşa cum am acţionat şi pînă acum, siguri de sprijinul vostru. Noi nu am exclus pe nimeni. Dacă menşevicii şi socialiştii-revoluţionari s-au retras, aceasta este o crimă din partea lor. Am propus socialiştilor-revoluţionari destînga să participe la guvern, dar ei au refuzat. Noi nu vrem să ne tîrguim pentru putere, nu vrem să se facă o supralicitaţie. Nu vom îngădui ca Duma orăşenească, acest centru al korniloviştilor, să participe la putere. Se spune că sîntem izolaţi. Burghezia a creat în jurul nostru o atmosferă de minciuni şi calomnii, dar n-am văzut încă nici un soldat care să nu salute cu entuziasm trecerea puterii în mîna Sovietelor. N-am văzut nici un ţăran care să se pronunţe împotriva Sovietelor. Trebuie să se realizeze alianţa între ţărănimea săracă şi muncitori, şi atunci socialismul va învinge în lumea întreagă. (Membrii Sovietului se ridică de la locurile lor şi îi însoţesc pe Lenin cu ovaţii furtunoase.)

„Pravda" nr. 181
din 18 (5) noiembrie 1917

Se tipăreşte după textul apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

CĂTRE POPULAŢIE

Tovarăşi muncitori, soldaţi, ţărani, toţi oamenii muncii!

Revoluţia muncitorească şi ţărănească a învins definitiv la Petrograd, împrăştiind şi arestînd ultimele rămăşiţe ale unui mic număr de cazaci înşelaţi de Kerenski. Revoluţia a învins şi la Moscova. Înainte de a sosi acolo cîteva trenuri cu trupe trimise din Petrograd, iuncherii şi alţi kornilovişti au semnat la Moscova condiţiile păcii, dezarmarea iuncherilor, dizolvarea Comitetului salvării [32].

De pe front şi din sate sosesc în fiecare zi şi în fiecare ceas ştiri despre sprijinul pe care majoritatea covîrşitoare a soldaţilor din tranşee şi a ţăranilor din judeţe îl dau noului guvern şi legilor sale cu privire la propunerile de pace şi la trecerea imediată a pămîntului în mîna ţăranilor. Victoria revoluţiei muncitorilor şi ţăranilor este asigurată, căci în apărarea ei s-a ridicat majoritatea poporului.

Este de la sine înţeles că moşierii şi capitaliştii, funcţionarii şi slujbaşii *superiori*, strîns legaţi de burghezie, pe scurt toţi bogătaşii şi toţi cei care sînt mînă în mînă cu ei întîmpină cu ostilitate noua revoluţie, se împotrivesc victoriei ei, ameninţă cu încetarea activităţii băncilor, sabotează sau încetează munca în diferite instituţii, o împiedică în fel şi chip, o frînează fie direct, fie indirect. Fiecare muncitor conştient îşi dădea cît se poate de bine seama că în mod inevitabil vom întîmpina o astfel de rezistenţă; întreaga presă de partid a bolşevicilor a arătat în repetate rînduri acest lucru. Nici măcar o clipă clasele celor ce muncesc nu se vor speria de această rezistenţă, nu

www.dacoromanica.ro

vor tremura cîtuși de puțin în fața amenințărilor și grevelor partizanilor burgheziei.

Majoritatea poporului este de partea noastră. Majoritatea oamenilor muncii și a asupriților din lumea întreagă este cu noi. Dreptatea este de partea noastră. Victoria noastră este asigurată.

Împotrivirea capitaliștilor și a funcționarilor superiori va fi înfrîntă. Noi nu luăm nimănui averea fără o lege specială a statului cu privire la naționalizarea băncilor și sindicatelor *. Această lege este în pregătire. Nici un om al muncii și nici un muncitor nu va pierde vreun ban; dimpotrivă, i se va da ajutor. În afară de o evidență și de un control din cele mai riguroase, în afară de perceperea impozitelor, dinainte stabilite, guvernul nu intenționează să introducă nici o altă măsură.

În numele acestor revendicări juste, uriașa majoritate a poporului s-a unit strîns în jurul guvernului provizoriu muncitoresc și țărănesc.

Tovarăși oameni ai muncii! Nu uitați că *voi înșivă* conduceți acum statul. Nimeni nu vă va ajuta, dacă voi singuri nu vă veți uni și nu veți lua *toate treburile* statului în mîna *voastră*. Sovietele *voastre* sînt de azi înainte organe ale puterii de stat, cu puteri depline, organe care iau hotărîri.

Uniți-vă strîns în jurul Sovietelor voastre. Întăriți-le. Porniți singuri la treabă, de jos, fără să așteptați nimic de la nimeni. Introduceți cea mai strictă ordine revoluționară, zdrobiți fără milă încercările de a provoca anarhie din partea unor bețivi, huligani, iuncheri contrarevoluționari, Kornilovișți și alții de teapa lor.

Introduceți un control riguros asupra producției și evidenței produselor. Arestați și dați pe mîna justiției revoluționare a poporului pe oricine va îndrăzni să aducă prejudicii cauzei poporului, fie prin sabotarea (deteriorarea, frînarea, subminarea) producției sau prin dosirea rezervelor de grîu și alimente, fie prin întîrzierea transporturilor de grîu sau prin dezorganizarea transportului feroviar, a comunicațiilor poștale, telegrafice, telefonice sau în general

* E vorba de sindicatele capitaliștilor. — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

prin orice rezistenţă manifestată faţă de marea cauză a păcii, faţă de trecerea pămîntului în mîna ţăranilor, faţă de asigurarea controlului muncitorilor asupra producţiei şi repartiţiei produselor.

Tovarăşi muncitori, soldaţi, ţărani şi toţi oamenii muncii ! Luaţi *întreaga* putere în mîna Sovietelor *voastre*. Păstraţi ca ochii din cap pămîntul, grînele, fabricile, uneltele, produsele, transportul — de azi înainte toate acestea vor fi *întru totul* ale voastre, bunul întregului popor. Încetul cu încetul, cu asentimentul şi cu aprobarea majorităţii ţăranilor, conformîndu-ne învăţămintelor trase de ei şi de muncitori din experienţa *practică*, noi vom păşi ferm şi neabătut spre victoria socialismului, victorie care va fi consolidată de muncitorii înaintaţi din ţările cele mai civilizate şi care va asigura popoarelor o pace trainică şi eliberarea de orice asuprire şi exploatare.

5 noiembrie 1917.
Petrograd.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

„Pravda" nr. 4 (ediţia de seară) din 19 (6) noiembrie 1917

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

RĂSPUNS LA ÎNTREBĂRILE ŢĂRANILOR [33]

Ca răspuns la numeroasele întrebări ale ţăranilor, le spunem că întreaga putere de stat se află de acum înainte în întregime în mîna Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor. Revoluţia muncitorească a învins la Petrograd şi la Moscova ; ea învinge în toate celelalte părţi ale Rusiei. Guvernul muncitoresc şi ţărănesc asigură alianţa masei ţăranilor, a ţăranilor săraci, a majorităţii ţăranilor cu muncitorii împotriva moşierilor, împotriva capitaliştilor.

De aceea, începînd de astăzi şi pînă la întrunirea Adunării constituante, Sovietele de deputaţi ai ţăranilor, în primul rînd cele judeţene, apoi cele guberniale, sînt organe locale competente ale puterii de stat. Proprietatea moşierească asupra pămîntului *a fost desfiinţată* de al II-lea Congres general al Sovietelor din Rusia. Decretul asupra pămîntului a şi fost emis de actualul guvern provizoriu muncitoresc şi ţărănesc. În baza acestui decret, toate pămînturile moşiereşti trec în întregime în mîna Sovietelor de deputaţi ai ţăranilor.

Comitetele agrare de plasă trebuie să ia imediat în primire toate pămînturile moşiereşti, ţinînd o evidenţă foarte strictă, păstrînd o ordine deplină, păstrînd cu cea mai mare stricteţe fosta avere moşierească, care de acum înainte este un bun al întregului popor şi pe care, de aceea, poporul însuşi trebuie s-o păstreze.

Toate dispoziţiile comitetelor agrare de plasă, date cu asentimentul Sovietelor judeţene de deputaţi ai ţăranilor,

www.dacoromanica.ro

au putere de *l e g e* şi trebuie să fie aplicate în mod necondiţionat şi fără rezerve.

Guvernul muncitoresc şi ţărănesc, numit de al II-lea Congres general al Sovietelor din Rusia, poartă denumirea de Consiliul Comisarilor Poporului.

Consiliul Comisarilor Poporului cheamă pe ţărani să ia ei singuri la sate toată puterea în mîna lor. Muncitorii îi vor sprijini pe deplin, întru totul şi prin toate mijloacele pe ţărani, vor organiza producţia de maşini şi unelte şi îi roagă pe ţărani să-i ajute prin furnizarea de cereale.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

Petrograd.
5 noiembrie 1917.

„Izvestiia C.E.C." nr. 219 din 8 noiembrie 1917

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

DIN PARTEA COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI MUNCITORESC SOCIAL-DEMOCRAT (BOLŞEVIC) DIN RUSIA

Către tovarăşii Kamenev, Zinoviev, Reazanov şi Larin

C.C. a mai dat o dată un ultimatum unor exponenţi de seamă ai politicii voastre (Kamenev şi Zinoviev), cerîndu-le să se supună întru totul hotărîrilor C.C. şi liniei lui, să renunţe definitiv la sabotarea muncii lui, precum şi la activitatea dezorganizatoare *.

Retrăgîndu-se din C.C., dar rămînînd în partid, exponenţii politicii voastre şi-au luat prin aceasta obligaţia de a se supune hotărîrilor C.C. Or, voi nu vă mulţumiţi cu critica făcută în cadrul partidului şi semănaţi şovăieli în rîndurile luptătorilor insurecţiei, care încă nu s-a terminat, şi, încălcînd disciplina de partid, continuaţi, în afara partidului nostru, în Soviete, în instituţiile municipale, în sindicate etc., să subminaţi hotărîrile C.C. şi să-i frînaţi munca.

De aceea C.C. este nevoit să repete ultimatumul său şi să vă ceară ca ori să vă luaţi imediat în scris obligaţia de a vă supune hotărîrilor C.C. şi de a promova politica lui în toate acţiunile voastre, ori să renunţaţi la orice activitate de partid publică şi să părăsiţi, pînă la congresul partidului, toate posturile de răspundere pe care le deţineţi în mişcarea muncitorească.

* Vezi volumul de faţă, p. 47—50. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Refuzul vostru de a vă lua una din aceste două obligaţii va pune C.C. în faţa necesităţii de a pune chestiunea excluderii voastre imediate din partid.

Scris la 5 sau 6 (18 sau 19) noiembrie 1917

Publicat pentru prima oară în 1917, în broşura „Partidul împotriva acţiunii de streikbrecheri a lui Zinoviev şi Kamenev din octombrie 1917"

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

DIN PARTEA COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI MUNCITORESC SOCIAL-DEMOCRAT (BOLŞEVIC) DIN RUSIA

CĂTRE TOŢI MEMBRII DE PARTID ŞI CĂTRE TOATE CLASELE DE OAMENI AI MUNCII DIN RUSIA

Tovarăşi !

Toată lumea ştie că la al doilea Congres general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Rusia, majoritatea delegaţilor aparţineau partidului bolşevic.

Acest fapt este esenţial pentru înţelegerea revoluţiei care a avut loc şi a învins acum atît la Petrograd şi la Moscova, cît şi în toată Rusia. Şi tocmai acest fapt este dat uitării şi ocolit mereu de toţi partizanii capitaliştilor şi de acoliţii lor inconştienţi, care subminează principiul de bază al noii revoluţii, şi anume : *toată puterea în mîna Sovietelor.* În Rusia nu trebuie să existe alt guvern în afară de *guvernul sovietic.* Puterea sovietică a fost cucerită în Rusia, iar trecerea guvernului din mîna unui partid sovietic în mîna altuia este asigurată fără revoluţie, prin simpla hotărîre a Sovietelor, prin simpla înlocuire, ca urmare a unor noi alegeri, a deputaţilor în Soviete. Al doilea Congres general al Sovietelor din Rusia a dat partidului bolşevic majoritatea. De aceea, numai un guvern constituit de acest partid este un guvern sovietic. Şi toată lumea ştie că, cu cîteva ore înainte ca noul guvern să fi fost format şi lista membrilor lui să fi fost prezentată celui de-al doilea Congres general al Sovietelor din Rusia, Comitetul Central al partidului bolşevic a invitat la şedinţa sa trei membri marcanţi ai grupului socialiştilor-revoluţionari de stînga, pe tovarăşii Kamkov,

www.dacoromanica.ro

Spiro şi Karelin, *şi le-a propus* să intre în noul guvern. Regretăm foarte mult că tovarăşii socialişti-revoluţionari de stînga au refuzat, considerăm că refuzul lor este inadmisibil din partea unor revoluţionari, din partea unor partizani ai oamenilor muncii, şi sîntem gata să consimţim în orice moment la intrarea socialiştilor-revoluţionari de stînga în guvern, dar declarăm că, în calitate de partid care a obţinut majoritatea la al doilea Congres general al Sovietelor din Rusia, avem dreptul *şi datoria* faţă de popor de a constitui guvernul.

Toată lumea ştie că Comitetul Central al partidului nostru a propus celui de-al doilea Congres general al Sovietelor din Rusia o listă de comisari ai poporului în care figurau numai bolşevici şi că *lista acestui guvern pur bolşevic a fost aprobată de congres.*

De aceea afirmaţiile mincinoase potrivit cărora guvernul bolşevic *nu* ar fi un guvern sovietic, afirmaţii care pornesc şi nu pot porni decît de la duşmanii poporului, de la duşmanii Puterii sovietice sînt absolut false. Dimpotrivă, *numai* un guvern bolşevic poate fi recunoscut acum, după al doilea Congres general al Sovietelor din Rusia şi pînă la convocarea celui de-al treilea, sau pînă la noi alegeri în Soviete, sau pînă la constituirea unui nou guvern de către Comitetul Executiv Central, — *numai* un guvern bolşevic poate fi recunoscut acum ca un guvern *sovietic.*

*
* *

Tovarăşi! Cîţiva membri ai Comitetului Central al partidului nostru şi ai Consiliului Comisarilor Poporului, Kamenev, Zinoviev, Noghin, Rîkov, Miliutin şi încă cîţiva, au ieşit ieri, 4 noiembrie, din C.C. al partidului nostru, iar ultimii trei din Consiliul Comisarilor Poporului. Într-un partid atît de mare ca al nostru, cu toată orientarea proletar-revoluţionară a politicii noastre, era firesc să se găsească şi unii tovarăşi care să nu fie suficient de fermi şi de hotărîţi în lupta împotriva duşmanilor po-

www.dacoromanica.ro

porului. Sarcinile care revin acum partidului nostru sînt cu adevărat uriaşe, greutăţile sînt enorme, — şi cîţiva membri ai partidului nostru, care ocupau înainte posturi de răspundere, au cedat în faţa presiunii burgheziei şi au fugit din mijlocul nostru. Întreaga burghezie şi toţi acoliţii ei jubilează cu acest prilej, se bucură, proclamînd cu zgomot destrămarea noastră şi prorocind prăbuşirea guvernului bolşevic.

Tovarăşi! Nu daţi crezare acestei minciuni. Tovarăşii care au plecat s-au comportat ca nişte dezertori nu numai pentru că au părăsit posturile care le fuseseră încredinţate, dar şi pentru că au încălcat hotărîrea expresă a Comitetului Central al partidului nostru, care le-a cerut să nu plece măcar înainte ca organizaţiile de partid din Petrograd şi din Moscova să ia o hotărîre [34]. Condamnăm cît se poate de categoric această dezertare. Sîntem profund convinşi că toţi muncitorii, soldaţii şi ţăranii conştienţi care fac parte din partidul nostru sau care simpatizează cu el vor condamna tot atît de categoric fapta dezertorilor.

Totodată însă declarăm că dezertarea cîtorva oameni din veriga conducătoare a partidului nostru nici o clipă nu va clinti cîtuşi de puţin unitatea *maselor* care urmează partidul nostru şi deci nu va clinti partidul nostru.

Nu uitaţi, tovarăşi, că doi dintre dezertori, Kamenev şi Zinoviev, încă înainte de insurecţia din Petrograd s-au manifestat ca nişte dezertori şi streikbrecheri, căci nu numai că în şedinţa hotărîtoare a Comitetului Central din 10 octombrie 1917 au votat împotriva insurecţiei, dar şi *după* ce Comitetul Central a adoptat hotărîrea au făcut agitaţie printre activiştii de partid împotriva insurecţiei. Toată lumea ştie că ziarele care se tem să se alăture muncitorilor şi care trag mai mult spre burghezie (de pildă „Novaia Jizn"), împreună cu toată presa burgheză, au făcut atunci un tărăboi grozav în jurul „destrămării" partidului nostru, „al eşecului insurecţiei" etc. Dar în scurtă vreme viaţa a dezminţit minciunile şi calomniile unora, îndoielile, şovăielile şi laşitatea altora. „Furtuna" pe care au vrut s-o stîrnească în legătură cu cele între-

www.dacoromanica.ro

prinse de Kamenev şi Zinoviev în vederea zădărnicirii insurecţiei din Petrograd s-a dovedit a nu fi decît *o furtună într-un pahar cu apă*, şi marele avînt al maselor, măreţul eroism al milioanelor de muncitori, soldaţi şi ţărani la Petrograd şi la Moscova, pe front, în tranşee şi la sate i-au înlăturat pe dezertori cu uşurinţa cu care un tren dă la o parte nişte surcele din drumul lui.

Să le fie ruşine tuturor scepticilor, tuturor acelora care şovăie, tuturor acelora care se îndoiesc, tuturor acelora care s-au lăsat intimidaţi de burghezie sau influenţaţi de strigătele acoliţilor ei direcţi şi indirecţi. În rîndurile *maselor* muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd, din Moscova şi din alte părţi *nu există nici umbră* de şovăială. Partidul nostru stă ferm şi unit, ca un singur om, strajă Puterii sovietice, strajă intereselor tuturor celor ce muncesc, şi în primul rînd ale muncitorilor şi ale ţăranilor săraci !

Scribii burgheziei şi cei care s-au lăsat intimidaţi de burghezie ne acuză în cor că sîntem neconcilianţi, că sîntem intransigenţi, că nu vrem să împărţim puterea cu un alt partid. Asta nu e adevărat, tovarăşi ! *Noi am propus* şi propunem şi acum socialiştilor-revoluţionari de stînga să împartă puterea cu noi. Nu e vina noastră dacă *ei au refuzat*. Noi am început tratativele şi, după încheierea celui de-al doilea Congres al Sovietelor, în cursul acestor tratative am făcut tot felul de concesii, consimţind chiar, în anumite condiţii, să acceptăm şi reprezentanţi ai unei părţi a Dumei orăşeneşti din Petrograd — acest cuib de kornilovişti care va fi cel dintîi măturat de popor dacă nemernicii kornilovişti, dacă iuncherii, odraslele capitaliştilor şi ale moşierilor vor încerca încă o dată să se împotrivească voinţei poporului, aşa cum au încercat duminica trecută la Petrograd şi cum intenţionează s-o facă din nou (după cum dovedeşte descoperirea complotului lui Purişkevici şi hîrtiile confiscate la el ieri, 3 noiembrie). Dar domnii care se află în spatele socialiştilor-revoluţionari de stînga, acţionînd, prin mijlocirea acestora, în interesul burgheziei, au interpretat atitudinea noastră con-

www.dacoromanica.ro

ciliantă drept slăbiciune şi au folosit-o pentru a ne prezenta noi ultimatumuri. La Consfătuirea din 3 noiembrie [35] au venit domnii Abramovici şi Martov şi ne-au prezentat un ultimatum : nici un fel de tratative pînă cînd guvernul nostru nu va înceta cu arestările şi cu interzicerea ziarelor burgheze.

Atît partidul nostru, cît şi Comitetul Executiv Central al congresului Sovietelor *au refuzat* să se conformeze acestui ultimatum, pornit în mod vădit din partea adepţilor lui Kaledin, ai burgheziei, ai lui Kerenski şi ai lui Kornilov. Complotul lui Purişkevici şi venirea la Petrograd, în ziua de 5 noiembrie, a delegaţiei unei părţi a Corpului 17 armată, care ne ameninţa cu o expediţie împotriva Petrogradului (ameninţare ridicolă, căci detaşamentele de avangardă ale acestor kornilovişti fuseseră zdrobite şi puse pe fugă lîngă Gatcina, iar cea mai mare parte au refuzat să meargă împotriva Sovietelor), — toate aceste evenimente au arătat de la cine pornea *de fapt* ultimatumul domnilor Abramovici şi Martov, au arătat cui slujeau ei *de fapt*.

Aşadar, toţi oamenii muncii trebuie să fie calmi şi hotărîţi ! Partidul nostru nu va ceda niciodată în faţa unui ultimatum al minorităţii din Soviete, al unei minorităţi care s-a lăsat intimidată de burghezie şi care, în realitate, în ciuda „bunelor" ei „intenţii", nu este de fapt decît o păpuşă în mîna korniloviştilor.

Noi susţinem cu fermitate principiul Puterii sovietice, adică al puterii *majorităţii* obţinute la ultimul congres al Sovietelor ; noi am fost de acord şi *sîntem şi acum de acord* să împărţim puterea cu minoritatea din Soviete, cu condiţia ca această minoritate să-şi ia în mod loial, cinstit obligaţia de a se supune majorităţii şi de a aplica programul care a fost *aprobat de întreg* Congresul al doilea general al Sovietelor din Rusia şi care prevede înaintarea treptată, dar fermă şi consecventă spre socialism. Nu ne vom supune însă nici unui ultimatum al grupuleţelor de intelectuali, în spatele cărora nu se află masele, în spatele cărora nu se află *de fapt* decît korniloviştii, savinkoviştii, iuncherii etc.

www.dacoromanica.ro

Aşadar, toţi oamenii muncii trebuie să fie calmi şi hotărîţi ! Partidul nostru, partidul majorităţii din Soviete, cu rîndurile strîns unite, veghează asupra intereselor lor, partidul nostru are de partea sa, ca şi înainte, milioane de muncitori în oraşe, de soldaţi în tranşee, de ţărani la sate, care sînt gata să obţină cu orice preţ victoria păcii şi victoria socialismului !

Scris la 5—6 (18—19) noiembrie 1917

Publicat la 20 (7) noiembrie 1917, în ziarul „Pravda" nr. 182

Se tipăreşte după textul apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

CONVORBIREA GUVERNULUI CU CARTIERUL GENERAL PRIN FIR DIRECT 9 (22) NOIEMBRIE 1917 [36]

— La aparat e comandantul-şef ?

— Aici Diterihs.

— Fiţi bun şi chemaţi pe comandantul-şef ad interim. Dacă generalul Duhonin nu mai deţine această funcţie, binevoiţi să chemaţi persoana care îl înlocuieşte în prezent. După cîte ştim, generalul Duhonin nu şi-a dat încă demisia.

Cartierul general răspunde : — Comandantul-şef ad interim, gen. Duhonin, v-a aşteptat pînă la ora unu noaptea, acum doarme. Aparatul n-a funcţionat, iar apoi a fost ocupat, întrucît s-a transmis o telegramă prin firul cartierului general.

— Dacă puteţi, spuneţi-mi dv. : aţi primit radiotelegrama Consiliului Comisarilor Poporului transmisă la ora 4 şi ce s-a făcut în vederea executării recomandărilor Consiliului Comisarilor Poporului ?

Cartierul general răspunde : — S-a primit o telegramă avînd importanţă de stat, fără număr şi fără dată, şi de aceea generalul Duhonin l-a întrebat pe generalul Manikovski ce garanţii există în privinţa autenticităţii telegramei.

— Ce a răspuns la această întrebare Manikovski, la ce oră i-a fost pusă întrebarea şi în ce mod : prin radio, prin telefon sau prin telegraf ?

Cartierul general răspunde : — Nu s-a primit încă răspuns, şi acum o oră s-a transmis rugămintea de a se grăbi răspunsul.

www.dacoromanica.ro

— Vă rog să ne indicaţi exact la ce oră şi în ce mod anume i-a fost transmisă prima întrebare ? Nu s-ar putea mai repede ?

Cartierul general răspunde : — Telegrama a fost transmisă generalului Manikovski prin telegraf şi prin radio, — voi afla imediat la ce oră.
— Telegrama a fost transmisă la ora 19 şi 50 de minute.

— De ce nu mi-a fost transmisă concomitent şi mie, în calitate de comisar al poporului pentru treburile militare [37], această întrebare, căci comandantul-şef ştia dintr-o convorbire personală avută cu mine că generalului Manikovski îi revine numai obligaţia de a continua munca tehnică în legătură cu aprovizionarea şi furniturile, în timp ce conducerea politică a activităţii Ministerului de război şi răspunderea pentru această activitate îmi revin mie.

Cartierul general răspunde : — În această chestiune eu nu pot da nici un răspuns.

— Declarăm categoric că facem întru totul răspunzător pe generalul Duhonin pentru întîrziere într-o problemă de stat atît de importantă şi cerem în mod necondiţionat : în primul rînd să se trimită imediat parlamentari, iar în al doilea rînd generalul Duhonin să vină personal la aparat mîine la ora 11 dimineaţa fix. Dacă din pricina întîrzierii se va ajunge la foamete, la haos sau la înfrîngere, sau la rebeliuni anarhiste, întreaga vină va cădea asupra voastră, lucru pe care îl vom face cunoscut soldaţilor.

Cartierul general răspunde : — Voi raporta acest lucru generalului Duhonin.

— Cînd veţi raporta ? — Acum ? — În cazul acesta îl aşteptăm pe Duhonin.

Cartierul general răspunde : — Îl vom trezi imediat.
— La aparat comandantul-şef ad interim, generalul Duhonin.

www.dacoromanica.ro

— La aparat comisari ai poporului, aşteptăm răspunsul dv.

— După ce, din citirea benzii de telegraf, care mi-a fost predată acum, a convorbirii avute de cartierul general cu dumneavoastră, m-am convins că dumneavoastră mi-aţi trimis telegrama, înainte de a lua o hotărîre cu privire la fondul telegramei semnate de comisarii poporului Ulianov-Lenin, Troţki şi Krîlenko, am absolută nevoie de următoarele date faptice: 1) dacă Consiliul Comisarilor Poporului a primit vreun răspuns la mesajul cu privire la pace pe care l-a adresat statelor beligerante; 2) ce hotărîre s-a luat în privinţa comportării faţă de armata română care face parte din frontul nostru; 3) urmează să intrăm în tratative în vederea unui armistiţiu separat şi cu cine, numai cu germanii sau şi cu turcii, sau vom duce tratative în vederea unui armistiţiu general?

— Textul telegramei pe care v-am trimis-o este cît se poate de precis şi de limpede; în el se vorbeşte despre începerea imediată a unor tratative de armistiţiu cu toate statele beligerante, şi noi, respingînd cu hotărîre dreptul de a tergiversa prin întrebări preliminare, oricare ar fi ele, această chestiune care are o importanţă de stat, insistăm să se trimită imediat parlamentari şi să fim încunoştinţaţi ceas de ceas despre mersul tratativelor.

Cartierul general răspunde: — Problemele ridicate de mine au un caracter pur tehnic, şi fără rezolvarea lor nu se pot duce tratative.

— Nu se poate ca dv. să nu înţelegeţi că în cursul tratativelor se ivesc multe probleme de ordin tehnic — mai exact, de amănunt —, la care noi vă vom răspunde pe măsură ce aceste probleme se vor ivi sau vor fi ridicate de inamic; de aceea vă cerem încă o dată şi în mod ultimativ să începeţi neapărat şi imediat tratative oficiale de armistiţiu cu toate ţările beligerante, atît cu cele aliate cît şi cu cele cu care ne aflăm în stare de război. Binevoiţi să daţi un răspuns precis.

— Pot să înţeleg numai că pentru dumneavoastră tratativele directe cu statele nu sînt posibile. Cu atît mai puţin sînt ele posibile pentru mine în numele dumneavoastră. Numai un guvern central, care să se bucure de sprijinul armatei şi al ţării, poate prezenta suficientă greutate şi importanţă în faţa duşmanilor pentru a imprima

www.dacoromanica.ro

acestor tratative autoritatea necesară ca să se obţină rezultate. Consider de asemenea că este în interesul Rusiei să se încheie cît mai curînd o pace generală.

— Refuzaţi categoric să ne daţi un răspuns precis şi să executaţi ordinul pe care vi l-am dat?

— Am dat un răspuns precis cu privire la cauzele care mă pun în imposibilitate de a aduce la îndeplinire telegrama dumneavoastră şi repet din nou că numai un guvern central poate da pacea de care Rusia are nevoie. *Duhonin.*

— În numele guvernului Republicii ruse şi din însărcinarea Consiliului Comisarilor Poporului, pentru neexecutarea ordinelor guvernului şi pentru comportarea dv., care aduce calamităţi nemaipomenite maselor muncitoare din toate ţările şi în special armatelor, vă destituim din postul pe care-l deţineţi. Vă ordonăm, sub sancţiunea prevederilor legilor din timp de război, să continuaţi a conduce treburile pînă cînd va sosi la cartierul general noul comandant-şef sau persoana împuternicită de acesta să preia treburile de la dv. Comandant-şef este numit praporgicul * Krîlenko.

Lenin, Stalin, Krîlenko

„Rabocii i Soldat" nr. 20 din 9 (22) noiembrie 1917

Se tipăreşte după textul apărut în ziar

* Praporgic — cel mai mic grad ofiţeresc în fosta armată ţaristă. — *Notă red.*

www.dacoromanica.ro

PRIN RADIO CĂTRE TOŢI

CĂTRE TOATE COMITETELE DE REGIMENT,
DIVIZIE, CORP, ARMATĂ ŞI ALTE COMITETE,
CĂTRE TOŢI SOLDAŢII ARMATEI REVOLUŢIONARE
ŞI MARINARII FLOTEI REVOLUŢIONARE [38]

În noaptea spre 7 noiembrie, Consiliul Comisarilor Poporului i-a trimis comandantului-şef Duhonin o radiotelegramă, în care-i dădea dispoziţii să propună imediat şi în mod oficial un armistiţiu tuturor ţărilor beligerante, atît celor aliate, cît şi celor cu care ne aflăm în stare de război.

Această radiotelegramă a fost primită de cartierul general la 8 noiembrie, ora 5 şi 5 minute dimineaţa. I s-a ordonat lui Duhonin să ţină în permanenţă la curent Consiliul Comisarilor Poporului cu mersul tratativelor şi să semneze actul de armistiţiu numai după ce acesta va fi fost confirmat de Consiliul Comisarilor Poporului. Totodată, propunerea de a se încheia armistiţiu a fost transmisă în mod oficial tuturor reprezentanţilor diplomatici ai ţărilor aliate aflaţi la Petrograd.

Întrucît pînă în seara zilei de 8 noiembrie nu a primit nici un răspuns de la Duhonin, Consiliul Comisarilor Poporului i-a împuternicit pe Lenin, Stalin şi Krîlenko să-l întrebe prin fir direct pe Duhonin care sînt cauzele acestei întîrzieri.

Tratativele au fost duse în noaptea spre 9 noiembrie, între orele 2 şi 4 şi jumătate dimineaţa. Duhonin a făcut numeroase încercări de a ocoli explicaţiile în legătură cu comportarea sa, precum şi răspunsul precis la dispoziţiile primite din partea guvernului. Iar cînd i s-a dat ordinul categoric de a începe imediat tratative oficiale în vederea armistiţiului, Duhonin a refuzat să se supună. Atunci, în numele guvernului Republicii ruse şi din însărcinarea

www.dacoromanica.ro

Consiliului Comisarilor Poporului, i s-a comunicat lui Duhonin că este destituit din funcţia sa pentru refuzul de a executa ordinele guvernului şi pentru o comportare care aduce calamităţi nemaipomenite maselor muncitoare din toate ţările şi în special armatelor. Totodată i s-a ordonat lui Duhonin să-şi continue activitatea pînă la sosirea noului comandant-şef sau a persoanei împuternicite de acesta să preia conducerea de la Duhonin. În funcţia de comandant-şef a fost numit praporgicul Krîlenko.

Soldaţi! Cauza păcii este în mîna voastră. Nu îngăduiţi generalilor contrarevoluţionari să submineze măreaţa cauză a păcii, ţineţi-i sub pază pentru a-i împiedica pe soldaţi să se răfuiască din proprie iniţiativă cu ei, lucru nedemn de o armată revoluţionară, şi pentru a-i împiedica pe aceşti generali să se sustragă de la judecata care-i aşteaptă. Păstraţi cea mai riguroasă ordine revoluţionară şi militară.

Regimentele care se află pe poziţii să aleagă fără întîrziere împuterniciţi pentru a începe în mod oficial tratative de armistiţiu cu inamicul.

Consiliul Comisarilor Poporului vă dă dreptul să faceţi acest lucru.

Ţineţi-ne la curent prin orice mijloace cu fiecare pas al tratativelor. Numai Consiliul Comisarilor Poporului are dreptul să semneze tratatul definitiv de armistiţiu.

Soldaţi! Cauza păcii este în mîna voastră! Vigilenţă, stăpînire de sine, energie, şi cauza păcii va învinge!

În numele guvernului Republicii ruse

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

Comisar al poporului pentru treburile militare
şi comandant-şef, *N. Krîlenko*

Scris la 9 (22) noiembrie 1917

Publicat la 9 (22) noiembrie 1917 în ziarul „Rabocii i Soldat" nr. 20

Se tipăreşte după textul apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

PREFAŢĂ LA BROŞURA: „CUM AU ÎNŞELAT POPORUL SOCIALIŞTII-REVOLUŢIONARI ŞI CE A DAT POPORULUI NOUL GUVERN BOLŞEVIC"

Ţărănimea din Rusia trebuie să ia acum destinele ţării în mîna sa.

Victoria revoluţiei muncitoreşti în ambele capitale şi în imensa majoritate a localităţilor din Rusia a asigurat ţăranilor *posibilitatea* de a lua în mîna *lor* stabilirea rînduielilor agrare. Încă nu toţi ţăranii au înţeles, dar vor înţelege în curînd, că tocmai Sovietele *lor* de deputaţi ai ţăranilor reprezintă adevărata, autentica, suprema putere *de stat*.

Atunci cînd ţăranii vor înţelege acest lucru, alianţa lor cu muncitorii, alianţa majorităţii ţăranilor, a ţăranilor muncitori, a ţăranilor săraci, se va întări. Atît în Soviete cît şi în Adunarea constituantă *această* alianţă, şi nu alianţa ţăranilor cu capitaliştii, este singura în stare să asigure cu adevărat interesele oamenilor muncii.

Nu încape îndoială că ţăranii vor înţelege foarte curînd că, pentru a scăpa de ororile războiului şi de jugul moşierilor şi al capitaliştilor, este nevoie de o alianţă a ţăranilor cu oamenii muncii de la oraşe şi în primul rînd cu muncitorii din fabrici şi uzine, şi *nu* cu bogătaşii.

Pentru ca ţăranii să înţeleagă mai repede acest lucru, este necesar, între altele, ca ţăranii să pună faţă în faţă, să confrunte, să compare cu mai multă precizie, mai documentat promisiunile şi proiectele de lege ale eserilor („socialiştii-revoluţionari") cu legea asupra pămîntului emisă de noul guvern, guvernul muncitoresc şi ţărănesc.

www.dacoromanica.ro

Unei astfel de comparaţii îi este consacrată broşura de faţă. În această broşură, cititorii vor găsi *documentele* care sînt în primul rînd necesare oricui doreşte să aibă o atitudine conştientă faţă de această problemă. Principalul document referitor la socialiştii-revoluţionari este proiectul de lege cu privire la pămînt al ministrului socialist-revoluţionar Maslov. Acest proiect de lege îl reproduc în întregime după „Delo Naroda" (ziarul lui Cernov). De asemenea, reproduc şi articolul meu din „Rabocii Puti" [39] în legătură cu această chestiune *.

Este reprodusă în întregime şi legea cu privire la pămînt a guvernului muncitoresc şi ţărănesc **.

Tovarăşi ţărani! Căutaţi adevărul cu privire la diferitele partide şi îl veţi găsi. Luaţi voi singuri proiectele de lege cu privire la pămînt ale diferitelor partide şi comparaţi-le.

Citiţi cu atenţie proiectul de lege cu privire la pămînt al ministrului socialist-revoluţionar şi legea cu privire la pămînt emisă de guvernul actual, guvernul bolşevic, care a fost împuternicit de cel de-al doilea Congres general al Sovietelor din Rusia. Nu ne îndoim nici o clipă care va fi hotărîrea definitivă a ţăranilor.

N. Lenin

Petrograd,
9 noiembrie 1917.

Publicat în 1917 în broşura editată la Petrograd de către tipografia „Selskii Vestnik"

Se tipăreşte după textul broşurii

---

* Vezi *V. I. Lenin.* Opere complete, vol. 34, Bucureşti, Editura politică, 1965, ed. a doua, p. 448—454. — *Nota red.*

** Vezi volumul de faţă, p. 24—27. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

ŞEDINŢA C.E.C. DIN RUSIA DIN 10 (23) NOIEMBRIE 1917

1
RAPORT CU PRIVIRE LA TRATATIVELE DUSE CU DUHONIN

Textul tratativelor noastre cu Duhonin a fost tipărit în întregime, aşa că mă pot limita la nişte scurte declaraţii. Pentru noi a fost clar că avem de-a face cu un om care se împotriveşte voinţei poporului, cu un duşman al revoluţiei. Duhonin a recurs la tot felul de tertipuri şi subterfugii pentru a tergiversa lucrurile. S-au exprimat îndoieli în privinţa autenticităţii telegramei noastre, şi confirmarea autenticităţii ei au cerut-o nu lui Krîlenko, ci generalului Manikovski. În felul acesta, generalii ne-au răpit cel puţin 24 de ore într-o problemă atît de importantă şi de arzătoare cum este problema păcii. Numai atunci cînd am declarat că ne vom adresa soldaţilor, la aparat s-a prezentat generalul Duhonin. I-am declarat lui Duhonin că-i cerem să înceapă imediat tratative de armistiţiu, atît şi nimic mai mult. Noi nu i-am dat lui Duhonin dreptul de a încheia armistiţiul. Nu numai că încheierea armistiţiului nu intră în competenţa lui Duhonin, dar fiecare pas făcut de el în desfăşurarea tratativelor de armistiţiu urma să se afle sub controlul comisarilor poporului. Presa burgheză ne impută că noi am propune un armistiţiu separat, că n-am ţine seama de interesele armatei române. Aceasta este o minciună sfruntată. Noi propunem să se înceapă imediat tratative de pace şi să se încheie armistiţiu cu toate ţările fără excepţie. Avem informaţii că radiotelegramele noastre parvin în Europa. Astfel, radiotelegrama noastră cu pri-

www.dacoromanica.ro

vire la victoria repurtată asupra lui Kerenski * a fost interceptată şi transmisă de radiotelegraful austriac. Germanii însă au emis unde de acoperire pentru a împiedica recepţionarea ei. Avem posibilitatea de a ne pune în legătură prin radiotelegraf cu Parisul, şi, cînd tratatul de pace va fi întocmit, vom avea posibilitatea de a face cunoscut poporului francez că tratatul poate fi semnat şi că depinde de poporul francez ca armistiţiul să fie încheiat în două ore. Să vedem ce va spune atunci Clemenceau. Partidul nostru n-a declarat niciodată că poate da o pace imediată. El a spus că va propune imediat pacea şi va publica tratatele secrete. Şi acest lucru a fost făcut — lupta pentru pace începe. Va fi o luptă grea şi înverşunată. Imperialismul internaţional îşi va mobiliza toate forţele împotriva noastră, dar, oricît de mari ar fi forţele imperialismului internaţional, noi avem foarte multe şanse ; în această luptă revoluţionară pentru pace vom îmbina lupta pentru pace cu fraternizarea revoluţionară. Burghezia ar vrea ca guvernele imperialiste să încheie o înţelegere împotriva noastră.

---

* Vezi volumul de faţă, p. 42. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

2
CUVÎNT DE ÎNCHEIERE

Tov. Ciudnovski a spus aici că „şi-a permis" să supună unei critici aspre acţiunile comisarilor. Aici nu poate fi vorba dacă poţi sau nu să-ţi permiţi o critică aspră, această critică constituie o datorie pentru un revoluţionar, şi comisarii poporului nu se consideră infailibili.

Tov. Ciudnovski a spus că o pace ruşinoasă este inacceptabilă pentru noi, dar el n-a putut spune nici un singur cuvînt, n-a putut invoca nici un singur fapt care să poată fi interpretat în sensul că această pace este inacceptabilă. Noi am spus: tratatul de pace poate fi semnat numai de Consiliul Comisarilor Poporului. Cînd am început tratativele cu Duhonin, ştiam că pornim la tratative cu un duşman, dar cînd ai de-a face cu un duşman nu trebuie să-ţi tergiversezi acţiunile. Nu ştiam ce rezultate vor avea tratativele. Dar eram hotărîţi. Trebuia să luăm o hotărîre pe loc, chiar în faţa aparatului. Trebuia să luăm imediat măsuri împotriva generalului care refuza să se supună. Noi nu puteam chema C.E.C. prin fir direct; aici nu e vorba de nici o încălcare a prerogativelor C.E.C. În război nu stai să aştepţi deznodămîntul, iar acesta era un război împotriva generalilor contrarevoluţionari, şi împotriva lor noi am făcut pe dată apel la soldaţi *. L-am destituit pe Duhonin, dar noi nu sîntem formalişti şi birocraţi şi ştim că nu ajunge numai să-l destituim. El merge împotriva noastră, iar noi facem apel împotriva lui la masa soldaţilor. Îi dăm dreptul să în-

* Vezi volumul de faţă, p. 85—86. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

ceapă tratativele de armistiţiu. Dar nu încheiem armistiţiul. Soldaţilor li s-a pus în vedere: generalii contrarevoluţionari să fie ţinuţi sub pază. Socot că orice regiment este îndeajuns de organizat pentru a menţine ordinea revoluţionară necesară. Dacă momentul în care soldaţii vor începe tratativele de armistiţiu va fi folosit pentru o trădare, dacă în timpul fraternizării se va produce un atac, soldaţii sînt datori să-i împuşte pe trădători pe loc, fără nici o formalitate.

A spune că am slăbit acum frontul, în eventualitatea că germanii ar trece la ofensivă, este o absurditate. Atîta timp cît Duhonin nu a fost demascat şi destituit, armata nu avea certitudinea că ea promovează o politică internaţională de pace. Acum există această certitudine, împotriva lui Duhonin nu se poate lupta decît făcînd apel la spiritul de organizare şi de iniţiativă al masei soldaţilor. Pacea nu poate fi încheiată numai de sus. Pacea trebuie dobîndită de jos. Noi nu avem nici pic de încredere în generalii germani, dar avem încredere în poporul german. O pace încheiată de comandanţii-şefi, fără participarea activă a soldaţilor, nu ar fi o pace trainică. Sînt împotriva propunerii lui Kamenev nu pentru că în principiu aş fi împotriva lui, ci pentru că ceea ce propune Kamenev nu este suficient, este prea puţin [40]. Eu nu am nimic împotriva creării unei comisii, dar propun să nu se stabilească dinainte funcţiile ei; sînt împotriva măsurilor slabe şi propun să nu ne legăm mîinile în această privinţă.

„Pravda" nr. 188
din 26 (13) noiembrie 1917

Se tipăreşte după textul cărţii: „Procesele-verbale ale şedinţelor C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor, ţăranilor şi cazacilor din Rusia, legislatura a II-a", ed. de C.E.C. din Rusia, 1918

www.dacoromanica.ro

CONSILIUL COMISARILOR POPORULUI CĂTRE COMITETUL MILITAR-REVOLUŢIONAR

Totala dezorganizare din domeniul aprovizionării, provocată de război, de proasta gospodărire, este agravată în cel mai înalt grad de speculanţi, jefuitori şi complicii lor de la căile ferate, de la serviciul de navigaţie, birourile de transport etc.

În condiţiile în care poporul îndură cele mai mari suferinţe, aceşti jefuitori criminali, pentru a se îmbogăţi, se joacă cu sănătatea şi viaţa a milioane de soldaţi şi muncitori.

Această situaţie nu mai poate fi îngăduită nici o zi.

Consiliul Comisarilor Poporului propune Comitetului militar-revoluţionar să ia măsurile cele mai hotărîte pentru a stîrpi din rădăcină specula şi sabotajul, tăinuirea rezervelor, întîrzierea cu rea-voinţă a transporturilor de mărfuri etc.

În baza unor decizii speciale ale Comitetului militar-revoluţionar, toate persoanele care se fac vinovate de asemenea acţiuni trebuie *să fie imediat arestate şi deţinute în închisorile din Kronstadt* pînă la judecarea lor de către tribunalul militar-revoluţionar.

Toate organizaţiile populare trebuie să fie antrenate în lupta împotriva bandiţilor care dezorganizează aprovizionarea.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,

V. Ulianov (Lenin)

Scris în noiembrie, nu mai tîrziu de 10 (23), 1917

Publicat la 12 noiembrie 1917 în ziarul „Izvestiia C.E.C." nr. 223

Se tipăreşte după textul apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE TOVARĂŞII FINLANDEZI

Manner, Sirola, Kuusinen, Walpas, Wiik

Stimaţi tovarăşi! Cu mare bucurie am aflat de la prietenii mei finlandezi că dumneavoastră vă situaţi în fruntea aripii revoluţionare a Partidului muncitoresc social-democrat din Finlanda şi că luptaţi pentru cauza proletariatului şi a revoluţiei socialiste. Pot afirma cu certitudine, în numele proletariatului revoluţionar din Rusia, că marele talent organizatoric al muncitorilor finlandezi, înalta lor dezvoltare şi îndelungata şcoală politică în cadrul instituţiilor democratice le vor ajuta să înfăptuiască cu succes reorganizarea socialistă a Finlandei. Noi contăm pe ajutorul frăţesc al social-democraţiei revoluţionare din Finlanda.

Trăiască revoluţia socialistă internaţională!

Cu salutări cordiale,
N. Lenin

11/XI. 1917.

Publicat pentru prima oară la 21 ianuarie 1931, în ziarul „Pravda" nr. 21

Se tipăreşte după manuscris
Tradus din limba germană

www.dacoromanica.ro

CONGRESUL GENERAL EXTRAORDINAR AL SOVIETELOR DE DEPUTAŢI AI ŢĂRANILOR DIN RUSIA[41]

10—25 NOIEMBRIE (23 NOIEMBRIE—8 DECEMBRIE) 1917

Publicat : cuvîntarea în legătură cu problema agrară şi proiectul de rezoluţie — la 28 (15) noiembrie 1917 în ziarele „Pravda" nr. 190 şi „Izvestiia C.E.C." nr. 226 ; cuvîntarea în legătură cu declaraţia reprezentantului Vikjelului — la 19 noiembrie 1917 în ziarul „Izvestiia C.E.C." nr. 230 ; cuvîntul de încheiere în problema agrară — la 19 noiembrie 1917 în ziarul „Izvestiia C.E.C." nr. 230 din 4 decembrie (21 noiembrie) 1917 şi în ziarul „Pravda" nr. 195

Declaraţia adresată fracţiunii bolşevice a fost publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin" vol. XXI

Se tipăreşte : cuvîntare în legătură cu problema agrară şi cuvîntul de încheiere în problema agrară după textul apărut în ziarul „Pravda" ; proiectul de rezoluţie şi cuvîntarea în legătură cu declaraţia reprezentantului Vikjelului după textul apărut în ziarul „Izvestiia C.E.C."

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

1

DECLARAŢIE ADRESATĂ FRACŢIUNII BOLŞEVICE DIN CONGRESUL GENERAL EXTRAORDINAR AL SOVIETELOR DE DEPUTAŢI AI ŢĂRANILOR DIN RUSIA [42]

Cerem în mod categoric ca bolşevicii să prezinte cererea ultimativă ca invitarea *imediată* a reprezentanţ*ilor* guvernului să fie supusă unui vot deschis.

Dacă se respinge *citirea* acestei propuneri şi punerea ei la vot în şedinţă plenară, întreaga fracţiune a bolşevicilor, în semn de protest, trebuie să părăsească şedinţa.

Lenin

Scris la 12 (25) noiembrie 1917

www.dacoromanica.ro

2

CUVÎNTARE ÎN LEGĂTURĂ CU PROBLEMA AGRARĂ 14 (27) NOIEMBRIE

RELATARE APĂRUTĂ ÎN PRESĂ

Din însărcinarea fracţiunii bolşevice, tov. Lenin expune punctul de vedere al partidului bolşevic în problema agrară.

Partidul socialiştilor-revoluţionari a suferit un eşec în problema agrară, întrucît în vorbă propovăduia confiscarea pămînturilor moşiereşti, iar în fapt refuza s-o îndeplinească.

Proprietatea funciară moşierească constituie baza asupririi iobăgiste, şi confiscarea pămînturilor moşiereşti este primul pas făcut de revoluţie în Rusia. Dar problema agrară nu poate fi rezolvată independent de celelalte sarcini ale revoluţiei. Pentru a pune în mod just aceste sarcini este nevoie de o analiză a etapelor parcurse de revoluţie. Primul pas l-a constituit răsturnarea absolutismului şi instaurarea puterii burgheziei şi a moşierilor. Interesele moşierilor se împleteau strîns cu interesele burgheziei, ale băncilor. A doua etapă o constituie consolidarea Sovietelor şi politica de conciliere cu burghezia. Greşeala socialiştilor-revoluţionari de stînga constă în faptul că în acea perioadă ei nu s-au ridicat împotriva politicii de conciliere, invocînd pretextul că masele nu sînt îndeajuns de dezvoltate. Partidul este avangarda clasei, şi sarcina lui nu este nicidecum de a reflecta starea de spirit medie a masei, ci de a antrena după sine masele. Dar, pentru a-i antrena pe şovăielnici, e necesar ca tovarăşii socialişti-revoluţionari de stînga să înceteze ei înşişi de a şovăi.

www.dacoromanica.ro

Tovarăşi socialişti-revoluţionari de stînga, perioada în care masele populare au păşit la o ruptură cu politica de conciliere a început în iulie, dar socialiştii-revoluţionari de stînga pînă în ziua de azi continuă să dea toată mîna Avksentievilor, în timp ce muncitorilor le întind doar degetul cel mic. Dacă conciliatorismul va continua, revoluţia va fi pierdută. Numai dacă ţărănimea îi va sprijini pe muncitori, numai în acest caz sarcinile revoluţiei vor putea fi rezolvate. Conciliatorismul este încercarea maselor de muncitori, ţărani şi soldaţi de a obţine satisfacerea nevoilor lor pe calea reformelor, pe calea unor concesii din partea capitalului, fără revoluţie socialistă. Dar pacea, pămîntul nu pot fi date poporului fără răsturnarea burgheziei, fără socialism. Sarcina revoluţiei constă în a rupe cu conciliatorismul, iar a rupe cu conciliatorismul înseamnă a păşi pe calea revoluţiei socialiste.

În continuare, tov. Lenin susţine instrucţiunile date comitetelor de plasă [43] şi vorbeşte despre necesitatea de a rupe cu astfel de verigi superioare cum sînt comitetele de armată, Comitetul executiv al deputaţilor ţăranilor etc. De la ţărani am luat legea emisă de noi cu privire la comitetele de plasă. Ţăranii vor pămînt, interzicerea muncii salariate, inventar agricol. Dar acestea nu pot fi dobîndite fără a răsturna capitalul. Noi le spuneam : voi vreţi pămînt, dar pămînturile sînt ipotecate şi aparţin capitalului rus şi celui internaţional. Voi aruncaţi o sfidare capitalului, urmînd în această privinţă altă cale decît a noastră, dar ceea ce ne uneşte este faptul că şi noi şi voi mergem şi trebuie să mergem spre revoluţia socială. Cît despre Adunarea constituantă, raportorul a spus : activitatea Adunării constituante va depinde de starea de spirit care va domni în ţară, iar eu spun : pune-ţi nădejdea în starea de spirit, dar nu uita să te înarmezi de arme.

Tov. Lenin se opreşte apoi asupra problemei războiului. Cînd oratorul vorbeşte despre destituirea lui Duhonin şi despre numirea lui Krîlenko în calitate de comandant-şef, se aud rîsete. — Vouă vă vine să rîdeţi, dar soldaţii vă vor osîndi pentru aceste rîsete. Dacă se găsesc aici oameni

www.dacoromanica.ro

cărora le vine să rîdă cînd aud că am destituit un general contrarevoluţionar şi l-am numit pe Krîlenko, care, în pofida generalului, a şi plecat să ducă tratative [44], cu asemenea oameni n-avem ce vorbi. Cu cei care nu admit lupta împotriva generalilor contrarevoluţionari noi nu avem nimic comun şi vom prefera să plecăm de la putere, să intrăm, poate, în ilegalitate, dar nu vom avea nimic comun cu asemenea oameni.

www.dacoromanica.ro

3
PROIECT DE REZOLUŢIE

Congresul ţăranilor sprijină în întregime şi prin toate mijloacele legea (decretul) asupra pămîntului din 26 octombrie 1917, confirmată de cel de-al doilea Congres general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Rusia şi emisă de Consiliul Comisarilor Poporului, ca guvern provizoriu muncitoresc şi ţărănesc al Republicii ruse. Congresul ţăranilor îşi exprimă hotărîrea fermă şi nestrămutată de a lupta cu toată energia pentru aplicarea acestei legi şi cheamă pe toţi ţăranii s-o sprijine în unanimitate şi ei înşişi s-o traducă fără întîrziere în fapt în satele lor ; de asemenea, cheamă pe ţărani să aleagă pentru toate posturile şi funcţiile de răspundere de orice fel numai oameni care au dovedit nu prin vorbe, ci prin fapte că sînt devotaţi cu trup şi suflet intereselor ţăranilor muncitori şi exploataţi, că sînt hotărîţi şi în stare să apere aceste interese în pofida oricărei împotriviri a moşierilor, capitaliştilor şi a partizanilor sau a acoliţilor lor.

Congresul ţăranilor îşi exprimă, totodată, convingerea că înfăptuirea deplină a tuturor măsurilor prevăzute în legea cu privire la pămînt este posibilă numai cu condiţia succesului revoluţiei socialiste muncitoreşti care a început la 25 octombrie, deoarece numai revoluţia socialistă poate să asigure şi trecerea fără despăgubire a pămînturilor în mîinile ţărănimii muncitoare, şi confiscarea inventarului moşieresc, şi ocrotirea deplină a intereselor muncitorilor salariaţi din agricultură — paralel cu începerea imediată a desfiinţării absolute a întregului sistem al robiei salariate

www.dacoromanica.ro

capitaliste —, şi repartiţia justă şi planificată între regiunile şi între locuitorii statului a produselor agriculturii şi a produselor industriei, şi stăpînirea asupra băncilor (fără de care nu este posibilă stăpînirea pămîntului de către popor nici chiar în condiţiile desfiinţării proprietăţii private asupra pămîntului), şi ajutorarea multilaterală de către stat tocmai a celor ce muncesc şi sînt exploataţi etc.

De aceea, congresul ţăranilor, sprijinind întru totul revoluţia din 25 octombrie, şi sprijinind-o tocmai ca revoluţie socialistă, îşi exprimă hotărîrea nestrămutată ca în mod treptat, în ritmul cuvenit, dar fără nici un fel de şovăieli, să aducă la îndeplinire măsurile de transformare socialistă a Republicii ruse.

O condiţie necesară pentru victoria revoluţiei socialiste, singura care poate să asigure succesul trainic şi aplicarea întru totul a legii asupra pămîntului, este alianţa deplină între ţărănimea muncitoare — ţăranii muncitori şi exploataţi — şi clasa muncitoare — proletariatul — în toate ţările înaintate. De azi înainte, în Republica rusă întreaga organizare şi conducere a statului, de sus pînă jos, trebuie să fie construită pe această alianţă. Această alianţă, zădărnicind orice fel de încercări, directe şi indirecte, făţişe şi ascunse de revenire la conciliatorism — pe care viaţa l-a condamnat — faţă de burghezie şi de promotorii politicii burgheze, este singura care va asigura victoria socialismului în lumea întreagă.

Scris la 14 (27) noiembrie 1917

www.dacoromanica.ro

4

CUVÎNTARE ÎN LEGĂTURĂ CU DECLARAŢIA REPREZENTANTULUI VIKJELULUI 18 NOIEMBRIE (1 DECEMBRIE)

RELATARE APARUTĂ ÎN PRESĂ

Tovarăşi!

Declaraţia Vikjelului nu este, fără îndoială, decît rezultatul unei pure neînţelegeri. Puteţi oare admite, măcar un singur moment, că este posibil ca nişte trupe care sînt conştiente de datoria lor revoluţionară, care luptă pentru interesele poporului, ajungînd la Cartierul general să fi început să distrugă tot ce le ieşea în cale, fără a prezenta anumite revendicări, fără a explica, cel puţin soldaţilor care înconjurau Cartierul general, motivul pentru care au venit? Vă daţi seama, tovarăşi, că un asemenea lucru este cu neputinţă. Armata revoluţionară, conştientă de ceea ce face, vrea ca cei cărora li se adresează să ştie ce li se cere. Cînd au fost prezentate revendicările s-a făcut mai mult, s-a arătat, s-a explicat că împotrivirea înseamnă împotrivire faţă de voinţa poporului, o crimă gravă, nu numai o crimă de rînd, ci şi o crimă morală împotriva libertăţii, intereselor şi celor mai înalte aspiraţii ale poporului. Armata revoluţionară nu trage niciodată ea cea dintîi, ci ripostează cu mînie numai împotriva cotropitorilor şi asupritorilor poporului. Dacă n-ar fi aşa, cuvîntul revoluţie şi-ar pierde sensul. Nu pot să nu relev că Vikjelul, aducînd învinuiri neverificate, se declară totodată „neutru". Vikjelul nu are nici cel mai mic drept de a face acest lucru. Într-o perioadă de luptă revoluţionară, cînd fiecare clipă este preţioasă, cînd, dacă nu te declari de acord, dacă te declari neutru, dai duşmanului posibilitatea de a-şi spune cuvîntul, şi cînd cuvîntul lui se va face totuşi ascultat,

www.dacoromanica.ro

cînd nu te grăbeşti să sari în ajutorul poporului în lupta pentru drepturile sale sfinte, — o astfel de poziţie eu nu pot cu nici un chip s-o numesc neutralitate, aceasta nu este neutralitate, revoluţionarul va numi aceasta instigare. (A p l a u z e.) Printr-o astfel de poziţie voi instigaţi pe generali să treacă la acţiune ; prin faptul că nu ne sprijiniţi, voi sînteţi împotriva poporului.

Altceva nici nu-i trebuie generalului Duhonin pentru a întîrzia armistiţiul. Dîndu-i apă la moară, voi zădărniciţi armistiţiul. Gîndiţi-vă ce răspundere grea apasă asupra voastră şi ce va spune poporul despre voi.

În continuare, tov. Lenin spune că în unele locuri este sabotat telegraful. Guvernul rămîne fără ştiri, iar taberele ostile răspîndesc zvonuri absurde. Un exemplu este ştirea despre batalioanele poloneze care s-ar fi ridicat împotriva guvernului. Or, polonezii au declarat în repetate rînduri că ei nu se amestecă şi nici de acum înainte nu se vor amesteca în treburile ruşilor, şi s-a primit din partea lor declaraţia că sînt pentru armistiţiu.

www.dacoromanica.ro

5

CUVÎNT DE ÎNCHEIERE ÎN PROBLEMA AGRARĂ 18 NOIEMBRIE (1 DECEMBRIE)

RELATARE APĂRUTĂ ÎN PRESĂ

Tov. Lenin a arătat mai întîi că acuzaţia de anarhism pe care socialiştii-revoluţionari de stînga o aduc bolşevicilor este neîntemeiată.

Prin ce se deosebesc socialiştii de anarhişti ? Prin aceea că anarhiştii nu recunosc necesitatea unor organe ale puterii, în timp ce socialiştii, inclusiv bolşevicii, sînt pentru existenţa unor organe ale puterii în perioada de trecere dintre situaţia în care ne aflăm şi socialism, spre care ne îndreptăm.

Noi, bolşevicii, sîntem pentru o putere fermă, dar pentru o putere care să fie puterea muncitorilor şi ţăranilor.

Orice putere de stat înseamnă constrîngere, dar pînă acum această putere a fost puterea unei minorităţi, puterea moşierului şi capitalistului, împotriva muncitorului şi ţăranului.

Noi însă sîntem pentru o putere care să fie o putere fermă a majorităţii, a muncitorilor şi ţăranilor, împotriva capitaliştilor şi moşierilor.

Arătînd mai departe că în rezoluţia socialiştilor-revoluţionari de stînga cu privire la pămînt noul guvern este denumit guvern socialist popular, tov. Lenin a vorbit pe larg despre ceea ce poate uni printr-o strînsă legătură pe bolşevicii şi pe socialiştii-revoluţionari de stînga.

Alianţa între ţărani şi muncitori constituie baza înţelegerii între socialiştii-revoluţionari de stînga şi bolşevici.

Aceasta este o coaliţie cinstită, o alianţă cinstită, dar această alianţă va fi o coaliţie cinstită şi în verigile superioare ale socialiştilor-revoluţionari de stînga şi ale bolşevicilor dacă socialiştii-revoluţionari de stînga îşi vor

www.dacoromanica.ro

exprima mai precis convingerea că revoluţia prin care trecem este o revoluţie socialistă. Această revoluţie este o revoluţie socialistă. Desfiinţarea proprietăţii private asupra pămîntului, introducerea controlului muncitoresc, naţionalizarea băncilor — toate acestea sînt măsuri care duc spre socialism. Ele nu sînt încă socialism, dar sînt măsuri care duc cu paşi uriaşi spre socialism. Noi nu promitem de la început ţăranilor şi muncitorilor rîuri de lapte şi munţi de pilaf, dar le spunem : alianţa strînsă între muncitori şi ţăranii exploataţi, lupta fermă şi hotărîtă pentru puterea Sovietelor ne duc spre socialism, şi orice partid care doreşte într-adevăr să fie un partid popular trebuie să spună în mod limpede şi hotărît că revoluţia noastră este o revoluţie socialistă.

Şi numai în cazul cînd socialiştii-revoluţionari de stînga vor afirma limpede şi fără echivoc acest lucru, alianţa noastră cu ei se va întări şi se va dezvolta.

Ni se spune că sîntem împotriva socializării pămîntului şi că, de aceea, nu vom reuşi să ajungem la o înţelegere cu socialiştii-revoluţionari de stînga.

La aceasta noi răspundem : da, sîntem împotriva socializării pămîntului aşa cum a fost preconizată de socialiştii-revoluţionari, dar acest lucru nu ne împiedică să fim într-o alianţă cinstită cu socialiştii-revoluţionari de stînga.

Azi-mîine, socialiştii-revoluţionari de stînga vor desemna din rîndurile lor pe ministrul agriculturii şi, dacă acesta va veni cu legea socializării, noi nu vom vota contra. Ne vom abţine.

Încheindu-şi cuvîntarea, tov. Lenin a subliniat că numai prin alianţa între muncitori şi ţărani se poate obţine pămînt şi pace.

Tov. Lenin i s-a pus, printre altele, întrebarea : cum vor proceda bolşevicii în Adunarea constituantă dacă socialiştii-revoluţionari de stînga vor fi în minoritate şi vor propune legea socializării pămîntului. În acest caz, bolşevicii se vor abţine ? Desigur că nu. Bolşevicii vor vota pentru această lege, făcînd rezerva că votăm pentru această lege pentru a-i sprijini pe ţărani împotriva duşmanilor lor.

www.dacoromanica.ro

ALIANŢA DINTRE MUNCITORI ŞI ŢĂRANII MUNCITORI ŞI EXPLOATAŢI

SCRISOARE CĂTRE REDACŢIA „PRAVDEI"

Astazi, sîmbătă 18 noiembrie, luînd cuvîntul la congresul ţăranilor, mi s-a pus în mod public o întrebare la care am răspuns pe dată. Întrebarea pusă şi răspunsul meu trebuie să fie imediat aduse la cunoştinţa întregului public cititor, căci, deşi formal am vorbit numai în numele meu, de fapt am vorbit în numele întregului partid bolşevic.

Lucrurile s-au petrecut astfel :

Vorbind despre problema alianţei muncitorilor bolşevici cu socialiştii-revoluţionari de stînga, partid care în prezent se bucură de încrederea multor ţărani, am demonstrat în cuvîntarea mea că această alianţă *poate* fi o „coaliţie cinstită", o alianţă cinstită, deoarece *nu există* o divergenţă fundamentală între interesele muncitorilor salariaţi şi interesele ţăranilor muncitori şi exploataţi. Socialismul poate satisface *pe deplin* şi interesele unora şi ale celorlalţi. *Numai* socialismul poate satisface interesele lor. De aici rezultă posibilitatea şi necesitatea unei „coaliţii cinstite" între proletari şi ţăranii muncitori şi exploataţi. Dimpotrivă, „coaliţia" (alianţa) dintre clasele muncitoare şi exploatate, pe de o parte, şi burghezie, pe de altă parte, *nu* poate fi o „coaliţie cinstită" din cauza divergenţelor fundamentale care există între interesele acestor clase.

Închipuiţi-vă — am spus eu — că în guvern ar fi majoritatea bolşevici şi o minoritate formată din socialiştirevoluţionari de stînga, să presupunem chiar că nu va fi decît un singur socialist-revoluţionar de stînga, comisarul pentru agricultură. Pot realiza bolşevicii, în acest caz, o coaliţie cinstită ?

www.dacoromanica.ro

Pot, căci, rămînînd intransigenţi în lupta împotriva elementelor contrarevoluţionare (inclusiv socialiştii-revoluţionari de dreapta şi defensiştii), bolşevicii ar fi datori *să se abţină* de la vot în chestiunile privitoare la punctele pur eseriste ale programului agrar aprobat de Congresul al doilea al Sovietelor din Rusia. De pildă, punctul privitor la folosinţa egalitară a pămîntului şi la reîmpărţirea pămîntului între micii proprietari.

Prin faptul că se abţin de la votarea unui asemenea punct, bolşevicii nu-şi trădează nicidecum programul. Căci, în condiţiile victoriei socialismului (controlul muncitoresc asupra fabricilor şi, apoi, exproprierea lor, naţionalizarea băncilor, crearea unui consiliu economic superior, care să reglementeze întreaga economie naţională a ţării), în aceste condiţii muncitorii *sînt datori să fie de acord* cu măsurile de trecere pe care le propun micii ţărani muncitori şi exploataţi dacă aceste măsuri *nu aduc prejudicii* cauzei socialismului. Şi Kautsky — am spus eu —, pe vremea cînd era încă marxist (în anii 1899—1909), a recunoscut în repetate rînduri că măsurile de trecere spre socialism nu pot fi aceleaşi în ţările cu mare agricultură şi în ţările cu mică agricultură.

În Consiliul Comisarilor Poporului sau în Comitetul Executiv Central, noi, bolşevicii, am fi datori să ne abţinem de la votarea unui astfel de punct, căci, dacă socialiştii-revoluţionari de stînga (precum şi ţăranii care sînt de partea lor) consimt la controlul muncitoresc, la naţionalizarea băncilor etc., folosinţa egalitară a pămîntului n-ar fi decît una din măsurile *de trecere* spre socialismul deplin. Ar fi absurd ca proletariatul *să impună* asemenea măsuri de trecere ; în interesul victoriei socialismului, el este dator *să facă concesii* micilor ţărani muncitori şi exploataţi în ceea ce priveşte alegerea acestor măsuri de trecere, deoarece ele nu ar aduce vreun *prejudiciu* cauzei socialismului.

Un socialist-revoluţionar de stînga (dacă nu mă înşel, tovarăşul Feofilaktov) mi-a pus atunci următoarea întrebare :

„Dar cum vor proceda bolşevicii, în cazul cînd ţăranii vor voi să determine adoptarea în Adunarea constituantă

www.dacoromanica.ro

a legii cu privire la folosinţa egalitară a pămîntului, dacă burghezia va fi împotriva ţăranilor, iar hotărîrea va depinde de bolşevici ?"

Am răspuns : în acest caz, din moment ce cauza socialismului ar fi asigurată prin introducerea controlului muncitoresc, prin naţionalizarea băncilor etc., alianţa muncitorilor cu ţăranii muncitori şi exploataţi ar obliga partidul proletariatului să voteze în favoarea ţăranilor şi împotriva burgheziei. După părerea mea, bolşevicii ar fi atunci în drept să facă, cu prilejul votării, o declaraţie separată, să precizeze că ei nu sînt totuşi de acord etc. ; dar să se abţină într-un asemenea caz ar însemna ca, din cauza unei divergenţe de amănunt, să-şi trădeze aliaţii lor *în lupta pentru socialism.* Niciodată bolşevicii nu i-ar trăda pe ţărani într-o asemenea situaţie. Niciodată folosinţa egalitară a pămîntului şi alte asemenea măsuri *nu* vor aduce prejudicii socialismului dacă puterea se află în mîna unui guvern muncitoresc şi ţărănesc, dacă au fost introduse controlul muncitoresc şi naţionalizarea băncilor, dacă a fost creată o instituţie economică superioară muncitorească şi ţărănească, care să îndrume (să reglementeze) *întreaga* economie naţională etc.

Acesta a fost răspunsul meu.

N. Lenin

Scris la 18 noiembrie (1 decembrie) 1917

Publicat la 2 decembrie (19 noiembrie) 1917, în ziarul „Pravda" nr. 194

Se tipăreşte după textul apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

CU PRIVIRE LA RETRIBUIREA SLUJBAŞILOR ŞI FUNCŢIONARILOR SUPERIORI

PROIECT DE HOTĂRIRE A C.C.P. [45]

Considerînd că este necesar să se treacă la cele mai energice măsuri în vederea reducerii salariilor slujbaşilor şi funcţionarilor superiori în toate instituţiile şi întreprinderile de stat, publice şi particulare, Consiliul Comisarilor Poporului hotărăşte :

1) salariul maxim al comisarilor poporului fără copii se stabileşte la suma de 500 de ruble lunar, iar cei cu copii primesc un supliment de 100 de ruble pentru fiecare copil ; locuinţele nu vor avea mai mult de 1 cameră pentru fiecare membru al familiei ; 2) să se adreseze tuturor Sovietelor locale de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor rugămintea de a pregăti şi înfăptui măsuri revoluţionare cu privire la impunerea specială a funcţionarilor superiori ; 3) să se traseze Ministerului de Finanţe sarcina de a pregăti un proiect de lege general cu privire la această reducere ; 4) să se traseze Ministerului de Finanţe şi tuturor celorlalţi comisari sarcina de a studia neîntîrziat bugetele ministerelor şi de a reduce salariile şi pensiile exagerat de mari.

Scris la 18 noiembrie (1 decembrie) 1917

Publicat pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

PROIECT DE DECRET CU PRIVIRE LA DREPTUL DE REVOCARE [46]

Orice instituţie electivă sau adunare a reprezentanţilor poate fi considerată cu adevărat democratică şi reprezentînd cu adevărat voinţa poporului numai cu condiţia de a se recunoaşte şi aplica dreptul alegătorilor de a revoca pe aleşii lor. Această teză fundamentală, principială a adevăratului democratism şi care se referă la toate adunările reprezentative, fără excepţie, se referă şi la Adunarea constituantă.

Sistemul electoral proporţional, care este mai democratic decît sistemul majoritar, necesită măsuri mai complicate pentru înfăptuirea dreptului de revocare, adică a subordonării reale a aleşilor poporului faţă de acesta. Dar orice refuz bazat pe acest motiv de a aplica dreptul de revocare, orice tergiversare a aplicării lui, orice limitare a acestui drept ar fi o trădare a democratismului şi o totală renegare a sarcinilor şi principiilor fundamentale ale revoluţiei socialiste care a început în Rusia. Sistemul electoral proporţional reclamă doar schimbarea formei dreptului de revocare, şi nicidecum restrîngerea lui.

Întrucît sistemul electoral proporţional este bazat pe recunoaşterea principiului de partid şi pe efectuarea alegerilor de către partide organizate, orice schimbare importantă în raportul de forţe dintre clase şi în raportul dintre clase şi partide, în special sciziunile din cadrul partidelor mai importante, determină neapărat necesitatea unor noi alegeri în circumscripţiile electorale în care neconcordanţa dintre voinţa diferitelor clase şi forţa lor, pe de o parte,

www.dacoromanica.ro

şi componenţa de partid a celor aleşi, pe de altă parte, este evidentă şi incontestabilă. Totodată, interesele adevăratului democratism cer în mod imperios ca fixarea noilor alegeri să nu depindă numai de instituţia pentru care se fac noi alegeri, adică interesul celor aleşi de a-şi păstra mandatele să nu poată împiedica înfăptuirea voinţei poporului de a-şi revoca reprezentanţii.

De aceea C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor din Rusia hotărăşte:

Sovietele de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor, precum şi Sovietele de deputaţi ai ţăranilor din orice circumscripţie electorală au dreptul să fixeze noi alegeri pentru toate instituţiile orăşeneşti, de zemstvă şi în general pentru orice instituţii reprezentative, inclusiv Adunarea constituantă. De asemenea, Sovietele au dreptul de a fixa data noilor alegeri. Noile alegeri se vor efectua potrivit normelor obişnuite, în strictă concordanţă cu principiile sistemului electoral proporţional.

Scris la 19 noiembrie (2 decembrie) 1917

Publicat în 1918, în cartea „Procese-verbale ale şedinţelor C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor din Rusia, legislatura a doua", ed. de C.E.C. din Rusia

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

TEZELE LEGII CU PRIVIRE LA CONFISCAREA IMOBILELOR CU LOCUINŢE DE ÎNCHIRIAT [47]

1) *Întregul* pămînt (urban) devine bunul (proprietatea) poporului.

2) Imobilele închiriate *în mod sistematic* se confiscă şi trec în proprietatea poporului.

3) Proprietarii imobilelor care *nu* se închiriază rămîn, pînă la hotărîrea Adunării constituante, proprietari fără nici un fel de schimbare a dreptului de proprietate.

4) Se acordă despăgubiri pentru cîteva luni (2—3) proprietarilor imobilelor confiscate dacă vor dovedi că nu... *

5) Perceperea chiriei (de către cine ?) de către *Soviete* (în contul curent al Sovietelor).

6) Comisiile de construcţii (sindicate + uniunea întreprinderilor de construcţii) se vor ocupa şi de administrare (combustibil etc.).

7) Se trece imediat la perceperea chiriilor.

8) Comisiile de construcţii şi gospodărie îşi vor începe activitatea treptat, pe măsură ce vor fi create de către sindicate şi Soviete.

9) Încălzitul imobilelor şi întreţinerea lor în stare normală constituie obligaţia comitetelor de imobile şi a altor instituţii (sindicate, Soviete, serviciile combustibilului de pe lîngă Dumele orăşeneşti etc.).

Scris la 20 noiembrie (3 decembrie) 1917

Publicat pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXI

Se tipăreşte după manuscris

* Fraza a rămas neterminată. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

RAPORT CU PRIVIRE LA DREPTUL DE REVOCARE PREZENTAT LA ŞEDINŢA C.E.C. DIN RUSIA 21 NOIEMBRIE (4 DECEMBRIE) 1917

Problema unor noi alegeri este o problemă de aplicare reală a principiului democratic. În toate ţările înaintate este introdus şi statornicit principiul potrivit căruia activitatea legislativă de stat poate fi exercitată numai de reprezentanţi aleşi. Deşi a acordat dreptul de a chema la conducerea maşinii de stat, burghezia însă în mod intenţionat nu a dat dreptul de revocare — dreptul la un control efectiv.

Totuşi, în toate perioadele revoluţionare ale istoriei ca un fir roşu trece prin toate schimbările aduse constituţiilor admiterea dreptului de revocare.

Reprezentarea democratică există şi este recunoscută oriunde există un regim parlamentar, dar acest drept de reprezentare este limitat la dreptul poporului de a vota o dată la doi ani, şi, deşi adeseori se dovedeşte că datorită voturilor sale au fost aleşi oameni care contribuie la reprimarea lui, poporul nu are dreptul democratic de a-i revoca, de a lua măsuri efective pentru a curma acest lucru.

În ţările însă unde s-au păstrat vechile tradiţii democratice, ca, de pildă, în unele cantoane din Elveţia şi în unele state din America, s-a păstrat şi dreptul democratic de revocare *.

* În relatarea publicată în ziarul „Pravda" nr. 196 din 5 decembrie (22 noiembrie) 1917, acest paragraf a apărut în următoarea redactare : „In ţările însă unde s-au păstrat vechile tradiţii ale perioadei revoluţionare în care s-au format ele — ca, de pildă, în unele cantoane din Elveţia şi în unele state din America — s-a păstrat şi dreptul democratic de revocare". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Orice răsturnare importantă pune în mod limpede în fața poporului nu numai problema folosirii legilor existente, dar și pe aceea a creării unor legi noi, corespunzătoare. De aceea în ajunul convocării Adunării constituante, trebuie să revizuim noile principii electorale.

Sovietele au fost făurite de oamenii muncii înșiși, de energia și forța lor creatoare revoluționară, și acest lucru constituie singura chezășie că ele lucrează exclusiv pentru satisfacerea intereselor maselor. Orice țăran, trimițînd reprezentanți în Soviet, poate să-i și revoce, și în aceasta constă sensul cu adevărat popular al Sovietelor.

La noi se perindau la putere diferite partide ; ultima oară, trecerea puterii de la un partid la altul a fost însoțită de o răsturnare, de o răsturnare destul de furtunoasă, pe cînd, dacă ar fi existat dreptul de revocare, ar fi fost suficient un simplu vot.

Noi vorbim despre libertate. Ceea ce în trecut se numea libertate era libertatea burgheziei de a înșela cu ajutorul milioanelor de care dispunea, libertatea ei de a-și folosi forțele cu ajutorul acestei înșelăciuni. Cu burghezia și cu acest fel de libertate am rupt definitiv. Statul este o instituție de constrîngere. Înainte aceasta era violența exercitată asupra întregului popor de către un pumn de bogătași ; noi însă vrem să transformăm statul într-o instituție care să constrîngă la înfăptuirea voinței poporului. Vrem să organizăm violența în numele intereselor oamenilor muncii.

A nu acorda dreptul de revocare din Adunarea constituantă înseamnă a nu da posibilitate poporului să-și exprime voința revoluționară și a uzurpa drepturile poporului. La noi există sistemul electoral proporțional, care este cu adevărat cel mai democratic. În condițiile acestui sistem electoral, introducerea dreptului de revocare prezintă unele dificultăți, dar acestea sînt dificultăți de ordin pur tehnic și pot fi foarte ușor biruite. În orice caz, nu există o contradicție între sistemul electoral proporțional și dreptul de revocare.

Poporul nu votează pentru anumite persoane, ci pentru partide. În Rusia sînt foarte multe partide, și partidele

www.dacoromanica.ro

apar în faţa poporului cu o anumită fizionomie politică. De aceea orice sciziune într-un partid aduce în mod inevitabil după sine haosul dacă nu este prevăzut dreptul de revocare. Partidul socialist-revoluţionar se bucura de o mare influenţă. Dar după depunerea listelor a avut loc sciziunea. Listele nu puteau fi schimbate şi nici Adunarea constituantă nu putea fi amînată. Şi poporul a votat de fapt pentru un partid care nu mai exista. Cel de-al doilea Congres ţărănesc de stînga [48] a dovedit acest lucru. Ţărănimea a fost înşelată nu de persoane, ci de sciziunea din partid. Această situaţie necesită un corectiv. Trebuie să fie aplicat imediat, direct şi consecvent principiul democratic al introducerii dreptului de revocare.

Lucrul de care ne putem teme este să nu ne găsim în faţa unor alegeri nejuste. Dar introducerea dreptului la noi alegeri — atunci cînd masele posedă un înalt nivel de conştiinţă, aşa cum reiese din compararea mersului revoluţiilor din 1905 şi 1917 — nu are nimic de temut.

Poporului i s-a spus că Sovietul este un organ cu depline puteri, şi el a crezut şi a înfăptuit acest lucru. Trebuie să continuăm linia democratizării şi să facem ca dreptul de revocare să devină o realitate.

Dreptul de revocare trebuie să fie acordat Sovietelor ca fiind cel mai desăvîrşit exponent al ideii de stat, de constrîngere. Şi atunci trecerea puterii de la un partid la altul se poate face pe cale paşnică, pe calea unei simple înlocuiri, prin noi alegeri.

„Pravda" nr. 196 din 5 decembrie (22 noiembrie) 1917 şi „Soldatskaia Pravda" nr. 87 din 24 noiembrie 1917

Se tipăreşte după textul apărut în ziarul „Soldatskaia Pravda"

www.dacoromanica.ro

CUVÎNTARE ROSTITĂ LA PRIMUL CONGRES GENERAL AL FLOTEI MILITARE 22 NOIEMBRIE (5 DECEMBRIE) 1917 [49]

PROCES-VERBAL

În numele Consiliului Comisarilor Poporului, tov. Lenin salută congresul, salutînd prin el armata marinarilor, care s-a dovedit a fi un luptător înaintat pentru dezrobirea claselor de oameni ai muncii.

Mai departe, tov. Lenin trece la caracterizarea momentului actual. Relevînd că politica guvernului conciliatorist al lui Kerenski, care nu era orientată spre satisfacerea nevoilor maselor largi populare şi care avea ca principiu călăuzitor teama de a nu ştirbi cîtuşi de puţin interesele burgheziei, interesele clasei asupritorilor, trebuia în mod inevitabil să ducă la falimentul acestui guvern, oratorul spune în continuare :

— Dar alături de guvernul provizoriu existau Sovietele de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor, care erau produsul creaţiei revoluţionare a poporului răsculat şi care, pe măsură ce trecea timpul, uneau în jurul lor pături tot mai largi ale maselor muncitoare. Numai datorită Sovietelor s-a putut realiza în Rusia ceea ce nu s-a putut realiza în nici una din revoluţiile europene : poporul a adus la putere şi a sprijinit un guvern cu adevărat popular. În faţa maselor asuprite s-a pus o sarcină extrem de grea — să construiască ele însele statul. Vedeţi cu ce forţă s-a năpustit asupra noastră împotrivirea burgheziei, cum se străduiesc să zădărnicească prin sabotaj activitatea noastră, cu ce torente de minciuni şi calomnii ne împroaşcă ei cu orice prilej şi fără nici un prilej.

Asupra capului nostru plouă cu învinuiri de teroare şi violenţă, dar noi rămînem calmi în faţa acestor atacuri.

www.dacoromanica.ro

Noi spunem : nu sîntem anarhişti, sîntem partizani ai statului. Da, dar statul capitalist trebuie să fie distrus, puterea capitalistă trebuie să fie nimicită. Sarcina noastră este de a construi un stat nou — statul socialist. Vom lucra neîncetat în această direcţie, şi nici un fel de piedici nu ne vor speria şi nu ne vor opri din calea noastră. Chiar şi primii paşi ai noului guvern au fost o dovadă în acest sens. Dar trecerea la o orînduire nouă este un proces extrem de complicat, şi pentru a uşura această trecere este nevoie de o putere de stat fermă. Pînă acum puterea se afla în mîna monarhilor şi a marionetelor burgheziei. Toate eforturile lor, toată politica lor erau orientate spre constrîngerea maselor populare. Noi însă spunem : este nevoie de o putere fermă, este nevoie de violenţă şi de constrîngere, dar noi le vom folosi împotriva unui mănunchi de capitalişti, împotriva clasei burgheziei. Ca răspuns la încercările de împotrivire faţă de puterea sovietică — încercări nebuneşti, lipsite de orice perspectivă — vom folosi întotdeauna măsuri de constrîngere. Şi în toate aceste cazuri răspunzători pentru aceasta vor fi cei care se împotrivesc.

Trecînd apoi la problema creării aparatului de stat, care, în interesul poporului, trebuie să fie debarasat de orice birocratism şi care trebuie să ofere un cîmp larg de manifestare tuturor forţelor creatoare ale ţării, tov. Lenin spune :

— Burghezia şi cercurile intelectuale burgheze ale populaţiei sabotează prin toate mijloacele puterea populară. Masele populare nu trebuie să se bizuie pe nimeni altul decît pe ele însele. Fără îndoială că sarcinile care stau în faţa poporului sînt nespus de mari şi de grele. Dar trebuie să avem încredere în propriile noastre forţe ; toate forţele care s-au trezit în popor şi care sînt în stare să creeze trebuie să se integreze în organizaţiile noastre existente şi în cele pe care masele muncitoare le vor crea în viitor. Masele sînt slabe dacă sînt răzleţite ; ele sînt puternice dacă sînt unite. Masele au căpătat încredere în forţele lor şi, fără a se lăsa tulburate de prigoana burgheziei, au început să îndeplinească în mod de sine stătător munca de conducere a statului. La primii paşi s-ar

www.dacoromanica.ro

putea să întîmpinăm greutăţi, s-ar putea să se facă simţită pregătirea insuficientă. Dar trebuie să învăţăm în mod practic să conducem ţara, să învăţăm să facem ceea ce înainte constituia monopolul burgheziei. În această privinţă, flota ne oferă un exemplu strălucit sub raportul posibilităţilor de creaţie ale maselor muncitoare, în această privinţă flota s-a dovedit a fi un detaşament înaintat.

În continuare, trecînd la examinarea problemelor celor mai importante ale momentului actual — problema agrară, problema politicii muncitoreşti, problema naţională şi problema păcii —, tov. Lenin se opreşte pe larg asupra fiecăreia dintre ele.

Cel de-al doilea Congres general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Rusia a adoptat decretul asupra pămîntului, decret în care bolşevicii reproduc în întregime principiile indicate în mandatele ţăranilor. Aceasta înseamnă o abatere de la programul social-democraţilor, deoarece mandatele sînt în spiritul programului socialiştilor-revoluţionari, dar este şi o dovadă că puterea populară nu a vrut să impună poporului voinţa sa, ci a căutat să ţină seama de voinţa acestuia.

Oricum s-ar rezolva problema agrară, oricare ar fi programul pe baza căruia s-ar înfăptui trecerea pămîntului în mîna ţăranilor, — aceasta nu poate constitui o piedică în calea unei alianţe trainice între ţărani şi muncitori. Important este numai faptul că de sute de ani ţăranii luptă cu îndîrjire pentru desfiinţarea proprietăţii asupra pămîntului, şi ea trebuie să fie desfiinţată.

Arătînd mai departe că problema agrară se împleteşte strîns cu problema industriei, că paralel cu revoluţia agrară trebuie să aibă loc o transformare radicală a relaţiilor capitaliste, oratorul subliniază importanţa excepţională pe care o are alianţa trainică dintre muncitori şi ţărani.

Dezvoltarea revoluţiei ruse a arătat că politica de conciliatorism slugarnic faţă de moşieri şi capitalişti s-a spulberat ca un balon de săpun. Voinţa majorităţii trebuie să domine ; alianţa oamenilor muncii, coaliţia cinstită a muncitorilor şi a ţăranilor, va promova pe baza intereselor comune tocmai această voinţă a majorităţii. Partidele

www.dacoromanica.ro

se schimbă şi pier, dar oamenii muncii rămîn, şi oratorul îndeamnă ca de trăinicia acestei alianţe să se aibă grijă mai mult decît de orice.

Flota — spune el — trebuie să-şi consacre toate forţele ţelului de a păstra această alianţă ca bază a vieţii de stat; dacă această alianţă va fi trainică, nimic nu va putea împiedica trecerea la socialism.

În legătură cu problema naţională — spune tov. Lenin — trebuie să relevăm că Rusia are o componenţă naţională foarte pestriţă; velicoruşii nu reprezintă decît aproximativ 40%, iar restul, majoritatea, îl formează alte naţionalităţi. În timpul ţarismului, asuprirea naţională la care erau supuse acestea din urmă, asuprire de o sălbăticie şi stupiditate nemaipomenite, a făcut ca în inima naţionalităţilor lipsite de drepturi depline să se dezvolte un puternic sentiment de ură împotriva monarhilor. Nu-i de mirare că această ură împotriva acelora care interziceau chiar şi folosirea limbii materne şi condamnau la analfabetism masele poporului s-a extins asupra tuturor velicoruşilor. Aceste populaţii aveau credinţa că velicoruşii, în calitatea lor de privilegiaţi, doresc să păstreze numai pentru ei avantajele pe care li le păstrau cu sfinţenie Nicolaie al II-lea şi Kerenski.

Ni se spune că Rusia se va fărîmiţa, se va împărţi în diferite republici, dar noi n-avem de ce să ne temem de acest lucru. Oricîte republici independente ar fi, pe noi acest lucru nu ne sperie. Pentru noi important este nu locul pe unde trece frontiera de stat, ci menţinerea alianţei între oamenii muncii tuturor naţiunilor în vederea luptei împotriva burgheziei oricărei naţiuni. (Aplauze furtunoase.)

Dacă burghezia finlandeză cumpără arme de la germani pentru a face uz de ele împotriva muncitorilor ei, noi le propunem acestora din urmă o alianţă cu oamenii muncii ruşi. Burghezia n-are decît să se ocupe cu tot felul de ciorovăieli şi tocmeli odioase şi mizerabile pentru frontiere, muncitorii din toate ţările şi aparţinînd tuturor naţiunilor însă nu se vor dezbina pe baza acestor motive josnice. (Aplauze furtunoase.)

www.dacoromanica.ro

În prezent — voi întrebuinţa un cuvînt nepotrivit — „cucerim" Finlanda, dar nu în felul cum fac acest lucru tîlharii capitalişti internaţionali. Noi o cucerim prin faptul că, acordînd Finlandei deplina libertate de a trăi în alianţă cu noi sau cu alţii, garantăm oamenilor muncii de toate naţionalităţile un sprijin deplin împotriva burgheziei din toate ţările. Această alianţă nu se întemeiază pe tratate, ci pe solidaritatea exploataţilor împotriva exploatatorilor.

Acum observăm o mişcare naţională în Ucraina şi spunem : sîntem în mod necondiţionat pentru libertatea deplină şi nelimitată a poporului ucrainean. Trebuie să rupem cu trecutul învechit, sîngeros şi mîrşav, cînd Rusia capitaliştilor-asupritori juca rolul de călău al altor popoare. Vom rupe cu acest trecut, din acest trecut nu va rămîne piatră pe piatră. (Aplauze furtunoase.)

Vom spune ucrainenilor : ca ucraineni, vă puteţi organiza viaţa la voi acasă aşa cum vreţi. Dar vom întinde o mînă frăţească muncitorilor ucraineni şi le vom spune : împreună cu voi vom lupta împotriva burgheziei noastre şi a burgheziei voastre. Numai alianţa socialistă a oamenilor muncii din toate ţările va înlătura orice teren pentru persecuţiile şi discordia naţională. (Aplauze furtunoase.)

Trec la problema războiului. Noi am pornit o luptă hotărîtă împotriva războiului provocat de conflictul dintre tîlhari pentru împărţirea prăzii. Pînă acum toate partidele au vorbit despre această luptă, dar mai departe de vorbe şi de făţărnicie nu au mers. Acum lupta pentru pace a început. Este o luptă grea. Cine şi-a închipuit că pacea poate fi obţinută uşor, că ajunge să pomenim de pace, şi burghezia ne-o va servi pe tavă, acela este un om foarte naiv. Cei care au atribuit bolşevicilor această părere au minţit. Capitaliştii s-au încăierat într-o luptă pe viaţă şi pe moarte pentru împărţirea prăzii. Este clar : a nimici războiul înseamnă a învinge capitalul, şi în acest sens a pornit Puterea sovietică lupta. Noi am dat publicităţii tratatele secrete şi vom continua să le dăm. Oricîtă furie am stîrni şi cu oricîte calomnii am fi împroşcaţi,

www.dacoromanica.ro

nimic nu ne va putea împiedica să urmăm această cale. Domnii burghezi sînt furioşi că poporul îşi dă seama pentru ce a fost mînat la măcel. Ei vor să sperie ţara cu perspectiva unui nou război, în care Rusia ar fi izolată. Dar pe noi nu ne va opri ura turbată pe care burghezia o manifestă împotriva noastră, împotriva mişcării noastre pentru pace. N-are decît să încerce să arunce popoarele unul împotriva celuilalt în al patrulea an de război ! Nu va reuşi. Nu numai la noi, ci în toate ţările beligerante creşte lupta împotriva propriilor guverne imperialiste. Chiar şi în Germania, pe care timp de zeci de ani imperialiştii s-au străduit s-o transforme într-un lagăr militar şi în care întregul aparat de stat este îndreptat spre înăbuşirea în germene a celei mai mici manifestări de revoltă a poporului, chiar şi acolo s-a ajuns la o răscoală făţişă în rîndurile flotei. Numai cine ştie cît de nemaipomenit de mare este arbitrarul poliţienesc în Germania îşi dă seama ce importanţă are această răscoală. Dar revoluţia nu se face la comandă ; revoluţia apare ca urmare a exploziei indignării maselor populare. Dacă a fost atît de uşor să venim de hac unei bande de mizerabili pe jumătate nebuni cum erau Romanov şi Rasputin, infinit mai greu este să lupţi împotriva clicii organizate şi puternice a imperialiştilor germani, încoronaţi şi neîncoronaţi. Dar putem şi trebuie să activăm mînă în mînă cu clasa revoluţionară a oamenilor muncii din toate ţările. Şi pe această cale a păşit guvernul sovietic dînd publicităţii tratatele secrete şi arătînd că guvernanţii tuturor ţărilor sînt nişte tîlhari. Aceasta este propagandă nu prin vorbe, ci prin fapte. (Aplauze furtunoase.)

Referindu-se, în încheiere, la problema tratativelor de pace, oratorul a spus :

— După ce, la cererea noastră de a nu transfera trupele pe frontul de vest şi pe frontul italian, germanii au dat un răspuns evaziv, noi am întrerupt tratativele şi le vom relua peste cîtva timp. Şi cînd vom aduce în mod public la cunoştinţă întregii lumi acest lucru, nu va exista nici un muncitor german care să nu ştie că nu din vina noastră au fost întrerupte tratativele de pace. Dacă însă am presupune că clasa muncitoare germană ar merge alături de

www.dacoromanica.ro

guvernul său de tîlhari imperialişti, iar noi am fi puşi în faţa necesităţii de a continua războiul, nu încape nici o îndoială că poporul rus, care a consimţit să-şi verse fără murmur sîngele, executînd fără să ştie pentru ce şi în ce scop, voinţa unui guvern care îl sugruma, de astă dată ar porni la luptă cu o energie înzecită, cu un eroism înzecit, deoarece ar fi vorba de lupta pentru socialism, pentru libertate, împotriva căreia îşi îndreaptă baionetele burghezia internaţională. Dar noi credem în solidaritatea internaţională a maselor muncitoare, care vor învinge toate piedicile şi toate obstacolele din calea luptei pentru socialism. (A p l a u z e f u r t u n o a s e.)

„Izvestiia C.E.C." nr. 235 din 25 noiembrie 1917

Se tipăreşte după textul apărut în ziar, confruntat cu exemplarul dactilografiat al procesului-verbal

www.dacoromanica.ro

PREFAŢĂ LA BROŞURA „MATERIALE CU PRIVIRE LA PROBLEMA AGRARĂ“

În broşura pe care o supunem atenţiei cititorilor au fost adunate (nu din iniţiativa autorului, ci a unuia dintre bolşevici) principalele articole şi cuvîntări ale mele, care se pretează la o largă răspîndire, în legătură cu problema agrară. Articolele şi cuvîntările adunate în această broşură cuprind perioada dintre sfîrşitul lunii aprilie şi sfîrşitul lunii octombrie 1917. La articole au mai fost adăugate: rezoluţia Conferinţei din aprilie a P.M.S.D. (bolşevic) din Rusia *, decretul asupra pămîntului, adoptat la 26 octombrie 1917 de către al doilea Congres general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Rusia **. Textele ambelor acestor documente în forma lor iniţială (adică *proiectele*) au fost scrise de mine.

Luate în ansamblu, aceste documente şi articole oferă un tablou exact al dezvoltării concepţiilor bolşevismului în decurs de şase luni de revoluţie şi al aplicării acestor concepţii în practică.

Mă pot referi şi la articolul meu din ziarul „Rabocii“ (Petersburg, 11 septembrie (29 august) 1917, nr. 6): „Din jurnalul unui publicist. Ţărani şi muncitori“ ***. În acest articol am analizat pe larg acel rezumat al mandatelor ţăranilor care a apărut în nr. 88 al ziarului

* Vezi *V. I. Lenin*, Opere complete, vol. 31, Bucureşti, Editura politică, 1964, ed. a doua, p. 430—433. — *Nota red.*

** Vezi volumul de faţă, p. 24—26. — *Nota red.*

*** Vezi *V. I. Lenin*, Opere complete, vol. 34, Bucureşti, Editura politică, 1965, ed. a doua, p. 116—124. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

„Izvestiia Sovietului de deputaţi ai ţăranilor din Rusia“ din 19 august şi care a intrat în decretul asupra pămîntului din 26 octombrie 1917. Cu două luni înainte de revoluţia din 25 octombrie, articolul menţionat arată că trebuie „să se schimbe linia principală a limbajului folosit de muncitor faţă de ţăran“.

N. Lenin

Petersburg.
27 noiembrie 1917

Publicat în decembrie 1917, în broşura: N. Lenin. „Materiale cu privire la problema agrară“, Petersburg, ed. „Priboi“

Se tipăreşte după textul broşurii

www.dacoromanica.ro

CONSPECT DE PROGRAM AL TRATATIVELOR DE PACE [50]

1) Tratative politice şi economice.
2) Tema principală a tratativelor politice şi principiul fundamental :

„fără anexiuni şi contribuţii"

3) Noţiunea de anexiune :

a) *nu* este bună definiţia potrivit căreia anexiunile sînt teritorii alipite după declararea războiului actual *.

b) se declară anexiune orice teritoriu a cărui populaţie în decursul ultimelor decenii (începînd din a doua jumătate a secolului al XIX-lea) şi-a exprimat nemulţumirea faţă de alipirea teritoriului ei la un alt stat sau faţă de situaţia ei în stat, — indiferent dacă această nemulţumire a fost exprimată în literatură, în hotărîrile seimurilor, municipalităţilor, adunărilor şi ale altor instituţii asemănătoare, în acte de stat şi diplomatice determinate de mişcarea naţională desfăşurată pe aceste teritorii, în fricţiuni, ciocniri, tulburări etc. cu caracter naţional [51].

1) Recunoaşterea oficială a dreptului de liberă autodeterminare mergînd pînă la despărţire şi la formarea unui stat independent pentru fiecare naţiune (minoritate naţională) care face parte din ţara beligerantă respectivă ; 2) dreptul de autodeterminare se realizează printr-un re-

* Se respinge definiţia anexiunii potrivit căreia se consideră teritorii anexate teritoriile alipite după declararea războiului.

www.dacoromanica.ro

ferendum al întregii populaţii din regiunea care se autodetermină ; 3) graniţele geografice ale regiunii care se autodetermină se stabilesc în mod democratic de către reprezentanţi aleşi ai acestei regiuni şi ai regiunilor învecinate ; 4) condiţiile preliminare pentru garantarea realizării dreptului naţiunii la liberă autodeterminare sînt :

a) retragerea trupelor de pe teritoriul cuprins între graniţele regiunii care se autodetermină ;

b) stabilirea în această regiune a refugiaţilor, precum şi a locuitorilor acestei regiuni care au fost expulzaţi de autorităţi în toată perioada de la începutul războiului ;

c) crearea în regiunea respectivă a unei conduceri provizorii, alcătuită din reprezentanţii aleşi în mod democratic ai naţiunii care se autodetermină, împuterniciţi (printre altele) de a aplica punctul *b* ;

d) crearea pe lîngă conducerea provizorie a unor comisii ale părţilor contractante cu dreptul de control reciproc ;

e) cheltuielile necesare pentru aplicarea punctelor *b* şi *c* vor fi acoperite dintr-un fond special pe seama părţii ocupante.

Scris la 27 noiembrie (10 decembrie) 1917

Publicat pentru prima oară în 1929, în „Culegeri din Lenin", vol. XI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

PROBLEME ALE POLITICII ECONOMICE [52]

Instrucţiuni?

1) Naţionalizarea băncilor.
2) Sindicalizare obligatorie.
3) Monopol de stat asupra comerţului exterior.
4) Măsuri revoluţionare de luptă împotriva escrocilor.
5) Demascarea jafului financiar şi bancar.
6) Finanţarea industriei.
7) Şomajul.
8) Demobilizare — a armatei? a industriei? [53]
9) Aprovizionarea cu alimente.

Scris la 27 noiembrie (10 decembrie) 1917

Publicat pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

SCHIŢĂ A PROGRAMULUI DE MĂSURI ECONOMICE

Naţionalizarea băncilor
Readucerea banilor în vistierie
Bani noi pentru hîrtiile de valoare mari
Măsuri revoluţionare în vederea trecerii fabricilor la producţia utilă
Centralizarea consumului prin asocierea obligatorie în asociaţii de consum
Monopol de stat asupra comerţului exterior
Naţionalizarea industriei
Împrumuturi de stat.

Scris nu înainte de 27 noiembrie (10 decembrie) 1917

Publicat pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

CU PRIVIRE LA LOZINCILE DEMONSTRAŢIEI [54]

Sînt de părere ca la lozincile demonstraţiei, publicate la 28. XI., să se mai adauge :

Ruşine eserilor „de dreapta“ şi „adepţilor lui Cernov“ care au părăsit congresul ţăranilor !

Trăiască al II-lea Congres general al deputaţilor ţăranilor, care s-a pronunţat pentru Puterea sovietică !

Poporul muncitor cere ca Adunarea constituantă să recunoască Puterea sovietică şi guvernul sovietic !

Trăiască naţionalizarea băncilor !

Jos cu sabotorii şi cu funcţionarii grevişti ! Să-i boicotăm, teroare revoluţionară împotriva lor !

Lenin

Scris la 29 noiembrie (11 decembrie) 1917

Publicat pentru prima oară în 1957, în revista „Voprosî Istorii K.P.S.S.“ nr. 3

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

DECRET CU PRIVIRE LA ARESTAREA CONDUCĂTORILOR RĂZBOIULUI CIVIL ÎMPOTRIVA REVOLUŢIEI [55]

Membrii instituţiilor conducătoare ale partidului cadeţilor, partid al duşmanilor poporului, trebuie să fie arestaţi şi deferiţi tribunalelor revoluţionare.

Sovietelor locale le revine obligaţia de a supraveghea îndeaproape partidul cadeţilor, dată fiind legătura acestuia cu războiul civil kornilovist-kaledinist împotriva revoluţiei.

Decretul intră în vigoare din momentul semnării lui.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

Petrograd, 28 noiembrie 1917,
ora 10½ seara

„Pravda" nr. 23 (ediţia de seară) din 12 decembrie (29 noiembrie) 1917 şi „Izvestiia C.E.C." nr. 239 din 29 noiembrie 1917

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

CU PRIVIRE LA RĂSPUNDEREA PENTRU FORMULAREA UNOR ACUZAŢII NEÎNTEMEIATE

PROIECT DE HOTĂRÎRE A C.C. AL P.M.S.D.(b) DIN RUSIA [66]

C.C. stabileşte principiul :

În ceea ce priveşte intrigile şi acuzaţiile aduse anumitor persoane, acela care aduce asemenea acuzaţii fără a prezenta tribunalului acuzaţii precise este socotit calomniator ;

— acela care se socoate lezat de asemenea acuzaţii este invitat să se adreseze tribunalului.

Scris la 29 noiembrie (12 decembrie) 1917

Publicat pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

INTERVENŢII FĂCUTE LA ŞEDINŢA DIN 29 NOIEMBRIE (12 DECEMBRIE) 1917 A C.C. AL P.M.S.D. (b) DIN RUSIA

PROCES-VERBAL

1

Se discută componenţa colegiului de redacţie al ziarului „Pravda". N. I. Buharin cere să fie eliberat din munca pe care o desfăşoară în Comisia economică pentru a se putea dedica muncii în cadrul redacţiei ziarului „Pravda" [57].

Tov. Lenin arată că pînă acum Comisiei economice nu i s-a acordat suficientă atenţie, deşi ea reprezintă unul dintre cei mai importanţi factori ai construcţiei de stat în momentul de faţă [58], şi de aceea e nevoie ca din ea să facă parte oameni competenţi, cum este tov. Buharin. Din această cauză, el insistă ca tov. Buharin să nu intre în colegiul de redacţie al ziarului „Pravda".

2

E. D. Stasova propune ca din colegiul de redacţie al ziarului „Pravda" să facă parte următorii trei : I. V. Stalin, G. I. Sokolnikov şi N. I. Buharin.

Tov. Lenin propune un alt grup de trei : Sokolnikov, Stalin, Troţki.

3

Se discută cererea lui A. I. Rîkov, L. B. Kamenev, V. P. Miliutin şi V. P. Noghin de a fi reprimiţi în C.C. al partidului.

Tov. Lenin dă citire ciornei răspunsului său la această adresă [59], în care arată că din cererea celor patru reiese

www.dacoromanica.ro

limpede totalul dezacord dintre ei şi noi. deoarece ei consideră că C.C. a pornit pe calea concesiilor. Concret, el propune să li se ceară celor patru o declaraţie în scris în care să precizeze unde vor să fie transmisă scrisoarea lor, adică dacă vor să fie dată publicităţii. Din proprie iniţiativă, noi n-o vom publica şi le vom răspunde în scris că nu-i reprimim în C.C.

Publicat pentru prima oară în 1929, în: „Procesele-verbale ale C.C. al P.M.S.D.R. August 1917—februarie 1918"

Se tipăreşte după exemplarul scris de mînă al procesului-verbal

www.dacoromanica.ro

CU PRIVIRE LA TRECEREA UZINELOR MILITARE LA O ACTIVITATE ECONOMICĂ UTILĂ

HOTĂRIRE A CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI

Tov. Raskolnikov este însărcinat să se ducă de urgenţă la Comisariatul comerţului şi industriei, precum şi la Comisariatul aprovizionării (secţia aprovizionării cu maşini) în vederea organizării neîntîrziate a comenzilor care ar putea fi transmise uzinelor ocupate cu construcţii maritime-militare şi cu lucrări de reparaţii. O deosebită urgenţă prezintă producţia de unelte agricole, de maşini, producţia şi reparatul locomotivelor. Atenţia trebuie îndreptată, în primul rînd, spre Uzina metalurgică din Petersburg, care este aprovizionată cu cărbune şi metal pentru o bună bucată de timp.

Direcţia economică generală a marinei este însărcinată să revizuiască bugetul Ministerului Marinei pe 1917, în scopul sistării tuturor cheltuielilor prevăzute în programul de construire a vaselor militare şi în general a tuturor cheltuielilor neproductive, alocaţiile respective urmînd să fie folosite la efectuarea unor lucrări utile pentru economia naţională. Tov. I. E. Gukovski este delegat să participe la această muncă în calitate de comisar special pentru revizuirea bugetelor tuturor departamentelor.

Tov. Raskolnikov şi persoanei împuternicite de Direcţia economică generală a marinei (sau tov. Gukovski), pre-

www.dacoromanica.ro

cum şi împuternicitului Comisariatului comerţului şi industriei le revine sarcina de a prezenta *zilnic* Consiliului Comisarilor Poporului un raport cu privire la executarea acestui ordin.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

Scris la 29 noiembrie (12 decembrie) 1917

Publicat pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

DESPRE SARCINILE BIBLIOTECII PUBLICE DIN PETROGRAD

Pentru a participa în mod raţional, conştient şi cu succes la revoluţie, trebuie să învăţăm.

Ca urmare a sistemului detestabil practicat ani de-a rîndul de către ţarism în privinţa instrucţiunii publice, munca bibliotecilor din Petrograd este organizată din cale-afară de prost.

Este neapărat necesar să se procedeze imediat la următoarele schimbări esenţiale, care decurg din principii realizate de mult în statele libere din Apus, în special în Elveţia şi în Statele Unite ale Americii de Nord :

1) Biblioteca publică (fosta Bibliotecă imperială) trebuie să organizeze imediat *schimbul* de cărţi atît *cu toate* bibliotecile publice şi de stat din Petrograd şi din provincie, cît şi cu unele biblioteci din *străinătate* (din Finlanda, Suedia *etc.*).

2) Schimbul de cărţi *între biblioteci* trebuie să fie declarat *gratuit*, prin lege.

3) Sala de lectură a bibliotecii trebuie să fie deschisă, aşa cum se procedează în ţările civilizate în bibliotecile şi în sălile de lectură *particulare* destinate oamenilor *bogaţi*,

zilnic, inclusiv sărbătorile şi duminicile de la ora 8 dimineaţa pînă la ora 11 seara.

www.dacoromanica.ro

4) Trebuie să se transfere fără întîrziere la biblioteca publică numărul necesar de funcţionari de la departamentele Ministerului Învăţămîntului Public (extinzîndu-se munca femeilor, avînd în vedere că munca bărbaţilor este necesară pentru treburile militare), unde $^{9}/_{10}$ dintre funcţionari sînt ocupaţi cu o muncă nu numai nefolositoare, dar şi dăunătoare.

Scris în noiembrie 1917

Publicat pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

ŞEDINŢA C.E.C. DIN RUSIA 1 (14) DECEMBRIE 1917

1

INTERVENŢIE ÎN PROBLEMA CREĂRII CONSILIULUI ECONOMIC SUPERIOR [60]

RELATARE APARUTĂ ÎN PRESĂ

Lenin ia cuvîntul în apărarea proiectului sovietic şi arată că Consiliul economic superior nu poate fi redus la un parlament, ci trebuie să fie un organ la fel de combativ în lupta împotriva capitaliştilor şi moşierilor în economie cum este Consiliul Comisarilor Poporului în politică.

„Novaia Jizn" nr. 192 din 3 (16) decembrie 1917

Se tipăreşte după textul apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

2

CUVÎNTARE ÎN PROBLEMA ADUNĂRII CONSTITUANTE [61]

Dacă luăm Adunarea constituantă în afara condiţiilor luptei de clasă ajunse la război civil, nu cunoaştem pînă acum o instituţie mai desăvîrşită pentru a exprima voinţa poporului. Dar nu trebuie să ne lăsăm furaţi de fantezie. Adunarea constituantă va trebui să acţioneze în condiţiile războiului civil. Războiul civil l-au început elementele burghezo-kalediniste.

După încercarea de a prelungi rebeliunea din Moscova, după încercarea nereuşită a lui Kerenski de a arunca trupe asupra Petrogradului, după încercarea infructuoasă de a organiza vîrfurile contrarevoluţionare ale corpului de comandă al armatei, acum ei încearcă să organizeze o răscoală la Don. E o încercare lipsită de orice perspectivă, deoarece căzăcimea muncitoare este împotriva kalediniştilor.

După ce ripostează la imputarea cu privire la persecutarea partidului cadet, tov. Lenin declară : lupta de clasă nu poate fi despărţită de adversarul politic. Afirmaţia că partidul cadet nu este o grupare puternică este un neadevăr. Comitetul central al cadeţilor este statul-major politic al clasei burgheziei. Cadeţii au înglobat în rîndurile lor toate clasele avute ; cu ei s-au contopit elementele situate mai la dreapta decît cadeţii. Ele toate sprijină partidul cadet.

Ni se propune să convocăm Adunarea constituantă aşa cum a fost ea concepută. Nu, s-avem iertare ! Ea a fost

www.dacoromanica.ro

concepută împotriva poporului. Noi am făcut revoluţia pentru a avea garanţia că Adunarea constituantă nu va fi folosită împotriva poporului, pentru ca guvernul să aibă în mîna sa această garanţie. În decretul nostru se spune limpede, fără echivoc cînd va fi convocată Adunarea constituantă [62]. În decret am dat un răspuns precis la această întrebare. Nu căutaţi să ne citiţi gîndurile, noi nu ascundem nimic. Noi am spus că atunci cînd vor fi prezente 400 de persoane vom convoca Adunarea constituantă. Nu este vina noastră dacă alegerile s-au ţinut mai tîrziu decît data la care au fost fixate. În unele locuri, chiar Sovietele au fixat date mai îndepărtate pentru alegeri. Întrucît alegerile au avut loc la date diferite, trebuia să se stabilească ce număr de deputaţi este suficient pentru întrunirea Adunării constituante. S-a făcut încercarea de a profita de faptul că în lege acest număr nu este prevăzut, pentru a întruni Adunarea constituantă cu orice număr de deputaţi. În ce situaţie s-ar fi găsit puterea care ar fi admis acest lucru? Puterea sovietică a procedat just stabilind numărul de deputaţi necesar pentru ca Adunarea constituantă să fie considerată legal constituită. Puterea sovietică a făcut acest lucru. Cine nu este de acord trebuie să critice decretul. Dacă în loc de critică auzim aluzii, presupuneri cu caracter general, le respingem.

Cînd clasa revoluţionară luptă cu clasele avute, care se împotrivesc, ea trebuie să reprime această împotrivire; şi noi vom reprima împotrivirea celor avuţi prin toate acele mijloace folosite de ei pentru a reprima proletariatul, — alte mijloace n-au fost inventate.

Voi spuneaţi că trebuie izolată burghezia. Dar în fapt, sub paravanul unei lozinci formal-democratice, lozinca Adunării constituante, cadeţii încep războiul civil. Ei spun: „Noi vrem şi să fim în Adunarea constituantă şi în acelaşi timp să organizăm şi războiul civil", iar la aceasta voi răspundeţi cu fraze goale despre izolare.

Noi nu numai că urmărim pe cei care se fac vinovaţi de încălcări formale, noi aducem o acuzaţie politică directă

www.dacoromanica.ro

unui partid politic. Aşa au procedat şi revoluţionarii francezi. Acesta este răspunsul nostru pentru acei ţărani care au ales fără să ştie pe cine aleg. Să ştie poporul că Adunarea constituantă nu se va întruni aşa cum a vrut Kerenski. Noi am introdus dreptul de revocare, şi Adunarea constituantă nu va fi aşa cum a conceput-o burghezia. Cînd nu ne mai despart decît cîteva zile de convocarea Adunării constituante, burghezia pune la cale războiul civil şi intensifică sabotajul, subminînd încheierea armistiţiului. Noi nu ne vom lăsa înşelaţi de lozinci formale. Ei vor să fie în Adunarea constituantă şi în acelaşi timp să organizeze războiul civil. Acuzaţia adusă de noi partidului cadeţilor să fie analizată în fond, să se dovedească că partidul cadeţilor nu este statul-major al războiului civil, al unui război civil sortit în mod vădit eşecului şi care îneacă ţara în sînge. Tov. Steinberg nu şi-a dat osteneala să aducă dovezi. El a uitat tot ce s-a stabilit în privinţa legăturii dintre cadeţi şi Kornilov ; nu noi, ci Cernov, adversarul nostru politic, a dat în vileag această legătură. Ni se propune să găsim nişte ţapi ispăşitori. Noi nu vom ascunde acuzaţia politică împotriva statului-major al unei clase întregi, urmărind anumite persoane.

În continuare, tov. Lenin se opreşte asupra obiecţiei că şi bolşevicii au fost declaraţi duşmani ai poporului. Ne-au ameninţat că ne vor declara duşmani ai poporului, dar n-au făcut acest lucru. N-au îndrăznit să facă acest lucru. Noi le-am spus atunci : „Dacă puteţi face acest lucru, încercaţi. Încercaţi să spuneţi poporului că partidul bolşevic, ca partid, ca curent, este duşmanul poporului". N-au avut curajul să facă acest lucru, au trecut la urmărirea unor persoane izolate, au calomniat. Noi le-am spus : nu ne puteţi declara duşmani ai poporului, nu puteţi aduce nici cele mai mici obiecţii principiale împotriva bolşevicilor, singurul lucru pe care-l puteţi face este să răspîndiţi calomnii. Acuzaţia noastră împotriva unui partid pune capăt metodelor meschine de luptă politică. Vom spune poporului adevărul. Vom spune poporului că interesele

www.dacoromanica.ro

lui sînt mai presus de interesele unei instituţii democratice. Nu trebuie să ne întoarcem la vechile prejudecăţi care subordonează interesele poporului democratismului formal. Cadeţii strigă : „Toată puterea în mîna Adunării constituante", dar, în realitate, pentru ei asta înseamnă : „Toată puterea în mîna lui Kaledin". Trebuie să spunem acest lucru poporului, şi poporul ne va aproba.

„Pravda" nr. 207
din 19 (6) decembrie 1917

Se tipăreşte după textul apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

3

REZOLUŢIE CU PRIVIRE LA DECRETUL ÎN LEGĂTURĂ CU PARTIDUL CADET

După ce a ascultat explicaţiile date de reprezentanţii Consiliului Comisarilor Poporului în legătură cu decretul prin care cadeţii sînt declaraţi un partid al duşmanilor poporului şi prin care se dispune arestarea membrilor instituţiilor conducătoare ale acestui partid şi supravegherea de către Soviete a partidului în întregul lui, C.E.C. declară că trebuie să se ducă lupta cea mai hotărîtă împotriva burgheziei contrarevoluţionare, condusă de partidul cadet, care a pornit un război civil înverşunat împotriva bazelor înseşi ale revoluţiei muncitorilor şi ţăranilor.

C.E.C. declară că va asigura şi de acum înainte Consiliului Comisarilor Poporului sprijinul său în această direcţie şi respinge protestele grupurilor politice care prin şovăielile lor subminează dictatura proletariatului şi a ţărănimii sărace.

„Izvestiia C.E.C." nr. 243 din 3 decembrie 1917

Se tipăreşte după textul apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

CUVÎNTARE ROSTITĂ LA AL DOILEA CONGRES GENERAL AL SOVIETELOR DE DEPUTAŢI AI ŢĂRANILOR DIN RUSIA 2 (15) DECEMBRIE 1917 [63]

Tovarăşi, la precedentul Congres extraordinar al deputaţilor ţăranilor m-am prezentat din partea fracţiunii bolşevice, şi nu din partea Consiliului Comisarilor Poporului, tot astfel iau cuvîntul şi acum, deoarece socot că este important ca voi, congresul deputaţilor ţăranilor, să cunoaşteţi părerea partidului bolşevic.

Cînd am venit aici, am auzit o parte din cuvîntarea ultimului vorbitor, care, întorcîndu-se spre mine, v-a spus că eu vreau să vă alung cu baionetele. Tovarăşi, Rusia a depăşit faza în care cineva putea s-o conducă după bunul lui plac. Voi ştiţi că, de cînd armata a înţeles să folosească armele pentru a cuceri libertatea, de cînd ţăranii îmbrăcaţi în mantale soldăţeşti au posibilitatea să se întrunească şi să se înţeleagă cu ţăranii care nu poartă asemenea mantale, nu există forţă care să poată frînge voinţa poporului, voinţa ţăranilor şi a muncitorilor.

Tovarăşi, vreau să vă spun cum înţelegem noi revoluţia din 25 octombrie. Tovarăşi, aici s-a spus că s-ar putea ca un nou val al revoluţiei să măture Sovietele. Eu spun : acest lucru nu se va întîmpla. Sînt ferm convins că Sovietele nu vor pieri niciodată ; revoluţia din 25 octombrie ne-a dovedit acest lucru. Sovietele nu vor pieri niciodată pentru că ele s-au format încă în prima revoluţie, din 1905, s-au format şi după revoluţia din februarie, şi nu din iniţiativa personală a cuiva, ci din voinţa maselor populare, de jos. În această privinţă nu poate fi vorba de nici

www.dacoromanica.ro

un fel de îngrădiri, de nici un fel de formalităţi, pentru că ele s-au format din voinţa poporului, şi poporul este liber să revoce în orice moment pe reprezentanţii săi. Sovietele sînt mai presus de orice parlamente, de orice adunări constituante. (Rumoare, strigăte: „Minciună!") Partidul bolşevic a spus întotdeauna că Sovietele sînt organul suprem. Nu se poate spune că aceasta este o minciună, deoarece revoluţiile care au avut loc în Europa şi au răsturnat monarhia au creat prin intermediul Adunării constituante republici burgheze. O revoluţie ca aceea care a avut loc la noi nu a mai existat niciodată şi nicăieri. Se spune că revoluţia din 25 octombrie a dat „un guvern alcătuit" numai „din bolşevici". Eu aş putea spune că în Consiliul Comisarilor Poporului nu sînt numai bolşevici. Aceia dintre voi care îşi amintesc de primul Congres al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor ştiu, desigur, că pe atunci bolşevicii erau în minoritate; şi iată că acum poporul, care s-a convins din experienţă unde duce politica de conciliere, la Congresul al doilea al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor a dat majoritatea partidului bolşevic. Cînd în presa duşmană mi se spune şi mi se strigă că armele pot fi îndreptate împotriva Sovietelor, îmi vine să rîd. Armele se află în mîinile muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor, şi mîinile lor nu le vor îndrepta niciodată împotriva Sovietelor. Iar contrarevoluţia n-are decît să îndrepte armele împotriva Sovietelor, acestea nu se tem.

Trecînd la problema Adunării constituante, trebuie să spun că Adunarea constituantă poate fi de folos numai atunci cînd poporul însuşi se va dezvolta în voie şi va construi o viaţă nouă. Şi vă întreb: oare aşa stau lucrurile?

Am să vă amintesc de o vorbă pe care o ştiţi cu toţii: „nu omul este făcut pentru sîmbătă, ci sîmbăta pentru om". Ştiţi, tovarăşi, cum s-au desfăşurat alegerile pentru Adunarea constituantă. Acesta este unul dintre cele mai înaintate moduri de a alege, pentru că în acest caz nu se aleg persoane, ci reprezentanţi ai partidelor. Şi acesta este un pas înainte, pentru că revoluţia o fac nu anumite per-

www.dacoromanica.ro

soane, ci partidele. Cînd au avut loc alegerile pentru Adunarea constituantă, exista un singur partid socialist-revoluţionar, partid care are majoritatea în Adunarea constituantă. Acum nu mai este aşa. Veţi spune, poate, că tot bolşevicii au făcut acest lucru ? Nu, tovarăşi, aceasta este o lege universală. Totdeauna şi pretutindeni, încet şi cu greu, poporul se împarte în două tabere : tabăra dezmoşteniţilor, umiliţilor, tabăra acelora care luptă pentru un viitor mai bun al tuturor oamenilor muncii, — şi tabăra acelora care într-un fel sau altul îi sprijină pe moşieri şi pe capitalişti. Cînd au avut loc alegerile, poporul nu i-a ales pe aceia care exprimă voinţa lui, dorinţele lui. Spuneţi că noi am declarat întregul partid al cadeţilor un partid al duşmanilor poporului. — Da, aşa am făcut, exprimînd voinţa Congresului al doilea al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor. Şi acum, cînd sîntem în pragul păcii, al curmării îngrozitorului măcel care durează de trei ani de zile, sîntem convinşi că aceasta este cerinţa tuturor oamenilor muncii, a tuturor ţărilor. Încet şi cu greu înaintează acţiunea de răsturnare a imperialismului în Europa, şi imperialiştii din toate ţările vor vedea acum că poporul este puternic şi că prin forţa sa îi va răsturna pe toţi aceia care-i stau în cale. Dacă se găsesc oameni care organizează o rebeliune împotriva muncitorilor şi ţăranilor, împotriva Sovietelor, iar în cealaltă mînă arată înaltul mandat de deputat în Adunarea constituantă, acest lucru nu va constitui o piedică pentru noi. În iulie ni s-a spus : „vă vom declara duşmani ai poporului". Şi noi am răspuns : „încercaţi". Să fi încercat domnii burghezi şi partizanii lor să spună poporului în mod deschis acest lucru ; dar ei n-au făcut-o, ei au recurs la tot felul de insinuări, calomnii şi mîrşăvii. Cînd burghezia a început războiul civil — la care am fost martori —, ei au dezlănţuit o rebeliune a iuncherilor, şi noi, învingătorii, am fost generoşi faţă de ei, învinşii. Ba, am făcut mai mult : nu le-am ştirbit nici chiar onoarea militară. Şi iată că acum, cînd urmează să fie convocată Adunarea constituantă, noi spunem : cînd vor fi de faţă 400 de membri ai Adunării

www.dacoromanica.ro

constituante, o vom deschide *. Noi vedem că complotul cadeților continuă, vedem că, în numele sacului cu bani, al rapacității, al bogăției, ei organizează o rebeliune împotriva Sovietelor ; îi declarăm deschis dușmani ai poporului. În timp ce zilele acestea la noi se vor cunoaște condițiile de pace, în timp ce vom avea armistițiul, în timp ce membrii comitetelor agrare nu vor mai fi arestați, pămînturile moșierești vor fi confiscate și va fi instituit controlul asupra fabricilor și uzinelor, ei pun la cale un complot împotriva noastră, împotriva Sovietelor. Și noi spunem că ei, partidul cadet — partidul burgheziei —, sînt dușmanii poporului, și vom lupta împotriva partidului lor.

„Rabocii i Soldat" nr. 42 din 4 (17) decembrie 1917

Se tipărește după exemplarul dactilografiat al procesului-verbal

---

* În textul publicat în ziarul „Rabocii i Soldat" nr. 42 din 14 (17) decembrie 1917, încheierea cuvîntării este redactată astfel : „Puterea populară nu consimte la nici un fel de coaliții cu capitalul. Noi nu încheiem tratate secrete. Fiecare pas al său, puterea populară îl aduce la cunoștința Sovietelor. În numele Sovietelor am propus armistițiul, și, dacă condițiile nu vor fi acceptabile, poporul nu le va accepta. Nu s-a făcut uz de nici un fel de violență împotriva poporului revoluționar. („Dar Duhonin ?" — v s e a u d e d i n b ă n c i.) Da, lui Duhonin i s-a propus să înceapă tratativele în vederea armistițiului. El a refuzat. Duhonin a intrat în alianță cu Kornilovii, cu Kaledinii și cu alți dușmani ai poporului, și, cuprins de o mare indignare împotriva dușmanului său, poporul l-a ucis. Dar, uitați un alt fapt. Pe Șpalernaia, muncitorul Voinov, care împărțea manifeste bolșevice, a fost ucis de cazaci. Și iată ce deosebire există între aceste două fapte. Cînd a fost ucis muncitorul Voinov, numai «Raboceaia Gazeta» a pomenit despre acest lucru, și nici acest ziar n-a scris că a fost ucis, ci că a murit. În cazul acesta era vorba de uciderea unui muncitor de rînd, în celălalt caz de uciderea unui om care s-a pus de-a curmezișul caii spre pace, de-a curmezișul voinței a 99% din armata rusă. Și totuși, cînd a fost ucis generalul Duhonin, ziarele noastre au fost primele care au condamnat această răfuială fără judecată. Iată care este asemănarea și care este deosebirea. Cine este pentru controlul muncitoresc asupra industriei, cine este pentru o pace democratică, cine este împotriva continuării războiului sîngeros, acela nu va fi de partea cadeților". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

MANIFEST CĂTRE POPORUL UCRAINEAN CU REVENDICĂRI ULTIMATIVE ADRESAT RADEI UCRAINENE [64]

Pornind de la interesele unității și ale alianței frățești dintre muncitori și masele muncitoare și exploatate în lupta pentru socialism, pornind de la faptul că aceste principii au fost recunoscute prin numeroase hotărîri ale organelor democrației revoluționare, ale Sovietelor, și în special ale celui de-al doilea Congres general al Sovietelor din Rusia, guvernul socialist din Rusia, Consiliul Comisarilor Poporului, confirmă încă o dată pentru toate națiunile care au fost asuprite de țarism și de burghezia velicorusă dreptul la autodeterminare, mergînd pînă la dreptul acestor națiuni de a se despărți de Rusia.

De aceea noi, Consiliul Comisarilor Poporului, recunoaștem Republica populară ucraineană, dreptul ei de a se despărți complet de Rusia sau de a încheia cu Republica rusă un acord în vederea stabilirii unor relații federative sau a altora asemănătoare între ele.

Noi, Consiliul Comisarilor Poporului, recunoaștem imediat, fără nici o îngrădire și în mod necondiționat tot ce privește drepturile naționale și independența națională a poporului ucrainean.

Împotriva republicii burgheze finlandeze, care rămîne deocamdată o republică burgheză, noi nu am făcut nici un pas în sensul îngrădirii drepturilor naționale și a independenței naționale a poporului finlandez, și nu vom face nici un pas de natură să îngrădească independența națională a vreuneia dintre națiunile care au făcut parte și doresc să facă parte din Republica rusă.

www.dacoromanica.ro

Noi învinuim Rada că, ascunzîndu-se sub paravanul unei frazeologii naţionale, duce o politică burgheză echivocă, care încă de mult îşi găseşte expresia în faptul că Rada nu recunoaşte Sovietele şi Puterea sovietică în Ucraina (între altele, Rada a refuzat să convoace fără întîrziere, la cererea Sovietelor din Ucraina, Congresul pe ţinut al Sovietelor din Ucraina). Această politică echivocă, care ne pune în imposibilitate de a recunoaşte Rada ca reprezentant împuternicit al maselor muncitoare şi exploatate din Republica ucraineană, a împins nu de mult Rada la acţiuni care înseamnă înlăturarea oricărei posibilităţi de înţelegere.

O astfel de acţiune a fost, în primul rînd, dezorganizarea frontului.

Rada transferă şi recheamă prin ordine *unilaterale* unităţile ucrainene de pe front, distrugînd astfel frontul unic comun *înainte* de a se fi procedat la o delimitare, care poate fi realizată numai pe calea unei înţelegeri organizate între guvernele ambelor republici.

În al doilea rînd, Rada a trecut la dezarmarea trupelor sovietice care se află în Ucraina.

În al treilea rînd, Rada sprijină complotul şi rebeliunea cadeto-kalediniştă împotriva Puterii sovietice. Invocînd în mod vădit fals pretinsele drepturi de autonomie ale „Donului şi Cubanului", camuflînd prin aceasta acţiunile contrarevoluţionare ale lui Kaledin, care contravin intereselor şi revendicărilor imensei majorităţi a căzăcimii muncitoare, Rada lasă să treacă pe teritoriul său trupe care se îndreaptă spre Kaledin, *refuzînd să permită trecerea trupelor trimise împotriva lui Kaledin.*

Păşind pe această cale de nemaipomenită trădare a revoluţiei, pe calea sprijinirii cadeţilor şi kalediniştilor, cei mai înrăiţi duşmani atît ai independenţei naţionale a popoarelor din Rusia, cît şi ai Puterii sovietice, pe calea sprijinirii duşmanilor maselor muncitoare şi exploatate, — Rada ne-ar sili să-i declarăm fără nici o ezitare război, chiar dacă ea ar fi organul indiscutabil şi recunoscut în mod absolut formal al puterii supreme de stat al unei republici ucrainene burgheze independente.

www.dacoromanica.ro

În prezent însă, avînd în vedere toate împrejurările expuse mai sus, Consiliul Comisarilor Poporului pune [65] Radei, în faţa popoarelor Republicii ucrainene şi ale Republicii ruse, următoarele întrebări :

1. Se obligă Rada să renunţe la încercările de a dezorganiza frontul comun ?

2. Se obligă Rada ca de acum înainte, fără consimţămîntul comandantului-şef, să nu mai lase să treacă nici un fel de unităţi militare care s-ar îndrepta spre Don, spre Ural sau în alte direcţii ?

3. Se obligă Rada să sprijine trupele revoluţionare în lupta lor împotriva rebeliunii contrarevoluţionare cadeto-kalediniste ?

4. Se obligă Rada să înceteze toate încercările ei de a dezarma regimentele sovietice şi Garda roşie muncitorească din Ucraina şi să restituie imediat armele celor cărora le-au fost luate ?

În cazul cînd în 48 de ore nu va primi un răspuns satisfăcător la aceste întrebări, Consiliul Comisarilor Poporului va considera Rada în stare de război făţiş împotriva Puterii sovietice din Rusia şi din Ucraina.

Scris la 3 (16) decembrie 1917

Publicat la 18 (5) decembrie 1917, în ziarul „Pravda" nr. 206 şi la 6 decembrie 1917, în ziarul „Izvestiia C.E.C." nr. 244

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

RAPORT CU PRIVIRE LA SITUAŢIA ECONOMICĂ A MUNCITORILOR DIN PETROGRAD ŞI SARCINILE CLASEI MUNCITOARE PREZENTAT LA ŞEDINŢA SECŢIEI MUNCITOREŞTI A SOVIETULUI DE DEPUTAŢI AI MUNCITORILOR ŞI SOLDAŢILOR DIN PETROGRAD 4 (17) DECEMBRIE 1917

RELATARE APĂRUTĂ ÎN PRESĂ

Revoluţia din 25 octombrie a dovedit excepţionala maturitate politică a proletariatului, care a arătat că este în stare să ţină cu dîrzenie piept burgheziei. Dar pentru victoria deplină a socialismului este nevoie de un înalt grad de organizare, pătrunsă de conştiinţa că proletariatul trebuie să devină clasă dominantă.

În faţa proletariatului stau sarcinile transformării socialiste a orînduirii de stat, căci orice soluţii de mijloc, oricît de uşor ar fi să aduci argumente în favoarea lor, nu au nici o valoare, deoarece situaţia economică a ţării a ajuns la un stadiu în care soluţiile de mijloc nu pot fi admise. În lupta noastră gigantică împotriva imperialismului şi capitalismului nu este loc pentru jumătăţi de măsuri.

Problema se pune astfel : a învinge sau a fi învins.

Muncitorii trebuie să înţeleagă, şi ei înţeleg acest lucru ; aceasta reiese limpede din faptul că ei resping soluţiile de mijloc, de compromis. Cu cît transformarea este mai adîncă, cu atît este nevoie de un număr mai mare de lucrători activi pentru a îndeplini munca de înlocuire a capitalismului printr-un aparat socialist. În acest scop, chiar dacă nu există sabotaj, forţa micii burghezii nu este suficientă. Numai din adîncurile maselor populare, numai prin activitatea lor această sarcină poate fi îndeplinită.

www.dacoromanica.ro

De aceea acum nu trebuie să ne preocupe gîndul de a ne îmbunătăți chiar în momentul de față situația, ci gîndul de a deveni clasă dominantă. Nu putem nădăjdui ca proletariatul de la sate să aibă conștiința clară și fermă a intereselor sale. De acest lucru este capabilă numai clasa muncitoare, și fiecare proletar, conștient de măreața perspectivă, trebuie să se simtă conducător și să ducă după sine masele.

Proletariatul trebuie să devină clasă dominantă în sensul de a conduce pe toți oamenii muncii și de a fi o clasă dominantă din punct de vedere politic.

Trebuie să luptăm împotriva prejudecății potrivit căreia numai burghezia poate conduce statul. Sarcina de a conduce statul trebuie să și-o asume proletariatul.

Capitaliștii fac absolut totul pentru a îngreuia sarcinile clasei muncitoare. Și fiecare organizație muncitorească — sindicat, comitet de întreprindere etc. — va avea de dat o luptă hotărîtă pe plan economic. Burghezia deteriorează totul, sabotează totul, pentru a zădărnici revoluția muncitorească. Și sarcinile organizării producției revin în întregime clasei muncitoare. Să sfîrșim o dată pentru totdeauna cu prejudecata că treburile de stat, conducerea băncilor, a uzinelor reprezintă o sarcină căreia muncitorii nu pot să-i facă față. Dar toate acestea nu pot fi îndeplinite decît printr-o uriașă muncă de organizare dusă zi de zi.

Trebuie organizat schimbul de produse; evidența, controlul trebuie să devină un sistem — acestea sînt sarcinile care revin clasei muncitoare, iar viața în fabrici și uzine i-a dat cunoștințele necesare pentru a le înfăptui.

Fiecare comitet de întreprindere trebuie să se simtă nu numai ca o organizație care se ocupă cu treburile întreprinderii respective, ci și ca o celulă organizatorică în vederea organizării întregii vieți de stat.

Nu e greu să se emită un decret pentru desființarea proprietății private, dar cei care pot și trebuie să-l aplice sînt numai muncitorii. Și chiar dacă se vor face greșeli, vor fi greșeli săvîrșite de o clasă nouă, care creează o viață nouă.

www.dacoromanica.ro

Un plan concret de organizare a vieţii economice nu există şi nu poate exista.

Nimeni nu-l poate da. Acest lucru îl poate face masa de jos, pe calea experienţei. Desigur că se vor da indicaţii şi se vor trasa căile, dar începutul trebuie făcut simultan şi de sus şi de jos.

Sovietele trebuie să se transforme în organe care reglementează întreaga producţie a Rusiei, dar pentru ca ele să nu devină nişte state-majore fără armată este necesar să se desfăşoare munca în mase... *

Masa muncitorească trebuie să pornească la organizarea controlului şi producţiei pe scară largă, de stat. Chezăşia succesului este nu organizarea unor persoane, ci organizarea întregii mase muncitoare, şi dacă vom realiza acest lucru şi vom pune la punct viaţa economică, tot ce ne stă în cale va dispărea de la sine.

„Pravda" nr. 208
din 20 (7) decembrie 1917
şi „Soldatskaia Pravda" nr. 104
din 14 decembrie 1917

Se tipăreşte după textul apărut în ziarul „Soldatskaia Pravda"

* Au fost omise cîteva cuvinte care n-au putut fi descifrate. — *Nota red*

www.dacoromanica.ro

CU PRIVIRE LA DESCHIDEREA ADUNĂRII CONSTITUANTE

Din cauza tărăgănării alegerilor pentru Adunarea constituantă, tărăgănare care s-a produs mai ales din vina fostei Comisii electorale centrale din Rusia, precum şi din cauză că grupurile contrarevoluţionare au format o comisie separată pentru Adunarea constituantă, opunînd-o comisariatului creat de Puterea sovietică, au început să circule zvonuri că Adunarea constituantă nici nu va mai fi convocată în actuala ei componenţă. Consiliul Comisarilor Poporului consideră necesar să declare că aceste zvonuri, răspîndite în mod intenţionat şi cu rea intenţie de către duşmanii Sovietelor de deputaţi ai ţăranilor, muncitorilor şi soldaţilor, sînt cu desăvîrşire false. Potrivit decretului Consiliului Comisarilor Poporului, confirmat de Comitetul Executiv Central al Sovietelor, Adunarea constituantă va fi convocată de îndată ce jumătate din numărul membrilor Adunării constituante, şi anume 400 de deputaţi, se vor înregistra, potrivit normelor stabilite, la cancelaria Palatului Tavriceski.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,
Vl. Ulianov (Lenin)

„Pravda" nr. 207
din 19 (6) decembrie 1917

Se tipăreşte după textul apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

PROIECT DE APEL AL CELUI DE-AL DOILEA CONGRES GENERAL AL SOVIETELOR DE DEPUTAŢI AI ŢĂRANILOR DIN RUSIA CĂTRE ŢĂRĂNIME [66]

Al doilea Congres general al ţăranilor din Rusia adresează un apel fierbinte ţărănimii tuturor naţiunilor şi popoarelor din Rusia, cerîndu-i să-şi încordeze toată puterea minţii şi a voinţei, toată forţa numărului şi a energiei sale pentru a trezi pe cei care dorm, a îmboldi pe cei nehotărîţi şi a spune în auzul tuturor, din toate colţurile ţării, din fiecare sat, din fiecare cartier al marilor oraşe, cuvîntul său cu greutate, cuvîntul său hotărîtor în acest moment — poate cel mai grav şi mai de răspundere — al marii revoluţii din Rusia.

Tovarăşi ţărani ! Noi alcătuim majoritatea covîrşitoare a populaţiei ţării noastre. Noi formăm principala masă a celor ce muncesc şi sînt exploataţi. Noi formăm principala masă a celor care luptă pentru satisfacerea revendicărilor legitime şi drepte ale oamenilor muncii, a revendicărilor cu privire la pămînt în primul rînd, principala masă a celor care luptă împotriva oricărei asupriri şi oricărei exploatări atît din partea moşierilor, cît şi din partea capitaliştilor.

Tovarăşi ţărani ! Noi formăm principala masă a armatei noastre, care mai mult decît oricine a avut de suferit chinurile supraomeneşti ale războiului pus la cale de ţari şi de capitalişti şi prelungit de-a lungul a mai bine de trei ani de zile, armată căreia i-a revenit de asemenea rolul greu, dar nobil, un rol de cinste, de a fi luptător de avangardă — alături de muncitori — pentru libertate, pentru pămînt, pentru pace, pentru eliberarea deplină a oame-

www.dacoromanica.ro

nilor muncii de sub jugul oricărei asupriri şi oricărei exploatări.

Tovarăşi ţărani ! Chibzuiţi asupra chemării noastre, asupra apelului nostru, pe care deputaţii ţăranilor îl adresează ţăranilor tuturor naţiunilor din Rusia, citiţi apelul nostru în fiecare sat, în fiecare casă, discutaţi-l la toate adunările, întrunirile, instituţiile ţărăneşti fără excepţie, luaţi voi înşivă în satele voastre hotărîri ferme şi de nestrămutat. Căci de hotărîrile voastre, de hotărîrile majorităţii poporului, de hotărîrile ţăranilor înşişi depinde în cea mai mare măsură soarta patriei noastre.

Se apropie un ceas de grea cumpănă. Se apropie bătălia de pe urmă. Întreaga ţară, toate naţiunile republicii noastre s-au împărţit în două mari tabere.

Una este cea a moşierilor şi capitaliştilor, a bogătaşilor şi slugilor lor, a funcţionarilor aristocraţi şi prietenilor lor, a celor care poruncesc poporului şi sînt partizanii războiului.

Cealaltă tabără este cea a muncitorilor şi a ţăranilor muncitori şi exploataţi, a poporului sărac şi a prietenilor săi, a soldaţilor de rînd şi a partizanilor păcii, a partizanilor luptei revoluţionare — hotărîte, pline de abnegaţie, îndrăzneţe, necruţătoare faţă de asupritorii poporului — pentru pace.

În unele părţi ale ţării, lupta între aceste două tabere s-a ascuţit, ajungînd la un război civil direct şi făţiş, la un război al Armatelor Sovietice împotriva unui număr neînsemnat de oameni care contează pe forţa bogăţiei şi care vor să răstoarne Puterea sovietică, puterea şi guvernul Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor.

Tovarăşi ţărani ! De cuvîntul vostru cu greutate, ferm şi hotărît depind acum multe, de el depinde şi încetarea acestui război civil, depinde posibilitatea trecerii paşnice a Rusiei la predarea fără despăgubire a întregului pămînt în mîna celor ce muncesc, la victoria socialismului. Tovarăşi ţărani, sculaţi-vă ca un singur om, ridicaţi-vă glasul, formulaţi-vă revendicarea, alcătuiţi *mandatele voastre* din partea fiecărui sat, voi vă puteţi face ascultaţi, vă veţi face ascultaţi de toţi !

www.dacoromanica.ro

Tovarăşi ţărani ! În primul rînd trebuie să vă spuneţi cuvîntul condamnînd cu hotărîre pe acei deputaţi la cel de-al II-lea Congres general al ţăranilor din Rusia care *s-au desprins* de congres. Condamnaţi-i pe scizionişti. Condamnaţi pe cei care distrug unitatea ţăranilor, unitatea poporului muncitor, unitatea dintre ţărani şi muncitori. Aceşti scizionişti, aceşti oameni care dezbină ţărănimea, aceşti transfugi în tabăra bogătaşilor, în tabăra moşierilor şi capitaliştilor au săvîrşit o crimă fără seamăn. Aceşti oameni îşi spun „socialişti-revoluţionari" din aripa de dreapta şi centru, partizani ai lui Avksentiev şi Cernov. Ei au trădat toate teoriile şi programul socialiştilor-revoluţionari, au trecut de partea duşmanilor socialismului, de partea sugrumătorilor revoluţiei. Ei au rupt cu păstrătorii credincioşi ai teoriei, programului şi revendicărilor socialiştilor-revoluţionari, cu partidul „socialiştilor-revoluţionari internaţionalişti de stînga", care a rămas credincios intereselor ţărănimii muncitoare. Ei, aceşti partizani ai lui Avksentiev şi Cernov, au părăsit cel de-al II-lea Congres general al ţăranilor din Rusia, refuzînd să se supună hotărîrii majorităţii ţăranilor, pentru a promova voinţa bogătaşilor şi a capitaliştilor împotriva ţăranilor, pentru a frîna cauza păcii, pentru a împiedica trecerea imediată, fără despăgubire, a tuturor pămînturilor în mîna poporului muncitor şi a salva politica funestă pentru ţărani a lui Avksentiev, Cernov, Maslov şi a celor de teapa lor.

Condamnaţi pe aceşti trădători ai cauzei ţărănimii. Condamnîndu-i pe ei, veţi salva pe mulţi dintre cei şovăielnici şi slabi, veţi salva Rusia de încercările nebuneşti de dezlănţuire a unui război civil. Aceste încercări sînt nebuneşti, deoarece ele vor face numai să curgă în zadar rîuri de sînge, dar nu vor schimba nimic ; nimic pe lume nu va putea frînge hotărîrea unanimă a muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor, hotărîrea celui de-al II-lea Congres general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Rusia şi hotărîrea celui de-al II-lea Congres general al deputaţilor ţăranilor din Rusia.

Condamnaţi pe aceşti trădători ai cauzei ţărănimii. Fiecare sat să-şi exprime încrederea în hotărîrile acestor două congrese, congresele Sovietelor muncitorilor, solda-

www.dacoromanica.ro

ţilor şi ţăranilor. Fiecare sat *să revoce* din Adunarea constituantă pe acei deputaţi ai partidului socialist-revoluţionar sau ai Sovietelor şi instituţiilor ţărăneşti care n-au declarat în auzul tuturor şi n-au dovedit prin fapte că recunosc în totul aceste hotărîri.

Tovarăşi ţărani! Ştiţi cu toţii că numai *prin înşelăciune* au putut pătrunde şi au pătruns în Adunarea constituantă, ca reprezentanţi ai ţăranilor, oameni care sînt adversari ai hotarîrilor celui de-al II-lea Congres general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Rusia, precum şi ai hotărîrilor celui de-al II-lea Congres general al deputaţilor ţăranilor din Rusia. În realitate, aceşti oameni, ce adeseori îşi spun „socialişti-revoluţionari", i-au înşelat pe ţărani, care încă nu cunoşteau adevărul despre politica lui Avksentiev, Cernov, Maslov, politică de concesii faţă de moşieri, de conciliere cu capitaliştii, politică de arestare a membrilor comitetelor agrare locale ale ţăranilor. Aceşti Avksentievi, Maslovi, Cernovi i-au înşelat pe ţărani, deoarece listele comune ale partidului socialist-revoluţionar au fost încheiate la 17 octombrie, iar adevărul a fost dezvăluit în faţa întregii Rusii *după* 17 octombrie.

Adevărul a fost dezvăluit în faţa întregii Rusii de către cel de-al II-lea Congres general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Rusia, care a avut loc la 25—26 octombrie 1917. Apoi acest adevăr a fost dezvăluit de Puterea sovietică, de guvernul sovietic, care pentru prima oară a dat publicităţii ruşinoasele tratate secrete, pentru prima oară a pornit o luptă cu adevărat revoluţionară pentru pace, pentru prima oară a arătat *în fapt* cum trebuie să fie această luptă şi a şi obţinut primul succes: armistiţiul pe unul din fronturi.

Acest adevăr a fost dezvăluit de guvernul sovietic, care a emis decretul asupra pămîntului, situîndu-se astfel fără nici o rezervă de partea ţăranilor, şi a înlăturat orice posibilitate de a se pune piedici din afară puterii locale depline a ţăranilor.

Acest adevăr a fost dezvăluit de cel de-al II-lea Congres general al ţăranilor din Rusia, care printr-o rezoluţie

www.dacoromanica.ro

specială amănunţită a dat pentru prima oară la iveală în faţa ţărănimii rolul ruşinos al Comitetului executiv avksentievist-cernovist. Congresul se încheie la 8 decembrie, iar de început el (?) a început la 30 noiembrie 1917.

Vă daţi seama, tovarăşi ţărani, că la 17 octombrie, cînd s-au întocmit listele, şi la 12 noiembrie, cînd au avut loc alegerile pentru Adunarea constituantă, ţărănimea *nu putea* încă să cunoască adevărul despre pămînt şi pace, *nu-i putea* deosebi pe prieteni de duşmani, de lupii îmbrăcaţi în blană de oaie. Vă daţi seama că *numai prin înşelăciune* pot vorbi în numele ţăranilor acei socialişti-revoluţionari care se împotrivesc hotărîrilor celui de-al II-lea Congres general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Rusia, precum şi hotărîrilor celui de-al II-lea Congres al deputaţilor ţăranilor din Rusia.

Nu trebuie să îngăduiţi, tovarăşi ţărani, ca *din pricina acestei înşelăciuni* să se ajungă la o vărsare de sînge. Rostiţi-vă cuvîntul ferm de protest împotriva acelora care au părăsit cel de-al II-lea Congres general al deputaţilor ţăranilor din Rusia. În fiecare gubernie, în fiecare judeţ, în fiecare plasă, în fiecare sat, adoptaţi *mandate*, exprimaţi-vă protestul împotriva acelora care au părăsit congresul, *arătaţi numele* acelor deputaţi locali ai ţărănimii în Adunarea constituantă care *nu* au acceptat hotărîrile acestor congrese, cereţi ca deputaţii respectivi să iasă din Adunarea constituantă, căci numai prin înşelarea poporului se pot ei da drept aleşi ai poporului.

Tovarăşi ţărani! Adunarea constituantă trebuie să exprime voinţa poporului. Cei care au părăsit cel de-al II-lea Congres general al deputaţilor ţăranilor din Rusia, cei care au încălcat voinţa acestuia, cei care i-au dezbinat pe ţărani, cei care au trecut de la ţărani la bogătaşi nu sînt aleşii poporului, sînt nişte trădători şi nu au ce căuta în Adunarea constituantă. Ei nu aduc pacea, nu aduc pămînt celor ce muncesc, ei aduc poporului revolta stupidă şi criminală a bogătaşilor împotriva Puterii sovietice. Poporul nu va îngădui să fie înşelat. Poporul nu va în-

www.dacoromanica.ro

gădui să fie încălcată voinţa sa. Poporul nu va ceda Puterea sovietică pentru a fi pe placul bogătaşilor. Poporul nu va lăsa pradă bogătaşilor cauza pe care el a luat-o în mîna sa, cauza *păcii*, a trecerii imediate a *pămînturilor*, fără excepţie şi fără despăgubire, în mîna oamenilor muncii.

Pentru întreaga ţară nu există decît două soluţii :

Ori războiul civil al kalediniştilor, cadeţilor, kornilovi̦ştilor (şi al aliaţilor lor camuflaţi, avksentievi̦ştii, cernovi̦ştii, maslovi̦ştii) împotriva Puterii sovietice, război sîngeros, fără sorţi de izbîndă pentru cei care l-au pus la cale, război care nu va smulge puterea din mîna Sovietelor, ci va face doar să crească îndîrjirea, să crească numărul victimelor, să curgă mai mult sînge, să întîrzie mai mult marile transformări socialiste, să se agraveze foametea în guberniile lipsite de cereale.

Ori recunoaşterea cinstită a adevărului evident pentru toată lumea, şi anume : că adversarii hotărîrilor celui de-al II-lea Congres general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Rusia, precum şi ai hotărîrilor celui de-al II-lea Congres general al deputaţilor ţăranilor din Rusia, numai prin înşelăciune au putut pătrunde în Adunarea constituantă ca reprezentanţi ai ţăranilor şi că deci aceşti deputaţi trebuie *să fie înlocuiţi prin noi alegeri.*

O a treia cale nu există. Ori bogătaşii, avksentievi̦ştii, cernovi̦ştii, maslovi̦ştii să fie supuşi unei exterminări sîngeroase. Ori să consimtă la înlocuirea prin noi alegeri a deputaţilor ţărănimii de îndată ce adversarii hotărîrilor celor două congrese ale Sovietelor, ale celui de-al II-lea Congres general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Rusia şi ale celui de-al II-lea Congres general al Sovietelor de deputaţi ai ţăranilor din Rusia, îi vor reprezenta pe ţărani în Adunarea constituantă.

Voi aveţi cuvîntul, tovarăşi ţărani !

Voi aveţi cuvîntul hotărîtor !

Prin cuvîntul ferm al *tuturor* ţăranilor, prin *mandate locale* din partea *tuturor* ţăranilor, *voi puteţi* instaura pacea în întreaga ţară, în rîndurile

www.dacoromanica.ro

tuturor naţiunilor din Rusia, puteţi pune capăt războiului civil, puteţi asigura o Adunare constituantă care să nu fie bazată pe înşelăciune, ci dreaptă, adevărată, puteţi să grăbiţi şi să înlesniţi curmarea războiului printr-o pace dreaptă, să grăbiţi trecerea tuturor pămînturilor în mîinile celor ce muncesc, să întăriţi alianţa dintre ţărani şi muncitori, să grăbiţi victoria socialismului.

Voi aveţi cuvîntul hotărîtor, tovarăşi ţărani ! Trăiască trecerea pămîntului în mîna celor ce muncesc ! Trăiască pacea ! Trăiască socialismul !

Al doilea Congres general
al deputaţilor ţăranilor din Rusia

Scris la 6—7 (19—20) decembrie 1917

Publicat pentru prima oară în 1925. în „Culegeri din Lenin", vol. IV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

NOTĂ CĂTRE F. E. DZERJINSKI CONȚINÎND PROIECTUL DE DECRET CU PRIVIRE LA LUPTA ÎMPOTRIVA CONTRAREVOLUȚIONARILOR ȘI SABOTORILOR [67]

Tovarășului Dzerjinski

În legătură cu raportul dumitale de astăzi cu privire la măsurile de luptă împotriva sabotorilor și contrarevoluționarilor.

Nu s-ar putea da un decret *cam în felul acesta:*

Despre lupta împotriva contrarevoluționarilor și sabotorilor

Burghezia, moșierii și toate clasele bogate fac eforturi desperate pentru a submina revoluția care trebuie să asigure interesele muncitorilor, ale maselor muncitoare și exploatate.

Burghezia se dedă la crimele cele mai infame, cumpărînd lepădăturile societății și elementele decăzute și îmbătîndu-le în scopul de a dezlănțui pogromuri. Partizanii burgheziei, în special cei din rîndurile funcționarilor superiori, funcționarilor de bancă etc., sabotează munca, organizează greve, pentru a zădărnici măsurile luate de guvern în vederea înfăptuirii transformărilor socialiste. Se merge chiar pînă la sabotarea muncii de aprovizionare, sabotare care amenință să ducă la înfometarea a milioane de oameni.

Trebuie să se ia măsuri excepționale de luptă împotriva contrarevoluționarilor și sabotorilor. Pornind de la această necesitate, Consiliul Comisarilor Poporului hotărăște:

www.dacoromanica.ro

1. Persoanele care fac parte din clasele bogate (adică care au un venit lunar de 500 de ruble sau mai mult, proprietarii de imobile urbane, de acţiuni şi sume de bani de peste 1 000 de ruble), precum şi funcţionarii de la bănci, de la societăţile pe acţiuni, de la instituţiile publice şi de stat sînt obligaţi ca în termen de trei zile * să prezinte la comitetele de imobil o declaraţie în trei exemplare sub semnătură proprie în care să indice adresa, venitul, serviciul şi ocupaţia lor.

2. Comitetele de imobil vor confirma aceste declaraţii prin semnătura lor, păstrînd un exemplar şi înaintînd celelalte două exemplare primăriei şi Comisariatului poporului pentru afacerile interne (adresa :... **).

3. Persoanele care se vor face vinovate de neexecutarea dispoziţiilor prezentei legi (prin faptul că nu depun declaraţia sau indică date false etc.), precum şi membrii comitetelor de imobil care se vor face vinovaţi de nerespectarea dispoziţiilor cu privire la păstrarea acestor declaraţii, la strîngerea şi înaintarea lor către instituţiile menţionate mai sus se vor pedepsi cu amendă pînă la 5 000 de ruble pentru fiecare abatere, cu închisoare pînă la 1 an sau cu trimiterea pe front, potrivit gradului de culpabilitate.

4. De aceeaşi pedeapsă sînt pasibile şi persoanele vinovate de a fi sabotat munca sau de a se fi sustras de la muncă în bănci, instituţii publice şi de stat, societăţi pe acţiuni, la căile ferate etc.

5. Ca un prim pas spre introducerea obligativităţii generale a muncii se hotărăşte că persoanele prevăzute la § 1 sînt obligate, în primul rînd, să aibă în permanenţă asupra lor o copie a declaraţiei menţionate mai sus, care să poarte viza comitetului de imobil, precum şi a direcţiei sau a instituţiilor elective (comitetele de întreprindere, comitetele de aprovizionare, comitetele feroviare, sindicatele funcţionarilor etc.); în viză se va arăta ce muncă sau funcţie publică îndeplineşte persoana respectivă, dacă

* În manuscris, deasupra cuvintelor „în termen de trei zile", V. I. Lenin a scris : „în 24 de ore". — *Nota red.*

** În manuscrisul lui V. I. Lenin este lăsat loc pentru adresă. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

este întreţinută de familie ca membru inapt de muncă al acesteia etc.

6. În al doilea rînd, aceste persoane sînt obligate ca în termen de o săptămînă de la data publicării prezentei legi să aibă o cărţulie de consum şi muncă (se anexează modelul), în care să-şi treacă săptămînal veniturile şi cheltuielile şi în care comitetele şi instituţiile să menţioneze ce funcţie publică îndeplineşte persoana respectivă.

7. Persoanele care nu intră în prevederile § 1 vor depune la comitetele de imobil o declaraţie într-un singur exemplar cu privire la venitul şi la locul lor de muncă, fiind obligate să aibă asupra lor o copie a acestei declaraţii certificată de comitetul de imobil.

Scris la 7 (20) decembrie 1917

Publicat pentru prima oară în 1924, în revista „Krasnîi Arhiv" nr. 5

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

RĂSPUNSURI LA ÎNTREBĂRILE PUSE DE DELEGAŢIA MUNCITORILOR DIN RAIONUL ALEKSANDROV-GRUŞEVSK [68]

1) Despre confiscarea minelor şi uzinelor din raionul Aleksandrov-Gruşevsk.

Minele şi uzinele pot fi confiscate numai după eliberarea raionului de trupele şi de sub influenţa lui Kaledin.

2) Dacă în momentul de faţă muncitorii trebuie să părăsească minele şi să plece în Rusia centrală.

Să nu plece, ci să continue să lucreze atîta timp cît vor putea rezista. Rezoluţia adoptată de Consiliul Comisarilor Poporului în această problemă : să se propună muncitorilor din raionul Aleksandrov-Gruşevsk să ia legătura cu Harkovul în vederea înarmării Gărzii roşii. Tovarăşii să fie rugaţi să reziste, cît pot mai mult, pînă la capătul puterilor şi să nu părăsească locul de muncă.

3) În legătură cu trimiterea unor unităţi de ocrotire a minerilor.

Trupele noastre înaintează cu un efectiv suficient în direcţia trupelor lui Kaledin.

4) În legătură cu alocarea unei sume de 3 000 000 de ruble pentru efectuarea lucrărilor.

La sosirea tov. Artem de la Harkov se va clarifica problema Monotopului [69].

www.dacoromanica.ro

5) Dacă banii emiși de guvernul Kaledin trebuie considerați valabili.

Acești bani nu trebuie considerați valabili.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

Scris la 11 (24) decembrie 1917

Publicat pentru prima oară în 1957, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după copia dactilografiată

www.dacoromanica.ro

CUVÎNTARE ROSTITĂ LA ŞEDINŢA C.C. AL P.M.S.D. (b) DIN RUSIA 11 (24) DECEMBRIE 1917 [70]

PROCES-VERBAL

Tov. Lenin propune : 1) să fie înlocuit biroul fracţiunii din Adunarea constituantă ; 2) să se expună în faţa fracţiunii, sub formă de teze, atitudinea noastră faţă de Adunarea constituantă ; 3) să se întocmească o adresă către fracţiune în care să se reamintească prevederile statutului partidului în legătură cu problema subordonării tuturor instituţiilor reprezentative faţă de C.C. ; 4) să fie numit un membru al C.C. pentru a conduce fracţiunea ; 5) să se elaboreze statutul fracţiunii.

Publicat pentru prima oară în 1929, în cartea „Procesele-verbale ale C.C. al P.M.S.D.R. August 1917—februarie 1918"

Se tipăreşte după exemplarul scris de mînă al procesului-verbal

www.dacoromanica.ro

PROIECT DE REZOLUŢIE CU PRIVIRE LA BIROUL PROVIZORIU AL FRACŢIUNII BOLŞEVICE DIN ADUNAREA CONSTITUANTĂ

Luînd în consideraţie că biroul provizoriu al fracţiunii social-democrate bolşevice din Adunarea constituantă a dat dovadă de inactivitate în ceea ce priveşte principala sa sarcină, aceea de a elabora o rezoluţie principială cu privire la atitudinea partidului nostru faţă de Adunarea constituantă ;

că dintr-un mare număr de declaraţii, propuneri şi voturi ale majorităţii (sau ale tuturor ?) membrilor biroului provizoriu a reieşit că ei au concepţii cu desăvîrşire nesocial-democrate, vădind un punct de vedere burghezo-democratic cu privire la Adunarea constituantă, punct de vedere care nu ţine seama de condiţiile reale ale luptei de clasă şi ale războiului civil,

— fracţiunea hotărăşte ca biroul provizoriu să fie destituit şi să fie ales un nou birou.

Scris la 11 sau 12 (24 sau 25) decembrie 1917

Publicat pentru prima oară în 1949, în V. I. Lenin, Opere, ed. a 4-a, vol. 26

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

TEZE CU PRIVIRE LA ADUNAREA CONSTITUANTĂ

1. Revendicarea de a se convoca Adunarea constituantă era în mod pe deplin legitim inclusă în programul social-democrației revoluționare, deoarece într-o republică burgheză Adunarea constituantă reprezintă cea mai înaltă formă a democratismului și deoarece, prin crearea preparlamentului, republica imperialistă, în frunte cu Kerenski, pregătea falsificarea alegerilor și o seamă de încălcări ale democrației.

2. Formulînd revendicarea de a se convoca Adunarea constituantă, social-democrația revoluționară, chiar de la începutul revoluției din 1917, a subliniat în repetate rînduri că republica Sovietelor reprezintă o formă mai înaltă a democrației decît obișnuita republică burgheză cu Adunare constituantă.

3. Pentru trecerea de la orînduirea burgheză la cea socialistă, pentru dictatura proletariatului, republica Sovietelor (de deputați ai muncitorilor, soldaților și țăranilor) reprezintă nu numai o formă a unor instituții democratice de un tip mai înalt (în comparație cu obișnuita republică burgheză încununată cu o Adunare constituantă), ci și singura formă în stare să asigure o trecere cît mai puțin dureroasă spre socialism.

4. Convocarea Adunării constituante în revoluția noastră, pe baza listelor prezentate la mijlocul lunii octombrie 1917, are loc în condiții în care posibilitatea de exprimare justă a voinței poporului în general și a mase-

www.dacoromanica.ro

lor muncitoare în special în alegerile pentru această Adunare constituantă este exclusă.

5. În primul rînd, sistemul reprezentării proporţionale exprimă cu adevărat voinţa poporului numai atunci cînd listele partidelor corespund într-adevăr modului real în care e împărţit poporul în grupările politice oglindite în aceste liste. La noi însă, după cum se ştie, partidul care din mai pînă în octombrie a avut cei mai mulţi aderenţi în popor şi mai ales în ţărănime — partidul socialiştilor-revoluţionari — a prezentat la mijlocul lunii octombrie 1917 liste unice pentru Adunarea constituantă, dar după alegerile pentru Adunarea constituantă, înainte de convocarea acesteia, acest partid s-a scindat.

De aceea, nici măcar formal componenţa celor aleşi în Adunarea constituantă nu corespunde şi nu poate corespunde voinţei masei alegătorilor.

6. În al doilea rînd, un izvor şi mai important — nu sub raport formal, nu juridic, ci social-economic, de clasă — al neconcordanţei dintre voinţa poporului şi în special cea a claselor de oameni ai muncii, pe de o parte, şi componenţa Adunării constituante, pe de altă parte, este faptul că alegerile pentru Adunarea constituantă au avut loc atunci cînd majoritatea covîrşitoare a poporului nu putea încă cunoaşte întreaga amploare şi importanţă a Revoluţiei din Octombrie, a revoluţiei sovietice, proletar-ţărăneşti, care a început la 25 octombrie 1917, adică după ce fuseseră prezentate listele de candidaţi pentru Adunarea constituantă.

7. Revoluţia din Octombrie, cucerind puterea pentru Soviete, smulgînd dominaţia politică din mîna burgheziei şi predînd-o în mîna proletariatului şi a ţărănimii sărace, străbate sub ochii noştri etapele succesive ale dezvoltării ei.

8. Ea a început cu victoria din 24—25 octombrie în capitală, cînd Congresul al II-lea al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Rusia — această avangardă a proletarilor şi a părţii celei mai active politiceşte a ţărănimii — a dat precumpănirea partidului bolşevic şi l-a adus la putere.

www.dacoromanica.ro

9. Apoi, în cursul lunilor noiembrie şi decembrie, revoluţia a cuprins întreaga masă a armatei şi a ţărănimii, găsindu-şi expresia în primul rînd în revocarea şi înlocuirea prin noi alegeri a vechilor organe superioare (comitetele din armată, comitetele ţărăneşti guberniale, Comitetul Executiv Central al Sovietului de deputaţi ai ţăranilor din Rusia etc.), care reprezentau o fază depăşită, conciliatoare a revoluţiei, etapa ei burgheză, şi nu proletară, şi care, de aceea, trebuiau în mod inevitabil să părăsească scena sub presiunea unor mase populare mai adînci şi mai largi.

10. Această puternică mişcare a maselor exploatate pentru crearea unor noi organe conducătoare ale organizaţiilor lor nici acum, la mijlocul lunii decembrie 1917, nu s-a terminat încă, şi congresul feroviarilor, care nu s-a încheiat încă, constituie una dintre etapele acestei mişcări.

11. Deci, în fapt, în noiembrie şi decembrie 1917, în Rusia, gruparea forţelor de clasă, în lupta de clasă dintre ele, este principial diferită de cea care şi-a putut găsi expresia în listele de candidaţi prezentate de partide la mijlocul lunii octombrie 1917 pentru Adunarea constituantă.

12. Ultimele evenimente din Ucraina (în parte şi din Finlanda, şi din Belorusia, precum şi din Caucaz) indică şi ele o nouă grupare a forţelor de clasă, care are loc în procesul luptei dintre naţionalismul burghez al Radei ucrainene, al Seimului finlandez etc., pe de o parte, şi Puterea sovietică, revoluţia proletar-ţărănească din fiecare dintre aceste republici naţionale, pe de altă parte.

13. În sfîrşit, războiul civil, început prin răscoala contrarevoluţionară cadeto-kaledinistă împotriva autorităţilor sovietice, împotriva guvernului muncitoresc şi ţărănesc, a ascuţit definitiv lupta de clasă şi a înlăturat orice posibilitate de a se rezolva pe cale democratică formală problemele cele mai acute pe care istoria le-a pus în faţa popoarelor din Rusia, şi în primul rînd în faţa clasei sale muncitoare şi a ţărănimii sale.

14. Numai victoria deplină a muncitorilor şi ţăranilor asupra răscoalei burgheze şi moşiereşti (care şi-a găsit

www.dacoromanica.ro

expresia în mişcarea cadeto-kalediniştă), numai reprimarea fără cruţare, pe calea armelor, a acestei răscoale a stăpînilor de sclavi poate asigura efectiv revoluţia proletar-ţărănească. Mersul evenimentelor şi dezvoltarea luptei de clasă în cursul revoluţiei au făcut ca lozinca „Toată puterea în mîna Adunării constituante" — care nu ţine seamă de cuceririle revoluţiei muncitoreşti-ţărăneşti, care nu ţine seamă de Puterea sovietică, care nu ţine seamă de hotărîrea Congresului al II-lea al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Rusia şi de cea a Congresului al II-lea al deputaţilor ţăranilor din Rusia etc. —, au făcut ca această lozincă *să devină în fapt* lozinca cadeţilor şi kalediniştilor şi a complicilor lor. Pentru tot poporul devine cît se poate de limpede că, dacă ar fi în dezacord cu Puterea sovietică, Adunarea constituantă ar fi inevitabil condamnată la moarte politică.

15. Una dintre problemele deosebit de acute ale vieţii poporului este problema păcii. Lupta cu adevărat revoluţionară pentru pace a început în Rusia numai după victoria revoluţiei din 25 octombrie, şi primele roade date de această victorie au fost publicarea tratatelor secrete, încheierea armistiţiului şi începerea tratativelor publice în vederea unei păci generale fără anexiuni şi fără contribuţii.

Abia acum capătă masele largi populare în mod efectiv, pe deplin şi deschis posibilitatea de a vedea o politică de luptă revoluţionară pentru pace şi de a studia rezultatele ei.

În timpul alegerilor pentru Adunarea constituantă, masele populare nu au avut această posibilitate.

E limpede că şi din acest punct de vedere neconcordanţa dintre componenţa celor aleşi în Adunarea constituantă şi adevărata voinţă a poporului în ceea ce priveşte terminarea războiului este inevitabilă.

16. Totalitatea împrejurărilor expuse mai sus au drept rezultat faptul că Adunarea constituantă, convocată pe baza listelor unor partide care existau înainte de revoluţia proletar-ţărănească, în condiţiile dominaţiei burgheziei,

www.dacoromanica.ro

în mod inevitabil vine în conflict cu voinţa şi cu interesele claselor muncitoare şi exploatate, care la 25 octombrie au pornit revoluţia socialistă împotriva burgheziei. Fireşte că interesele acestei revoluţii sînt mai presus de drepturile formale ale Adunării constituante, chiar şi dacă aceste drepturi formale n-ar fi infirmate de faptul că legea cu privire la Adunarea constituantă nu recunoaşte poporului dreptul de a-şi înlocui deputaţii în orice moment prin noi alegeri.

17. Orice încercare, directă sau indirectă, de a considera problema Adunării constituante din punct de vedere juridic, formal, în cadrul democraţiei burgheze obişnuite, fără a ţine seama de lupta de clasă şi de războiul civil, înseamnă a trăda cauza proletariatului şi a adopta punctul de vedere al burgheziei. Datoria indiscutabilă a social-democraţiei revoluţionare este de a pune în gardă pe toţi şi pe fiecare în parte împotriva acestei greşeli, pe care o fac unele vîrfuri ale bolşevismului care n-au ştiut să aprecieze just insurecţia din octombrie şi sarcinile dictaturii proletariatului.

18. Singura şansă a unei rezolvări nedureroase a crizei care s-a ivit din cauza neconcordanţei dintre alegerile pentru Adunarea constituantă, pe de o parte, şi voinţa poporului şi interesele claselor celor ce muncesc şi sînt exploataţi, pe de altă parte, este ca poporul să-şi exercite în mod cît mai larg şi mai rapid dreptul de a înlocui pe membrii Adunării constituante prin noi alegeri, ca Adunarea constituantă să se alăture ea însăşi la legea Comitetului Executiv Central cu privire la aceste noi alegeri, ca Adunarea constituantă să declare fără rezerve că recunoaşte Puterea sovietică, revoluţia sovietică, politica ei în problema păcii, a pămîntului şi a controlului muncitoresc, ca Adunarea constituantă să se alăture în mod hotărît taberei adversarilor contrarevoluţiei cadeto-kalediniste.

19. Fără aceste condiţii, criza ivită în legătură cu Adunarea constituantă nu poate fi rezolvată decît pe cale revoluţionară, pe calea unor cît mai energice, mai rapide,

www.dacoromanica.ro

mai ferme şi mai hotărîte măsuri revoluţionare ale Puterii sovietice împotriva contrarevoluţiei cadeto-kalediniste, indiferent de lozincile şi instituţiile (fie chiar şi calitatea de membru al Adunării constituante) îndărătul cărora s-ar ascunde această contrarevoluţie. Orice încercare de a lega mîinile Puterii sovietice în această luptă ar constitui un ajutor dat contrarevoluţiei.

Scris la 11 sau 12 (24 sau 25) decembrie 1917

Publicat la 26 (13) decembrie 1917, în ziarul „Pravda" nr. 213

Se tipăreşte după manuscrisul confruntat cu copia dactilografiată, corectată de V. I. Lenin

www.dacoromanica.ro

CUVÎNTARE ROSTITĂ LA CONGRESUL GENERAL EXTRAORDINAR AL MUNCITORILOR ŞI MAIŞTRILOR FEROVIARI 13 (26) DECEMBRIE 1917 [71]

— Permiteţi-mi să salut congresul în numele Consiliului Comisarilor Poporului şi să nădăjduiesc că organizaţia feroviară se va comporta la fel cu uriaşa majoritate a muncitorilor şi ţăranilor din Rusia. Revoluţia din Octombrie, săvîrşită de muncitori, ţărani şi soldaţi, este, fără îndoială, o revoluţie socialistă. Împotriva ei s-au ridicat toate forţele burgheziei şi ale păturilor superioare ale funcţionărimii, care s-au obişnuit cu vechile rînduieli şi nu pot să înţeleagă că această revoluţie va transforma întreaga veche orînduire. Priviţi cîtă zarvă fac ei, susţinînd că Puterea sovietică nu este recunoscută de majoritatea Rusiei. Voi ştiţi cît valorează această zarvă. Sîntem bombardaţi cu telegrame în care sîntem anunţaţi că trupele înaintează spre Petrograd, împotriva cuceririlor Revoluţiei din Octombrie. Le aruncăm la coş, întrucît ştim că dezminţirea nu se va lăsa prea mult aşteptată. Forurile superioare ale primului Congres al ţăranilor, în persoana domnilor Avksentievi, au declarat, în numele masei de ţărani, că sînt împotriva puterii acaparate prin violenţă de uzurpatori [72]. Iar noi am spus: „lasă-i să înjure, vom vedea ce vor zice ţăranii cînd vom începe să confiscăm pămînturile moşierilor şi să le dăm ţăranilor". Şi, după cum vedeţi, al doilea Congres al ţăranilor a însemnat victoria Puterii sovietice. Noi am stabilit un contact strîns cu Sovietul de deputaţi ai ţăranilor, a doua legislatură. Împreună cu ei am organizat Puterea sovietică a muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor. Fără îndoială că vom găsi

www.dacoromanica.ro

în masa feroviarilor acelaşi lucru. Voi ştiţi ce greutăţi a creat pentru ţară dezorganizarea căilor ferate, agravată de sabotajul vîrfurilor funcţionărimii. Ştiţi că dezorganizarea căilor ferate face ca schimbul normal între oraş şi sat, atît de necesar pentru reglementarea aprovizionării, să fie cu neputinţă. Iar pentru a reglementa traficul feroviar avem nevoie de ajutorul vostru, tovarăşi. Numai prin eforturi comune, din partea voastră şi a noastră, vom reuşi să punem capăt dezorganizării şi să întărim puterea muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor. Puterea sovietică se bazează numai pe sprijinul maselor largi muncitoare. Sîntem convinşi că actualul congres al feroviarilor va întări puterea comisarilor poporului prin crearea unei organizaţii care să ne ajute în lupta pentru pace şi pămînt. Aşadar, tovarăşi, termin salutîndu-vă încă o dată şi urîndu-vă muncă rodnică. (Tovarăşul Lenin părăseşte sala de şedinţe însoţit de aplauzele aproape întregii asistenţe. În aplauze generale, congresul îl alege preşedinte de onoare.)

„Pravda" nr. 214 din 27 (14) decembrie 1917 şi „Izvestiia C.E.C." nr. 251 din 14 decembrie 1917

Se tipăreşte după textul apărut în ziarul „Izvestiia C.E.C."

www.dacoromanica.ro

PENTRU PÎINE ŞI PACE [73]

Două probleme se pun în momentul de faţă pe primul plan, înaintea tuturor celorlalte probleme politice : problema pîinii şi problema păcii ! Războiul imperialist, războiul dintre cele mai mari şi mai bogate firme bancare — „Anglia“ şi „Germania“ —, război dus pentru dominaţia lumii, pentru împărţirea prăzii, pentru jefuirea popoarelor mici şi slabe, acest război îngrozitor, criminal, a ruinat toate ţările, a stors de puteri toate popoarele şi a pus omenirea în faţa unei dileme : ori să sacrifice întreaga civilizaţie şi să piară, ori să scuture de pe umerii săi, pe calea revoluţiei, jugul capitalului, să doboare dominaţia burgheziei, să cucerească socialismul şi o pace trainică.

Dacă socialismul nu va învinge, pacea între statele capitaliste nu va fi decît un armistiţiu, un răgaz, o perioadă de pregătire pentru un nou măcel al popoarelor. Pace şi pîine — acestea sînt principalele revendicări ale muncitorilor şi ale celor exploataţi. Războiul a făcut ca aceste revendicări să devină cît se poate de acute. Războiul a adus foametea în ţările cele mai civilizate, cele mai dezvoltate sub raport cultural. Dar, pe de altă parte, războiul, ca uriaş proces istoric, a accelerat într-un ritm nemaipomenit dezvoltarea socială. Sub influenţa războiului, capitalismul, care se transformase în imperialism, adică în capitalism monopolist, a devenit capitalism monopolist de stat. Noi am atins acum această treaptă de dezvoltare a economiei mondiale, şi ea reprezintă nemijlocit pragul socialismului.

www.dacoromanica.ro

De aceea, revoluţia socialistă care a izbucnit în Rusia reprezintă numai începutul revoluţiei socialiste mondiale. Pace şi pîine, răsturnarea burgheziei, mijloace revoluţionare pentru vindecarea rănilor pricinuite de război, victoria deplină a socialismului — iată ţelurile luptei.

Petrograd, 14 decembrie 1917.

Scris în limba rusă
la 14 (27) decembrie 1917.
Semnat : L e n i n

Publicat pentru prima oară
în limba germană în mai 1918,
în ziarul
„Jugend-Internationale" nr. 11
Semnat : W. L e n i n

Publicat pentru prima oară
în limba rusă (traducere din limba
germană) în 1927, în „Zapiski
Instituta Lenina", vol. II

Se tipăreşte : primul paragraf
după facsimil, celelalte după
textul apărut în ziarul
„Jugend-Internationale"
(traducere din limba germană)

Facsimilul primului paragraf
al manuscrisului a apărut în 1919
în publicaţia
„Det röda Ryssland. 1917 7/11 1919"
(Stockholm)

www.dacoromanica.ro

CUVÎNTARE CU PRIVIRE LA NAŢIONALIZAREA BĂNCILOR, ROSTITĂ LA ŞEDINŢA DIN 14 (27) DECEMBRIE 1917 A C.E.C. DIN RUSIA [74]

PROCES-VERBAL

Oratorul care a vorbit înaintea mea a încercat să ne sperie spunînd că mergem spre o pieire sigură şi spre o prăpastie sigură. Dar aceste încercări de a ne speria nu sînt o noutate pentru noi. Acelaşi ziar care exprimă părerea fracţiunii din care face parte oratorul — „Novaia Jizn" —, înainte de evenimentele din octombrie scria că revoluţia noastră nu va duce decît la pogromuri şi la rebeliuni anarhice. De aceea, afirmaţiile că am merge pe un drum greşit constituie o reflectare a psihologiei burgheze, cu care nu pot să rupă nici chiar unii oameni care nu sînt cointeresaţi. (Exclamaţii de pe băncile internaţionaliştilor: „Demagogie!") Nu, aceasta nu este demagogie, pe cînd discursurile voastre permanente despre popor sînt cu adevărat demagogie.

Toate măsurile preconizate în decret nu reprezintă decît o asigurare efectivă a controlului.

Voi vorbiţi despre complexitatea aparatului, despre fragilitatea lui şi despre faptul că problema este încurcată, — acesta este un adevăr elementar şi toată lumea îl cunoaşte. Dacă acest adevăr este folosit numai pentru a frîna orice măsuri socialiste, noi spunem că cel care păşeşte pe această cale este un demagog, şi încă un demagog periculos.

Noi vrem să începem revizuirea seifurilor, dar, în numele unor specialişti savanţi, ni se spune că în ele nu se găseşte nimic altceva decît documente şi titluri de valoare. Atunci ce rău vedeţi în faptul că reprezentanţii poporului le vor controla?

www.dacoromanica.ro

Dacă este așa, atunci de ce se ascund acești specialiști savanți care critică ? Orice hotărîre adoptă Consiliul, ei declară că sînt de acord cu noi, dar numai în principiu. Acesta este sistemul intelectualității burgheze, al tuturor conciliatoriștilor, care, fiind întotdeauna de acord în principiu și nefiind de acord în practică, duc totul de rîpă.

Dacă sînteți pricepuți în toate chestiunile și aveți experiență, de ce nu ne ajutați, de ce din partea voastră nu întîlnim în drumul nostru greu nimic altceva decît sabotaj ?

Voi porniți de la o teorie științifică justă, dar pentru noi teoria este fundamentarea acțiunilor întreprinse pentru a fi siguri de aceste acțiuni, iar nu pentru a ne teme de ele ca de moarte. Desigur, începutul este greu și adeseori avem de-a face cu lucruri fragile, dar le-am făcut față, le facem și le vom face față.

Dacă cartea n-ar servi la nimic altceva decît drept frînă și pentru a inspira o veșnică teamă în fața unui pas nou, ea ar fi lipsită de orice valoare.

Nimeni, în afară de socialiștii-utopiști, nu a afirmat că se poate învinge fără a întîmpina împotrivire, fără a instaura dictatura proletariatului și fără a recurge la o mînă de fier împotriva lumii vechi.

În principiu voi ați admis și această dictatură, dar cînd acest cuvînt este tradus în limba rusă, cînd i se spune „mînă de fier", și este aplicat în practică, voi începeți să preveniți împotriva fragilității, împotriva caracterului încurcat al problemei.

Voi refuzați cu încăpățînare să vedeți că această mînă de fier, distrugînd, construiește. Dacă noi trecem de la principiu la fapt, acest lucru este, fără îndoială, un plus pentru noi.

Pentru efectuarea controlului, noi am chemat pe bancheri și împreună cu ei am elaborat măsuri cu care au fost de acord, pentru ca, în condițiile unui control deplin și ale unei evidențe depline, să obțină împrumuturi. Dar printre funcționarii de bancă s-au găsit oameni cărora le sînt scumpe interesele poporului și care au spus : „ei caută să vă înșele, grăbiți-vă să curmați activitatea lor criminală îndreptată direct împotriva voastră". Și noi ne-am grăbit.

www.dacoromanica.ro

Ştim că aceasta este o măsură complexă. Nimeni dintre noi, nici chiar cineva care are studii economice, nu se va apuca de aplicarea ei. Vom chema specialiştii care se ocupă de această treabă, dar numai atunci cînd cheile vor fi în mîna noastră. Atunci vom putea chiar să angajăm consultanţi dintre foştii milionari. Cine vrea să muncească — poftim, numai să nu transforme orice iniţiativă revoluţionară într-o literă moartă, — în această cursă nu ne vom lăsa prinşi. Noi luăm în serios cuvintele dictatura proletariatului, şi o vom înfăptui.

Am vrut să mergem pe calea unei înţelegeri cu băncile, le-am acordat credite pentru finanţarea întreprinderilor, dar ele au pus la cale un sabotaj de o amploare fără precedent, şi practica ne-a împins să recurgem la alte măsuri pentru efectuarea controlului.

Tovarăşul socialist-revoluţionar de stînga a spus că în principiu ei vor vota pentru naţionalizarea imediată a băncilor, pentru ca apoi, în termenul cel mai scurt, să fie elaborate măsurile practice. Dar asta este o greşeală, căci proiectul nostru nu conţine nimic altceva decît principii. Consiliul economic superior este gata să le discute, dar, dacă decretul nu va fi aprobat, rezultatul imediat va fi că băncile vor lua toate măsurile pentru a ruina cu desăvîrşire economia.

Aprobarea decretului nu poate fi amînată, altfel vom fi nimiciţi de cei care ni se împotrivesc şi de sabotaj. (Aplauze care se transformă în ovaţii.)

„Pravda" nr. 216
din 29 (16) decembrie 1917
şi „Izvestiia C.E.C." nr. 253
din 16 decembrie 1917

Se tipăreşte după textul cărţii „Procesele-verbale ale şedinţelor C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor, ţăranilor şi cazacilor din Rusia, legislatura a II-a", ed. de C.E.C. din Rusia, 1918

www.dacoromanica.ro

PROIECT DE DECRET CU PRIVIRE LA ÎNFĂPTUIREA NAŢIONALIZĂRII BĂNCILOR ŞI LA MĂSURILE NECESARE ÎN LEGĂTURĂ CU ACEASTA [75]

Situaţia critică în care se află aprovizionarea cu produse alimentare, pericolul foametei, creat de speculă, de sabotajul capitaliştilor şi al funcţionarilor, precum şi de ruina generală, impune luarea unor măsuri revoluţionare extraordinare în vederea combaterii acestui rău.

Pentru ca toţi cetăţenii statului, şi în primul rînd toate clasele de oameni ai muncii, sub conducerea Sovietelor lor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor, să poată porni imediat şi din toate direcţiile, fără a se da înapoi de la nici un mijloc şi acţionînd pe calea cea mai revoluţionară, la această luptă şi la organizarea unei vieţi economice normale în ţară, se stabilesc următoarele reguli:

„PROIECT DE DECRET CU PRIVIRE LA ÎNFĂPTUIREA NAŢIONALIZĂRII BĂNCILOR ŞI LA MĂSURILE NECESARE ÎN LEGĂTURĂ CU ACEASTA"

---

1. Toate întreprinderile pe acţiuni sînt declarate proprietate a statului.

2. Membrii consiliilor de administraţie şi directorii societăţilor pe acţiuni, precum şi toţi acţionarii aparţinînd claselor bogate (respectiv cei care au o avere de peste 5 000 de ruble sau un venit lunar de peste 500 de ruble) sînt obligaţi să conducă mai departe în deplină ordine treburile întreprinderii, respectînd legea controlului muncitoresc, prezentînd Băncii de stat toate acţiunile şi înain-

www.dacoromanica.ro

tînd Sovietelor locale de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor dări de seamă săptămînale asupra activităţii lor.

3. Împrumuturile de stat, externe şi interne, sînt anulate (desfiinţate).

4. Interesele micilor deţinători de obligaţii şi de orice fel de acţiuni, adică interesele deţinătorilor aparţinînd claselor de oameni ai muncii ale populaţiei, sînt pe deplin asigurate.

5. Se introduce obligativitatea generală a muncii. Toţi cetăţenii, indiferent de sex, între 16 şi 55 de ani sînt obligaţi să îndeplinească muncile ce vor fi stabilite de către Sovietele locale de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor sau de către alte organe ale Puterii sovietice.

6. Ca un prim pas pentru aplicarea în practică a obligativităţii generale a muncii se hotărăşte : persoanele care fac parte din clasele bogate (vezi § 2) sînt obligate să aibă şi să ţină în regulă carnete de muncă şi de consum sau carnete de muncă şi de buget, pe care trebuie să le prezinte organizaţiilor muncitoreşti respective sau Sovietelor locale şi organelor lor pentru a se nota săptămînal modul cum şi-a îndeplinit fiecare munca pe care şi-a asumat-o.

7. În vederea unei evidenţe şi repartiţii juste atît a alimentelor cît şi a altor produse necesare, toţi cetăţenii statului sînt obligaţi să facă parte dintr-o asociaţie de consum. Serviciile pentru repartiţia produselor alimentare, comitetele de aprovizionare şi alte organizaţii similare, precum şi sindicatele feroviarilor şi ale lucrătorilor din transporturi, sub conducerea Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor, exercită controlul aplicării acestei legi. Persoanele din clasele bogate sînt îndeosebi obligate să îndeplinească în domeniul organizării şi administrării asociaţiilor de consum lucrările care li se vor încredinţa de către Soviete.

8. Sindicatele muncitorilor şi ale funcţionarilor de la căile ferate sînt obligate să elaboreze de urgenţă şi să înceapă să pună imediat în practică măsuri extraordinare în vederea unei mai bune organizări a transporturilor, mai ales pentru transportul alimentelor, combustibilului şi altor

www.dacoromanica.ro

articole de primă necesitate, dînd curs în primul rînd comenzilor și bonurilor emise de Sovietele de deputați ai muncitorilor, soldaților și țăranilor și apoi celor ale instituțiilor împuternicite de Soviete și celor ale Consiliului economic superior.

De asemenea, sindicatelor feroviarilor, în colaborare cu Sovietele locale, le revine obligația de a lupta în modul cel mai energic, fără a se da înapoi de la măsurile revoluționare, împotriva celor care fac comerț cu desaga și de a urmări fără cruțare pe speculanții de orice fel.

9. Organizațiile muncitorești, sindicatele funcționarilor și Sovietele locale sînt obligate să ia imediat măsuri pentru ca întreprinderile care se închid sau care sînt demobilizate, precum și șomerii să treacă la lucrări utile și la producția unor produse necesare, sînt obligate să înceapă să procure comenzi, materii prime și combustibil. Fără a amîna în nici un caz această activitate, precum și începerea schimbului de produse agricole pe produse de la orașe, pînă la primirea unor ordine speciale de sus, sindicatele și Sovietele locale sînt obligate să se conformeze cu strictețe dispozițiilor și prescripțiilor Consiliului economic superior.

10. Persoanele aparținînd claselor bogate sînt obligate să păstreze la Banca de stat și la sucursalele ei, precum și la casele de economii toate sumele de bani de care dispun, primind cel mult 100—125 de ruble pe săptămînă (după cum vor hotărî Sovietele locale) pentru nevoile lor de consum, iar pentru nevoile de producție și de comerț numai pe baza unor certificate eliberate de instituțiile de control muncitoresc.

Pentru supravegherea aplicării reale a acestui decret, se vor introduce norme de înlocuire a semnelor monetare aflate astăzi în circulație cu altele, iar cei ce se vor face vinovați de înșelarea statului și a poporului vor fi pedepsiți cu confiscarea întregii averi.

11. La aceeași pedeapsă, precum și la pedeapsa cu închisoarea ori cu trimiterea pe front sau la muncă obligatorie vor fi supuși toți cei care vor încălca dispozițiile acestei legi, sabotorii și funcționarii care fac grevă, precum și speculanții. Sovietele locale și instituțiile de pe lîngă

www.dacoromanica.ro

ele sînt obligate să elaboreze de urgenţă cele mai revoluţionare măsuri de luptă împotriva acestor adevăraţi duşmani ai poporului.

12. Sindicatele şi celelalte organizaţii ale oamenilor muncii, în colaborare cu Sovietele locale, organizează, cu participarea persoanelor celor mai demne de încredere, recomandate de organizaţiile de partid şi altele, grupuri volante de controlori, menite să vegheze la aplicarea acestei legi, să controleze cantitatea şi calitatea muncii şi să trimită în faţa tribunalelor revoluţionare pe cei vinovaţi de încălcarea sau de ocolirea legii.

Muncitorii şi funcţionarii din întreprinderile naţionalizate au datoria să depună toate eforturile şi să ia măsuri extraordinare în vederea îmbunătăţirii organizării muncii, întăririi disciplinei şi creşterii productivităţii muncii. Organele controlului muncitoresc trebuie să prezinte săptămînal Consiliului economic superior dări de seamă cu privire la cele realizate în acest domeniu. Cei care se vor face vinovaţi de lipsuri şi neglijenţe vor răspunde în faţa justiţiei revoluţionare.

Scris în decembrie, nu înainte de 14 (27) 1917

Publicat parţial pentru prima oară în noiembrie 1918, în revista „Narodnoe Hozeaistvo" nr. 11

Se tipăreşte după manuscris

În întregime publicat pentru prima oară în 1949, în V. I. Lenin. Opere, ed. a 4-a, vol. 26

www.dacoromanica.ro

CU PRIVIRE LA ORGANIZAREA UNEI COMISII DE PRACTICIENI

PROIECT DE HOTĂRÎRE A C.C.P. [76]

Consiliul Comisarilor Poporului propune Consiliului economic superior să organizeze neîntîrziat o comisie de practicieni, care urmează să fie însărcinată să strîngă de la toate departamentele, instituţiile şi organizaţiile comenzile de produse utile, să transmită aceste comenzi uzinelor care au fost închise sau celor care nu au de lucru, să verifice în ce măsură prezentarea acestor comenzi şi executarea lor sînt traduse în viaţă. Comisia, călăuzindu-se după planul economic general al Consiliului economic superior, trebuie să propună Consiliului Comisarilor Poporului măsuri revoluţionare în vederea îndeplinirii fără întîrziere a sarcinilor ce-i revin şi să prezinte de două ori pe săptămînă dări de seamă cu privire la activitatea sa.

Scris la 15 (28) decembrie 1917

Publicat pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

ÎNTREBĂRI PUSE DELEGAŢILOR LA CONGRESUL GENERAL AL ARMATEI ÎN LEGĂTURĂ CU DEMOBILIZAREA ARMATEI [77]

1) Dacă e puţin sau, dimpotrivă, foarte probabil ca germanii să înceapă ofensiva într-un viitor apropiat:

a) din punctul de vedere al posibilităţilor fizice şi tehnice de a desfăşura ofensiva în timpul iernii;

b) din punctul de vedere al stării de spirit a soldaţilor germani; această stare de spirit ar putea să împiedice ofensiva sau cel puţin s-o întîrzie?

2) Se poate presupune că germanii, în cazul cînd noi am rupe imediat tratativele de pace şi trupele lor ar trece imediat la ofensivă, ar putea să ne pricinuiască o înfrîngere decisivă? Pot ei să ia Petrogradul?

3) Este cazul să ne temem că vestea ruperii tratativelor de pace ar putea provoca în rîndurile armatei o stare de spirit anarhică şi dezertări în masă de pe front, sau putem fi siguri că armata va menţine cu tărie frontul şi după aflarea acestei ştiri?

4) Poate armata noastră, sub raportul capacităţii ei de luptă, să ţină piept ofensivei germane dacă aceasta ar începe la 1 ianuarie? Dacă nu, după cît timp ar putea armata noastră să opună rezistenţă ofensivei germane?

5) Ar putea armata noastră, în cazul unei ofensive rapide a germanilor, să se retragă în ordine, păstrîndu-şi artileria, şi, dacă da, în asemenea condiţii înaintarea germanilor în adîncul Rusiei ar putea fi întîrziată mult timp?

6) Concluzia generală: din punctul de vedere al stării armatei, trebuie oare să căutăm să prelungim tratativele de pace, sau, ca o trecere hotărîtă şi fermă, care să pregă-

www.dacoromanica.ro

tească terenul în vederea posibilităţii unui război revoluţionar, e preferabil ca tratativele de pace să fie rupte în mod revoluţionar, imediat şi brusc din cauza anexionismului germanilor ?

7) Este cazul să începem imediat o intensă agitaţie împotriva anexionismului germanilor şi în favoarea unui război revoluţionar ?

8) S-ar putea organiza, într-un timp foarte scurt (în 5—10 zile, de pildă), consultarea unor unităţi destul de largi ale armatei de operaţii, pentru a obţine răspunsuri complete şi mai potrivite ca formă la întrebările puse mai sus ?

9) Putem spera că discordia cu ucrainenii se va atenua sau chiar va ceda locul unei uniri strînse a forţelor atunci cînd anexionismul germanilor va deveni cunoscut, sau ne putem aştepta ca ucrainenii să folosească situaţia mai grea în care se află velicoruşii pentru a-şi intensifica lupta împotriva lor ?

10) Dacă armata ar putea vota, s-ar pronunţa pentru o pace imediată pe baza unor condiţii anexioniste (pierderea tuturor regiunilor ocupate) şi extrem de grele din punct de vedere economic pentru Rusia sau pentru încordarea la extrem a forţelor în vederea unui război revoluţionar, adică pentru a se opune rezistenţă germanilor ?

Scris la 17 (30) decembrie 1917

Publicat pentru prima oară în 1927, în „Zapiski Instituta Lenina", vol. II

Se tipăreşte după textul cărţii

www.dacoromanica.ro

PROIECT DE REZOLUŢIE AL CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI [78]

1. Agitaţie intensă împotriva politicii anexioniste a germanilor.
2. Alocarea unor fonduri suplimentare în vederea acestei agitaţii.
3. Mutarea tratativelor de pace la Stockholm.
4. Să se continue tratativele de pace, opunîndu-se rezistenţă încercărilor făcute de germani de a le forţa.
5. Măsuri intense în vederea reorganizării armatei prin reducerea efectivului ei şi prin sporirea capacităţii ei de apărare.
6. Măsuri urgente în vederea preîntîmpinării unei străpungeri în direcţia Petrogradului.
7. Propagandă şi agitaţie în favoarea necesităţii unui război revoluţionar.

Scris la 18 (31) decembrie 1917

Publicat pentru prima oară în 1929, în „Culegeri din Lenin", vol. XI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

REZOLUŢIA
CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI
CU PRIVIRE LA TRATATIVELE CU RADA

Ascultînd raportul tov. Proşian, care, în calitate de delegat al congresului ţărănesc, a avut o convorbire cu Vinnicenko, Gruşevski, Porş şi alţii, reprezentanţi oficiali ai Radei,

— şi luînd în consideraţie faptul că aceşti reprezentanţi oficiali ai Radei s-au declarat în principiu de acord cu începerea tratativelor în vederea unei înţelegeri cu Consiliul Comisarilor Poporului bazate pe recunoaşterea independenţei Republicii populare ucrainene de către Consiliul Comisarilor Poporului şi pe recunoaşterea de către Radă a contrarevoluţionarismului lui Kaledin şi al acoliţilor săi ; —

— luînd mai departe în consideraţie faptul că Consiliul Comisarilor Poporului a recunoscut întotdeauna şi în mod necondiţionat dreptul fiecărei naţiuni, inclusiv al celei ucrainene, la o existenţă de stat independentă ; —

— că orice încercare de a evita războiul cu Rada, în cazul cînd Rada ar recunoaşte contrarevoluţionarismul lui Kaledin şi n-ar stînjeni războiul împotriva lui, este fără îndoială binevenită ; [79] —

exprimîndu-şi convingerea că numai Sovietele ţăranilor săraci, ale muncitorilor şi soldaţilor din Ucraina pot crea în Ucraina o putere în condiţiile căreia ciocnirile dintre popoarele frăţeşti vor deveni imposibile, —

Consiliul Comisarilor Poporului, considerînd totodată util să înceapă tratative concrete cu Rada în scopul de a

www.dacoromanica.ro

înlătura ciocnirile care au fost provocate de politica dusă de Radă față de frontul general și față de răscoala contrarevoluționară a lui Kaledin, hotărăște :

să se propună Radei tratative în vederea unei înțelegeri pe baza arătată mai sus și să se indice orașul Smolensk sau Vitebsk ca unul dintre locurile cele mai indicate, probabil, pentru a duce tratative.

Scris la 19 decembrie 1917 (1 ianuarie 1918)

Publicat la 21 decembrie 1917 (3 ianuarie 1918) în ziarele „Pravda" nr. 220 și „Izvestiia C.E.C." nr. 257

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

PLEHANOV DESPRE TEROARE

A fost o vreme cînd Plehanov era socialist — unul dintre cei mai de seamă reprezentanţi ai socialismului revoluţionar.

În vremea aceea — apusă, din păcate, pentru totdeauna —, Plehanov şi-a expus punctul de vedere într-o problemă de o importanţă fundamentală tocmai pentru epoca prin care trecem noi în prezent.

Aceasta s-a întîmplat în 1903, cînd social-democraţia din Rusia şi-a elaborat în cadrul Congresului al doilea programul său.

În procesele-verbale ale acestui congres s-a păstrat o pagină extrem de instructivă, scrisă parcă special pentru ziua de azi :

„*Posadovski.* Declaraţiile făcute aici pro sau contra modificărilor nu sînt, după părerea mea, o controversă în jurul unor amănunte, ci o divergenţă serioasă. Nu încape îndoială că dezacordul nostru se referă la o problemă esenţială : *trebuie să subordonăm politica noastră viitoare unora sau altora dintre principiile democratice fundamentale, recunoscîndu-le o valoare absolută,* sau *toate principiile democratice trebuie subordonate exclusiv foloaselor pe care le poate trage partidul nostru?* Eu mă pronunţ categoric pentru a doua alternativă. Nu există nici un principiu democratic pe care să nu trebuie să-l subordonăm *foloaselor pe care le poate trage partidul nostru.* (O exclamaţie : „Şi inviolabilitatea persoanei?") Da ! Şi inviolabilitatea persoanei ! Ca partid revoluţionar care tinde spre ţelul său final — revoluţia socială —, noi trebuie să privim principiile democratice numai din punctul de vedere al celei mai rapide realizări a acestui scop, din punctul de vedere al folosului

www.dacoromanica.ro

pe care-l trage partidul nostru. Dacă o revendicare sau alta nu este avantajoasă pentru noi, n-o vom adopta.

De aceea, eu mă pronunț împotriva modificărilor propuse, care ar putea îngrădi pe viitor libertatea noastră de acțiune.

Plehanov. Mă alătur întru totul celor spuse de tov. Posadovski. Fiecare principiu democratic trebuie să fie considerat nu în mod de sine stătător, nu abstract, ci în raport cu principiul care poate fi denumit principiul fundamental al democrației, și anume cu principiul care proclamă: salus populi suprema lex. Tradus în limba revoluționarului, aceasta înseamnă că succesul revoluției este lege supremă. Și dacă pentru succesul revoluției este nevoie ca unul sau altul dintre principiile democratice să fie îngrădit pentru un timp, ar fi cu totul condamnabil să ne oprim în fața acestei îngrădiri. După părerea mea, chiar și principiul votului universal trebuie privit din punctul de vedere al principiului fundamental al democrației, pe care l-am amintit. Ipotetic se poate concepe un caz în care noi, social-democrații, ne-am putea pronunța împotriva votului universal. Cîndva, burghezia republicilor italiene a privat de drepturi politice pe cei care aparțineau nobilimii. Proletariatul revoluționar ar putea îngrădi drepturile politice ale claselor de sus întocmai așa cum acestea au îngrădit odinioară drepturile lui politice. Oportunitatea unei asemenea măsuri trebuie apreciată numai din punctul de vedere al principiului: salus revolutionis suprema lex**. Pe același punct de vedere trebuie să ne situăm și în ceea ce privește durata parlamentelor. Dacă poporul, în avîntul entuziasmului său revoluționar, ar alege un parlament foarte bun — un fel de chambre introuvable —, atunci noi va trebui să facem în așa fel, încît el să devină o reeditare a parlamentului lung; dacă însă alegerile nu ar fi încununate de succes, atunci noi ar trebui să căutăm să-l dizolvăm nu după doi ani, ci, dacă se poate, după două săptămîni*". (Procesele-verbale ale Congresului al doilea al partidului, p. 168—169).

Dușmanii socialismului pot fi exceptați pentru un timp nu numai de la principiul inviolabilității persoanei, nu numai de la libertatea presei, ci și de la votul universal. Parlamentul necorespunzător trebuie să căutăm „să-l dizolvăm" în două săptămîni. Folosul revoluției, folosul clasei muncitoare — aceasta este legea supremă. Așa judeca Plehanov pe vremea cînd era socialist. Așa judecau pe atunci, împreună cu Plehanov, uriașa majoritate a menșevicilor de azi, care fac acum atîta zarvă în legătură cu „teroarea bolșevică".

* — binele poporului este legea supremă. — *Nota trad.*
** — binele revoluției este legea supremă. — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

„Folosul revoluției" impune acum o luptă crîncenă împotriva sabotorilor, a celor care organizează răscoalele iuncherilor, împotriva ziarelor finanțate de bancheri. Cînd Puterea sovietică pornește pe calea acestei lupte, domnii „socialiști" din tabăra menșevicilor și a socialiștilor-revoluționari țipă cît îi ține gura despre inadmisibilitatea războiului civil și a terorii.

Cînd Kerenski al vostru a reintrodus pedeapsa cu moartea pe front, asta nu a fost teroare, domnilor ?

Cînd guvernul vostru de coaliție a împușcat cu mîna lui Kornilov regimente întregi pentru că nu au vădit suficient entuziasm în luptă, acesta nu a fost război civil, domnilor ?

Cînd numai într-o singură închisoare, cea din Minsk, Kerenskii și Avksentievii voștri au întemnițat 3 000 de soldați pentru „agitație ostilă", asta nu a fost teroare, domnilor ?

Cînd voi ați interzis ziarele *muncitorilor*, asta nu a fost teroare, domnilor ?

Singura deosebire este că Kerenskii, Avksentievii și Liberdanii, în cîrdășie cu alde Kornilov și Savinkov, au practicat teroarea *împotriva muncitorilor, soldaților și țăranilor*, în interesul unui mănunchi de moșieri și bancheri, iar Puterea sovietică aplică măsuri hotărîte împotriva moșierilor, sabotorilor și a uneltelor lor, *în interesul muncitorilor, soldaților și țăranilor.*

„Pravda" nr. 221 din 4 ianuarie 1918 (22 decembrie 1917) și „Izvestiia C.E.C." nr. 259 din 23 decembrie 1917

Se tipărește după textul apărut în „Pravda", confruntat cu cel apărut în „Izvestiia C.E.C."

www.dacoromanica.ro

DIN JURNALUL UNUI PUBLICIST

(TEME DE PRELUCRAT) [80]

1. „Acum nu mai trebuie să-ţi fie teamă de omul cu arma".
1 bis: Locuinţe pentru săraci şi aprovizionarea acestora.
1 ter. Părţile slabe ale Puterii sovietice, care nu s-a dezvoltat încă.
2. „Propaganda prin fapte".
3. Agitator sau procuror ?
4. Practicismul şi „munca pozitivă".
5. Munca organizatorică şi organizatori din popor.
5 bis: cf. „Pravda" dinainte de 4 aprilie despre minunile de organizare *.
6. Atitudinea noastră faţă de anarhişti.
6 bis: Anarhişti dintr-o înţelegere greşită, — din nerăbdare, — din înclinaţie, — din instinct.
7. Nemulţumiţii din rîndurile muncitorilor.
8. Birocratismul şi indolenţa intelectualilor.
9. Este oare înfrîntă împotrivirea capitaliştilor ? (Fraza istorică a bunului Peşehonov [81].)
9 bis: Războiul civil, importanţa, greutăţile (dezertorii) şi inevitabilitatea lui în 1917—1918.
10. Şovinismul naţional în cadrul naţiunilor asuprite şi al celor asupritoare.
10 bis: Parazitismul micii burghezii şi trădarea comisă de social-democraţia finlandeză.

* Vezi *V. I. Lenin.* Opere complete, vol. 31, Bucureşti, Editura politică, 1964, ed. a doua, p. 21. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Из дневника публициста. (Тема для разработки).

1. Теперь не надо бояться „Ела с рубеж".
2. Пропаганда идеи.
3. [redacted] Агитация чем пропаганда?
4. Практика и „повседневная работа".
5. Организационная работа и организаторы кружков.
6. Наши брошюры и листовки.
7. Кадеты и сознательные рабочие.
8. Полиция и разрушительное воздействие.
9. Сознательное сопротивление провокаторов.
10. Национальный вопрос в украинских и в украинских кадетах.
11. Как „революционная" на словах (социалистической, конституционной) фракция кадет вообще и кадетские украинцы, в частности, относятся к российским, и особенно к украинским социалистам?
12. Подавление оппозиционеров.
13. Как организовано сопротивление?
14. Урок и кошмар, как судорога социализма.
15. Управляющие кадетствующие или дискредитирование социализма?
16. Дисциплина рабочих и боевая практика.
17. Не должно ли быть больше и интенсивнее?
18. Упр. Собрание и [redacted] (союза) совета.
Новый революционный (на словах) акт на будущее не надежно, не равномерно, не по однообразному.
19. Цитата из речи Плеханова 1905-1906 года. Не [redacted] „их" новой идейной брак? (см. Бурцев, социалистов-отщепенцев, н.-к., кадетах и черновских ядов, новорусских, Ко).
20. „Сепаратный мир", его опасность и его возможное значение. Борьба за сепаратный мир с [redacted] (союзниками).
21. Отношение или будущая революция. Угроза классовой силе и сопротивление. Мир и война — в России.
22. Провокация министерства: дай нам удобный повод скорее разгромить Совет; ревнуйте совет!
23. Переход 3/4 „оборонцев" революционных и 1/4 пораженческих.
25. Речь Фрадкина — ревность дня о внутренней революции. Опыт войны.

---

18 bis. Формальная односторонность фракции и (их) отказ большевиков народа предотвратить в войну против в-ти.

18 тез. Интернационал и (их) лозунг пораженчества.

1 bis. Кадеты Думы и их продовольственная.

1 тез. Задача Думы и ее продовольственная.

6 bis: Анархисты за конституцию, — не конституцию — за конституцию — за конституцию.

20. Сепаратный мир и как его надо [illegible] Партия ф. Освобождение „Liberation".

(Историческая фраза Дарио Ю. шоколада).

10 bis: Перспективы и будущее украинской с.-д.-ии.

9 bis. Фракция войска, ее задачи, ее судьбы (корниловщина), ее конец Февраль 1917-18 г.г.

14 bis: Группа левых конституционалистов.

14 тез.: Журналы в революции.

16. Стачечная борьба и рабочая красногвардейская часть.

28. Старая интеллигенция (буржуазия) в России, ее борьба с буржуазией, с пролетариатом, с буржуазной контрреволюцией.

17 bis. Правый большевизм; „невозможность его в нашей партии?

29. Трудности революции в фракции „парламентской" фракции.

27. Революционная война фракции кадет предотвратит мир, опрокинет войну и утвердится социализм.

22 bis. „Правда" и „Вперед": их план. Наступление и оборона. Их спор.

24. Меньшинство кадетской конституционной фракции.

26. Как надо „подготовить" революцию?

www.dacoromanica.ro

Prima pagină a manuscrisului lui V. I. Lenin „Din jurnalul unui publicist (Teme de prelucrat)". — Sfîrșitul lunii decembrie 1917

www.dacoromanica.ro

11. Cum „să fie cîştigate" celelalte naţiuni, în general, şi naţiunile asuprite în trecut de velicoruşi, în special, de partea Republicii socialiste ruse a Sovietelor ?
12. Reprimarea exploatatorilor.
13. Cum să organizăm întrecerea ?
14. Evidenţa şi controlul ca esenţă a socialismului.
14 bis : Grupuri volante de controlori.
14 ter : Escrocii în revoluţii.
15. Să conducem întreprinderile sau să discutăm despre socialism ?
16. Disciplina muncitorilor şi apucăturile de golan.
16 a. Pedeapsa cu moartea şi împuşcarea hoţilor de către ostaşii din Garda roşie.
17. Prin ce se aseamănă între ei golanii şi intelectualii ?
17 bis : „Bolşevismul de dreapta" ; are el ce căuta în partidul nostru ?
18. Adunarea constituantă şi Republica socialistă a Sovietelor.
Valurile revoluţiei nu se rostogolesc unul după altul în mod lin, uniform, egal.
18 bis : Democratismul formal al burgheziei şi (versus) aparatul de antrenare a poporului de către proletariat în războiul împotriva burgheziei.
18 ter : Democraţia şi (versus) dictatura proletariatului.
19. Citatul din cuvîntarea rostită de Plehanov în 1903 [82]. În ce constă totalul „lor" faliment ideologic ? (al micilor burghezi, al socialiştilor-oportunişti, al menşevicilor, al eserilor de dreapta şi al eserilor adepţi ai lui Cernov, al celor de la ziarul „Novaia Jizn" et Co.).
(Cf. ↗ *18* ter)
20. „Pacea separată", pericolul pe care-l comportă şi eventuala ei importanţă. Înseamnă oare pacea separată o „conciliere" („conciliatorism") cu imperialiştii ?
20 bis. Pacea separată şi datoria noastră faţă de proletariatul internaţional. „Die Deutschen brauchen eine Niederlage" [83].

www.dacoromanica.ro

21. Treptele sau stadiile revoluţiei. Luarea în considerare a forţelor de clasă şi a aliaţilor. Pace şi pămînt în Rusia.
22. Provocările imperialiştilor : dă-ne un prilej favorabil ca să te sugrumăm cît mai repede, Republică a Sovietelor !
22 bis : „Pravda" din 24.XII : „Planul lor". Cuvintele istorice ale lui Lloyd George. „Pe socoteala Rusiei" [84].
23. Trecerea internaţionaliştilor revoluţionari la „defensism".
24. Politica internaţională a Republicii socialiste a Sovietelor.
25. Frazeologia revoluţionară şi datoria revoluţionară în problema războiului revoluţionar.
26. Cum trebuie „pregătit" războiul revoluţionar ?
27. Războiul revoluţionar al proletariatului aflat la putere nu poate fi decît un război pentru consolidarea socialismului.
28. Mai întîi să învingem burghezia din Rusia şi pe urmă să luptăm împotriva burgheziei din afară, din alte ţări.
29. Dificultăţile pe care le întîmpină revoluţia în ţările „parazitare" din Europa occidentală.
31 *. Revoluţiile sînt locomotivele istoriei.
Să dai viteză locomotivelor şi să ai grijă să nu sară de pe şine.
32. Să ridici păturile cele mai de jos la creaţia istorică : Mit dem Umfang der geschichtlichen Aktion wird auch der Umfang der Masse zunehmen, deren Aktion sie ist. „O dată cu profunzimea acţiunii istorice va creşte deci şi amploarea masei care o înfăptuieşte" [85].
33. Spre τῆμα ἐς ἀεί** :

A şi fost cucerit :
α. maximum de democratism
β. concretizarea primilor paşi spre socialism
γ. pace şi pămînt.

* In manuscris numărul de ordine „30" este omis. — *Nota red.*
** — dobîndit pentru totdeauna. — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

34. Finanţele şi aprovizionarea cu alimente. Centrul şi provincia.
35. „Goana“ după speculanţi şi sabotori.
36. Banii. Rolul lor. Atragerea lor în „vistierie“.
37. Naţionalizarea industriei şi „datoria“ muncitorilor în muncă.
38. Monopolul statului asupra comerţului exterior.
39. Fiscul („vistieria“) şi schimbarea sensului acestei noţiuni în revoluţia socialistă.
40. Băncile — o formă a contabilităţii. (Articolul lui Peatakov din „Pravda“ [86].)
41. „A cîştiga timp“ = pace separată (*pînă la* revoluţia din întreaga Europă).
42. Trei „date“. „Înfrîngere“ 20.IV. şi 3.VII versus victorie 25.X.
43. A se compara această „înfrîngere“ cu pacea separată.
44. Repartiţia muncii şi repartiţia produselor = ΣΣ *.

Problemele economice :
Problema naţională :
Problemele politice :
Problemele organizatorice :
Politica internaţională :

Scris la 24—27 decembrie 1917 (6—9 ianuarie 1918)

Publicat pentru prima oară în 1929, în „Culegeri din Lenin“, vol. XI

Se tipăreşte după manuscris

---

* — Summa summarum. — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

CEI SPERIAŢI DE PRĂBUŞIREA VECHIULUI ŞI CEI CARE LUPTĂ PENTRU NOU

„De două luni sînt bolşevicii la putere, şi în locul raiului socialist vedem infernul haosului, al războiului civil, al unei ruine de şi mai mari proporţii". Aşa scriu, spun şi gîndesc capitaliştii împreună cu partizanii lor conştienţi şi semiconştienţi.

Numai de două luni sînt bolşevicii la putere — vom răspunde noi —, dar s-a şi făcut un pas uriaş spre socialism. Acest lucru nu-l vede numai cine nu vrea să-l vadă sau cine nu ştie să aprecieze evenimentele istorice în conexiunea lor. Nu vor să vadă că în decurs de cîteva săptămîni au fost distruse aproape pînă-n temelii instituţiile nedemocratice din armată, de la sate, din fabrici. Iar altă cale spre socialism în afară de această distrugere nu există şi nu poate exista. Nu vor să vadă că, în cîteva săptămîni, în politica externă, în locul minciunii imperialiste care prelungea războiul şi camufla jaful şi cotropirea prin tratate secrete, a fost promovată o politică cu adevărat revoluţionar-democrată în vederea unei păci cu adevărat democratice, politică care a şi dus la un succes practic atît de important cum este armistiţiul şi creşterea de o sută de ori a forţei propagandistice a revoluţiei noastre. Nu vor să vadă că controlul muncitoresc şi naţionalizarea băncilor au şi început să fie aplicate, or acestea constituie tocmai primii paşi spre socialism.

Nu ştiu să vadă perspectiva istorică cei striviţi de rutina capitalismului, cei năuciţi de puternica prăbuşire

www.dacoromanica.ro

a vechiului, de zgomotul, de gălăgia, de „haosul" (haos aparent) provocat de năruirea şi prăbuşirea edificiilor seculare ale ţarismului şi ale burgheziei, cei speriaţi de ascuţirea la extrem a luptei de clasă, de transformarea acesteia în război civil, singurul război legitim, singurul drept, singurul sfînt, — sfînt nu în sensul pe care-l are acest cuvînt pentru popi, ci în înţelesul lui omenesc: războiul sfînt al celor asupriţi împotriva asupritorilor, războiul pentru răsturnarea acestora, pentru eliberarea oamenilor muncii de orice asuprire. În fond, toţi aceşti burghezi, mic-burghezi şi „slujitori ai burgheziei", care sînt striviţi, năuciţi, speriaţi, se călăuzesc, adeseori fără să-şi dea nici ei seama de acest lucru, după vechea, absurda, sentimentala, intelectualist-vulgara idee a „introducerii socialismului", pe care şi-au format-o „din auzite", prinzînd frînturi din învăţătura socialistă, repetînd denaturările acestei învăţături de către ignoranţi şi semidocţi, atribuindu-ne nouă, marxiştilor, ideea şi chiar planul de „a introduce" socialismul.

Nouă, marxiştilor, asemenea idei, ca să nu mai vorbim de planuri, ne sînt străine. Noi întotdeauna am ştiut, am afirmat, am repetat că socialismul nu poate fi „introdus", că el se dezvoltă în cursul celei mai încordate, celei mai ascuţite, ascuţite pînă la turbare, pînă la desperare, lupte de clasă şi al războiului civil; că între capitalism şi socialism va fi o perioadă lungă de „dureri ale facerii"; că întotdeauna violenţa e moaşa vechii societăţi; că perioadei de trecere de la societatea burgheză la societatea socialistă îi corespunde un stat deosebit (adică un sistem deosebit de violenţă organizată, exercitată împotriva unei anumite clase), şi anume: dictatura proletariatului. Iar dictatura presupune şi înseamnă o stare de război latent, o stare în care se recurge la măsuri militare în lupta împotriva duşmanilor puterii proletare. Comuna a fost o dictatură a proletariatului, iar Marx şi Engels au imputat Comunei şi au considerat că una din cauzele pieirii ei a fost faptul că Comuna n-a folosit *îndeajuns* de energic

www.dacoromanica.ro

forţa ei armată pentru a sfărîma împotrivirea exploatatorilor [87].

În fond, toate aceste lamentări intelectualiste în legătură cu sfărîmarea împotrivirii capitaliştilor nu sînt decît o răbufnire a vechiului „conciliatorism", ca să ne exprimăm „delicat". Iar dacă e să vorbim cu francheţe proletară, va trebui să spunem : continuarea servilismului în faţa sacului cu bani — acesta este fondul lamentărilor împotriva actualei violenţe muncitoreşti exercitate (din păcate, într-o măsură încă prea mică şi cu prea puţină energie) împotriva burgheziei, împotriva sabotorilor, împotriva contrarevoluţionarilor. „Împotrivirea capitaliştilor a fost zdrobită", a declarat în iunie 1917 bunul Peşehonov, ministru din rîndurile conciliatorilor. Omul acesta blînd nici n-a bănuit că împotrivirea trebuie într-adevăr să fie *zdrobită*, că ea *va fi* zdrobită, că tocmai această zdrobire se numeşte în limbaj ştiinţific dictatura proletariatului, că o întreagă perioadă istorică se caracterizează prin reprimarea împotrivirii capitaliştilor, se caracterizează, prin urmare, prin exercitarea sistematică a *violenţei* împotriva unei clase întregi (burghezia) şi împotriva acoliţilor ei.

Aviditatea, murdara, înrăita, furibunda aviditate a sacului cu bani, frica şi servilismul întreţinuţilor lui — aceasta este adevărata bază socială a urletelor de acum ale intelectualilor, începînd cu „Reci" şi terminînd cu „Novaia Jizn", împotriva violenţei exercitate de proletariat şi de ţărănimea revoluţionară. Aceasta este semnificaţia obiectivă a urletelor lor, a vorbăriei lor jalnice, a urletelor lor de cabotini despre „libertate" (libertatea capitaliştilor de a asupri poporul) etc. etc. Ei ar fi „gata" să admită socialismul dacă omenirea ar trece direct la socialism, printr-un salt de efect, fără fricţiuni, fără luptă, fără scrîşnirea din dinţi a exploatatorilor, fără încercările lor de tot felul de a apăra vremurile de altădată sau de a le readuce pe ocolite, în ascuns, fără a se recurge mereu la alte „răspunsuri" prin violenţă revoluţionar-proletară

www.dacoromanica.ro

date acestor încercări. Aceşti întreţinuţi intelectuali ai burgheziei sînt „gata" să se spele, după cunoscutul proverb german, numai cu condiţia ca pielea să le rămînă mereu uscată.

Pe intelectuali îi îngrozeşte cînd văd burghezia şi funcţionarii, medicii, inginerii etc., obişnuiţi s-o slujească, recurgînd la cele mai extreme măsuri de împotrivire. Ei tremură de frică şi urlă cu o voce şi mai stridentă despre necesitatea de a reveni la „conciliatorism". Pe noi însă, ca şi pe toţi prietenii sinceri ai clasei asuprite, măsurile extreme de împotrivire ale exploatatorilor nu pot decît să ne bucure, căci nu de la îndemnuri şi încercări de înduplecare, nu de la şcoala predicilor dulcege sau a declamaţiilor sentenţioase aşteptăm noi creşterea, maturizarea proletariatului pentru putere, ci de la şcoala vieţii, de la şcoala luptei. Pentru a deveni clasă dominantă şi a învinge definitiv burghezia, proletariatul trebuie *să înveţe* acest lucru, deoarece el nu are cum să capete dintr-o dată această pricepere. Iar de învăţat trebuie să înveţe în luptă. Şi numai dintr-o luptă serioasă, dîrză, înverşunată se poate învăţa. Cu cît este mai extremă împotrivirea exploatatorilor, cu atît mai energică, mai hotărîtă, mai necruţătoare, mai victorioasă va fi reprimarea lor de către cei exploataţi. Cu cît vor fi mai variate încercările şi eforturile exploatatorilor de a apăra ceea ce este vechi, cu atît mai repede va învăţa proletariatul să alunge din ultimele ascunzişuri pe duşmanii lui de clasă, să smulgă din rădăcini dominaţia lor, să distrugă chiar şi terenul pe care au putut (şi au trebuit) să crească robia salariată, mizeria maselor, îmbuibarea şi impertinenţa sacului cu bani.

Pe măsură ce creşte împotrivirea burgheziei şi a întreţinuţilor ei, creşte forţa proletariatului şi a ţărănimii care i se alătură. Cei exploataţi se întăresc, se maturizează, cresc, învaţă, scutură de pe grumazul lor pe „bătrînul Adam" al robiei salariate pe măsură ce creşte împotrivirea duşmanilor lor — exploatatorii. Victoria va fi de partea

www.dacoromanica.ro

celor exploataţi, deoarece de partea lor este viaţa, de partea lor este forţa numărului, forţa masei, forţa nesecatelor izvoare a tot ce este plin de abnegaţie, principial, cinstit, a tot ce tinde să meargă înainte, ce se trezeşte la construirea noului, a întregii uriaşe rezerve de energie şi de talente din rîndurile aşa-numitului „popor de rînd", muncitorii şi ţăranii. A lor va fi victoria.

Scris la 24—27 decembrie 1917 (6—9 ianuarie 1918)

Publicat pentru prima oară la 22 ianuarie 1929 în ziarul „Pravda" nr. 18 Semnat: Lenin

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

CUM TREBUIE ORGANIZATĂ ÎNTRECEREA?

Publiciştii burghezi au înnegrit şi înnegresc teancuri întregi de hîrtie pentru a preamări concurenţa, iniţiativa privată şi alte minunate calităţi şi virtuţi ale capitaliştilor şi ale orînduirii capitaliste. Socialiştilor li se aducea învinuirea că nu vor să înţeleagă importanţa acestor virtuţi şi nu ţin seama de „firea omului". În realitate însă, capitalismul a înlocuit de mult mica producţie de mărfuri independentă — în cadrul căreia concurenţa putea să dezvolte pe o scară cît de cît *largă* spiritul întreprinzător, energia, iniţiativa îndrăzneaţă — prin producţia de fabrică, mare şi foarte mare, prin întreprinderi pe acţiuni, prin sindicate şi prin alte monopoluri. În condiţiile unui *astfel* de capitalism, concurenţa înseamnă înăbuşirea cu o nemaipomenită sălbăticie a spiritului întreprinzător, a energiei, a iniţiativei îndrăzneţe, însuşiri pe care le posedă *masa* populaţiei, uriaşa ei majoritate, nouăzeci şi nouă la sută din oamenii muncii. Această concurenţă înseamnă, de asemenea, înlocuirea întrecerii prin escrocherie financiară, nepotism şi servilitate în vîrful piramidei sociale.

Socialismul nu numai că nu înăbuşă întrecerea, dar, dimpotrivă, creează pentru prima oară posibilitatea de a o aplica pe o scară cu adevărat *largă*, în proporţii cu adevărat de *masă*, posibilitatea de a atrage într-adevăr majoritatea oamenilor muncii în arena unei activităţi în care ei pot să se manifeste, să-şi vădească aptitudinile, să dea la iveală talentele care stau ascunse în popor

www.dacoromanica.ro

— acest izvor neînceput — şi pe care capitalismul le apăsa, le strivea şi le înăbuşea cu miile şi cu milioanele.

Acum, cînd la putere se află un guvern socialist, sarcina noastră este să organizăm întrecerea.

Lacheii şi întreţinuţii burgheziei au zugrăvit socialismul ca pe o cazarmă monotonă, uniformă, oficială şi cenuşie. Lacheii sacului cu bani, slugoii exploatatorilor — domnii intelectuali burghezi — făceau din socialism o „sperietoare" pentru popor, pentru acest popor care tocmai în condiţiile capitalismului este osîndit la o viaţă de ocnă şi de cazarmă, la o muncă peste puteri şi plicticoasă, la o viaţă de foamete, de mizerie neagră. Primul pas spre eliberarea oamenilor muncii din această ocnă îl constituie confiscarea pămînturilor moşiereşti, introducerea controlului muncitoresc, naţionalizarea băncilor. Pasul următor va fi naţionalizarea fabricilor şi uzinelor, organizarea obligatorie a întregii populaţii în asociaţii de consum menite să fie totodată şi asociaţii de desfacere a produselor, apoi monopolul statului asupra comerţului cu grîne şi alte articole de primă necesitate.

Abia acum se iveşte posibilitatea pentru manifestarea pe scară largă, cu adevărat de masă, a spiritului întreprinzător, a întrecerii, a iniţiativei îndrăzneţe. Fiecare fabrică din care capitalistul a fost alungat sau cel puţin este ţinut în frîu de un adevărat control muncitoresc, fiecare sat din care moşierul exploatator a fost gonit şi i s-a luat pămîntul constituie acum, şi abia acum, un tărîm pe care omul muncii se va putea manifesta, îşi va putea dezdoi spinarea, va putea ridica fruntea, se va putea simţi om. Pentru prima oară după veacuri de muncă pentru alţii, de muncă silnică în folosul exploatatorilor se iveşte posibilitatea ca omul să muncească *pentru el însuşi*, posibilitatea unei munci bazate pe toate cuceririle tehnicii şi ale culturii moderne.

Desigur, această înlocuire — cea mai grandioasă din istoria omenirii — a muncii înrobite cu munca omului pentru el însuşi nu se poate face fără fricţiuni, fără greutăţi, fără conflicte, fără a se recurge la violenţă împotriva trîntorilor înrăiţi şi a slugilor lor. În această privinţă, nici un muncitor nu-şi face iluzii : căliţi în anii

www.dacoromanica.ro

nesfîrşiţi ai unei munci de ocnaşi în folosul exploatatorilor, călîţi de nenumăratele batjocuri şi umilinţe suferite din partea acestora şi de neagra mizerie îndurată, muncitorii şi ţăranii săraci ştiu că este nevoie de timp pentru *a înfrînge* împotrivirea exploatatorilor. Muncitorii şi ţăranii nu s-au contaminat cîtuşi de puţin de iluziile sentimentale ale domnilor intelectuali, ale întregii mocirle de la „Novaia Jizn" sau ale altora, care „au vociferat" pînă la răguşire împotriva capitaliştilor, „au gesticulat", „au tunat şi fulgerat" împotriva lor, pentru ca acum, cînd s-a ajuns *la fapte,* la punerea în practică a ameninţărilor, *la înlăturarea* capitaliştilor, să se pună pe bocit şi să se comporte ca nişte căţeluşi bătuţi.

Măreaţa înlocuire a muncii înrobite prin munca omului pentru el însuşi, prin munca organizată metodic pe o scară uriaşă, pe scară naţională (într-o anumită măsură şi pe scară internaţională, mondială), cere din partea proletariatului şi a ţărănimii sărace, în afara măsurilor *„militare"* de reprimare a împotrivirii exploatatorilor, şi uriaşe eforturi în domeniul *organizării.* Sarcina de organizare se împleteşte într-un tot indisolubil cu sarcina de reprimare militară necruţătoare a proprietarilor de sclavi de mai ieri (capitaliştii) şi a bandei lor de lachei — domnii intelectuali burghezi. Noi am fost întotdeauna organizatorii şi şefii, noi am comandat întotdeauna — aşa vorbesc şi gîndesc proprietarii de sclavi de mai ieri şi trepăduşii lor din rîndurile intelectualilor — şi vrem să rămînem ce-am fost ; nu vom da ascultare „prostimii", muncitorilor şi ţăranilor, nu ne vom supune lor, ci vom transforma cunoştinţele într-o armă de apărare a privilegiilor sacului cu bani şi a dominaţiei capitalului asupra poporului.

Aşa vorbesc, gîndesc şi acţionează burghezii şi intelectualii burghezi. Din punctul de vedere al *profitorului,* atitudinea lor este explicabilă : şi celor care au trăit de pe urma moşierilor feudali, precum şi celor care le lingeau blidele — popii, conţopiştii, funcţionarii descrişi de Gogol, „intelectualii" care l-au urît pe Belinski — le-a fost „greu" să se despartă de iobăgie. Dar cauza exploatatorilor şi a slugilor lor intelectuale este o cauză pierdută.

www.dacoromanica.ro

Muncitorii şi ţăranii le înfrîng împotrivirea — din păcate, nu încă cu destulă fermitate, hotărîre şi necruţare — *şi le-o vor înfrînge.*

„Ei" cred că „poporul de rînd", muncitorii „de rînd" şi ţăranii săraci nu vor putea face faţă sarcinii măreţe, cu adevărat eroice, în sensul istoric universal al cuvîntului, sarcinii de organizare pe care revoluţia socialistă a pus-o pe umerii oamenilor muncii. „Nu se vor putea lipsi de noi" — se consolează intelectualii deprinşi să-i slujească pe capitalişti şi statul capitalist. Socoteala lor impertinentă nu le va reuşi : chiar de pe acum oamenii culţi se desprind şi trec de partea poporului, de partea oamenilor muncii, dînd o mînă de ajutor la înfrîngerea rezistenţei slugilor capitalului. Iar în rîndurile ţărănimii şi ale clasei muncitoare se găsesc numeroase talente organizatorice, şi aceste talente abia acum încep să devină conştiente de ele însele, abia acum încep să se trezească, să tindă spre o muncă vie, creatoare, măreaţă, să treacă în mod independent la construirea societăţii socialiste.

În prezent, una dintre sarcinile cele mai importante, dacă nu chiar cea mai importantă, este de a da o cît mai largă dezvoltare acestei iniţiative independente a muncitorilor, şi în general a tuturor celor ce muncesc şi sînt exploataţi, în munca lor *organizatorică* creatoare. Trebuie lichidată cu orice preţ vechea prejudecată *absurdă*, barbară, mîrşavă şi ticăloasă, potrivit căreia numai aşa-zisele „clase de sus", numai cei bogaţi sau cei care au trecut prin şcoala claselor bogate ar putea cîrmui statul, ar putea conduce din punct de vedere organizatoric construcţia societăţii socialiste.

Aceasta este o prejudecată. Ea este întreţinută de rutina putredă, de anchilozare, de deprinderile slugarnice şi mai ales de aviditatea murdară a capitaliştilor, interesaţi să guverneze jefuind şi să jefuiască guvernînd. Nu. Muncitorii nu vor uita nici o clipă că ei au nevoie de forţa cunoştinţelor. Rîvna extraordinară la învăţătură pe care o vădesc muncitorii, pe care o vădesc tocmai acum, este o dovadă că în această privinţă nu există şi nu pot exista concepţii greşite în rîndurile proletariatului. Iar munca *de organizare* este accesibilă şi unui muncitor sau ţăran *de rînd*

www.dacoromanica.ro

care ştie carte, se pricepe la oameni şi are experienţă practică. În „prostimea" de care vorbesc de sus şi cu dispreţ intelectualii burghezi, asemenea oameni sînt *extrem de numeroşi*. Clasa muncitoare şi ţărănimea constituie un izvor bogat şi încă neînceput de asemenea talente.

Muncitorii şi ţăranii sînt încă „sfioşi", nu sînt încă deprinşi cu faptul că *ei* reprezintă acum clasa *dominantă*, nu dau încă dovadă de destulă hotărîre. Răsturnarea socială n-a putut crea *dintr-o dată* aceste însuşiri la milioanele şi milioanele de oameni pe care foametea şi mizeria i-au silit toată viaţa să lucreze sub ameninţarea bîtei. Dar forţa Revoluţiei din Octombrie 1917, vitalitatea ei, invincibilitatea ei constau tocmai în faptul că ea *trezeşte* aceste însuşiri, că sfărîmă toate vechile zăgazuri, că rupe vechile cătuşe şi aduce oamenii muncii pe drumul pe care pot să creeze *în mod independent* o viaţă nouă.

Evidenţa şi controlul — aceasta este sarcina economică *de căpetenie* a fiecărui Soviet de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor, a fiecărei asociaţii de consum, a fiecărei asociaţii sau a fiecărui comitet de aprovizionare, a fiecărui comitet de întreprindere sau a fiecărui organ de control muncitoresc în general.

Lupta împotriva vechiului obicei de a privi felul de a munci şi mijloacele de producţie din punctul de vedere al omului înrobit, care se întreabă cum să mai arunce din povară, cum să smulgă măcar o bucăţică *de la burghezie*, această luptă este necesară. Muncitorii înaintaţi, conştienţi, au şi început această luptă, dînd o ripostă hotărîtă noilor veniţi în mediul fabricilor, al căror număr este deosebit de mare în timpul războiului şi care ar vrea să aibă acum faţă de fabrica *poporului*, faţă de fabrica devenită proprietatea poporului, aceeaşi atitudine izvorîtă dintr-un singur gînd : „să smulgă o bucăţică cît mai mare şi să-şi ia tălpăşiţa". În această luptă tot ce este conştient, cinstit, toţi cei care gîndesc din rîndurile ţărănimii şi ale maselor muncitoare vor fi de partea muncitorilor înaintaţi.

Evidenţa şi controlul, *dacă* sînt exercitate de Sovietele de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor, ca putere de stat supremă, sau pe baza directivelor şi împuternicirilor date de *această* putere, evidenţa şi controlul,

www.dacoromanica.ro

exercitate pretutindeni, în mod general, universal, evidenţa şi controlul cantităţii de muncă şi repartiţiei produselor, aceasta este *esenţa* transformărilor socialiste din momentul în care dominaţia politică a proletariatului este realizată şi asigurată.

Evidenţa şi controlul, necesare pentru trecerea la socialism, pot fi numai opera maselor. Numai colaborarea conştiincioasă şi de bunăvoie — colaborare plină de entuziasm revoluţionar — *a masei* muncitorilor şi ţăranilor la acţiunea de evidenţă şi control exercitată *asupra bogătaşilor, a pungaşilor, a trîntorilor şi a huliganilor* poate birui aceste rămăşiţe ale blestematei societăţi capitaliste, aceste lepădături ale omenirii, aceste mădulare putrede şi atrofiate, această molimă, ciumă, plagă pe care capitalismul a lăsat-o moştenire socialismului.

Muncitori şi ţărani, oameni ai muncii şi exploataţi! Pămîntul, băncile, fabricile, uzinele au trecut în proprietatea întregului popor! Luaţi *voi înşivă* în mînă evidenţa şi controlul producţiei şi repartiţiei produselor: acesta, şi *numai* acesta, este drumul care duce la victoria socialismului, aceasta este chezăşia victoriei lui, a victoriei asupra oricărei exploatări, oricăror mizerii şi sărăcii! Căci în Rusia grînele, fierul, lemnul, lîna, bumbacul şi inul ar ajunge pentru toată lumea dacă munca şi produsele ar fi just repartizate, dacă întregul popor ar exercita un control *eficace, practic* asupra repartiţiei, dacă duşmanii poporului, adică bogătaşii, întreţinuţii lor, precum şi pungaşii, trîntorii şi huliganii ar fi învinşi *nu numai* în politică, ci şi în viaţa *economică de zi cu zi*.

Nici o milă faţă de aceşti duşmani ai poporului, faţă de duşmanii socialismului, faţă de duşmanii oamenilor muncii! Război pe viaţă şi pe moarte împotriva bogătaşilor şi întreţinuţilor lor, împotriva intelectualilor burghezi; război pungaşilor, trîntorilor şi huliganilor! Şi unii şi alţii, şi primii şi ultimii, sînt fraţi buni, odraslele capitalismului, fiii societăţii boiereşti şi burgheze, societate în care o mînă de oameni jefuiau şi batjocoreau poporul, în care mizeria şi nevoia împingeau mii şi mii de oameni la huliganism, corupţie, pungăşie, făcîndu-i să-şi piardă aspectul omenesc, societate în care în mod inevitabil în-

www.dacoromanica.ro

colţea în conştiinţa oamenilor muncii dorinţa de a scăpa, fie şi prin înşelăciune, de exploatare, de a se strecura, de a se elibera măcar pentru o clipă de munca ce le inspira silă, de a smulge, în orice chip, cu orice preţ, cel puţin o bucăţică de pîine, numai să nu flămînzească, numai să ştie că ei şi ai lor pot mînca pe săturate.

Bogătaşii şi pungaşii nu sînt decît două feţe ale aceleiaşi medalii, cele două categorii principale de *paraziţi* pe care capitalismul i-a crescut la sînul său, principalii duşmani ai socialismului. Aceşti duşmani trebuie să fie supuşi unei supravegheri speciale din partea întregii populaţii, trebuie să fie loviţi fără cruţare la cea mai mică nerespectare a regulilor şi a legilor societăţii socialiste. În această privinţă, orice slăbiciune, orice şovăială, orice sentimentalism ar constitui cea mai mare crimă faţă de socialism.

Pentru a feri societatea socialistă de aceşti paraziţi, trebuie să organizăm evidenţa şi controlul asupra cantităţii de muncă, asupra producţiei şi repartiţiei produselor, evidenţă şi control exercitate de întregul popor, susţinute în mod voluntar, cu energie şi cu entuziasm revoluţionar de milioanele de muncitori şi ţărani. Iar în vederea organizării acestei evidenţe şi a acestui control, care sînt *întru totul accesibile* şi pe măsura puterilor oricărui muncitor sau ţăran cinstit, inteligent şi cu spirit gospodăresc, trebuie trezite talentele organizatorice care provin din propriile lor rînduri ; trebuie stimulată în rîndurile lor şi organizată pe scară naţională *întrecerea* în obţinerea succeselor de organizare ; trebuie ca muncitorii şi ţăranii să înţeleagă limpede deosebirea dintre sfatul necesar al omului cult şi controlul necesar al muncitorului şi al ţăranului „de rînd" asupra *indolenţei*, atît de frecventă la oamenii „culţi".

Această indolenţă, dezordine, neglijenţă şi lipsă de punctualitate, pripă nervoasă, tendinţa de a înlocui acţiunea prin discuţii şi munca prin vorbărie, înclinarea de a se apuca de toate şi a nu duce nimic pînă la capăt, toate acestea sînt însuşiri ale „oamenilor culţi", care nu se datoresc nicidecum firii lor rele, şi cu atît mai puţin relei-voinţe, ci tuturor obiceiurilor lor de viaţă, condiţiilor

www.dacoromanica.ro

lor de muncă, surmenajului, separației nefirești a muncii intelectuale de cea fizică etc.

Cît privește greșelile, lipsurile, gafele care s-au constatat în cursul revoluției noastre, un rol mare îl au greșelile etc. care rezultă din aceste însușiri regretabile, dar de neînlăturat în momentul de față, ale intelectualilor din mijlocul nostru și, totodată, din *lipsa* unui control suficient exercitat de *muncitori* asupra muncii *organizatorice* a intelectualilor.

Muncitorii și țăranii „se sfiesc" încă, dar ei trebuie să se lepede de acest cusur, și se vor lepăda *cu siguranță*. Este cu neputință să ne lipsim de sfaturile, de îndrumările oamenilor culți, ale intelectualilor, ale specialiștilor. Orice muncitor, orice țăran, oricît de puțin priceput ar fi el, înțelege foarte bine acest lucru, iar intelectualii din mijlocul nostru nu se pot plînge că muncitorii și țăranii nu le acordă destulă atenție și stimă tovărășească. Dar una este sfatul și îndrumarea, și alta organizarea evidenței și controlului *practic*. Intelectualii dau foarte adesea cele mai admirabile sfaturi și îndrumări, dar se vădesc a fi ridicol, *absurd*, rușinos de „stîngaci", de incapabili *să aplice* aceste sfaturi și îndrumări, să înfăptuiască controlul *practic*, astfel ca vorbele să se transforme în fapte.

Iată unde nu ne putem în nici un caz lipsi de ajutorul și *de rolul conducător* al organizatorilor-practicieni ieșiți din „popor", din rîndurile muncitorimii și ale țărănimii muncitoare. „Nu zeii sînt aceia care ard oalele în cuptor" — adevărul acesta trebuie să le intre bine în cap muncitorilor și țăranilor. Ei trebuie să înțeleagă că acum *practica* este totul, că a sosit momentul istoric cînd teoria se transformă în practică, cînd ea e înviorată de practică, e corectată de practică, e verificată prin practică, momentul cînd se dovedesc deosebit de juste cuvintele lui Marx: „fiecare pas de adevărată mișcare e mai important decît o duzină de programe" [86]. Orice pas făcut în vederea frînării și restrîngerii reale și practice a puterii bogătașilor și a pungașilor, în vederea supunerii lor unui control sever și unei evidențe severe este mai important decît o duzină de disertații frumoase pe tema socialismu-

www.dacoromanica.ro

lui. Căci „ce seacă e, amice, orice teorie, dar cît de verde viaţa, cît de aurie“ [89].

Trebuie organizată întrecerea între organizatorii-practicieni ieşiţi din rîndurile muncitorilor şi ale ţăranilor. Trebuie combătută orice tendinţă de a se lucra după şablon şi orice încercare de uniformizare de sus în jos, lucru spre care sînt atît de înclinaţi intelectualii. Nici munca după şablon, nici uniformizarea de sus în jos n-au nimic comun cu centralismul democratic şi socialist. Unitatea în chestiunile fundamentale, capitale, esenţiale nu este ştirbită, ci este asigurată prin *diversitatea* în ceea ce priveşte amănuntele, particularităţile locale, *modul de a trata* problemele, *metodele* de înfăptuire a controlului, *mijloacele* de a stîrpi şi de a face inofensivi paraziţii (bogătaşii şi pungaşii, indolenţii şi istericii din rîndul intelectualilor etc. etc.).

Comuna din Paris a dat o pildă măreaţă de îmbinare a iniţiativei, a independenţei, a libertăţii de mişcare, a desfăşurării energiei de jos cu un centralism acceptat de bunăvoie, străin de orice şablon. Sovietele noastre păşesc pe acelaşi drum. Ele „se sfiesc“ încă, ele nu şi-au desfăşurat încă toate posibilităţile, nu „s-au angrenat“ încă în noua, minunata lor activitate constructivă de creare a orînduirii socialiste. Sovietele trebuie să pornească la lucru cu mai multă îndrăzneală, cu mai multă iniţiativă. Fiecare „comună“ — orice fabrică, orice sat, orice asociaţie de consum şi orice comitet de aprovizionare — trebuie să se manifeste, *luîndu-se la întrecere*, ca organizatori în practică ai evidenţei, ai controlului muncii şi ai repartiţiei produselor. Programul acestei evidenţe şi al acestui control este simplu, limpede, pe înţelesul tuturor : toată lumea să aibă pîine, să poarte încălţăminte solidă şi haine în bună stare, să aibă locuinţe încălzite, să lucreze conştiincios ; nici un pungaş (inclusiv cel care se eschivează de la muncă) să nu se plimbe în libertate, ci să stea în închisoare să-şi execute pedeapsa printr-o muncă forţată dintre cele mai grele ; orice bogătaş care încalcă regulile şi legile socialismului să împărtăşească soarta pungaşului, care trebuie, pe bună dreptate, să fie şi soarta bogătaşului. „Cine nu munceşte să nu mănînce“ — iată

www.dacoromanica.ro

imperativul *practic* al socialismului. Iată ce trebuie organizat *în mod practic*. Iată cu ce fel de succese *practice* trebuie să se mîndrească „comunele" noastre şi organizatorii noştri proveniţi din rîndurile muncitorilor şi ale ţăranilor şi cu atît mai mult din rîndurile intelectualilor (cu atît *mai mult*, cu cît ei *prea* s-au deprins, *prea mult* s-au deprins să se mîndrească cu indicaţiile şi cu rezoluţiile lor generale).

Comunele înseşi, micile nuclee din sate şi oraşe trebuie să elaboreze şi să verifice în practică mii de forme şi de metode de evidenţă şi de control practic asupra bogătaşilor, pungaşilor şi trîntorilor. Diversitatea în acest domeniu este o garanţie de vitalitate, o chezăşie a succesului în atingerea ţelului unic şi comun : acela de *a curăţi* pămîntul rus de toate insectele dăunătoare, de purecii-pungaşi, de ploşniţele-bogătaşe etc. etc. Ici vor fi băgaţi la închisoare vreo zece bogătaşi, vreo duzină de pungaşi, vreo cinci-şase muncitori care se sustrag de la muncă (la fel de huliganic ca şi numeroşi zeţari din Petrograd, mai ales din tipografiile partidului). Colo vor fi puşi să cureţe closetele. Într-alt loc vor primi, după ce îşi vor fi ispăşit pedeapsa, legitimaţii galbene, pentru ca, pînă la îndreptarea lor, tot poporul să-i supravegheze ca pe nişte elemente *dăunătoare*. În altă parte va fi împuşcat pe loc cîte unul la fiecare zece indivizi vinovaţi de trîndăvie. Apoi se vor găsi combinaţii între diferitele mijloace şi se va practica, de pildă, eliberarea condiţionată, pentru a se obţine grabnica îndreptare a elementelor corigibile dintre bogătaşi, intelectualii burghezi, pungaşi şi huligani. Cu cît experienţa generală va fi mai variată, cu atît ea va fi mai eficace şi mai bogată, cu atît succesul socialismului va fi mai sigur şi mai rapid ; cu atît mai uşor practica va elabora — căci numai practica le poate elabora — *cele mai bune* metode şi mijloace de luptă.

În care comună, în care cartier de oraş mare, în care fabrică, în care sat *nu* mai există flămînzi, *nu* mai există şomeri, *nu* mai există trîntori bogaţi, *nu* mai există ticăloşi proveniţi din rîndurile lacheilor burgheziei, sabotori care-şi zic intelectuali ? În care din ele s-a făcut mai mult pentru creşterea productivităţii mun-

www.dacoromanica.ro

cii, pentru construirea unor case noi şi bune destinate oamenilor nevoiaşi, pentru instalarea acestora în casele bogătaşilor, pentru aprovizionarea regulată cu cîte o sticlă cu lapte a fiecărui copil din familiile nevoiaşe ? — iată problemele în jurul cărora trebuie să se desfăşoare *întrecerea* între comune, între comunităţi, între asociaţiile şi întovărăşirile de consum şi de producţie, între Sovietele de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor. Iată terenul de muncă pe care trebuie să se evidenţieze în mod *practic* şi să se ridice pînă la posturi de conducere în stat *talentele organizatorice*. În popor, talentele acestea sînt în număr mare, numai că nu reuşesc să se manifeste. Ele trebuie ajutate să-şi desfăşoare posibilităţile. Ele, *şi numai ele*, vor putea, cu sprijinul maselor, să salveze Rusia, să salveze cauza socialismului.

Scris la 24—27 decembrie 1917 (6—9 ianuarie 1918)

Publicat pentru prima oară la 20 ianuarie 1929 în ziarul „Pravda" nr. 17 Semnat : V. Lenin

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

PROIECT DE DECRET CU PRIVIRE LA COMUNELE DE CONSUM [90]

1
TEZE PRELIMINARE

Proiectele Comisariatului pentru aprovizionare cu privire la „direcţiile aprovizionării", „comitetele de delegaţi" etc., precum şi proiectul C.E.S. cu privire la „cónsiliile economice raionale" [91] ne fac să credem că unificarea acestor organizaţii este necesară.

Tezele preliminare :

(Etwa *) : comitete pentru aprovizionare şi desfacere ?**

Celula de bază trebuie s-o constituie asociaţiile de plasă pentru producţie şi consum (mai bine decît cele pentru achiziţionare şi vînzare etc.), care au rolul şi de comitete pentru aprovizionare şi de organe de desfacere. Delimitarea teritorială a plăşilor ar putea fi modificată în caz de nevoie.

La oraşe, acest rol l-ar putea avea comitetele de cartier sau de stradă.

Dacă vom reuşi să creăm astfel de comitete-celule locale, din unirea lor ar rezulta o reţea capabilă să or-

* — Aproximativ. — *Nota trad.*

** Comitetele pentru aprovizionare şi desfacere de pe lîngă Sovietele de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor.

www.dacoromanica.ro

ganizeze cum se cuvine aprovizionarea întregii populaţii cu toate cele necesare, să organizeze producţia pe scara întregului stat.

În locul acestor „asociaţii" ar putea fi „Sovietele de deputaţi ai muncitorilor şi ţăranilor" cu participarea funcţionarilor comerciali etc. etc.

În vederea reglementării generale a producţiei şi a consumului, fiecare dintre aceste asociaţii sau comitete sau soviete (sau comitete pentru aprovizionare şi desfacere) ar fi împărţite pe secţii sau pe servicii *după felul produselor* destinate desfacerii şi după *felul produselor* destinate aprovizionării (pe lîngă fiecare comitet pentru aprovizionare şi desfacere trebuie să existe un serviciu financiar sau un serviciu care să ţină evidenţa veniturilor şi cheltuielilor băneşti). În cazul cînd li s-ar acorda dreptul de a face impuneri pe venit şi de a credita, fără dobîndă, pe cetăţenii lipsiţi de mijloace, ele ar putea constitui, în condiţiile obligativităţii generale a muncii, o celulă a societăţii socialiste. Băncile de plasă ar trebui contopite în acest caz cu casele de economii ale statului, transformîndu-le într-o contabilitate generală de stat, într-o totalizare a registrelor de venituri şi cheltuieli ale statului.

Transportul produselor, precum şi vînzarea-cumpărarea lor s-ar admite în acest caz *numai* de la un comitet pentru aprovizionare şi desfacere la altul, interzicîndu-se orice desfacere individuală. Produsele s-ar putea vinde din depozitele centrale şi unor persoane particulare, pe baza unor adeverinţe eliberate de comitetele pentru aprovizionare şi desfacere de plasă (în general din „veriga de bază", din veriga de jos), cu condiţia ca aceste vînzări să fie trecute în registrele comitetelor pentru aprovizionare şi desfacere de plasă etc. (în afară de cele efectuate în cadrul unor unităţi mici, precum şi de cumpărarea unor lucruri mărunte). Nu se vor admite nici un fel de transporturi de produse fără o adeverinţă din partea comitetului pentru aprovizionare şi desfacere.

www.dacoromanica.ro

Aceasta ar reprezenta
o unificare a comisariatelor pentru agricultură
pentru comerţ şi industrie
pentru problemele muncii
pentru aprovizionare
şi a C.E.S.
şi a comisariatului pentru finanţe
şi pentru căile de comunicaţie

N.B. :
„Comitete pentru aprovizionare şi desfacere" : de plasă, judeţene, guberniale, regionale (ΣΣ* = C.E.S.)
secţiile lor : Centrala ţesăturilor, Centrala zahărului, Centrala cărbunelui etc. (ΣΣ = C.E.S.), Centrala băncilor etc.

N.B. :
La oraşe, cartierele avute (sau cele cu vile luxoase din afara oraşului etc.), acele cartiere etc. în care procentul de muncitori şi ţărani este mai mic de 60%, să zicem, ar trebui subordonate unor emisari din partea Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor.

2

PROIECT DE DECRET

Războiul provocat de lupta dintre capitalişti pentru împărţirea prăzii obţinute prin jaf a dus la o ruină nemaipomenită. Specula criminală şi goana după îmbogăţire, îndeosebi în rîndurile claselor avute, au agravat şi mai mult această ruină, au făcut ca sute de mii şi milioane de oameni să fie supuşi la chinurile foametei şi ale şomajului. Necesitatea unor măsuri excepţionale în vederea ajutorării înfometaţilor şi a unei lupte necruţătoare împotriva speculanţilor determină guvernul muncitorilor şi ţăranilor să introducă ca lege a Republicii ruse următoarele reguli :

* — Summa summarum. — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

Toţi cetăţenii statului trebuie să facă parte dintr-o asociaţie locală de consum (sătească, de plasă, de cătun sau care grupează o anumită parte din oraş, o parte din stradă etc.).

Gruparea familiilor în asociaţiile de consum este liberă, cu singura restricţie că cel puţin 2/3 din numărul familiilor din fiecare asociaţie trebuie să facă parte din clasele neavute (adică să fie muncitori, ţărani care nu folosesc de loc munca salariată etc.).

În afară de achiziţionarea şi de repartiţia produselor, fiecare asociaţie de consum are în atribuţia sa desfacerea produselor locale. Asociaţiile de consum sînt conduse de *comitete pentru aprovizionare*, şi nici un fel de transport de produse nu este îngăduit fără o adeverinţă scrisă din partea comitetului pentru aprovizionare respectiv.

Asociaţiile de consum existente se naţionalizează, fiind obligate să cuprindă în cadrul lor absolut întreaga populaţie din localitatea respectivă.

Persoanele particulare pot cumpăra produse nu numai din depozitul local, ci şi din depozitele centrale, dar numai cu condiţia ca acest lucru să fie consemnat în registrele asociaţiei locale de consum.

Transportul şi vînzarea-cumpărarea produselor fără o adeverinţă eliberată de comitetul pentru aprovizionare se pedepseşte cu confiscarea întregii averi a celui vinovat, cu cel puţin 6 luni închisoare şi cu trimiterea la muncă forţată.

Adeverinţele pentru transportul şi vînzarea-cumpărarea produselor trebuie să fie întocmite în două exemplare, semnate de cel puţin trei membri din consiliul de conducere al comitetului pentru aprovizionare respectiv şi cu obligaţia ca unul dintre exemplare să fie păstrat în arhiva consiliului de conducere.

În fiecare adeverinţă trebuie să se indice: ce asociaţie de consum trimite produsele şi cărei asociaţii îi sînt destinate.

Oficiile telegrafice urmează să transmită cu precădere telegramele expediate de comitetele pentru aprovizionare.

www.dacoromanica.ro

Toate comitetele pentru aprovizionare acţionează sub controlul şi după indicaţiile Sovietelor locale de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor.

Prin asociaţia de consum respectivă, fiecare este liber să-şi procure orice produse, fără nici o restricţie, cu excepţia restricţiilor care pot fi introduse în ceea ce priveşte importul produselor din străinătate.

Produsele destinate desfacerii se predau în mod obligatoriu comitetului local pentru aprovizionare, la preţuri libere, cu excepţia cazurilor cînd sînt stabilite prin lege preţuri fixe. Banii cuveniţi pentru plata produselor se vor trece în contul curent al proprietarului la sucursala locală (sătească, de plasă, orăşenească, de fabrică etc.) a Băncii naţionale.

Fiecare Soviet de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor este obligat să formeze grupuri de controlori, revizori şi instructori care să sprijine populaţia în organizarea asociaţiilor de consum (comitete pentru aprovizionare) şi să le verifice gestiunea acestora, precum şi, în general, să le sprijine în activitatea lor.

Instrucţiunile cu privire la modul în care comitetele pentru aprovizionare trebuie să-şi conducă gestiunea şi să-şi ţină corespondenţa se vor publica separat.

Scris la 24—27 decembrie 1917 (6—9 ianuarie 1918)

Publicat pentru prima oară la 22 ianuarie 1929 în ziarul „Izvestiia C.E.C." nr. 18

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

HOTĂRÎREA CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI CU PRIVIRE LA RĂSPUNSUL DAT DE RADĂ CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI

Consiliul Comisarilor Poporului consideră că răspunsul Radei este atît de vag şi de evaziv, încît reprezintă aproape o insultă. Principalul izvor de divergenţe cu Rada l-a constituit împrejurarea indicată în mod limpede de Consiliul Comisarilor Poporului în prima sa adresă către Radă, în care-i propunea tratative de pace *. Şi anume, în această adresă se spunea că sprijinul direct sau indirect pe care Rada îl acordă kalediniştilor constituie pentru noi un motiv indiscutabil pentru a porni operaţii militare împotriva Radei. În jurul lui Kaledin se grupează elementele contrarevoluţionare din rîndurile moşierilor şi ale burgheziei, adunate din toate colţurile Rusiei. Împotriva lui Kaledin este în mod vădit majoritatea ţăranilor şi a căzăcimii muncitoare, chiar şi de pe Don. Recunoaşterea Puterii sovietice de către majoritatea populaţiei din Rusia, şi în primul rînd de către majoritatea maselor muncitoare ale tuturor naţiunilor, este un fapt evident pentru toată lumea. Chiar în Ucraina, mişcarea revoluţionară a claselor de oameni ai muncii ucraineni pentru trecerea deplină a puterii în mîna Sovietelor ia proporţii din ce în ce mai mari şi promite ca într-un viitor apropiat să repurteze victoria asupra burgheziei ucrainene.

Faptul că Rada ocoleşte răspunsul la întrebarea dacă încetează sau nu să mai sprijine, direct sau indirect, pe kalediniști zădărniceşte tratativele de pace începute şi face ca asupra Radei să cadă întreaga răspundere pentru con-

* Vezi volumul de faţă, p. 149—151. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

tinuarea războiului civil, care a fost început de clasele burgheze ale diferitelor naţiuni şi care nu are nici cei mai mici sorţi de izbîndă, pentru că majoritatea covîrşitoare a muncitorilor, ţăranilor şi armatei sînt în mod hotărît pentru republica sovietică socialistă.

Cît despre revendicările naţionale ale ucrainenilor cu privire la independenţa republicii lor populare, la dreptul ei de a cere relaţii federative, ele sînt pe de-a-ntregul recunoscute de Consiliul Comisarilor Poporului şi nu dau loc la nici un fel de controverse.

Scris la 30 decembrie 1917 (12 ianuarie 1918)

Publicat la 31 decembrie 1917 (13 ianuarie 1918) în ziarele „Pravda" nr. 227 şi „Izvestiia C.E.C." nr. 264

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

PROIECT DE REZOLUŢIE A C.C. AL P.M.S.D.(b) DIN RUSIA CU PRIVIRE LA EXCLUDEREA LUI S. A. LOZOVSKI DIN PARTID

Rezoluţia C.C. al P.M.S.D.(bolşevic) din Rusia

Avînd în vedere că

1) tov. Lozovski, chiar de la începutul Revoluţiei din Octombrie, expune concepţii în totală divergenţă cu cele ale partidului şi cu punctul de vedere al proletariatului revoluţionar în general, dar identice în esenţă cu negarea mic-burgheză a dictaturii proletariatului ca perioadă nenecesară de trecere la socialism ;

2) prin declaraţiile publicate la...* noiembrie în ziarul „Novaia Jizn", care a trecut de partea burgheziei, tov. Lozovski a stîrnit indignarea generală nu numai a tuturor oamenilor de partid, dar şi a muncitorilor conştienţi în general [92], iar hotărîrea C.C. al P.M.S.D.R. cu privire la excluderea tov. Lozovski din partid, adoptată imediat după publicarea acestor declaraţii, nu a fost dată publicităţii şi nici nu a fost aplicată numai pentru că unii tovarăşi şi-au exprimat speranţa că oscilările tovarăşului Lozovski reprezintă un fenomen vremelnic, care se datoreşte numai incapacităţii lui de a înţelege dintr-o dată importanţa revoluţiei istorice, care s-a petrecut cu o neobişnuită repeziciune ;

3) speranţa tovarăşilor care au vrut să acorde tov. Lozovski timp pentru a înţelege importanţa revoluţiei săvîrşite nu s-a confirmat, şi întreaga comportare politică a tov. Lozovski în general, precum şi articolele publicate

* În manuscrisul lui V. I. Lenin este lăsat loc pentru dată. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

de el în nr. 7 şi 8 ale revistei „Professionalnîi Vestnik“ [93] în special dovedesc totala divergenţă a acestui tovarăş cu principiile de bază ale socialismului privitoare la rolul proletariatului în revoluţia socialistă ;

4) apartenenţa la partid a unui om care ocupă un post important în mişcarea sindicală şi care introduce o pervertire burgheză nemaipomenită în această mişcare nu numai că compromite partidul şi face imposibilă orice muncă de organizare în mediul proletar, dar aduce un uriaş prejudiciu practic sarcinii imediate de organizare a producţiei socialiste de către sindicate ;

5) nu este posibil să activăm împreună în acelaşi partid cu un om care nu a înţeles necesitatea dictaturii proletariatului, recunoscută de programul partidului nostru, cu un om care nu a înţeles că fără această dictatură, adică fără reprimarea împotrivirii exploatatorilor, reprimare sistematică, fără cruţare, care nu se opreşte în faţa nici unei formule burghezo-democratice, nu se poate concepe nu numai o revoluţie socialistă, dar nici măcar o revoluţie consecvent democratică, nu se pot concepe nici un fel de măsuri serioase de luptă împotriva crizei şi ruinei provocate de război ;

6) nu este posibil să activăm împreună în acelaşi partid cu un om care neagă sarcinile socialiste ale proletariatului ce a cucerit puterea politică, cu un om care neagă datoria sindicatelor de a-şi asuma funcţii de stat şi de a traduce în viaţă, cu cea mai mare energie şi cu hotărîre plină de abnegaţie, reorganizarea socialistă a producţiei şi a repartiţiei produselor pe scara întregului stat ; —

— avînd în vedere toate acestea, C.C. al P.M.S.D.R. a hotărît : tovarăşul Lozovski să fie exclus din rîndurile P.M.S.D.(bolşevic) din Rusia şi să se dea fără întîrziere publicităţii această hotărîre.

Scris la 30 decembrie 1917 (12 ianuarie 1918)

Publicat în 1959 în „Culegeri din Lenin“, vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

HOTĂRÎREA C.C.P.
CU PRIVIRE LA LUPTA ÎMPOTRIVA LUI KALEDIN

1
HOTĂRÎREA C.C.P.

Consiliul Comisarilor Poporului salută măsurile hotărîte luate de tov. Antonov în lupta împotriva kalediniştilor şi a complicilor lor şi hotărăşte, totodată, că comandantul trupelor are dreptul să aplice împotriva capitaliştilor şi a sabotorilor care ameninţă să provoace şomaj şi foamete măsuri represive mergînd pînă la condamnarea celor vinovaţi la muncă forţată în mine.

2
COMPLETARE LA HOTĂRÎREA C.C.P.

De îndată ce crearea tribunalelor revoluţionare va fi posibilă, acestea vor examina de urgenţă fiecare caz de trimitere la muncă forţată şi, de la caz la caz, vor decide fie termenul de condamnare la muncă forţată, fie eliberarea celor arestaţi.

Au fost scrise: hotărîrea la 30 decembrie 1917 (12 ianuarie 1918); completarea la hotărîre — la 1 (14) ianuarie 1918

Au fost publicate pentru prima oară: hotărîrea în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV; completarea la hotărîre în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

CUVÎNTARE ROSTITĂ LA PLECAREA PRIMELOR EŞALOANE ALE ARMATEI SOCIALISTE 1 (14) IANUARIE 1918 [94]

SCURTA RELATARE APARUTĂ IN PRESA

Tovarăşi, salut în persoana voastră hotărîrea proletariatului rus de a lupta pentru triumful revoluţiei ruse, pentru triumful măreţelor ei lozinci nu numai în ţara noastră, ci şi în rîndurile popoarelor din lumea întreagă. Salut în persoana voastră pe primii eroi-voluntari ai armatei socialiste, care vor crea o puternică armată revoluţionară. Această armată este chemată ca, împotriva tuturor duşmanilor poporului, care folosesc acum toate mijloacele pentru a duce la pieire revoluţia, să apere cuceririle revoluţiei, puterea noastră populară, Sovietele de deputaţi ai soldaţilor, muncitorilor şi ţăranilor, întreaga nouă orînduire cu adevărat democratică. Aceşti duşmani sînt capitaliştii din lumea întreagă, care în momentul de faţă organizează o campanie împotriva revoluţiei ruse, revoluţie care aduce izbăvire tuturor oamenilor muncii. Trebuie să arătăm că sîntem o forţă capabilă să învingă toate piedicile care stau în calea revoluţiei mondiale. Tovarăşii care pleacă pe front trebuie să-i sprijine pe cei slabi, să inspire fermitate celor care şovăie şi să însufleţească prin exemplul lor personal pe toţi cei obosiţi. Popoarele se trezesc şi aud chemarea înflăcărată a revoluţiei noastre, şi în curînd nu vom mai fi singuri, în armata noastră se vor încadra forţe proletare din alte ţări. (Cuvintele tovarăşului Lenin au fost întîmpinate cu strigăte de salut

www.dacoromanica.ro

şi cu aplauze care nu mai conteneau... În sunetele „Internaţionalei", voluntarii armatei socialiste l-au condus pe tovarăşul Lenin pînă la automobil.)

„Pravda" nr. 3 (ediţia de seară) din 17 (4) ianuarie 1918

Se tipăreşte după textul apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

CU PRIVIRE LA NORMELE DE RETRIBUIRE A PERSOANELOR CU FUNCŢII DE RĂSPUNDERE

PROIECT DE HOTĂRIRE A C.C.P. [95]

În legătură cu interpelarea tov. Şleapnikov cu privire la normele de retribuire a persoanelor cu funcţii de răspundere, C.C.P. hotărăşte :

1) să se confirme că decretul prin care s-a stabilit salariul lunar de 500 de ruble pentru membrii Consiliului Comisarilor Poporului reprezintă o normă *aproximativă* pentru cele mai mari salarii ; decretul nu prevede însă interdicţia de a se plăti mai mult specialiştilor ;

2) să se reamintească că decretul C.C.P. prevede luarea unor măsuri revoluţionare pentru reducerea salariilor exagerat de ridicate [96] ;

3) să se propună tuturor comisarilor poporului să prezinte fără întîrziere rapoarte în care să se arate ce anume s-a făcut în direcţia aplicării acestui decret ;

4) să se propună comisarului pentru finanţe să prezinte un raport în care să arate dacă s-au luat măsuri energice pentru perceperea impozitului pe venit şi împotriva sustragerii de la plata acestui impozit ;

5) să se propună Sovietelor locale de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor să ia măsuri mai energice pentru perceperea impozitelor excepţionale pe veniturile exagerat de mari.

Scris la 2 (15) ianuarie 1918

Publicat pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

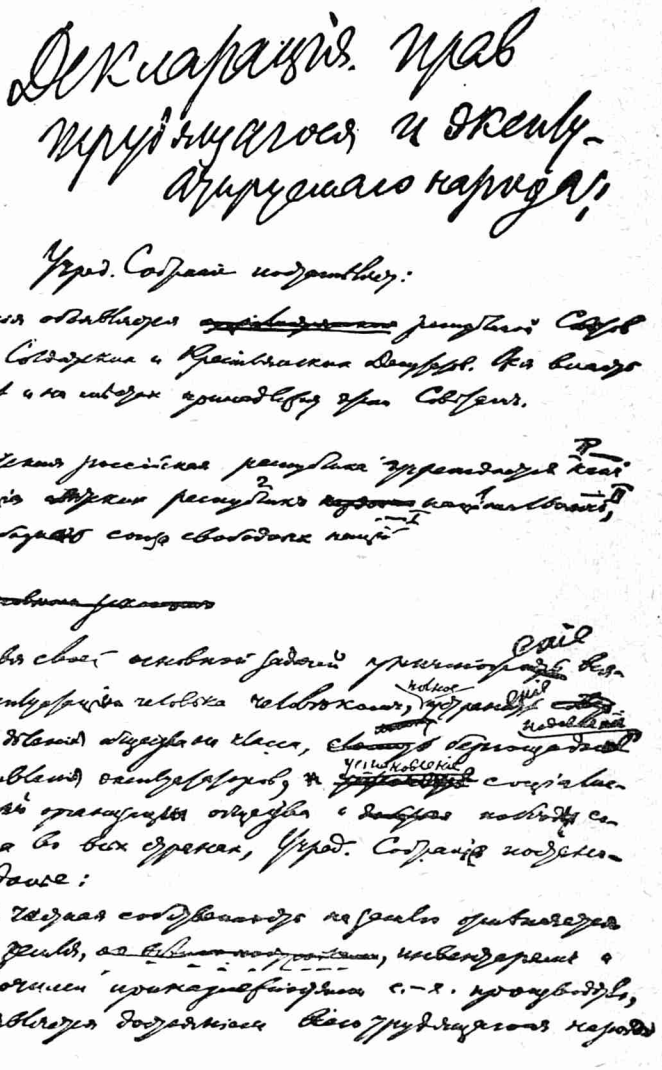

Prima pagină a manuscrisului lui V. I. Lenin „Declarația drepturilor poporului muncitor și exploatat". — Începutul lunii ianuarie 1918

Micșorat

www.dacoromanica.ro

DECLARAŢIA DREPTURILOR POPORULUI MUNCITOR ŞI EXPLOATAT [97]

Adunarea constituantă hotărăşte :

I. 1. Rusia este declarată republică a Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor. Toată puterea centrală şi locală aparţine acestor Soviete.

2. Republica Sovietică Rusă se constituie pe baza unirii libere a unor naţiuni libere, ca federaţie a Republicilor Sovietice naţionale.

II. Fixîndu-şi ca sarcină principală desfiinţarea oricărei exploatări a omului de către om, înlăturarea totală a împărţirii societăţii în clase, reprimarea fără cruţare a împotrivirii exploatatorilor, statornicirea organizării socialiste a societăţii şi victoria socialismului în toate ţările, Adunarea constituantă hotărăşte de asemenea :

1. Proprietatea privată asupra pămîntului este desfiinţată. Întregul pămînt, împreună cu toate construcţiile, inventarul şi celelalte accesorii ale producţiei agricole, este declarat bun al întregului popor muncitor.

2. Se confirmă legea sovietică cu privire la controlul muncitoresc şi la Consiliul economic superior, în scopul de a asigura puterea poporului muncitor asupra exploatatorilor şi ca prim pas spre trecerea deplină a fabricilor, uzinelor, minelor, căilor ferate şi celorlalte mijloace de producţie şi de transport în proprietatea statului muncitoresc-ţărănesc.

3. Se confirmă trecerea tuturor băncilor în proprietatea statului muncitoresc-ţărănesc, aceasta fiind

www.dacoromanica.ro

una dintre condiţiile eliberării maselor muncitoare de sub jugul capitalului.

4. În vederea desfiinţării păturilor parazitare ale societăţii, se introduce obligativitatea generală a muncii.

5. În scopul de a asigura maselor muncitoare puterea deplină şi de a înlătura orice posibilitate de restaurare a puterii exploatatorilor, se decretează înarmarea oamenilor muncii, formarea unei armate roşii socialiste a muncitorilor şi ţăranilor şi dezarmarea totală a claselor avute.

III. 1. Exprimîndu-şi hotărîrea nestrămutată de a smulge omenirea din ghearele capitalului financiar şi ale imperialismului, care au scăldat pămîntul în sînge în acest război, cel mai criminal dintre toate, Adunarea constituantă se raliază întru totul la politica Puterii sovietice, politică ce constă în ruperea tratatelor secrete, în organizarea fraternizării celei mai largi cu muncitorii şi ţăranii armatelor care se luptă astăzi între ele şi în obţinerea cu orice preţ, prin măsuri revoluţionare, a unei păci democratice între popoare, fără anexiuni şi fără contribuţii, pe baza liberei autodeterminări a naţiunilor.

2. În acelaşi scop, Adunarea constituantă stăruie să se rupă definitiv cu politica barbară a civilizaţiei burgheze, care a întemeiat bunăstarea exploatatorilor aparţinînd cîtorva naţiuni alese pe înrobirea populaţiei muncitoare de sute de milioane de suflete din Asia, din colonii în general şi din ţările mici.

Adunarea constituantă salută politica Consiliului Comisarilor Poporului, care a proclamat deplina independenţă a Finlandei, a început retragerea trupelor din Persia şi a proclamat dreptul Armeniei de liberă autodeterminare [98].

3. Adunarea constituantă consideră legea sovietică cu privire la anularea împrumuturilor contractate de guvernele ţarului, moşierilor şi burgheziei ca o primă lovitură dată capitalului internaţional bancar, financiar, şi îşi exprimă convingerea că Puterea sovietică va merge cu fermitate pe acest drum pînă la victoria deplină a insurecţiei internaţionale a muncitorilor împotriva jugului capitalului.

www.dacoromanica.ro

IV. Fiind aleasă pe baza listelor întocmite de partide înainte de Revoluţia din Octombrie, cînd poporul nu putea încă să se ridice în întreaga lui masă împotriva exploatatorilor, cînd poporul nu cunoştea încă întreaga forţă a împotrivirii opuse de aceştia în apărarea privilegiilor lor de clasă, cînd poporul nu pornise încă în mod practic la construirea societăţii socialiste, Adunarea constituantă consideră că chiar şi din punct de vedere formal ar fi fundamental greşit să se opună pe sine Puterii sovietice.

Iar din punctul de vedere al fondului, Adunarea constituantă consideră că în prezent, în momentul luptei finale a poporului împotriva exploatatorilor săi, pentru exploatatori nu poate fi loc în nici unul dintre organele puterii. Puterea trebuie să aparţină în întregime şi exclusiv maselor muncitoare şi reprezentanţei lor, învestite cu depline puteri, Sovietele de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor.

Sprijinind Puterea sovietică şi decretele Consiliului Comisarilor Poporului, Adunarea constituantă consideră că misiunea ei se limitează la stabilirea bazelor fundamentale ale transformării socialiste a societăţii.

Totodată, în tendinţa de a crea o uniune cu adevărat liberă şi liber consimţită, şi deci cu atît mai strînsă şi mai trainică, a claselor de oameni ai muncii ale tuturor naţiunilor din Rusia, Adunarea constituantă îşi limitează sarcina la stabilirea principiilor fundamentale ale federaţiei Republicilor Sovietice din Rusia, lăsînd muncitorilor şi ţăranilor fiecărei naţiuni libertatea de a hotărî în mod independent, la propriul lor congres sovietic, învestit cu depline puteri, dacă vor, şi pe ce baze, să participe la guvernul federal şi la celelalte instituţii sovietice federale.

Scris în ianuarie, nu mai tîrziu de 3 (16), 1918

Publicat la 4(17) ianuarie 1918 în ziarele „Pravda" nr. 2 şi „Izvestiia C.E.C." nr. 2

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

CĂTRE CONGRESUL GENERAL AL ARMATEI ÎN LEGĂTURĂ CU DEMOBILIZAREA ARMATEI

Dragi tovarăşi!

Tovarăşul Podvoiski mi-a transmis propunerea dv. şi vă rog să mă scuzaţi şi să nu interpretaţi greşit faptul că sînt nevoit să mă mulţumesc să vă răspund printr-o scrisoare. Salut cu căldură convingerea dv. că, date fiind greutăţile momentului prin care trecem şi în pofida acestor greutăţi, *dv. veţi îndeplini cu succes măreaţa sarcină a creării unei armate socialiste.* Noi trecem, poate, printr-una dintre perioadele critice ale revoluţiei, cînd Puterea sovietică este ameninţată atît de duşmanul din afară — imperialiştii din Germania şi din alte ţări —, cît şi de duşmanul dinăuntru — contrarevoluţia, care s-a ascuns în spatele lozincii „toată puterea în mîna Adunării constituante".

Vom birui şi această criză. În această privinţă nu încape nici umbră de îndoială! Puterea cucerită de Soviete va rămîne a Sovietelor. Revoluţia socialistă a început. Ea va merge mai departe spre victorie, atît în Rusia cît şi în lumea întreagă.

Cu cele mai sincere urări de succes şi de voie bună în muncă.

Al. dv., *Lenin*

(Scrisoarea este întîmpinată cu aplauze puternice şi prelungite.)

Scris la 3 (16) ianuarie 1918

Publicat pentru prima oară la 6 (19) ianuarie 1918 în ziarul „Armiia i Flot Rabocei i Krestianskoi Rosii" nr. 4

Se tipăreşte după textul apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

CONVORBIRE PRIN FIR DIRECT CU L. D. TROŢKI, PREŞEDINTELE DELEGAŢIEI SOVIETICE LA CONFERINŢA DE PACE DE LA BREST-LITOVSK 3 (16) IANUARIE 1918

1

— La aparat e Lenin. Chiar acum am primit scrisoarea dv. specială. Stalin lipseşte şi n-am putut încă să i-o arăt. Planul dv. mi se pare acceptabil. Dar nu s-ar putea ca adoptarea lui definitivă să fie puţin amînată şi hotărîrea definitivă să fie luată după şedinţa specială a C.E.C. care va avea loc aici ? De îndată ce se va înapoia Stalin, îi voi arăta şi lui scrisoarea.

Lenin

2

— Înainte de a răspunde la întrebarea dv., aş vrea să mă sfătuiesc mai întîi cu Stalin. Astăzi pleacă spre dv. delegaţia C.E.C. ucrainean de la Harkov, care m-a încredinţat că Rada de la Kiev e pe ducă.

Lenin

3

Chiar acum a sosit Stalin, vom discuta împreună şi vă vom da imediat răspunsul nostru comun.

Lenin

4

Transmiteţi lui Troţki. Rugăm să se înţeleagă asupra unei întreruperi şi să vină la Petrograd.

Lenin. Stalin

Publicat pentru prima oară în 1929 în revista „Proletarskaia Revoliuţiia" nr. 5

Se tipăreşte după banda de telegraf

www.dacoromanica.ro

HOTĂRÎREA C.E.C. DIN RUSIA DIN 3 (16) IANUARIE 1918

Pe baza tuturor cuceririlor Revoluţiei din Octombrie şi în conformitate cu Declaraţia poporului muncitor şi exploatat adoptată în şedinţa de la 3 ianuarie a.c. a Comitetului Executiv Central, în Republica rusă întreaga putere aparţine Sovietelor şi instituţiilor sovietice. De aceea, orice încercare, indiferent de persoana sau de instituţia care ar face-o, de a-şi atribui o funcţie sau alta a puterii de stat va fi considerată ca o acţiune contrarevoluţionară. Orice încercare de acest fel va fi reprimată prin toate mijloacele de care dispune Puterea sovietică, inclusiv folosirea forţei armate.

„Pravda" nr. 2 din 17 (4) ianuarie 1918 şi „Izvestiia C.E.C." nr. 2 din 4 ianuarie 1918

Se tipăreşte după textul apărut în ziarul „Pravda"

www.dacoromanica.ro

DECLARAŢIA FRACŢIUNII P.M.S.D.(BOLŞEVIC) DIN RUSIA CITITĂ LA ŞEDINŢA ADUNĂRII CONSTITUANTE DIN 5 (18) IANUARIE 1918 [99]

Uriaşa majoritate a Rusiei muncitoare — muncitorii, ţăranii, soldaţii — au cerut Adunării constituante să recunoască cuceririle Marii Revoluţii din Octombrie, decretele sovietice cu privire la pămînt, la pace, cu privire la controlul muncitoresc şi în primul rînd să recunoască puterea Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor. C.E.C. din Rusia, îndeplinind voinţa acestei uriaşe majorităţi a claselor de oameni ai muncii din Rusia, a cerut Adunării constituante să considere această voinţă ca fiind obligatorie pentru ea. Dar majoritatea Adunării constituante, fiind de acord cu pretenţiile burgheziei, a respins această cerinţă, aruncînd o sfidare întregii Rusii muncitoare.

În Adunarea constituantă majoritatea o are partidul socialiştilor-revoluţionari de dreapta, partidul lui Kerenski, Avksentiev, Cernov. Acest partid, care se intitulează socialist şi revoluţionar, se află în fruntea luptei duse de elementele burgheze împotriva revoluţiei muncitoreşti şi ţărăneşti şi în fapt este un partid burghez şi contrarevoluţionar.

În compoziţia ei actuală, Adunarea constituantă reprezintă rezultatul raportului de forţe care s-a creat înainte de Marea Revoluţie din Octombrie. Actuala majoritate contrarevoluţionară a Adunării constituante, aleasă pe baza listelor de partid învechite, este expresia zilei de ieri a revoluţiei şi încearcă să se pună de-a curmezişul mişcării muncitoreşti şi ţărăneşti.

www.dacoromanica.ro

Dezbaterile, care au durat o zi întreagă, au arătat în mod concret că, întocmai ca pe timpul lui Kerenski, partidul socialiştilor-revoluţionari de dreapta hrăneşte poporul cu promisiuni, promiţîndu-i în vorbă marea cu sarea şi hotărînd în fapt să lupte împotriva puterii Sovietelor de muncitori, ţărani şi soldaţi, împotriva măsurilor socialiste, împotriva trecerii fără răscumpărare în mîna ţăranilor a pămîntului şi a întregului inventar, împotriva naţionalizării băncilor, împotriva anulării datoriilor de stat.

Întrucît noi nu vrem să acoperim nici pentru o clipă crimele duşmanilor poporului, declarăm că părăsim Adunarea constituantă, urmînd ca Puterea sovietică să ia o hotărîre definitivă în problema atitudinii faţă de partea contrarevoluţionară a Adunării constituante.

„Pravda" nr. 5 (ediţia de seară) din 19 (6) ianuarie 1918

Se tipăreşte după textul apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

OAMENI DE PE LUMEA CEALALTĂ

„Mi-am pierdut zadarnic ziua, prieteni". Aşa sună o veche maximă latină, care fără să vrei îţi vine în minte cînd te gîndeşti cum a fost pierdută ziua de 5 ianuarie.

După o muncă sovietică, vie, adevărată printre muncitori şi ţărani care fac *treabă*, taie pădurea şi smulg rădăcinile exploatării moşiereşti şi capitaliste, deodată am fost nevoiţi să ne transportăm în „altă lume", să avem de-a face cu un fel de apariţii de pe lumea cealaltă, din lagărul burgheziei şi al acoliţilor, lingăilor, slugoilor şi al apărătorilor ei, cu voie şi fără voie, conştienţi şi inconştienţi. Din lumea luptei maselor muncitoare şi a organizaţiei lor sovietice împotriva exploatatorilor — în lumea frazelor dulcegi, a declamaţiilor pomădate, lipsite de conţinut, a unor nesfîrşite promisiuni, care se bazau, ca şi înainte, pe politica de conciliere cu capitaliştii.

Ai fi zis că, din nebăgare de seamă sau din greşeală, istoria şi-a întors ceasul înapoi, şi în loc de luna ianuarie 1918 ne-am trezit pentru o zi în mai sau iunie 1917 !

Este îngrozitor ! Dintr-o lume de oameni vii să nimereşti în societatea unor cadavre, să respiri duhoare de cadavru, să asculţi aceleaşi mumii ale frazeologiei „sociale", louis-blanciste, pe Cernov şi Ţereteli, e de nesuportat.

A avut dreptate tov. Skvorţov cînd, în cîteva fraze scurte, bine dăltuite, simple, calme şi totodată necruţător de tăioase, a spus socialiştilor-revoluţionari de dreapta : „Între noi totul s-a sfîrşit. Noi ducem pînă la capăt Re-

www.dacoromanica.ro

voluţia din Octombrie împotriva burgheziei. Noi sîntem de o parte a baricadei, iar voi de cealaltă".

Iar drept răspuns — torentele de fraze foarte, foarte netede ale lui Cernov şi Ţereteli, care ocolesc cu grijă numai (numai !) o singură problemă, problema Puterii sovietice, a Revoluţiei din Octombrie. „Să nu fie război civil, să nu fie sabotaj", descîntă Cernov revoluţia în numele socialiştilor-revoluţionari de dreapta. Iar socialiştii-revoluţionari de dreapta, care timp de şase luni — din iunie 1917 pînă în ianuarie 1918 — au dormit parcă somnul celor drepţi, se ridică şi aplaudă cu înverşunare, cu îndărătnicie. Într-adevăr e atît de uşor şi atît de plăcut să rezolvi problemele revoluţiei prin descîntece. „Să nu fie război civil, să nu fie sabotaj, toată lumea să recunoască Adunarea constituantă". În fond prin ce se deosebeşte aceasta de descîntecul : muncitorii şi capitaliştii să trăiască în bună pace ? Absolut prin nimic. Kaledinii şi Reabuşinskii, împreună cu prietenii lor imperialişti din toate ţările, nu vor dispărea şi nu-şi vor schimba politica nici în urma descîntecelor dulceagului nostru bard Cernov, nici în urma poveţelor plicticoase, citite parcă dintr-o carte confuză, superficială, plină de denaturări, ale lui Ţereteli.

Ori îi învingem pe Kaledini şi pe alde Reabuşinski, ori abandonăm revoluţia. Ori victoria în războiul civil împotriva exploatatorilor, ori pieirea revoluţiei. Aşa s-a pus problema în *toate* revoluţiile, şi în cea engleză din secolul al XVII-lea, şi în cea franceză din secolul al XVIII-lea, şi în cea germană din secolul al XIX-lea. Cum se poate oare concepe că în revoluţia rusă din secolul al XX-lea problema s-ar pune *altfel ?* Cum ar fi cu putinţă ca lupii să devină miei ?

Ţereteli şi Cernov nu se gîndesc nici un pic, nu vădesc nici cea mai mică dorinţă de a recunoaşte existenţa luptei de clasă, care nu întîmplător, nu dintr-o dată, nu din capriciul sau din reaua-voinţă a cuiva, ci în mod inevitabil, în cursul unui îndelungat proces de dezvoltare revoluţionară, s-a transformat în război civil.

www.dacoromanica.ro

O zi grea şi plictisitoare în elegantele săli ale palatului Tavriceski, care şi în ceea ce priveşte aspectul său se deosebeşte de palatul Smolnîi aproape tot atît cît se deosebeşte elegantul, dar lipsitul de viaţă, parlamentarism burghez de aparatul sovietic, proletar, simplu, în multe privinţe încă dezordonat şi nedesăvîrşit, dar viu şi viabil. Acolo, în vechea lume a parlamentarismului burghez, *se duelau* conducătorii claselor duşmane şi ai grupurilor duşmane ale burgheziei. Aici, în lumea nouă a statului socialist proletar-ţărănesc, clasele asuprite acţionează cam brutal, stîngaci... *

Scris la 6 (19) ianuarie 1918

Publicat pentru prima oară la 21 ianuarie 1926 în ziarul „Pravda" nr. 17

Se tipăreşte după manuscris

* Aici manuscrisul se întrerupe. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

PROIECT DE DECRET CU PRIVIRE LA DIZOLVAREA ADUNĂRII CONSTITUANTE [100]

1

TEZE

1. Abordarea din punct de vedere istoric a problemei dezvoltării revoluţiei ruse spre un conflict între Adunarea constituantă şi Puterea sovietică :
   — Sovietele ca singura forţă populară care a izbutit să doboare monarhia ;
   — creşterea şi consolidarea Sovietelor începînd de la 28.II. pînă la 25.X. inclusiv ;
   — alegerile pentru Adunarea constituantă *înainte* de sciziunea din rîndurile socialiştilor-revoluţionari şi de Marea Revoluţie din Octombrie ;
   — alegerea socialiştilor-revoluţionari pe listele Sovietelor.

2. Părăsirea Adunării constituante de către bolşevici şi socialiştii-revoluţionari de stînga, partide care reprezintă în mod vădit majoritatea în Soviete şi în rîndurile maselor de oameni ai muncii, a demonstrat cît se poate de limpede ruptura dintre Adunarea constituantă şi Soviete şi a creat o situaţie imposibilă.

Retragerea musulmanilor | Istoricul unei zile | ?

3. Necesare pentru revoluţia socialistă sînt nu aşa-zisele instituţii „naţionale“ ale parlamentarismului burghez, ci instituţiile de clasă ale maselor celor ce muncesc şi sînt exploataţi.

www.dacoromanica.ro

Тезисы

1. Исторический подход развивающейся русской революции к конфликту между У.С. и Сов. властью:

— год и участь Сов. с 25 X выб до 25 X;

— выбор в У.С. до начала с. и до Сов. X съ.

— выбор с. по спискам.

5. Курс прямо с Сов. У.С. вред обмана нар. ув. на пользу Керенск.

6. Цель: У.С. в его отзыве, сдат принудит Сов. к. с. выборов Сов. с новым составом...

7. У.С. распускается.

8. Дек. проект декрета вносится сегодня же в ВЦИК.

2. Уход из У.С. обеих партий двойного большинства в Советах и в стране массах, б-ков и новых сроб. декларация категорического разрыва с Сов., создан. невозможн. положения

3. Для соц.-революц. левых партий необход. не открыт. разрыв с Сов., а классовая упр. труд. и эксплуат. масс.

Развитие революц. права путем Сов. нового сов. и создание Сов. решит. как органа диктатуры пролет. и бедн. крест.

4. Диктатура

Ко всему надо.

11. Ко времени открытия Учр. С. не отложено....

Manuscrisul lui V. I. Lenin al tezelor proiectului de decret cu privire la dizolvarea Adunării constituante, — 6 (19) ianuarie 1918

www.dacoromanica.ro

Micșorat

Dezvoltarea revoluţiei ruse a dus, în cursul luptei, la lichidarea parlamentarismului burghez şi a conciliatorismului, creînd republica sovietică ca formă a dictaturii proletariatului şi ţărănimii sărace.

Nici un pas înapoi.

4. La întrebarea directă a C.E.C. Adunarea constituantă nu a răspuns...
5. Partidul socialiştilor-revoluţionari de dreapta şi cel al menşevicilor duc în afara Adunării constituante o furibundă luptă contrarevoluţionară împotriva Revoluţiei din Octombrie.
6. Concluzie: În componenţa care a rămas, Adunarea constituantă nu e decît un *paravan* al luptei duse de contrarevoluţionari pentru răsturnarea Puterii sovietice...
7. Adunarea constituantă este dizolvată.
8. Acest proiect de decret va fi prezentat chiar astăzi Comitetului Executiv Central.

2

PROIECT DE DECRET

Încă de la începuturile ei, revoluţia rusă a dat naştere Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor, ca organizaţie de masă a tuturor claselor muncitoare şi exploatate, singura în stare să conducă lupta acestor clase pentru deplina lor eliberare politică şi economică.

În tot cursul primei perioade a revoluţiei ruse, numărul Sovietelor a crescut. Ele s-au dezvoltat şi s-au întărit, debarasîndu-se, pe baza propriei lor experienţe, de iluziile politicii de conciliere cu burghezia, de formele amăgitoare ale parlamentarismului burghezo-democratic şi ajungînd în mod practic la concluzia că, fără a rupe cu aceste forme şi cu orice politică de conciliere, dezrobirea claselor asuprite nu este cu putinţă: o asemenea ruptură a fost Revoluţia din Octombrie, care a predat întreaga putere în mîna Sovietelor.

Adunarea constituantă, aleasă pe baza unor liste întocmite înainte de Revoluţia din Octombrie, era expresia vechiului raport de forţe politice, cînd la putere se aflau

www.dacoromanica.ro

conciliatorii şi cadeţii. Votînd pentru candidaţii partidului socialiştilor-revoluţionari, poporul n-a putut atunci să facă o alegere între socialiştii-revoluţionari de dreapta, partizani ai burgheziei, şi cei de stînga, partizani ai socialismului. Aşadar, această Adunare constituantă, care trebuia să constituie o încununare a republicii parlamentare burgheze, nu putea să nu se pună de-a curmezişul drumului Revoluţiei din Octombrie şi al Puterii sovietice.

Revoluţia din Octombrie, prin faptul că a dat puterea Sovietelor şi, prin Soviete, claselor muncitoare şi exploatate, a stîrnit împotrivirea desperată a exploatatorilor, şi în reprimarea acestei împotriviri ea s-a afirmat întru totul ca un început de revoluţie socialistă. Clasele muncitoare s-au putut convinge din experienţă că vechiul parlamentarism burghez este perimat, că este cu desăvîrşire incompatibil cu sarcinile înfăptuirii socialismului, că numai nişte instituţii de clasă (cum sînt Sovietele), şi nu nişte instituţii general-naţionale, sînt în stare să înfrîngă împotrivirea claselor avute şi să pună bazele societăţii socialiste. Orice renunţare la deţinerea întregii puteri de către Soviete, la Republica sovietică cucerită de popor, în favoarea parlamentarismului burghez şi a Adunării constituante, ar însemna în prezent un pas înapoi şi prăbuşirea întregii Revoluţii muncitoreşti-ţărăneşti din Octombrie.

Ca urmare a împrejurărilor mai sus arătate, în Adunarea constituantă întrunită la 5 ianuarie majoritatea a căpătat-o partidul socialiştilor-revoluţionari de dreapta, partidul lui Kerenski, Avksentiev şi Cernov. Cum e şi firesc, acest partid a refuzat să ia în discuţie propunerea, absolut precisă, clară şi excluzînd orice răstălmăcire, făcută de organul suprem al Puterii sovietice, Comitetul Executiv Central al Sovietelor, de a se recunoaşte programul Puterii sovietice, de a se recunoaşte „Declaraţia drepturilor poporului muncitor şi exploatat", de a se recunoaşte Revoluţia din Octombrie şi Puterea sovietică. Prin aceasta Adunarea constituantă a rupt orice legătură dintre ea şi Republica sovietică a Rusiei. Era inevitabil ca o asemenea Adunare constituantă să fie părăsită de către fracţiunea bolşevicilor şi cea a socialiştilor-revoluţionari de stînga, care acum formează, fără doar şi

www.dacoromanica.ro

poate, uriaşa majoritate în Soviete şi se bucură de încrederea muncitorilor şi a majorităţii ţăranilor.

În fapt, partidul socialiştilor-revoluţionari de dreapta şi cel al menşevicilor duc, în afara zidurilor Adunării constituante, cea mai înverşunată luptă împotriva Puterii sovietice, chemînd deschis, prin ziarele lor, la răsturnarea acesteia, denumind samavolnicie şi ilegalitate reprimarea prin forţa claselor muncitoare a împotrivirii exploatatorilor — reprimare necesară pentru eliberarea de sub jugul exploatării —, luînd apărarea sabotorilor, care se află în slujba capitalului, şi mergînd pînă la îndemnuri făţişe la teroare, pe care „grupuri de necunoscuţi" au şi început s-o practice. E clar că, aşa stînd lucrurile, cei rămaşi în Adunarea constituantă n-ar putea să joace decît un rol de paravan pentru lupta dusă de contrarevoluţionari în vederea răsturnării Puterii sovietice.

De aceea Comitetul Executiv Central hotărăşte:

Adunarea constituantă este dizolvată.

Scris la 6 (19) ianuarie 1918

Tezele au fost publicate pentru prima oară în 1931, în „Culegeri din Lenin", vol. XVIII; decretul a fost publicat la 7 (20) ianuarie 1918, în ziarele „Pravda" nr. 5 şi „Izvestiia C.E.C." nr. 5

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

CUVÎNTARE CU PRIVIRE LA DIZOLVAREA ADUNĂRII CONSTITUANTE ROSTITĂ LA ŞEDINŢA COMITETULUI EXECUTIV CENTRAL DIN RUSIA 6 (19) IANUARIE 1918

Tovarăşi ! Ciocnirea dintre Puterea sovietică şi Adunarea constituantă a fost pregătită de întreaga istorie a revoluţiei ruse, care a fost pusă în faţa sarcinilor fără precedent ale transformării socialiste a societăţii. După evenimentele din 1905 nu mai încăpea nici o îndoială că ţarismul îşi trăieşte ultimele zile, şi numai datorită stării de înapoiere şi de ignoranţă a satului a reuşit să se salveze de la pieire. Revoluţia din 1917 a fost însoţită de următorul fenomen : pe de o parte, partidul burghez imperialist, prin forţa împrejurărilor, s-a transformat într-un partid republican, iar pe de altă parte au apărut organizaţii democratice — Sovietele, create încă în 1905, căci încă de pe atunci socialiştii au înţeles că prin organizarea acestor Soviete se făureşte ceva măreţ, nou şi fără precedent în istoria revoluţiei mondiale. Sovietele, pe care poporul a ştiut să le creeze din proprie iniţiativă, reprezintă o formă a democratismului care nu-şi găseşte asemănare în nici o ţară.

Revoluţia a dat la iveală două forţe : unirea maselor, în scopul doborîrii ţarismului, şi organizaţiile poporului muncitor. De obicei, cînd îi aud pe adversarii Revoluţiei din Octombrie strigînd că ideile socialismului sînt utopice şi irealizabile, le pun, în asemenea cazuri, o întrebare simplă şi clară : Sovietele ce fel de fenomen sînt ? Cărui fapt i se datoreşte naşterea acestor organizaţii populare neîntîlnite încă în istoria desfăşurării revoluţiei mondiale ? La această întrebare n-am primit, şi nici n-am putut primi,

www.dacoromanica.ro

de la nimeni un răspuns precis. Ei se ridică împotriva acestor puternice organizaţii, care n-au apărut încă în nici una din revoluţiile lumii, pentru că, în virtutea inerţiei, ei apără orînduirea burgheză. Cine luptă împotriva moşierilor se alătură Sovietelor de deputaţi ai ţăranilor. Sovietele cuprind pe toţi cei care, întrucît nu vor să rămînă inactivi, merg pe calea muncii creatoare. Reţeaua lor a acoperit întreaga ţară, şi cu cît această reţea a Sovietelor populare va fi mai deasă, cu atît va fi mai puţin posibilă exploatarea reprezentanţilor poporului muncitor, căci existenţa Sovietelor nu este compatibilă cu propăşirea orînduirii burgheze ; de aici decurg toate aceste contradicţii ale reprezentanţilor burgheziei, care îşi duc lupta împotriva Sovietelor noastre exclusiv în numele intereselor lor.

Trecerea de la capitalism la orînduirea socialistă este însoţită de o luptă îndelungată şi îndîrjită. Răsturnînd ţarismul, revoluţia rusă trebuia în mod inevitabil să meargă mai departe, să nu se mulţumească cu triumful revoluţiei burgheze, căci războiul şi calamităţile fără precedent pe care le pricinuieşte el popoarelor istovite au creat un teren prielnic pentru izbucnirea revoluţiei sociale. De aceea, nimic nu stîrneşte atîta rîsul ca afirmaţia potrivit căreia desfăşurarea revoluţiei, mînia maselor ar fi provocată de un partid oarecare, de o persoană oarecare sau, aşa cum ţipă ei, de voinţa „dictatorului". Flacăra revoluţiei s-a încins numai din pricina suferinţelor de neînchipuit ale Rusiei şi a tuturor condiţiilor create de război, care au pus în mod acut şi hotărît în faţa poporului muncitor următoarea problemă : sau să facă un pas curajos şi îndrăzneţ, sau să piară — să moară de foame.

Şi elanul revoluţiei şi-a găsit expresia în crearea Sovietelor — acest sprijin al revoluţiei muncitoare. Poporul rus a făcut un salt gigant — o săritură de la ţarism la Soviete. Acesta este un fapt incontestabil, care nu s-a mai întîmplat nicăieri. Şi în timp ce parlamentele burgheze din toate ţările şi statele, îngrădite în cadrul capitalismului şi al proprietăţii, nu dădeau niciodată şi nicăieri vreun sprijin mişcării revoluţionare, Sovietele, aprinzînd mai tare flacăra revoluţiei, dictează poporului în mod imperativ :

www.dacoromanica.ro

luptă, preia totul în mîna ta şi organizează-te. Fără îndoială că în procesul de dezvoltare a revoluţiei, dezvoltare determinată de puterea Sovietelor, se vor mai constata destule greşeli şi gafe de tot felul ; dar nu este pentru nimeni un secret că orice mişcare revoluţionară este întotdeauna în mod inevitabil însoţită de fenomene vremelnice de haos, ruină şi dezordine. Societatea burgheză înseamnă tot război, înseamnă tot măcel, şi acest fenomen a provocat şi a ascuţit conflictul dintre Adunarea constituantă şi Soviete, iar toţi cei care ne reproşează că noi, care altădată am apărat Adunarea constituantă, acum o „dizolvăm" n-au nici un dram de minte şi nu fac altceva decît să rostească fraze pompoase, lipsite de orice conţinut. Dacă altădată, în comparaţie cu ţarismul şi republica lui Kerenski, Adunarea constituantă a fost din punctul nostru de vedere mai bună decît faimoasele lor organe ale puterii, pe măsură ce apăreau Sovietele însă, acestea, ca organizaţii revoluţionare ale întregului popor, s-au situat, desigur, cu mult deasupra tuturor parlamentelor din lumea întreagă, şi acest fenomen eu l-am subliniat încă în aprilie. Sovietele, distrugînd din rădăcini proprietatea burgheză şi moşierească şi contribuind la desăvîrşirea revoluţiei care a măturat toate urmele orînduirii burgheze, ne-au împins pe calea care a adus poporul la construirea vieţii sale. Noi am şi pornit la această măreaţă construire, şi foarte bine am făcut. Fără îndoială că revoluţia socialistă nu poate fi oferită dintr-o dată poporului într-o formă curăţică, netedă şi ireproşabilă, nu poate să nu fie însoţită de război civil, de sabotaj şi de împotrivire. Şi cei ce vă demonstrează contrarul sînt ori nişte mincinoşi, ori oameni în cutie. (Aplauze furtunoase.) Evenimentele din 20 aprilie — cînd poporul, din proprie iniţiativă şi fără nici un fel de instrucţiuni din partea „dictatorilor" sau partidelor, s-a ridicat el singur împotriva guvernului conciliator — au demonstrat încă de pe atunci întreaga slăbiciune şi şubrezenie a temeliilor burgheziei. Masele şi-au dat seama de puterea lor, şi atunci, pentru a le fi lor pe plac, s-a pornit acel vestit cadril ministerial, în scopul de a înşela poporul ; poporul însă, foarte curînd, a început să vadă limpede, mai ales după

www.dacoromanica.ro

ce Kerenski, avînd în ambele buzunare tratatele secrete de jaf încheiate cu imperialiştii, a împins trupele la ofensivă. Încetul cu încetul, poporul înşelat, care se apropia tot mai mult de limita răbdării, a înţeles întreaga activitate a conciliatorilor, şi rezultatul tuturor acestor lucruri a fost Revoluţia din Octombrie. Poporul a învăţat din propria sa experienţă, fiind supus la torturi, execuţii şi împuşcături în masă, şi zadarnic încearcă călăii să-l convingă că bolşevicii sau nu ştiu ce „dictatori" sînt vinovaţi de izbucnirea insurecţiei oamenilor muncii. O dovadă în acest sens o constituie sciziunile din rîndurile maselor populare, produse la congrese, adunări, conferinţe etc. Poporul nici pînă acum nu a valorificat pe deplin Revoluţia din Octombrie. Această revoluţie a arătat în mod concret cum trebuie să pornească poporul la preluarea în mîna sa, în mîna statului muncitoresc şi ţărănesc, a pămîntului şi a bogăţiilor lui naturale, a mijloacelor de transport şi de producţie. Toată puterea în mîna Sovietelor — am spus noi, şi pentru acest scop luptăm. Poporul a vrut să convoace Adunarea constituantă, şi noi am convocat-o. Dar el şi-a dat imediat seama ce reprezintă această faimoasă Adunare constituantă. Acum noi am îndeplinit voinţa poporului, şi această voinţă era: toată puterea în mîna Sovietelor. Cît despre sabotori, îi vom zdrobi. Cînd de la Smolnîi, unde viaţa pulsa din plin, am ajuns în palatul Tavriceski, am avut senzaţia că mă aflu printre cadavre şi mumii lipsite de viaţă. Apelînd, în lupta lor împotriva socialismului, la toate mijloacele existente, recurgînd la forţă şi sabotaj, ei pînă şi ştiinţa — marea mîndrie a omenirii — au transformat-o într-o unealtă de exploatare a poporului muncitor, şi, deşi în felul acesta ei au frînat în oarecare măsură înaintarea spre revoluţia socialistă, totuşi n-au reuşit s-o zădărnicească şi nici nu vor reuşi vreodată. Căci prea este mare puterea Sovietelor, care au început să distrugă nu în chip boieresc, ci în chip proletar, ţărănesc, vechile temelii ale perimatei orînduiri burgheze.

Transmiterea întregii puteri Adunării constituante înseamnă şi ea acelaşi conciliatorism cu odioasa burghezie. Sovietele ruse pun interesele maselor de oameni ai muncii

www.dacoromanica.ro

cu mult mai presus de interesele conciliatorismului trădător, îmbrăcat într-o haină nouă. Cuvîntările lui Cernov şi Ţereteli, aceşti politicieni învechiţi care continuă să scîncească plicticos că războiul civil trebuie să înceteze, răspîndesc miasme de vechi mucegai. Atîta timp însă cît există Kaledin, iar sub lozinca: „toată puterea în mîna Adunării constituante" se ascunde lozinca: „jos Puterea sovietică", noi nu vom putea evita războiul civil, căci pentru nimic în lume nu vom ceda Puterea sovietică! (Aplauze furtunoase.) Iar cînd Adunarea constituantă şi-a afirmat din nou intenţia de a amîna toate sarcinile şi chestiunile spinoase şi urgente ce i-au fost puse de Soviete, noi i-am răspuns că nu poate fi vorba de o amînare nici măcar de un minut. Şi prin voinţa Puterii sovietice, Adunarea constituantă, care n-a recunoscut puterea poporului, este dizolvată. Alde Reabuşinski au pierdut partida, şi rezistenţa lor va provoca doar o agravare, o nouă izbucnire a războiului civil.

Adunarea constituantă este dizolvată, şi Republica sovietică revoluţionară va triumfa cu orice preţ. (Aplauze furtunoase, care se transformă în ovaţii ce nu mai contenesc.)

„Pravda" nr. 6
din 22 (9) ianuarie 1918

Se tipăreşte după textul
apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

ÎN LEGĂTURĂ CU ISTORICUL UNEI PĂCI NENOROCITE

S-ar putea spune că nu e momentul acum să ne ocupăm de istorie. Da, o asemenea afirmaţie poate fi admisă atunci cînd într-o anumită problemă nu există o legătură practică strînsă şi directă între trecut şi prezent. Dar problema păcii nenorocite, extrem de grele, este atît de actuală, încît trebuie să insistăm asupra lămuririi ei. Şi de aceea public tezele privitoare la această problemă cărora le-am dat citire la 8 ianuarie 1918 în faţa unei adunări alcătuite din vreo 60 de activişti de vază din Petrograd ai partidului nostru.

Iată aceste teze :

7/I.1918.

TEZE CU PRIVIRE LA ÎNCHEIEREA IMEDIATĂ A UNEI PĂCI SEPARATE ŞI ANEXIONISTE [101]

1. Situaţia revoluţiei ruse în momentul de faţă este de aşa natură, încît aproape toţi muncitorii şi uriaşa majoritate a ţăranilor sînt, fără îndoială, de partea Puterii sovietice şi a revoluţiei socialiste începute de aceasta. În acest sens, succesul revoluţiei socialiste în Rusia este asigurat.

2. În acelaşi timp, războiul civil, provocat de împotrivirea turbată a claselor avute, care şi-au dat foarte bine

www.dacoromanica.ro

seama că se află în faţa luptei finale şi hotărîtoare pentru păstrarea proprietăţii private asupra pămîntului şi asupra mijloacelor de producţie, n-a ajuns încă la punctul lui culminant. Victoria Puterii sovietice în acest război este asigurată, dar pînă cînd va fi înăbuşită împotrivirea burgheziei va mai trece, în mod inevitabil, o bucată de timp, în mod inevitabil va mai fi nevoie de o mare încordare a forţelor, în mod inevitabil va urma o anumită perioadă de gravă dezorganizare şi haos, care sînt inerente oricărui război şi mai ales unui război civil.

3. În plus, această împotrivire, în formele ei mai puţin active şi nemilitare — sabotajul, corupţia elementelor declasate, corupţia agenţilor burgheziei care se strecoară în rîndurile socialiştilor pentru a duce de rîpă cauza acestora etc. etc. —, împotrivirea aceasta s-a dovedit atît de îndîrjită şi capabilă să îmbrace forme atît de variate, încît lupta împotriva ei se va mai prelungi în mod inevitabil cîtva timp şi este puţin probabil ca ea să se termine, în formele ei principale, într-un timp mai scurt de cîteva luni. Or, fără o victorie hotărîtoare asupra acestei împotriviri pasive şi camuflate a burgheziei şi a partizanilor ei, succesul revoluţiei socialiste nu este cu putinţă.

4. În sfîrşit, sarcinile organizatorice ale transformării socialiste din Rusia sînt atît de mari şi de grele, încît pentru îndeplinirea lor — dat fiind numărul mare de tovarăşi de drum mic-burghezi pe care-i are proletariatul socialist şi nivelul cultural scăzut al acestuia — este de asemenea nevoie de un timp destul de îndelungat.

5. Toate aceste împrejurări, luate la un loc, sînt de aşa natură, încît din ele rezultă foarte precis că pentru succesul socialismului în Rusia este nevoie de un anumit interval de timp, cel puţin de cîteva luni, în cursul căruia guvernul socialist trebuie să aibă mîinile absolut libere pentru a învinge burghezia mai întîi în propria lui ţară şi pentru a pune la punct o muncă organizatorică de masă pe scară largă şi în adîncime.

6. Situaţia revoluţiei socialiste din Rusia trebuie să stea la baza oricărei definiri a sarcinilor internaţionale ale

www.dacoromanica.ro

Puterii noastre sovietice, dat fiind că în al patrulea an de război situaţia internaţională se prezintă în aşa fel, încît este absolut cu neputinţă să se prevadă momentul probabil al izbucnirii revoluţiei şi al doborîrii vreunuia dintre guvernele imperialiste din Europa (inclusiv cel german). Nu încape nici o îndoială că revoluţia socialistă trebuie să vină şi va veni în Europa. Toate speranţele noastre în victoria *definitivă* a socialismului se bazează pe această convingere şi pe această previziune ştiinţifică. Activitatea noastră propagandistică în general şi organizarea fraternizării în special trebuie să fie intensificate şi dezvoltate. Dar ar fi o greşeală să întemeiem tactica guvernului socialist din Rusia pe încercarea de a stabili dacă revoluţia socialistă va izbucni sau nu în Europa, şi în special în Germania, în viitoarele şase luni (sau în alt termen scurt). Întrucît lucrul acesta nu poate fi nicidecum stabilit, toate încercările de acest fel s-ar reduce, din punct de vedere obiectiv, la un joc orb de noroc.

7. În momentul de faţă, 7.I.1918, tratativele de pace de la Brest-Litovsk arată foarte clar că în cadrul guvernului german (la remorca căruia se află toate celelalte guverne ale cvadruplei alianţe) cel care a biruit în mod incontestabil este partidul militar, care în fond a şi dat Rusiei un ultimatum (de la o zi la alta e de aşteptat, trebuie să ne aşteptăm, ca el să ne fie prezentat formal). Ultimatumul este următorul : ori continuarea războiului, ori o pace anexionistă, adică pace cu condiţia ca noi să restituim toate teritoriile ocupate de noi, iar germanii să păstreze *t o a t e* teritoriile ocupate de ei, impunîndu-ne plata unei contribuţii (camuflată sub aparenţa unei plăţi pentru întreţinerea prizonierilor), contribuţie de aproximativ 3 miliarde de ruble, plătibilă în cîteva rate anuale.

8. În faţa guvernului socialist al Rusiei se pune o problemă care cere o rezolvare urgentă : să acceptăm imediat această pace anexionistă sau să pornim imediat un război revoluţionar. În fond, nici o soluţie de mijloc nu este posibilă. Nu mai e posibilă nici un fel de amînare, deoarece noi am făcut *d e j a* tot posibilul şi imposibilul pentru prelungirea în mod artificial a tratativelor.

www.dacoromanica.ro

9. Analizînd argumentele aduse în favoarea unui război revoluţionar imediat, găsim în primul rînd argumentul că, în mod obiectiv, o pace separată ar însemna acum o înţelegere cu imperialiştii germani, „un tîrg imperialist" etc. şi că, prin urmare, o asemenea pace ar însemna o ruptură completă cu principiile fundamentale ale internaţionalismului proletar.

Dar acest argument este în mod vădit nejust. Muncitorii care, după ce au pierdut o grevă, semnează condiţii de reluare a lucrului dezavantajoase pentru ei şi avantajoase pentru capitalişti nu trădează socialismul. Trădează socialismul doar cei care în schimbul unor avantaje pentru o parte dintre muncitori acceptă avantaje pentru capitalişti, numai asemenea înţelegeri sînt în principiu inadmisibile.

Cel care numeşte războiul împotriva imperialismului german un război de apărare şi drept, iar în fapt primeşte sprijin din partea imperialiştilor anglo-francezi şi ascunde poporului tratatele secrete încheiate cu aceştia, acela trădează socialismul. Cel care, fără a ascunde nimic poporului, fără a încheia nici un fel de tratate secrete cu imperialiştii, consimte să semneze condiţii de pace dezavantajoase pentru o naţiune slabă şi avantajoase pentru unul dintre grupurile imperialiste, întrucît în momentul respectiv nu are destule forţe pentru continuarea războiului, acela nu se face vinovat nici de cea mai mică trădare a socialismului.

10. Un alt argument în favoarea războiului imediat este că, încheind pacea, devenim, obiectiv, agenţii imperialismului german, deoarece îi dăm posibilitatea să-şi retragă trupele de pe frontul nostru şi să-şi recapete milioane de prizonieri etc. Dar şi acest argument este în mod vădit nejust, deoarece, în momentul de faţă, un război revoluţionar ar face din noi, obiectiv, agenţi ai imperialismului anglo-francez, deoarece i-am oferi forţe care l-ar ajuta să-şi atingă scopurile. Englezii i-au făcut comandantului nostru suprem Krîlenko propunerea directă de a-i oferi cîte o sută de ruble lunar de fiecare soldat al nostru în

www.dacoromanica.ro

cazul cînd am continua războiul. Chiar dacă n-am lua nici o copeică de la anglo-francezi, obiectiv, noi tot i-am ajuta prin faptul că o parte din trupele germane ar fi reţinute pe frontul nostru.

Din acest punct de vedere, în nici unul din cele două cazuri nu ne putem cu totul smulge din una sau alta dintre legăturile imperialiste, şi este evident că fără a răsturna imperialismul mondial nu ne putem smulge cu totul din aceste legături. Concluzia justă care se desprinde de aici este că, din momentul în care guvernul socialist a obţinut victoria în una dintre ţări, problemele trebuie rezolvate nu din punctul de vedere al preferinţei pentru unul sau altul dintre imperialisme, ci exclusiv din punctul de vedere al celor mai favorabile condiţii pentru dezvoltarea şi consolidarea revoluţiei socialiste care a început.

Cu alte cuvinte, la baza tacticii noastre nu trebuie să stea acum principiul : pe care dintre cele două imperialisme e mai avantajos să-l ajutăm acum, ci principiul : cum să se asigure mai bine şi mai temeinic revoluţiei socialiste posibilitatea de a se consolida sau măcar de a se menţine într-o ţară pînă cînd i se vor alătura alte ţări.

11. Se spune că adversarii social-democraţi germani ai războiului au devenit acum „defetişti" şi ne roagă să nu facem concesii imperialismului german. Dar noi am admis defetismul numai în raport cu burghezia imperialistă din *propria ţară*, iar victoria asupra unui imperialism străin — victorie obţinută în alianţă formală sau în alianţă de fapt cu un imperialism „amic" — noi am respins-o întotdeauna ca pe o metodă principial inadmisibilă şi în general improprie.

Argumentul acesta nu este deci decît o variantă a celui precedent. Dacă social-democraţii de stînga germani ne-ar propune să amînăm pacea separată pe un *anumit* termen, garantîndu-ne că în acest răstimp în Germania va avea loc o acţiune revoluţionară, pentru noi problema s-ar pune altfel. Dar cei de stînga din Germania nu numai că nu spun acest lucru, ci, dimpotrivă, declară în mod formal : „Rezistaţi cît puteţi, dar în rezolvarea acestei probleme

www.dacoromanica.ro

ţineţi seama de situaţia în care se află revoluţia socialistă *din Rusia*, căci în ceea ce priveşte revoluţia din Germania nu putem promite nimic pozitiv".

12. Se afirmă că într-un şir de declaraţii ale partidului noi „am promis" direct un război revoluţionar şi că încheierea unei păci separate ar însemna o încălcare a cuvîntului dat.

Nu este adevărat. Noi am spus că în epoca imperialismului guvernul socialist *trebuie „să pregătească şi să pornească"* un război revoluţionar * ; am spus aceasta pentru a combate pacifismul abstract, teoria negării totale a „apărării patriei" în epoca imperialismului, în sfîrşit, instinctele pur egoiste ale unei părţi a soldaţilor ; dar nu ne-am luat obligaţia de a începe un război revoluţionar fără a ţine seama dacă este sau nu posibil de a-l purta într-un moment sau altul.

Şi acum trebuie neapărat *să pregătim* războiul revoluţionar. Noi ne îndeplinim această promisiune aşa cum ne-am îndeplinit în general toate promisiunile care puteau fi îndeplinite imediat : am anulat tratatele secrete, am propus tuturor popoarelor o pace dreaptă, în cîteva rînduri am prelungit prin toate mijloacele tratativele de pace, pentru a da timp altor popoare să ni se alăture.

Dar problema dacă *acum, imediat* poate fi dus un război revoluţionar trebuie să fie rezolvată ţinîndu-se seama exclusiv de condiţiile materiale ale realizării acestui lucru şi de interesele revoluţiei socialiste care a început.

13. Rezumînd aprecierea argumentelor aduse în favoarea unui război revoluţionar imediat, trebuie să ajungem la concluzia că o asemenea politică ar corespunde, poate, năzuinţei omului spre ceea ce e frumos, strălucitor, de efect, dar n-ar ţine cîtuşi de puţin seama de raportul obiectiv al forţelor de clasă şi de factorii materiali în momentul actual al revoluţiei socialiste care a început.

14. Nu încape îndoială că în momentul de faţă şi în săptămînile care urmează (şi probabil şi în lunile care

* Vezi *V. I. Lenin.* Opere complete, vol. 27, Bucureşti, Editura politică, 1964, ed. a doua, p. 52. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

urmează) armata noastră nu va fi nicidecum în stare să respingă cu succes o ofensivă germană : în primul rînd, din pricina oboselii şi istovirii extreme a majorităţii soldaţilor, aprovizionarea fiind într-o stare de dezorganizare nemaipomenită, din pricina necesităţii de a înlocui trupele istovite etc. ; în al doilea rînd, din pricina stării jalnice a efectivului de cai, care face ca artileria noastră să fie sortită unei pieiri inevitabile ; în al treilea rînd, din pricina totalei imposibilităţi de a apăra litoralul între Riga şi Reval, fapt care oferă inamicului o şansă sigură de a cuceri restul Liflandei, apoi Estonia, şi de a învălui pe la spate o mare parte a trupelor noastre, în sfîrşit, de a lua Petrogradul.

15. Mai departe. Este, de asemenea, în afară de orice îndoială că în momentul de faţă majoritatea ţărănească a armatei noastre s-ar pronunţa categoric în favoarea unei păci anexioniste, şi nu în favoarea unui război revoluţionar imediat, căci munca de reorganizare socialistă a armatei, integrarea în ea a detaşamentelor Gărzii roşii etc. sînt încă abia la început.

În condiţiile completei democratizări a armatei, un război dus împotriva voinţei majorităţii soldaţilor ar însemna o aventură, iar pentru crearea unei armate muncitoreşti-ţărăneşti socialiste cu adevărat puternice şi ideologiceşte călite e nevoie, în cel mai bun caz, de luni şi luni de zile.

16. Ţărănimea săracă din Rusia poate să sprijine revoluţia socialistă condusă de clasa muncitoare, dar nu e în stare să pornească imediat, în momentul de faţă, un război revoluţionar serios. Ar fi o greşeală fatală să ignorăm acest raport obiectiv al forţelor de clasă în această problemă.

17. Prin urmare, în ceea ce priveşte războiul revoluţionar, lucrurile se prezintă în momentul de faţă astfel : dacă revoluţia germană ar izbucni şi ar învinge în viitoarele trei-patru luni, atunci, poate, tactica războiului revoluţionar imediat n-ar duce la pieire revoluţia noastră socialistă.

www.dacoromanica.ro

Dar dacă revoluţia germană nu se produce în lunile care urmează, iar războiul continuă, desfăşurarea evenimentelor ar fi în mod inevitabil de aşa natură, încît înfrîngeri grele ar sili Rusia să încheie o pace separată şi mai dezavantajoasă, şi această pace va fi încheiată nu de un guvern socialist, ci de un alt guvern (cum ar fi, de pildă, un bloc al Radei burgheze cu cernoviştii sau ceva asemănător). Căci chiar după primele înfrîngeri — probabil că n-ar trece nici chiar cîteva luni, ci cîteva săptămîni — armata ţărănească, istovită la maximum de război, ar răsturna guvernul muncitoresc socialist.

18. În asemenea condiţii, tactica de a pune pe o singură carte soarta revoluţiei socialiste care a început în Rusia, numai în speranţa că revoluţia germană ar putea izbucni curînd, într-un termen extrem de scurt, măsurat în săptămîni, ar fi absolut inadmisibilă. O asemenea tactică ar fi o aventură. Noi nu avem dreptul să ne expunem unui asemenea risc.

19. Iar revoluţia germană nu va fi cu nimic stingherită, date fiind bazele ei obiective, dacă noi vom încheia o pace separată. S-ar putea ca, pentru un timp, beţia şovinismului s-o slăbească, dar situaţia Germaniei va rămîne extrem de grea, războiul cu Anglia şi America va fi de lungă durată, imperialismul agresiv al ambelor părţi va fi demascat total şi pînă la capăt. Republica Sovietică Socialistă din Rusia va constitui un exemplu viu pentru popoarele din toate ţările, şi efectul propagandistic, revoluţionar al acestui exemplu va fi gigantic. Aici, orînduire burgheză şi război de cotropire, definitiv demascat, între două grupuri de tîlhari. Acolo, pacea şi republica socialistă a Sovietelor.

20. Încheind o pace separată, noi ne eliberăm, în gradul cel mai înalt *posibil în momentul de faţă*, de ambele grupuri imperialiste vrăjmaşe, folosind vrajba şi războiul dintre ele — care fac ca o înţelegere împotriva noastră să fie mai greu de realizat — pentru o anumită perioadă de timp şi căpătînd mînă liberă în scopul continuării şi consolidării revoluţiei socialiste. Reorganizarea Rusiei pe baza dictaturii proletariatului, pe baza naţiona-

www.dacoromanica.ro

lizării băncilor şi a marii industrii, în condiţiile *schimbului de produse* în natură între oraş şi asociaţiile săteşti de consum ale micilor ţărani, este pe deplin posibilă din punct de vedere economic dacă ne sînt asigurate cîteva luni de activitate paşnică. Iar o asemenea reorganizare va face ca socialismul să fie de nebiruit şi în Rusia, şi în lumea întreagă, creînd totodată o bază economică trainică pentru o puternică Armată Roşie muncitorească-ţărănească.

21. Un război cu adevărat revoluţionar ar fi în momentul de faţă un război al republicii socialiste împotriva ţărilor burgheze, cu ţelul precis şi întru totul aprobat de armata socialistă de a răsturna burghezia din alte ţări. Or, în momentul *de faţă* este *evident* că nu ne putem încă propune un asemenea ţel. Din punct de vedere obiectiv, noi am duce acum război pentru eliberarea Poloniei, Lituaniei şi Kurlandei. Dar nici un marxist nu va putea nega, fără a rupe cu principiile marxismului şi ale socialismului în general, că interesele socialismului sînt mai presus de interesele dreptului naţiunilor la autodeterminare. Republica noastră socialistă a făcut şi continuă să facă tot ce-i stă în putinţă pentru realizarea dreptului la autodeterminare al Finlandei, Ucrainei etc. Dar dacă situaţia concretă este de aşa natură încît existenţa republicii socialiste este ameninţată în momentul de faţă din cauza încălcării dreptului la autodeterminare al cîtorva naţiuni (Polonia, Lituania, Kurlanda etc.), se înţelege de la sine că interesele menţinerii republicii socialiste sînt mai presus.

De aceea cine spune: „nu putem semna o pace ruşinoasă, infamă etc., nu putem trăda Polonia etc." nu observă că, încheind pacea cu condiţia eliberării Poloniei, el n-ar face decît să întărească *şi mai mult* imperialismul german împotriva Angliei, împotriva Belgiei, Serbiei şi altor ţări. O pace cu condiţia eliberării Poloniei, Lituaniei, Kurlandei ar fi o pace „patriotică" *din punctul de vedere al Rusiei,* dar n-ar înceta nicidecum să fie o pace cu *anexioniştii,* cu imperialiştii germani.

21 ianuarie 1918. La aceste teze trebuie adăugat:

www.dacoromanica.ro

22. Grevele de masă din Austria şi Germania, apoi formarea unor Soviete de deputaţi ai muncitorilor la Berlin şi la Viena, în sfîrşit, faptul că la 18—20 ianuarie au avut loc ciocniri armate şi ciocniri de stradă la Berlin, toate acestea ne determină să recunoaştem că în Germania a început revoluţia.

Din acest fapt rezultă pentru noi posibilitatea ca, o anumită perioadă de timp, să mai prelungim şi să mai tergiversăm tratativele de pace.

Scris : tezele — la 7 (20) ianuarie ; teza 22 — la 21 ianuarie (3 februarie) ; introducerea — în februarie, înainte de 11 (24), 1918

Publicat (fără teza 22) în „Pravda" nr. 34, 24 (11) februarie 1918 Semnat : N. Lenin

Se tipăreşte după manuscris ; introducerea — după textul apărut în ziar

Teza 22 publicată pentru prima oară în 1949 în ediţia a IV-a a Operelor lui V. I. Lenin, vol. 26

www.dacoromanica.ro

POSTFAŢA LA TEZELE CU PRIVIRE LA ÎNCHEIEREA IMEDIATĂ A UNEI PĂCI SEPARATE ŞI ANEXIONISTE

Tezelor reproduse mai sus le-am dat citire la 8 ianuarie 1918 în faţa unei mici consfătuiri neoficiale a activiştilor de partid. Din discuţiile care au urmat a reieşit că în această problemă în partid există trei opinii: aproximativ jumătate dintre participanţi s-au pronunţat pentru un război revoluţionar (acest punct de vedere era uneori denumit „moscovit", deoarece prima organizaţie care l-a adoptat a fost Biroul organizaţiei regionale Moscova); apoi aproximativ un sfert s-a pronunţat în favoarea propunerii tov. Troţki ca „să se declare încetarea stării de război, armata să fie demobilizată şi trimisă la vatră, dar pacea să nu fie semnată" şi, în sfîrşit, aproape un sfert s-a pronunţat în favoarea mea.

Situaţia care s-a creat în partid seamănă extrem de mult cu situaţia din vara anului 1907, cînd imensa majoritate a bolşevicilor era pentru boicotarea Dumei a III-a, în timp ce eu, alături de Dan, susţineam participarea la Dumă, şi din această cauză am fost cu vehemenţă atacat pentru oportunismul meu. Din punct de vedere obiectiv, problema se pune acum exact cum se punea şi atunci: ca şi atunci, majoritatea activiştilor de partid, pornind de la cele mai bune intenţii revoluţionare şi de la cele mai bune tradiţii de partid, se lasă atraşi de o lozincă „strălucitoare", *fără a sesiza noua* situaţie economică-socială şi politică, fără a ţine seama de *condiţiile schimbate*, care impun o schimbare rapidă, hotărîtă a tacticii. La fel ca şi atunci, sînt nevoit să concentrez întreaga discuţie în

www.dacoromanica.ro

jurul lămuririi principiului marxist care cere să se ţină seama de condiţiile obiective şi de schimbarea lor, arătînd că problema trebuie pusă în mod concret, aplicată la aceste condiţii, că acum schimbarea fundamentală constă în crearea republicii Sovietelor din Rusia, că mai presus de orice, atît pentru noi cît şi *din punctul de vedere socialist internaţional*, este menţinerea acestei republici, care a şi început revoluţia socialistă, că în momentul de faţă lozinca unui război revoluţionar pornit de Rusia ar însemna sau frazeologie şi demonstraţie lipsită de conţinut, sau ar însemna, din punct de vedere obiectiv, să cădem în cursa pe care ne-o întind imperialiştii, în dorinţa de a ne *tîrî* după ei, ca pe o părticică deocamdată slabă, la continuarea războiului *imperialist* şi de *a zdrobi,* folosind o cale cît se poate de ieftină, tînăra republică a Sovietelor.

„Sînt pentru vechea poziţie a lui Lenin" — a exclamat unul dintre tovarăşii tineri de la Moscova (dintre meritele prin care se distinge acest grup de vorbitori, tinereţea este cel mai de seamă). Şi acelaşi vorbitor mi-a reproşat că eu, chipurile, aş repeta vechile argumente ale defensiştilor în sensul că o revoluţie în Germania este puţin probabilă.

Tocmai aceasta este nenorocirea, că tovarăşii de la Moscova vor să rămînă pe vechea poziţie *tactică,* refuzînd cu încăpăţînare să vadă că aceasta *s-a schimbat,* că s-a creat *o nouă* poziţie *obiectivă.*

În zelul lor de a repeta vechile lozinci, tovarăşii de la Moscova nu şi-au dat seama nici măcar că în prezent noi, bolşevicii, am devenit cu toţii defensişti. Deoarece răsturnînd burghezia, anulînd şi dînd în vileag tratatele secrete, propunînd tuturor popoarelor o pace cu adevărat... *

Scris între 8 şi 11 (21 şi 24) ianuarie 1918

Publicat pentru prima oară în 1929 în „Culegeri din Lenin", vol. XI

Se tipăreşte după manuscris

* Aici manuscrisul se întrerupe. — *Nota red*

www.dacoromanica.ro

CUVÎNTĂRI ÎN LEGĂTURĂ CU PROBLEMA RĂZBOIULUI ŞI PĂCII ROSTITE LA ŞEDINŢA C.C. AL P.M.S.D. (b) DIN RUSIA DIN 11 (24) IANUARIE 1918[102]

PROCES-VERBAL

1

Primul ia cuvîntul tov. Lenin, care arată că la şedinţa din 8 (21) ianuarie s-au conturat trei puncte de vedere în această problemă şi pune întrebarea dacă problema să fie discutată pe baza punctelor din tezele expuse de el sau să se treacă la o discuţie generală. Se adoptă a doua soluţie şi se dă cuvîntul tov. Lenin.

El începe prin a expune cele trei puncte de vedere care s-au conturat în şedinţa precedentă : 1) pace separată şi anexionistă, 2) război revoluţionar şi 3) să se declare încetarea stării de război, armata să fie demobilizată, dar să nu se semneze pacea. În şedinţa precedentă primul punct de vedere a întrunit 15 voturi, cel de-al doilea — 32 şi cel de-al treilea — 16.

Tov. Lenin arată că bolşevicii nu s-au dezis niciodată de ideea de apărare, dar pentru apărarea patriei este nevoie de o anumită situaţie concretă ; or, în prezent această situaţie există, şi anume apărarea republicii socialiste împotriva imperialismului internaţional, care este extrem de puternic. Se pune însă întrebarea : în ce fel trebuie să ne apărăm noi patria — republica socialistă ? Armata este istovită la maximum de pe urma războiului ; efectivul de oameni este într-o stare atît de jalnică, încît, în cazul unei ofensive a inamicului, nu am avea posibilitatea de a retrage artileria ; germanii au pe insulele din Marea Baltică o poziţie atît de bună, încît, în caz de ofensivă, ei vor putea lua Revalul şi Petrogradul cu mîinile goale. Dacă am continua războiul în aceste condiţii, noi am întări

www.dacoromanica.ro

foarte mult imperialismul german, iar pacea oricum va trebui încheiată, dar atunci va fi încheiată în condiţii mai dezavantajoase, deoarece nu noi vom fi aceia care o vor încheia. Pacea pe care sîntem nevoiţi s-o încheiem acum este, fără doar şi poate, o pace infamă, dar, dacă va începe un nou război, guvernul nostru va fi măturat, iar pacea va fi încheiată de un alt guvern. Noi ne sprijinim acum nu numai pe proletariat, ci şi pe ţărănimea săracă, care, în cazul cînd am continua războiul, se va îndepărta de noi. Prelungirea războiului corespunde intereselor imperialismului francez, englez şi american, o dovadă în acest sens este, de pildă, propunerea făcută de americani la cartierul general al lui Krîlenko, oferindu-i 100 de ruble de fiecare soldat rus. Adepţii războiului revoluţionar susţin că prin acesta vom fi în stare de război civil cu imperialismul german şi, în consecinţă, vom determina izbucnirea revoluţiei în Germania. Dar Germania poartă abia în pîntece revoluţia, pe cînd la noi s-a şi născut un copil pe deplin sănătos — republica socialistă —, care s-ar prăpădi dacă am începe războiul. Ne aflăm în posesia unei circulare a social-democraţilor germani, avem informaţii în legătură cu atitudinea adoptată faţă de noi de cele două curente ale centrului, dintre care unul consideră că am fost cumpăraţi şi că, în prezent, la Brest se joacă o comedie în care rolurile au fost dinainte distribuite. Această parte ne atacă fiindcă am încheiat armistiţiu. Cealaltă parte, a kautskiştilor, declară că cinstea personală a conducătorilor bolşevici nu poate fi nicidecum pusă la îndoială, dar comportarea bolşevicilor constituie o enigmă psihologică [103]. Părerea social-democraţilor de stînga nu o cunoaştem. Muncitorii englezi sprijină năzuinţa noastră spre pace. Fireşte că pacea pe care o vom încheia va fi o pace infamă, avem însă nevoie de un răgaz pentru a putea pune în practică o serie de reforme sociale (dacă am lua chiar şi numai transporturile, bunăoară); trebuie să ne consolidăm; or, pentru aceasta avem nevoie de timp. Trebuie să sugrumăm definitiv burghezia, iar pentru aceasta trebuie să avem amîndouă mîinile libere. După ce vom fi făcut acest lucru, amîndouă mîinile ne vor fi libere şi atunci vom putea duce un război revoluţionar împotriva imperialismului internaţional. Eşa-

www.dacoromanica.ro

loanele armatei revoluţionare de voluntari create în prezent reprezintă ofiţerii viitoarei noastre armate.

Ceea ce propune tov. Troţki — să înceteze starea de război, să refuzăm semnarea păcii şi să demobilizăm armata — ar fi o demonstraţie politică internaţională. Retrăgîndu-ne armata, n-am face decît să cedăm germanilor Republica socialistă estonă. Unii spun că dacă am încheia pacea, am dezlega mîinile japonezilor şi americanilor, care ar pune imediat stăpînire pe Vladivostok. Dar, pînă să ajungă ei la Irkutsk, noi vom reuşi să întărim republica noastră socialistă. Prin semnarea păcii, noi am trăda, desigur, Polonia, care îşi realizează dreptul la autodeterminare, dar am păstra, în schimb, Republica socialistă estonă şi am avea posibilitatea să ne consolidăm cuceririle. Fireşte că facem o cotitură spre dreapta, care trece printr-o mlaştină urît mirositoare, dar sîntem siliţi să o facem. Dacă germanii vor începe ofensiva, vom fi nevoiţi să semnăm pacea în orice condiţii, şi în acest caz pacea va fi şi mai dezavantajoasă. Pentru salvarea republicii socialiste contribuţia de trei miliarde nu reprezintă un preţ prea mare. Semnînd pacea acum, noi arătăm în mod concret maselor largi că imperialiştii (din Germania, din Anglia şi din Franţa), deşi au luat Riga şi Bagdadul, continuă să se încaiere, în timp ce noi ne dezvoltăm, republica noastră socialistă se dezvoltă.

2

Tov. Lenin arată că în anumite privinţe nu este de acord cu tovarăşii săi de idei Stalin şi Zinoviev [104]. Pe de o parte, în Occident există, desigur, o mişcare de masă, dar acolo revoluţia nu a început încă. Dacă însă, ca urmare a acestui fapt, ne-am schimba tactica, am fi nişte trădători ai socialismului internaţional. Tov. Lenin nu este de acord cu afirmaţia lui Zinoviev că încheierea păcii va slăbi pentru un timp mişcarea în Occident. Dacă am fi încredinţaţi că, în cazul întreruperii tratativelor de pace, mişcarea din Germania va lua imediat amploare, atunci ar trebui să ne sacrificăm, deoarece, în ceea ce priveşte forţa, revoluţia germană va fi mult superioară revoluţiei noastre. Dar fapt

www.dacoromanica.ro

este că acolo revoluţia nu a început încă, pe cînd la noi există un prunc nou-născut, care ţipă din răsputeri, şi, dacă nu vom declara limpede în momentul de faţă că consimţim la încheierea păcii, vom pieri. Pentru noi este important să ne menţinem pînă la izbucnirea revoluţiei socialiste generale, şi nu vom reuşi acest lucru decît dacă vom încheia pacea.

3

Tov. Lenin propune să se pună la vot problema tergiversării la maximum a semnării păcii.

Publicat pentru prima oară în 1922 în Operele lui N. Lenin (V. Ulianov), vol. XV; intervenţia a treia a fost publicată în 1929, în „Procesele-verbale ale C.C. al P.M.S.D.R. August 1917—februarie 1918"

Se tipăreşte după exemplarul scris de mînă al procesului-verbal

www.dacoromanica.ro

AL TREILEA CONGRES GENERAL AL SOVIETELOR DE DEPUTAŢI AI MUNCITORILOR, SOLDAŢILOR ŞI ŢĂRANILOR DIN RUSIA [105]

10—18 (23—31) IANUARIE 1918

Publicat la 12, 13, 14 şi 20 ianuarie 1918 în ziarul „Izvestiia C.E.C." nr. 8, 9, 10 şi 15; 26 (13), 27 (14) ianuarie, 2 februarie (20 ianuarie) 1918 în ziarul „Pravda" nr. 9, 10 şi 15

Se tipăreşte după textul apărut în ziarul „Izvestiia C.E.C."

Proiectul de decret cu privire la înlăturarea din legislaţia sovietică a referirilor la Adunarea constituantă a fost publicat pentru prima oară în 1931 în „Culegeri din Lenin", vol. XVIII

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

1

RAPORTUL DE ACTIVITATE AL CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI 11 (24) IANUARIE

Tovarăşi ! În numele Consiliului Comisarilor Poporului trebuie să vă prezint un raport despre activitatea acestuia pe perioada de două luni şi 15 zile care s-a scurs de la instaurarea Puterii sovietice şi a guvernului sovietic în Rusia.

Două luni şi 15 zile înseamnă numai cu 5 zile mai mult decît a durat anterioara putere a muncitorilor asupra unei ţări întregi sau asupra exploatatorilor şi capitaliştilor — puterea muncitorilor din Paris în epoca Comunei din Paris din 1871.

De această putere a muncitorilor trebuie să ne amintim în primul rînd, aruncînd o privire spre trecut şi comparînd-o cu Puterea sovietică, instaurată la 25 octombrie. Iar din această comparaţie între dictatura anterioară a proletariatului şi cea din zilele noastre putem vedea de la început ce pas uriaş a făcut mişcarea muncitorească internaţională şi în ce situaţie infinit mai favorabilă se află Puterea sovietică în Rusia, cu toate condiţiile nemaipomenit de complexe pe care le implică starea de război şi de ruină.

După ce s-au menţinut două luni şi 10 zile, muncitorii din Paris care au creat pentru prima oară Comuna — acest embrion de Putere sovietică — au pierit sub gloanţele cadeţilor, menşevicilor şi eserokalediniştilor de dreapta francezi. Muncitorii francezi au trebuit să plătească prin jertfe nemaipomenit de grele prima experienţă de guvern

www.dacoromanica.ro

muncitoresc, al cărui sens şi scop uriaşa majoritate a ţăranilor din Franţa nu l-au cunoscut.

Noi ne aflăm în condiţii mult mai avantajoase, deoarece soldaţii, muncitorii şi ţăranii din Rusia au reuşit să creeze un aparat — guvernul sovietic — care a făcut cunoscut lumii întregi formele lor de luptă. Iată de ce, în primul rînd, situaţia muncitorilor şi ţăranilor din Rusia este alta în comparaţie cu puterea proletariatului din Paris. Ei nu au avut un aparat, ţara nu i-a înţeles, noi însă de la bun început ne-am sprijinit pe Puterea sovietică, şi de aceea n-am avut nici cea mai mică îndoială că Puterea sovietică se bucură de simpatia şi de cel mai fierbinte, de cel mai devotat sprijin al uriaşei majorităţi a maselor, şi aceasta face ca Puterea sovietică să fie de neînvins.

Oamenii care priveau sceptic Puterea sovietică şi deseori, conştient sau inconştient, au vîndut-o şi au trădat-o în înţelegere cu capitaliştii şi imperialiştii, aceşti oameni strigau cît îi ţinea gura că o putere aparţinînd exclusiv proletariatului nu se poate menţine în Rusia. Ca şi cum vreun bolşevic sau vreun partizan al bolşevicilor a uitat, fie şi numai pentru un moment, că în Rusia numai puterea care va reuşi să unească strîns clasa muncitoare, majoritatea ţăranilor, toate clasele muncitoare şi exploatate într-o singură forţă bine închegată, care să lupte împotriva moşierilor şi burgheziei, poate fi de lungă durată.

Nu ne-am îndoit niciodată că numai alianţa dintre muncitorii şi ţăranii săraci, semiproletari, despre care vorbeşte programul nostru de partid, poate cuprinde în Rusia majoritatea populaţiei şi asigura puterii un sprijin trainic. Şi, după 25 octombrie, am reuşit dintr-o dată, în decurs de cîteva săptămîni, să învingem toate greutăţile şi să întemeiem puterea pe baza acestei alianţe trainice.

Da, tovarăşi! Dacă partidul socialist-revoluţionar, în vechea lui formă, cînd ţăranii încă nu-şi dădeau seama cine este cu adevărat partizan al socialismului în acest partid, a lansat lozinca folosirii egalitare a pămîntului, fără să vrea să ştie cine va fi cel ce va îndeplini această sarcină, în alianţă cu burghezia sau fără ea, noi am spus că aceasta e o înşelătorie. Şi această parte, care a văzut acum că nu este urmată de popor, că ea este un simplu

www.dacoromanica.ro

balon de săpun, a avut pretenţia că va putea introduce, în alianţă cu burghezia, sistemul de folosire egalitară a pămîntului ; în aceasta consta principala înşelătorie. Iar atunci cînd revoluţia rusă a făcut experienţa colaborării maselor muncitoare cu burghezia într-un moment deosebit de important din viaţa poporului, atunci cînd războiul ducea şi continua să ducă la pieire poporul, condamnînd milioane de oameni la moarte prin înfometare, iar urmările lui au arătat în practică rezultatele experienţei politicii de conciliere, atunci cînd Sovietele înseşi au trăit această experienţă şi au simţit-o pe pielea lor, trecînd prin şcoala conciliatorismului, atunci a devenit evident că în învăţătura celor care voiau să alăture partea muncitoare a ţărănimii la marea mişcare socialistă a muncitorilor din lumea întreagă există un măreţ, sănătos şi viabil grăunte socialist.

Şi de îndată ce această problemă a devenit pentru ţărănime clară şi precisă din punct de vedere practic, s-a întîmplat, aşa cum au arătat acum Sovietele şi congresele ţărăneşti, un lucru de care nimeni nu se îndoia : cînd a sosit momentul înfăptuirii în practică a socialismului, ţăranii au căpătat posibilitatea să vadă limpede aceste două linii politice fundamentale — alianţa cu burghezia sau alianţa cu masele muncitoare ; ei au înţeles atunci că partidul care exprimă adevăratele năzuinţe şi adevăratele interese ale ţărănimii este partidul socialist-revoluţionar de stînga. Şi cînd am încheiat alianţa noastră guvernamentală cu acest partid, noi de la bun început am pus în aşa fel problema, încît la baza acestei alianţe să stea principii cît se poate de clare şi de evidente. Dacă ţăranii din Rusia vor să înfăptuiască socializarea pămîntului în alianţă cu muncitorii, care vor efectua naţionalizarea băncilor şi vor crea controlul muncitoresc, ei sînt colaboratorii noştri sinceri, cei mai credincioşi şi mai preţioşi aliaţi. Tovarăşi, nu există socialist care să nu recunoască adevărul evident că între socialism şi capitalism se află o perioadă de trecere îndelungată, mai mult sau mai puţin grea, perioada dictaturii proletariatului, şi că în multe privinţe formele acestei perioade vor depinde de ceea ce va fi predominant : mica proprietate sau marea proprietate, mica producţie agricolă sau marea producţie agricolă. Se înţelege că în Estonia, în

www.dacoromanica.ro

această țară mică în care nu există neștiutori de carte și care e alcătuită din mari gospodării agricole, trecerea la socialism nu poate fi aceeași ca într-o țară eminamente mic-burgheză, cum este Rusia. De acest lucru trebuie să ținem seama.

Orice socialist conștient spune că socialismul nu trebuie să fie impus țăranilor cu forța și că trebuie să ne bizuim numai pe puterea exemplului și pe însușirea experienței vieții de către masa țărănească. Cum socoate ea că este mai bine să treacă la socialism? Iată sarcina care se pune acum în mod practic în fața țărănimii ruse. În ce fel poate ea însăși să sprijine proletariatul socialist și să înceapă trecerea la socialism? Țăranii au și început această trecere, și noi avem toată încrederea în ei.

Alianța pe care am încheiat-o cu socialiștii-revoluționari de stînga a fost construită pe o bază trainică și se întărește văzînd cu ochii. Dacă la început, în Consiliul Comisarilor Poporului, ne puteam teme că lupta fracționistă va frîna munca, acum, pe baza experienței de două luni de muncă în comun, trebuie să spun categoric că în majoritatea problemelor ajungem la hotărîri unanime.

Noi știm că numai atunci cînd experiența arată țăranilor în ce fel trebuie să fie făcut, de pildă, schimbul dintre oraș și sat, numai atunci ei înșiși, de jos, pe baza propriei lor experiențe, stabilesc legătura lor. Pe de altă parte, experiența războiului civil arată concret reprezentanților țăranilor că în afară de dictatura proletariatului și de reprimarea necruțătoare a dominației exploatatorilor altă cale spre socialism nu există. (A p l a u z e.)

Tovarăși! De fiecare dată cînd abordăm această temă, în adunarea de față sau în C.E.C., mi se întîmplă să aud din cînd în cînd răsunînd din partea dreaptă a adunării exclamații: „Dictator!". Da, „cînd eram socialiști", atunci toți recunoșteau dictatura proletariatului; au și scris chiar despre dictatură în programele lor, îi indigna prejudecata răspîndită că populația ar putea fi convinsă, că i s-ar putea dovedi că masele muncitoare nu trebuie să fie exploatate, întrucît exploatarea constituie un păcat și o rușine, și atunci va veni raiul pe pămînt. Nu, această pre-

www.dacoromanica.ro

judecată utopică a fost de mult spulberată în teorie şi sarcina noastră este de a o zdrobi în practică.

Nu se poate închipui socialismul în sensul că domnii socialişti ni-l vor servi pe tavă de-a gata, nu va fi aşa. Nici o problemă a luptei de clasă nu a fost încă rezolvată în istorie altfel decît prin violenţă. Violenţă, cînd vine din partea maselor muncitoare, exploatate şi este îndreptată împotriva exploatatorilor, da, sîntem pentru o astfel de violenţă! (Aplauze furtunoase.) Nu ne impresionează cîtuşi de puţin lamentările oamenilor care, conştient sau inconştient, sînt de partea burgheziei sau sînt atît de speriaţi de ea, atît de copleşiţi de dominaţia ei, încît, cînd au văzut acum această luptă de clasă nemaipomenit de ascuţită, s-au zăpăcit, au izbucnit în plîns, au uitat tot ce susţineau înainte şi ne cer imposibilul, ne cer ca noi, socialiştii, să obţinem victoria totală fără a lupta împotriva exploatatorilor, fără a reprima împotrivirea lor.

Încă în vara anului 1917, domnii exploatatori au înţeles că e vorba de „ultimele bătălii, bătăliile hotărîtoare", că ultimul bastion al burgheziei, principalul şi cel mai important izvor al reprimării maselor muncitoare de către ea, îi va fi smuls din mîini dacă Sovietele vor obţine puterea.

Iată de ce Revoluţia din Octombrie a pornit această luptă hotărîtă şi sistematică pentru a pune capăt împotrivirii exploatatorilor şi pentru ca, oricît de greu le-ar veni chiar şi celor mai buni dintre ei, să se împace cu gîndul că nu va mai exista dominaţia claselor exploatatoare, că de acum înainte va comanda ţăranul de rînd, iar ei vor trebui să asculte de el — oricît de neplăcut ar fi aceasta pentru ei, vor fi nevoiţi s-o facă.

Acest lucru va fi obţinut cu preţul multor greutăţi, sacrificii şi greşeli, acest lucru este nou, nemaiîntîlnit în istorie, un lucru care nu poate fi învăţat din cărţi. Se înţelege de la sine că în istorie aceasta reprezintă o măreaţă, o foarte grea perioadă de trecere, dar această măreaţă trecere în nici un caz nu poate fi făcută altfel. Şi faptul că în Rusia s-a creat Puterea sovietică a arătat că cea care dispune de cea mai bogată experienţă revoluţionară este însăşi masa revoluţionară, atunci cînd milioane de oameni

www.dacoromanica.ro

vin în ajutorul cîtorva zeci de oameni de partid, în practică punînd ea însăşi mîna în gîtul exploatatorilor ei.

Iată de ce în prezent războiul civil a căpătat precădere în Rusia. Împotriva noastră se lansează lozinca : „să piară războiul civil". Am avut ocazia să aud aceasta de la reprezentanţii părţii de dreapta a aşa-zisei Adunări constituante. Să piară războiul civil... Ce înseamnă asta ? Războiul civil împotriva cui ? Împotriva lui Kornilov, Kerenski, Reabuşinski, care cheltuiesc milioane pentru a corupe elementele declasate şi pe funcţionari ? Împotriva sabotorilor, care, indiferent dacă o fac conştient sau inconştient, se lasă corupţi ? Fără îndoială că printre aceştia din urmă sînt oameni, din rîndurile celor înapoiaţi, care se lasă corupţi în mod inconştient, întrucît ei nici nu-şi pot închipui că vechea orînduire burgheză poate şi trebuie să fie distrusă pînă în temelii, iar pe ruinele ei să înceapă construirea unei societăţi cu desăvîrşire noi, socialiste. Fără îndoială că există astfel de oameni, dar schimbă oare aceasta situaţia ?

Iată de ce reprezentanţii claselor avute pun totul pe o singură carte, iată de ce pentru ei acestea sînt ultimele bătălii, bătăliile hotărîtoare, şi nu se vor da în lături de la nici o crimă numai să zdrobească Puterea sovietică. Oare întreaga istorie a socialismului, şi în special a celui francez, care este atît de bogată în aspiraţii revoluţionare, nu ne arată că, în momentul în care masele muncitoare iau puterea în mîinile lor, clasele guvernante, cînd este vorba să-şi apere propriul lor sac cu bani, recurg la crime şi execuţii nemaipomenite ? Şi cînd aceşti oameni ne vorbesc de război civil, noi le răspundem printr-un zîmbet, iar cînd îşi propagă lozinca în rîndurile studenţilor, le spunem : îi înşelaţi !

Nu întîmplător lupta de clasă a ajuns la ultima ei formă, cînd clasa exploataţilor ia în mîna sa toate mijloacele puterii, pentru a lichida definitiv pe duşmanul său de clasă — burghezia, pentru a mătura de pe faţa pămîntului Rusiei nu numai pe funcţionari, ci şi pe moşieri, aşa cum i-au măturat ţăranii ruşi în unele gubernii.

www.dacoromanica.ro

Ni se spune că sabotajul pe care l-a întîmpinat Consiliul Comisarilor Poporului din partea funcţionarilor şi a moşierilor este o dovadă că aceştia nu doresc să sprijine socialismul. Ca şi cum nu ar fi fost limpede că toată această bandă de capitalişti şi escroci, de derbedei şi sabotori nu este altceva decît o bandă coruptă de burghezie, o bandă care se împotriveşte puterii oamenilor muncii. Desigur, cine a crezut că se poate sări dintr-o dată de la capitalism la socialism sau cine şi-a închipuit că este posibil să convingi majoritatea populaţiei că acest lucru se poate obţine prin Adunarea constituantă, cine a crezut în acest basm burghezo-democratic n-are decît să continue liniştit să creadă în el, dar să n-aibă pretenţii la viaţă dacă ea va spulbera acest basm.

Cine a înţeles ce este lupta de clasă, ce înseamnă sabotajul pe care l-au organizat funcţionarii, acela ştie că nu putem sări dintr-o dată la socialism. Au mai rămas burghezi, capitalişti care speră să-şi redobîndească dominaţia şi îşi apără sacul lor cu bani, au mai rămas elemente declasate, a mai rămas o pătură de oameni venali, cu desăvîrşire striviţi de capitalism şi care nu pot să se ridice pînă la ideea luptei proletare. Au mai rămas slujbaşi şi funcţionari care cred că păzirea vechii ordini reprezintă interesul societăţii. Cum ne putem închipui victoria socialismului altfel decît ca o prăbuşire deplină a acestor pături, altfel decît ca o pieire totală a burgheziei, atît a celei ruse cît şi a celei europene ? Nu cumva ne închipuim că domnii Reabuşinski nu-şi cunosc interesele lor de clasă ? Ei sînt cei care plătesc sabotorilor ca să nu muncească. Sau poate ei acţionează de unul singur ? Nu acţionează ei oare laolaltă cu capitaliştii francezi, englezi şi americani, acaparînd titluri de valoare ? Dar o să vedem cît o să le ajute acapararea acestor titluri. Şi dacă nu cumva teancurile de titluri de valoare pe care şi le procură acum nu vor fi altceva decît hîrtie veche, care n-are nici o valoare şi nu este bună de nimic.

Iată de ce, tovarăşi, la toate reproşurile şi învinuirile de dezlănţuire a terorii, de exercitare a dictaturii, de dezlănţuire a războiului civil care ni se aduc, deşi noi nu am ajuns încă nici pe departe la adevărata teroare, deoarece

www.dacoromanica.ro

sîntem mai puternici decît ei — noi avem Sovietele, pentru noi va fi suficient să naţionalizăm băncile şi să confiscăm averile pentru a-i sili să se supună —, la toate învinuirile de dezlănţuire a războiului civil, noi spunem : da, am proclamat deschis ceea ce nici un alt guvern nu a putut proclama. Primul guvern din lume care poate vorbi deschis de război civil este guvernul maselor de muncitori, ţărani şi soldaţi. Da, noi am pornit şi ducem război împotriva exploatatorilor. Cu cît vom spune mai deschis acest lucru, cu atît mai repede se va termina acest război, cu atît mai repede ne vor înţelege masele muncitoare şi exploatate, vor înţelege că Puterea sovietică duce la înfăptuire cauza adevărată, vitală a tuturor oamenilor muncii.

Nu cred, tovarăşi, că vom reuşi să obţinem curînd victoria în această luptă, dar avem o experienţă bogată : în decurs de două luni am reuşit să obţinem mult. A trebuit să facem faţă tentativei lui Kerenski de ofensivă împotriva Puterii sovietice şi am asistat la eşuarea totală a acestei tentative ; am fost martorii organizării puterii de către Kerenskii ucraineni, acolo lupta nu s-a terminat încă, dar pentru oricine o urmăreşte, pentru oricine a ascultat fie chiar numai cîteva rapoarte veridice făcute de reprezentanţii Puterii sovietice, este limpede că elementele burgheze ale Radei ucrainene îşi trăiesc ultimele zile. (Aplauze.) Nu încape nici cea mai mică îndoială că Puterea sovietică din Republica populară ucraineană va învinge Rada burgheză ucraineană.

Cît despre lupta împotriva lui Kaledin — aici într-adevăr totul se bazează pe exploatarea oamenilor muncii, pe dictatura burgheziei, dacă există vreo bază socială împotriva Puterii sovietice. Congresul ţărănesc a arătat concret că acţiunea lui Kaledin nu are nici un fel de sorţi de izbîndă, că masele muncitoare sînt împotriva lui. Experienţa Puterii sovietice, propaganda prin fapte, prin exemplul organizaţiilor sovietice îşi fac efectul, iar sprijinul intern de care se bucură Kaledin în regiunea Donului slăbeşte acum nu atît din cauza unei presiuni din afară, cît dinăuntru.

Iată de ce, privind frontul războiului civil din Rusia, putem spune cu toată siguranţa : aici victoria Puterii sovie-

www.dacoromanica.ro

tice e deplină şi întru totul asigurată. Iar victoria acestei Puteri sovietice, tovarăşi, se datoreşte faptului că, din capul locului, ea a pornit la înfăptuirea vechilor imperative ale socialismului, sprijinindu-se în mod consecvent şi hotărît pe mase, considerînd că sarcina sa este să trezească la viaţă, să ridice la creaţie socialistă păturile asuprite şi abrutizate ale societăţii. Iată de ce vechea armată, care se baza pe muştruluiala de cazarmă, pe torturarea soldaţilor, este acum de domeniul trecutului. Ea a fost dată la fier vechi şi piatră pe piatră nu a rămas din ea. (Aplauze.) Democratizarea deplină a armatei a fost înfăptuită.

Îmi voi permite să relatez un caz care mi s-a întîmplat. Într-un vagon de cale ferată din Finlanda am avut prilejul să ascult o convorbire între cîţiva finlandezi şi o bătrînică. Eu nu puteam lua parte la convorbire, deoarece nu cunosc limba finlandeză, însă un finlandez s-a întors spre mine şi mi-a spus: „Ştiţi ce lucru interesant a spus această bătrînă? A spus: acum nu mai trebuie să-ţi fie teamă de omul cu armă. Cînd am fost în pădure după vreascuri, am întîlnit un om cu armă, dar în loc să-mi ia vreascurile adunate de mine, el mi-a mai dat cîteva vreascuri".

Cînd am auzit acest lucru, mi-am zis: n-au decît sute de ziare, oricum s-ar numi ele — socialiste, aproape socialiste etc. —, n-au decît sute de glasuri să ne strige pînă la asurzire: „dictatorilor", „asupritorilor" şi alte vorbe de felul acesta. Ştim că în masele populare se face auzită acum o altă voce; oamenii îşi spun: acum nu trebuie să ne fie teamă de omul cu armă, pentru că el apără pe oamenii muncii şi va fi necruţător în sfărîmarea dominaţiei exploatatorilor. (Aplauze.) Iată lucrul pe care l-a simţit poporul şi iată de ce agitaţia pe care o desfăşoară oamenii simpli, fără cultură, cînd povestesc că ostaşii roşii îşi îndreaptă întreaga putere împotriva exploatatorilor, — această agitaţie este de neînvins. Ea va cuprinde milioane şi zeci de milioane de oameni şi va crea în mod trainic ceea ce Comuna din Franţa secolului al XIX-lea a început să creeze, dar a creat numai pentru un timp scurt, deoarece a fost zdrobită de burghezie, — va crea Armata Roşie, socialistă, va înfăptui năzuinţa tuturor socialiştilor: înarmarea generală a poporului. Ea va crea noile

www.dacoromanica.ro

cadre ale Gărzii roşii, care vor face posibil ca masele muncitoare să fie educate în vederea luptei armate.

Dacă despre Rusia se spunea : ea nu va putea lupta pentru că nu va avea ofiţeri, nu trebuie să uităm ce spuneau chiar aceşti ofiţeri burghezi, observîndu-i pe muncitorii care luptau împotriva lui Kerenski şi Kaledin : „Într-adevăr, aceşti ostaşi roşii nu sînt buni de nimic sub raport tehnic, dar dacă ar învăţa puţin, bolşevicii ar avea o armată de neînvins". Deoarece, pentru prima oară în istoria luptei mondiale, în armată au intrat elemente care nu vin cu cunoştinţe cazone, dar care sînt călăuzite de ideile luptei pentru eliberarea celor exploataţi. Şi atunci cînd munca începută de noi va fi dusă pînă la capăt, Republica sovietică din Rusia va fi de neînvins. (Aplauze.)

Tovarăşi, calea pe care a străbătut-o Puterea sovietică în ceea ce priveşte armata socialistă a fost străbătută şi în ceea ce priveşte un alt instrument al claselor dominante, un instrument şi mai rafinat, şi mai complex — justiţia burgheză, care se pretindea a fi un scut al ordinii, dar care în realitate era un instrument orb, rafinat de oprimare necruţătoare a celor exploataţi, care apăra interesele sacului cu bani. Puterea sovietică a procedat aşa cum au poruncit toate revoluţiile proletare să se procedeze, — de la bun început l-a dat la fier vechi. N-au decît să urle că fără să procedăm la o reformă a vechii justiţii, am dat-o de la bun început la fier vechi. Prin aceasta noi am netezit calea pentru adevărata justiţie populară, şi nu atît prin forţa represiunilor, cît prin exemplul maselor, prin prestigiul oamenilor muncii, fără formalităţi, am făcut dintr-un instrument de exploatare, cum era justiţia, un instrument de educare pe baza principiilor trainice ale societăţii socialiste. Nu încape nici o îndoială că o astfel de societate nu se poate obţine dintr-o dată.

Aceştia sînt paşii cei mai importanţi pe care i-a făcut Puterea sovietică, pornind pe drumul indicat de întreaga experienţă a celor mai mari revoluţii populare din lumea întreagă. Nu a existat nici o revoluţie în care masele muncitoare să nu fi încercat să păşească pe acest drum pentru a crea o nouă putere de stat. Din păcate, ele au început numai, dar nu au putut duce lucrurile pînă la capăt, nu

www.dacoromanica.ro

au reuşit să creeze o putere de stat de tip nou. Noi am creat-o, noi am şi înfăptuit republica socialistă a Sovietelor.

Nu-mi fac iluzii în privinţa faptului că sîntem abia la începutul perioadei *de trecere* spre socialism, că nu am ajuns încă la socialism. Dar veţi proceda just dacă veţi spune că statul nostru este o republică socialistă a Sovietelor. Veţi proceda tot atît de just ca şi cei care numesc multe republici burgheze din Occident republici democratice, deşi toată lumea ştie că nici una dintre cele mai democratice republici nu este pe deplin democratică. Ele oferă frînturi de democratism, îngrădesc drepturile exploatatorilor în probleme mărunte, dar în aceste republici masele muncitoare sînt tot atît de asuprite ca şi oriunde în altă parte. Şi totuşi noi spunem că orînduirea burgheză este reprezentată atît de vechile monarhii, cît şi de republicile constituţionale.

Aşa este şi în cazul nostru. Sîntem departe chiar şi de a încheia perioada de trecere de la capitalism la socialism. Niciodată nu ne-am lăsat amăgiţi de speranţa că o vom putea termina fără ajutorul proletariatului internaţional. Niciodată nu ne-am înşelat în această privinţă, şi ştim cît de grea este calea care duce de la capitalism la socialism, dar sîntem datori să spunem că republica noastră a Sovietelor este o republică socialistă, pentru că am păşit pe această cale, şi aceste cuvinte nu vor rămîne vorbe goale.

Am pornit la înfăptuirea unui mare număr de măsuri care subminează dominaţia capitaliştilor. Noi ştim că puterea noastră trebuie să unifice activitatea tuturor instituţiilor pe baza unui singur principiu, iar acest principiu noi îl exprimăm prin cuvintele : „Rusia este proclamată republică socialistă a Sovietelor". (A p l a u z e.) Acesta va fi adevărul bazat pe ceea ce noi vom trebui să facem, şi am şi început să facem, aceasta va fi cea mai bună unificare a întregii noastre activităţi, proclamarea programului ei, un îndemn adresat celor ce muncesc şi sînt exploataţi din toate ţările, care fie că nu ştiu de loc ce este socialismul, fie că — ceea ce este şi mai rău — înţeleg prin socialism acel ghiveci cernovist-ţeretelist de reforme burgheze pe care noi l-am gustat, l-am încercat în

www.dacoromanica.ro

cursul unui răstimp de zece luni de revoluţie şi ne-am convins că este o falsificare, şi nu socialism.

Şi iată de ce „liberele" ţări Anglia şi Franţa au folosit toate mijloacele pentru ca în cursul celor zece luni ale revoluţiei noastre să nu lase să pătrundă nici un număr din ziarele bolşevicilor şi ale socialiştilor-revoluţionari de stînga. Ele trebuiau să procedeze în felul acesta, deoarece vedeau că în toate ţările mase de muncitori şi ţărani sesizau instinctiv tot ce făceau muncitorii ruşi. Căci n-a fost adunare unde ştirile despre revoluţia rusă şi lozinca Puterii sovietice să nu fi fost întîmpinate cu ropote de aplauze. Masele celor ce muncesc şi sînt exploataţi au şi intrat pretutindeni în conflict cu vîrfurile lor de partid. Acest vechi socialism al vîrfurilor nu este încă înmormîntat, aşa cum s-a întîmplat la noi, în Rusia, cu Ciheidze şi Ţereteli, dar în toate ţările lumii el a fost zdrobit, este deja mort.

Şi în faţa acestei orînduiri burgheze se află un nou stat — republica Sovietelor, republica claselor celor ce muncesc şi sînt exploataţi, care sfărîmă vechile bariere burgheze. Au fost create noi forme de stat, în cadrul cărora a apărut posibilitatea de a-i reprima pe exploatatori, de a reprima împotrivirea acestui grup neînsemnat, puternic datorită sacului cu bani de ieri, datorită bagajului de cunoştinţe acumulat în trecut. Ei — profesorii, învăţătorii, inginerii — fac din cunoştinţele lor o unealtă de exploatare a oamenilor muncii, spunînd: vreau ca ştiinţa mea să slujească burgheziei, altfel nu voi lucra. Dar puterea lor e zdrobită de revoluţia muncitorească-ţărănească şi împotriva lor se ridică un stat în care masele îşi aleg singure şi în mod liber reprezentanţii.

Acum putem spune că avem cu adevărat o organizare a puterii care arată limpede trecerea spre desfiinţarea deplină a oricărei puteri, a oricărui stat. Acest lucru va fi cu putinţă atunci cînd nu va mai exista nici urmă de exploatare, adică în societatea socialistă.

Mă voi ocupa acum pe scurt de măsurile la a căror înfăptuire a pornit guvernul sovietic, socialist, al Rusiei. Una dintre primele măsuri prin care se urmăreşte nu numai ştergerea moşierilor de pe faţa pămîntului Rusiei,

www.dacoromanica.ro

ci şi smulgerea din rădăcini a dominaţiei burgheziei şi a posibilităţii de asuprire a milioane şi zeci de milioane de oameni ai muncii de către capital, a fost trecerea la naţionalizarea băncilor. Băncile sînt centre importante ale economiei capitaliste contemporane. Aici se adună bogăţii nemaipomenite, care sînt repartizate în toată ţara noastră uriaşă, aici e nervul întregii vieţi capitaliste. Băncile sînt organe subtile şi complexe, ele s-au dezvoltat în decursul secolelor, şi împotriva lor au fost îndreptate primele lovituri ale Puterii sovietice, care la început a întîmpinat o împotrivire înverşunată la Banca de stat. Dar această împotrivire nu a constituit o piedică pentru Puterea sovietică. Am reuşit să facem ceea ce era principalul în organizarea Băncii de stat, şi principalul constă în faptul că ea se afla în mîna muncitorilor şi ţăranilor, iar de la aceste măsuri principale, care urmează să fie elaborate încă timp îndelungat, am trecut la luarea în stăpînire a băncilor particulare.

Noi nu am procedat aşa cum ne-ar fi recomandat, probabil, conciliatorii: mai întîi să aşteptăm Adunarea constituantă, eventual apoi să elaborăm un proiect de lege şi să-l prezentăm Adunării constituante şi prin aceasta să aducem la cunoştinţa domnilor burghezi intenţia noastră, pentru ca ei să poată găsi o portiţă prin care să scape de acest lucru neplăcut; poate să-i luăm ca asociaţi, atunci s-ar crea legi de stat, — ar fi „un act de stat".

Aceasta ar însemna desfiinţarea socialismului. Noi am procedat foarte simplu: fără să ne temem că oamenii „culţi", sau, mai bine zis, partizanii inculţi ai burgheziei care fac negoţ cu rămăşiţele ştiinţei lor, ne vor blama, am spus: noi avem muncitori şi ţărani înarmaţi. În dimineaţa aceasta ei urmează să ocupe toate băncile particulare. (Aplauze.) Iar după ce ei vor fi făcut acest lucru, după ce puterea va fi în mîinile noastre, abia atunci vom discuta ce măsuri trebuie să luăm. Şi dimineaţa băncile au fost ocupate, iar seara C.E.C. a adoptat hotărîrea: „băncile sînt declarate proprietate naţională", — s-a efectuat etatizarea, socializarea sistemului bancar, trecerea lui în mîinile Puterii sovietice.

www.dacoromanica.ro

Nu a existat vreun om în rîndurile noastre care să-şi fi închipuit că aparatul atît de iscusit, atît de subtil organizat al sistemului bancar, sistem care s-a dezvoltat de-a lungul secolelor din sistemul economic capitalist, poate fi sfărîmat sau transformat în cîteva zile. Noi nu am afirmat niciodată acest lucru. Iar cînd savanţii sau pseudosavanţii clătinau din cap şi făceau prorociri, noi spuneam : n-aveţi decît să prorociţi tot ce poftiţi. Noi cunoaştem numai o singură cale a revoluţiei proletare : să punem stăpînire pe poziţiile duşmanului, să învăţăm să exercităm puterea din experienţă, din propriile noastre greşeli. Nu minimalizăm cîtuşi de puţin greutăţile căii noastre, dar esenţialul l-am şi făcut. Izvorul avuţiilor capitaliste, în ceea ce priveşte repartizarea lor, este subminat. După aceasta, anularea împrumuturilor de stat, răsturnarea jugului financiar n-au fost decît un pas foarte uşor. Trecerea la confiscarea uzinelor ca măsură ce a urmat controlului muncitoresc a fost de asemenea foarte uşoară. Cînd ni s-a adus învinuirea că, prin introducerea controlului muncitoresc, fărîmiţăm producţia în secţii separate, noi am respins această absurditate. Cînd am introdus controlul muncitoresc, ştiam că va trece destul timp pînă cînd acesta va fi extins pe întreaga Rusie, dar am vrut să arătăm că nu recunoaştem decît o singură cale — calea transformărilor de jos, ca înşişi muncitorii să elaboreze de jos noile baze ale condiţiilor economice. Acest proces de elaborare va necesita destul de mult timp.

De la controlul muncitoresc am mers spre crearea Consiliului economic superior. Numai această măsură, alături de naţionalizarea băncilor şi a căilor ferate, la a cărei efectuare se va porni zilele acestea, ne va da posibilitatea să începem construirea economiei noi, socialiste. Ştim foarte bine cît de grea este sarcina noastră, dar noi spunem că socialist în fapte este numai acela care porneşte la îndeplinirea acestei sarcini bizuindu-se pe experienţa şi pe instinctul maselor muncitoare. Ele vor face multe greşeli, dar esenţialul a fost făcut. Ele ştiu că, adresîndu-se Puterii sovietice, vor găsi tot sprijinul împotriva exploatatorilor. Nu există nici o măsură care să însemne o uşurare în munca lor şi care să nu fi fost

www.dacoromanica.ro

întru totul sprijinită de Puterea sovietică. Puterea sovietică nu are cunoştinţă de tot ce se întîmplă şi nu reuşeşte să facă totul la timp, în fiecare moment trebuie să facă faţă unor sarcini grele. Adesea sînt trimise la guvern delegaţii de muncitori care întreabă cum să procedeze, de pildă, cu cutare teren. Chiar şi mie mi s-a întîmplat adeseori să mă aflu într-o situaţie dificilă, cînd îmi dădeam seama că ei nu au un punct de vedere tocmai precis. Şi le spuneam : voi sînteţi puterea, faceţi tot ce vreţi să faceţi, luaţi tot ce vă trebuie, noi vă vom sprijini, dar aveţi grijă de producţie, aveţi grijă ca producţia să fie folositoare. Treceţi la munci folositoare ; veţi face greşeli, dar veţi învăţa. Şi muncitorii au şi început să înveţe, au şi început lupta împotriva sabotorilor. Unii oameni au făcut din ştiinţă un zid care-i împiedică pe oamenii muncii să meargă înainte ; acest zid va fi dărîmat.

Fără îndoială că războiul îi perverteşte pe oameni atît în spatele frontului cît şi pe front, plătind peste orice normă pe cei care lucrează pentru război, atrăgînd pe toţi cei care s-au ascuns de război, elemente declasate şi semideclasate care nu au decît o dorinţă : „să ciupească" şi să-şi ia tălpăşiţa. Dar pe aceste elemente — cel mai mare rău care ne-a rămas de pe urma vechii orînduiri capitaliste, elemente care transmit toate vechile ei vicii —, noi trebuie să le alungăm, să le înlăturăm, să încadrăm în fabrici şi uzine toate elementele proletare bune, făcînd din ele celulele viitoarei Rusii socialiste. Această măsură nu este uşoară, ea duce la numeroase conflicte, fricţiuni şi ciocniri. Chiar noi, Consiliul Comisarilor Poporului şi eu personal, am avut de-a face cu plîngerile şi ameninţările lor, dar noi ne-am păstrat calmul, ştiind că acum există un judecător căruia ne putem adresa. Sovietele de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor — iată acest judecător. (Aplauze.) Cuvîntul acestui judecător este hotărîtor, ne bizuim întotdeauna pe el.

Capitalismul caută cu tot dinadinsul să producă o diferenţiere în rîndurile muncitorilor pentru a lega de burghezie un mănunchi neînsemnat de vîrfuri ale clasei muncitoare, — ciocnirile cu acestea vor fi inevitabile. Fără luptă nu vom ajunge la socialism. Dar noi sîntem

www.dacoromanica.ro

gata de luptă, am început-o şi o vom duce la capăt cu ajutorul aparatului care se numeşte Soviete. Dacă conflictele care se ivesc vor fi aduse spre judecarea Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor, orice problemă va fi rezolvată cu uşurinţă. Căci oricît de puternic ar fi grupul de muncitori privilegiaţi, cînd vor fi puşi în faţa reprezentanţei tuturor muncitorilor, această judecată, repet, va fi pentru ei definitivă. Această reglementare este abia la început. Muncitorii şi ţăranii nu au încă suficientă încredere în forţele lor, prea s-au deprins, în virtutea tradiţiei de veacuri, să aştepte indicaţii de sus. Nu s-au deprins încă pe deplin cu faptul că proletariatul este clasa stăpînitoare, printre ei mai sînt elemente intimidate, abrutizate, care îşi închipuie că trebuie să treacă prin odioasa şcoală a burgheziei. Această prejudecată — cea mai odioasă dintre prejudecăţile burgheze — s-a menţinut cel mai mult, însă ea este pe cale de a pieri şi va pieri fără urmă. Şi sîntem convinşi că, cu fiecare pas pe care-l face Puterea sovietică, se va ridica un număr tot mai mare de oameni care s-au eliberat pînă la capăt de vechea prejudecată burgheză potrivit căreia statul nu poate fi condus de un muncitor sau de un ţăran de rînd. Aceştia pot învăţa şi vor învăţa dacă se vor apuca să conducă ! (A p l a u z e.)

Sarcina organizatorică va consta tocmai în a ridica conducători şi organizatori din rîndurile maselor populare. Această muncă uriaşă, gigantică este acum la ordinea zilei. Nici nu ne-am putea gîndi la îndeplinirea ei dacă nu ar exista Puterea sovietică, aparatul care filtrează şi care poate promova oameni.

La noi există nu numai o lege de stat cu privire la control, există ceva mai preţios chiar : încercările proletariatului de a încheia acorduri cu asociaţiile fabricanţilor, pentru a asigura muncitorilor conducerea unor întregi ramuri ale industriei. Un astfel de acord muncitorii pielari au şi început să-l elaboreze şi aproape l-au şi încheiat cu asociaţia generală a fabricanţilor şi proprietarilor de întreprinderi din industria pielăriei din Rusia, şi acestor acorduri eu le atribui o importanţă deosebit de mare [106].

www.dacoromanica.ro

Ele arată că muncitorii devin tot mai conştienţi de forţa lor.

Tovarăşi, în raportul meu nu am atins probleme deosebit de nevralgice şi de grele — problema păcii şi a aprovizionării —, deoarece aceste probleme figurează ca puncte separate pe ordinea de zi şi vor fi discutate în mod special.

Mi-am propus ca scop în scurtul meu raport să arăt cum văd eu şi tot Consiliul Comisarilor Poporului în întregul lui istoricul celor trăite în cursul acestor două luni şi jumătate, care este raportul forţelor de clasă în această nouă perioadă a revoluţiei ruse, cum s-a format noua putere de stat, ce sarcini speciale îi stau în faţă.

Prin naţionalizarea băncilor, prin trecerea întregului pămînt în mîna maselor muncitoare, Rusia a păşit pe un drum sigur spre înfăptuirea socialismului. Ştim foarte bine ce greutăţi stau în faţa noastră, dar avem convingerea, bazată pe comparaţia cu revoluţiile anterioare, că vom obţine succese uriaşe şi că am păşit pe drumul care asigură victoria deplină.

Iar alături de noi vor păşi masele din ţările mai înaintate, dezbinate de războiul de jaf, ai căror muncitori au trecut printr-o şcoală mai îndelungată de democratizare. Cînd ni se înfăţişează greutăţile cauzei noastre, cînd ni se spune că victoria socialismului este posibilă numai pe scară mondială, noi vedem în aceasta numai o încercare, fără nici o şansă de izbîndă, a burgheziei şi a partizanilor ei — cu voie sau fără voie — de a denatura un adevăr incontestabil. Desigur, victoria definitivă a socialismului într-o singură ţară nu este cu putinţă. Detaşamentul nostru de muncitori şi de ţărani care sprijină Puterea sovietică este unul dintre detaşamentele armatei mondiale, în prezent fărîmiţată de războiul mondial, dar ea tinde spre unire, şi proletariatul întîmpină fiecare ştire, fiecare frîntură de raport cu privire la revoluţia noastră, fiecare nume, cu o furtună de aplauze de simpatie, pentru că ştie că în Rusia este dusă la înfăptuire cauza comună a proletarilor — cauza insurecţiei proletariatului, a revoluţiei socialiste internaţionale. Exemplul viu, începutul concret dintr-o ţară influenţează mai mult decît orice pro-

www.dacoromanica.ro

clamaţii şi conferinţe, înflăcărează masele muncitoare din toate ţările.

Dacă greva din octombrie 1905 — care reprezintă primii paşi ai revoluţiei victorioase — s-a extins imediat în Europa occidentală şi a provocat atunci, în 1905, mişcarea muncitorilor din Austria, dacă încă atunci am putut vedea în practică ce importanţă are exemplul revoluţiei, lupta muncitorilor dintr-o ţară, acum putem vedea că revoluţia socialistă se coace văzînd cu ochii în toate ţările lumii.

Important pentru ei nu este dacă facem greşeli, dacă avem lipsuri, dacă în drumul nostru se iscă fricţiuni ; pentru ei este important exemplul nostru, acesta îi uneşte ; ei spun : orice ar fi, vom merge împreună şi vom învinge. (Aplauze.)

Marii întemeietori ai socialismului, Marx şi Engels, urmărind de-a lungul unui număr de decenii dezvoltarea mişcării muncitoreşti şi creşterea revoluţiei socialiste mondiale, au văzut limpede că trecerea de la capitalism la socialism va fi în mod necesar însoţită de îndelungate dureri ale facerii, o îndelungată perioadă de dictatură a proletariatului, dărîmarea a tot ce e vechi, nimicirea necruţătoare a tuturor formelor capitalismului, colaborarea muncitorilor din toate ţările, care trebuie să-şi unească toate eforturile pentru a asigura victoria pînă la capăt. Şi ei au spus că la sfîrşitul secolului al XIX-lea lucrurile se vor petrece astfel : „francezul va începe, iar germanul va duce la bun sfîrşit“ [107], francezul va începe pentru că de-a lungul deceniilor de revoluţie el a căpătat experienţa unei iniţiative pline de abnegaţie în acţiunea revoluţionară, care a făcut din el avangarda revoluţiei socialiste.

Acum putem vedea o altă îmbinare a forţelor socialismului internaţional. Noi spunem că este mai uşor să înceapă mişcarea în ţările ce nu fac parte din numărul ţărilor exploatatoare, care au posibilitatea să jefuiască mai uşor şi să corupă vîrfurile muncitorilor lor. Aceste partide cernoviste-ţereteliste din Europa occidentală, partide, chipurile, socialiste, aproape toate ministeriabile, nu înfăptuiesc nimic şi nu au o bază trainică. Am văzut exemplul Italiei, am urmărit zilele acestea eroica luptă dusă de muncitorii din Austria împotriva rechinilor im-

www.dacoromanica.ro

perialişti [108]. Chiar dacă pentru un timp rechinii vor reuşi să oprească mişcarea, ei nu o vor putea sugruma definitiv, ea este de neînvins.

Multă vreme vor avea în faţa lor exemplul Republicii sovietice. Republica noastră socialistă a Sovietelor se va înălţa trainic, ca un far al socialismului internaţional şi ca un exemplu pentru toate masele de oameni ai muncii. Acolo este încăierare, război, vărsare de sînge, jertfirea a milioane de oameni, exploatare de către capital, aici e adevărata politică a păcii şi republica socialistă a Sovietelor.

Lucrurile s-au petrecut altfel decît se aşteptau Marx şi Engels ; ele au făcut ca nouă, claselor celor ce muncesc şi sînt exploataţi din Rusia, să ne revină rolul de cinste de a fi avangarda revoluţiei socialiste internaţionale, şi acum putem vedea limpede cum va progresa dezvoltarea revoluţiei ; rusul a început — germanul, francezul şi englezul vor duce la bun sfîrşit, şi socialismul va învinge. (A p l a u z e.)

www.dacoromanica.ro

2

CUVÎNT DE ÎNCHEIERE LA RAPORTUL CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI 12 (25) IANUARIE

Ascultîndu-i astăzi pe vorbitorii din partea dreptei care au ridicat obiecţii la raportul meu, am rămas mirat că pînă acum n-au învăţat nimic şi au dat uitării tot ceea ce ei numesc în van „marxism". Unul dintre oponenţii mei a declarat că noi am fost pentru dictatura democraţiei, că am recunoscut puterea democraţiei. Această declaraţie este atît de stupidă, atît de absurdă şi de lipsită de sens, încît nu reprezintă decît o simplă înşiruire de cuvinte. Este acelaşi lucru ca şi cum ai spune zăpadă de fier, sau ceva în genul acesta. (R î s e t e.) Democraţia este una dintre formele statului burghez, susţinută de toţi trădătorii socialismului adevărat ajunşi astăzi în fruntea socialismului oficial, care afirmă că democraţia este în contradicţie cu dictatura proletariatului. Atîta timp cît revoluţia nu depăşea cadrul orînduirii burgheze, noi am fost pentru democraţie ; dar, de îndată ce în întreaga desfăşurare a revoluţiei am zărit primele licăriri de socialism, ne-am situat pe poziţia apărării cu fermitate şi hotărîre a dictaturii proletariatului.

Şi e ciudat că oameni care nu pot sau nu vor să înţeleagă acest adevăr simplu — definirea sensului cuvintelor „democraţie" şi „dictatura proletariatului" — îndrăznesc să vină în faţa unei adunări atît de numeroase şi să debiteze asemenea idei învechite, care nu sînt bune de nimic şi de care abundă toate cuvîntările domnilor oponenţi. Democraţia este parlamentarism formal, iar în fapt o continuă şi cruntă batjocorire, o asuprire fără milă şi de

www.dacoromanica.ro

nesuportat a poporului muncitor de către burghezie. Iar acest lucru nu-l pot contesta decît cei care nu sînt adevăraţi reprezentanţi ai clasei muncitoare, ci nişte lamentabili oameni în cutie, care tot timpul au stat departe de viaţă, au dormit, şi, în timp ce dormeau, ţineau cu grijă sub pernă o cărţulie veche, terfelită, care nimănui nu-i este de folos, dar care lor le serveşte drept călăuză şi îndreptar în propagarea socialismului oficial. Dar mintea a zeci de milioane de creatori făureşte ceva infinit mai înalt decît cea mai măreaţă şi mai genială previziune. Socialismul adevărat, revoluţionar nu s-a scindat abia acum, ci de la începutul războiului. Nu există nici o ţară, nu există nici un stat în care să nu aibă loc această sciziune semnificativă, această fisură în învăţătura socialistă. Şi este foarte bine că s-a produs această sciziune!

Ca răspuns la acuzaţia care ni se aduce că luptăm împotriva „socialiştilor", putem spune numai atît că în epoca parlamentarismului aceşti partizani ai lui nu mai au nimic comun cu socialismul, că ei s-au descompus, sînt depăşiţi, au rămas în urmă şi, în ultimă instanţă, au trecut de partea burgheziei. „Socialiştii" care, în timpul războiului, provocat de interesele imperialiste ale tîlharilor internaţionali, au făcut zarvă în jurul „apărării patriei" nu sînt socialişti, ci slugoi, acoliţi ai burgheziei.

Cei care vorbesc atît de mult despre dictatura democraţiei nu fac altceva decît să azvîrle fraze lipsite de sens, absurde, care nu vădesc nici cunoştinţe economice, nici înţelegere politică.

Unul dintre oponenţi a afirmat aici că Comuna din Paris se poate mîndri că în timpul insurecţiei muncitorilor din Paris în rîndurile lor n-au avut loc nici acte de violenţă, nici de samavolnicie; dar nu încape îndoială că Comuna a fost înfrîntă numai pentru că la momentul oportun n-a recurs în suficientă măsură la forţa armată, deşi a rămas nemuritoare în istorie, întrucît a fost prima care a tradus în viaţă ideea dictaturii proletariatului.

Vorbind pe scurt despre lupta împotriva reprezentanţilor burgheziei, împotriva moşierilor şi capitaliştilor, în ropote de aplauze, vorbitorul declară cu fermitate şi hotă-

www.dacoromanica.ro

rîre : — Orice s-ar spune, pînă la urmă, prin voinţa poporului revoluţionar, burghezia va fi silită să capituleze sau să piară.

Făcînd o paralelă între anarhism şi concepţiile bolşevicilor, tov. Lenin declară că acum, în epoca sfărîmării radicale a orînduirii burgheze, noţiunea de anarhism capătă, în sfîrşit, contururi concrete. Dar pentru a scutura jugul orînduirii burgheze este nevoie de o putere revoluţionară fermă a claselor de oameni ai muncii — puterea unui stat revoluţionar. În aceasta constă esenţa capitalismului. Acum, cînd masele înseşi pun mîna pe arme şi pornesc o luptă necruţătoare împotriva exploatatorilor, cînd se pune în aplicare noua putere a poporului, care n-are nimic comun cu puterea parlamentară, acum nu mai avem în faţa noastră statul vechi, perimat în ceea ce priveşte tradiţiile şi formele sale, ci ceva nou, ceva care se bazează pe forţa creatoare a păturilor de jos. Şi în timp ce unii anarhişti vorbesc cu teamă despre Soviete, fiind încă sub influenţa unor concepţii învechite, curentul nou, proaspăt al anarhismului este categoric de partea Sovietelor, în care vede vitalitatea şi capacitatea de a cîştiga simpatia maselor şi de a trezi forţa lor creatoare.

Păcatul vostru şi miopia voastră — declară vorbitorul, adresîndu-se „oponenţilor“ — constă în faptul că n-aţi ştiut să trageţi învăţăminte din revoluţie. Încă la 4 aprilie am afirmat în această sală că Sovietele reprezintă forma superioară a democratismului *. Ori Sovietele vor pieri, şi atunci revoluţia este iremediabil pierdută, ori Sovietele vor supravieţui, şi atunci e ridicol să vorbim despre nu ştiu ce revoluţie burghezo-democratică în timp ce se apropie deplina înflorire a orînduirii socialiste şi prăbuşirea capitalismului. Despre revoluţia burghezo-democratică bolşevicii au vorbit în 1905, dar acum, cînd Sovietele deţin puterea, cînd muncitorii, soldaţii şi ţăranii, în condiţiile unui război fără seamăn sub raportul lipsurilor şi ororilor lui, într-o atmosferă de destrămare, în faţa spectrului morţii prin înfometare, au spus : noi vom lua întreaga

* Vezi *V. I. Lenin.* Opere complete, vol. 31, Bucureşti, Editura politică, 1964, ed. a doua, p. 115—120. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

putere şi vom porni noi înşine la construirea unei vieţi noi, acum nici vorbă nu poate fi de o revoluţie burghezo-democratică. Şi acest lucru bolşevicii l-au spus la congrese, adunări şi conferinţe, prin rezoluţii şi hotărîri încă în aprilie anul trecut.

Iar celor care afirmă că noi n-am făcut nimic, că tot timpul am fost inactivi, că dominaţia Puterii sovietice n-a dat nici un fel de roade, le putem răspunde doar atît: aruncaţi o privire în străfundurile vieţii poporului muncitor, în adîncurile maselor, acolo clocoteşte munca organizatorică, creatoare, acolo pulsează din plin viaţa care se reînnoieşte, viaţa consfinţită de revoluţie. La sate ţăranii iau în stăpînirea lor pămîntul, muncitorii pun mîna pe uzine şi fabrici, pretutindeni apar organizaţii de tot felul.

Puterea sovietică luptă pentru terminarea războiului, şi sîntem încredinţaţi că ea va obţine acest lucru într-un termen mai scurt decît cel făgăduit de reprezentanţii guvernului Kerenski. Căci în problema terminării războiului a intervenit un factor revoluţionar, care a dus la denunţarea tratatelor şi la anularea împrumuturilor. Războiul va lua sfîrşit datorită mişcării revoluţionare internaţionale.

În încheiere, vorbitorul se referă în cîteva cuvinte la sabotorii contrarevoluţionari: aceştia reprezintă detaşamentele corupte de burghezie, căci aceasta copleşeşte cu pomeni pe funcţionarii sabotori care au declarat război Puterii sovietice în numele triumfului reacţiunii. În faptul că poporul, muncitorii şi ţăranii, au pus mîna pe topor pentru a se răfui cu burghezia, ei văd cu adevărat sfîrşitul lumii şi pieirea irevocabilă a tot ce există. Dacă avem vreo vină, e că am fost prea umani, prea buni faţă de reprezentanţii orînduirii burghezo-imperialiste, adevăraţi monştri prin trădarea săvîrşită.

Zilele acestea au venit la mine nişte publicişti de la „Novaia Jizn" şi mi-au spus că vin din partea funcţionarilor de bancă, care doresc să intre în serviciu şi, începînd politica de sabotare, vor să se supună întru totul Puterii sovietice. Eu le-am răspuns: de mult trebuia să facă asta *. Dar, între noi fie zis, dacă ei îşi închipuie că începînd

* Vezi volumul de faţă, p. 318—319. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

aceste tratative vom ceda cît de cît din poziţiile noastre revoluţionare, se înşală amarnic.

Lumea n-a mai văzut vreodată ceva asemănător celor ce se petrec în prezent la noi în Rusia, în această ţară uriaşă, împărţită într-o serie de state separate, alcătuită dintr-un număr imens de naţionalităţi şi popoare eterogene : o uriaşă muncă organizatorică în toate judeţele şi regiunile, organizarea păturilor de jos, muncă desfăşurată nemijlocit de mase, activitate creatoare, constructivă, care întîmpină piedici din partea diverşilor reprezentanţi burghezi ai imperialismului. Ei, aceşti muncitori şi ţărani, au pornit o muncă fără precedent prin sarcinile ei gigantice şi împreună cu Sovietele vor înfrînge definitiv exploatarea capitalistă, iar, pînă la urmă, jugul burgheziei va fi scuturat o dată pentru totdeauna.

www.dacoromanica.ro

3

PROIECT DE DECRET CU PRIVIRE LA ÎNLĂTURAREA DIN LEGISLAŢIA SOVIETICĂ A REFERIRILOR LA ADUNAREA CONSTITUANTĂ [109]

Decret

O serie de legi, decrete şi hotărîri ale Puterii sovietice conţin indicaţii cu privire la Adunarea constituantă şi la caracterul ei legislativ.

După dizolvarea Adunării constituante de către Comitetul Executiv Central şi confirmarea acestei măsuri de către cel de-al III-lea Congres general al Sovietelor din Rusia, toate aceste indicaţii devin nule şi neavenite.

De aceea, al III-lea Congres general al Sovietelor din Rusia hotărăşte : din toate decretele şi legile noi ale Puterii sovietice să fie înlăturate orice referiri la viitoarea Adunare constituantă.

Scris la 18 (31) ianuarie 1919

www.dacoromanica.ro

4

CUVÎNT DE ÎNCHEIERE ROSTIT LA ÎNCHIDEREA CONGRESULUI 18 (31) IANUARIE

Tovarăşi, înainte de închiderea celui de-al treilea congres al Sovietelor trebuie să stabilim cu toată obiectivitatea rolul istoric pe care l-a jucat acest congres în istoria revoluţiei internaţionale, în istoria omenirii. Avem toate temeiurile să spunem că cel de-al treilea congres al Sovietelor a deschis o nouă epocă în istoria lumii, şi acum, în condiţiile revoluţiei mondiale, întreaga însemnătate a acestui congres începe să devină tot mai limpede. Acest congres, care a consfinţit organizarea unei noi puteri de stat, creată de Revoluţia din Octombrie, a fixat jaloanele viitoarei construcţii socialiste pentru întreaga lume, pentru oamenii muncii din toate ţările.

La noi, în Rusia, în domeniul politicii interne a fost acum definitiv recunoscută noua orînduire de stat a Republicii sovietice socialiste, ca o federaţie de republici libere ale diferitelor naţiuni care populează Rusia. Şi acum este limpede pentru toţi, sînt sigur că chiar şi pentru duşmanii noştri, că noua orînduire, puterea Sovietelor, nu este o născocire, nu este un expedient folosit de partid, ci rezultatul dezvoltării vieţii însăşi, rezultatul revoluţiei mondiale, care se dezvoltă în mod stihinic. Aduceţi-vă aminte că toate revoluţiile mari au tins întotdeauna să distrugă din temelii vechea orînduire capitalistă, au tins nu numai să cucerească drepturi politice, dar şi să smulgă chiar conducerea statului din mîna claselor dominante, a tuturor exploatatorilor şi asupritorilor oamenilor muncii, pentru

www.dacoromanica.ro

a pune o dată pentru totdeauna capăt oricărei exploatări şi oricărei asupriri. Marile revoluţii au tins tocmai să sfărîme acest vechi aparat de stat exploatator, dar pînă acum acest lucru nu a putut fi dus pînă la capăt. Şi iată că Rusia, datorită specificului situaţiei sale economice şi politice, este prima ţară care a obţinut acum trecerea conducerii statului în mîna oamenilor muncii înşişi. Acum, pe drumul curăţit de vechiturile istoriei, vom construi măreţul şi luminosul edificiu al societăţii socialiste. Este creat un tip nou, fără precedent în istorie, al puterii de stat, care, prin voinţa revoluţiei, este chemată să cureţe pămîntul de orice exploatare, silnicie şi robie.

Să vedem acum ce a dat în domeniul politicii noastre interne principiul nou, socialist, de conducere a statului. Vă amintiţi, tovarăşi, că încă mai ieri presa burgheză ţipa fără încetare că noi distrugem statul rus, că nu ştim să conducem şi că din această cauză ne părăsesc toate naţionalităţile — Finlanda, Ucraina etc. Presa burgheză, sufocîndu-se de bucurie răutăcioasă, publica aproape zilnic ştiri despre asemenea „despărţiri". Noi, tovarăşi, am înţeles mai bine decît ei principalele cauze ale acestui fenomen, ale cărui rădăcini se găsesc în neîncrederea maselor muncitoare în guvernul conciliatorist-imperialist al d-lor Kerenski & Co. Noi am tăcut, fiind ferm convinşi că principiile noastre juste, propria noastră conducere vor dovedi tuturor oamenilor muncii, mai bine decît cuvintele, care sînt adevăratele noastre ţeluri şi năzuinţe.

Şi am avut dreptate. Vedem acum că ideile noastre au biruit în Finlanda, în Ucraina şi biruiesc pe Don, trezesc conştiinţa de clasă a oamenilor muncii, organizîndu-i într-o uniune puternică. Noi am acţionat fără diplomaţi, fără metodele vechi pe care le folosesc imperialiştii, dar rezultatul măreţ se vede — victoria revoluţiei şi unirea cu noi într-o singură federaţie revoluţionară puternică a celor care au biruit. Noi stăpînim nu dezbinînd, potrivit legii atroce a Romei antice, ci unind pe toţi oamenii muncii prin legăturile indisolubile ale intereselor vii, ale conştiinţei de clasă. Şi uniunea noastră, noul nostru stat este

www.dacoromanica.ro

mai trainic decît puterea bazată pe silnicie, care unește prin minciună și sabie în acele formații de stat artificiale de care au nevoie imperialiștii. A fost de ajuns, de pildă, ca muncitorii și țăranii finlandezi să ia puterea în mîna lor, ca să ni se adreseze, exprimîndu-și sentimentul de credință față de revoluția proletară mondială și salutîndu-ne cu cuvinte din care se vede hotărîrea lor nestrămutată de a merge laolaltă cu noi pe drumul Internaționalei [110]. Iată care este baza federației noastre, și eu sînt profund convins că în jurul Rusiei revoluționare se vor grupa din ce în ce mai mult diferite federații de națiuni libere. Absolut de bunăvoie, fără minciună și fără sabie va crește această federație, și va fi de neînfrînt. Cea mai bună chezășie a invincibilității ei o constituie legile, orînduirea de stat pe care o făurim în țara noastră. Ați luat adineauri cunoștință despre legea socializării pămîntului [111]. Nu este oare această lege o garanție că unirea muncitorilor și țăranilor este astăzi de nezdruncinat, că prin această unire vom putea birui toate piedicile pe care le vom întîmpina în calea spre socialism?

Or, aceste piedici, n-o voi ascunde, sînt uriașe. Burghezia va face uz de toate mijloacele, va risca totul pentru a distruge unirea noastră. Se vor găsi mincinoși, provocatori, trădători, se vor găsi, poate, oameni inconștienți, dar de acum înainte nimic nu ne mai sperie, deoarece noi am creat o putere de stat nouă, a noastră, deoarece conducerea statului se află în mîna noastră. Ne vom năpusti cu toată greutatea forței noastre împotriva oricărei tentative contrarevoluționare. Dar principala bază a trăiniciei noii orînduiri sînt măsurile organizatorice pe care le vom înfăptui în numele socialismului. În acest domeniu ne așteaptă o muncă grea. Nu uitați, tovarăși, că tîlharii imperialiști mondiali, care au tîrît națiunile în război, au dezorganizat din temelii întreaga viață economică a lumii. Ei ne-au lăsat o moștenire grea — munca de refacere a tot ce au distrus ei.

Desigur, oamenii muncii n-au avut experiența conducerii, dar acest lucru nu ne sperie. Proletariatul biruitor a dobîndit o țară, un pămînt, devenit astăzi bunul întregului

www.dacoromanica.ro

popor, şi el va şti să organizeze noua producţie şi consumul pe baza principiilor socialiste. Înainte, toată inteligenţa, tot geniul omenirii creau numai pentru a asigura unora toate binefacerile tehnicii şi ale civilizaţiei şi a-i lipsi pe ceilalţi de lucrul cel mai necesar — instrucţiunea şi progresul. Acum însă toate minunile tehnicii, toate cuceririle culturii vor deveni un bun al întregului popor, şi de azi înainte inteligenţa şi geniul omenirii nu vor mai fi niciodată transformate în mijloace de constrîngere, în mijloace de exploatare. Acest lucru noi îl ştim, şi nu merită să munceşti, nu merită să-ţi sacrifici toate forţele pentru această măreaţă sarcină istorică? Şi oamenii muncii vor îndeplini această titanică muncă istorică, deoarece în ei sînt ascunse măreţele forţe dormitînde ale revoluţiei, ale renaşterii şi reînnoirii:

Nu mai sîntem singuri. În ultimele zile au avut loc evenimente de seamă nu numai în Ucraina şi în regiunea Donului, nu numai în imperiul Kaledinilor şi Kerenskilor noştri, dar şi în Europa occidentală. Cunoaşteţi conţinutul telegramelor cu privire la situaţia revoluţiei din Germania. Limbile de foc ale stihiei revoluţionare izbucnesc tot mai puternic deasupra întregii vechi orînduiri mondiale în descompunere. Nu este o teorie abstractă, ruptă de viaţă, nu este o fantezie a unor oameni de cabinet faptul că noi, prin crearea Puterii sovietice, am determinat încercări asemănătoare şi în alte ţări. Căci, repet, pentru oamenii muncii nu exista altă ieşire din acest măcel sîngeros. În prezent aceste încercări se transformă în cuceriri trainice ale revoluţiei internaţionale*. Noi încheiem istoricul congres al Sovietelor sub semnul revoluţiei mondiale în continuă creştere, şi nu este departe timpul cînd oamenii muncii din toate ţările se vor uni într-un singur stat al întregii omeniri, pentru ca prin eforturi comune să construiască noul edificiu al socialismului.

* În textul publicat în ziarul „Pravda" nr. 15 din 2 februarie (20 ianuarie) 1918, mai departe urmează alineatul: „Vă amintiţi cum ne strigau imperialiştii şi lacheii burghezi: «Voi, prin politica voastră, aţi pierdut aliaţii — Anglia, America, Franţa», strigau că «noi izolăm Rusia...». Da, tovarăşi, noi am pierdut pe capitaliştii englezi, americani şi francezi, dar am cîştigat pe muncitorii, soldaţii şi ţăranii englezi, francezi şi germani. Să îndrăznească cineva să ne spună că noi nu avem acum aliaţi". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Drumul acestei construcţii trece prin Soviete, ele fiind una dintre formele revoluţiei mondiale care începe. (Aplauze furtunoase.)

Vă transmit salutul meu şi vă chem la construirea acestui edificiu nou. Veţi pleca la locurile voastre şi veţi depune toate eforturile pentru a organiza şi a consolida măreaţa noastră victorie. (Delegaţii se ridică în picioare, salutîndu-l pe tovarăşul Lenin cu aplauze furtunoase.)

www.dacoromanica.ro

DISPOZIŢIE CĂTRE STATUL-MAJOR AL GĂRZII ROŞII

12 ianuarie 1918

Avînd în vedere marea primejdie a foametei care ameninţă Petrogradul, şi potrivit hotărîrii Consiliului Comisarilor Poporului cu privire la inspectarea căilor ferate din Petrograd şi din împrejurimi pentru a stabili dacă pe linii nu se află vagoane cu cereale, dispunem ca statul-major al Gărzii roşii să sprijine efectuarea acestei inspectări şi descoperirea speculanţilor şi sabotorilor.

În acest scop dispunem să se formeze fără întîrziere un număr corespunzător de detaşamente, iar mîine, 13 ianuarie, să fie trimise de dimineaţă la Comisariatul pentru căile ferate, la tov. Nevski sau la locţiitorul lui, în vederea următoarelor acţiuni comune :

(1) să se meargă pe la toate gările şi să se ia declaraţii în scris de la şefii de gară şi de la ceilalţi funcţionari că nu există nici un vagon cu cereale sau alimente (în gară sau pe linii) ;

(2) să se controleze dacă într-adevăr nu există vagoane cu cereale etc. ; controlul să se efectueze împreună cu feroviarii ;

(3) în cazul unor declaraţii false sau al unor informaţii inexacte, funcţionarii să fie arestaţi (cu consimţămîntul comitetelor muncitorilor feroviari) şi deferiţi tribunalului revoluţionar.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului

V. Ulianov (Lenin)

Publicat pentru prima oară în 1931, în „Culegeri din Lenin", vol. XVIII

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

CONGRESUL GENERAL EXTRAORDINAR AL FEROVIARILOR DIN RUSIA [112]

5—30 IANUARIE (18 IANUARIE—12 FEBRUARIE) 1918

1

RAPORTUL CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI 13 (26) IANUARIE

Tovarăşi, din păcate, nu am posibilitatea să vă prezint un raport bine închegat şi sper că aceia dintre voi care se interesează mai îndeaproape de starea de lucruri de la noi au putut, în parte din informaţiile din ziare, în parte din impresiile pe care ei înşişi şi le-au făcut la Congresul Sovietelor, să-şi formeze o idee completă şi precisă despre situaţia actuală a Puterii sovietice, despre raporturile dintre ea şi celelalte instituţii şi despre sarcinile care-i stau în faţă. De aceea, îngăduiţi-mi să mă mărginesc la cîteva scurte observaţii suplimentare. Pentru a caracteriza sarcinile şi situaţia Puterii sovietice, trebuie să mă opresc la relaţiile dintre ea şi organizaţia proletariatului feroviar, a oamenilor muncii de la căile ferate.

Tovarăşi, voi ştiţi că Puterea sovietică a ajuns la un conflict cu Adunarea constituantă şi că toate clasele avute : moşierii, burghezia, kalediniştii şi partizanii lor revarsă asupra noastră un potop de imputări pentru că Puterea sovietică a dizolvat Adunarea constituantă. Dar cu cît răsună mai tare aceste imputări în coloanele micului număr de ziare burgheze, cu atît se face mai tare auzit glasul muncitorilor, soldaţilor, al celor ce muncesc şi sînt exploataţi. Ţăranii declară că ei nu s-au îndoit niciodată că Puterea sovietică este superioară oricărei alte puteri şi că nici muncitorii, nici soldaţii, nici ţăranii nu vor ceda nimănui niciodată şi nici unei instituţii Sovietele lor, pe care ei le-au ales, ei le-au creat, ei le controlează şi le verifică. Puterea sovietică a ajuns la un conflict cu Adu-

www.dacoromanica.ro

narea constituantă, în primul rînd, pentru că, după cum ştiţi cu toţii, alegerile pentru Adunarea constituantă s-au făcut pe baza listelor întocmite încă înainte de Revoluţia din Octombrie. Adunarea constituantă a fost aleasă pe baza votului universal, direct, egal şi secret, cu reprezentare proporţională. Acest sistem de alegeri este cel mai perfecţionat sistem de alegeri, dar el poate exprima just voinţa poporului cu o singură condiţie, şi anume dacă partidele, singurele care, potrivit acestui sistem, au dreptul şi posibilitatea de a întocmi liste, exprimă efectiv starea de spirit, dorinţele, interesele, voinţa grupurilor de populaţie care le aleg, pentru că în condiţiile unui alt sistem de alegeri, în care fiecare circumscripţie îşi alege separat un candidat sau un deputat, în condiţiile acestui sistem de alegeri, oamenii pot cu uşurinţă să-şi îndrepte pe dată greşelile, ţinînd seama fie de starea lor de spirit, fie de schimbările politice survenite. Pe cînd în condiţiile sistemului de alegeri proporţional, partidul ca un tot întreg trebuie să-şi întocmească listele de partid cu mult înainte de a avea loc alegerile, şi de aceea s-a întîmplat că pentru Adunarea constituantă, care urma să se întrunească la 12 noiembrie, partidele au trebuit să întocmească listele încă în septembrie şi la începutul lunii octombrie. Aşa cum vă amintiţi cu toţii, în conformitate cu legea s-a stabilit un termen limită. În acest termen limită, toate partidele au trebuit să depună listele lor de candidaţi, iar după aceea listele nu mai puteau fi modificate. Aşadar, partidul cel mai mare din Rusia — partid care în vara şi toamna aceea era incontestabil cel mai mare —, partidul socialist-revoluţionar, la începutul lunii octombrie 1917 a trebuit să depună listele sale în numele întregului partid socialist-revoluţionar ; aşa s-a şi întîmplat. Listele au fost depuse la începutul lunii octombrie şi în ele figurau candidaţii partidului socialist-revoluţionar ; ca şi cum ar fi existat un astfel de partid ca un singur tot. După ce listele au fost întocmite, după ce muncitorii şi ţăranii ruşi au străbătut, prin crearea Sovietelor, un drum lung, greu şi plin de obstacole de la începutul revoluţiei, s-a pus capăt politicii de conciliere faţă de Kerenski. Or, acesta era doar şi el considerat eser, şi am putea spune chiar socialist, am putea

www.dacoromanica.ro

spune chiar revoluţionar, dar în realitate nu era decît un imperialist care ţinea ascunse în buzunare tratatele secrete, tratatele încheiate cu imperialiştii francezi şi englezi, aceleaşi tratate pe care le încheiase ţarul răsturnat în februarie, aceleaşi tratate care condamnau poporul rus la măcel pentru a oferi capitalistului rus posibilitatea de a pune eventual mîna pe Constantinopol, Dardanele, Armenia sau pe o bucăţică din Galiţia, iar unii capitalişti ruşi care au luat-o razna de tot, ca bunăoară faimosul Miliukov, au întocmit din timp hărţi potrivit cărora urma să se despartă chiar şi o parte din Prusia orientală şi să fie atribuită poporului rus ca răsplată pentru sîngele vărsat de milioanele de muncitori şi soldaţi. Iată ce a fost în realitate republica burghezo-imperialistă rusă a lui Kerenski, care continua să fie considerat şi chiar rămînea efectiv membru al partidului socialist-revoluţionar.

La sfîrşitul lunii octombrie s-a întrunit al II-lea Congres general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Rusia, într-un moment cînd poporul era obosit de această politică de conciliere faţă de imperialişti, cînd ofensiva din iunie ne-a costat sute de mii de victime şi a arătat concret în ce scop se prelungeşte războiul, a arătat că tratatele secrete condamnă pe soldaţi la măcel, că „vorbele" despre pace rămîneau vorbe goale. De aceea, al II-lea Congres general al Sovietelor din Rusia a răsturnat această putere a guvernului burghezo-imperialist şi a instaurat Puterea sovietică. Alegerile pentru Adunarea constituantă au avut loc la 12 noiembrie ; ele au pus pe muncitori, soldaţi şi îndeosebi pe ţărani în situaţia de a alege pe baza listelor vechi, întrucît alte liste nu existau şi nu puteau fi întocmite, şi de aceea, cînd ni se spune acum : „Voi aţi dizolvat Adunarea constituantă, care reprezintă voinţa majorităţii poporului", cînd acest lucru îl repetă în fel şi chip ziarele şi scribii burghezi, precum şi socialiştii de teapa lui Kerenski, noi le răspundem : „Dar de ce nu găsiţi să spuneţi poporului nici un cuvînt sincer drept răspuns la argumentul pe care l-am expus acum în faţa voastră şi care a fost invocat şi în decretul de dizolvare a Adunării constituante ?" Noi nu putem considera Adunarea constituantă ca o expresie

www.dacoromanica.ro

a voinţei poporului, pentru că ea a fost aleasă pe baza listelor vechi. Muncitorii şi îndeosebi ţăranii au votat pentru partidul socialist-revoluţionar ca un partid întreg, or, după alegeri acest partid s-a scindat, şi de aceea după alegeri a apărut în faţa poporului împărţit în două partide — partidul socialiştilor-revoluţionari de dreapta, care a mers cu burghezia, şi partidul socialiştilor-revoluţionari de stînga, care a mers împreună cu clasa muncitoare, împreună cu oamenii muncii şi s-a dovedit a fi un adept al socialismului. Ar fi putut oare poporul să aleagă între socialiştii-revoluţionari de dreapta şi socialiştii-revoluţionari de stînga atunci cînd exista Adunarea constituantă ? N-ar fi putut, şi de aceea, chiar în ceea ce priveşte întocmirea listelor şi alegerile, chiar din acest punct formal de vedere, noi susţinem că nimeni nu poate contesta afirmaţia noastră că Adunarea constituantă nu putea constitui expresia justă a voinţei poporului. Revoluţia nu este vinovată că ea a survenit după întocmirea listelor şi înainte de alegerile pentru Adunarea constituantă, revoluţia nu este vinovată că partidul socialist-revoluţionar a ţinut atîta timp poporul şi îndeosebi ţărănimea în întuneric şi l-a înşelat cu vorbe goale, că abia după 25 octombrie, cînd s-a întrunit Congresul al doilea al ţăranilor, ne-am dat seama că între socialiştii-revoluţionari de dreapta şi socialiştii-revoluţionari de stînga nu mai poate fi vorba de împăcare, şi după aceasta a început o serie de congrese, şi ale soldaţilor şi ale ţăranilor, care s-au terminat cu congresul feroviarilor.

Şi pretutindeni am avut prilejul să vedem unul şi acelaşi tablou — pretutindeni, pe de o parte, imensa majoritate a celor care fac efectiv parte din clasele muncitoare şi exploatate, se situează în întregime, fără rezerve, definitiv de partea Puterii sovietice, iar pe de altă parte vîrfurile burgheze, funcţionarii, cei din aparatul administrativ, ţăranii bogaţi — toţi aceştia au trecut de partea claselor avute, de partea burgheziei şi au lansat lozinca : „Toată puterea în mîna Adunării constituante", în mîna Adunării constituante alese înainte de revoluţie, atunci cînd poporul nu ştia să facă o deosebire între socialiştii-revoluţionari de dreapta şi socialiştii-revoluţio-

www.dacoromanica.ro

nari de stînga. Nu, revoluţia claselor de oameni ai muncii este mai presus de listele vechi, interesele celor ce muncesc şi sînt exploataţi, care înainte de revoluţie au fost asupriţi, trebuie să fie pe primul plan; iar dacă Adunarea constituantă merge împotriva voinţei majorităţii evidente a oamenilor muncii, atunci jos Adunarea constituantă şi trăiască Puterea sovietică. (Aplauze.) Şi acum, tovarăşi, pe zi ce trece ne convingem că Puterea sovietică se bucură de un sprijin tot mai mare în rîndurile sărăcimii, în rîndurile celor ce muncesc şi sînt exploataţi din toate ramurile economiei naţionale şi din toate colţurile ţării, şi oricît ar trăncăni pe socoteala noastră ziarele burgheze şi cele, cu iertăciune fie zis, socialiste de felul ziarelor socialiştilor-revoluţionari de dreapta, partidul lui Kerenski, oricît ar trăncăni ele pe socoteala noastră spunînd că puterea noastră merge împotriva poporului, că nu se sprijină pe popor, toate acestea nu sînt decît minciuni evidente. Chiar astăzi am primit o confirmare cît se poate de concretă, am primit o ştire din regiunea Donului (printr-o telegramă transmisă în timpul nopţii) că la Voronej s-a întrunit un congres al unei unităţi de cazaci, iar în staniţa Kamenskaia s-au întrunit într-un congres 20 de regimente de cazaci şi 5 baterii. Cazacii de pe front şi-au convocat congresul lor, deoarece îşi dau seama că în jurul kalediniştilor se strîng ofiţerii, iuncherii şi odraslele moşierilor, care sînt nemulţumiţi că în Rusia puterea trece în mîna Sovietelor şi ar dori autodeterminarea regiunii Donului. Acolo se formează partidul lui Kaledin, care se intitulează prim-hatman. Acest congres al cazacilor de pe front a trebuit să fie dizolvat [113]. Drept răspuns, ei, în primul rînd s-au unit cu Congresul de la Voronej, în al doilea rînd au declarat război lui Kaledin, în al treilea rînd au arestat pe hatmani şi în al patrulea rînd au ocupat toate gările importante.

Acum, domnilor Reabuşinskî, care trimiteau milioane de ruble, dădeau alte milioane pentru ca sabotorii să-şi încăseze leafa şi să pună piedici Puterii sovietice, domnilor Reabuşinski, împreună cu domnii capitalişti din Franţa şi Anglia şi cu regele României nu le mai rămîne decît

www.dacoromanica.ro

să se jelească şi să-şi plîngă soarta ; ultima carte pe care au mizat a pierdut pînă şi în regiunea Donului, unde sînt cei mai mulţi ţărani înstăriţi, care au trăit de pe urma muncii salariate, care exploatează munca altuia şi duc o luptă continuă împotriva populaţiei ţărăneşti venite din altă parte — a acelei populaţii pe care mizeria a împins-o să vină aici de departe —, pînă şi acolo unde ţărănimea exploatatoare este foarte numeroasă, pînă şi acolo această organizare a iuncherilor, a ofiţerilor şi a proprietarilor care au pornit împotriva Puterii sovietice a stîrnit revolta oamenilor, pînă şi acolo am putut vedea aceeaşi împărţire pe care nimeni nu vrea s-o vadă şi de care sîntem noi învinuiţi. „Bolşevicii declară război civil". Poate că noi l-om fi născocit pe Kaledin, poate că bolşevicii l-or fi născocit pe Reabuşinski ? ! Dar noi ştim că şi pe timpul ţarului aceştia au constituit principalul sprijin al puterii ţariste, că aceşti oameni n-au făcut decît să se ascundă pentru a împinge republica rusă înapoi pe calea unei republici burgheze de felul celor care există în majoritatea ţărilor unde, cu toată libertatea şi eligibilitatea, poporul muncitor este asuprit la fel, dacă nu chiar mai mult, ca în orice stat monarhic. Cînd se spune că bolşevicii aţîţă la un război fratricid, la războiul civil, cînd sîntem împroşcaţi cu blesteme pentru criminalul război fratricid provocat de bolşevici, noi le răspundem : „Ce fel de război fratricid este acesta ? Oare alde Reabuşinski, Kaledin sînt fraţi cu oamenii muncii ? E ciudat că nici marinarii, nici soldaţii, nici muncitorii, nici ţăranii n-au ştiut acest lucru, e ciudat că ei n-au observat acest lucru, e ciudat că ei spun cu atîta hotărîre că alde Reabuşinski şi Kaledin trebuie să se supună Puterii sovietice",

Nebunească şi absurda încercare a iuncherilor şi a ofiţerilor de a organiza o răscoală la Petrograd şi la Moscova nu a dus la nici un rezultat, căci imensa majoritate a muncitorilor şi soldaţilor este fără îndoială de partea Puterii sovietice. Ei ştiau că, atunci cînd începe războiul, soldaţii se înarmează şi nu vor da nimănui armele din mînă. Poporul s-a unit şi s-a organizat pentru a-şi lua singur soarta în propriile sale mîini, tocmai în

www.dacoromanica.ro

acest scop a şi început el revoluţia. Iar ei au văzut şi au ştiut foarte bine că aici, la Petrograd, poporul e întru totul de partea Puterii sovietice, şi după ce au fost înfrînţi atît la Petrograd cît şi la Moscova, s-au năpustit asupra Donului ca să organizeze un complot acolo, în speranţa că în acest complot al contrarevoluţiei împotriva maselor muncitoare se vor sprijini pe Rada burgheză de la Kiev, care îşi trăieşte ultimele zile, întrucît nimeni nu mai are încredere în ea. Cînd ei au declarat pretutindeni un război civil oamenilor muncii, ni s-a imputat că noi am fi început războiul, spunîndu-ni-se: voi aţîţaţi războiul civil, să piară războiul civil. Noi răspundem: să piară alde Reabuşinski şi Kaledin şi toţi complicii lor. (Aplauze.)

Iată de ce, tovarăşi, atunci cînd burghezia ne aduce o acuzaţie atît de gravă şi afirmă că noi distrugem democraţia, că am fi distrus credinţa în formele democraţiei, în instituţiile democraţiei, care ei îi sînt atît de scumpe şi care au susţinut şi au alimentat atîta timp mişcarea revoluţionară din Rusia, că am fi distrus forma democratică superioară — Adunarea constituantă —, noi răspundem: Nu, nu-i adevărat; cînd în ţara noastră a fost republica socialistului Kerenski, republică a conducătorilor imperialişti, a conducătorilor burgheziei, care ţineau tratatele secrete în buzunar şi îi mînau pe soldaţi la război (numindu-l război drept), atunci, desigur, Adunarea constituantă era mai bună decît preparlamentul, în care Kerenski, în înţelegere cu Cernov şi cu Ţereteli, promova aceeaşi politică[114]. Noi, chiar de la începutul revoluţiei — din aprilie 1917 — am spus deschis şi făţiş că Sovietele reprezintă o formă mult mai înaltă, mult mai desăvîrşită, mult mai raţională a democraţiei, a democraţiei oamenilor muncii, decît Adunarea constituantă *. Adunarea constituantă grupează toate clasele, deci şi clasele exploatatorilor, deci şi clasele avute, deci şi burghezia, deci şi pe cei care au făcut studii pe socoteala poporului, pe socoteala celor exploataţi, şi s-au desprins de popor pentru a se uni cu capitaliştii,

* Vezi *V. I. Lenin.* Opere complete, vol. 31, Bucureşti, Editura politică, 1964, ed. a doua, p. 115—120. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

pentru a face din cunoştinţele lor un instrument de asuprire a poporului, întrucît ei folosesc cunoştinţele lor, cele mai mari cuceriri ale ştiinţei în lupta dusă împotriva oamenilor muncii. Iar noi spunem : cînd începe revoluţia — ea fiind revoluţia celor ce muncesc şi sînt exploataţi —, numai organizaţiei celor ce muncesc, numai organizaţiei celor exploataţi îi aparţine întreaga putere în stat ; acest democratism este incomparabil superior vechiului democratism. Sovietele nu au fost născocite de vreun partid oarecare. Voi ştiţi prea bine că n-a existat un partid care să le fi putut născoci. Ele au fost generate de revoluţia din 1905. Chiar de pe atunci, oricît de puţin timp au dăinuit Sovietele, chiar de pe atunci era limpede că singurul sprijin trainic pe care-l are poporul în lupta împotriva absolutismului îl constituie Sovietele. De îndată ce Sovietele au început să decadă şi să fie înlocuite cu instituţii reprezentative naţionale, — în toate aceste instituţii, în toate Dumele, congresele, adunările am putut vedea cum apăreau cadeţii, capitaliştii, exploatatorii, cum începea politica de înţelegere cu ţarul, iar organele mişcării populare decădeau şi revoluţia pierea. De aceea, cînd revoluţia din 1917 nu numai că a făcut să renască Sovietele, dar a împînzit întreaga ţară cu o reţea de Soviete, ele i-au făcut pe muncitori, soldaţi şi ţărani să înţeleagă că ei pot şi trebuie să ia în mîna lor întreaga putere în stat nu aşa ca în parlamentele burgheze ; acolo fiecare cetăţean are drepturi egale cu ceilalţi cetăţeni. Dar cei săraci nu vor avea o viaţă mai fericită fiindcă muncitorul va fi proclamat egal cu Reabuşinski, iar ţăranul egal cu moşierul posesor a 12 000 de deseatine de pămînt. De aceea, cea mai bună formă democratică, cea mai bună republică democratică este puterea fără moşieri şi fără bogătaşi.

Ca urmare a faptului că la noi e război, o stare de ruină nemaipomenită, foamete, că ameninţă pericolul pieirii, al pieirii fizice directe a milioane de oameni, — ca urmare a acestui fapt, poporul rus, prin propria-i experienţă, a trecut mai repede prin toate acestea şi a ajuns, în decurs de cîteva luni, la o hotărîre. De la 20 aprilie, cînd rănitul Linde i-a scos pe soldaţi pe uliţele

www.dacoromanica.ro

Petrogradului pentru a răsturna guvernul lui Miliukov şi Gucikov, trecînd printr-o lungă perioadă de cadril ministerial, perioadă în care toate partidele se linguşeau pe lîngă cadeţi şi lansau programe care mai de care mai frumoase, mai ispititoare şi mai promiţătoare, poporul s-a convins că din toate acestea nu iese nimic, că i se promite pacea, dar în realitate el este condus la ofensivă : în iunie 1917 zeci de mii de soldaţi au pierit din pricină că a existat un tratat secret încheiat de ţar cu imperialiştii din Europa, pe care Kerenski l-a confirmat. Pe baza acestei experienţe, a propriei sale experienţe, şi nu datorită propagandei, poporul a putut să facă o comparaţie între puterea socialistă a Sovietelor şi republica burgheză şi a ajuns la convingerea că vechile reforme şi vechile instituţii ale imperialismului burghez nu corespund intereselor celor ce muncesc şi sînt exploataţi, că acestor interese le corespunde numai puterea Sovietelor, în care atît muncitorii cît şi soldaţii, ţăranii şi feroviarii, precum şi toţi oamenii muncii sînt liberi să-şi aleagă reprezentanţii şi să-i revoce pe deputaţii care nu corespund cerinţelor şi dezideratelor poporului. Deputaţii participă la activitatea Sovietelor nu pentru a interpreta legile, nu pentru a străluci prin discursuri parlamentare, ci pentru a înfăptui libertăţile şi pentru a scutura jugul exploatării. Muncitorii vor construi ei înşişi statul pe baze noi, vor construi o viaţă nouă într-o Rusie nouă, în care nu va fi loc pentru exploatatori. Iată ce au creat Sovietele, iată de ce spuneam noi că experienţa revoluţiei ruse a arătat oamenilor şi a confirmat ceea ce noi am afirmat de mult, că Puterea sovietică este o formă mult mai înaltă de democraţie decît republicile burgheze care s-au format în statele din Europa occidentală ; democraţie adevărată, deoarece oamenii muncii, muncitorii pot şi trebuie să domine asupra celor care nu muncesc, asupra părţii exploatatoare a societăţii ; muncitorii, soldaţii, ţăranii şi feroviarii pot fi ei singuri stăpîni, pot efectua schimbul de produse dintre oraş şi sat, pot stabili salarii judicioase fără moşieri şi capitalişti.

Iată de ce Republica sovietică din Rusia s-a format acum întru totul ca republică socialistă, care a luat pă-

www.dacoromanica.ro

mîntul de la moşieri, a instituit controlul muncitoresc în fabrici şi uzine, a luat băncile în mîna ei, în mîna muncitorilor, a organizaţiilor socialiste, oferind poporului posibilitatea de a administra el însuşi bogăţiile nemaipomenite strînse de capitalişti, pe care să le folosească nu pentru a asupri pe oamenii muncii, ci pentru a ridica bunăstarea şi nivelul cultural al tuturor oamenilor muncii. Iată ce este chemată să înfăptuiască Republica sovietică. Iată de ce ne bucurăm de atîta simpatie în rîndurile poporului, ale claselor muncitoare de peste hotare, cu toată cenzura militară a împăraţilor, cu toată prigoana dezlănţuită de domnii Kerenski de peste hotare împotriva ziarelor socialiste. Ziarele burgheze de acolo răspîndesc minciuni neruşinate despre ţara noastră ; ziarele noastre sînt persecutate, nici un număr al „Pravdei" nu este lăsat să pătrundă. Chiar zilele acestea s-a întors din Elveţia un tovarăş de-al meu care a fost prin locurile unde pînă nu de mult mi-am purtat aleanul atît amar de vreme ; el a povestit că în libera Elveţie nu se cunoaşte nici măcar un singur fapt real, că republicile libere ale liberei Europe nu lasă să intre nici un număr al ziarului nostru, că acolo pot fi citite numai minciunile ziarelor burgheze, care nu fac decît să-i înjure pe bolşevici. Cu toate acestea însă, muncitorii din toate ţările au înţeles că puterea sovietică din Rusia este cu adevărat un guvern al oamenilor muncii. Şi astăzi nu există în Europa — nici în Anglia, nici în Franţa, nici în Germania, nici în alte ţări — muncitori care să nu salute cu aplauze ştirile despre revoluţia rusă, pentru că în ea văd speranţa, pentru că ea reprezintă făclia care va aprinde pîrjolul în întreaga Europă.

Dacă revoluţia rusă s-a săvîrşit atît de simplu, aceasta se explică prin faptul că asupra Rusiei apăsa jugul cel mai barbar, jugul ţarismului, şi că nici o ţară n-a fost atît de sfîrtecată şi de chinuită de război ca Rusia.

Dacă poporul rus a reuşit să ridice cel dintîi făclia revoluţiei socialiste, el ştie că nu este singur în această luptă şi că o va duce la bun sfîrşit cu ajutorul tovarăşilor şi prietenilor celor mai credincioşi. Poate că va trece multă vreme, nu putem şti cît va trece pînă cînd revoluţia so-

www.dacoromanica.ro

cialistă va izbucni şi în alte ţări. Ştiţi cum se produc, în general, revoluţiile în alte state. Fiecare dintre voi a trăit anul 1917 şi ştie că cu trei luni înainte de începutul revoluţiei nimeni n-a ştiut că ea va veni. Ştim că în Austria au pretutindeni loc greve muncitoreşti. Cînd partidele din Europa, în frunte cu Cernovii şi Ţeretelii lor, au început să nu mai aibă nici o influenţă asupra desfăşurării evenimentelor, cînd au început să se simtă cu totul izolate, atunci a început să se vorbească acolo de introducerea stării de asediu, iar în Germania de introducerea dictaturii militare ; în momentul de faţă, la Viena grevele au încetat şi au început să apară ziare. Am primit o telegramă din Stockholm, de la reprezentantul nostru Vorovski, în care acesta spune că nu încape îndoială că mişcarea a fost sistată, dar ea nu va putea fi înăbuşită complet şi va lua avînt. Iată una dintre urmările faptului că tratativele pentru pace de la Brest au început şi că noi ne-am îndeplinit promisiunea făcută. Tratatele secrete au fost denunţate, date publicităţii şi ţintuite la stîlpul infamiei. Noi am arătat că aceste obligaţii ale vechilor capitalişti, indiferent dacă se numesc tratate secrete sau împrumuturi, nu reprezintă pentru noi decît nişte petice de hîrtie pe care le aruncăm la coş, pentru că pe noi, masele de oameni ai muncii, ne împiedică să construim societatea socialistă. Cînd la Brest germanii şi-au formulat pretenţiile lor neruşinate, în vorbe promiţînd să recunoască o pace dreaptă, iar în fapte dînd dovadă de aceleaşi interese de bandiţi şi jefuitori, aceasta a făcut ca masele muncitoare să înceapă să-şi dea seama de acest lucru. Prelungirea războiului este artificială, pentru mase acest lucru este limpede ; ele spun că războiul poate fi curmat de vreme ce a fost curmat de muncitorii şi ţăranii ruşi, că se poate porni o ofensivă împotriva guvernelor. Chiar dacă la 17 octombrie 1905 prima mare grevă generală a fost înăbuşită de absolutism, ea a determinat în Austria, la Viena şi la Praga o serie de evenimente, demonstraţii muncitoreşti, şi tocmai cu acest prilej şi-au cucerit austriecii dreptul de vot universal. Revoluţia rusă din 1905 a fost înăbuşită de ţarism, dar ea a făcut ca muncitorii din Europa occidentală să creadă în

www.dacoromanica.ro

măreţele reforme ale viitorului, adică în ceea ce se petrece acum.

La deschiderea Congresului al treilea al Sovietelor aţi putut cu toţii auzi o serie întreagă de reprezentanţi ai partidelor de peste hotare, care au spus că au urmărit mişcarea muncitorească din Anglia, Elveţia şi America, şi toţi ca unul au afirmat că în Europa revoluţia socialistă este o problemă la ordinea zilei. Acolo burghezia e mai puternică şi mai inteligentă decît alde Kerenskii ai noştri, ea a reuşit să se organizeze, pentru ca maselor să le fie mai greu să se ridice. Acolo muncitorii au o oarecare bunăstare şi de aceea e mai greu să zdrobeşti vechile partide socialiste, care s-au menţinut timp de decenii, au intrat în guverne şi au cîştigat prestigiu în ochii poporului. Dar acest prestigiu a şi început să scadă, masa este în fierbere şi nu încape nici o îndoială că într-un viitor apropiat, sau poate mai îndepărtat, revoluţia socialistă va fi o problemă la ordinea zilei în toate ţările, deoarece pentru jugul capitalului se apropie sfîrşitul.

Dacă ni se spune că bolşevicii au născocit o asemenea bazaconie utopică cum este introducerea socialismului în Rusia, că acest lucru nu este cu putinţă, noi răspundem : cum se face atunci că simpatia majorităţii muncitorilor, ţăranilor şi soldaţilor este de partea utopiştilor şi fanteziştilor ? Nu s-au situat oare majoritatea muncitorilor, ţăranilor şi soldaţilor de partea noastră pentru că au simţit pe pielea lor rezultatele războiului, şi-au dat seama că nu există nici o ieşire din vechea societate şi că capitaliştii, cu toate minunile tehnicii şi culturii, s-au angajat într-un război de exterminare, că oamenii au ajuns la animalizare, la sălbăticire şi la foamete ? Iată ce au făcut capitaliştii şi iată de ce în faţa noastră se pune problema : ori să pierim, ori să sfărîmăm definitiv această veche societate burgheză. Iată în ce constă profunzimea revoluţiei noastre. Iată de ce vedem că în mica Estonie vecină, unde poporul este ştiutor de carte, zilele trecute s-a întrunit un congres al muncitorilor agricoli şi a ales împuterniciţi care au luat în mîna lor toate gospodăriile mai dezvoltate. Aceasta este o cotitură de însemnătate mondială. Munci-

www.dacoromanica.ro

torii agricoli, care în economia capitalistă se aflau pe ultima treaptă a scării sociale, controlează aceste gospodării. Apoi, în ceea ce priveşte Finlanda, unde Seimul a vorbit în numele naţiunii, unde burghezia ne-a cerut să recunoaştem independenţa ţării, — noi nu vom reţine cu forţa în mîna Rusiei sau în cadrul unui singur stat rus toate naţiunile pe care ţarismul le reţinea prin asuprire. Noi am contat pe faptul că vom atrage celelalte naţiuni — Ucraina, Finlanda — nu prin violenţă, nu prin constrîngere, ci pentru că ele îşi vor crea lumea lor socialistă, republicile lor sovietice. Vedem acum că în Finlanda se aşteaptă de la o zi la alta revoluţia muncitorească ; în Finlanda, care timp de 12 ani, începînd din 1905, s-a bucurat de o libertate internă deplină şi de dreptul de a-şi alege instituţii democratice. Între anii 1905 şi 1917, în această ţară, care se distinge prin cultura sa, prin structura sa economică şi prin trecutul său, în această ţară au căzut scîntei ale incendiului pe care bolşevicii l-au aţîţat, pretind unii, în mod artificial, şi constatăm că aici începe o revoluţie socialistă. Acest fenomen dovedeşte că noi nu sîntem orbiţi de lupta de partid, că nu am acţionat după un anumit plan, ci că numai situaţia desperată în care se află întreaga omenire după război a generat această revoluţie şi a făcut ca revoluţia socialistă să fie de neînvins.

Tovarăşi, daţi-mi voie să închei arătînd că acelaşi lucru s-a întîmplat şi la congresul vostru, al feroviarilor. Am văzut cît de grea a fost lupta împotriva organizaţiilor conducătoare ale feroviarilor. Voi, feroviarii, singuri v-aţi convins din experienţă că masa proletariatului feroviar muncitor a dus pe umerii săi greul organizării căilor ferate. Nu întîmplător, nu artificial au ajuns căile ferate în această situaţie fără ieşire : fie că munca a fost în mod conştient frînată de burghezia coruptă de milionarii care azvîrleau sute de mii de ruble şi erau gata de orice pentru a distruge Puterea sovietică ; fie că burghezia refuza să schimbe rînduiala, întrucît considera că asta e porunca lui dumnezeu ca să existe şefi şi săraci care să lucreze la aceşti şefi, iar şefii să-şi bată joc de ei. Într-adevăr, cei

www.dacoromanica.ro

de la conducere gîndeau că dumnezeu a poruncit aşa şi că altă rînduială nu poate exista, iar dacă cineva ar atenta împotriva acestei rînduieli, s-ar ajunge la haos. Dar nu s-a întîmplat aşa. Unirea maselor muncitoare e mai presus de orice, ele vor şti să-şi creeze o disciplină a lor, tovărăşească, şi să folosească toate realizările tehnicii şi ale civilizaţiei pentru o justă organizare a transportului feroviar şi a schimbului de produse între oraş şi sat, pentru a ajuta pe muncitori şi pe ţărani să organizeze economia naţională pe scara întregii Rusii, în aşa fel încît masele muncitoare să poată, fără moşieri şi fără capitalişti, să se bucure de produsele muncii lor, încît cunoştinţele tehnice-ştiinţifice să slujească nu la îmbogăţirea unui mănunchi de oameni, nu pentru a căptuşi bine sacul cu bani, ci să slujească la îmbunătăţirea funcţionării întregii gospodării feroviare. Acest lucru este deosebit de important pentru noi. Ştiţi cîtă corupţie, speculă, cîte înşelătorii se fac în preajma fiecărui nod de cale ferată, ştiţi că exploatatorii aruncă milioane pentru a dezorganiza transportul, pentru a duce vagoanele în locuri unde nu le mai găseşti. Toate acestea se fac pentru a agrava foametea, pentru a aţîţa poporul împotriva Puterii sovietice. Dar voi ştiţi cu toţii că numai dacă majoritatea organizaţiilor feroviare se vor uni şi îşi vor propune ca sarcină să sprijine Puterea sovietică, atunci toţi escrocii, sabotorii, capitaliştii şi exploatatorii, toate aceste rămăşiţe ale societăţii burgheze vor fi măturate printr-o luptă necruţătoare şi numai atunci se va putea organiza o gospodărire justă a căilor ferate şi se va putea obţine eliberarea totală a muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor de sub puterea asupritorilor, numai atunci vom avea socialism. (Întreaga sală aplaudă frenetic.)

www.dacoromanica.ro

2
RĂSPUNSURI LA BILETE

Tovarăşi, biletele pe care le am în faţa mea se împart în două grupe: unele ridică problema Adunării constituante — aceasta este prima grupă. Cealaltă grupă se referă la foamete şi la ruina economică. Voi răspunde la aceste două grupe de întrebări, îmbinînd biletele în măsura în care se referă mai mult sau mai puţin la acelaşi subiect. În legătură cu Adunarea constituantă, ni se pune întrebarea dacă a fost just ca Adunarea constituantă să fie dizolvată şi dacă n-ar fi trebuit convocată o nouă Adunare constituantă. Sau dacă nu era mai just ca această problemă să fi fost supusă unui referendum popular înainte de a dizolva Adunarea constituantă. Nu, tovarăşi, nici referendumul, nici o nouă Adunare constituantă nu puteau să ajute la nimic. Aşa s-au format partidele în Rusia. De partea cui sînt simpatiile capitaliştilor şi de partea cui sînt simpatiile muncitorilor şi ţăranilor am văzut. Puterea sovietică a fost creată nu printr-un decret emis de cineva, nu pe baza unei hotărîri a vreunui partid oarecare, deoarece ea este mai presus de partide, deoarece ea a fost constituită pe baza experienţei revoluţionare, a experienţei milioanelor de oameni; nu întîmplător Sovietele au luat naştere în 1905, iar în 1917 s-au dezvoltat şi au constituit o republică nouă cum nu există în ţările din Europa şi nici nu va exista atîta timp cît acolo domneşte capitalul. Dar Republica sovietică va învinge pretutindeni, şi atunci capitalul va primi lovitura de graţie. Trebuie să arăt că Adunarea constituantă şi referendumul

www.dacoromanica.ro

sînt organizate după vechile modele ale parlamentarismului burghez, iar votul poporului, datorită dominaţiei capitalului, e nevoit să ţină seama de el şi să se tîrguiască cu el. Or, Puterea sovietică nu trimite reprezentanţi care să dueleze în parlamente şi să se întreacă în discursuri strălucite pentru a crea capitalului şi aparatului funcţionăresc o dominaţie trainică. Puterea sovietică îşi are obîrşia în înseşi masele muncitoare, ea dă nu un parlament, ci o adunare a reprezentanţilor muncitorilor, care emite legi ce sînt aplicate direct, sînt traduse în viaţă şi îşi propun ca sarcină lupta împotriva exploatatorilor. Vechiul tip de Adunare constituantă şi de referendumuri îşi propunea să unească voinţa întregii naţiuni şi să creeze posibilitatea ca lupii şi oile, exploatatorii şi exploataţii, să convieţuiască în deplină înţelegere. Nu, noi nu vrem acest lucru. Toate acestea le-am trăit şi le-am încercat. Ne-am săturat. Şi sîntem încredinţaţi că şi majoritatea muncitorilor, ţăranilor şi soldaţilor s-au săturat de toate acestea. Într-un moment cînd războiul ne sileşte să facem tot felul de eforturi eroice pentru că sîntem puşi în faţa alternativei : ori ne smulgem din mîna capitalului, ori vom pieri, ni se impune să facem o experienţă care s-a mai făcut în ţările europene şi care ne-ar aduce vechiul capitalism burghez şi o reprezentare a naţiunii, nu o reprezentare a maselor muncitoare. Nouă nu ne trebuie o reprezentare burgheză, ci o reprezentare a celor exploataţi şi asupriţi, care să ducă o luptă necruţătoare împotriva exploatatorilor. Iată ce urmăreşte Puterea sovietică ; ea nu urmăreşte nici parlament, nici referendum. Ea este mai presus de toate aceste lucruri, ea dă posibilitate oamenilor muncii ca, atunci cînd nu sînt mulţumiţi de partidul lor, să-şi aleagă noi delegaţi, să transmită puterea unui alt partid şi să schimbe guvernul fără cea mai mică revoluţie, deoarece experienţa lui Kerenski-Kaledin şi a Radei burgheze a arătat că lupta împotriva Puterii sovietice nu este cu putinţă. Iar dacă acum se găsesc în Rusia cîteva zeci de oameni care luptă împotriva Puterii sovietice, apoi numărul unor asemenea caraghioşi este mic, iar peste cîteva săptămîni ei nu vor mai fi de loc, şi

www.dacoromanica.ro

Puterea sovietică va triumfa ca organizaţie a clasei asuprite în vederea răsturnării asupritorilor şi înlăturării exploatatorilor.

Trec acum la groaznicul flagel al zilelor noastre — foametea care ne ameninţă. Care este principala cauză a ruinei economice? Principala cauză a ruinei care ne ameninţă cu foametea la oraşe şi în regiunile industriale rezidă în domnia sabotorilor, în ruina economică pe care aceşti sabotori o întreţin, învinuindu-ne pe noi de ruină. Ştim foarte bine că în Rusia sînt destule cereale şi că ele se află în regiunile stăpînite de Kaledin, în îndepărtata Siberie şi în guberniile producătoare de cereale. Trebuie să spun că clasele exploatate nu se vor putea niciodată elibera dacă nu vor crea o putere revoluţionară fermă, necruţătoare. În legătură cu sabotorii, ţin să vă spun, tovarăşi, că noi cunoaştem adresele la care veneau funcţionarii sabotori să semneze de primirea lefei pe trei luni înainte, lucru pentru care Reabuşinski a alocat 5 000 000, imperialiştii anglo-francezi o anumită sumă, iar cei români o anumită sumă. Iată ce înseamnă sabotajul: oameni corupţi, funcţionari superiori care nu urmăresc decît un singur scop — să submineze Puterea sovietică, cu toate că mulţi dintre ei nu-şi dau seama de acest lucru. Sabotajul este tendinţa de a aduce din nou raiul din trecut pentru exploatatori şi iadul din trecut pentru oamenii muncii. Dar pentru ca ei să nu reuşească să-şi atingă scopul trebuie să le înfrîngem împotrivirea.

Apoi unele bilete se referă la salariile funcţionarilor de la căile ferate. Asta este pur şi simplu o neînţelegere. Comisarul a interpretat, probabil, în felul acesta problema şi a publicat acest decret, dar la prima indicaţie primită din partea Consiliului Comisarilor Poporului a modificat decretul [115], iar cine spune că aceasta a fost intenţia Puterii sovietice înseamnă că vorbeşte în necunoştinţă de cauză.

Ce trebuie să facem pentru a scăpa de foamete şi anarhie? În primul rînd să zdrobim împotrivirea capitaliştilor şi să-i punem pe sabotori într-o asemenea situaţie, încît să nu poată opune împotrivire. Cînd adepţii ziarului „Novaia Jizn" şi ai altor organe pretins socialiste spun

www.dacoromanica.ro

că în decurs de două luni şi jumătate sabotajul nu a încetat, eu le răspund : dar de ce nu ne ajutaţi să punem capăt acestui sabotaj ? Acum băncile sînt în mîna Sovietelor. Ieri a survenit următoarea întîmplare : a venit la mine un publicist de profesie, Finn-Enotaevski, şi, în numele a 50 000 de oameni, mi-a declarat că băncile sînt gata să lucreze supunîndu-se complet Puterii sovietice. (Aplauze furtunoase.) Eu i-am răspuns delegatului funcţionarilor de bancă : „De mult ar fi trebuit să faceţi asta". Noi nu vom refuza să ducem tratative cu nici o organizaţie, fie ea o organizaţie a funcţionarilor de bancă sau oricare altă organizaţie, dacă într-adevăr această recunoaştere a Puterii sovietice va însemna o recunoaştere nu în vorbe, ci în fapte din partea majorităţii oamenilor muncii. Iată declaraţia pe care am auzit-o din partea funcţionarilor de bancă, obişnuiţi să facă afaceri de speculă nemaipomenite şi să pună mîna, dacă se ivea prilejul, pe partea leului, aşa încît şi-au umplut buzunarele cu profituri de milioane.

Acum ne propun tratative, dar nu vor fi tratativele pe care le-a dus Kerenski. Noi nu vom sta de vorbă despre reforma băncilor. Noi mai întîi am ocupat băncile cu forţa armată şi abia după aceea începem tratative, publicăm decizii şi dispoziţii. Important este să sfărîmăm mai întîi împotrivirea sabotorilor şi abia după aceea să începem tratativele. Aceasta este calea de luptă împotriva foametei şi a anarhiei, singura cale pe care pot fi înlăturate ororile capitalismului şi ale ruinei economice. Ştiţi ce dezastru economic fără precedent domneşte în lumea întreagă şi în special în Rusia, unde ţarismul ne-a lăsat moştenire corupţia, violenţa, ura împotriva oamenilor muncii şi batjocorirea lor. Iar acum, dumnealor se plîng de anarhie ; gîndiţi-vă şi voi, pot oare oamenii care trei ani au stat în tranşee şi pe care războiul i-a sleit de puteri să lupte pentru îmbogăţirea capitaliştilor ruşi, să lupte pentru că capitaliştii ruşi au nevoie de Constantinopol ? Ei văd la fiecare pas că unii se folosesc de milioanele lor pentru a răsturna Puterea sovietică şi a obţine dominaţia asupra pămîntului.

www.dacoromanica.ro

Tovarăşi, astfel de schimbări — în sensul desăvîrşirii lor — nu se pot face într-o singură zi. Revoluţia socialistă a început, acum totul depinde de formarea unei discipline tovărăşeşti, şi nu a unei discipline de cazarmă, nu disciplina capitaliştilor, ci disciplina maselor muncitoare înseşi. Atunci cînd muncitorii feroviari vor lua puterea în mîna lor, ei, cu ajutorul organizaţiei armate, vor zdrobi sabotajul şi specula şi îşi vor propune ca sarcină să urmărească pe toţi cei care practică corupţia şi dezorganizează mersul normal al traficului pe calea ferată. Astfel de oameni trebuie urmăriţi, ca fiind vinovaţi de cele mai mari crime împotriva puterii populare. Numai de o astfel de organizaţie, de organizaţia sovietică, de coeziunea şi de energia ei depinde lupta care se duce împotriva capitaliştilor, sabotorilor, escrocilor şi a Reabuşinskilor. Aceasta este calea pe care trebuie s-o urmăm pentru a învinge foametea, căci în Rusia există de toate: şi fier, şi petrol, şi cereale, într-un cuvînt toate cele necesare pentru a duce o viaţă omenească. Dacă vom reuşi să-i învingem pe exploatatori, atunci Puterea sovietică şi buna gospodărire se vor instaura în Rusia, — şi aşa va fi. (Aplauze furtunoase.)

Publicat pentru prima oară în 1918 în cartea „Lucrările Congresului general extraordinar al funcţionarilor, maiştrilor şi muncitorilor de la căile ferate care a avut loc la Petrograd între 5 şi 30 ianuarie 1918

Se tipăreşte după textul cărţii

www.dacoromanica.ro

CONSFĂTUIREA PREZIDIULUI SOVIETULUI DIN PETROGRAD CU REPREZENTANŢII ORGANIZAŢIILOR DE APROVIZIONARE 14 (27) IANUARIE 1918 [116]

1

INTERVENŢII ÎN LEGĂTURĂ CU PROBLEMA MĂSURILOR CE TREBUIE LUATE ÎN VEDEREA LUPTEI ÎMPOTRIVA FOAMETEI

1

Din datele prezentate de Vladimirov rezultă că raţia trebuie să rămînă aceeaşi. Trebuie să luăm măsuri pentru a găsi ceea ce există la Petrograd.

2

Toate aceste informaţii arată că muncitorii din Petrograd dau dovadă de o inactivitate monstruoasă. Muncitorii şi soldaţii din Petrograd trebuie să înţeleagă că în afară de ei înşişi nimeni altul nu le va ajuta. Faptele de abuz sînt evidente, specula e monstruoasă, dar ce muncă au dus muncitorii şi soldaţii în rîndurile maselor pentru a lupta împotriva ei ? ! Dacă nu vom ridica masele la iniţiativă în această direcţie, nu vom ajunge la nici un rezultat. Trebuie să convocăm o adunare plenară a Sovietului şi să dispunem să se procedeze la percheziţii masive la Petrograd şi la gările de mărfuri. Fiecare întreprindere, fiecare companie trebuie să formeze detaşamente pentru percheziţii ; la efectuarea percheziţiilor nu trebuie să se apeleze la voluntari, ci oamenii trebuie să fie obligaţi să meargă, sub ameninţarea de a li se lua cartela de pîine. Atîta timp cît faţă de speculanţi nu vom recurge la teroare — îm-

www.dacoromanica.ro

pușcarea pe loc — nu va ieși nimic. Dacă detașamentele vor fi alcătuite din oameni adunați la întîmplare, care nu s-au înțeles între ei, jafurile nu vor fi cu putință. În afară de aceasta, și cu jefuitorii trebuie să procedăm la fel de hotărît — să fie împușcați pe loc.

Partea înstărită a populației trebuie să nu primească timp de 3 zile pîine, întrucît ea mai are rezerve și de alte alimente și are și posibilitate să cumpere de la speculanți la prețuri ridicate.

---

www.dacoromanica.ro

2
PROIECT DE REZOLUȚIE

Să se convoace o adunare plenară a Sovietului din Petrograd și să se adopte măsuri revoluționare de luptă împotriva speculanților și pentru a scăpa de foamete :

1) Să fie atrasă întreaga masă de soldați și muncitori la formarea cîtorva mii de detașamente (de cîte 10—15 oameni, poate chiar mai mulți) care să fie obligate să presteze zilnic un anumit număr de ore (de pildă 3—4) în slujba aprovizionării.

2) Regimentele și întreprinderile care nu vor da regulat numărul de detașamente cerut vor fi lipsite de cartelele de pîine, vor suferi sancțiuni și li se vor aplica măsuri revoluționare de constrîngere.

3) Detașamentele trebuie să procedeze imediat la percheziții, în primul rînd, în stațiile de cale ferată, cercetînd și întocmind o evidență a vagoanelor cu cereale ; în al doilea rînd, pe liniile și la nodurile de cale ferată din jurul Petrogradului ; în al treilea rînd, la toate depozitele și la locuințele particulare.

Prezidiul Sovietului din Petrograd, cu participarea delegaților Sovietelor raionale, sau o comisie specială va elabora instrucțiuni pentru percheziții, rechiziții și întocmirea evidenței.

4) Detașamentele vor împușca pe loc pe speculanții prinși asupra faptului și împotriva cărora sînt dovezi complete. La aceeași pedeapsă vor fi supuși și membrii detașamentelor care vor fi dovediți ca necinstiți.

5) Din numărul total de detașamente revoluționare, în vederea aplicării măsurilor excepționale pentru a scăpa de

www.dacoromanica.ro

foamete, se vor desemna detaşamentele cele mai sigure şi mai bine înarmate pentru a fi trimise în toate staţiile şi în toate judeţele principalelor gubernii producătoare de cereale. Aceste detaşamente, din care vor face parte şi feroviarii desemnaţi de comitetele feroviare locale, sînt însărcinate, în primul rînd, cu controlul mişcării transporturilor de cereale ; în al doilea rînd, cu controlul strîngerii şi depozitării cerealelor ; în al treilea rînd, cu luarea unor măsuri revoluţionare extreme împotriva speculanţilor şi cu rechiziţionarea stocurilor de cereale.

6) La încheierea oricărui proces-verbal de rechiziţie, de arestare sau de împuşcare, detaşamentele revoluţionare vor chema cel puţin 6 martori, pe care îi vor alege în mod obligatoriu din rîndul populaţiei sărace din apropiere.

Publicat pentru prima oară în 1924 în revista „Krasnaia Letopis" nr. 1

Se tipăreşte : intervenţiile — după exemplarul scris de mînă al procesului-verbal ; proiectul de rezoluţie — după manuscris

www.dacoromanica.ro

DESPRE MĂSURILE ÎN VEDEREA ÎMBUNĂTĂŢIRII SITUAŢIEI APROVIZIONĂRII

PROIECT DE HOTĂRIRE a C.C.P. [117]

Amînînd publicarea decretelor cu privire la Consiliul pentru aprovizionare pînă la întrunirea congresului în probleme de aprovizionare şi propunînd în mod insistent tuturor lucrătorilor din domeniul aprovizionării să nu-şi părăsească posturile pe care le deţin şi să evite conflictele în probleme mărunte,

Consiliul Comisarilor Poporului recomandă Consiliului pentru aprovizionare din Rusia şi Comisariatului pentru aprovizionare să intensifice trimiterea nu numai a comisarilor, ci şi a unor detaşamente înarmate formate dintr-un mare număr de oameni pentru a lua măsurile cele mai revoluţionare în vederea accelerării transporturilor, strîngerii şi depozitării cerealelor etc. şi pentru a duce o luptă necruţătoare împotriva speculanţilor, mergînd pînă la a recomanda Sovietelor locale împuşcarea pe loc a speculanţilor şi sabotorilor dovediţi.

Consiliul Comisarilor Poporului recomandă să nu se mărească raţiile, să se accelereze expedierea trenurilor marşrutizate, urmărindu-se îndeaproape deplasarea lor.

Să se ia măsuri excepţionale pentru degajarea nodului de cale ferată din Petersburg, răspunderea pentru efectuarea acestei munci revenind Consiliului pentru aprovizionare din Rusia.

Consiliul pentru aprovizionare din Rusia este obligat să raporteze zilnic C.C.P. despre felul cum se desfăşoară aprovizionarea şi să propună un plan al operaţiilor de aprovizionare.

Scris la 14 (27) ianuarie 1918
Publicat pentru prima oară în 1931, în „Culegeri din Lenin", vol. XVIII

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

CU PRIVIRE LA SALARIU

PROIECT DE HOTĂRIRE A C.C.P.[116]

Consiliul Comisarilor Poporului aprobă temporar, pentru două luni, bugetul Comisariatului pentru poştă şi telegraf, urmînd să se treacă fără întîrziere la o revizuire generală şi la o egalizare a cuantumului lefurilor şi salariilor lucrătorilor de toate profesiunile şi în toate localităţile ţării.

Comisariatul pentru problemele muncii, în acord cu toate celelalte comisariate şi organizaţii muncitoreşti, este însărcinat să efectueze această revizuire.

Scris la 16 (29) ianuarie 1918

Publicat pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

3. Декретирующая национализацию всего флота:

4. Забота о поддержании порядка на судах об их сохранении и пр. возлагается непосредственно на судовые команды, а также на совет судовых рабочих каждого бассейна или моря.

Добавить §3 к 4 об-лекторам

5. И. Управления всего национализированного флота, временно, впредь до созыва [illegible] до открытия, при Центральной и Центровойте.

+ Если обведение не будет достигнуто добровольно, то оно будет осуществлено советской власти принудительно.

6. Управления эти будут в подчинении подчинены органам местной и центральной советской власти.

Проект декрета.

1. С.Н.К. конституирует, что в Ц.К. и Центровойте должны состоять представители необходимых национализированных отраслей и будут вызваны на морские и речные суда, имеющие для торговых целей.

2. Поэтому С.Н.К. поставил. вопрос осуществлении [illegible] национализации, поручив [illegible] разработать подробн. основы декрета о нац-ции и представить их С.Н.К. через 2 дня

§ 1 и 2 об

поручив особой комиссии из 2-х членов от ЦК, 2-х от Центр. и представителя по морским и с.н.к.

www.dacoromanica.ro

Manuscrisul lui V. I. Lenin al proiectului de decret cu privire la naționalizarea flotei comerciale maritime și fluviale
18 (31) ianuarie 1918

www.dacoromanica.ro

PROIECT DE DECRET CU PRIVIRE LA NAŢIONALIZAREA FLOTEI COMERCIALE MARITIME ŞI FLUVIALE [119]

1

PROIECT DE DECRET

1. C.C.P. constată că atît C.C. [120], cît şi Ţentrovolga sînt întru totul de acord în ceea ce priveşte necesitatea naţionalizării imediate şi fără despăgubire a tuturor vaselor maritime şi fluviale care servesc unor scopuri comerciale.

2. De aceea, C.C.P. hotărăşte să se treacă fără întîrziere la înfăptuirea acestei naţionalizări şi însărcinează o comisie specială — formată din reprezentanţi ai Comisariatului maritim, doi reprezentanţi ai C.C., doi din partea organizaţiei Ţentrovolga şi un preşedinte numit de Consiliul economic superior — să elaboreze principiile de bază expuse mai jos ale decretului de naţionalizare şi să le prezinte C.C.P. în termen de două zile.

3. Se decretează naţionalizarea întregii flote.

4. Grija pentru menţinerea ordinii pe vase cît şi pentru păstrarea lor etc. revine direct echipajelor vaselor, precum şi sindicatelor de muncitori de pe vase din fiecare bazin sau mare.

5. Temporar, pînă la congres şi pînă la unificare, C.C. şi Ţentrovolga sînt considerate organe centrale de conducere a întregii flote naţionalizate.

În cazul cînd unificarea nu se va face de bunăvoie, ea va fi înfăptuită prin constrîngere de către Puterea sovietică.

6. Organele centrale de conducere acţionează în deplină subordonare faţă de organele centrale şi de cele locale ale Puterii sovietice.

www.dacoromanica.ro

2

ADAOS LA PROIECT

La decretul *urgent* cu privire la naţionalizare să se adauge :

(α) arestarea (la domiciliu) a tuturor persoanelor care fac parte din conducere

(β) răspunderea deplină pentru deteriorarea vaselor etc.

Scris la 18 (31) ianuarie 1918

Publicat pentru prima oară în 1945 în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

INTERVENŢII FĂCUTE LA ŞEDINŢA C.C. AL P.M.S.D. (b) DIN RUSIA 19 IANUARIE (1 FEBRUARIE) 1918

PROCES-VERBAL

1

Lenin pune întrebarea : ce conferinţă urmează să fie convocată ? [121] După părerea lui, trebuie să aibă loc o explicaţie deschisă cu adepţii războiului revoluţionar, întrucît Zwischenruf-urile * lor lasă să se întrevadă învinuirea că un grup din partid suspectează celălalt grup de diplomaţie în problema păcii ; în realitate însă nu poate fi vorba de nici un fel de diplomaţie, întrucît în hotărîrea cu privire la armistiţiu se spune cît se poate de făţiş că oricare dintre părţi vrea să curme armistiţiul trebuie să anunţe acest lucru cu şapte zile înainte de reînceperea ostilităţilor. Pe această bază, noi tărăgănăm încheierea păcii. Cum a fost adoptată hotărîrea la Congresul al treilea al Sovietelor ? Aşa cum a fost propusă de C.E.C., iar C.E.C. a adoptat hotărîrea în conformitate cu hotărîrea fracţiunii, şi fracţiunea a adoptat-o în conformitate cu hotărîrea C.C. Lenin socoteşte că cel mai bun lucru pentru ca tovarăşii adepţi ai războiului revoluţionar să se convingă că părerea lor este greşită ar fi să plece pe front şi să vadă cu ochii lor că este absolut imposibil de a duce războiul. El consideră că convocarea unei conferinţe nu ar avea nici un sens şi pentru că hotărîrile ei nu pot fi obligatorii pentru C.C. ; din această cauză este poate necesar ca, pentru a primi directive precise din partea partidului, să se convoace congresul partidului [122]. Prin

* — observaţii făcute din sală în timp ce vorbitorul îşi ţine cuvîntarea. — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

tărăgănarea tratativelor de pace, noi dăm posibilitatea să se continue fraternizarea, iar încheind pacea putem face imediat schimb de prizonieri, şi în felul acesta vom trimite în Germania o masă uriaşă de oameni care au văzut în practică revoluţia noastră şi care, trăgînd învăţăminte din ea, vor putea mai uşor să activeze în direcţia trezirii revoluţiei în Germania. În afară de aceasta, el consideră că, pentru a stabili precis ce se întîmplă în Germania, ar trebui să trimitem la Berlin aviatori, lucru care, după cum spun aceştia, este pe deplin posibil.

2

Tov. Lenin face o propunere la ordinea de zi : Buharin să prezinte o informaţie bazată pe fapte în legătură cu starea de lucruri din Comitetul din Petrograd.

3

Tov. Lenin face o propunere precisă. El arată adepţilor organizării unei conferinţe că aceasta nu va aduce nici o soluţie în ce priveşte fisura care s-a produs. Congresul partidului este necesar, pe cînd conferinţa nu oferă decît o posibilitate de a cunoaşte părerea partidului, părere care trebuie să fie precizată. În acest scop, el propune să se convoace o consfătuire la care vor fi prezentate toate opiniile, toate punctele de vedere, fiecare dintre acestea urmînd să fie reprezentate de trei persoane. Consfătuirea trebuie să elaboreze un acord.

4

Tov. Lenin se pronunţă pentru convocarea consfătuirii peste două-trei zile ; dar tezele să nu fie publicate, întrucît noi nu le putem face cunoscute Germaniei. Să nu se ia nici o hotărîre în problema conferinţei înainte de consfătuire, iar a lăsa problema păcii pînă la congres fără a se da publicităţii tezele este o absurditate.

www.dacoromanica.ro

5

Tov. Lenin propune să se organizeze o consfătuire pentru membrii Congresului al treilea al Sovietelor, dar în scris să nu li se dea nimic.

6

Tov. Lenin arată că pînă la 15 februarie programul partidului nu poate fi gata și propune :

Consfătuirea să fie convocată pe ziua de 20 ianuarie, iar la ea să participe : 1) Comitetul Central, 2) reprezentanții opiniilor exprimate limpede, și anume : Lenin, Sokolnikov, Buharin, Obolenski, Stukov. Dacă între tezele lui Smirnov, Obolenski, Stukov și Peatakov există divergențe, ei vor trimite 2 reprezentanți, iar dacă nu — unul singur. 3) Fenigștein ca reprezentant al Comitetului din Petrograd. 4) un leton.

Buharin și Lomov să fie însărcinați să stea de vorbă cu tovarășii de la Moscova și cu Peatakov. Fiecare grup își prezintă tezele [123].

Publicat pentru întîia oară : intervențiile 1 și 6 în 1922, în Operele lui N. Lenin (V. Ulianov), vol. XV ; intervențiile 2—5 — în 1929, în : „Procesele-verbale ale C.C. al P.M.S.D.R. August 1917—februarie 1918"

Se tipărește după exemplarul «scris de mină al procesului-verbal

www.dacoromanica.ro

PRIN RADIO CĂTRE TOŢI CETĂŢENII. CĂTRE DELEGAŢIA PENTRU TRATATIVELE DE PACE DE LA BREST-LITOVSK ÎN SPECIAL

Şi noi sîntem extrem de neliniştiţi din pricina lipsei de legătură telegrafică [124], lucru de care sînt, pare-se, vinovaţi germanii. Rada de la Kiev a căzut. În Ucraina toată puterea este în mîna Sovietului. Puterea în Ucraina a C.E.C. de la Harkov este incontestabilă; bolşevicul Koţiubinski a fost numit comandant suprem al trupelor din Republica ucraineană. În Finlanda situaţia contrarevoluţionarilor burghezi este desperată, muncitorii sînt peste măsură de porniţi împotriva lor. În regiunea Donului, 46 de regimente de cazaci întruniţi în congresul de la staniţa Kamenskaia s-au proclamat guvern şi luptă împotriva lui Kaledin. În rîndurile muncitorilor din Petrograd domneşte un mare entuziasm în legătură cu formarea Sovietului de deputaţi ai muncitorilor la Berlin. Circulă zvonuri că Karl Liebknecht a fost eliberat şi că în curînd va fi în fruntea guvernului german. Pe ordinea de zi a şedinţei de mîine a Sovietului din Petrograd figurează trimiterea unui mesaj de salut Sovietelor de muncitori din Berlin şi Viena.

Lenin

Scris la 21 ianuarie (3 februarie) 1918

Publicat pentru prima oară în 1929 în „Culegeri din Lenin", vol. XI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

RADIOGRAMĂ CĂTRE TOŢI CETĂŢENII

O serie de ziare din străinătate relatează ştiri false cu privire la ororile şi haosul care ar domni la Petrograd etc. Toate aceste ştiri sînt cu desăvîrşire false. La Petrograd şi la Moscova domneşte linişte deplină. Nici un socialist nu a fost arestat. Kievul se află în mîna Puterii sovietice ucrainene. Rada burgheză de la Kiev a căzut şi a fugit. Puterea sovietică ucraineană de la Harkov a fost pe deplin recunoscută. În regiunea Donului, 46 de regimente de cazaci s-au răsculat împotriva lui Kaledin. Orenburgul a fost ocupat de autorităţile sovietice, iar Dutov, conducătorul cazacilor, a fost înfrînt şi a fugit. În Finlanda victoria guvernului muncitoresc finlandez se consolidează în ritm rapid, iar trupele gărzilor albe contrarevoluţionare au fost împinse spre nord ; înfrîngerea lor de către muncitori este asigurată.

În ce priveşte aprovizionarea Petrogradului, situaţia s-a îmbunătăţit ; astăzi, 22 ianuarie 1918 stil vechi, muncitorii din Petrograd trimit drept ajutor pentru finlandezi 10 vagoane cu alimente.

Ştiri din Germania sînt puţine. Este evident că germanii ascund adevărul în legătură cu mişcarea revoluţionară din ţara lor. De la Brest-Litovsk, Troţki a telegrafiat la Petrograd că germanii tărăgănează tratativele. Presa burgheză germană, evident instigată, răspîndeşte ştiri false cu privire la Rusia, căutînd să sperie lumea.

Ieri, 21 ianuarie 1918, a fost dat publicităţii decretul cu privire la separarea totală a bisericii de stat şi cu privire la confiscarea tuturor averilor bisericeşti.

Scris la 22 ianuarie (4 februarie) 1918

Publicat pentru prima oară în 1929 în „Culegeri din Lenin", vol. XI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

CUVÎNTARE ROSTITĂ ÎN FAŢA AGITATORILOR TRIMIŞI ÎN PROVINCIE 23 IANUARIE (5 FEBRUARIE) 1918

RELATARE APĂRUTĂ ÎN PRESĂ

Tovarăşi, ştiţi cu toţii că majoritatea muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor, atît din Velicorusia cît şi ai celorlaltor naţiuni care alcătuiau Rusia — înainte prin constrîngere, iar acum ca părţi ale Republicii libere din Rusia — au recunoscut Puterea sovietică. Şi ne rămîne să dăm o luptă de proporţii neînsemnate împotriva jalnicelor rămăşiţe ale trupelor contrarevoluţionare ale lui Kaledin, care, pe cît se pare, chiar la el pe Don este nevoit să fugă de cazacii revoluţionari.

Şi acum, în momentul cînd ultimul bastion al contrarevoluţiei cade, putem spune cu toată certitudinea că Puterea sovietică se întăreşte. Şi se va întări. Acest lucru este cît se poate de limpede pentru toată lumea, deoarece experienţa practică a arătat că numai această putere, numai muncitorii, soldaţii şi ţăranii înşişi, prin Sovietele lor, pot să ducă Rusia pe calea convieţuirii libere a tuturor oamenilor muncii.

Avem în faţa noastră doi duşmani puternici: primul este capitalul internaţional. El stă în faţa noastră, urmărind cu furie turbată întărirea Puterii sovietice, pe care o urăşte. Este în afară de orice îndoială că nu se poate ca aceşti miliardari să nu poarte război pentru a pune mîna pe încă o bucată smulsă de la altul. De asemenea, este în afară de orice îndoială că deocamdată ei sînt mai puternici decît Republica sovietică.

Dar, deşi capitaliştii sînt mai puternici decît noi, ei au şi început să trimită în secret reprezentanţi la comisarii

www.dacoromanica.ro

noştri, şi nu e exclus să recunoască şi Puterea sovietică, şi chiar anularea împrumuturilor — această lovitură îngrozitoare şi foarte dureroasă dată buzunarului lor bine burdușit. Acest fel de a vorbi al reprezentanţilor oligarhiei financiare internaţionale dovedeşte că capitaliştii internaţionali au intrat într-un impas. Ei ar fi bucuroşi să scape de război şi să se năpustească cu toate forţele împotriva Republicii sovietice, pe care o urăsc şi care a aprins incendiul în întreaga Europă şi Americă, dar nu pot.

Revoluţia noastră este generată de război; dacă n-ar fi fost război, am fi fost martorii unirii capitaliştilor din lumea întreagă: unire avînd la bază lupta împotriva noastră. Singurul lor gînd este să împiedice scînteile incendiului nostru să cadă pe acoperişurile lor. Dar nu poţi ridica un zid chinezesc în jurul Rusiei. Nu există nici o organizaţie muncitorească în lume în care decretele noastre despre pămînt, despre naţionalizarea băncilor etc. să nu fie întîmpinate cu entuziasm.

S-ar putea ca în viitor să ne aştepte o luptă înverşunată, dar să fiţi ferm convinşi, tovarăşi, că în cele mai multe ţări muncitorii asupriţi de capitaliştii lor au şi început să se trezească, şi oricît ar face kalediniştii din toate ţările spume la gură, şi chiar dacă vremelnic ar reuşi să dea o lovitură Rusiei, aceasta nu le-ar consolida situaţia. În schimb situaţia noastră este cît se poate de trainică deoarece de partea noastră se situează toţi muncitorii din toate ţările. (A p l a u z e.)

Celălalt duşman al nostru este ruina economică. Şi cu atît mai mult trebuie să luptăm împotriva ruinei acum, cînd situaţia Sovietelor s-a consolidat. Şi voi, tovarăşi, sînteţi cei care trebuie să duceţi această luptă. Misiunea voastră, misiunea agitatorilor celor două partide guvernamentale care se află în prezent în fruntea Puterii sovietice, capătă o mare importanţă. Şi părerea mea este că în colţurile îndepărtate de provincie veţi avea de dus o muncă îndîrjită, dar nobilă, pentru întărirea Puterii sovietice, pentru răspîndirea ideilor revoluţionare la sate, pentru lichidarea ruinei şi pentru eliberarea ţărănimii muncitoare de sub jugul chiaburilor satului.

www.dacoromanica.ro

Avem de dus o muncă grea şi îndîrjită — vindecarea rănilor pricinuite de război. Burghezia din celelalte ţări europene s-a pregătit mai bine decît cea de la noi. Acolo a existat o repartiţie justă a produselor şi datorită acestui lucru lor le vine acum mai uşor, a existat înlocuirea bine organizată a soldaţilor pe front. Nimic din toate acestea nu a făcut nici puterea ţaristă, nici puterea şovăitoare, burgheză-conciliatoristă a lui Kerenski.

Iată de ce Rusia se găseşte acum într-o situaţie deosebit de grea. Ea trebuie să rezolve sarcini de organizare, sarcini de luptă împotriva elementelor obosite sau pur şi simplu huliganice care, de dragul intereselor lor, contribuie la agravarea ruinei, să rezolve aceste sarcini pentru ca pe ruine să ridice temeliile societăţii socialiste.

Tovarăşi, vă aşteaptă, după cum v-am mai spus, o muncă grea, dar nobilă : punerea la punct a situaţiei economice la sate şi consolidarea Puterii sovietice. Dar voi aveţi ajutoare, căci ştim că fiecărui muncitor şi ţăran care trăieşte din munca mîinilor lui conştiinţa îi spune că în afara Puterii sovietice nu există salvare de la foamete şi pieire. Or, noi putem salva Rusia. Din toate datele reiese că în Rusia există cereale, şi le-am fi avut dacă s-ar fi întocmit la timp o evidenţă şi ar fi fost repartizate în mod just. Dacă aruncaţi o privire asupra necuprinsei Rusii şi asupra ruinei căilor ferate, vă veţi convinge că este nevoie de un control intens şi de repartizarea cerealelor existente, altfel foametea ne va distruge şi pe noi şi pe voi. Or, acestui lucru îi putem face faţă numai cu o singură condiţie : numai cu condiţia ca fiecare muncitor, fiecare ţăran, fiecare cetăţean să înţeleagă că el singur, şi numai el singur, se poate ajuta. Nimeni nu vă va ajuta, tovarăşi. Întreaga burghezie, funcţionarii, sabotorii merg împotriva voastră, deoarece ştiu că dacă oamenii muncii vor împărţi între ei acest bun al întregului popor, care pînă acum se afla în mîna capitaliştilor şi a chiaburilor, vor curăţi Rusia de trîntori şi de neghină. Şi de aceea, după vechea deprindere, deprinderea burgheziei de a exploata, au adunat împotriva oamenilor muncii toate forţele, începînd

www.dacoromanica.ro

cu Kaledin şi Dutov şi terminînd cu sabotajul, coruperea elementelor declasate şi a celor care pur şi simplu au obosit şi nu se pot împotrivi. Astăzi ei îi corup pe soldaţii inconştienţi, ignoranţi pentru a devasta depozitele de băuturi spirtoase. Mîine — pe funcţionarii din administraţia căilor ferate pentru a opri transporturile spre capitală ; după aceea — pe armatori pentru a opri şlepurile cu cereale etc. Dar atunci cînd poporul va înţelege că numai prin organizare va avea posibilitatea de a se uni, de a crea o disciplină tovărăşească, atunci nici un fel de uneltiri ale burgheziei nu vor mai putea constitui o primejdie pentru el.

Iată care este sarcina voastră, iată unde trebuie să aduceţi unire, organizare şi statornicirea Puterii sovietice. Acolo, la sate, veţi întîlni ţărani-„burghezi", chiaburi, care vor încerca să submineze Puterea sovietică. Împotriva lor vă va fi uşor să luptaţi, deoarece masa va fi de partea voastră. Ea îşi va da seama că cei care vin la sate de la centru nu reprezintă expediţii de pedepsire, ci sînt agitatori care le aduc lumină, care vin să unească în fiecare sat pe cei care muncesc cu mîinile lor, care nu au trăit pe spinarea altora.

Să luăm problema pămîntului : pămîntul a fost declarat bun al poporului şi toate formele de proprietate se desfiinţează. Prin aceasta s-a făcut un pas uriaş spre lichidarea exploatării.

Aici se va încinge o luptă între bogătani şi ţăranii muncitori, şi trebuie să venim în ajutorul sărăcimii nu prin cărţi, ci prin experienţă, prin luptă proprie. Nu de aceea am luat noi pămîntul de la moşieri ca să ajungă în mîna bogătanilor şi chiaburilor, ci ca să ajungă în mîna sărăcimii. Aceasta vă va atrage simpatia ţărănimii sărace.

Trebuie să avem grijă ca uneltele şi maşinile agricole să nu se afle în mîna chiaburilor şi bogătanilor. Ele trebuie să aparţină Puterii sovietice şi să fie date temporar spre folosinţă maselor muncitoare prin comitetele de plasă. Masele înseşi trebuie să vegheze ca aceste maşini să nu

www.dacoromanica.ro

servească drept mijloc de îmbogăţire chiaburilor, ci să fie folosite numai pentru lucrarea pămîntului lor.

Orice ţăran vă va ajuta în munca voastră grea. Explicaţi oamenilor la sate că chiaburii şi lipitorile satului trebuie să fie îngrădiţi. E nevoie de o repartizare justă, uniformă a produselor, pentru ca poporul muncitor să se bucure de roadele muncii poporului. Împotriva unui bogătan care îşi va întinde laba lui rapace spre bunul poporului să opunem zece oameni ai muncii.

Veniturile Sovietelor reprezintă suma de 8 miliarde, iar cheltuielile — 28 de miliarde. Desigur, în această situaţie, ne vom prăbuşi cu toţii dacă nu vom şti să scoatem carul statului din mocirla în care l-a vîrît puterea ţaristă.

Războiul extern s-a terminat sau este pe cale de a se termina. Acesta este un lucru precis. Acum a început războiul intern. Ascunzînd în ladă tot ce a jefuit, burghezia se gîndeşte calmă: „Nu-i nimic, o să aşteptăm şi o să treacă şi asta". Poporul trebuie să-l apuce de guler pe acest „jecmănitor" şi să-l silească să dea înapoi tot ce a jefuit. Voi trebuie să faceţi acest lucru în locurile unde vă duceţi. Să nu-i lăsăm să se ascundă, altfel ne vom prăbuşi la pămînt. Nu poliţia trebuie să fie aceea care să-i silească — poliţia este moartă şi îngropată —, poporul trebuie să facă acest lucru, iar alt mijloc de luptă împotriva lor nu există.

A avut dreptate acel bătrîn bolşevic care-i explica unui cazac în ce constă bolşevismul.

La întrebarea cazacului: E adevărat că voi, bolşevicii, jefuiţi? — bătrînul a răspuns: Da, jefuim bunurile care au fost jefuite [125].

Ne vom îneca în această mare dacă nu vom scoate tot ce a fost ascuns, tot ce a fost jefuit în toţi anii de nerušinată şi criminală exploatare.

În curînd C.E.C. va adopta o lege cu privire la un nou impozit, la care vor fi impuşi cei avuţi; voi însă trebuie să faceţi singuri acest lucru pe teren, pentru ca fiecare sută de ruble jefuită în timpul războiului să intre în mîna

www.dacoromanica.ro

oamenilor muncii. Nu cu arma în mînă trebuie s-o faceți : războiul cu arme s-a terminat, pe cînd acest război abia începe.

Forța exploatatorilor nu va răsturna revoluția noastră dacă pornim acum în mod organizat la treabă, deoarece de partea noastră și alături de noi este întregul proletariat mondial.

„Pravda" nr. 18 din 6 februarie (24 ianuarie) 1918

Se tipărește după textul apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

CU PRIVIRE LA TRECEREA UZINELOR DE ARMAMENT LA O ACTIVITATE ECONOMICĂ UTILĂ

PROIECT DE HOTĂRÎRE A C.C.P.

Exprimîndu-şi regretul profund că comisarii respectivi au tărăgănat extrem de mult trecerea practică a uzinelor metalurgice la o activitate utilă, C.C.P. cere Sindicatului metalurgiştilor din Petrograd ca, cu concursul Comisariatului pentru problemele muncii, al Sovietului din Petrograd şi al Consiliului economic superior, să procedeze neîntîrziat la trecerea uzinelor metalurgice la lucrări de reparaţii, la o producţie mai intensă de materiale necesare căilor ferate, precum şi la producţia unor bunuri care pot fi schimbate pe cereale etc.

Efectuarea tuturor comenzilor militare să fie sistată.

Scris la 23 ianuarie (5 februarie 1918

Publicat pentru prima oară în 1938, în „Culegeri din Lenin", vol. XXI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

INTERVENŢII FĂCUTE LA ŞEDINŢA DIN 24 IANUARIE (6 FEBRUARIE) 1918 A C.C. AL P.M.S.D.(b) DIN RUSIA [126]

PROCES-VERBAL

1

Tov. Lenin consideră că pe ordinea de zi a congresului trebuie să figureze : programul partidului, problema păcii, probleme de tactică.

2

N. I. Buharin, I. M. Sverdlov şi I. V. Stalin fac propuneri concrete în legătură cu ordinea de zi a Congresului al VII-lea al partidului.

Tov. Lenin este de acord cu tot ce s-a spus înainte, dar consideră un inconvenient faptul că în partid exista un număr imens de bolşevici din octombrie, ceea ce poate împiedica congresul să elaboreze un program ferm.

3

Tov. Lenin este de părere că la primirea de noi membri trebuie să se menţioneze neapărat data intrării în partid : înainte de 25.X. sau după această dată ; că noii membri trebuie să recunoască ca fiind obligatorie tactica considerată justă de către partid cu privire la Revoluţia din Octombrie.

Publicat pentru prima oară în 1929 în : „Procesele-verbale ale C.C. al P.M.S.D.R. August 1917—februarie 1918"

Se tipăreşte după exemplarul scris de mînă al procesului-verbal

www.dacoromanica.ro

CUVÎNTARE ROSTITĂ LA ŞEDINŢA DIN 28 IANUARIE (10 FEBRUARIE) 1918 A CONGRESULUI COMITETELOR AGRARE ŞI AL SECŢIEI ŢĂRĂNEŞTI A CELUI DE-AL III-LEA CONGRES AL SOVIETELOR [127]

RELATARE APĂRUTĂ ÎN PRESĂ

Înfăptuim acum măreaţa operă de consolidare a cuceririlor maselor muncitoare, măreaţa operă de unire a muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor. Încă la celălalt congres al ţăranilor, la care majoritatea o aveau cei de dreapta, spuneam că dacă ţărănimea va recunoaşte toate revendicările noastre, la rîndul nostru, vom susţine toate revendicările ţărănimii, dintre care principala revendicare este socializarea pămîntului *. Acum am făcut acest lucru. Avem prima lege din lume cu privire la desfiinţarea oricărei proprietăţi asupra pămîntului. Acum puterea este în mîna noastră, în mîna Sovietelor. Această putere, pe care poporul însuşi a promovat-o, creează o bază prielnică pentru pace, măreaţa cauză a tuturor popoarelor. Războiul a şi încetat şi demobilizarea a fost anunţată pe toate fronturile. Dăinuie încă războiul împotriva burgheziei, care mobilizează toate forţele pentru lupta împotriva Puterii sovietice. Cu contrarevoluţia noastră rusă sîntem pe punctul de a termina. Pe toate fronturile se duce acum o luptă din care aproape întotdeauna ieşim victorioşi. Mai există un duşman : acest duşman este capitalul internaţional ; împotriva lui vom mai avea de luptat încă multă vreme şi vom ieşi victorioşi datorită propriei noastre organizări, datorită sprijinului pe care proletariatul internaţional îl dă revoluţiei noastre. O luptă importantă, lupta de clasă, ne mai aşteaptă în ţara noastră. Această luptă este o luptă

* Vezi *V. I. Lenin.* Opere complete, vol. 32, Bucureşti, Editura politică, 1964, ed. a doua, p. 178—199. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

economică, o luptă împotriva burgheziei, care, direct sau indirect, sprijină pe duşmanii noştri, care va tinde spre dominaţie economică asupra maselor muncitoare.

Nu avem bani, iată care este punctul nostru slab, iată din ce cauză sîntem slabi şi din ce cauză suferă ţara noastră. Mai există încă bani mulţi la oraşe şi la sate la chiaburii bogaţi. Aceşti bani sînt dovada exploatării muncii poporului şi ei trebuie să fie ai poporului. Sîntem convinşi că ţărănimea muncitoare va declara un război necruţător asupritorilor săi chiaburi şi că ne va ajuta în lupta noastră pentru a asigura poporului un viitor mai bun şi pentru socialism.

Publicat la 15 (2) februarie 1918 în ziarul „Izvestiia Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor din oraşul Moscova şi din regiunea Moscova" nr. 25

Se tipăreşte după textul apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

BREST-LITOVSK
DELEGAŢIA RUSĂ PENTRU TRATATIVELE DE PACE. LUI TROŢKI [128]

Răspuns

28/I, 6,30 seara.

Cunoaşteţi punctul nostru de vedere ; în ultimul timp, şi îndeosebi după scrisoarea lui Ioffe, n-a făcut decît să se întărească. Repetăm din nou că din Rada din Kiev nu a mai rămas nimic şi că germanii vor fi nevoiţi să recunoască acest fapt, dacă încă nu l-au recunoscut. Trimiteţi-ne mai des informaţii.

Lenin

Scris la 28 ianuarie (10 februarie) 1918

Publicat pentru prima oară în 1929 în „Culegeri din Lenin", vol. XI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

HOTĂRÎREA C.C.P.
CU PRIVIRE LA NORMELE POTRIVIT CĂRORA POT FI PRIMIŢI ÎN SERVICIU SABOTORII [129]

Consiliul Camisarilor Poporului hotărăşte :

să nu se ducă nici un fel de tratative cu sabotorii.

Unii comisari ai poporului pot primi în serviciu, ca persoane izolate, pe acei sabotori care supunîndu-se pe deplin Puterii sovietice şi sprijinind-o, sînt necesari în munca din departamentele respective.

Scris la 31 ianuarie (13 februarie) 1918

Publicat la 14 (1) februarie 1918, în ziarul „Pravda" nr. 25

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

INTERVENŢII FĂCUTE LA ŞEDINŢA DIN 18 FEBRUARIE 1918 (DIMINEAŢA) A C.C. AL P.M.S.D.(b) DIN RUSIA [130]

PROCES-VERBAL

1

Se discută problema ofensivei germane. A. Lomov (G. I. Oppokov) propune amînarea dezbaterilor.

Tov. Lenin este împotrivă, dar se pronunţă pentru limitarea timpului vorbitorilor (expunerea opiniei fracţiunilor să fie limitată la 5 minute).

2

După ce s-a luat hotărîrea ca problema să fie discutată, N. I. Buharin propune să se dea posibilitatea de a se pronunţa unui număr mai mare de vorbitori.

Tov. Lenin se declară împotriva acestui lucru şi propune ca discuţiile să se reducă la problema dacă să se trimită sau să nu se trimită o telegramă în care să se facă propuneri de pace şi să se dea posibilitate participanţilor să se pronunţe pentru sau împotriva acestui lucru.

Propunerea lui Lenin este adoptată.

3

Împotriva trimiterii unei telegrame în care să se propună pacea s-a pronunţat L. D. Troţki.

Tov. Lenin (pentru propunerea de pace). Votul de ieri, cînd toată lumea a recunoscut necesitatea încheierii păcii în cazul cînd în Germania nu se va produce o mişcare, iar

www.dacoromanica.ro

ofensiva va avea loc [131], a fost deosebit de caracteristic. Există bănuiala că germanii ar vrea să pornească ofensiva pentru a răsturna guvernul sovietic. Sîntem puși în fața unei situații cînd trebuie să acționăm. În cazul cînd ofensiva imperialismului va fi absolut vădită, cu toții vom fi pentru apărare și se va putea explica poporului acest lucru. Dacă ofensiva va începe acum, iar maselor le vom explica abia după aceea vom semăna mai multă confuzie decît în cazul cînd am duce acum tratative pentru prelungirea armistițiului ; nu putem pierde aici nici o oră, deoarece masele nu vor înțelege acest fel de a pune problema. Ori ducem un război revoluționar pentru socializarea pămîntului, și atunci masele ne vor înțelege, ori ducem tratative pentru pace.

Publicat pentru prima oară : intervenția 1 și 2 — în 1928 în revista „Proletarskaia Revoliuțiia" nr. 2 ; intervenția 3 — în 1922 în Operele lui N. Lenin (V. Ulianov), vol. XV

Se tipărește după exemplarul scris de mînă al procesului verbal

www.dacoromanica.ro

CUVÎNTĂRI ROSTITE LA ŞEDINŢA DIN 18 FEBRUARIE 1918 (SEARA) A C.C. AL P.M.S.D.(b) DIN RUSIA [132]

PROCES-VERBAL

1

Tov. Lenin. Este o problemă fundamentală. Propunerea lui Uriţki ne surprinde. C.C. a votat împotriva războiului revoluţionar, iar la noi nu este nici război, nici pace şi sîntem antrenaţi într-un război revoluţionar. Cu războiul nu se poate glumi. Pierdem vagoane de cale ferată, şi transportul nostru se înrăutăţeşte. Acum nu putem aştepta, deoarece situaţia s-a precizat pe deplin. Poporul nu va înţelege acest lucru : din moment ce este război, atunci nu trebuia făcută demobilizarea ; germanii vor lua acum totul. Jocul a intrat într-un asemenea impas, încît falimentul revoluţiei este inevitabil dacă vom continua să ducem o politică de mijloc. Ioffe a scris din Brest că în Germania nu există nici măcar un început de revoluţie ; dacă lucrurile stau aşa, germanii pot căpăta o recompensă, înaintînd mai departe. Acum nu se mai poate aştepta. Aceasta ar însemna să expunem revoluţia rusă la o înfrîngere. Dacă germanii ar fi spus că cer răsturnarea puterii bolşevice, atunci, desigur, ar trebui să luptăm ; acum nici un fel de tergiversări nu mai sînt îngăduite. Acum nu este vorba de trecut, ci de prezent. Dacă vom trimite germanilor o notă, aceasta nu va fi decît un petic de hîrtie. Aceasta nu este politică. Singurul lucru care trebuie să-l facem este să propunem germanilor reluarea tratativelor. Acum o soluţie de mijloc nu este cu putinţă. Dacă e război revoluţionar, atunci trebuie să-l declarăm, să încetăm demobilizarea, dar aşa nu se poate. Noi scriem hîrtii, iar în

www.dacoromanica.ro

acest timp ei pun mîna pe depozite, vagoane, şi noi ne ducem de rîpă. Acum este în joc revoluţia ; jucîndu-ne cu războiul, dăm revoluţia pe mîna germanilor.

Istoria va spune că aţi trădat revoluţia. Noi am putut să semnăm o pace care nu ameninţa cîtuşi de puţin revoluţia. Noi nu avem nimic, nu vom avea nici măcar timp să aruncăm obiectivele în aer cînd ne vom retrage. Am făcut tot ceea ce am putut ; am ajutat revoluţia din Finlanda, acum însă nu mai putem. Acum nu este timpul să facem schimb de note, trebuie să curmăm starea de expectativă. Acum e tîrziu „să tatonăm", deoarece este limpede că germanul poate trece la ofensivă. Nu putem angaja o controversă împotriva partizanilor războiului revoluţionar, dar împotriva partizanilor expectativei putem şi trebuie s-o facem. Trebuie să propunem germanilor pace.

2

Tov. Lenin. Buharin nu a observat că a trecut pe poziţiile războiului revoluţionar. Ţăranul nu vrea război şi nu va merge la război. Putem oare să-i spunem acum ţăranului să pornească la un război revoluţionar ? Iar dacă vroiam acest lucru, nu trebuia să demobilizăm armata. Un război ţărănesc permanent este o utopie. Războiul revoluţionar nu trebuie să fie o vorbă goală. Dacă nu sîntem pregătiţi, trebuie să semnăm pacea. Din moment ce am demobilizat armata, este ridicol să vorbim despre un război permanent. Acesta nu se poate compara cu un război civil. Ţăranul nu va merge la un război revoluţionar şi va răsturna pe oricine va spune deschis acest lucru. În Germania revoluţia încă nu a început, iar noi ştim că nici la noi revoluţia nu a învins dintr-o dată. Aici s-a spus că Germania va acapara Liflanda şi Estonia, dar noi putem ceda aceste ţinuturi pentru a salva revoluţia. Dacă ei vor cere retragerea trupelor din Finlanda — poftim, să ia Finlanda revoluţionară. Dacă vom ceda Finlanda, Liflanda şi Estonia, revoluţia nu este pierdută. Perspectivele cu care ne speria ieri tov. Ioffe nu înseamnă cîtuşi de puţin că revoluţia va pieri.

www.dacoromanica.ro

Eu propun să declarăm că semnăm pacea pe care ne-au propus-o ieri germanii ; dacă ei vor cere în plus neamestecul în treburile Ucrainei, Finlandei, Liflandei şi Estoniei, trebuie să acceptăm necondiţionat şi acest lucru. Soldaţii noştri nu sînt buni de nimic ; germanii vor pîine — ei vor lua cerealele şi vor pleca înapoi, făcînd ca Puterea sovietică să devină cu neputinţă. Să spunem că demobilizarea a fost oprită înseamnă să zburăm.

Publicat pentru prima oară în 1922 în Operele lui N. Lenin (V. Ulianov), vol. XV

Se tipăreşte după exemplarul scris de mînă al procesului-verbal

www.dacoromanica.ro

PROIECTUL RADIOGRAMEI CĂTRE GUVERNUL IMPERIULUI GERMAN [133]

Consiliul Comisarilor Poporului îşi exprimă protestul în legătură cu faptul că guvernul german a trimis trupe împotriva Republicii Sovietice din Rusia, care a declarat încetarea stării de război şi care a început demobilizarea armatei pe toate fronturile. Guvernul muncitoresc şi ţărănesc din Rusia nu se putea aştepta la o asemenea acţiune, întrucît nici direct, nici indirect, nici una din părţile semnatare ale armistiţiului nu a declarat nici la 10 februarie şi în general nu a declarat niciodată că rupe armistiţiul, aşa cum şi-au luat ambele părţi obligaţia prin tratatul din 2 (15) decembrie 1917.

Avînd în vedere situaţia creată, Consiliul Comisarilor Poporului se vede nevoit să declare că este gata să semneze formal pacea în condiţiile stipulate de guvernul german la Brest-Litovsk.

Totodată, Consiliul Comisarilor Poporului declară că este gata, în cazul cînd guvernul german îşi va formula condiţiile precise de pace, să răspundă într-un termen de cel mult 12 ore dacă aceste condiţii sînt acceptabile pentru noi sau nu.

Scris în noaptea de 18 spre 19 februarie 1918
Radiograma a fost publicată la 19 (6) februarie 1918 în ediţia de seară a ziarului „Pravda" nr. 30

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

CUVÎNTARE ROSTITĂ LA ŞEDINŢA COMUNĂ DIN 19 FEBRUARIE 1918 A FRACŢIUNII BOLŞEVICILOR ŞI A ESERILOR DE STÎNGA DIN C.E.C. DIN RUSIA

SCURTĂ RELATARE APĂRUTĂ ÎN PRESĂ

Lenin a rostit o amplă cuvîntare ; el a vorbit timp de două ore. În cuvîntarea sa, Lenin a dezvoltat tezele potrivit cărora pentru Rusia nu există altă ieşire decît încheierea fără întîrziere a unei păci separate, deoarece germanii înaintează pe tot frontul în masă compactă, iar noi nu putem opune rezistenţă asaltului unei armate de un milion de oameni. După încheierea păcii, ne vom ocupa de construcţia internă şi de adîncirea pe plan intern a revoluţiei socialiste şi vom reuşi să ducem la bun sfîrşit reformele fundamentale datorită cărora ne vom apropia de instaurarea orînduirii socialiste în Rusia.

„Soţial-Demokrat" nr. 28 din 20 (7) februarie 1918

Se tipăreşte după textul apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

CONVORBIREA DIN 20 FEBRUARIE 1918 CU SOVIETUL DIN MOSCOVA PRIN FIR DIRECT

La ora 2 şi 15 min. ziua, preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului, tov. Lenin, a fost chemat prin fir direct de un membru al Comitetului executiv, tov. Feldman. Împuternicitul fracţiunii bolşevice a pus tovarăşului Lenin următoarele întrebări :

1) Ce fapte au avut loc după telegrama din Berlin.

2) Ce măsuri a luat în momentul de faţă Consiliul Comisarilor Poporului.

3) A mai sosit vreun răspuns de la Berlin în afară de telegrama lui Hofmann ?

La prima întrebare tov. Lenin a răspuns :

Armată nu există ; germanii sînt în ofensivă pe tot frontul, începînd cu Riga. Au ocupat Dvinsk şi Rejiţa, înaintează spre Luţk şi Minsk. Cel care pune preţ pe fapte, şi nu pe vorbe, trebuie să încheie pace şi să continue opera de consolidare şi de adîncire a revoluţiei în ţara.

La întrebarea a doua :

S-a dat ordin ca, atîta timp cît atacurile nu au încetat, acolo unde e posibil, să se opună rezistenţă. În retragere să fie distrus absolut totul pînă la ultima bucată de pîine.

La întrebarea a treia :

Nu, nu a sosit.

Publicat la 21 (8) februarie 1918 în ziarul „Izvestiia sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor din oraşul Moscova şi din regiunea Moscova" nr. 29

Se tipăreşte după textul apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

CUVÎNTARE ROSTITĂ ÎN FAŢA PUŞCAŞILOR LETONI 20 FEBRUARIE 1918

SCURTĂ RELATARE APĂRUTĂ ÎN PRESĂ

Lenin a rostit o amplă cuvîntare în care i-a chemat pe letoni să sprijine Puterea sovietică în problema păcii. Istovitului popor rus trebuie să-i aducem cu orice preţ pacea, prin aceasta vom consolida revoluţia şi vom începe construirea unei Rusii noi, tinere. Germanii oricum nu vor stăpîni regiunile cedate, căci în viitorul apropiat revoluţia rusă se va extinde nu numai în Germania, ci şi în celelalte state beligerante. Sub influenţa revoluţiei sociale mondiale, imperialismul german va fi nevoit să renunţe la toate cuceririle sale.

„Novaia Jizn", nr. 30 din 21 (8) februarie 1918

Se tipăreşte după textul apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

DESPRE FRAZEOLOGIA REVOLUŢIONARĂ [134]

Cînd, la o adunare de partid, am spus că frazeologia revoluţionară despre un război revoluţionar poate duce revoluţia noastră la pieire, mi s-a reproşat caracterul violent al polemicii. Dar sînt momente cînd eşti dator să pui problema răspicat şi să spui lucrurilor pe nume, căci altfel te-ai expune primejdiei de a pricinui un rău ireparabil atît partidului, cît şi revoluţiei.

Frazeologia revoluţionară este boala de care sînt afectate cel mai des partidele revoluţionare în împrejurări cînd în aceste partide, direct sau indirect, se înfăptuiesc legătura, unirea, împletirea elementelor proletare cu cele mic-burgheze şi cînd mersul evenimentelor revoluţionare prezintă cotituri importante şi rapide. Frazeologie revoluţionară înseamnă a repeta lozinci revoluţionare fără a lua în considerare condiţiile obiective, într-un anumit moment cînd în mersul evenimentelor se produce o cotitură, în condiţiile unei anumite stări de lucruri. Lozinci minunate, ispititoare, ameţitoare, dar lipsite de temelie, iată care este esenţa frazeologiei revoluţionare.

Să analizăm fie şi numai cele mai importante grupe de argumente în favoarea unui război revoluţionar acum, în ianuarie-februarie 1918, în Rusia, iar confruntarea realităţii obiective cu această lozincă va demonstra în ce măsură caracterizarea folosită de mine este justă sau nu.

1

Presa noastră a vorbit întotdeauna despre necesitatea de a pregăti un război revoluţionar în cazul victoriei so-

www.dacoromanica.ro

cialismului într-o singură țară și al menținerii capitalismului în țările vecine. Aceasta e indiscutabil.

Se pune întrebarea : cum s-a desfășurat *efectiv* această pregătire după Revoluția noastră din Octombrie ?

Această pregătire s-a desfășurat în așa fel, încît a trebuit să demobilizăm armata ; am fost nevoiți s-o facem, am fost nevoiți de împrejurări atît de evidente, hotărîtoare, de neînlăturat, încît nu numai că în partid nu a apărut nici un „curent" sau o tendință împotriva demobilizării, dar, în general, nici o voce nu s-a ridicat împotriva demobilizării. Cine va vrea *să reflecteze* asupra cauzelor de clasă care au determinat un fenomen atît de original, cum este demobilizarea armatei Republicii sovietice socialiste înainte de a fi terminat războiul cu statul imperialist vecin, va găsi fără multă greutate aceste cauze în structura socială a țării, țară înapoiată, de țărani cu gospodării mici, pe care cei trei ani de război au adus-o într-o stare de ruină extremă. Demobilizarea unei armate de multe milioane și trecerea la crearea unei Armate Roșii pe bază de *voluntariat* — acestea sînt faptele.

Puneți față în față aceste fapte cu vorbăria despre un război revoluționar în ianuarie-februarie 1918, și esența frazeologiei revoluționare vă va deveni limpede.

Dacă „preconizarea" unui război revoluționar, să zicem de către organizațiile din Petersburg și Moscova nu ar fi frazeologie, atunci, din octombrie pînă în ianuarie, am fi văzut alte *fapte :* am fi văzut o luptă hotărîtă din partea acestor organizații împotriva demobilizării. De așa ceva nici pomeneală n-a fost.

Am fi văzut că cei din Petersburg și Moscova trimit *zeci de mii* de agitatori și soldați pe front și am fi primit zilnic vești de acolo despre lupta dusă de ei împotriva demobilizării, despre succesele acestei lupte, despre sistarea demobilizării.

Nimic din toate acestea nu s-a întîmplat.

Am fi auzit sute de știri despre regimente care se formează pentru a se constitui într-o Armată Roșie și care prin mijloace teroriste, opresc demobilizarea, restabilesc dispozitivul de apărare și de fortificare împotriva unei eventuale ofensive a imperialismului german.

www.dacoromanica.ro

Nimic din toate acestea nu s-a întîmplat. Demobilizarea este în toi. Vechea armată nu mai există. Armata nouă abia începe să se nască.

Cine nu vrea să se adoarmă singur cu vorbe, cu declamație, cu exclamații, acela nu se poate să nu vadă că „lozinca" unui război revoluționar în februarie 1918 este o vorbă goală, îndărătul căreia nu se găsește nici o bază reală, obiectivă. Sentiment, deziderat, indignare, revoltă — iată care este singurul *conținut* al acestei lozinci în momentul de față. Or, o lozincă care nu are decît acest conținut este tocmai ceea ce se numește frazeologie revoluționară.

Ceea ce au putut face propriul nostru partid și întreaga Putere sovietică, ceea ce au putut face bolșevicii din Petersburg și din Moscova arată că, *deocamdată*, în direcția creării unei Armate Roșii formate din voluntari n-am reușit să realizăm mai mult decît primii pași. Să te ascunzi de acest fapt neplăcut, dar fapt, refugiindu-te îndărătul unui paravan de declamație, și în același timp nu numai să nu împiedici demobilizarea, dar nici măcar *să nu aduci obiecții* împotriva ei, înseamnă să te lași amețit de sunetul cuvintelor.

O confirmare caracteristică a celor spuse de mine o constituie faptul că în C.C. al partidului nostru, de pildă, *majoritatea* adversarilor de seamă ai unei păci separate au votat *împotriva* războiului revoluționar, au votat împotrivă și în ianuarie și în februarie [135]. Ce înseamnă aceasta ? Aceasta înseamnă că imposibilitatea unui război revoluționar este unanim recunoscută de toți cei care nu se tem să privească adevărul în față.

În asemenea cazuri, unii fug sau încearcă să fugă de adevăr, invocînd diferite pretexte. Să aruncăm o privire asupra acestor pretexte.

2

Primul pretext. În 1792, Franța nu era mai puțin ruinată, dar războiul revoluționar a vindecat totul, i-a însuflețit pe toți, a trezit entuziasmul, a biruit totul. În condi-

www.dacoromanica.ro

ţiile revoluţiei mult mai profunde de la noi, numai cei ce nu cred în revoluţie, numai nişte oportunişti se pot pronunţa împotriva unui război revoluţionar.

Să punem acest pretext sau acest argument faţă în faţă cu faptele. Este un fapt că în Franţa, la sfîrşitul secolului al XVIII-lea, fusese creată *mai întîi* baza *economică* a unui mod de producţie nou, superior, şi numai ca un rezultat, ca o suprastructură a apărut o puternică armată revoluţionară. Franţa a doborît feudalismul înaintea celorlalte ţări, l-a înlăturat *după cîţiva ani* de revoluţie victorioasă, a condus poporul — pe care nici un război nu-l sleise de puteri, care-şi cucerise libertate şi pămînt şi se întărise prin înlăturarea feudalismului — la război împotriva unei serii de popoare înapoiate din punct de vedere economic şi politic.

Comparaţi cu acest fapt situaţia Rusiei de astăzi. O stare de extremă oboseală de pe urma războiului. O nouă orînduire economică, superioară capitalismului de stat organizat din Germania, care este admirabil utilată din punct de vedere tehnic, *încă* nu există. Această orînduire abia se înfiripă. Ţăranul nostru are numai legea cu privire la socializarea pămîntului, dar nu are încă nici un an de muncă liberă (faţă de moşier şi de chinurile războiului). Muncitorul nostru a pornit la doborîrea capitalistului, dar n-a avut încă timp să organizeze producţia, să organizeze schimbul de produse, să normalizeze aprovizionarea cu pîine, *să sporească* productivitatea muncii.

În această direcţie am pornit, pe această cale am păşit, dar este clar că o nouă orînduire, superioară din punct de vedere economic, *încă nu există.*

Feudalismul înfrînt, libertatea burgheză consolidată, ţăranul sătul împotriva unor ţări feudale — iată baza economică a „minunilor" din 1792—1793 în domeniul militar.

O ţară de ţărani cu mici gospodării, o ţară flămîndă şi vlăguită de război, care abia-abia a început să-şi vindece rănile, împotriva unei productivităţi a muncii superioare din punct de vedere tehnic şi organizatoric — iată situaţia obiectivă la începutul anului 1918.

www.dacoromanica.ro

Iată de ce orice invocare a anului 1792 etc. nu este decît frazeologie revoluționară. Unii repetă lozinci, cuvinte, strigăte de război, dar se tem să facă o analiză a realității obiective.

3

Al doilea pretext. Germania „nu va putea dezlănțui o ofensivă", nu-i va îngădui revoluția *ei* în plină creștere.

Argumentul că germanii „nu vor putea dezlănțui o ofensivă" a fost repetat de milioane de ori în ianuarie și la începutul lunii februarie 1918 de către adversarii păcii separate. Cei mai prudenți dintre ei evaluau — aproximativ, desigur, — la 25—33% probabilitatea ca germanii să nu poată dezlănțui o ofensivă.

Faptele au răsturnat aceste calcule. Și în această privință adversarii păcii separate ignorează foarte des faptele, temîndu-se de logica lor de fier.

În ce a constat sursa greșelii pe care revoluționarii adevărați (și nu revoluționarii din sentiment) trebuie să știe s-o recunoască și să reflecteze asupra ei?

A constat ea oare în faptul că noi în general am manevrat și am făcut agitație *în legătură* cu tratativele de pace? Nu. Nu în aceasta. Trebuia să manevrăm și să facem agitație. Dar trebuia, de asemenea, să stabilim „momentul potrivit" atît pentru manevre și agitație — atîta timp cît se putea manevra și se putea face agitație —, cît și pentru încetarea oricăror manevre în momentul cînd problema se punea răspicat.

Sursa greșelii a constat în faptul că atitudinea noastră de colaborare revoluționară cu muncitorii revoluționari germani a devenit o vorbă goală. Noi i-am ajutat pe muncitorii revoluționari germani cu tot ce am putut și continuăm să-i ajutăm — prin fraternizare, agitație, publicarea tratatelor secrete etc. A fost un ajutor concret, un ajutor practic.

Pe cînd afirmația unora dintre tovarășii noștri: „germanii nu vor putea dezlănțui o ofensivă" n-a fost decît o vorbă goală. Noi nu demult am trecut printr-o revoluție în țara noastră. Știm cu toții foarte bine de ce revoluția

www.dacoromanica.ro

a putut mai uşor *să înceapă* în Rusia decît în Europa. Am văzut că n-am putut să împiedicăm ofensiva imperialismului rus în iunie 1917, deşi aveam deja o revoluţie care nu numai că începuse, nu numai că răsturnase monarhia, dar şi crease pretutindeni Soviete. Am văzut, am ştiut, am explicat muncitorilor : războaiele sînt duse de guverne. Pentru a pune capăt războiului burghez, trebuie răsturnat guvernul burghez.

De aceea, afirmaţia : „germanii nu vor putea dezlănţui o ofensivă" echivalează cu afirmaţia : „noi ştim că guvernul Germaniei va fi răsturnat *în săptămînile care vin*". În realitate, noi acest lucru nu-l ştiam şi nu-l puteam şti, şi de aceea această afirmaţie nu era decît o vorbă goală.

Una este să fii convins că revoluţia germană se coace şi să ajuţi în mod serios pentru ca ea să se coacă, să contribui atît cît poţi, *prin muncă*, prin agitaţie, prin fraternizare — prin tot ce vreţi —, dar să contribui *prin muncă* pentru ca ea să se coacă. Acesta este internaţionalismul proletar revoluţionar.

Şi alta este să afirmi direct sau indirect, făţiş sau voalat, că revoluţia germană *s-a şi copt* (deşi e vădit că nu este aşa) şi pe acest lucru să-ţi întemeiezi tactica ta. Aici nu este nici pic de revoluţionarism, aici nu e decît frazeologie.

Iată care este sursa greşelii, care constă în afirmaţia „de efect, trufaşă, orbitoare, sonoră" : „germanii nu vor putea dezlănţui o ofensivă".

4

Nimic altceva decît o variantă a aceleiaşi frazeologii absurde este afirmaţia : „rezistînd în faţa imperialismului german, noi ajutăm revoluţia germană, prin aceasta facem ca victoria lui Liebknecht asupra lui Wilhelm să se apropie".

Desigur, victoria lui Liebknecht — posibilă şi inevitabilă atunci cînd revoluţia germană se va fi copt şi va fi devenit iminentă — ne va scăpa de toate greutăţile internaţionale, ne va scuti şi de războiul revoluţionar. Victoria lui Liebknecht ne va scăpa de consecinţele oricărei prostii

www.dacoromanica.ro

pe care am face-o. Dar să fie aceasta o justificare a prostiei ?

Oare orice „rezistență" față de imperialismul german constituie un ajutor dat revoluției germane ? Celui care va vrea să se gîndească puțin sau măcar să-și amintească istoria mișcării revoluționare din Rusia îi va fi ușor să vadă că numai o rezistență *utilă* opusă reacțiunii servește revoluția. Noi cunoaștem și am văzut în cei cincizeci de ani de mișcare revoluționară din Rusia o sumedenie de exemple de rezistență utilă opusă reacțiunii. Noi, marxiștii, am fost întotdeauna mîndri de faptul că, ținînd în mod riguros seama de forțele de masă și de raporturile de clasă, am stabilit utilitatea unei forme de luptă sau a alteia. Noi spuneam : nu întotdeauna este util să dezlănțui o insurecție, dacă nu există anumite premise în mase, insurecția este o aventură ; de foarte multe ori noi am condamnat cele mai eroice forme de împotrivire individuală, ca fiind inutile și dăunătoare, din punctul de vedere al revoluției. În 1907, pe baza unei triste experiențe, noi am respins ca inutilă împotrivirea la participarea la Duma a III-a etc. etc.

Pentru a ajuta revoluția germană, trebuie ori să te limitezi la propagandă, agitație, fraternizare, atîta timp cît nu dispui de forțe pentru a da o lovitură grea, serioasă, hotărîtoare într-o ciocnire militară sau insurecțională fățișă, ori să te decizi pentru o astfel de ciocnire, *întrucît știi* că prin aceasta nu vei ajuta pe dușman.

Este limpede pentru toată lumea (în afară doar de cei ce s-au lăsat cu totul amețiți de frazeologie) că a te decide pentru o ciocnire insurecțională sau militară serioasă, atunci cînd *știi bine* că nu ai forțe, cînd *știi bine* că nu ai armată, înseamnă a te angaja într-o aventură care nu este de nici un ajutor pentru muncitorii germani, ci le îngreuiază lupta, înlesnește acțiunea dușmanului lor și a dușmanului nostru.

5

În această chestiune se mai invocă un pretext, care este de un ridicol atît de pueril, încît n-aș fi crezut niciodată

www.dacoromanica.ro

că se poate invoca un astfel de argument dacă nu l-aş fi auzit cu urechile mele.

„Se ştie, doar, că şi în octombrie oportuniştii ne spuneau că nu avem forţe, nu avem trupe, nu avem mitraliere, nu avem tehnică, dar toate acestea au apărut în cursul luptei, cînd a pornit lupta unei clase împotriva altei clase. Vor apărea toate acestea şi în lupta proletariatului din Rusia împotriva clasei capitaliştilor din Germania, proletarul german ne va veni în ajutor".

În octombrie situaţia era de aşa natură, încît noi am evaluat exact tocmai forţele *de masă*. Nu numai că credeam, ci, pe baza experienţei alegerilor de masă pentru Soviete, *ştiam* în mod sigur că în septembrie şi la începutul lunii octombrie muncitorii şi soldaţii, în marea lor majoritate, trecuseră *deja* de partea noastră. Ştiam, chiar şi numai din voturile date la Consfătuirea democratică [136], că şi în rîndurile ţărănimii coaliţia a eşuat, prin urmare cauza noastră era *deja* învingătoare.

Iată care au fost premisele *obiective* ale luptei insurecţionale din octombrie:

1) peste capul soldaţilor nu mai plana bîta: ea fusese desfiinţată de februarie 1917 (Germania încă nu a ajuns să aibă un februarie „al ei");

2) soldaţii, ca şi muncitorii, străbătuseră şi încheiaseră *faza desprinderii* de coaliţie, în mod conştient, bine chibzuit şi simţit.

De aici, şi numai de aici rezulta *caracterul just al lozincii* „pentru insurecţie" *în octombrie* (această lozincă ar fi fost greşită în iulie, şi nici *nu* am lansat-o).

Greşeala oportuniştilor din octombrie [137] nu constă în aceea că „se preocupau" de premisele obiective (numai nişte copii pot crede aşa ceva), ci în aceea că au apreciat *greşit faptele*, s-au ocupat de lucruri mărunte, şi nu au văzut *principalul:* faptul că Sovietele făcuseră o cotitură, părăsind politica de conciliere şi îndreptîndu-se spre noi.

Să compari o ciocnire militară cu Germania (care nu a trecut încă nici printr-un „februarie", nici printr-un „iulie" al ei, ca să nu mai vorbim de un octombrie), cu Germania guvernului *monarhist* burghezo-imperialist, să compari această ciocnire cu lupta insurecţională din octombrie îm-

www.dacoromanica.ro

potriva dușmanilor Sovietelor — ai Sovietelor care începînd din februarie 1917 porniseră pe calea maturizării și s-au maturizat pe deplin în septembrie și octombrie — este o asemenea copilărie, încît poate fi arătată cu degetul. Iată la ce aberații îi duce frazeologia pe oameni!

6

Alt gen de pretext: „Dar, prin tratatul de pace separată, Germania ne va înăbuși din punct de vedere economic, ne va lua cărbunele, grînele, ne va înrobi".

Grozav de înțelept argument: trebuie să consimțim la o ciocnire militară, *fără a avea armată*, deși această ciocnire ne aduce în mod vădit nu numai înrobirea, ci și sugrumarea, luarea grînelor fără nici un fel de echivalent, ne aduce în situația Serbiei și a Belgiei, — trebuie să consimțim la aceasta, căci *altfel* vom avea un tratat dezavantajos. Germania ne va lua un tribut de 6 sau 12 miliarde cu plata eșalonată, ne va lua cereale dîndu-ne în schimb mașini etc.

O, eroi ai frazeologiei revoluționare! Respingînd „înrobirea" față de imperialism, ei trec *cu modestie* sub tăcere faptul că pentru a ne izbăvi pe deplin de înrobire trebuie *doborît* imperialismul.

Noi acceptăm un tratat dezavantajos și o pace separată, întrucît știm că *acum* nu sîntem încă pregătiți pentru un război revoluționar, că trebuie să știi să aștepți momentul potrivit (așa cum am așteptat momentul potrivit îndurînd jugul lui Kerenski, îndurînd jugul burgheziei noastre, din iulie pînă în octombrie), așteptînd momentul cînd vom fi mai tari. De aceea, *dacă se poate* obține o pace separată extrem de dezavantajoasă, ea trebuie *acceptată neapărat*, în interesul revoluției socialiste, care este *încă* slabă (deoarece nouă, rușilor, revoluția care se coace în Germania nu ne-a venit *încă* în ajutor). Numai în cazul cînd nu vom avea *absolut nici o* posibilitate de a încheia imediat o pace separată va trebui să luptăm — *nu pentru că aceasta ar fi o tactică justă, ci pentru că nu vom avea altceva de ales*. Dacă nu va exista posibilitatea de a încheia pacea, nu va exista nici posibilitatea unei discuții

www.dacoromanica.ro

cu privire la o tactică sau alta. Singurul lucru care va exista va fi în mod inevitabil cea mai înverşunată împotrivire. Dar atîta timp cît putem alege, trebuie să alegem pacea separată şi tratatul extrem de dezavantajos, deoarece este totuşi de o sută de ori mai bine decît să ne pomenim în situaţia Belgiei [138].

Noi ne întărim cu fiecare lună care trece, deşi acum sîntem încă slabi. În Europa, revoluţia socialistă internaţională se coace cu fiecare lună care trece, deşi acum nu este încă coaptă. De aceea... de aceea, raţionează „revoluţionarii" (nu mă pedepsi, doamne...), trebuie să primim lupta într-un moment cînd imperialismul german, *care slăbeşte* pe lună ce trece (din cauză că revoluţia în Germania se coace lent, dar necontenit), este *vădit* mai puternic decît noi.

Ce admirabil, ce minunat raţionează „revoluţionarii" prin sentiment!

7

Ultimul şi cel mai „bătăios", cel mai curent pretext: „Este o pace infamantă, o ruşine, ea înseamnă trădarea Letoniei, Poloniei, Kurlandei, Lituaniei".

Este oare de mirare că tocmai *burghezii* ruşi (şi acoliţii lor de la „Novîi Luci" [139], „Delo Naroda", „Novaia Jizn") sînt cei mai zeloşi în invocarea acestui argument pretins internaţionalist?

Nu, nu este de mirare, deoarece acest argument reprezintă o cursă în care burghezia vrea să-i atragă pe bolşevicii ruşi în mod conştient, iar o parte din bolşevici se lasă prinşi în această cursă în mod inconştient, din dragoste pentru frazeologie.

Să analizăm sub raport teoretic acest argument: ce este mai presus — dreptul naţiunilor la autodeterminare sau socialismul?

Socialismul este mai presus.

Este oare admisibil ca din cauza încălcării dreptului naţiunilor la autodeterminare să sacrificăm Republica sovietică socialistă, s-o expunem loviturilor imperialismului

www.dacoromanica.ro

într-un moment cînd imperialismul este vădit mai puternic, iar Republica sovietică vădit mai slabă ?

Nu. Nu este admisibil. Asta nu este o politică socialistă, ci o politică *burgheză.*

Mai departe. Oare o pace care „ne"-ar restitui Polonia, Lituania, Kurlanda, ar fi *mai puțin* ruşinoasă, mai puțin anexionistă ?

Din punctul de vedere al burghezului rus, *da.*

Din punctul de vedere al socialistului internaționalist, *nu.*

Deoarece, eliberînd Polonia (lucru pe care-l doreau într-un timp şi unii *burghezi* din Germania), imperialismul german ar oprima *cu şi mai multă sălbăticie* Serbia, Belgia etc.

Faptul că burghezia rusă urlă împotriva păcii „ruşinoase" este expresia justă a interesului ei de clasă.

Dar cînd unii bolşevici (care suferă de plaga frazeologiei) repetă acest argument, este cît se poate de trist.

Priviți *faptele* referitoare la comportarea burgheziei anglo-franceze. Ea caută acum să ne atragă prin toate mijloacele în războiul cu Germania, ne promite milioane de bunuri, cizme, cartofi, obuze, locomotive (pe credit... asta nu este „înrobire", nu vă temeți ! asta nu este „decît" credit !). Ea dorește ca noi *acum* să luptăm împotriva Germaniei.

Este limpede de ce trebuie ea să dorească acest lucru : în primul rînd, pentru că am atrage asupra noastră o parte din forțele germane. În al doilea rînd, pentru că nimic n-ar putea duce mai uşor la prăbuşirea Puterii sovietice decît o încăierare militară, într-un moment nepotrivit, cu imperialismul german.

Burghezia anglo-franceză ne întinde o cursă : duceți-vă, drăguților, să luptați *acum,* de pe urma acestui lucru noi am cîştiga straşnic. Germanii vă vor jefui, „vor cîştiga" în Răsărit şi vor lăsa mai ieftin în Apus, iar între timp, Puterea sovietică va zbura... Luptați, drăguți bolşevici „aliați", noi vă vom ajuta !

Şi bolşevicii „de stînga" (nu mă pedepsi, doamne !) intră în cursă, declamînd frazele cele mai revoluționare...

Da, da, una dintre formele în care se manifestă rămăşițele de mic-burghezism este pasiunea pentru frazeologia

www.dacoromanica.ro

revoluţionară. Acesta este un adevăr vechi, o poveste veche, care prea des devine nouă...

8

În vara anului 1907, partidul nostru a mai trecut printr-o boală analogă — în unele privinţe — boala frazeologiei revoluţionare.

La Petersburg şi Moscova, aproape toţi bolşevicii au fost pentru boicotarea Dumei a III-a, înlocuiau analiza obiectivă prin „sentiment", cădeau în cursă.

Boala s-a repetat.

Vremurile sînt mai grele. Problema este de un milion de ori mai importantă. Să contractezi această boală în asemenea vremuri înseamnă să rişti a expune revoluţia la pieire.

Trebuie să luptăm împotriva frazeologiei revoluţionare, sîntem nevoiţi să luptăm, să luptăm neapărat, pentru ca să nu se spună cîndva despre noi un trist adevăr: „frazeologia revoluţionară despre un război revoluţionar a dus la pieire revoluţia".

„Pravda" nr. 31
din 21 (8) februarie 1918
Semnat: K a r p o v

Se tipăreşte după textul apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

TELEFONOGRAMĂ CĂTRE COMISIA EXECUTIVĂ A COMITETULUI DIN PETROGRAD ŞI CĂTRE TOATE COMITETELE RAIONALE ALE PARTIDULUI BOLŞEVIC [140]

21(8). II. 1918. Ora 12 şi 20 de minute.

Vă sfătuim ca, fără a pierde nici un ceas, să mobilizaţi pe toţi muncitorii pentru ca, în conformitate cu hotărîrile Sovietului din Petrograd care urmează să fie adoptate astă-seară, să fie organizaţi zeci de mii de muncitori şi, sub controlul acestor muncitori, toţi burghezii, pînă la unul, să fie duşi la săpatul tranşeelor în împrejurimile Petrogradului. Numai în felul acesta poate fi salvată revoluţia. Revoluţia este în primejdie. Militarii vor indica linia pe care se vor săpa tranşeele. Pregătiţi unelte şi, principalul, organizaţi şi mobilizaţi toţi oamenii pînă la unul.

Lenin

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

www.dacoromanica.ro

PATRIA SOCIALISTĂ ESTE ÎN PRIMEJDIE ![141]

Pentru a feri ţara, istovită şi chinuită, de noi încercări pe care le aduce după sine războiul, am acceptat să facem un uriaş sacrificiu şi am comunicat germanilor că sîntem de acord să semnăm condiţiile lor de pace. Parlamentarii noştri au plecat în seara zilei de 20 (7) februarie de la Rejiţa la Dvinsk, *şi pînă acum n-am primit nici un răspuns.* După cum se vede, guvernul german nu se grăbeşte să răspundă. E vădit că el nu doreşte pacea. Îndeplinind însărcinarea capitaliştilor din lumea întreagă, militarismul german *vrea să-i sugrume pe muncitorii şi ţăranii ruşi şi ucraineni, să înapoieze moşierilor pămînturile, bancherilor fabricile şi uzinele, iar monarhiei puterea.* Generalii germani vor să înscăuneze „ordinea" lor la Petrograd şi la Kiev. *Republica socialistă a Sovietelor este în mare primejdie.* Pînă în momentul cînd proletariatul din Germania se va ridica şi va învinge, muncitorii şi ţăranii din Rusia au datoria sfîntă de a apăra fără preget Republica Sovietelor împotriva hoardelor Germaniei burghezo-imperialiste. Consiliul Comisarilor Poporului hotărăşte : *1) Toate forţele şi mijloacele ţării să fie în întregime consacrate apărării revoluţionare. 2) Toate Sovietele şi organizaţiile revoluţionare sînt obligate să apere fiecare poziţie pînă la ultima picătură de sînge.* 3) Organizaţiile de la căile ferate şi Sovietele legate de ele sînt obligate să depună toate eforturile pentru a-l împiedica pe inamic să folosească aparatul căilor de comunicaţie ; în caz de retragere, să fie distruse liniile ferate, să fie aruncate în aer şi incen-

www.dacoromanica.ro

СОЦІАЛИСТИЧЕСКОЕ ОТЕЧЕСТВО ВЪ ОПАСНОСТИ!

Чтобъ спасти изнуренную, истерзанную страну отъ новыхъ военныхъ испытаній, мы пошли на величайшую жертву и объявили нѣмцамъ о нашемъ согласіи подписать ихъ условія мира.

Наши парламентеры 20 (7) февраля, вечеромъ, выѣхали изъ Рѣжицы въ Двинскъ и до сихъ поръ нѣтъ отвѣта.

Нѣмецкое правительство, очевидно, медлитъ отвѣтомъ. Оно явно и не хочетъ мира. Выполняя порученіе капиталистовъ всѣхъ странъ германскій милитаризмъ хочетъ задушить русскихъ и украинскихъ рабочихъ и крестьянъ, вернуть земли помѣщикамъ, фабрики и заводы — банкирамъ, власть монархіи.

Германскіе генералы хотятъ установить свой „порядокъ" въ Петроградѣ и въ Кіевѣ.

Соціалистическая Республика Совѣтовъ находится въ величайшей опасности.

До того момента, какъ поднимется и побѣдитъ пролетаріатъ Германіи, священнымъ долгомъ рабочихъ и крестьянъ Россіи является беззавѣтная защита Республики Совѣтовъ противъ полчищъ буржуазно-имперіалистской Германіи.

Совѣтъ Народныхъ Комиссаровъ постановляетъ:

1) Всѣ силы и средства страны цѣликомъ предоставляются на дѣло революціонной обороны.

2) Всѣмъ Совѣтамъ и Революціоннымъ организаціямъ вмѣняется въ обязанность защищать каждую позицію до послѣдней капли крови.

3) Желѣзнодорожные организаціи и связанные съ ними Совѣты обязаны всѣми силами воспрепятствовать врагу воспользоваться аппаратомъ путей сообщенія; при отступленіи уничтожать пути, взрывать и сжигать желѣзнодорожныя зданія; весь подвижной составъ — вагоны и паровозы, — немедленно направлять на востокъ въ глубь страны.

4) Всѣ хлѣбные, и вообще продовольственные запасы, а равно всякое цѣнное имущество, которымъ грозитъ опасность попасть въ руки врага, должны подвергаться безусловному уничтоженію; наблюденіе за этимъ возлагается на мѣстные Совѣты подъ личной отвѣтственностью ихъ предсѣдателей.

5) Рабочіе и крестьяне Петрограда, Кіева, всѣхъ городовъ, мѣстечекъ, селъ и деревень по линіи новаго фронта, должны мобилизовать баталіоны для рытья окоповъ подъ руководствомъ военныхъ спеціалистовъ.

6) Въ эти баталіоны должны быть включены всѣ работоспособные члены буржуазнаго класса мужчины и женщины подъ надзоромъ красногвардейцевъ; сопротивляющіяся разстрѣливать.

7) Всѣ изданія, противодѣйствующія дѣлу революціонной обороны и становящіяся на сторону нѣмецкой буржуазіи, а также стремящіяся использовать нашествіе имперіалистическихъ полчищъ въ цѣляхъ свержения Совѣтской власти, закрываются; работоспособные редакторы и сотрудники этихъ изданій мобилизуются для рытья окоповъ и другихъ оборонительныхъ работъ.

8) Непріятельскіе агенты, спекулянты, громилы, хулиганы, контръ-революціонные агитаторы, германскіе шпіоны разстрѣливаются на мѣстѣ преступленія.

Соціалистическое отечество въ опасности. Да здравствуетъ соціалистическое отечество! Да здравствуетъ Международная Соціалистическая революція!

Совѣтъ Народныхъ Комиссаровъ.

21 го февраля. Петроградъ.

Decretul C.C.P. „Patria socialistă este în primejdie!" (foaie volantă), scris de V. I. Lenin. — 21 februarie 1918

Micşorat

www.dacoromanica.ro

diate clădirile căilor ferate; tot materialul rulant — vagoanele şi locomotivele — să fie îndreptat imediat spre răsărit, în adîncul ţării. 4) Toate rezervele de grîne şi de alimente în general, precum şi orice bunuri de valoare care ar fi în primejdie să încapă în mîna inamicului să fie neapărat distruse; cu supravegherea acestor operaţii sînt însărcinate Sovietele locale, sub răspunderea personală a preşedinţilor lor. 5) Muncitorii şi ţăranii din Petrograd, Kiev şi din toate oraşele, aşezările, satele şi cătunele situate pe linia noului front trebuie să mobilizeze batalioane pentru săparea tranşeelor sub conducerea unor specialişti militari. *6) În aceste batalioane trebuie să fie incluşi toţi membrii apţi de muncă ai clasei burgheze, bărbaţi şi femei, sub supravegherea Gărzilor roşii; cei care se vor opune, să fie împuşcaţi.* 7) Toate publicaţiile care se opun apărării revoluţionare şi se situează de partea burgheziei germane, precum şi acelea care caută să profite de invazia hoardelor imperialiste pentru a răsturna Puterea sovietică vor fi interzise; redactorii şi colaboratorii apţi de muncă ai acestor publicaţii vor fi mobilizaţi la săparea tranşeelor şi la alte lucrări de apărare. *8) Agenţii inamicului, speculanţii, bandiţii, huliganii, agitatorii contrarevoluţionari, spionii germani să fie executaţi la locul crimei.*

Patria socialistă este în primejdie! Trăiască patria socialistă! Trăiască revoluţia socialistă internaţională!

Consiliul Comisarilor Poporului

21 februarie 1918.
Petrograd.

„Pravda" nr. 32 din 22 (9) februarie 1918 şi „Izvestiia C.E.C." nr. 31 din 22 (9) februarie 1918

Se tipăreşte după textul apărut în ziarul „Pravda"

www.dacoromanica.ro

COMPLETARE LA DECRETUL CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI „PATRIA SOCIALISTĂ ESTE ÎN PRIMEJDIE!"

În vederea aplicării juste şi riguroase a decretului Consiliului Comisarilor Poporului din 21 februarie, se hotărăşte :

(1) Orice muncitor, după ce a lucrat 8 ore pe zi, este obligat să lucreze zilnic 3 ore (sau 4½ ore pe zi cu o întrerupere o dată la 3 zile) în domeniul militar sau administrativ.

(2) Oricine face parte din clasa avută sau din grupurile înstărite (cu un venit de cel puţin 500 de ruble pe lună sau rezerve băneşti de cel puţin 1 500 de ruble) este obligat să-şi procure imediat *o carte de muncă*, în care se va nota săptămînal dacă posesorul ei a îndeplinit partea de muncă în domeniul militar sau administrativ care-i revine. Notările vor fi făcute de sindicatul muncitorilor, de Sovietul de deputaţi ai muncitorilor sau de comandamentul detaşamentului local al Gărzii roşii, după apartenenţă.

Pentru oamenii cu stare, cărţile de muncă se eliberează contra sumei de 50 de ruble bucata.

(3) Persoanele care nu sînt muncitori, dar nu fac parte din clasele înstărite sînt, de asemenea, obligate să posede o carte de muncă, care li se eliberează contra sumei de 5 ruble (sau 1 rublă, adică la preţul de cost).

Cărţile de muncă pentru oamenii cu stare vor fi prevăzute cu rubrici pentru înregistrarea săptămînală a sumei veniturilor şi cheltuielilor.

Neposedarea cărţii de muncă sau efectuarea unor înregistrări inexacte (şi cu atît mai mult efectuarea unor înregistrări false) se pedepseşte potrivit legilor stării de asediu.

www.dacoromanica.ro

Toţi posesorii de arme trebuie să obţină o nouă autorizaţie (a) din partea comitetului de imobil respectiv ; (b) din partea instituţiilor arătate la § 2. Fără aceste două autorizaţii, deţinerea de arme este interzisă ; nerespectarea acestei dispoziţii se pedepseşte cu împuşcarea.

Aceeaşi pedeapsă se aplică şi pentru tăinuirea de stocuri alimentare.

În interesul unei raţionale organizări a aprovizionării, toţi cetăţenii sînt obligaţi să se unească în *asociaţii de consum...* *

Scris la 21 sau 22 februarie 1918

Publicat pentru prima oară la 22 decembrie 1927, în ziarul „Pravda" nr. 293

Se tipăreşte după manuscris

* Aici manuscrisul se întrerupe. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

DESPRE RÎIE [142]

Rîia este o boală chinuitoare. Şi, cînd vezi oameni atacaţi de rîia frazeologiei revoluţionare, apoi simpla vedere a acestei boli îţi pricinuieşte chinuri de nesuportat.

Adevărurile simple, limpezi, evidente, de înţeles pentru orice om din masa muncitoare, adevăruri care par indiscutabile, sînt denaturate de cei contaminaţi de varietatea de rîie de care ne ocupăm. Deseori, această denaturare provine din cele mai frumoase, cele mai nobile, cele mai înălţătoare imbolduri, „pur şi simplu" din cauză că anumite adevăruri teoretice nu au fost digerate sau din cauza repetării lor inoportune, cu stîngăcie copilărească, cu fidelitate şcolărească (nu înţeleg oamenii ăştia, după cum se spune, „că fiecare lucru trebuie să fie la locul lui"), dar asta nu face ca rîia să înceteze de a fi o rîie păcătoasă.

De pildă, ce poate fi mai incontestabil şi mai limpede decît următorul adevăr : guvernul care ar da unui popor istovit de pe urma a trei ani de război tîlhăresc Puterea sovietică, pămînt, controlul muncitoresc şi *pace* ar fi de neînvins ? Pacea este esenţialul. Dacă, după eforturi *sincere* de a obţine o pace generală şi dreaptă, s-a dovedit — faptele au dovedit — că ea nu poate fi obţinută *în momentul de faţă*, orice ţăran ar înţelege că sîntem nevoiţi să acceptăm nu o pace generală, ci o pace separată şi nedreaptă. Orice ţăran, chiar şi cel mai ignorant şi mai înapoiat, ar înţelege acest lucru şi *ar preţui* guvernul care i-a dat chiar şi o astfel de pace.

www.dacoromanica.ro

Numai îmbolnăvindu-se de păcătoasa rîie a frazeologiei, au putut unii bolşevici să uite acest lucru şi să-şi atragă nemulţumirea foarte legitimă a ţăranilor atunci cînd această rîie a dus la un nou război al Germaniei prădalnice împotriva truditei Rusii! Cu ce ridicole şi jalnice nimicuri şi sofisme „teoretice" era camuflată rîia am arătat în articolul: „Despre frazeologia revoluţionară" („Pravda" din 21 (8) februarie) *. Nu m-aş fi apucat să amintesc acest lucru dacă această rîie nu s-ar fi extins astăzi (ce boală molipsitoare!) şi în alt loc.

Pentru a explica cum s-a întîmplat aceasta, voi da mai întîi un mic exemplu, cît mai simplu, cît mai limpede, fără „teorie" — dacă rîia este prezentată drept „teorie", acest lucru devine însuportabil —, fără cuvinte pretenţioase, fără fraze de neînţeles pentru masă.

Să zicem că pentru a ucide tiranul şi monstrul, Kaleaev îşi procură un revolver de la un mare ticălos, un pungaş, un tîlhar, şi-i făgăduieşte că în schimbul acestui serviciu îi va aduce pîine, bani, rachiu.

Putem noi să-l blamăm pe Kaleaev pentru că a făcut „o tranzacţie cu un tîlhar" pentru a-şi procura arma ucigătoare? Orice om cu minte sănătoasă va spune: nu. Dacă Kaleaev nu putea să-şi procure pe altă cale un revolver şi dacă fapta lui Kaleaev este într-adevăr o faptă cinstită (uciderea unui tiran, iar nu omor în scop de jaf), pentru felul în care şi-a procurat revolverul el nu trebuie să fie blamat, ci aprobat.

Dar dacă un tîlhar, pentru a săvîrşi un omor în scop de jaf, îşi procură, dînd bani, rachiu sau pîine, un revolver de la un alt tîlhar, se poate oare compara (ca să nu mai spunem: identifica) această „tranzacţie cu un tîlhar" cu tranzacţia făcută de Kaleaev?

Nu. Orice om care nu şi-a pierdut minţile şi nu s-a contaminat de rîie va recunoaşte că nu se poate. Orice ţăran, dacă ar vedea un „intelectual" care vrea să ocolească prin vorbe goale un adevăr atît de evident, ar

* Vezi volumul de faţă, p. 355—366. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

spune : d-ta, boierule, n-ai ce căuta la conducerea statului, locul d-tale e printre clovnii buni de gură şi mai bine te-ai duce frumuşel să-ţi faci o baie de aburi ca să scapi de rîie.

Dacă Kerenski, reprezentant al clasei dominante a burgheziei, adică a exploatatorilor, încheie cu exploatatorii anglo-francezi o tranzacţie prin care obţine de la ei arme şi cartofi şi, în acelaşi timp, ascunde de popor tratatele prin care promite (în caz de succes) unui tîlhar Armenia, Galiţia, Constantinopolul, altuia Bagdadul, Siria etc., este oare greu de înţeles că o astfel de tranzacţie este o tranzacţie tîlhărească, banditească, mîrşavă din partea lui Kerenski şi a prietenilor săi ?

Nu. Acest lucru nu este nicidecum greu de înţeles. Orice ţăran va înţelege, chiar şi cel mai ignorant şi mai înapoiat.

Dar, dacă reprezentantul clasei celor exploataţi, celor asupriţi, după ce această clasă a răsturnat pe exploatatori, a dat publicităţii şi a anulat toate tratatele secrete şi de jaf, a fost victima unui atac banditesc din partea imperialiştilor din Germania, poate fi el oare condamnat pentru „o tranzacţie cu tîlharii" anglo-francezi, pentru că primeşte de la ei arme şi cartofi contra bani sau cherestea etc. ? Se poate spune că această tranzacţie este necinstită, ruşinoasă, murdară ?

Nu, nu se poate. Orice om cu mintea sănătoasă va înţelege acest lucru şi va rîde ca de nişte măscărici de cei care, luînd o atitudine „n-o-o-bilă" şi un aer savant, s-ar apuca să demonstreze că „masele nu vor înţelege" deosebirea dintre războiul tîlhăresc al imperialistului Kerenski (şi tranzacţiile lui necinstite cu tîlharii în scopul împărţirii prăzii comune, dobîndită prin jaf) şi tranzacţia *kaleaevistă* încheiată de guvernul bolşevic cu tîlharii anglo-francezi în scopul de a-şi procura de la ei arme şi cartofi pentru a putea da o ripostă tîlharului german.

Orice om cu mintea sănătoasă va spune : să cumperi arme de la un tîlhar în scopuri tîlhăreşti este o mîrşăvie şi o ticăloşie, dar să cumperi arme de la un astfel de tîlhar în vederea unei lupte drepte împotriva asupritorului este un

www.dacoromanica.ro

lucru cît se poate de legitim. Numai nişte domnişoare de pension şi nişte tineri fandosiţi care „au citit în carte", dar n-au învăţat decît să se fandosească pot să vadă aici ceva „necurat". În afară de aceste categorii, numai bolnavii de rîie mai pot cădea într-o asemenea „greşeală".

Dar muncitorul german va înţelege oare deosebirea dintre cumpărarea de arme de către Kerenski de la tîlharii anglo-francezi pentru a lua turcilor Constantinopolul, Austriei — Galiţia, germanilor — Prusia orientală —... şi cumpărarea de arme de la aceiaşi tîlhari de către bolşevici în scopul de a da o ripostă lui Wilhelm atunci cînd acesta şi-a trimis trupele împotriva Rusiei socialiste, care a propus tuturor o pace cinstită şi dreaptă, împotriva Rusiei, care a declarat războiul terminat ?

E de presupus că muncitorul german „va înţelege" acest lucru, în primul rînd, pentru că el este un muncitor inteligent şi cultivat, iar în al doilea rînd pentru că este obişnuit să trăiască în condiţii civilizate şi în curăţenie şi nu suferă nici de rîia rusească în general, nici de rîia frazeologiei revoluţionare în special.

Există oare o deosebire între un asasinat în scop de jaf şi uciderea unui asupritor ?

Există oare o deosebire între războiul dus între două grupuri de tîlhari pentru împărţirea prăzii şi un război drept, pentru lichidarea agresiunii dezlănţuite de un tîlhar împotriva unui popor care i-a răsturnat pe tîlhari ?

Pentru a se aprecia dacă procedez bine sau rău procurîndu-mi arme de la un tîlhar, nu trebuie să se ţină seama de scopul şi de destinaţia acestor arme ? de faptul dacă ele sînt folosite într-un război necinstit şi mîrşav sau într-un război drept şi cinstit ?

Uf ! Păcătoasă boală mai e şi rîia. Şi grea meserie mai are omul care, la baia de aburi, trebuie să-i frece cu măturica pe cei bolnavi de rîie...

P.S. În lupta lor de eliberare dusă la sfîrşitul secolului al XVIII-lea împotriva Angliei, nord-americanii s-au

www.dacoromanica.ro

folosit de ajutorul unui concurent al Angliei şi al unui tîlhar colonial de aceeaşi teapă cu ea — statul spaniol şi cel francez. Se spune că s-au găsit „bolşevici de stînga“ care s-au apucat să scrie „o lucrare savantă“ despre „tranzacţia murdară“ a acestor americani...

Scris la 22 februarie 1918

Publicat la 22 februarie 1918, în ediţia de seară a ziarului „Pravda“ nr. 33
Semnat : K a r p o v

Se tipăreşte după textul apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

NOTA TRANSMISĂ PRIN FIR DIRECT LA 22 FEBRUARIE 1918 LUI V. N. PODBELSKI LA MOSCOVA [143]

Nu dispun de ştiri noi, verificate, în afară de aceea că germanii, în general vorbind, înaintează fără încetare, deoarece nu întîmpină rezistenţă. Consider situaţia deosebit de serioasă, şi nu se poate admite nici cea mai mică tărăgănare din partea noastră. În ceea ce priveşte ştirea că Austro-Ungaria nu participă la război, eu personal, spre deosebire de Troţki, o socot neîntemeiată. Se spune că au interceptat prin radio telegrame din Stockholm în legătură cu aceasta, dar eu nu am văzut asemenea documente.

Lenin

„Izvestiia Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor din oraşul Moscova şi regiunea Moscova" nr. 31 din 23 (10) februarie 1918

Se tipăreşte după banda de telegraf

www.dacoromanica.ro

PACE SAU RĂZBOI?

După cum văd cititorii, în răspunsul lor, germanii ne pun condiţii de pace şi mai grele decît la Brest-Litovsk. Şi totuşi sînt absolut convins că numai totala îmbătare cu frazeologie revoluţionară poate împinge pe cîte unii să refuze semnarea acestor condiţii. Tocmai aceasta m-a făcut să încep, în articolele publicate în „Pravda" (semnate Karpov) despre „frazeologia revoluţionară" şi despre „rîie" *, o luptă necruţătoare împotriva frazeologiei revoluţionare, pentru că am considerat-o şi o consider şi acum cel mai mare pericol pentru partidul nostru (deci şi pentru revoluţie). În istorie s-a întîmplat de multe ori ca partide revoluţionare care promovează cu rigurozitate lozinci revoluţionare să se îmbolnăvească de frazeologie revoluţionară şi aceasta să le ducă la pieire.

Pînă acum m-am străduit să conving partidul să lupte împotriva frazeologiei revoluţionare. Acum trebuie să fac acest lucru deschis. Căci — vai! — cele mai rele presupuneri ale mele s-au adeverit.

La 8 ianuarie 1918, la o adunare la care au participat circa 60 dintre cei mai de seamă activişti de partid din Petrograd, am dat citire „tezelor" mele „cu privire la problema încheierii imediate a unei păci separate şi anexioniste" (17 teze, care vor fi publicate chiar mîine). În aceste teze (§ 13) am declarat război frazeologiei revo-

* Vezi volumul de faţă, p. 355—366, 374—378. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

luţionare, făcînd acest lucru în cea mai delicată şi mai tovărăşească formă (acum regret profund această delicateţă a mea). Am afirmat că politica de respingere a păcii propuse „ar corespunde, poate, năzuinţei omului spre ceea ce e frumos, strălucitor, de efect, dar n-ar ţine cîtuşi de puţin seama de raportul obiectiv al forţelor de clasă şi de factorii materiali în momentul actual al revoluţiei socialiste care a început" *.

În teza a 17-a am scris că, dacă vom refuza să semnăm pacea propusă, atunci „înfrîngeri grele ar sili Rusia să încheie o pace separată şi mai dezavantajoasă".

Situaţia este şi mai proastă, deoarece armata noastră, care se retrage şi se demobilizează, refuză cu desăvîrşire să lupte.

În asemenea condiţii, numai o frazeologie deşănţată poate să împingă Rusia în momentul de faţă la război, şi eu personal, firește, n-aş rămîne nici măcar o clipă în guvern, nici în C.C. al partidului nostru dacă politica frazeologiei ar triumfa.

Acum, amarul adevăr a ieşit atît de înspăimîntător la lumină, încît nu se poate să nu-l vezi. Toată burghezia din Rusia jubilează şi triumfă în legătură cu venirea germanilor. Numai nişte oameni orbi sau îmbătaţi cu frazeologie pot ignora faptul că politica războiului revoluţionar *(fără armată...)* dă apă la moară burgheziei noastre. La Dvinsk, ofiţerii ruşi au şi început să poarte epoleţi.

La Rejiţa, burghezii, jubilînd, au ieşit în întîmpinarea germanilor, la Petrograd, pe Nevski, şi în ziarele burgheze („Reci", „Delo Naroda", „Novîi Luci" etc.) ei îşi savurează marea bucurie în legătură cu iminenta răsturnare a Puterii sovietice de către germani.

Toată lumea să ia aminte : cine este împotriva unei păci imediate, chiar dacă este cum nu se poate mai grea, acela împinge Puterea sovietică la pieire.

Sîntem nevoiţi să încheiem o pace grea. Ea nu va opri revoluţia în Germania şi în Europa. Noi vom porni la pregătirea unei armate revoluţionare nu prin fraze şi

* Vezi volumul de faţă, p. 258. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

exclamații (așa cum au pregătit-o cei care de la 7 ianuarie n-au făcut nimic nici măcar pentru a încerca să oprească trupele noastre care o luau la fugă), *ci printr-o muncă de organizare*, prin fapte, prin făurirea unei armate serioase, puternice, a întregului popor.

Scris la 23 februarie 1918

Publicat la 23 (10) februarie 1918, în ediția de seară a ziarului „Pravda" nr. 34
Semnat: Lenin

Se tipărește după textul apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

INTERVENŢII FĂCUTE LA ŞEDINŢA DIN 23 FEBRUARIE 1918 A C.C. AL P.M.S.D.(b) DIN RUSIA [144]

PROCES-VERBAL

1

Tov. Lenin consideră că politica frazeologiei revoluţionare a luat sfîrşit. Dacă această politică va continua acum, el îşi va da demisia din guvern şi din C.C. Pentru a purta un război revoluţionar este nevoie de armată ; or, ea nu există. Prin urmare, trebuie să acceptăm condiţiile care ni se pun.

2

Tov. Lenin. Unii mi-au imputat că dau un ultimatum. Îl dau într-un caz extrem. Faptul că se găsesc membri ai Comitetului nostru Central care să vorbească de un război civil mondial este o bătaie de joc. Război civil există în Rusia, dar nu există în Germania. Agitaţia noastră continuă. Noi nu facem agitaţie prin vorbe, ci prin revoluţie. Iar această agitaţie continuă. Stalin nu are dreptate atunci cînd spune că am putea să nu semnăm. Trebuie să semnăm aceste condiţii. Dacă nu le veţi semna, veţi semna peste trei săptămîni sentinţa de moarte a Puterii sovietice. Aceste condiţii nu lezează Puterea sovietică. Nu am nici umbră de îndoială în această privinţă. Dacă dau un ultimatum, nu-l dau pentru a-l retrage. Nu vreau frazeologie revoluţionară. Revoluţia germană nu e încă coaptă. E nevoie de luni de zile. Trebuie să acceptăm condiţiile. Dacă se va

www.dacoromanica.ro

da mai tîrziu un nou ultimatum, el va fi dat într-o situaţie nouă.

3

Tov. Lenin. Şi eu consider necesar să ne pregătim în vederea unui război revoluţionar. Un tratat poate fi interpretat, şi noi vom face acest lucru. În cazul de faţă este vorba de o demobilizare sub aspect pur militar. Şi înainte de război am avut o armată. Pentru a putea purta un război revoluţionar trebuie să ne pregătim în mod serios. Nu mă îndoiesc nici o clipă că masa este pentru pace.

4

Lenin propune să se pună la vot: 1) să se accepte sau nu propunerile germane, 2) să se înceapă sau nu imediat pregătirile în vederea unui război revoluţionar, 3) să se treacă imediat sau nu la o consultare a alegătorilor sovietici din Petrograd şi Moscova.

5

Tov. Lomov întreabă dacă Vladimir Ilici admite agitaţia tacită sau făţişă împotriva semnării păcii.

Tov. Lenin răspunde afirmativ.

6

Dat fiind că unii membri ai C.C. au declarat că intenţionează să-şi dea demisia din toate posturile de răspundere pe care le deţin în aparatul de partid şi sovietic, I. M. Sverdlov propune ca membrii C.C. să rămînă la posturile lor pînă la congres şi să-şi desfăşoare agitaţia în cercurile de partid.

Tov. Lenin este de părere că problema ridicată de Sverdlov trebuie discutată, întrucît, în primul rînd, ni s-a dat un termen de 3 zile pentru semnare şi, în al doilea rînd, de 12 zile pentru ratificare, prin urmare putem afla

www.dacoromanica.ro

care este părerea partidului, și, în cazul cînd partidul se va pronunța împotriva semnării tratatului, nu-l vom mai ratifica ; dar, întrucît astăzi nu mai este timp, propune ca discutarea acestei probleme să fie amînată pe a doua zi.

7

I. V. Stalin întreabă dacă demisia din posturi nu înseamnă de fapt ieșirea din partid.

Tov. Lenin arată că ieșirea din C.C. nu înseamnă și ieșirea din partid.

8

Tov. Lenin propune tovarășilor să părăsească ședințele în timpul votării și să nu semneze nici un document pentru a nu-și lua răspunderea, dar să nu renunțe la munca în Consiliu.

Publicat pentru prima oară : intervențiile 1—3 — în 1922, în Operele lui N. Lenin (V. Ulianov), vol. XV ; intervențiile 4—8 — în 1928, în revista „Proletarskaia Revoliutțiia" nr. 2

Se tipărește după exemplarul scris de mînă al procesului-verbal

www.dacoromanica.ro

CUVÎNTARE ROSTITĂ LA ŞEDINŢA COMUNĂ DIN 23 FEBRUARIE 1918 A FRACŢIUNII BOLŞEVICE ŞI A FRACŢIUNII SOCIALIŞTILOR-REVOLUŢIONARI DE STÎNGA DIN C.E.C. DIN RUSIA [145]

RELATARE APĂRUTĂ ÎN PRESĂ

Lenin vorbeşte în favoarea semnării propunerilor făcute de germani. El începe prin a arăta că Puterea sovietică trebuie să privească adevărul în faţă, că Puterea sovietică trebuie să constate totala imposibilitate de a opune rezistenţă germanilor. Referindu-se la cele invocate de vorbitorii precedenţi, care sînt împotriva semnării tratatului, el arată că afirmaţia potrivit căreia noi putem organiza o armată în timpul cel mai scurt este cu desăvîrşire neîntemeiată ; armata nu vrea să lupte, şi nimeni nu o va putea sili să lupte ; iar dacă vom porni la organizarea unei armate, dacă vom aduna o mînă de luptători bravi, pe care îi vom arunca pentru a fi devoraţi de imperialism, aceasta va îndepărta de noi pe luptătorii energici şi devotaţi ideii, care au cucerit libertatea pentru noi.

În continuare, Lenin spune că proletariatul nostru rus n-are absolut nici o vină dacă revoluţia din Germania a întîrziat. Ea va veni, dar încă nu a venit, şi pentru noi cea mai bună soluţie este să cîştigăm timp ; dacă în momentul de faţă vom semna tratatul de pace, vom putea ulterior, printr-o muncă energică şi organizată, prin construirea de căi ferate, prin rezolvarea problemei aprovizionării, să creăm o armată puternică şi trainică în vederea apărării revoluţiei noastre, iar pînă atunci va veni neapărat revoluţia socialistă în Germania.

Publicat la 24 (11) februarie 1918, în ziarul „Izvestiia Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor din oraşul Moscova şi regiunea Moscova" nr. 32

Se tipăreşte după textul apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

ÎN CE CONSTĂ GREŞEALA ? [146]

Cei mai de seamă şi cei mai cu răspundere adversari ai încheierii unei păci separate pe baza condiţiilor prezentate la Brest au expus esenţa argumentelor lor în felul următor :

„... — — — — — — — — —
— — — — — — — — —
— — — — — — — — —..."

Aici sînt formulate argumentele cele mai concentrate, cele mai importante, expuse aproape sub formă de rezoluţie. Ca să ne fie mai uşor să analizăm argumentele, am numerotat fiecare propoziţie în parte.

Cînd examinezi aceste argumente, îţi sare numaidecît în ochi principala greşeală a autorilor. Ei nu pomenesc nici un cuvînt despre condiţiile concrete ale unui război revoluţionar în momentul de faţă. Ceea ce pentru partizanii păcii constituie considerentul principal şi cel mai important, şi anume că pentru noi este cu neputinţă să luptăm *acum*, tocmai acest lucru este ocolit. Drept răspuns — drept răspuns fie şi numai la tezele mele *, bine cunoscute autorilor începînd de la 8 ianuarie, — sînt invocate doar considerente *generale*, abstracţii, care se transformă inevitabil în vorbe goale. Căci orice considerent istoric general aplicat la un caz concret fără a se analiza în mod special condiţiile cazului respectiv devine o vorbă goală.

* Vezi volumul de faţă, p. 253—262. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Să luăm prima teză. Toată „sarea" ei constă în imputarea, exclamația, declamația, tendința „de a-l ruşina" pe adversar, apelul la sentiment. Ia te uită ce proşti sînteţi, zic ei: imperialiştii vă atacă „proclamînd" că scopul lor este să înăbuşe revoluția proletară, iar voi drept răspuns consimţiţi să încheiaţi pacea! Dar argumentul nostru, pe care-l cunosc foarte bine autorii, constă tocmai în aceea că, refuzînd o pace grea, noi *înlesnim* duşmanului înăbuşirea revoluției proletare. Şi acest argument al nostru este întărit (în tezele mele, de pildă) printr-o serie de indicații foarte concrete cu privire la situația armatei, la compoziția ei de clasă etc. Autorii au ocolit tot ceea ce este concret şi s-au mulţumit să înşire doar vorbe goale. Căci, dacă duşmanul „proclamă" că scopul său este să înăbuşe revoluția, este un prost revoluționar acela care, alegînd o formă de rezistență vădit imposibilă, nu face decît să obțină ca duşmanul să treacă de la „proclamarea" scopurilor sale la *realizarea* lor.

Al doilea argument: „imputările" se înteţesc. Voi, zic ei, consimţiţi să încheiaţi pace chiar de la primul atac al duşmanului... Oare autorii îşi închipuie în mod serios că acest argument poate fi convingător pentru cei care, începînd din luna ianuarie, cu mult înainte de „atac", au analizat raportul de forţe şi condiţiile concrete ale războiului în momentul de faţă? Nu înseamnă oare frazeologie să consideri că o „imputare" poate constitui o obiecție împotriva unei analize? ?

Acceptarea păcii în condiţiile actuale, ni se spune, „înseamnă capitularea detaşamentului de avangardă al proletariatului internațional în faţa burgheziei internaționale".

Iarăşi frazeologie. Adevărurile generale sînt umflate în aşa fel încît devin inexacte şi se transformă în declamație. Burghezia germană nu este burghezia „internațională", deoarece capitaliştii anglo-francezi *salută* refuzul nostru de a semna pacea. „Capitularea", în general vorbind, este un lucru rău, dar acest adevăr onorabil nu rezolvă fiecare situație în parte, deoarece capitulare putem numi şi refuzul de a primi lupta în condiţii vădit dezavantajoase, iar *o astfel* de capitulare constituie o obligație pentru un revoluționar serios. Capitulare, în general vorbind, a fost şi

www.dacoromanica.ro

hotărîrea de a participa la alegerile pentru Duma a III-a, încheierea păcii cu Stolîpin, cum se exprimau pe atunci declamatorii noştri „de stînga".

Noi sîntem detaşament de avangardă în sensul iniţiativei revoluţionare, asta este indiscutabil, dar ca să fim detaşament de avangardă în sensul unei încăierări militare cu forţele unui imperialism avansat, aceasta... *.

Scris la 23 sau 24 februarie 1918

Publicat pentru prima oară în 1929, în „Culegeri din Lenin", vol. XI

Se tipăreşte după manuscris

* Aici manuscrisul se întrerupe. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

RAPORT PREZENTAT LA ŞEDINŢA DIN 24 FEBRUARIE 1918 A C.E.C. DIN RUSIA [147]

Tovarăşi, condiţiile pe care ni le-au propus reprezentanţii imperialismului german sînt nemaipomenit de grele, de împovărătoare, sînt nişte condiţii banditeşti. Imperialiştii germani, profitînd de slăbiciunea Rusiei, ne pun genunchiul în piept. Şi în această situaţie trebuie să vă spun, pentru a nu vă ascunde amarul adevăr, de care sînt profund convins, că altă ieşire în afara semnării acestor condiţii nu avem. Şi că orice altă propunere înseamnă ori să ne atragem, cu voie sau fără voie, nenorociri şi mai mari, o mai grea (dacă se poate vorbi aici de grade) supunere totală a Republicii sovietice, înrobirea ei de către imperialismul german, ori o tristă încercare de a ocoli prin vorbe situaţia ameninţătoare, nespus de grea, dar neîndoielnic reală. Tovarăşi, ştiţi cu toţii foarte bine, iar mulţi dintre voi ştiu şi din propria lor experienţă, că asupra Rusiei s-a abătut povara războiului imperialist, care, din cauze înţelese de toată lumea, indiscutabile, a fost mai îngrozitoare şi mai grea decît pentru alte ţări ; de aceea ştiţi că nici o altă armată n-a fost atît de chinuită şi de sleită de război ca armata noastră ; că toate calomniile, cu care ne-au împroşcat ziarele burgheze şi partidele care le-au ajutat sau care sînt ostile Puterii sovietice, şi anume că bolşevicii ar fi dus o acţiune de descompunere a armatei sînt prostii. Vă voi reaminti încă o dată proclamaţia pe care Krîlenko, pe vremea cînd era încă praporgic în timpul guvernării lui Kerenski, a trimis-o trupelor înainte de a pleca la Petrograd, proclamaţie care a

www.dacoromanica.ro

fost reprodusă în „Pravda" şi în care el spunea următoarele : nici un fel de răzvrătiri ; noi nu vă chemăm la asta, noi vă chemăm la acţiuni politice organizate, căutaţi să fiţi cît mai bine organizaţi [148]. Iată ce propagandă făcea unul dintre cei mai înflăcăraţi — şi mai apropiaţi de armată — reprezentanţi ai bolşevicilor. Tot ce se putea face pentru a ţine în loc această armată nemaipomenit, peste puteri de obosită, tot ce se putea întreprinde pentru a o face mai puternică s-a întreprins. Şi dacă — deşi în cursul ultimei luni, de pildă, m-am abţinut cu desăvîrşire de la expunerea părerii mele, care ar fi putut părea pesimistă —, acum vedem că, după ce în cursul ultimei luni în ceea ce priveşte armata am spus tot ce se putea spune şi am făcut tot ce se putea face pentru a uşura situaţia, realitatea ne-a arătat că după trei ani de război armata noastră în nici un caz nu poate şi nu vrea să lupte. Iată cauza principală, simplă, evidentă, nespus de dureroasă şi de grea, dar cu desăvîrşire limpede, care ne sileşte, întrucît trăim în vecinătatea unui tîlhar imperialist, să semnăm aceste condiţii de pace atunci cînd el ne pune genunchiul în piept. Iată de ce vorbesc pe deplin conştient de răspunderea ce mi-o asum, şi repet că nici un reprezentant al Puterii sovietice nu are dreptul să-şi decline această răspundere. Desigur, este uşor şi plăcut să spui muncitorilor, ţăranilor şi soldaţilor, era plăcut şi uşor să relevi că după răsturnarea din Octombrie revoluţia mergea înainte, — dar cînd eşti nevoit să recunoşti adevărul amar, greu, neîndoielnic — că un război revoluţionar este cu neputinţă — nu este permis acum să-ţi declini această răspundere, trebuie să ţi-o asumi fără ocol. Eu mă consider obligat, consider că trebuie să-mi fac datoria şi să spun pe faţă care este adevărul. Şi sînt convins că clasa oamenilor muncii din Rusia, care ştie ce este războiul, cît a costat el pe oamenii muncii, şi în ce hal de istovire şi sleire i-a adus, — de acest lucru nu mă îndoiesc nici un minut — care îşi dă ca şi noi seama de caracterul nemaipomenit de împovărător, brutal, mîrşav al acestor condiţii de pace, va aproba totuşi comportarea noastră. Ei vor spune : a trebuit să propuneţi şi aţi propus condiţii pentru o pace imediată şi dreaptă ; a trebuit să folosiţi tot ce era cu

www.dacoromanica.ro

putinţă pentru a amîna pacea, ca să vedeţi dacă nu vor adera şi alte ţări, dacă nu ne va veni în ajutor proletariatul european, fără ajutorul căruia nu putem obţine o victorie socialistă trainică. Noi am făcut tot ce era cu putinţă pentru a prelungi tratativele, am făcut chiar mai mult decît era cu putinţă, şi anume : după tratativele de la Brest am declarat încetarea stării de război, întrucît eram convinşi, aşa cum erau convinşi mulţi dintre noi, că situaţia Germaniei nu-i va permite să dezlănţuie o ofensivă sălbatică şi barbară împotriva Rusiei. De data aceasta a trebuit să suferim o înfrîngere grea, şi trebuie să ştim să privim înfrîngerea drept în faţă. Da, pînă acum revoluţia a mers pe o linie ascendentă, din victorie în victorie ; acum ea a suferit o grea înfrîngere. Mişcarea muncitorească din Germania, care începuse atît de repede, pentru un timp a fost întreruptă. Noi ştim că cauzele fundamentale ale acestei mişcări n-au fost înlăturate şi că ele cresc şi în mod inevitabil se vor lărgi, deoarece războiul chinuitor se prelungeşte, deoarece bestialitatea imperialismului se dezvăluie tot mai profund şi cu tot mai multă nerușinare, deschizînd ochii maselor celor mai străine, s-ar părea, de politică sau incapabile să înţeleagă politica socialistă. Iată de ce s-a creat această situaţie desperată şi tragică, care ne sileşte acum să acceptăm pacea şi care va face masele muncitoare să spună : Da, ei au procedat just, ei au făcut tot ce au putut pentru a propune o pace dreaptă, au trebuit să accepte pacea cea mai împovărătoare şi mai nenorocită, deoarece pentru ţară nu există altă ieşire. Situaţia imperialiştilor germani este de aşa natură, încît sînt nevoiţi să pornească o luptă pe viaţă şi pe moarte împotriva Republicii sovietice ; dacă în momentul de faţă ei nu continuă să-şi pună în aplicare planurile de înaintare spre Petrograd şi Moscova, aceasta este numai din cauză că sînt legaţi printr-un război sîngeros şi tîlhăresc cu Anglia, că criza internă continuă. Cînd mi se arată că mîine-poimîine imperialiştii germani ar putea să prezinte condiţii şi mai grele, eu spun că trebuie să fim pregătiţi pentru aceasta ; firește că Republica sovietică, întrucît trăieşte în preajma unor tîlhari bestiali, trebuie să se aştepte la un atac. Dacă în momentul de faţă

www.dacoromanica.ro

nu putem riposta printr-un război, este pentru că nu avem forţe, pentru că nici războiul nu poate fi dus decît împreună cu poporul. Dacă succesele revoluţiei îi fac pe mulţi dintre tovarăşi să afirme contrarul, acest lucru nu este un fenomen de masă, nu este expresia voinţei şi părerii maselor adevărate ; dacă veţi lua contact cu adevărata clasă a oamenilor muncii, cu muncitorii şi ţăranii, veţi auzi un singur răspuns, şi anume : noi nu putem duce în nici un caz războiul, ne lipsesc forţele fizice, ne-am înecat în sînge, cum a spus unul dintre soldaţi. Aceste mase ne vor înţelege şi ne vor aproba atunci cînd vom semna pacea nespus de grea la care am fost siliţi. S-ar putea ca răgazul necesar pentru ca masele să fie cuprinse de avînt să ia destul de mult timp, dar cei care au trecut prin ani îndelungaţi de bătălii revoluţionare, în perioade de avînt al revoluţiei şi în perioade cînd revoluţia se prăbuşea în prăpastie, cînd chemările revoluţionare adresate maselor nu găseau răsunet în rîndurile lor, ştiu că totuşi întotdeauna revoluţia se ridica din nou ; de aceea noi spunem : da, acum masele nu sînt în stare să ducă războiul, acum orice reprezentant al Puterii sovietice este dator să spună poporului tot tristul adevăr în faţă ; va trece perioada de greutăţi nemaipomenite pricinuite şi de cei trei ani de război şi de ruina economică extremă moştenită de la ţarism, şi poporul va găsi în sine forţa şi posibilitatea de a da o ripostă. În faţa noastră stă acum un asupritor ; la asuprire, fireşte, cel mai bine este să se răspundă printr-un război revoluţionar, printr-o insurecţie, dar, din păcate, istoria ne-a arătat că nu întotdeauna la asuprire se poate răspunde printr-o insurecţie ; căci a renunţa la o insurecţie nu înseamnă încă a renunţa la revoluţie ; nu vă lăsaţi duşi de o provocare, care porneşte din coloanele presei burgheze, de la duşmanii Puterii sovietice ; da, cînd e vorba de această pace, de la ei nu auzi decît : „o pace infamantă", „ruşine !", dar în realitate această burghezie îi întîmpină cu entuziasm pe cotropitorii germani. Ei spun : „iată-i pe germani, în sfîrşit, ei vor veni şi vor face ordine la noi", asta vor ei şi de aceea aţîţă lumea cu ţipetele : „pace ruşinoasă, pace infamantă". Ei vor ca Puterea sovietică să se angajeze într-o luptă, într-o luptă nemaipo-

www.dacoromanica.ro

menită, deşi ştiu că nu dispunem de forţe, şi ne împing într-o stare de totală înrobire faţă de imperialiştii germani, ca să încheie ei o tranzacţie cu poliţiştii germani, dar ei nu fac decît să exprime interesele lor de clasă, căci ştiu că Puterea sovietică se întăreşte. Aceste glasuri, aceste strigăte împotriva păcii reprezintă pentru mine cea mai bună dovadă că cei ce sînt împotriva păcii nu numai că se leagănă cu iluzii deşarte, dar se lasă prinşi în plasa provocărilor. Nu, adevărul funest trebuie privit drept în faţă: avem în faţa noastră un asupritor care ne-a pus genunchiul în piept, şi noi vom lupta prin toate mijloacele luptei revoluţionare. Dar acum ne aflăm într-o situaţie extrem de grea, aliatul nostru nu ne poate veni în ajutor, proletariatul internaţional nu poate veni acum, dar va veni.

Mişcarea revoluţionară, care acum nu are posibilitatea să dea duşmanului o ripostă militară, se ridică şi va da această ripostă mai tîrziu, dar o va da. (A p l a u z e.)

O scurtă dare de seamă a fost publicată la 25 (12) februarie 1918 în ediţia de seară a ziarului „Pravda" nr. 35

Publicat pentru prima oară în întregime în 1926, în Operele lui N. Lenin (V. Ulianov), vol XX, partea a II-a

Se tipăreşte după stenogramă

www.dacoromanica.ro

HOTĂRÎREA CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI CU PRIVIRE LA ACCEPTAREA CONDIŢIILOR DE PACE PROPUSE DE GERMANIA [149]

Conform hotărîrii adoptate de Comitetul Executiv Central al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor la 24 februarie, ora patru şi jumătate noaptea, Consiliul Comisarilor Poporului a hotărît să accepte condiţiile de pace propuse de guvernul german şi să trimită o delegaţie la Brest-Litovsk.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului
V. Ulianov (Lenin)

Scris la 24 februarie 1918

Publicat la 25 (12) februarie 1918, în ediţia de seară a ziarului „Pravda" nr. 35 şi în ediţia specială de seară a ziarului „Izvestiia C.E.C." nr. 33

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

O PACE NEFERICITĂ

Troţki a avut dreptate cînd a spus: o pace poate fi de trei ori o pace nefericită, dar infamă, ruşinoasă, murdară nu poate fi pacea care pune capăt acestui război de o sută de ori ruşinos.

Nespus, nemaipomenit de greu este să semnezi o pace nefericită, extrem de grea, extrem de umilitoare atunci cînd cel puternic pune genunchiul în pieptul celui slab. Dar nu-ţi este îngăduit să te laşi pradă desperării, nu este admisibil să uiţi că istoria cunoaşte exemple de umiliri şi mai mari, de condiţii de pace şi mai nefericite, şi mai grele. Şi totuşi popoarele, strivite de învingătorii de o cruzime bestială, au reuşit să-şi revină şi să renască.

Napoleon I a strivit şi a umilit Prusia incomparabil mai mult decît striveşte şi umileşte Wilhelm în prezent Rusia [150]. Ani de-a rîndul Napoleon I a fost învingător deplin pe continent, victoria lui asupra Prusiei era mult mai hotărîtoare decît este victoria lui Wilhelm asupra Rusiei. Dar după cîţiva ani Prusia şi-a revenit şi într-un război de eliberare, dus nu fără ajutorul statelor tîlhăreşti care purtau împotriva lui Napoleon un război imperialist şi nicidecum un război de eliberare, a scuturat jugul lui Napoleon.

Războaiele imperialiste ale lui Napoleon au durat ani de-a rîndul; ele au cuprins o întreagă epocă şi au dat la iveală o reţea de raporturi imperialiste * extrem de com-

* Prin imperialism înţeleg aici jefuirea unor ţări străine în general, prin război imperialist — războiul dintre tîlhari pentru împărţirea unei prăzi de acest fel.

www.dacoromanica.ro

plicate, care se împleteau cu mişcări de eliberare naţională. Şi, ca urmare, prin toată această epocă neobişnuit de bogată în războaie şi tragedii (tragedii ale unor întregi popoare), istoria a mers înainte, de la feudalism la capitalismul „liber".

Acum istoria păşeşte şi mai repede înainte, tragediile trăite de popoare întregi, pe care le-a strivit şi le striveşte războiul imperialist, sînt incomparabil mai înfiorătoare. Şi aici există o împletire a curentelor, a mişcărilor şi tendinţelor imperialiste cu cele de eliberare naţională, cu marea deosebire că mişcările de eliberare naţională sînt incomparabil mai slabe, iar cele imperialiste incomparabil mai puternice. Dar istoria merge înainte fără încetare, şi în cadrul tuturor statelor înaintate se coace — se coace trecînd peste orice — revoluţia socialistă, revoluţie infinit mai profundă, mai populară, mai puternică decît revoluţia burgheză din trecut.

De aceea repet iar şi iar : lucrul cel mai neîngăduit este să desperăm. Condiţiile de pace sînt insuportabil de grele. Şi totuşi istoria va triumfa ; în ajutorul nostru va veni — chiar dacă nu atît de repede cum am dori noi toţi — revoluţia socialistă, care se coace fără încetare în alte ţări.

Pe noi ne-a asediat, ne-a strangulat şi ne-a umilit un tîlhar : vom şti să suportăm toate aceste nenorociri. Noi nu sîntem singuri pe lume. Avem prieteni, adepţi, sprijinitori credincioşi. Ei au întîrziat — din pricina unei serii de condiţii independente de voinţa lor —, dar vor veni.

La muncă de organizare, organizare şi iarăşi organizare. În ciuda oricăror încercări, viitorul este al nostru.

„Pravda" nr. 34
din 24 februarie 1918

Se tipăreşte după textul
apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

NOTĂ
CU PRIVIRE LA NECESITATEA DE A SEMNA PACEA

A nu semna pacea în momentul de faţă înseamnă a proclama o insurecţie armată sau un război revoluţionar împotriva imperialismului german. Aceasta este ori o vorbă goală, ori o provocare din partea burgheziei ruse, care doreşte cu ardoare venirea germanilor. În realitate, noi nu putem lupta în momentul de faţă, deoarece armata este împotriva războiului, armata nu poate să lupte. O săptămînă de război împotriva germanilor, în faţa cărora trupele noastre pur şi simplu au luat-o la fugă, — săptămîna de la 18 la 24 februarie 1918, — a dovedit pe deplin acest lucru. Sîntem la cheremul imperialismului german. Nu vorbe goale despre o insurecţie armată imediată împotriva germanilor, ci o muncă sistematică, serioasă, continuă în vederea pregătirii unui război revoluţionar, făuririi unei discipline, a unei armate, normalizării transportului pe căile ferate şi a aprovizionării. Acesta este punctul de vedere al majorităţii C.E.C., printre care şi Lenin (şi majoritatea C.C. al bolşevicilor), Spiridonova, Malkin (minoritatea C.C. al socialiştilor-revoluţionari de stînga).

Scris la 24 februarie 1918

Publicat pentru prima oară în 1929, în „Culegeri din Lenin", vol. XI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

INTERVENŢII LA ŞEDINŢA DIN 24 FEBRUARIE 1918 A C.C. AL P.M.S.D. (b) DIN RUSIA

DIN PROCESUL-VERBAL

1

Se discută problema trimiterii unei delegaţii la Brest pentru semnarea tratatului de pace.

Tov. Lenin consideră că actuala delegaţie trebuie să aibă o continuitate cu delegaţia anterioară, şi, întrucît nu este suficientă participarea tov. Karahan singur, ar fi cît se poate de dorit să plece tov. Ioffe şi Zinoviev.

2

A. A. Ioffe refuză categoric să plece, declarînd că „semnarea păcii înseamnă moartea întregii politici de la Brest".

Tov. Lenin spune că nu insistă asupra plecării lui Ioffe în calitate de împuternicit pentru semnarea tratatului, dar consideră necesară plecarea tov. Ioffe în calitate de consultant. Fără îndoială că germanii şi-au trimis răspunsul într-o formă ultimativă, întrucît se temeau de o opoziţie din partea noastră, dar, cînd vor vedea că acceptăm să semnăm pacea, s-ar putea să consimtă şi la tratative. Tocmai de aceea este nevoie de un consultant care să cunoască toată problema. Dacă se va constata că nu trebuie decît să se procedeze la semnare, atunci, firește, nu va mai fi nimic de discutat, şi consultantul nici măcar nu va lua parte la şedinţă.

www.dacoromanica.ro

3

Tov. Lenin spune că Radek, deşi adversar al încheierii păcii, consimte totuşi să plece, dar polonezii i-au interzis acest lucru.

4

În cadrul discuţiilor care au urmat, L. D. Troţki afirmă că la Brest nu va trebui decît să se procedeze la semnarea păcii şi că nu va fi nevoie acolo de A. A. Ioffe, deoarece răspunsul germanilor conţine formulări în problemele cele mai importante.

Tov. Lenin consideră că Troţki nu are dreptate, deoarece este neîndoielnic că la semnarea unui tratat este nevoie de specialişti, iar noi nu-i avem nici măcar pentru un tratat comercial. Ar fi putut merge Krasin, dar el este plecat pentru un timp la Stockholm. Noi semnăm tratatul cu dinţii încleştaţi, lucru pe care delegaţia îl declară, dar nu cunoaştem situaţia, nu ştim ce se poate întîmpla pînă în momentul cînd delegaţia va ajunge la Brest, şi de aceea prezenţa lui Ioffe în calitate de consultant este necesară. În general trebuie să se aibă în vedere că noi însărcinăm delegaţia să intre în tratative numai dacă există vreo posibilitate în acest sens.

5

În continuarea discuţiei sînt propuse candidaturile lui G. E. Zinoviev şi G. I. Sokolnikov.

Tov. Lenin consideră că trebuie să fie trimişi amîndoi, întrucît, dacă e vorba numai de semnarea păcii, amîndoi vor putea pleca imediat, după ce se vor fi înţeles cu Cicerin asupra acţiunilor ulterioare.

6

G. I. Sokolnikov declară că nu va pleca la Brest şi că, în cazul cînd C.C. insistă, el iese din C.C.

www.dacoromanica.ro

Tov. Lenin roagă pe tovarăşi să nu se enerveze şi arată că din delegaţie poate face parte tov. Petrovski în calitate de comisar al poporului.

7

Se discută cererea lui Troţki de a fi eliberat din postul de comisar al poporului pentru afacerile externe.

Tov. Lenin arată că acest lucru nu poate fi acceptat, că o schimbare a politicii înseamnă criză. Că provincia a şi fost consultată asupra politicii [151] şi că nu strică să faci puţină polemică.

El prezintă o propunere practică : C.C. roagă pe tov. Troţki să-şi amîne cererea pînă la viitoarea şedinţă a C.C., pînă marţi. (Rectificare — pînă la întoarcerea delegaţiei de la Brest.)

8

Tov. Lenin propune să se pună la vot următoarea declaraţie : întrucît consideră că în momentul de faţă nu poate accepta demisia tov. Troţki, C.C. îl roagă să-şi amîne îndeplinirea acestei hotărîri pînă la înapoierea delegaţiei de la Brest sau pînă la schimbarea situaţiei de fapt.

Se adoptă cu trei abţineri.

9

L. D. Troţki consideră că, întrucît cererea lui nu a fost aprobată, el este nevoit să se ţină departe de orice instituţii oficiale.

Tov. Lenin propune să se pună la vot următoarea hotărîre : după ce a ascultat cererea tov. Troţki, C.C., pe deplin împăcat cu neparticiparea tov. Troţki la şedinţele Consiliului Comisarilor Poporului atunci cînd se iau hotărîri în problemele externe, roagă pe tov. Troţki să participe atunci cînd se iau hotărîri de altă natură.

Se adoptă.

www.dacoromanica.ro

10

Se discută cererea lui A. Lomov, M. S. Uriţki, V. M. Smirnov, G. L. Peatakov, A. P. Bogolepov, A. P. Spundă cu privire la eliberarea lor din posturile pe care le deţin în Consiliul Comisarilor Poporului. M. S. Uriţki îşi exprimă speranţa că cererea lor de a fi eliberaţi din posturile de răspundere deţinute în aparatul de partid şi în aparatul sovietic va fi dată publicităţii.

Tov. Lenin propune spre adoptare: C.C. roagă pe tovarăşii care au prezentat această cerere să amîne hotărîrea lor pînă la înapoierea delegaţiei de la Brest şi să discute această hotărîre a C.C. în cadrul grupului.

11

Tov. Lenin prezintă două propuneri:

1) Considerînd legitimă cererea celor patru, C.C. îi roagă să discute propunerea C.C. şi să amîne cererea lor atît din cauza apropierii congresului, cît şi din cauza situaţiei politice complicate.

2) Garantînd tovarăşilor că cererile lor vor fi publicate în „Pravda", C.C. îi roagă să-şi revizuiască hotărîrea şi să discute dacă nu le este cu putinţă să rămînă atît în posturile lor de răspundere, cît şi în C.C. [152]

Propunerile sînt adoptate.

Publicat pentru prima oară: intervenţiile 1—10 în 1928, în revista „Proletarskaia Revoliuţiia" nr. 2; intervenţia 11 — în 1922, în Operele lui Lenin (V. Ulianov), vol. XV

Se tipăreşte după exemplarul scris de mînă al procesului-verbal

www.dacoromanica.ro

POZIŢIA C.C. AL P.M.S.D. (BOLŞEVIC) DIN RUSIA ÎN PROBLEMA UNEI PĂCI SEPARATE ŞI ANEXIONISTE [153]

Dragi tovarăşi !

Biroul organizatoric al C.C. consideră necesar să vă explice motivele care au determinat C.C. să accepte condiţiile de pace propuse de guvernul german. Biroul organizatoric vă prezintă aceste explicaţii, tovarăşi, în scopul unei largi informări a tuturor membrilor de partid asupra punctului de vedere al C.C., care în perioadele dintre congrese reprezintă întregul partid. Biroul organizatoric consideră necesar să arate că în problema semnării condiţiilor de pace în C.C. nu a existat un punct de vedere unanim. Dar din moment ce o hotărîre a fost adoptată, ea trebuie sprijinită de către întregul partid. În zilele care urmează va avea loc congresul partidului şi numai congresul va da un răspuns la întrebarea : în ce măsură C.C. a exprimat adevărata poziţie a întregului partid. Pînă la congres toţi membrii de partid, în numele datoriei de partid, în numele menţinerii unităţii în propriile noastre rînduri, aplică în viaţă hotărîrile organului lor central de conducere, C.C. al partidului.

Necesitatea absolută de a semna în momentul de faţă (24 februarie 1918) o pace anexionistă, extrem de grea cu Germania este dictată în primul rînd de faptul că nu avem o armată, că nu ne putem apăra.

Toată lumea ştie de ce, după 25 octombrie 1917, după victoria dictaturii proletariatului şi a ţărănimii sărace, noi toţi am devenit defensişti, toţi sîntem pentru apărarea patriei.

www.dacoromanica.ro

Nu este permis, din punct de vedere al apărării patriei, să te laşi atras într-o încăierare militară atunci cînd nu ai armată şi cînd inamicul este înarmat pînă în dinţi şi foarte bine pregătit.

Republica sovietică socialistă nu poate duce un război atunci cînd majoritatea vădit covîrşitoare a maselor de muncitori, ţărani şi soldaţi care aleg în Soviete sînt împotriva războiului. Aceasta ar fi o aventură. Altceva este dacă acest război se va termina fie chiar şi printr-o pace extrem de grea, iar după aceea imperialismul german va dori din nou să pornească un război de ofensivă împotriva Rusiei. Atunci majoritatea Sovietelor vor fi în mod neîndoios pentru război.

A duce război acum înseamnă, în mod obiectiv, a fi victima provocării lansate de burghezia rusă. Ea ştie foarte bine că în momentul de faţă Rusia este lipsită de apărare şi că va fi zdrobită chiar şi de nişte forţe infime ale germanilor, care n-au decît să taie principalele linii de cale ferată pentru a lua prin înfometare Petrogradul şi Moscova. Burghezia vrea război, deoarece vrea răsturnarea Puterii sovietice şi o înţelegere cu burghezia germană. Jubilarea burghezilor la Dvinsk şi Rejiţa, la Venden şi Hapsal, la Minsk şi la Drissa, atunci cînd au intrat germanii, confirmă cum nu se poate mai limpede acest lucru.

Preconizarea unui război revoluţionar în momentul de faţă duce în mod inevitabil la frazeologie revoluţionară. Căci fără armată, fără o pregătire economică foarte serioasă nu se poate ca o armată ţărănească, destrămată, să ducă un război modern împotriva unui imperialism avansat. Trebuie neapărat să opunem rezistenţă imperialismului german, care, după ce ne va fi învins, ne va strivi. Dar nu e decît o vorbărie goală dacă se cere : să opunem rezistenţă tocmai printr-o insurecţie armată şi tocmai acum, cînd o *asemenea* rezistenţă nu are în mod evident nici un fel de sorţi de izbîndă şi este vădit avantajoasă atît pentru burghezia germană, cît şi pentru burghezia rusă.

O frazeologie de acelaşi fel este şi preconizarea unui război revoluţionar imediat, invocîndu-se ca argument spri-

www.dacoromanica.ro

jinirea mișcării socialiste internaționale. Dacă, primind lupta împotriva imperialismului german într-un moment neprielnic, vom face ca acestuia să-i fie mai ușor să zdrobească Republica sovietică, nu vom ajuta, ci vom aduce prejudicii mișcării muncitorești internaționale și germane, precum și cauzei socialismului. Trebuie, printr-o muncă multilaterală, perseverentă și sistematică, să ajutăm numai pe internaționaliștii revoluționari din toate țările, dar să ne lansăm în aventura unei insurecții armate atunci cînd nu încape nici o îndoială că este o aventură e un lucru nedemn de un marxist.

Dacă Liebknecht va învinge în 2—3 săptămîni (ceea ce este posibil), el, desigur, ne va scoate din toate greutățile. Dar ar fi pur și simplu o prostie și ar însemna să transformăm măreața lozincă a solidarității oamenilor muncii din toate țările într-o batjocură dacă ne-ar trece prin minte să garantăm poporului că Liebknecht va învinge neapărat și în mod cert în săptămînile care vin. Cei care raționează în felul acesta nu fac decît să transforme într-o vorbă goală măreața lozincă : „Noi am mizat pe revoluția mondială".

Din punct de vedere obiectiv situația seamănă cu cea din vara anului 1907. Atunci am fost striviți și am ajuns la cheremul monarhistului rus Stolîpin, astăzi la cel al imperialistului german. Atunci lozinca unei insurecții imediate s-a dovedit a fi o vorbă goală, care, din păcate, cucerise întreg partidul socialiștilor-revoluționari. Acum, în momentul de față, lozinca unui război revoluționar este în mod vădit o vorbă goală, care a cucerit pe socialiștii-revoluționari de stînga, ce repetă argumentele socialiștilor-revoluționari de dreapta. Ne aflăm la cheremul imperialismului german, ne așteaptă o luptă grea și îndelungată pentru sfărîmarea acestei forțe de șoc a imperialismului mondial ; această luptă este, fără doar și poate, lupta finală și hotărîtoare pentru socialism, dar să începi această luptă printr-o insurecție armată în momentul de față împotriva forței de șoc a imperialismului este o aventură în care niciodată nu se vor lansa marxiștii.

www.dacoromanica.ro

Făurirea sistematică, perseverentă, multilaterală a capacității de apărare a țării, crearea peste tot și pretutindeni a unei autodiscipline, folosirea acestei înfrîngeri grele pentru a întări disciplina în toate domeniile vieții în scopul ridicării economice a țării și al consolidării Puterii sovietice — aceasta este sarcina zilei, în aceasta constă pregătirea unui război revoluționar cu fapta, și nu cu vorba.

În încheiere, Biroul organizatoric consideră necesar să arate că, întrucît pînă în prezent ofensiva imperialismului german nu a fost oprită, toți membrii de partid trebuie să organizeze cu forțe unite o ripostă. Dacă nu se poate ca prin semnarea unei păci, fie și extrem de grele, să cîștigăm timp pentru a ne pregăti în vederea unor noi bătălii, partidul nostru trebuie să insiste asupra necesității de încordare a tuturor forțelor pentru cea mai fățișă rezistență.

Dacă se poate cîștiga timp, dacă se poate obține un răgaz, fie și scurt, pentru munca organizatorică, sîntem datori să-l obținem. Dacă nu ni se acordă o amînare, partidul nostru trebuie să cheme masele la luptă, la cea mai energică autoapărare. Sîntem convinși că toți membrii partidului își vor face datoria față de partid, față de clasa muncitoare din țara lor, față de popor și proletariat. Prin menținerea Puterii sovietice, noi dăm cel mai bun, cel mai puternic sprijin proletariatului din toate țările în lupta sa nespus de grea, extrem de anevoioasă împotriva burgheziei din propria sa țară. Iar în momentul de față nu există și nu poate exista o lovitură mai grea dată cauzei socialismului decît prăbușirea Puterii sovietice în Rusia.

Cu salutări tovărășești

Biroul organizatoric
al C.C. al P.M.S.D. (bolșevic) din Rusia

Scris la 24 februarie 1918

Publicat la 26 (13) februarie 1918, în ziarul „Pravda" nr. 35

Se tipărește după textul apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

O LECŢIE DURĂROASĂ, DAR NECESARĂ

Săptămîna dintre 18 şi 24 februarie 1918 va intra în istoria revoluţiei ruse — şi internaţionale — ca una dintre cele mai mari cotituri istorice.

La 27 februarie 1917 proletariatul rus, împreună cu acea parte a ţărănimii pe care desfăşurarea evenimentelor militare o trezise şi împreună cu burghezia, a răsturnat monarhia. La 21 aprilie 1917 el a răsturnat puterea absolută a burgheziei imperialiste, trecînd puterea în mîna conciliatorilor mic-burghezi, care duceau o politică de înţelegere cu burghezia. La 3 iulie proletariatul de la oraşe, pornind spontan la demonstraţie, a zgîlţîit guvernul conciliatorilor. La 25 octombrie el l-a răsturnat şi a instaurat dictatura clasei muncitoare şi a ţărănimii sărace.

Această victorie a trebuit să fie apărată printr-un război civil. Aceasta ne-a luat aproape trei luni, începînd de la victoria asupra lui Kerenski lîngă Gatcina, continuînd cu victoriile asupra burgheziei, a iuncherilor, a unei părţi a căzăcimii contrarevoluţionare la Moscova, Irkutsk, Orenburg, Kiev şi terminînd cu victoria asupra lui Kaledin, Kornilov şi Alekseev la Rostov pe Don.

Pîrjolul insurecţiei proletare a cuprins Finlanda. Flăcările ei s-au extins şi asupra României.

Victoriile pe frontul intern au fost obţinute relativ uşor, deoarece inamicul nu avea nici o superioritate în ceea ce priveşte tehnica, sau în ceea ce priveşte organizarea şi, totodată, nu avea sub picioare nici un fel de bază economică, nici un fel de sprijin în masele populaţiei. Era firesc ca uşurinţa cu care au fost obţinute victoriile să

www.dacoromanica.ro

provoace ameţeală multor conducători. A apărut o stare de spirit care poate fi caracterizată prin cuvintele: „îi dăm gata în doi timpi şi trei mişcări".

Unii se făceau că nu văd cît de descompusă era armata, care se demobiliza repede, părăsind frontul. Se îmbătau cu frazeologie revoluţionară. Începuseră să recurgă la această frazeologie şi în ceea ce priveşte lupta împotriva imperialismului mondial. Au luat drept o situaţie normală faptul că, vremelnic, Rusia era „liberă" de atacurile lui, pe cînd în realitate această „libertate" se explica doar prin răgazul survenit în războiul dintre rechinul german şi rechinul anglo-francez. Au luat începutul grevelor de masă din Austria şi Germania drept o revoluţie, care, chipurile, ne-a şi izbăvit de grava primejdie care ne ameninţă din partea imperialismului german. În locul unei munci serioase, practice şi susţinute pentru sprijinirea revoluţiei germane care se naşte pe o cale deosebit de grea şi anevoioasă, asistăm la fanfaronadă: „Ce mai pot face ei, imperialiştii germani, — noi, împreună cu Liebknecht, îi vom da peste cap dintr-o singură lovitură!"

Săptămîna dintre 18 şi 24 februarie 1918, de la ocuparea Dvinskului şi pînă la ocuparea Pskovului (ulterior recucerit), săptămîna ofensivei militare a Germaniei imperialiste împotriva Republicii sovietice socialiste, a constituit o lecţie amară, umilitoare, dureroasă, dar necesară, folositoare, binefăcătoare. Extrem de instructivă a fost compararea celor două categorii de telegrame şi comunicări telefonice pe care le-a primit guvernul în această săptămînă! Pe de o parte, dezmăţul fără frîu al frazeologiei revoluţionare „rezolutive" — al frazeologiei steinbergiste, am putea spune, amintindu-ne de o capodoperă în acest stil, cuvîntarea pe care socialistul-revoluţionar „de stînga" (hm... hm...) Steinberg a rostit-o la şedinţa de sîmbătă a C.E.C. [154]. Pe de altă parte, comunicările chinuitor de ruşinoase despre refuzul regimentelor de a apăra poziţiile, despre refuzul de a apăra pînă şi linia Narvei, despre neexecutarea ordinului de a distruge absolut totul în retragere; nu mai vorbim de dezertări, de haos, de nepricepere, neputinţă, debandadă.

www.dacoromanica.ro

Amară, umilitoare, dureroasă lecție, dar necesară, folositoare, binefăcătoare!

Muncitorul conștient, care judecă, va trage din această lecție istorică trei concluzii: o concluzie în privința atitudinii noastre față de apărarea patriei, față de capacitatea de apărare a țării, față de un război revoluționar, socialist; a doua concluzie — în privința condițiilor în care are loc ciocnirea noastră cu imperialismul mondial; a treia concluzie — în privința modului just de a pune problema raporturilor noastre cu mișcarea socialistă internațională.

Acum — începînd de la 25 octombrie 1917 —, începînd din această zi, noi sîntem defensiști, sîntem pentru apărarea patriei. Căci noi am dovedit *prin fapte* că am rupt cu imperialismul. Noi am denunțat și am dat publicității mîrșavele și sîngeroasele tratate-comploturi imperialiste. Noi am răsturnat burghezia din țara *noastră*. Am dat libertate popoarelor care erau asuprite *de noi*. Am dat poporului pămînt și controlul muncitoresc. Sîntem pentru apărarea Republicii sovietice socialiste a Rusiei.

Dar tocmai fiindcă sîntem pentru apărarea patriei, noi cerem o atitudine *serioasă* față de capacitatea de apărare și pregătirea de luptă a țării. Noi declarăm război necruțător frazeologiei revoluționare pe tema unui război revoluționar. Pentru un astfel de război trebuie să ne pregătim vreme îndelungată, în mod serios, pornind de la ridicarea economică a țării, normalizarea activității căilor ferate (deoarece fără ele un război modern este o vorbă goală), restabilirea pretutindeni a celei mai riguroase discipline și autodiscipline revoluționare.

Este o crimă din punctul de vedere al apărării patriei să te angajezi într-o încăierare militară cu un dușman mult mai puternic și mai bine pregătit atunci cînd este evident că nu dispui de armată. Din punctul de vedere al apărării patriei, noi sîntem obligați să semnăm această pace extrem de grea, apăsătoare, bestială, rușinoasă nu pentru a „capitula" în fața imperialismului, ci pentru a învăța și a ne pregăti să luptăm împotriva lui într-un mod serios, eficace.

Săptămîna prin care am trecut a ridicat revoluția rusă pe o treaptă incomparabil mai înaltă a dezvoltării istorice

www.dacoromanica.ro

mondiale. În aceste zile istoria a păşit înainte, urcînd dintr-o dată cîteva trepte.

Pînă acum am avut în faţa noastră nişte duşmani neînsemnaţi, dezgustător de jalnici (în comparaţie cu imperialismul mondial) — idiotul de Romanov, fanfaronul de Kerenski, bandele de iuncheri şi de feciori de burjui. Acum s-a ridicat împotriva noastră un gigant al imperialismului mondial, civilizat, înzestrat cu o tehnică de prim rang şi foarte bine organizat. Împotriva lui trebuie să luptăm. Împotriva lui trebuie *să ştim* să luptăm. O ţară de ţărani pe care cei trei ani de război au adus-o într-o stare de ruină nemaipomenită şi care a început revoluţia socialistă trebuie să evite — atîta timp cît este posibil, fie chiar şi cu preţul celor mai grele sacrificii — o încăierare militară tocmai pentru a avea posibilitatea să facă un lucru serios în momentul cînd va izbucni „lupta cea mare".

Această luptă va izbucni numai atunci cînd revoluţia socialistă se va dezlănţui în ţările imperialiste înaintate. Revoluţia, fără îndoială, se coace şi se întăreşte cu fiecare lună, cu fiecare săptămînă care trece. Această forţă care se coace *trebuie* ajutată. Trebuie *să ştii* s-o ajuţi. Şi nu o vei ajuta, ci îi vei dăuna, dacă vei expune Republica sovietică socialistă vecină la distrugere într-un moment cînd este evident că ea nu dispune de armată.

Nu trebuie să transformăm într-o vorbă goală măreaţa lozincă : „Noi mizăm pe victoria socialismului în Europa". Acesta este un adevăr dacă avem în vedere calea lungă şi grea pe care trebuie s-o parcurgem pînă la victoria definitivă a socialismului. Este un adevăr filozofic-istoric, incontestabil, dacă luăm întreaga „eră a revoluţiei socialiste" în ansamblul ei. Dar orice adevăr abstract devine o vorbă goală dacă este aplicat la *indiferent* ce situaţie concretă. Nu se poate tăgădui că „în orice grevă se ascunde hidra revoluţiei sociale". Dar e absurd să se spună că de la orice grevă se poate trece imediat la revoluţie. Dacă „mizăm pe victoria socialismului în Europa" în sensul că dăm poporului garanţie că revoluţia europeană va izbucni şi va învinge neapărat în următoarele cîteva săp-

www.dacoromanica.ro

tamîni, neapărat înainte ca germanii să reușească să ajungă la Petrograd, la Moscova, la Kiev, înainte ca ei să reușească „să răpună" transportul nostru feroviar, nu procedăm ca niște revoluționari-internaționaliști serioși, ci ca niște aventurieri.

Dacă Liebknecht va învinge burghezia în 2—3 săptămîni (aceasta nu este imposibil), el ne va scoate din toate greutățile. Asta e în afară de orice discuție. Dar, dacă ne vom întemeia tactica noastră de astăzi în lupta împotriva imperialismului de astăzi pe speranța că Liebknecht trebuie să învingă în mod cert tocmai în săptămînile care vin, nu vom merita decît ironii. Căci astfel vom transforma mărețele lozinci revoluționare ale zilelor noastre în frazeologie revoluționară.

Învățați din lecțiile dureroase, dar folositoare ale revoluției, tovarăși muncitori! Pregătiți-vă în mod serios, cu încordare, neîncetat pentru apărarea patriei, pentru apărarea Republicii sovietice socialiste!

„Pravda" nr. 35 (ediția de seară) din 25 (12) februarie 1918
Semnat: Lenin

Se tipărește după textul apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

PROIECT DE HOTĂRÎRE A CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI CU PRIVIRE LA EVACUAREA GUVERNULUI [155]

1) Să fie aleasă ca reşedinţă Moscova.

2) Fiecare departament să evacueze numai un număr minim de conducători din aparatul administrativ central, cel mult 20—30 de persoane (plus familiile lor).

3) Să fie evacuate cu orice preţ şi imediat Banca de stat, aurul şi Monetăria statului.

4) Să se înceapă evacuarea obiectelor de valoare din Moscova.

Scris la 26 februarie 1918

Publicat pentru prima oară în 1929, în „Culegeri din Lenin", vol. XI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

UN LUCRU STRANIU ŞI MONSTRUOS

Prin rezoluţia adoptată la 24 februarie 1918, biroul organizaţiei regionale Moscova al partidului nostru şi-a exprimat neîncrederea în Comitetul Central, a refuzat să se supună hotărîrilor acestuia „care vor fi legate de aplicarea condiţiilor tratatului de pace cu Austro-Germania" şi în „textul explicativ" al rezoluţiei a declarat că „consideră că este puţin probabil ca într-un viitor apropiat" sciziunea partidului să poată fi evitată *.

În toate astea nu este nimic monstruos şi nici măcar straniu. Este cît se poate de firesc ca nişte tovarăşi care se află într-un dezacord categoric cu Comitetul Central în problema păcii separate să dojenească cu asprime Comitetul Central şi să-şi exprime convingerea că o sciziune este inevitabilă. Toate acestea reprezintă dreptul absolut legitim al membrilor de partid, toate acestea sînt foarte de înţeles.

Dar iată ce este straniu şi monstruos. Rezoluţia este însoţită de un „text explicativ". Îl redăm în întregime :

„Biroul organizaţiei regionale Moscova consideră că este puţin probabil ca într-un viitor apropiat sciziunea partidului să poată fi evitată şi îşi propune ca sarcină să contribuie la unirea tuturor

* Iată textul complet al rezoluţiei : „Luînd în discuţie activitatea Comitetului Central şi avînd în vedere linia politică şi componenţa acestuia, biroul organizaţiei regionale Moscova al P.M.S.D.R. îşi exprimă neîncrederea în Comitetul Central şi, deîndată ce se va ivi posibilitatea, va insista asupra alegerii unui nou Comitet Central. În afară de aceasta, biroul organizaţiei regionale Moscova nu se consideră obligat să se supună în mod necondiţionat hotărîrilor Comitetului Central care vor fi legate de aplicarea condiţiilor tratatului de pace cu Austro-Germania". Rezoluţia a fost adoptată în unanimitate.

www.dacoromanica.ro

elementelor comuniste revoluționare consecvente, care luptă atît împotriva partizanilor încheierii unei păci separate, cît și împotriva tuturor elementelor oportuniste moderate din partid. *În interesul revoluției internaționale, socotim indicat să acceptăm posibilitatea pierderii Puterii sovietice, care devine acum pur formală.* Ca și pînă acum, considerăm că principala noastră sarcină constă în propagarea ideilor revoluției socialiste în toate celelalte țări, în exercitarea hotărîtă a dictaturii muncitorești și în reprimarea necruțătoare a contrarevoluției burgheze în Rusia".

Am subliniat cuvintele care sînt... stranii și monstruoase. Aceste cuvinte reprezintă miezul problemei.

Aceste cuvinte duc pînă la absurd întreaga linie a autorilor rezoluției. Aceste cuvinte dau la iveală cu o claritate neobișnuită rădăcina greșelii lor.

„În interesul revoluției internaționale socotim indicat să acceptăm posibilitatea pierderii Puterii sovietice..." Asta e straniu, căci nu există nici măcar o legătură între premise și concluzie. „În interesul revoluției internaționale este indicat să acceptăm *înfrîngerea militară* a Puterii sovietice" — această teză ar putea fi justă sau nu, dar n-ar putea fi calificată ca stranie. Asta în primul rînd.

În al doilea rînd : Puterea sovietică „devine acum pur formală". Asta nu e numai straniu, ci de-a dreptul monstruos. E limpede că autorii s-au rătăcit în labirintul unei grave confuzii. Trebuie să descurcăm lucrurile.

În ceea ce privește prima problemă, ideea autorilor este, după cum se vede, că, în interesul revoluției internaționale, este indicat să acceptăm posibilitatea unei înfrîngeri în război, înfrîngere care ar duce la pierderea Puterii sovietice, adică la victoria burgheziei în Rusia. Emițînd această idee, autorii recunosc indirect justețea celor ce am afirmat în tezele mele (din 8 ianuarie 1918, publicate în „Pravda" din 24 februarie 1918) *, și anume că, dacă n-am accepta condițiile de pace propuse de Germania, aceasta ar duce Rusia la o înfrîngere și la răsturnarea Puterii sovietice.

Deci, la raison finit toujours par avoir raison — adevărul învinge întotdeauna ! Adversarii mei „extremi", moscoviții, care amenință cu sciziunea, trebuiau — tocmai

* Vezi volumul de față, p. 253—262. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

pentru că au ajuns să vorbească fățiș despre sciziune — să formuleze pînă la capăt şi considerentele lor *concrete*, tocmai acele considerente pe care cei ce caută să se eschiveze prin fraze generale pe tema războiului revoluţionar preferă să le ocolească. Întreaga esenţă a tezelor mele şi a argumentelor aduse de mine (după cum va vedea oricine va voi să citească cu atenţie tezele mele din 7 ianuarie 1918) constă în indicarea necesităţii de a accepta o pace extrem de grea *acum*, în momentul de faţă, *pregătind* totodată în mod serios războiul revoluţionar (şi tocmai *în interesul* acestei pregătiri serioase). Cei ce se mărgineau la fraze generale pe tema războiului revoluţionar ocoleau întreaga esenţă a argumentelor mele sau n-o observau, nu voiau s-o observe. Iar acum trebuie să mulţumesc din toată inima tocmai adversarilor mei „extremi", moscoviţii, pentru că au rupt „conspiraţia tăcerii" din jurul *esenţei* argumentelor mele. Moscoviţii au fost *primii* care au răspuns la aceste argumente.

Şi care a fost răspunsul lor ?

Răspunsul lor a constat în *recunoaşterea justeţei* argumentului meu *concret :* da, au recunoscut moscoviţii, ne aşteaptă într-adevăr o înfrîngere dacă primim acum bătălia cu germanii *. Da, această înfrîngere va duce într-adevăr la căderea Puterii sovietice.

Încă şi încă o dată : mulţumesc din toată inima adversarilor mei „extremi", moscoviţii, pentru că au rupt „conspiraţia tăcerii" ţesută împotriva esenţei argumentelor mele, adică împotriva indicaţiei mele *concrete* cu privire la condiţiile războiului în cazul cînd l-am primi chiar acum ; le mulţumesc şi pentru că nu s-au temut să recunoască justeţea indicaţiei mele concrete.

Mai departe. În ce fel au respins argumentele mele, a căror justeţe, în fond, moscoviţii au fost nevoiţi s-o recunoască ?

* La argumentul contrar că bătălia oricum nu poate fi ocolită au ra puns faptele : tezele mele au fost citite la 8 ianuarie ; către 15 ianuarie *am fi putut* avea pacea. Ne-ar fi fost asigurat, fără îndoială, un răgaz (iar pentru noi chiar şi cel mai mic ragaz prezenta o importanţă uriaşă atît materială cît şi morala, deoarece *germanul* ar fi trebuit să declare un *nou* război), daca... daca n-ar fi fost frazeologia revoluţionară.

www.dacoromanica.ro

Afirmînd că, în interesul revoluţiei internaţionale, *trebuie* să acceptăm pierderea Puterii sovietice.

De ce cer acest lucru interesele revoluţiei internaţionale ? Acesta este miezul, aceasta este însăşi esenţa argumentării acelora care ar vrea să răstoarne argumentele mele. Şi tocmai despre acest punct — cel mai important, fundamental, esenţial — nici în rezoluţie, nici în textul explicativ nu se pomeneşte nici un cuvîntel. Autorii rezoluţiei au găsit momentul şi locul pentru a vorbi despre lucruri îndeobşte cunoscute şi indiscutabile — şi despre „reprimarea necruţătoare a contrarevoluţiei burgheze în Rusia" (cu mijloacele şi metodele unei politici care duce la pierderea Puterii sovietice ?), şi despre lupta împotriva tuturor elementelor oportuniste moderate din partid ; dar tocmai referitor la ceea ce este discutabil, la ceea ce priveşte tocmai esenţa poziţiei adversarilor păcii, nici un cuvînt !

Straniu. Foarte straniu. Nu cumva autorii rezoluţiei au trecut sub tăcere acest lucru tocmai pentru că se simţeau deosebit de slabi în acest punct ? A spune limpede *de ce* (cer interesele revoluţiei internaţionale acest lucru) ar fi însemnat, poate, să se demaşte singuri...

Oricum ar fi, trebuie *să căutăm* argumentele de care *s-au putut* lăsa călăuziţi autorii rezoluţiei.

Poate că autorii sînt de părere că interesele revoluţiei internaţionale interzic orice fel de pace cu imperialiştii ? Părerea aceasta au exprimat-o unii adversari ai păcii la o consfătuire din Petrograd, dar n-a fost susţinută decît de o infimă minoritate a celor ce se pronunţă împotriva păcii separate [156]. E limpede că această părere duce la negarea utilităţii tratativelor la Brest-Litovsk şi la negarea păcii „chiar şi" cu condiţia restituirii Poloniei, Letoniei şi Kurlandei. Cît de greşite sînt aceste păreri (respinse de majoritatea adversarilor petersburghezi ai păcii, de pildă) se vede de la o poştă. Din punctul de vedere al celor care emit asemenea păreri, o republică socialistă înconjurată de puteri imperialiste n-ar putea să încheie nici un fel de tratate economice, n-ar putea să existe decît dacă s-ar instala în lună.

www.dacoromanica.ro

Poate că autorii sînt de părere că interesele revoluţiei internaţionale cer ca ea să fie *stimulată* şi că numai războiul ar putea fi un asemenea stimulent, şi nicidecum pacea, care ar putea crea maselor impresia unui fel de „legitimări" a imperialismului? O asemenea „teorie" ar fi în totală contradicţie cu marxismul, care întotdeauna a negat „stimularea" revoluţiilor, acestea dezvoltîndu-se pe măsură ce se ascut şi se coc contradicţiile de clasă care dau naştere revoluţiilor. O asemenea teorie ar echivala cu concepţia potrivit căreia insurecţia armată este o formă de luptă obligatorie întotdeauna şi în orice împrejurări. În realitate, interesele revoluţiei internaţionale cer ca Puterea sovietică, care a doborît burghezia din ţară, *să ajute* această revoluţie, dar *forma* de ajutorare să fie aleasă în concordanţă cu forţele ei. Să ajuţi revoluţia socialistă pe scară internaţională, acceptînd posibilitatea înfrîngerii acestei revoluţii în ţara *respectivă*, o asemenea concepţie nici măcar din teoria stimulării nu rezultă.

Poate autorii rezoluţiei consideră că revoluţia a şi început în Germania, că a şi ajuns acolo la război civil făţiş, pe scară naţională şi, de aceea, trebuie să ne consacrăm forţele ajutorării muncitorilor germani, trebuie să pierim noi înşine („pierderea Puterii sovietice") pentru *a salva* revoluţia germană, care a şi început lupta ei decisivă şi primeşte lovituri grele? Potrivit acestui punct de vedere, pierind, am atrage asupra noastră o parte din forţele contrarevoluţiei germane şi în felul acesta am salva revoluţia germană.

Se poate admite întru totul că pornind de la asemenea premise ar fi nu numai „indicat" (cum s-au exprimat autorii rezoluţiei), ci de-a dreptul *obligatoriu* să acceptăm posibilitatea unei înfrîngeri şi posibilitatea pierderii Puterii sovietice. Dar e limpede că asemenea premise nu există. Revoluţia germană se coace, dar este evident că n-a izbucnit încă în Germania, n-a ajuns încă la un război civil în Germania. Este evident că, „acceptînd posibilitatea pierderii Puterii sovietice", n-am ajuta la coacerea revoluţiei germane, ci *am împiedica-o*. Am ajuta prin aceasta reacţiunii germane, i-am face jocul, am crea greutăţi mişcării

www.dacoromanica.ro

socialiste din Germania, am îndepărta de socialism masele largi ale proletarilor şi ale semiproletarilor din Germania, care n-au trecut încă de partea socialismului şi pe care zdrobirea Rusiei Sovietice i-ar speria, aşa cum pe muncitorii englezi i-a speriat în 1871 zdrobirea Comunei.

Oricum ai suci-o şi ai învîrti-o, în raţionamentele autorului nu poţi găsi nici o logică. Argumente raţionale în sprijinul afirmaţiei că, „în interesul revoluţiei internaţionale, este indicat să acceptăm posibilitatea pierderii Puterii sovietice" nu există.

„Puterea sovietică devine acum pur formală" — iată teza monstruoasă pe care au ajuns s-o enunţe, aşa cum am văzut, autorii rezoluţiei de la Moscova.

Cu alte cuvinte, din moment ce imperialiştii germani ne vor lua un tribut, din moment ce ne vor interzice propaganda şi agitaţia împotriva Germaniei, Puterea sovietică îşi pierde însemnătatea, „devine pur formală", aşa se înlănţuie, probabil, „ideile" autorilor rezoluţiei. Spunem „probabil", deoarece autorii n-au afirmat nimic clar şi precis în sprijinul tezei pe care o examinăm.

O stare de spirit plină de cel mai profund şi mai deznădăjduit pesimism, un sentiment de desperare fără margini — iată conţinutul „teoriei" însemnătăţii formale, chipurile, a Puterii sovietice şi a admisibilităţii unei tactici a acceptării posibilităţii de a pierde Puterea sovietică. Oricum, scăpare nu există, piară chiar şi Puterea sovietică — iată sentimentul care a dictat această monstruoasă rezoluţie. Argumentele aşa-zis „economice" în care sînt uneori învăluite aceste idei se reduc la acelaşi pesimism dezdănăjduit: cum mai poate fi vorba de Republica sovietică din moment ce ni se poate lua cutare tribut şi cutare, şi altul încă.

Desperare şi numai desperare: oricum, sîntem pierduţi!

Sentiment explicabil în situaţia nemaipomenit de grea în care se află Rusia. Dar el nu este „explicabil" la nişte revoluţionari conştienţi. Caracteristice acestui sentiment sînt tocmai părerile duse la absurd ale moscoviţilor. Francezii din 1793 n-ar fi spus niciodată că cuceririle lor — republica şi democratismul — devin pur formale, că tre-

www.dacoromanica.ro

buie să se accepte posibilitatea pierderii republicii. Ei erau plini de încredere în viitor, şi nu de desperare. Dar să chemi la război revoluţionar şi în acelaşi timp să spui într-o rezoluţie oficială „să acceptăm posibilitatea pierderii Puterii sovietice" înseamnă să te demaşti total.

La începutul secolului al XIX-lea, în timpul războaielor napoleoniene, Prusia şi o serie de alte ţări au cunoscut din partea cuceritorului înfrîngeri, invazii, umilinţe, asupriri incomparabil, infinit mai apăsătoare şi mai grele decît Rusia anului 1918. Şi totuşi, atunci cînd Napoleon îi strivea de o sută de ori mai tare sub călcîiul cizmei militare decît am fi putut fi striviţi noi acum, oamenii cei mai buni ai Prusiei nu desperau, nu vorbeau despre însemnătatea „pur formală" a instituţiilor lor politice naţionale. Ei nu renunţau, nu se lăsau cuprinşi de sentimentul: „oricum, sîntem pierduţi". Ei semnau tratate de pace infinit mai grele, mai crude, mai ruşinoase şi mai împovărătoare decît cel de la Brest-Litovsk, ei ştiau apoi să aştepte, suportau cu fermitate jugul cuceritorului, reîncepeau războiul, cădeau din nou sub jugul cuceritorului, semnau din nou tratate de pace ruşinoase şi infamante, se ridicau din nou şi *în cele din urmă s-au eliberat* (nu fără a folosi discordiile dintre cei mai puternici cuceritori care se concurau între ei).

De ce nu s-ar repeta lucrul acesta în istoria noastră?

De ce să ne lăsăm cuprinşi de desperare şi să scriem rezoluţii — zău că mult mai ruşinoase decît cea mai ruşinoasă pace —, rezoluţii în care se spune că „Puterea sovietică devine pur formală"?

De ce înfrîngerile militare foarte grele, suferite în lupta împotriva coloşilor imperialismului contemporan, n-ar putea să călească şi în Rusia caracterul poporului, să întărească autodisciplina, să ucidă lăudăroşenia şi frazeologia, să înveţe oamenii să dea dovadă de tărie de caracter, să ducă masele la tactica justă a prusienilor striviţi de Napoleon: semnează tratatele de pace cele mai ruşinoase atunci cînd nu dispui de armată, adună-ţi forţele şi ridică-te apoi iarăşi şi iarăşi?

www.dacoromanica.ro

De ce la primul tratat de pace nemaipomenit de greu să ne lăsăm pradă desperării atunci cînd alte popoare au ştiut să suporte cu tărie nenorociri şi mai mari ?

Oare tăriei de caracter a proletariatului, care ştie c trebuie să te supui atunci cînd nu ai forţe suficiente şi care apoi ştie totuşi să se ridice, cu orice preţ, iarăşi şi iarăşi, acumulînd forţe în *orice* împrejurări, — oare tăriei de caracter a proletariatului să-i corespundă această tactică a desperării, şi nu lipsei de caracter a micului burghez care, la noi, prin partidul socialiştilor-revoluţionari de stînga, a bătut recordul frazeologiei pe tema războiulu revoluţionar ?

Nu, dragi tovarăşi „extremişti" de la Moscova ! Fiecare zi de noi încercări va îndepărta de voi tocmai pe muncitorii cei mai conştienţi, pe aceia care vădesc mai multă tărie de caracter. Puterea sovietică, vor spune ei, nu *devine* şi nu *va deveni* pur formală nu numai atunci cînd cuceritorul se află la Pskov şi ne ia un tribut de 10 miliarde în grîne, minereu şi bani, dar nici atunci cînd inamicul ar fi la Nijni şi la Rostov pe Don şi ne-ar lua un tribut de 20 de miliarde.

Niciodată, nici un fel de cucerire străină nu va face ca o instituţie politică populară (iar Puterea sovietică *nu* este numai o instituţie politică cu mult superioară tuturor acelora pe care le-a cunoscut vreodată istoria) să devină „pur formală". Dimpotrivă, cucerirea străină nu va face decît să sporească simpatia poporului pentru Puterea sovietică dacă... dacă aceasta nu va lua calea aventurilor.

Refuzul de a semna o pace ruşinoasă atunci cînd nu dispui de armată ar însemna o aventură pentru care poporul ar fi îndreptăţit să acuze guvernul vinovat de acest refuz.

În istorie au fost cazuri cînd s-au semnat păci infinit mai grele şi mai ruşinoase decît cea de la Brest-Litovsk (exemple am dat mai sus), şi aceasta n-a făcut ca puterea să-şi piardă prestigiul, n-a făcut-o să devină formală, n-a zdrobit nici puterea, nici poporul, ci a oţelit poporul, *l-a învăţat* ştiinţa grea şi anevoioasă de a pregăti o ar-

www.dacoromanica.ro

mată serioasă chiar şi într-o situaţie desperat de grea, cînd se află sub cizma cuceritorului.

Rusia se îndreaptă spre un nou şi adevărat război de apărare a patriei, spre un război pentru menţinerea şi consolidarea Puterii sovietice. Poate că va fi o epocă — aşa cum a fost epoca războaielor napoleoniene — a *războaielor* de eliberare (a războaielor, şi nu a unui singur război), pe care cuceritorii le vor impune Rusiei Sovietice. E posibil.

Şi de aceea mai ruşinoasă decît orice pace grea şi nemaipomenit de grea dictată de lipsa unei armate, mai ruşinoasă decît orice pace ruşinoasă este desperarea ruşinoasă. Nici zece tratate de pace nemaipomenit de grele nu ne vor duce la pieire dacă vom avea o atitudine *serioasă* faţă de insurecţie şi faţă de război. Nu vom pieri sub loviturile cuceritorilor dacă nu vom îngădui ca desperarea şi frazeologia să ne ducă la pieire.

„Pravda" nr. 37 şi 38 din 28 (15) februarie şi 1 martie (16 februarie) 1918
Semnat: N. Lenin

Se tipăreşte după textul apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

PE TERENUL PRACTIC

Avîntul revoluţionar determinat de atacul mişelesc al albgardiştilor germani împotriva revoluţiei ruse este o realitate. De pretutindeni sosesc telegrame în care oamenii se arată hotărîţi să facă zid de apărare în jurul Puterii sovietice şi să lupte pînă la ultimul. O altă atitudine faţă de puterea lor proprie muncitorească-ţărănească nici nu era de aşteptat.

Dar numai entuziasmul nu este de ajuns pentru a duce război împotriva unui adversar cum e imperialismul german. O atitudine uşuratică faţă de acest război *autentic, înverşunat, sîngeros* ar însemna cea mai mare naivitate, ba chiar o crimă.

Războiul trebuie ori să fie dus aşa cum se cuvine, ori să nu fie dus de loc. În această chestiune cale de mijloc nu poate exista. Din moment ce imperialiştii germani ne impun războiul, avem datoria sfîntă de a judeca cu luciditate situaţia noastră, de a ne evalua forţele, de a verifica mecanismul economic. Toate acestea trebuie făcute cu repeziciunea necesară în timp de război, deoarece în situaţia noastră actuală orice întîrziere este într-adevăr „echivalentă cu moartea". Hannibal e la porţile noastre, — lucrul acesta nu trebuie să-l uităm nici un moment.

Pentru a duce războiul *aşa cum se cuvine*, avem nevoie de un spate al frontului puternic şi organizat. Cea mai bună armată, oamenii cei mai devotaţi revoluţiei vor fi imediat exterminaţi de adversar dacă nu vor fi îndeajuns de înarmaţi, de aprovizionaţi cu alimente şi de instruiţi. Lucrul acesta este atît de limpede încît nu e nevoie să fie explicat.

În ce situaţie se află spatele armatei noastre revoluţionare ? — În situaţia cea mai de plîns, ca să nu spunem

www.dacoromanica.ro

mai mult. Transporturile noastre au fost cu desăvîrşire dezorganizate de războiul precedent, schimbul de mărfuri dintre oraş şi sat a fost perturbat, iar urmarea directă şi imediată este foametea în oraşele mari.

Sub loviturile inamicului, armata noastră se reorganizează în modul cel mai radical. Vechea armată, familiarizată cu condiţiile războiului modern, nu mai există. Complet epuizată de războiul precedent, obosită de moarte în urma celor trei ani şi jumătate petrecuţi în tranşee, ea este inexistentă din punctul de vedere al capacităţii de luptă. Armata Roşie reprezintă indiscutabil un admirabil material de luptă, însă un material brut, încă neprelucrat. Ca să nu facem din ea carne de tun pentru artileria germană, trebuie s-o instruim, s-o disciplinăm.

Greutăţi uriaşe ne stau în faţă. Toate Sovietele locale trebuie să comunice imediat, după ce vor fi trimis telegrama prin care îşi exprimă hotărîrea lor de a lupta împotriva duşmanului extern, cîte vagoane de grîne au fost expediate la Petrograd, cîte trupe sînt în stare să trimită imediat pe front, cîţi ostaşi roşii fac instrucţie militară. Trebuie să se înregistreze toate armele şi muniţiile, trebuie reîncepută imediat producţia de noi arme şi muniţii. Căile ferate trebuie să fie curăţate de desăgari şi de huligani. Pretutindeni trebuie să fie restabilită cea mai riguroasă disciplină revoluţionară. Numai dacă vor fi respectate *toate* aceste condiţii se va putea vorbi *serios* despre război. Altminteri, toate discuţiile pe tema „războiului cel mai revoluţionar" nu vor fi decît *vorbe goale*. Iar vorbele goale, care întotdeauna sînt dăunătoare, în acest moment critic pot avea un rol funest.

Sînt profund încredinţat că revoluţia noastră va face faţă greutăţilor uriaşe ale momentului de faţă. Ea a şi îndeplinit o muncă grandioasă, dar pentru a duce la bun sfîrşit opera noastră trebuie să desfăşurăm o energie însutită.

Numai atunci vom învinge.

„Pravda" nr. 38 din 1 martie (16 februarie) 1918

Se tipăreşte după textul apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

PROIECT DE ORDIN CĂTRE TOATE SOVIETELE DE DEPUTAŢI

Credem că mîine, 3 martie, va fi semnată pacea, dar rapoartele agenţilor noştri, puse în legătură cu întreaga situaţie, ne fac să ne aşteptăm ca în timpul cel mai scurt la germani să învingă partidul războiului împotriva Rusiei. De aceea dăm următorul ordin categoric : să fie încetinită demobilizarea ostaşilor roşii ; să fie intensificate pregătirile în vederea aruncării în aer a căilor ferate, a podurilor şi a şoselelor ; să fie formate şi înarmate detaşamente ; evacuarea să fie continuată în ritm accelerat ; armamentul să fie expediat în interiorul ţării.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,

V. Ulianov (Lenin)

Scris la 2 martie 1918

Publicat pentru prima oară în 1929, în „Culegeri din Lenin", vol. XI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

INTERVENŢII FĂCUTE LA ŞEDINŢA DIN 4 MARTIE 1918 A CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI [157]

1

Mă raliez întru totul spuselor tovarăşului Trutovski, în sensul că încercările şi tendinţele care s-au făcut auzite aici se abat cu desăvîrşire de la sarcinile guvernului muncitoresc şi ţărănesc şi nu au nimic comun cu socialismul [158]. Sarcina socialismului constă în trecerea tuturor mijloacelor de producţie în proprietatea întregului popor, şi nu înseamnă nicidecum trecerea vaselor în proprietatea muncitorilor care le deservesc, a băncilor în proprietatea funcţionarilor bancari. Dacă oamenii iau în serios asemenea fleacuri, atunci trebuie să anulăm naţionalizarea [159], pentru că acest fel de a privi lucrurile este în general o absurditate. Noi considerăm că sarcina, scopul socialismului constau în transformarea pămîntului, a întreprinderilor în proprietatea Republicii sovietice. Ţăranul primeşte pămînt cu condiţia să-l lucreze bine. Lucrătorii din transportul fluvial primesc vase cu condiţia să aibă faţă de ele o atitudine gospodărească : ei trebuie să prezinte bugete pentru a arăta măcar care sînt veniturile şi cheltuielile, trebuie să îngrijească bine vasele. Dacă nu se vor pricepe, îi vom înlătura. Iar dacă ei de trei săptămîni discută în contradictoriu, aş propune să-i înlăturăm de la conducere, întrucît asta vădeşte o totală incapacitate de organizare, o totală lipsă de înţelegere a sarcinilor vitale ale Republicii sovietice. Asta înseamnă haos, dezorganizare, mai rău — ceva foarte apropiat de sabotaj. Au pus la cale un

www.dacoromanica.ro

fel de campanie organizată în Uniune şi prezintă jalbe, iar pe Volga vasele stau nereparate. Ce înseamnă asta ? E o casă de nebuni ? Sînt perfect încredinţat că ei ştiu că, dacă noi vom trăi într-un asemenea haos, asupra noastră se vor abate calamităţi şi mai mari. O condiţie esenţială pentru noi este disciplina şi trecerea organizată a întregii proprietăţi în mîna poporului, a tuturor surselor de avuţii în mîna Republicii sovietice, precum şi administrarea lor riguroasă, disciplinată. Aşa că, dacă ni se spune că lucrătorii din transportul fluvial vor fi proprietarii privaţi ai administraţiei, este clar că noi nu vom fi de acord cu acest lucru. Conducătoare trebuie să fie Puterea sovietică. Iar voi organizaţi nu ştiu ce discuţii pe calea unirii tuturor organizaţiilor... * Dacă sînt nemulţumiţi, ei ar putea cere ca dispoziţiile să fie anulate. Dar ei propun să fie reexaminată problema — cui aparţin vasele, pentru ca muncitorii care le deservesc să ceară un spor de 140%.

2

Cu multe puncte sînt perfect de acord, dar în ceea ce priveşte componenţa colegiului, cred că propunerea tovarăşilor lucrători din transportul fluvial este absolut inacceptabilă. În primul rînd, noi nu analizăm această problemă. Problema principală este că oamenii nu primesc bani. Aceasta este într-adevăr culmea infamiei. Pentru ce alocăm noi bani ? Ca să rămînă pe hîrtie ? Am auzit mii de reclamaţii că, dacă nu se vor trimite bani, transportul nostru se va duce de rîpă. Dacă la 21 februarie au fost alocaţi banii, iar la 22 nu au ajuns la destinaţie, la 23 ei trebuiau să reclame. La noi este foame de bani, nu sînt bancnote în cantitate suficientă, nu putem tipări atît cît este necesar. Dacă noi alocăm, iar voi reveniţi asupra acestor alocări, atunci într-adevăr nu se trimite nimic. Trebuia să veniţi aici la 23 februarie, şi nu la 3 martie. Noi am cerut ca aceste zeci de milioane să fie date. Nu ştiu pe cine să învinuiesc mai mult. Cred că pe reprezen-

* O parte din stenogramă nu a putut fi descifrată. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

tanții Consiliului economic superior. Pe toți nu-i putem satisface. Hrănim Petrogradul — Moscova duce lipsă de bancnote... * Dacă nu s-a făcut altceva decît să se scrie alocații și nu s-a luat nici o măsură, ei trebuiau să vină aici, să mă cheme pe mine sau pe oricare altul la telefon și să ne anunțe. Nu trece săptămînă să nu primesc o cerere în care oamenii se plîng că nu li se dau bani, or de la voi nu am primit nimic. Trebuie să fie trași la răspundere sau cel puțin să li se pună în vedere. Hotărîrea din 21 februarie obligă congresul lucrătorilor din transportul fluvial să prezinte un buget. În ceea ce privește componența colegiului, cred că noi trebuie să modificăm decretul mai curînd în sensul propunerilor făcute de tovarășul Șleapnikov. Paragraful trei prevede că colegiul trebuie să fie format din șapte membri. E de neînțeles de ce nu s-a făcut așa. Aici pot intra o serie de reprezentanți ai sindicatelor. Propun să se ia măsuri hotărîte pentru expedierea acestor bani cu trenuri marșrutizate. Apoi să se aducă imediat la cunoștință, după normele obișnuite, că banii au fost expediați. În ceea ce privește punctul 2, consider că singurul colegiu care poate exista în momentul de față și care este acceptabil pentru toți, și pentru Consiliul Comisarilor Poporului, este cel aprobat ieri de Consiliul Comisarilor Poporului. Nu există nici un temei pentru schimbarea lui. Consider că acest lucru trebuie dus la îndeplinire. Și dacă într-adevăr este un fapt că a fost acceptat ca atare salariul de 200 de ruble și s-a arătat că numai cu această condiție se naționalizează transportul, dacă așa stau lucrurile, dacă se ivesc cereri de egalizare cu alte organizații, în acest caz, eu personal propun să se pună problema de a se anula naționalizarea. Peste cîtva timp se poate crea o asemenea situație încît să nu fie de loc bani. Noi aveam o singură garanție pe baza căreia voiam să naționalizăm, iar această garanție ni se ia. Dacă așa stau lucrurile, trebuie să anulăm această măsură. Dacă nu vom face aceasta, vom avea încă o întreprindere cu deficituri enorme.

* O parte din stenogramă nu a putut fi descifrată. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

3

Găsesc că din mai multe puncte de vedere numirea unui comisar nu este indicată. Nu există pentru această funcţie o candidatură care să nu stîrnească discuţii. Întrucît noi nu putem satisface toate cererile, ambele părţi rămîn nemulţumite. Dacă am înlătura Uniunea prin numirea de către noi a unui comisar, ar fi o măsură nedemocratică. Noi adoptăm o hotărîre ca pînă dimineaţa ei să prezinte o propunere. Dacă colegiul va fi prea numeros, el va putea alege un comitet executiv. Noi putem face acest lucru în mod organizat mîine sau poimîine, pentru a fi dus în mod organizat la îndeplinire imediat, într-un anumit termen. Atunci cînd va fi desemnat comitetul executiv, vom putea numi unele persoane în acest comitet. Acest lucru ar fi just, întrucît nu i-am elimina pe lucrătorii din transportul fluvial. Împotriva colaborării cu sindicatele, ei nu pot aduce obiecţii. Dacă nu se va putea, vom ridica problema numirii unui comisar. Tovarăşii comisari ai poporului ştiu că problema unei candidaturi este, firește, o problemă grea, şi a hotărî acum numirea unui comisar, aceasta înseamnă a nu hotărî nimic, întrucît noi am pierde o săptămînă întreagă din această cauză. Mai bine să se recurgă la această modalitate. Rămîne o singură propunere — să se anuleze punctele 5, 6 şi 7. Se aprobă. Conform paragrafului trei, şase membri ai colegiului să fie înlocuiţi printr-o reprezentanţă vremelnică a sindicatelor.

Se tipăreşte pentru prima oară. după stenogramă

www.dacoromanica.ro

O LECŢIE SERIOASĂ ŞI O RĂSPUNDERE SERIOASĂ

Comuniştii noştri pseudo „de stînga", care au scos ieri un ziar al lor, „Kommunist" [160] (ar trebui adăugat: comunist al epocii premarxiste), caută să scape de lecţia şi de învăţămintele istoriei, să scape de propria lor răspundere.

Zadarnice încercări. Nu vor reuşi să scape.

Se dau peste cap, îngrămădesc nenumărate coloane de gazetă, trudesc în sudoarea frunţii, nu fac economie „nici măcar" de cerneală de tipar pentru a prezenta „teoria" „răgazului" drept o „teorie" proastă şi lipsită de temei.

Dar, vai! Eforturile lor sînt neputincioase în faţa faptelor, nu le pot dezminţi. Faptele sînt îndărătnice, spune pe bună dreptate un proverb englez. Este un fapt că de la 3 martie, cînd, la ora 1 ziua, germanii au încetat operaţiile militare, şi pînă la 5 martie, ora 7 seara, cînd scriu aceste rînduri, avem un răgaz şi am *şi* folosit aceste două zile pentru apărarea *practică* (care se manifestă nu prin vorbe, ci prin fapte) a patriei socialiste. Acesta este un fapt care din zi în zi va deveni tot mai evident pentru mase. Este un fapt că într-un moment în care armata de pe front, incapabilă de luptă, o ia la fugă cuprinsă de panică, părăsind tunurile şi neapucînd să arunce în aer podurile, apărarea patriei şi *sporirea* capacităţii ei de apărare constau nu în flecăreala pe tema războiului revoluţionar (flecăreală de-a dreptul ruşinoasă în momentul acesta, cînd armata fuge cuprinsă de panică, iar partizanii războiului revoluţionar n-au fost în stare *să oprească nici*

www.dacoromanica.ro

un singur detaşament), ci într-o retragere ordonată în vederea salvării rămăşiţelor armatei şi folosirea în acest scop a fiecărei zile de răgaz.

Faptele sînt îndărătnice.

Ocolind faptele, învăţămintele lor, problema răspunderii, comuniştii noştri pseudo „de stînga" caută *să ascundă* cititorului trecutul apropiat, foarte proaspăt, de importanţă istorică, şi *să-l escamoteze,* referindu-se la lucruri de mult trecute şi lipsite de importanţă. Un exemplu : K. Radek, într-un articol, aminteşte că în decembrie (în decembrie !) a scris că armata trebuie ajutată să reziste, că a scris acest lucru într-un „memoriu adresat Consiliului Comisarilor Poporului". N-am avut posibilitatea să citesc acest memoriu, şi mă întreb : de ce nu-l publică Karl Radek *în întregime ?* De ce nu explică precis şi răspicat ce anume înţelegea el atunci printr-o „pace de compromis ?" De ce nu-şi aminteşte el de un trecut mai apropiat, cînd îşi exprima în „Pravda" iluzia (cea mai rea dintre toate) că ar fi posibilă încheierea unei păci cu imperialiştii germani cu condiţia restituirii Poloniei ?

De ce ?

Pentru că cei pseudo „de stînga" sînt nevoiţi să cocoloşească faptele care vădesc ce răspundere poartă *ei,* cei „de stînga", pentru că au semănat iluzii care în realitate *i-au ajutat* pe imperialiştii germani şi *au împiedicat* creşterea şi dezvoltarea revoluţiei în Germania.

N. Buharin încearcă acum să nege chiar faptul că el şi prietenii lui au afirmat că germanul nu va putea trece la ofensivă. Dar mulţi, foarte mulţi ştiu că acesta este un fapt, că Buharin şi prietenii lui au afirmat acest lucru şi că, prin semănarea acestor iluzii, ei *au ajutat* imperialismul german şi *au împiedicat* creşterea revoluţiei germane, slăbită acum ca urmare a faptului că Republica sovietică velicorusă a pierdut, atunci cînd armata ţărănească a luat-o la fugă cuprinsă de panică, mii şi mii de tunuri, precum şi bunuri în valoare de sute şi sute de milioane. Eu am prezis clar şi precis acest lucru în tezele din 7 ianuarie *. Dacă N. Buharin este nevoit acum „să

* Vezi volumul de faţă, p. 253—262. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

se dezică", cu atît mai rău pentru el. Toți cei care-și amintesc cuvintele lui Buharin și ale prietenilor lui cu privire la faptul că germanii nu au posibilitatea de a trece la ofensivă vor ridica din umeri văzînd că N. Buharin a fost nevoit „să se dezică" de propriile lui cuvinte.

Iar pentru cei care nu și le amintesc, pentru cei care nu le-au auzit, ne vom referi la un document cevа mai prețios, mai interesant și mai edificator în *momentul de față* decît cele scrise de K. Radek în decembrie. Documentul acesta, pe care „cei de stînga" îl ascund, din păcate, cititorilor lor, îl constituie rezultatele (1) votărilor din 21 ianuarie 1918 la consfătuirea comună a Comitetului Central al partidului nostru cu actuala opoziție „de stînga", și (2) ale votării din Comitetul Central din 17 februarie 1918.

La 21 ianuarie 1918, în problema dacă tratativele cu germanii trebuie rupte imediat, Stukov a fost singurul (dintre colaboratorii ziarului pseudo „de stînga", „Kommunist") care a votat *pentru*. Toți ceilalți au votat contra.

În problema dacă *este admisibil* să se accepte semnarea unei păci anexioniste în cazul cînd germanii ar rupe tratativele sau ar da un ultimatum au votat *contra* numai Obolenski (cînd vor fi oare publicate tezele „lui" ? de ce „Kommunist" nu vorbește despre ele ?) și Stukov. Toți ceilalți au votat *pentru*.

La întrebarea dacă în acest caz *trebuie* semnată pacea propusă au votat *contra* numai Obolenski și Stukov ; ceilalți comuniști „de stînga" *s-au abținut ! !* Este un fapt.

La 17 februarie 1918, la întrebarea : cine este pentru un război revoluționar, Buharin și Lomov „refuză să ia parte la vot dacă problema este pusă astfel". *Pentru* nu votează nimeni. Este un fapt !

La întrebarea dacă trebuie „să se aștepte cu reluarea tratativelor de pace pînă cînd ofensiva germană se va fi manifestat îndeajuns (așa cum vă spun !) și pînă cînd se va fi vădit influența ei asupra mișcării muncitorești germane", dintre actualii colaboratori ai ziarului „de stînga" votează *pentru* Buharin, Lomov și Uriţki.

La întrebarea : „încheiem ori nu pace în cazul cînd ofensiva germană devine un fapt, iar în Germania și în

www.dacoromanica.ro

Austria nu va surveni un avînt revoluţionar"? Lomov, Buharin şi Uriţki *s-au abţinut.*

Faptele sînt îndărătnice. Iar faptele arată că Buharin a negat posibilitatea unei ofensive germane, a semănat iluzii prin care *în fapt*, în pofida dorinţei sale, *i-a ajutat* pe imperialiştii germani şi *a împiedicat* creşterea revoluţiei germane. Tocmai în aceasta constă esenţa frazeologiei revoluţionare: unde dai şi unde crapă.

N. Buharin îmi reproşează că nu analizez în mod concret condiţiile păcii actuale. Dar nu e greu de înţeles că nici pentru argumentarea mea şi nici pentru fondul chestiunii nu era cîtuşi de puţin nevoie de acest lucru. Era destul să demonstrez că ne aflăm în faţa unei singure dileme reale, nu fanteziste: ori *aceste* condiţii, care ne dau un răgaz fie chiar de cîteva zile, ori soarta Belgiei şi a Serbiei. Şi lucrul acesta Buharin nu l-a contestat nici măcar în ceea ce priveşte Petrogradul. Acest lucru l-a recunoscut colegul lui, M. N. Pokrovski.

Iar dacă noile condiţii sînt mai proaste, mai grele, mai umilitoare decît condiţiile proaste, grele şi umilitoare de la Brest-Litovsk, *de acest lucru sînt vinovaţi* faţă de marea Republică sovietică rusă comuniştii *noştri pseudo „de stînga"*, Buharin, Lomov, Uriţki & Co. Acesta este un fapt istoric, dovedit de votările menţionate mai sus. Acest fapt nu poate fi cocoloşit prin nici un fel de subterfugii. Vi *s-au oferit* condiţiile de la Brest-Litovsk, iar voi aţi răspuns prin fanfaronadă şi lăudăroşenie, ceea *ce a dus* la condiţii şi mai rele. Este un fapt. Şi de răspunderea pe care o purtaţi pentru acest fapt nu vă puteţi scutura.

În tezele mele din 7 ianuarie 1918 am prezis cît se poate de limpede că, din cauza stării armatei noastre (stare pe care frazeologia *„contra"* maselor ţărăneşti obosite n-o putea schimba), Rusia *va trebui* să încheie o pace separată *mai rea* dacă nu va accepta pacea de la Brest-Litovsk.

Cei „de stînga" au căzut în cursa întinsă de burghezia rusă, care *avea nevoie* să ne împingă într-un război *cît mai* dezavantajos pentru noi.

Este un fapt că „socialiştii-revoluţionari de stînga", pronunţîndu-se pentru un război în momentul de faţă,

www.dacoromanica.ro

sînt într-un vădit dezacord cu țărănimea. Și acest fapt dovedește că politica socialiștilor-revoluționari de stînga este *neserioasă*, așa cum politica aparent „revoluționară" a tuturor socialiștilor-revoluționari în vara anului 1907 a fost neserioasă.

Faptul că muncitorii cei mai conștienți și mai înaintați se smulg repede din beția frazeologiei revoluționare îl dovedește exemplul Petrogradului și al Moscovei. La Petrograd, cele mai bune raioane muncitorești, Vîborg și Vasileostrovski, s-au și dezmeticit. Sovietul de deputați ai muncitorilor din Petrograd nu este pentru un război *în momentul de față*, el a înțeles că războiul trebuie pregătit și îl pregătește [161]. La Moscova, la Conferința orășenească a bolșevicilor din 3 și 4 martie 1918, adversarii frazeologiei revoluționare [162] au și biruit.

La ce monstruoasă autoamăgire au ajuns cei „de stînga" se vede dintr-o frază a articolului lui Pokrovski, în care se spunea: „Dacă e să luptăm, apoi să luptăm *acum*" (subliniat de Pokrovski), ...cînd — ascultați! ascultați! — „cînd armata rusă, inclusiv unitățile recent formate, nu e încă demobilizată".

Dar cine nu vrea să ignoreze faptele știe că în februarie 1918 și în Velicorusia, și în Ucraina, și în Finlanda cea mai mare *piedică* în calea rezistenței împotriva germanilor a fost *armata noastră nedemobilizată*. Este un fapt. Căci ea nu putea să n-o ia la fugă cuprinsă de panică, antrenînd după sine și detașamentele de ostași roșii.

Cine vrea să învețe din lecțiile istoriei, și nu să fugă de răspunderea care îi revine pentru ele, nu să le ocolească, își va aminti fie și de războaiele lui Napoleon I cu Germania.

În repetate rînduri Prusia și Germania au încheiat cu cuceritorul tratate de pace *de zece* ori mai grele și mai umilitoare (decît al nostru), mergînd pînă la a admite poliția străină, pînă la obligația de a ajuta cu trupele lor campaniile de cucerire ale lui Napoleon I. Prin tratatele sale cu Prusia, Napoleon I a oprimat și a fărîmițat Germania de zece ori mai rău decît ne-au strivit pe noi acum Hindenburg și Wilhelm. Și totuși în Prusia s-au găsit

www.dacoromanica.ro

oameni care nu făceau fanfaronadă, ci semnau tratate de pace arhi-„ruşinoase", le semnau pentru că nu aveau armată, semnau condiţii de zece ori mai asupritoare şi mai umilitoare şi apoi *totuşi* porneau la insurecţie şi la război. Aşa s-a întîmplat nu o dată, ci de multe ori. Nu un singur tratat de pace şi război de acest fel cunoaşte istoria. Nu un singur răgaz. Nu o singură nouă declaraţie de război din partea cuceritorului. Nu un singur caz de alianţă a naţiunii asuprite cu o naţiune asupritoare, concurentă a naţiunii cuceritoare şi tot atît de cuceritoare ca şi aceasta (în atenţia partizanilor unui „război revoluţionar" *fără* a se recurge la ajutorul imperialiştilor !).

Acesta a fost mersul istoriei.

Aşa a fost. Aşa va fi. Am intrat în epoca unui *şir* de războaie. Mergem spre un nou război *de apărare a patriei*. Mergem spre el în condiţiile coacerii revoluţiei socialiste. Şi pe acest drum greu proletariatul rus şi revoluţia rusă vor şti să se vindece de fanfaronadă, de frazeologia revoluţionară, vor şti să accepte şi tratate de pace nemaipomenit de grele, vor şti să se ridice din nou.

Am încheiat *o pace în genul păcii de la Tilsit*. Vom ajunge şi noi la victoria noastră, la eliberarea noastră, tot aşa cum după pacea de la Tilsit din 1807 germanii au ajuns în 1813 şi 1814 la eliberarea lor de sub jugul lui Napoleon. Distanţa dintre pacea noastră de la Tilsit şi eliberarea noastră va fi, probabil, mai mică, căci istoria păşeşte mai repede.

Jos fanfaronada ! Pentru o muncă serioasă, pentru disciplină şi organizare !

Scris la 5 martie 1918

Publicat la 6 martie (21 februarie) 1918, în ziarul „Pravda" nr. 42
Semnat : N. Lenin

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

MATERIALE PREGĂTITOARE

www.dacoromanica.ro

PLANUL CUVÎNTĂRII ÎN PROBLEMA AGRARĂ, ROSTITĂ LA CONGRESUL GENERAL EXTRAORDINAR AL SOVIETELOR DE DEPUTAŢI AI ŢĂRANILOR DIN RUSIA 14 (27) NOIEMBRIE 1917 *

Plan

introducere
(1) Nu în numele guvernului, ci în numele partidului şi al fracţiunii.
(2) Pro domo sua **.

(3) Confiscarea — *eserii* au trădat.
(4) Era nevoie de o *a 2-a* revoluţie, „puterea se afla în mîna burgheziei" (a spus referentul) şi în mîna *conciliatorilor*.
(5) O revoluţie muncitorească, socialistă.
(6) „Coaliţia" cu ţărănimea.
(7) Legea = cele *242* de mandate, **păturile de jos**.
(8) Păturile de jos şi păturile de sus, masele şi funcţionarii, oamenii muncii şi cei obişnuiţi [163].
(9) Socialismul în legea *celor 242 de mandate:*
10. confiscarea... / băncile... / inventarul... — Nu împărţire, ci o economie comună.
11. Ruptura cu conciliatorismul...
12. — — — — alegerile pentru Adunarea constituantă. Listele.

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

---

* Vezi volumul de faţă, p. 98—100. — *Nota red.*
** Textual : „pentru casa sa" ; în apărarea cauzei sale. — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

TEZE CU PRIVIRE LA SARCINILE PARTIDULUI + MOMENTUL ACTUAL

(α) Recunoaşterea revoluţiei din 25. X. ca revoluţie socialistă.

(β) Respingerea tuturor încercărilor de a limita această teză în spiritul revenirii la revoluţia burghezo-democratică (trecerea treptată; „stadiul" unui bloc cu mica burghezie etc.).

(γ) Dictatura proletariatului, particularităţile ei spre deosebire de democratismul (burghez) „în general", formal, tactica ei.

(δ) Puterea sovietică şi puterea bolşevicilor.

(ε) Înţelegerea cu mica burghezie nu în sensul unui bloc în vederea unei revoluţii burghezo-democratice, nu în sensul limitării sarcinilor revoluţiei socialiste, ci numai în sensul *formelor* de trecere la socialism a *diferitelor* pături ale micii burghezii.

(ι) Libertăţile burgheze *versus* reprimarea exploatatorilor.

(κ) Sabotorii şi capitaliştii; capitaliştii şi „opinia publică" a burgheziei.

(ζ) Adunarea constituantă şi subordonarea ei faţă de Puterea sovietică, interesele şi condiţiile războiului civil.

(η) Organizaţiile superioare (Vikjelul, C.E.C. al ţăranilor etc.) şi lupta împotriva lor.

(ϑ) Lupta împotriva reformismului în manifestarea lui *actuală:*

www.dacoromanica.ro

(1) legarea mîinilor proletariatului de către tovarăşii de drum din rîndurile micii burghezii
(2) limitarea amploarei luptei revoluţionare a păturilor „de jos"
(3) renunţarea la teroare.

Scris în noiembrie 1917

Publicat pentru prima oară în 1957, în revista „Voprosî Istorii KPSS" nr. 1

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

PLANUL TEZELOR CU PRIVIRE LA ADUNAREA CONSTITUANTĂ *

Teze cu privire la Adunarea constituantă :

1. Adunarea constituantă şi revoluţia de la 25.X. : 12/XI. poporul nu putea încă şti.
2. Adunarea constituantă şi lupta pentru pace : la 12/XI. poporul nu putea încă să-şi spună părerea despre aceasta, nu putea nici măcar să ştie.
3. Adunarea constituantă şi apartenenţa la un partid (alegerile proporţionale).
4. Scindarea congresului ţăranilor la 6.XII. 1917.
5. Scindarea partidului socialist-revoluţionar (sfîrşitul lunii noiembrie 1917).
6. Lupta din cadrul Vikjelului şi de la congresul feroviarilor (10 şi 15. XII.).
7. Lupta din rîndurile armatei (masele şi comitetele din armată)

(ad 4—7 **). Valul muncitoresc şi sovietic (din preajma lui 25.X. 1917) : listele au fost gata numai cu 18 zile înainte de 12.XI.
Armata este *pentru* (congresele armatei din XI.1917).
Ţărănimea este *pentru* (cel de-al II-lea Congres general al ţăranilor din 7.XII. 1917).

8. Adunarea constituantă şi Puterea sovietică. Avangarda masei şi întreaga masă.

* Vezi volumul de faţa, p. 170—175. — *Nota red.*
** — la punctele 4—7. — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

9. Adunarea constituantă şi războiul civil (răscoala armată cadeto-kaledinistă).
10. ΣΣ* = nu omul este făcut pentru sîmbătă.
11. Avîntul (revoluţiei) nu a coincis cu momentul alegerilor în Adunarea constituantă.
12. Dreptul la noi alegeri.
    Alegerile şi democratismul. Dreptul de revocare.
13. Alegeri la întîmplare : cînd poporul *nu cunoaşte* adevăratul mobil al luptei.
    (ad 12)
14. Adunarea constituantă şi programul partidului.
    Programul versus X.—XII.1917 :
    Republica cu Adunare constituantă este superioară republicii cu preparlament.
    Republica sovietelor este superioară republicii cu Adunare constituantă.
    Republica socialismului deplin este superioară republicii sovietelor.
    Societatea comunistă este superioară republicii socialiste.

Scris la 11 sau 12 (24 sau 25) decembrie 1917

Publicat pentru prima oară în 1957, în revista „Voprosî Istorii KPSS" nr. 3

Se tipăreşte după manuscris

* — Summa summarum — Concluzia generală. — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

PENTRU PROIECTUL DE DECRET CU PRIVIRE LA ÎNFĂPTUIREA NAŢIONALIZĂRII BĂNCILOR ŞI LA MĂSURILE NECESARE ÎN LEGĂTURĂ CU ACEASTA *

1

SCHIŢĂ A PROIECTULUI DE DECRET **

5. Regulile amănunţite cu privire la plăţile în bani efectuate de către bănci şi la operaţiile băncilor în conturile persoanelor particulare, la tranzacţiile de credit etc. vor fi publicate separat.

Plata pentru produse se încasează în proporţie de 50% din preţul obişnuit, cu condiţia ca ele să fie vîndute asociaţiilor de consum, iar achitarea să se facă prin contul curent la bănci ***.

7. Persoanele particulare trebuie să păstreze în cont curent la Banca de Stat şi la sucursalele ei toţi banii de care dispun cu excepţia a 100—200 de ruble pe săptămînă pentru consumul personal. Tăinuirea se pedepseşte cu confiscarea.

8. Persoanele care fac parte din clasele avute sînt obligate să aibă cărţi de muncă şi de consum (de buget) şi să prezinte săptămînal la Banca de Stat extrase din acestea.

9. Din clasele avute fac parte persoanele care au bunuri imobiliare în valoare de peste 25 000 de ruble sau un venit de peste 500 de ruble lunar sau rezerve în bani de peste 1 000 de ruble.

10. Consiliul economic superior creează echipe volante de controlori (revizori, calculatori, contabili etc. etc.), iar aceste echipe, cu mandat din partea C.E.S., au dreptul să

* Vezi volumul de faţă, p. 183—186. — *Nota red.*

** Prima pagină a manuscrisului nu s-a păstrat. — *Nota red.*

*** În manuscris, acest alineat este şters. Numărul de ordine „6" este omis. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

efectueze cel mai riguros şi cel mai amănunţit control în orice întreprindere şi în orice gospodărie particulară.

11. Comerţul exterior este declarat monopol de stat.

2

TEZELE PROIECTULUI DE DECRET

1. Toate întreprinderile pe acţiuni sînt declarate proprietate a statului.
2. Membrii consiliilor de administraţie, directorii şi acţionarii care au o avere *totală* de 5 000 de ruble răspund cu averea şi libertatea pentru buna conducere a treburilor („duşmani ai poporului").

(8) 3. Populaţia este obligată să facă parte din asociaţii de consum.

(9) 4. Sprijinul acordat sărăcimii (în special ţăranilor) în această privinţă. Urmărirea speculanţilor şi a celor care ocolesc legea : „duşmani ai poporului".

(7) 5. Păstrarea la bancă a tuturor sumelor care depăşesc 500 de ruble, sub ameninţarea confiscării şi arestării (apoi ştampilarea, schimbarea pe alte semne băneşti şi alte măsuri). Norma de consum să nu depăşească 125 de ruble pe săptămînă.

trimiterea pe front munci forţate (3) 6. Obligativitatea generală a muncii : prima măsură — cărţi de muncă şi de consum, carnete de muncă şi de buget pentru cei avuţi, controlarea lor. Datoria lor — să muncească în direcţia în care sînt îndreptaţi, în caz contrar — „duşmani ai poporului".

confiscare, arestări (12) (10) 7. Sabotorii şi funcţionarii care fac grevă — duşmani ai poporului.

(4) 8. Pe căile ferate vor fi transportate de urgenţă, peste rînd, produsele alimentare

www.dacoromanica.ro

şi încărcăturile necesare, dîndu-se curs în primul rînd bonurilor emise de Consiliul economic superior şi de Sovietele de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor. Lupta împotriva „desăgarilor", urmărirea pe toate căile a speculanţilor.

(5) 9. Trecerea la producţia de produse utile şi începerea schimbului sistematic de cereale pe produse : munca de sus şi de jos, găsirea comenzilor, a materiilor prime etc., la această acţiune să se pornească din toate direcţiile.

(6) 10. Împrumuturile de stat sînt anulate. Ocrotirea şi respectarea intereselor micilor depunători.

(10) 11. Echipe volante de controlori (Consiliul economic superior şi Sovietele) cu participarea unor persoane recomandate de organizaţiile de partid.

(11) 12. Tribunale din muncitori (şi ţărani) pentru evidenţa cantităţii şi calităţii muncii.

Scris în decembrie, nu înainte de 14 (27), 1917

Publicat pentru prima oară în 1957, în : „Decretele Puterii sovietice", vol. I

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

LISTA LUCRĂRILOR LUI
V. I. LENIN
CARE N-AU FOST GĂSITE

ADNOTĂRI

INDICI

DATE DIN
VIAŢA ŞI ACTIVITATEA LUI
V. I. LENIN

www.dacoromanica.ro

LISTA LUCRĂRILOR LUI V. I. LENIN CARE N-AU FOST GĂSITE PÎNĂ ÎN PREZENT

(25 octombrie (7 noiembrie) 1917—5 martie 1918)

1917

CUVÎNTARE CU PRIVIRE LA POLITICA AGRARĂ A PUTERII SOVIETICE, ROSTITĂ LA ŞEDINŢA SOVIETULUI DE DEPUTAŢI AI MUNCITORILOR ŞI SOLDAŢILOR DIN PETROGRAD

30 octombrie (12 noiembrie) 1917

Despre această cuvîntare a lui V. I. Lenin a scris John Reed în cartea „10 zile care au zguduit lumea" (Bucureşti, Editura politică, 1962, p. 281—282).

PROIECTUL DE REZOLUŢIE AL C.C. AL P.M.S.D. (b) DIN RUSIA CU PRIVIRE LA VIKJEL

Acest proiect de rezoluţie a fost scris de V. I. Lenin în legătură cu discutarea, la şedinţa din 1 (14) noiembrie 1917 a C.C. al P.M.S.D. (b) din Rusia, a participării la tratativele din cadrul Vikjelului cu privire la schimbarea componenţei guvernului sovietic ; despre acest proiect de rezoluţie se aminteşte în procesul-verbal al şedinţei C.C. (vezi „Procesele-verbale ale Comitetului Central al P.M.S.D. (b) din Rusia. August 1917 — februarie 1918". Moscova, 1958, p. 129).

RĂSPUNS LA ÎNTREBĂRILE „ASOCIAŢIEI INTERNAŢIONALE PENTRU INFORMAREA PRESEI MUNCITOREŞTI DIN AMERICA, FRANŢA ŞI ANGLIA"

V. I. Lenin a scris reprezentantului din Petrograd al „Asociaţiei internaţionale pentru informarea presei muncitoreşti din America, Franţa şi Anglia" că este de acord să răspundă la întrebările puse în legătură cu politica externă şi internă a guvernului sovietic numai în cazul cînd : se vor da garanţii că răspunsul lui va fi adus

www.dacoromanica.ro

la cunoştinţa întregii prese muncitoreşti, inclusiv a celei internaţionaliste, şi va fi publicat fără modificări ; pe scrisoarea de răspuns în care reprezentantul „Asociaţiei" declară că acceptă aceste condiţii există următoarea însemnare făcută de V. I. Lenin : „S-a răspuns la 10.XI.1917". („Pravda" nr. 27 din 27 ianuarie 1960 ; „Voprosî Istorii KPSS", 1960, nr. 3, p. 147) [164].

SCRISOARE CĂTRE COMITETUL DIN MOSCOVA AL P.M.S.D. (b) DIN RUSIA

Această scrisoare a fost scrisă în prima jumătate a lunii noiembrie 1917. În „Amintiri despre V. I. Lenin", D. P. Bogolepov scria : „Lucram la secţia financiară a Sovietului din Moscova, cînd la 12 noiembrie 1917 mi s-a arătat o scrisoare scrisă de mîna lui Ilici, prin care eu şi alţi tovarăşi eram chemaţi la Petrograd" („Despre Lenin", vol. IV, Moscova, 1925, p. 116—117).

SCHIŢA DE RĂSPUNS AL C.C. AL P.M.S.D.(b) DIN RUSIA LA CEREREA LUI RÎKOV, KAMENEV, MILIUTIN ŞI NOGHIN DE A FI REPRIMIŢI ÎN C.C. AL PARTIDULUI

Această schiţă a fost scrisă de V. I. Lenin ca răspuns la cererea lui Rîkov, Kamenev, Miliutin şi Noghin de a fi reprimiţi în C.C. al P.M.S.D. (b) din Rusia, cerere care a fost discutată în şedinţa Comitetului Central din 29 noiembrie (12 decembrie) 1917 ; conţinutul acestei schiţe este redat în procesul-verbal al şedinţei : „Tov. Lenin dă citire schiţei sale de răspuns la acest apel, în care se arată că din cererea celor 4 rezultă totalul dezacord dintre aceştia şi noi, deoarece ei consideră că C.C. a pornit pe calea concesiilor. În mod concret, el propune să se ceară celor 4 o declaraţie în scris în care să arate unde vor să transmită scrisoarea, adică dacă vor s-o dea publicităţii. Din proprie iniţiativă, noi nu o vom da, ci le vom răspunde în scris că nu-i reprimim" („Procesele-verbale ale Comitetului Central al P.M.S.D. (b) din Rusia. August 1917—februarie 1918". Moscova, 1958, p. 154—155).

ÎNCEPUTUL SCHIŢEI „PROIECTULUI DE DECRET CU PRIVIRE LA ÎNFĂPTUIREA NAŢIONALIZĂRII BĂNCILOR ŞI LA MĂSURILE NECESARE ÎN LEGĂTURĂ CU ACEASTA"

Schiţa a fost scrisă nu înainte de 14 (27) decembrie 1917. În Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. se păstrează manuscrisul unei părţi a schiţei, începînd de la punctul cinci (vezi volumul de faţă, p. 442—443).

www.dacoromanica.ro

1918

ÎNCEPUTUL PLANULUI „TEZELOR CU PRIVIRE LA ÎNCHEIEREA IMEDIATĂ A UNEI PĂCI SEPARATE ŞI ANEXIONISTE"

Planul tezelor a fost scris între 5 şi 7 (18 şi 20) ianuarie 1918. În Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. se păstrează manuscrisul unei părţi a planului, începînd de la punctul nouă (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XI, p. 37—38).

BILET CĂTRE COMISARII POPORULUI

Acest bilet a fost scris la 15 februarie 1918. Despre el aminteşte L. A. Ghijiţki, membru al Sovietului din Pudoj (gubernia Oloneţ), în raportul cu privire la călătoria sa la Petrograd şi la discuţiile purtate cu V. I. Lenin: „Totodată, V. I. Lenin mi-a dat un bilet special către toţi comisarii (pentru problemele respective), cerîndu-le să mă primească peste rînd, întrucît aveam de discutat probleme importante şi urgente" („Lupta pentru instaurarea şi consolidarea Puterii sovietice în Karelia". Culegere de documente şi materiale. Petrozavodsk, 1957, p. 185).

SFÎRŞITUL COMPLETĂRII LA DECRETUL CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI „PATRIA SOCIALISTĂ ESTE ÎN PRIMEJDIE!"

Completarea la decretul „Patria socialistă este în primejdie!" a fost scrisă la 21 sau 22 februarie 1918. În Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. se păstrează o parte din manuscrisul completării (vezi volumul de faţă, p. 372—373).

SFÎRŞITUL ARTICOLULUI „ÎN CE CONSTĂ GREŞEALA?"

Articolul „În ce constă greşeala?" a fost scris la 23 sau 24 februarie 1918. În Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. se păstrează începutul manuscrisului acestui articol (vezi volumul de faţă, p. 387—389).

PROIECTUL DE DECRET „CU PRIVIRE LA ACHIZIŢIONAREA DE CEREALE"

Proiectul de decret a fost scris nu înainte de 25 februarie 1918. A. D. Ţiurupa, care la 25 februarie 1918 a fost numit comisar al poporului pentru aprovizionare, a pomenit despre acest proiect în

www.dacoromanica.ro

amintirile sale „Vladimir Ilici și politica aprovizionării cu alimente“ : „La o ședință a Comisiei extraordinare pentru aprovizionarea cu alimente și pentru transporturi mi s-a dat un proiect de decret «cu privire la achiziționarea de cereale», scris de Vladimir Ilici. În acest proiect Vladimir Ilici se pronunța cu hotărîre pentru cel mai riguros monopol al cerealelor“ („Amintiri despre Vladimir Ilici Lenin“, partea a 2-a, București, Editura politică, 1958, p. 132).

TELEGRAMĂ CĂTRE V. A. ANTONOV-OVSEENKO

Această telegramă a fost scrisă nu mai devreme de 28 februarie 1918. V. A. Antonov-Ovseenko scria în amintirile sale : „...Imediat după ce am dat dispozițiile respective a sosit o telegramă cifrată de la Lenin prin care îmi ordona, amintind de originea mea ucraineană, să preiau comanda tuturor trupelor sovietice care luptau împotriva invaziei austro-germane din Ucraina“ („Însemnări despre războiul civil“, vol. 1, Moscova, 1924, p. 298).

www.dacoromanica.ro

LISTA DOCUMENTELOR LA A CĂROR REDACTARE A PARTICIPAT V. I. LENIN

REGULAMENTUL CU PRIVIRE LA CONTROLUL MUNCITORESC

Date în legătură cu participarea lui V. I. Lenin la elaborarea proiectului de „Regulament cu privire la controlul muncitoresc", care a fost confirmat de C.E.C. din Rusia la 14 (27) noiembrie 1917, găsim în amintirile publicate de N. K. Krupskaia şi de G. V. Ţîperovici (vezi N. K. Krupskaia. „Amintiri despre Lenin", Bucureşti, Editura politică, 1960, p. 351 ; G. V. Ţîperovici. „Amintiri despre Lenin". „Krasnaia Letopis", 1927, nr. 2, p. 230—231).

COMUNICAT OFICIAL CU PRIVIRE LA PRIMIREA DIPLOMAŢILOR ACREDITAŢI LA PETROGRAD DE CĂTRE V. I. LENIN, PREŞEDINTELE CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI 1 (14) IANUARIE 1918

În Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. se păstrează proiectul de comunicat corectat de V. I. Lenin. Comunicatul a fost publicat în ediţia de seară a ziarului „Pravda" nr. 1 din 15 (2) ianuarie 1918.

TELEGRAMĂ CĂTRE DIRECŢIILE ŞI ORGANIZAŢIILE OBŞTEŞTI DE LA CĂILE FERATE CU PRIVIRE LA ANULAREA TELEGRAMEI DIN 2 (15) IANUARIE 1918 A COMISARULUI POPORULUI PENTRU CĂILE DE COMUNICAŢIE CU PRIVIRE LA NORMELE DE RETRIBUIRE A FEROVIARILOR

7 (20) ianuarie 1918

În Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. se păstrează originalul telegramei corectat de V. I. Lenin.

www.dacoromanica.ro

LEGEA FUNDAMENTALĂ CU PRIVIRE LA SOCIALIZAREA PĂMÎNTULUI

27 ianuarie (9 februarie) 1918

Participarea lui V. I. Lenin la redactarea proiectului de „Lege fundamentală cu privire la socializarea pămîntului" o atestă o notă a sa către M. A. Spiridonova în care îi scria că e ocupat în „comisia (cu eserii) pentru redactarea *legii agrare*" („Culegeri din Lenin", vol. XXI, p. 274); completarea la proiect, scrisă de el, a fost inclusă în lege, devenind articolul 26 (vezi op. cit., p. 144), precum şi amintirile lui S. V. Ivanov, unul dintre membrii comisiei celui de-al III-lea Congres general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor pentru redactarea proiectului de lege (vezi „Din februarie pînă în octombrie". (Din chestionarele completate de participanţii la Marea Revoluţie Socialistă din Octombrie)". Moscova, 1957, p. 165—166).

TRATATUL DINTRE REPUBLICA SOCIALISTĂ RUSĂ ŞI CEA FINLANDEZĂ

1 martie 1918

În Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. se păstrează proiectele de hotărîri ale Consiliului Comisarilor Poporului, scrise de V. I. Lenin în legătură cu discutarea proiectului de tratat în şedinţele Consiliului Comisarilor Poporului din 25 şi 27 februarie 1918, precum şi proiectul de tratat cu îndreptările lui V. I. Lenin (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XXI, p. 241—243, 244—245; „Decretele Puterii sovietice", vol. 1, Moscova, 1957, p. 503—510).

DECRETE, HOTĂRÎRI, PROIECTE DE DECRETE ŞI DE HOTĂRÎRI ALE CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI

DECRET CU PRIVIRE LA INTRODUCEREA MONOPOLULUI DE STAT ASUPRA ANUNŢURILOR. *Nu mai tîrziu de 7 (20) noiembrie 1917.*

DECRET CU PRIVIRE LA AGENŢIA TELEGRAFICĂ DIN PETROGRAD. *18 noiembrie (1 decembrie) 1917.*

PROIECT DE DECRET CU PRIVIRE LA DESFIINŢAREA DREPTULUI DE PROPRIETATE PRIVATĂ ASUPRA BUNURILOR IMOBILIARE DE LA ORAŞE. *23 noiembrie (6 decembrie) 1917.*

DECRET CU PRIVIRE LA INTERZICEREA VÎNZĂRII, GAJĂRII ŞI ÎNCHIRIERII VASELOR COMERCIALE RUSE CĂTRE PERSOANE SAU INSTITUŢII STRĂINE. *24 noiembrie (8 decembrie) 1917.*

DECRET CU PRIVIRE LA ACORDAREA UNUI ÎMPRUMUT DE 20 000 000 DE RUBLE CONSILIULUI DUMELOR RAIONALE DIN ORAŞUL MOSCOVA. *24 noiembrie (7 decembrie) 1917.*

www.dacoromanica.ro

DECRET CU PRIVIRE LA DREPTUL EXCLUSIV AL STATULUI DE A ÎSPUNE DE MAŞINILE ŞI UNELTELE AGRICOLE. *25 noiembrie (8 decembrie) 1917.*

DECRET CU PRIVIRE LA DESFIINŢAREA BĂNCII AGRICOLE NOBILIARE Ş A CELEI FUNCIARE ŢĂRĂNEŞTI. *25 noiembrie (8 decembrie) 1917.*

PROIECT DE HOTĂRÎRE CU PRIVIRE LA RECHIZIŢIONAREA UNELTELOR ŞI MAŞINILOR AGRICOLE. *4 (17) decembrie 1917.*

DECRET CU PRIVIRE LA CONFISCAREA AVERII SOCIETĂŢII PE ACŢIUNI DIN DISTRICTUL MINIER BOGOSLOVSKI. *7 (20) decembrie 1917.*

DECRET CU PRIVIRE LA CONFISCAREA AVERII LUI PUTILOV, DECLARAT DUŞMAN AL POPORULUI. *13 (26) decembrie 1917.*

DECRET CU PRIVIRE LA ÎNFIINŢAREA COMISARIATULUI PENTRU PROBLEMELE ADMINISTRAŢIEI LOCALE. *18 (31) decembrie 1917.*

DECRET CU PRIVIRE LA ALOCAREA UNUI CREDIT DE 200 000 000 DE RUBLE COMISIEI INTERDEPARTAMENTALE PENTRU ACORDAREA DE ÎMPRUMUTURI ORAŞELOR ŞI ZEMSTVELOR. *18 (31) decembrie 1917.*

HOTĂRÎRE CU PRIVIRE LA COMPETENŢA COMISARIATULUI POPORULUI PENTRU JUSTIŢIE ŞI LA COMISIILE CARE AU DREPTUL DE A EMITE MANDATE DE ARESTARE. *19 decembrie 1917 (1 ianuarie 1918).*

HOTĂRÎRE CU PRIVIRE LA RAPORTURILE DINTRE COMISARIATUL PENTRU JUSTIŢIE ŞI COMISIILE DE ANCHETĂ. *21 decembrie 1917 (3 ianuarie 1918).*

DECRET CU PRIVIRE LA FIXAREA OREI OFICIALE. *22 decembrie 1917 (4 ianuarie 1918).*

DECRET CU PRIVIRE LA OBLIGATIVITATEA GENERALĂ DE A MUNCI LA CURĂŢIREA ZĂPEZII ÎN PETROGRAD ŞI LA NODUL DE CALE FERATĂ DIN PETROGRAD. *22 decembrie 1917 (4 ianuarie 1918).*

HOTĂRÎRE CU PRIVIRE LA VERIFICAREA TUTUROR DEŢINUŢILOR POLITICI DIN ÎNCHISORI ŞI LA ELIBERAREA IMEDIATĂ A ACELORA ÎMPOTRIVA CĂRORA NU SE POATE ADUCE NICI O ACUZAŢIE REALĂ. *7 (20) ianuarie 1918.*

DECRET CU PRIVIRE LA ORGANIZAREA ARMATEI ROŞII MUNCITOREŞTI-ŢĂRĂNEŞTI. *15 (28) ianuarie 1918.*

DECRET CU PRIVIRE LA ALOCAREA UNEI SUME DE 20 000 000 DE RUBLE PENTRU ORGANIZAREA ARMATEI ROŞII MUNCITOREŞTI-ŢĂRĂNEŞTI. *16 (29) ianuarie 1918.*

HOTĂRÎRE CU PRIVIRE LA TRANSFERAREA UNOR FONDURI BĂNEŞTI CĂTRE COMITETUL DE ÎNTREPRINDERE AL UZINEI DE AUTOMOBILE DIN PETROGRAD A SOCIETĂŢII PE ACŢIUNI „RENAULT DIN RUSIA" PENTRU A ACHITA SALARIILE MUNCITORILOR ŞI FUNCŢIONARILOR. *19 ianuarie (1 februarie) 1918.*

CIRCULARĂ CU PRIVIRE LA RAPORTURILE DINTRE COMISARIATELE POPORULUI ŞI CONSILIUL ECONOMIC SUPERIOR. *19 ianuarie (1 februarie) 1918.*

DECRET CU PRIVIRE LA LIBERTATEA CONŞTIINŢEI, A ASOCIAŢIILOR BISERICEŞTI ŞI RELIGIOASE. *20 ianuarie (2 februarie) 1918.*

PROIECT CU PRIVIRE LA IMPOZITUL EXCEPŢIONAL PE AVERE. *20 ianuarie (2 februarie) 1918.*

DECRET CU PRIVIRE LA LICHIDAREA INSTITUŢIILOR GUVERNAMENTALE DISTRICTUALE, GUBERNIALE ŞI JUDEŢENE EVACUATE. *23 ianuarie (5 februarie) 1918.*

www.dacoromanica.ro

DECRET CU PRIVIRE LA TRECEREA TUTUROR ORGANIZAȚIILOR CE SE OCUPĂ CU PROBLEMA PRIZONIERILOR DE RĂZBOI LA SECȚIA PENTRU DEMOBILIZAREA ARMATEI. *29 ianuarie (11 februarie) 1918.*

HOTĂRÎRE CU PRIVIRE LA OBLIGATIVITATEA ÎNDEPLINIRII ÎNSĂRCINĂRILOR TRASATE DE SOVIETE ÎN APLICAREA MĂSURILOR FISCALE. *29 ianuarie (11 februarie) 1918.*

DECRET CU PRIVIRE LA ÎNFIINȚAREA COMISIEI INTERDEPARTAMENTALE EXTRAORDINARE DIN RUSIA PENTRU PAZA DRUMURILOR. *30 ianuarie (12 februarie) 1918.*

REGULAMENT CU PRIVIRE LA COMITETUL PENTRU ÎMPRUMUT ȘI SCONT CENTRAL. *30 ianuarie (12 februarie) 1918.*

HOTĂRÎRE CU PRIVIRE LA DELIMITAREA CU PRECIZIE A FUNCȚIILOR ACTUALELOR INSTITUȚII ȘI ORGANE DE URMĂRIRE, REPRIMARE, ANCHETĂ ȘI JUDECATĂ. *31 ianuarie (13 februarie) 1918.*

CU PRIVIRE LA ORGANIZAREA JUDECĂTOREASCĂ (DECRETUL NR. 2). *15 februarie 1918.*

DECRET CU PRIVIRE LA NAȚIONALIZAREA TUTUROR DEPOZITELOR DE CEREALE. *15 februarie 1918.*

DECRET CU PRIVIRE LA DESFIINȚAREA CONSILIULUI CENTRAL AL PERSONALULUI MEDICO-SANITAR. *16 februarie 1918.*

DECRET CU PRIVIRE LA SOLDA SOLDAȚILOR DEMOBILIZAȚI CARE RĂMÎN UN TIMP ÎN UNITĂȚILE LOR. *18 februarie 1918.*

HOTĂRÎRE CU PRIVIRE LA FORMAREA COMITETULUI EXECUTIV PROVIZORIU AL CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI. *20 februarie 1918*

HOTĂRÎRE CU PRIVIRE LA ÎNFIINȚAREA UNUI COLEGIU SPECIAL PENTRU EVACUAREA MONETĂRIEI STATULUI. *27 februarie 1918.*

În Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. se păstrează proiectele și originalele hotărîrilor și decretelor enumerate mai sus ale Consiliului Comisarilor Poporului cu îndreptările lui V. I. Lenin (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XXI, p. 102—104, 112—113, 113—114, 116, 120—121, 143 ; „Decretele Puterii sovietice", vol. 1, Moscova, 1957 p. 54—56, 109—110, 133—137, 140—141, 145—146, 148, 148—151, 186—188, 251—252, 256—257, 279—280, 281—282, 308, 352—357, 365—366, 371—374, 384—386, 399—401, 444—445, 447—448, 450—452, 453—454, 463—474, 475—476, 479—480, 556, 558—559, 561—562).

www.dacoromanica.ro

ADNOTĂRI

1 „*Către cetăţenii Rusiei!*“ — apelul a fost scris de V. I. Lenin în numele Comitetului militar-revoluţionar de pe lîngă Sovietul de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd. La 25 octombrie (7 noiembrie) 1917 apelul a fost publicat în ziarul „Rabocii i Soldat“, iar apoi în ziarele „Derevenskaia Bednota“, „Izvestiia C.E.C.“ şi în alte ziare.

„*Rabocii i Soldat*“ — cotidian de seară, organ al Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd ; a apărut de la 17 (30) octombrie 1917 pînă în februarie 1918. — *1.*

2 *Comitetul militar-revoluţionar de pe lîngă Sovietul din Petrograd* a fost creat la 12 (25) octombrie 1917, la indicaţia C.C. al partidului bolşevic. Din C.M.R. făceau parte reprezentanţi ai Comitetului Central al partidului, ai Comitetului din Petersburg, ai Sovietului din Petrograd, ai comitetelor de întreprindere, ai sindicatelor şi ai organizaţiilor din armată. Desfăşurîndu-şi activitatea sub conducerea nemijlocită a Comitetului Central al partidului şi păstrînd o legătură strînsă cu organizaţia bolşevică din armată, C.M.R. a condus acţiunea de formare a detaşamentelor Gărzii roşii şi de înarmare a muncitorilor. Sarcina principală a C.M.R. era pregătirea insurecţiei armate conform directivelor C.C. al partidului bolşevic. C.M.R. a desfăşurat o activitate multilaterală în vederea organizării forţelor de luptă pentru victoria Revoluţiei Socialiste din Octombrie. Nucleul conducător al C.M.R. îl constituia Centrul militar-revoluţionar, care a fost creat la şedinţa din 16 (29) octombrie 1917 a Comitetului Central ; din el făceau parte : A. S. Bubnov, F. E. Dzerjinski, I. V. Stalin, I. M. Sverdlov şi M. S. Uriţki. Acest centru îşi desfăşura activitatea sub îndrumarea permanentă a lui V. I. Lenin. După victoria Revoluţiei Socialiste din Octombrie şi formarea guvernului sovietic, la al doilea Congres al Sovietelor, sarcina centrală a Comitetului militar-revoluţionar a devenit lupta împotriva contrarevoluţiei şi pentru asigurarea ordinii revoluţionare. Pe măsură ce se crea şi se întărea aparatul sovietic,

www.dacoromanica.ro

C.M.R. își transmitea funcțiile comisariatelor poporului în curs de organizare ; la 5 (18) decembrie 1917 C.M.R. a fost desființat. — *1.*

3 *Ședința (extraordinară) a Sovietului de deputați ai muncitorilor și soldaților din Petrograd* s-a deschis la 25 octombrie (7 noiembrie), ora 2 și 35 de minute după-amiază. Ședința a ascultat comunicarea Comitetului militar-revoluționar cu privire la răsturnarea guvernului provizoriu și victoria revoluției. Raportul cu privire la sarcinile Puterii sovietice a fost prezentat de V. I. Lenin. Cu o uriașă majoritate de voturi a fost adoptată rezoluția scrisă de Lenin (vezi volumul de față, p. 4—5). — *2.*

4 Este vorba de documentele diplomației secrete — tratatele secrete încheiate de guvernul țarist, iar apoi și de guvernul provizoriu burghez al Rusiei, cu guvernele Angliei, Franței, Germaniei, Japoniei și ale altor state imperialiste. Începînd de la 10 (23) noiembrie 1917, documentele diplomației secrete au fost publicate în ziarele „Pravda" și „Izvestiia C.E.C.", apoi în decembrie ele au început să apară în ediții separate sub titlul : „Culegere de documente secrete din arhiva fostului minister al afacerilor externe". Din decembrie 1917 pînă în februarie 1918 au apărut șapte culegeri. Publicarea tratatelor secrete a avut o uriașă însemnătate revoluționar-propagandistică în lupta dusă de guvernul sovietic pentru încheierea unei păci democratice generale fără anexiuni și contribuții, precum și în demascarea caracterului imperialist al primului război mondial. — *2.*

5 *Al doilea Congres general al Sovietelor de deputați ai muncitorilor și soldaților din Rusia* a avut loc la Petrograd în zilele de 25 și 26 octombrie (7 și 8 noiembrie) 1917. La congres au participat și delegați din partea unei serii de Soviete guberniale și județene de deputați ai țăranilor. Potrivit datelor comisiei de verificare a mandatelor, în momentul deschiderii congresului erau prezenți 649 de delegați, dintre care 390 — bolșevici, 160 — socialiști-revoluționari, 72 — menșevici și 14 — menșevici-internaționaliști. Delegații au continuat să sosească și după deschiderea congresului.

Congresul s-a deschis la 25 octombrie, ora 10 și 40 de minute seara, la Smolnîi. În acest timp, detașamentele Gărzii roșii, marinarii și partea revoluționară a garnizoanei din Petrograd dezlănțuiau asaltul împotriva Palatului de iarnă, unde, sub paza iuncherilor și a batalioanelor „de șoc", se afla guvernul provizoriu. Fiind ocupat cu conducerea insurecției, V. I. Lenin nu a luat parte la prima ședință a congresului. În prezidiul congresului au fost aleși 14 bolșevici — V. I. Lenin, V. A. Antonov-Ovseenko, N. V. Krîlenko, A. V. Lunacearski și alții, 7 socialiști-revoluționari de stînga, printre care : B. D. Kamkov, V. A. Karelin, M. A. Spiridonova, și 1 reprezentant al Partidului socialist ucrainean. Menșevicii și socialiștii-revolu-

www.dacoromanica.ro

ţionari de dreapta au refuzat să facă parte din prezidiu. Liderii aripii de dreapta a menşevicilor şi a socialiştilor-revoluţionari cereau să se înceapă tratative cu guvernul provizoriu în vederea formării unui guvern de coaliţie, calificînd revoluţia socialistă în curs de desfăşurare drept un complot. Convingîndu-se că majoritatea congresului îi sprijină pe bolşevici, menşevicii, socialiştii-revoluţionari şi bundiştii au părăsit congresul. La 26 octombrie (8 noiembrie), ora 4 dimineaţa, congresul a ascultat comunicarea cu privire la ocuparea Palatului de iarnă şi la arestarea guvernului provizoriu şi a adoptat apelul „Către muncitori, soldaţi şi ţărani!", scris de Lenin, în care se proclama trecerea puterii în mîna Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor. Şedinţa s-a terminat la ora şase dimineaţa.

Şedinţa a doua a congresului s-a deschis la 26 octombrie (8 noiembrie), ora 9 seara. Lenin a prezentat rapoartele asupra păcii şi asupra pămîntului. La congres au fost adoptate istoricele decrete asupra păcii şi asupra pămîntului, scrise de Lenin. Congresul a format guvernul muncitoresc-ţărănesc — Consiliul Comisarilor Poporului, în frunte cu V. I. Lenin. Socialiştii-revoluţionari de stînga au refuzat să facă parte din guvernul sovietic, în care au intrat numai bolşevici. Din Comitetul Executiv Central din Rusia ales de congres făceau parte 101 persoane, dintre care: 62 bolşevici, 29 socialişti-revoluţionari de stînga, 6 social-democraţi internaţionalişti, 3 — din partea Partidului socialist ucrainean şi 1 — din partea eserilor-maximalişti. Congresul a hotărît de asemenea că C.E.C. din Rusia poate fi completat cu reprezentanţi ai Sovietelor săteşti şi ai organizaţiilor din armată, precum şi cu reprezentanţi ai grupurilor care au părăsit congresul. Congresul şi-a încheiat lucrările la ora 6 dimineaţa. — *7.*

6 Este vorba de Comitetul Executiv Central ales la primul Congres general al Sovietelor din Rusia, care a avut loc la Petrograd între 3 şi 24 iunie (16 iunie şi 7 iulie) 1917. În Comitetul Executiv Central al primei legislaturi, majoritatea o aveau socialiştii-revoluţionari de dreapta şi menşevicii, care se situau pe poziţia sprijinirii guvernului provizoriu burghez. — *11.*

7 Este vorba de ţările participante la războiul imperialist mondial (1914—1918): pe de o parte, blocul ţărilor Antantei (Franţa, Marea Britanie, Rusia, Italia şi S.U.A., care li s-a alăturat), precum şi Belgia, Serbia, România, Japonia şi China, iar pe de altă parte — aşa-zisa Cvadrupla alianţă — Germania, Austro-Ungaria, Turcia şi Bulgaria. — *13.*

8 *Mişcarea cartistă din Anglia, cartism* (de la cuvîntul englez charter — cartă) — mişcare revoluţionară de masă a muncitorilor englezi din deceniile al 4-lea şi al 5-lea ale secolului

www.dacoromanica.ro

al XIX-lea. Centrul organizatoric al acestei mişcări era „Asociaţia muncitorilor din Londra". În 1838, conducerea asociaţiei a întocmit o petiţie (Cartă a poporului) adresată parlamentului, care conţinea următoarele revendicări: vot universal pentru bărbaţii care au împlinit vîrsta de 21 de ani, vot secret, desfiinţarea censului de avere pentru cei ce candidează la alegerile de deputaţi în parlament, noi alegeri anuale în parlament etc. În 1840 a luat fiinţă „Asociaţia naţională cartistă", primul partid muncitoresc de masă din istoria mişcării muncitoreşti. La 2 mai 1842 a fost depusă în parlament o a doua petiţie a cartiştilor, prin care se revendica reducerea zilei de muncă, mărirea salariilor etc. Petiţia a fost respinsă de parlament. Drept răspuns, cartiştii au organizat o grevă generală. În 1848, cartiştii se pregăteau să organizeze un cortegiu de masă spre parlament pentru a prezenta o a treia petiţie, dar guvernul a concentrat trupe şi a împiedicat formarea cortegiului. Cîteva luni mai tîrziu, petiţia a fost examinată şi respinsă. După 1848, mişcarea cartistă a început să decadă. Principala cauză a insuccesele mişcării cartiste a fost lipsa unui program şi a unei tactici precise, precum şi lipsa unei conduceri proletare consecvent revoluţionare. Totuşi, cartiştii au exercitat o mare influenţă atît asupra istoriei politice a Angliei, cît şi asupra evoluţiei mişcării muncitoreşti internaţionale. V. I. Lenin a caracterizat cartismul ca fiind „cea dintîi mişcare revoluţionară proletară, mişcare largă, cu adevărat de masă, închegată din punct de vedere politic" (Opere, vol. 29, Bucureşti, Editura politică, 1959, p. 293). — *16.*

9 *Legea excepţională împotriva socialiştilor* a fost introdusă în Germania în 1878 de guvernul Bismarck, în vederea luptei împotriva muncitorilor şi a mişcării socialiste. Prin această lege erau interzise toate organizaţiile partidului social-democrat, organizaţiile muncitoreşti de masă, presa muncitorească şi erau confiscate publicaţiile socialiste; social-democraţii erau prigoniţi, expulzaţi. Dar represiunile nu au reuşit să zdrobească partidul social-democrat, a cărui activitate a fost reorganizată şi adaptată la condiţiile ilegalităţii: a fost organizată apariţia în străinătate a ziarului „Der Sozial-Demokrat", organul central al partidului; tot acolo s-au ţinut regulat congresele partidului (în 1880, 1883 şi 1887); în Germania au fost repede refăcute, în condiţiile ilegalităţii, organizaţiile şi grupurile social-democrate, în fruntea cărora se afla Comitetul Central ilegal. Totodată, partidul a folosit pe scară largă posibilităţile legale pentru a-şi întări legăturile cu masele, iar influenţa lui a crescut neîncetat: numărul voturilor întrunite de social-democraţi în alegerile pentru Reichstag a crescut, din 1878 pînă în 1890, de peste trei ori. Un mare ajutor au primit social-democraţii germani din partea lui K. Marx şi F. Engels. În 1890, sub pre-

www.dacoromanica.ro

siunea mişcării muncitoreşti de masă, care devenea din ce în ce mai puternică, legea excepţională împotriva socialiştilor a fost abrogată. — *16.*

10 Lenin se referă la apelul Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd „Către popoarele din lumea întreagă", publicat în nr. 15 al ziarului „Izvestiia Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd" din 15 martie 1917. — *17.*

11 Lenin se referă la acţiunile revoluţionare ale marinarilor din flota germană care au avut loc în august 1917. Acţiunile au fost conduse de organizaţia revoluţionară a marinarilor, care la sfîrşitul lunii iulie număra 4 000 de membri. În fruntea organizaţiei se aflau marinarii Max Reichpitsch şi Albin Kebis de pe nava „Friedrich cel Mare". Organizaţia a hotărît să lupte pentru o pace democratică şi să pregătească insurecţia. La începutul lunii august, în flotă au început acţiuni făţişe. Marinarii de pe vasul de linie „Prinţul-regent Luitpold", care se afla la Wilhelmshafen, au debarcat cu de la sine putere ca să lupte pentru eliberarea tovarăşilor lor arestaţi anterior pentru că au participat la o grevă ; la 16 august fochiştii de pe vasul „Westfalia" au refuzat să iasă la lucru. În acelaşi timp s-a răsculat echipajul de pe crucişătorul „Nürnberg", care se afla în larg. Mişcarea din rîndurile marinarilor s-a extins asupra navelor din cîteva escadre din Wilhelmshafen. Acţiunile revoluţionare din flota germană au fost înăbuşite cu cruzime. Conducătorii mişcării, Reichpitsch şi Kebis, au fost împuşcaţi, iar ceilalţi marinari care au participat activ la mişcare au fost condamnaţi la ani grei de muncă silnică. — *18.*

12 *Socialiştii-revoluţionari* (eserii) — partid mic-burghez din Rusia ; a luat fiinţă pe la sfîrşitul anului 1901 — începutul anului 1902, prin contopirea diferitelor cercuri şi grupuri narodnice („Uniunea socialiştilor-revoluţionari", Partidul socialiştilor-revoluţionari etc.). Concepţiile lor reprezentau un amestec eclectic de idei narodniciste şi revizioniste. Eserii, după cum spunea Lenin, încercau să cîrpească „găurile narodnicismului" cu „peticele «criticii» oportuniste — astăzi la modă — a marxismului" (Opere complete, vol. 11, Bucureşti, Editura politică, 1962, ed. a doua, p. 283). În anii primului război mondial, majoritatea eserilor s-au situat pe poziţiile social-şovinismului.

După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917, eserii împreună cu menşevicii au constituit principalul sprijin al guvernului provizoriu burghezo-moşieresc contrarevoluţionar, iar liderii partidului lor (Avksentiev, Kerenski, Cernov) au făcut parte din acest guvern. Partidul eserilor a refuzat să sprijine revendicarea ţărănimii de a se trece la lichidarea proprietăţii funciare moşiereşti şi s-a pronunţat pentru menţinerea proprietăţii moşiereşti asupra pămîntului ; miniştrii eseri din guvernul pro-

www.dacoromanica.ro

vizoriu trimiteau detaşamente de represiune împotriva ţăranilor care ocupau pămînturile moşiereşti.

La sfîrşitul lunii noiembrie 1917, aripa stîngă a eserilor a format partidul de sine stătător al eserilor de stînga.

În anii intervenţiei militare străine şi ai războiului civil, eserii au desfăşurat o activitate subversivă contrarevoluţionară, au dat un sprijin activ intervenţioniştilor şi albgardiştilor, au participat la comploturi contrarevoluţionare şi au pus la cale acte teroriste împotriva activiştilor Statului sovietic şi ai partidului comunist. După terminarea războiului civil, eserii şi-au continuat activitatea lor duşmănoasă atît în interiorul ţării, cît şi în tabăra emigranţilor albgardişti. — *23.*

13 *„Izvestiia Sovietului de deputaţi ai ţăranilor din Rusia"* — cotidian, organ oficial al Sovietului de deputaţi ai ţăranilor din Rusia. A apărut la Petrograd de la 9 (22) mai pînă în decembrie 1917; ziarul exprima punctul de vedere al aripii de dreapta a partidului socialiştilor-revoluţionari. Faţă de Revoluţia Socialistă din Octombrie a avut o atitudine ostilă; a fost interzis din pricina orientării lui contrarevoluţionare. — *24.*

14 Legea cu privire la controlul muncitoresc asupra producţiei a început să fie elaborată imediat după victoria Revoluţiei Socialiste din Octombrie. „Proiectul de lege cu privire la controlul muncitoresc", scris de V. I. Lenin la 26 sau 27 octombrie (8 sau 9 noiembrie) 1917, a fost discutat în cadrul unei consfătuiri a Consiliului central al comitetelor de întreprindere din Petrograd, la care a participat şi V. I. Lenin şi, în linii generale, a fost adoptat de consfătuire. Apoi, la 27 octombrie proiectul a fost înaintat spre examinare Consiliului Comisarilor Poporului, care i-a însărcinat pe V. P. Miliutin şi pe I. Larin să întocmească în decurs de două zile un proiect amănunţit de lege cu privire la controlul muncitoresc. Dar proiectul elaborat de ei era în contradicţie cu sarcinile controlului muncitoresc revoluţionar formulate de Lenin. Din el lipsea, de pildă, un punct de mare importanţă, şi anume specificarea că hotărîrile adoptate de organele controlului muncitoresc sînt obligatorii pentru proprietarii de întreprinderi. La baza elaborării mai departe a proiectului de lege cu privire la controlul muncitoresc a stat proiectul lui Lenin, care la 1 (14) noiembrie a fost publicat cu unele completări în „Gazeta Vremennogo Rabocego i Krestianskogo Pravitelstva" nr. 3 sub titlul: „Proiect de lege cu privire la controlul muncitoresc (înaintat spre examinare comisiei pentru problemele muncii)". Cu prilejul discutării în continuare a proiectului s-a propus ca organele locale ale controlului muncitoresc să fie înlocuite cu organe de stat şi controlul muncitoresc să nu fie introdus în toate întreprinderile, ci numai în fabricile şi uzinele mari, la căile ferate etc. Lenin a insistat asupra necesităţii de a se stimula iniţiativa muncitorilor în introducerea controlului muncitoresc pretutindeni. Elaborarea

www.dacoromanica.ro

definitivă a proiectului a fost încredinţată unei comisii create la şedinţa din 8 (21) noiembrie a C.E.C. din Rusia. La 14 (27) noiembrie C.E.C. din Rusia a examinat proiectul prezentat de comisie şi a adoptat decretul intitulat: „Legea cu privire la controlul muncitoresc". În decret şi-au găsit reflectarea principalele teze din proiectul lui Lenin. Decretul a fost publicat la 16 (29) noiembrie în „Izvestiia C.E.C." nr. 227.

Adoptarea „Legii cu privire la controlul muncitoresc" a contribuit la dezvoltarea pe scară largă a iniţiativei muncitorilor în introducerea controlului asupra producţiei şi repartiţiei produselor. Pe baza „Legii cu privire la controlul muncitoresc", o serie de Soviete locale, birouri şi conferinţe ale comitetelor de întreprindere au elaborat instrucţiuni concrete în legătură cu aplicarea controlului muncitoresc. O foarte mare însemnătate pentru realizarea practică a controlului muncitoresc au avut-o instrucţiunile elaborate de Consiliul comitetelor de întreprindere din Petrograd. Secretariatul C.C. al partidului a considerat că aceste instrucţiuni trebuie trimise muncitorilor din întreprinderi atunci cînd cer lămuriri în legătură cu aplicarea controlului muncitoresc. Introducerea controlului muncitoresc asupra producţiei a avut un rol important în pregătirea naţionalizării industriei. Făcînd bilanţul primului an de construcţie socialistă, în cuvîntarea rostită la 6 noiembrie 1918 la cel de-al VI-lea Congres extraordinar al Sovietelor din Rusia, V. I. Lenin a spus: „Noi n-am decretat dintr-o dată socialismul în întreaga noastră industrie, pentru că socialismul poate să se organizeze şi să se consolideze numai atunci cînd clasa muncitoare a învăţat să conducă, cînd autoritatea maselor muncitoare s-a consolidat. Fără aceasta socialismul rămîne un simplu deziderat. De aceea am introdus controlul muncitoresc, ştiind că aceasta era o măsură contradictorie, o măsură incompletă, dar că era necesar ca muncitorii să păşească ei înşişi la realizarea măreţei opere a construirii industriei unei ţări imense — fără exploatatori, împotriva exploatatorilor..." (Opere, vol. 28, Bucureşti, Editura politică, 1959, p. 127). — *31.*

15 *Consfătuirea reprezentanţilor regimentelor din garnizoana Petrograd din 29 octombrie (11 noiembrie) 1917*, convocată de Comitetul militar-revoluţionar, a fost consacrată problemei apărării Petrogradului împotriva forţelor contrarevoluţiei. La consfătuire au participat 40 de reprezentanţi ai unităţilor militare. Pe ordinea de zi erau următoarele probleme: 1. Informări. 2. Formarea statului-major. 3. Înarmarea unităţilor. 4. Instaurarea ordinii în oraş. După raportul special asupra situaţiei de pe front, consfătuirea a ascultat raportul lui V. I. Lenin, preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului, cu privire la momentul actual. Lenin a luat cuvîntul şi în legătură cu celelalte probleme de pe ordinea de zi. O serie de participanţi la consfătuire au prezentat informări asupra situaţiei din diferite unităţi.

www.dacoromanica.ro

Consfătuirea a adoptat în unanimitate un apel către soldaţii din Petrograd, chemîndu-i la luptă pentru cucerirea revoluţiei. — 37.

16 *Socialiştii-revoluţionari de stînga* — partidul socialiştilor-revoluţionari (internaţionalişti) de stînga; s-a constituit din punct de vedere organizatoric la primul său congres general care a avut loc între 19 şi 28 noiembrie (2 şi 11 decembrie) 1917. Pînă la acest congres, socialiştii-revoluţionari de stînga reprezentau aripa de stînga a partidului socialiştilor-revoluţionari, aripă care a început să se formeze în anii războiului imperialist mondial. În fruntea socialiştilor-revoluţionari de stînga se aflau M. A. Spiridonova, B. D. Kamkov şi M. A. Natanson (Bobrov). Rîndurile socialiştilor-revoluţionari de stînga au început să crească rapid după evenimentele din iulie 1917. Acest proces reflecta creşterea unei stări de spirit radicale în rîndurile ţărănimii. În august, în mîna socialiştilor-revoluţionari de stînga se afla Comitetul din Petersburg al partidului socialiştilor-revoluţionari cu ziarul „Znamea Truda", care ulterior a devenit organul central al partidului socialiştilor-revoluţionari de stînga.

La cel de-al doilea Congres general al Sovietelor din Rusia, socialiştii-revoluţionari de stînga reprezentau majoritatea în fracţiunea socialiştilor-revoluţionari, care s-a scindat în problema participării la congres; socialiştii-revoluţionari de dreapta, supunîndu-se directivei date de C.C. al partidului socialiştilor-revoluţionari, au părăsit congresul; socialiştii-revoluţionari de stînga au rămas însă la congres şi în principalele probleme ale ordinii de zi au votat alături de bolşevici. Considerînd că este necesar să încheie un bloc cu partidul socialiştilor-revoluţionari de stînga, care în acea perioadă avea un număr considerabil de adepţi în rîndurile ţărănimii, bolşevicii au propus socialiştilor-revoluţionari de stînga să intre în guvernul sovietic. Socialiştii-revoluţionari de stînga însă au refuzat. Ei cereau să se creeze un aşa-zis „guvern socialist omogen" la care să participe menşevicii, socialiştii-revoluţionari de dreapta şi alte partide şi grupări. După multe şovăieli, căutînd să-şi menţină influenţa în rîndurile ţărănimii, socialiştii-revoluţionari de stînga au acceptat să colaboreze cu bolşevicii. În urma tratativelor care au avut loc în noiembrie şi la începutul lunii decembrie 1917, bolşevicii şi socialiştii-revoluţionari de stînga au ajuns la un acord cu privire la participarea acestora din urmă la guvern. Socialiştii-revoluţionari de stînga s-au angajat ca în activitatea lor să urmeze politica generală a Consiliului Comisarilor Poporului şi au intrat într-o serie de colegii ale comisariatelor poporului.

Deşi au acceptat să colaboreze cu bolşevicii, socialiştii-revoluţionari de stînga erau în divergenţă cu ei în problemele fundamentale ale construcţiei socialiste, se pronunţau împotriva dictaturii proletariatului. În ianuarie-februarie 1918, C.C. al partidului socialiştilor-revoluţionari de stînga a început lupta împotriva încheierii tratatului de pace de la Brest-Litovsk, iar după semnarea şi ratificarea lui la cel de-al IV-lea Congres

www.dacoromanica.ro

al Sovietelor, în martie, socialiştii-revoluţionari de stînga au ieşit din Consiliul Comisarilor Poporului, continuînd însă să rămînă în colegiile comisariatelor poporului şi în organele locale ale puterii. Socialiştii-revoluţionari de stînga se pronunţau împotriva măsurilor luate de Puterea sovietică pentru introducerea principiului conducerii unice în întreprinderi şi la căile ferate şi pentru întărirea disciplinei în muncă. În vara anului 1918, cînd la sate se desfăşura revoluţia socialistă şi se organizau comitetele sărăcimii, a început să se accentueze în rîndurile socialiştilor-revoluţionari de stînga starea de spirit antisovietică. În iulie, la Moscova, C.C. al socialiştilor-revoluţionari de stînga a pus la cale asasinarea ambasadorului german Mirbach şi o rebeliune armată împotriva Puterii sovietice, socotind că în felul acesta va zădărnici pacea de la Brest-Litovsk şi va provoca un război între Rusia Sovietică şi Germania. Ca urmare, după înăbuşirea rebeliunii din iulie, cel de-al V-lea Congres general al Sovietelor din Rusia a hotărît să excludă din Soviete pe socialiştii-revoluţionari de stînga care împărtăşeau concepţiile vîrfurilor lor conducătoare. Pierzîndu-şi orice sprijin în mase, partidul socialiştilor-revoluţionari de stînga a pornit pe calea luptei armate împotriva Puterii sovietice. O parte dintre socialiştii-revoluţionari de stînga — cei care se situau pe poziţia colaborării cu bolşevicii, au creat partidul „comuniştilor-narodnici" şi partidul „comuniştilor revoluţionari". Un număr important de membri ai acestor partide au fost primiţi ulterior în rîndurile partidului comunist.

V. I. Lenin i-a caracterizat pe socialiştii-revoluţionari de stînga ca revoluţionari mic-burghezi, care şovăie la fiecare cotitură a evenimentelor, şi a arătat că acest partid „este şi în rîndurile ţărănimii un balon de săpun, la fel cum s-a dovedit a fi şi în rîndurile clasei muncitoare" (Opere, vol. 27, Bucureşti, Editura politică, 1959, p. 176). — *37*.

17 „*Delo Naroda*" — cotidian, organ de presă al partidului socialiştilor-revoluţionari; a apărut la Petrograd din martie 1917 pînă în iulie 1918, schimbîndu-şi în repetate rînduri denumirea. S-a situat pe poziţiile defensismului şi conciliatorismului şi a sprijinit guvernul provizoriu burghez. A apărut din nou în octombrie 1918 la Samara (în total patru numere) şi în martie 1919 la Moscova (zece numere). Din pricina activităţii sale contrarevoluţionare, a fost interzis. — *38*.

18 În jurnalele radiotelegrafice ale staţiilor de radio de pe vasul de linie „Respublika" şi de pe crucişătorul „Admiral Makarov" care au recepţionat radiograma, această frază a fost consemnată astfel: „Credincioasă cauzei revoluţiei, flota din Marea Baltică a venit în sprijinul poporului răsculat". Rectificarea din textul radiogramei a fost determinată de faptul că, în locul vasului de linie „Respublika", la Petrograd au sosit crucişătorul „Oleg" şi contratorpilorul „Pobeditel". — *42*.

www.dacoromanica.ro

19 Procesele-verbale ale şedinţelor C.C. al P.M.S.D. (b) din Rusia s-au păstrat în Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. sub formă de note luate de secretari pe foi separate în perioada 10 (23) octombrie 1917 — 24 februarie 1918 şi sub formă de caiet al Secretariatului C.C. care conţine procese-verbale ale şedinţelor C.C. din perioada 4 (17) august 1917 — 24 februarie 1918.

În volumul de faţă, cuvîntările lui V. I. Lenin la şedinţele C.C. al P.M.S.D. (b) din Rusia se tipăresc după textul notelor luate de secretari, care au fost confruntate cu textul proceselor-verbale din caietul Secretariatului C.C., în afară de cuvîntările rostite la 29 noiembrie (12 decembrie) şi 11 (24) decembrie 1917, care se tipăresc după textul proceselor-verbale din caietul Secretariatului C.C. — *45*.

20 Este vorba despre participarea bolşevicilor la consfătuirea convocată în cadrul Vikjelului (Comitetului executiv al sindicatului feroviarilor din Rusia) pentru a se duce tratative în legătură cu componenţa guvernului.

Vikjelul, în care rolul conducător îl aveau menşevicii şi socialiştii-revoluţionari, după victoria insurecţiei armate din Octombrie la Petrograd a devenit unul dintre bastioanele contrarevoluţiei. Camuflîndu-se în dosul unor declaraţii de neutralitate şi al unor îndemnuri la încetarea războiului civil, Vikjelul împiedica trimiterea unor detaşamente revoluţionare din Petrograd la Moscova, unde continua lupta armată pentru instaurarea Puterii sovietice, şi ameninţa cu întreruperea transportului pe calea ferată. La 29 octombrie (11 noiembrie) 1917, Vikjelul a adoptat o rezoluţie în care cerea să se creeze un nou guvern, un aşa-zis „guvern socialist omogen", din care să facă parte reprezentanţi ai tuturor partidelor — „de la bolşevici pînă la socialiştii-populişti". În aceeaşi zi s-a deschis consfătuirea convocată în cadrul Vikjelului la care urma să se discute problema componenţei guvernului. La consfătuire au participat reprezentanţi ai menşevicilor-defensişti, ai menşevicilor-internaţionalişti, ai socialiştilor-revoluţionari de dreapta, ai socialiştilor-revoluţionari de stînga, ai sindicatului funcţionarilor de la poştă şi telegraf, ai Dumei din Petrograd, ai Comitetului executiv al Sovietului de deputaţi ai ţăranilor şi alţii. C.C. al partidului bolşevic a socotit că poate să participe la tratative, considerînd că orice fel de tratative cu privire la lărgirea componenţei guvernului şi a Comitetului Executiv Central din Rusia sînt posibile numai pe baza recunoaşterii programului de activitate al Puterii sovietice adoptat la cel de-al doilea Congres al Sovietelor. Din însărcinarea C.C. al partidului, la consfătuire au participat L. B. Kamenev şi G. I. Sokolnikov. C.E.C. din Rusia a trimis şi el reprezentanţi la consfătuire — pe D. B. Reazanov şi alţii.

Menşevicii şi socialiştii-revoluţionari sperau să deţină rolul conducator în guvernul de coaliţie şi să folosească acest guvern în lupta împotriva dictaturii proletariatului. La consfătuire,

www.dacoromanica.ro

precum şi în cadrul şedinţelor comisiei de coordonare desemnate de consfătuire, ei cereau să se pună capăt rezistenţei împotriva trupelor lui Kerenski, insistau ca în locul C.E.C. din Rusia să se creeze un „Soviet al poporului" în care să precumpănească reprezentanţii Comitetului executiv al Sovietului de deputaţi ai ţăranilor din Rusia, reprezentanţii dumelor orăşeneşti şi ai altor organizaţii conduse de conciliatori, propuneau să se creeze un nou guvern în frunte cu Cernov sau Avksentiev. Reprezentanţii bolşevicilor care au participat la consfătuire s-au situat pe o poziţie conciliatoare, nu au obiectat împotriva discutării propunerilor prezentate de menşevici şi de socialiştii-revoluţionari.

Problema tratativelor cu Vikjelul şi problema comportării delegaţiei bolşevicilor au fost discutate în şedinţa C.C. al partidului din 1 (14) noiembrie. Majoritatea participanţilor la şedinţă a condamnat politica conciliatoare şi a propus ca tratativele să fie întrerupte sau să li se dea un caracter de ultimatum. Kamenev, Miliutin, Rîkov şi Reazanov au insistat ca tratativele să fie continuate. În rezoluţia adoptată la şedinţa C.C. se arăta că partidele conciliatoare duc tratative în scopul subminării Puterii sovietice şi că de aceea C.C. permite reprezentanţilor bolşevicilor să participe la viitoarea şedinţă în legătură cu problema puterii cu un singur scop: să demaşte inconsistenţa încercării de a crea un guvern de coaliţie şi să curme definitiv tratativele. În seara zilei de 1 (14) noiembrie problema desfăşurării tratativelor a fost examinată într-o şedinţă a C.E.C. din Rusia, în cadrul căreia s-a adoptat rezoluţia propusă de fracţiunea bolşevică; rezoluţia fusese întocmită în spiritul hotărîrii C.C. din 1 (14) noiembrie. Totuşi, grupul opoziţionist Kamenev, Zinoviev, Rîkov, Miliutin, Larin, Reazanov şi alţii, care s-a situat pe poziţii oportuniste de dreapta, a opus liniei C.C. al partidului linia sa proprie, zădărnicind hotărîrea C.C. La 2 (15) noiembrie, C.C. a adoptat o rezoluţie în problema opoziţiei din cadrul C.C. (vezi volumul de faţă, p. 50—52). La şedinţa C.E.C. din Rusia, care a avut loc în noaptea de 2 (15) spre 3 (16) noiembrie, după ce au luat cuvîntul socialiştii-revoluţionari de stînga şi au cerut să fie revizuită hotărîrea C.E.C. din Rusia cu privire la condiţiile înţelegerii, Kamenev şi Zinoviev au făcut să fie adoptată o rezoluţie care era în contradicţie cu rezoluţia C.C. din 2 (15) noiembrie şi care prevedea schimbarea componenţei guvernului, admiţînd ca bolşevicii să nu ocupe decît jumătate din locuri. Opoziţioniştii au votat în C.E.C. din Rusia pentru această rezoluţie. După ultimatumul adresat la 3 (16) noiembrie de majoritatea C.C. minorităţii opoziţioniste (vezi volumul de faţă, p. 50—52), Kamenev, Zinoviev, Rîkov, Miliutin şi Noghin au ieşit din C.C., iar ultimii trei, precum şi Teodorovici au demisionat din funcţia de comisari ai poporului. La declaraţia lor s-au alăturat Reazanov, Larin şi alţi cîţiva activişti din aparatul de stat. La 5 sau 6 (18 sau 19) noiembrie, C.C. al partidului a adresat din nou un ultimatum lui Kamenev, Zinoviev, Reazanov şi

www.dacoromanica.ro

Larin, care se pronunţau în organizaţiile fără partid împotriva hotărîrilor C.C., cerîndu-le să înceteze activitatea lor dezorganizatoare (vezi volumul de faţă, p. 73—74). La 7 (20) noiembrie, C.C. al partidului a publicat în „Pravda" un apel către toţi membrii de partid şi către toate clasele de oameni ai muncii din Rusia, în care opoziţioniştii au fost caracterizaţi ca dezertori ai revoluţiei, care au renunţat la principiile bolşevismului (vezi volumul de faţă, p. 75—80). — *45.*

21 În manuscris, primele trei puncte ale rezoluţiei sînt şterse. Întrucît pe marginea manuscrisului există însemnări făcute de Lenin în legătură cu rezultatele votării, probabil că la început rezoluţia a fost votată pe puncte. Pe verso ultimei foi există următoarea însemnare a lui Lenin : „Total

\+ 10
— 5
0". — *47.*

22 Ultimatumul dat minorităţii membrilor C.C., care insista asupra împărţirii puterii cu partidele mic-burgheze conciliatoare, a fost semnat, în afară de V. I. Lenin, de A. S. Bubnov, F. E. Dzerjinski, A. A. Ioffe, M. K. Muranov, G. I. Sokolnikov, I. V. Stalin, I. M. Sverdlov, L. D. Troţki şi M. S. Uriţki. — *50.*

23 *Grupul de la „Novaia Jizn"* — menşevicii-internaţionalişti care s-au grupat în jurul ziarului „Novaia Jizn".

„*Novaia Jizn*" — cotidian ; a apărut la Petrograd de la 18 aprilie (1 mai) 1917 pînă în iulie 1918. Iniţiatorii înfiinţării acestui ziar au fost menşevicii-internaţionalişti şi publiciştii grupaţi în jurul revistei „Letopis". Caracterizîndu-i pe cei de la „Novaia Jizn", Lenin releva că „starea lor de spirit predominantă este scepticismul intelectualist, care ascunde şi exprimă lipsă de principialitate" (Opere complete, vol. 34, Bucureşti, Editura politică, 1965, ed. a doua, p. 112) ; el i-a numit în mod ironic „pretinşi internaţionalişti" şi, vezi doamne, marxişti. Ziarul a întîmpinat cu ostilitate Revoluţia Socialistă din Octombrie şi instaurarea Puterii sovietice. Începînd de la 1 iunie 1918, el a apărut în două ediţii : una la Petrograd şi alta la Moscova. Ambele ediţii au fost interzise în iulie 1918. — *52.*

24 *Proiectul de rezoluţie cu privire la libertatea presei* a fost scris de V. I. Lenin în legătură cu examinarea acestei probleme în şedinţa C.E.C. din Rusia din 4 (17) noiembrie 1917.

Printr-o hotărîre a Comitetului militar-revoluţionar, la 26 octombrie (8 noiembrie) 1917 o serie de ziare burgheze, „Reci", „Den" şi altele, au fost interzise din pricina agitaţiei lor contrarevoluţionare, iar a doua zi Consiliul Comisarilor Poporului a adoptat decretul cu privire la presă. Cînd s-a discutat problema presei în şedinţa din 4 (17) noiembrie a C.E.C. din Rusia, împotriva decretului s-au pronunţat Larin şi socialiştii-revoluţionari de stînga — Kolegaev, Karelin, Proşian şi alţii.

www.dacoromanica.ro

Lenin a rostit o cuvîntare în care a arătat de ce au fost necesare măsurile luate de Comitetul militar-revoluționar și de Consiliul Comisarilor Poporului (vezi volumul de față, p. 56—58). Cu o majoritate de 34 de voturi contra 24 și o abținere, C.E.C. din Rusia a adoptat rezoluția fracțiunii bolșevice cu privire la sprijinirea necondiționată a politicii Consiliului Comisarilor Poporului în domeniul presei. Proiectul de rezoluție scris de Lenin nu a fost supus discuției în cadrul C.E.C. din Rusia. — *54*.

25 „*Reci*" — cotidian, organul central al partidului cadet; a apărut la Petersburg de la 23 februarie (8 martie) 1906. După revoluția burghezo-democratică din februarie 1917 a sprijinit în mod activ politica internă și externă a guvernului provizoriu, a dus o campanie pogromistă de calomnii împotriva lui Lenin și a partidului bolșevic. A fost interzis de Comitetul militar-revoluționar de pe lîngă Sovietul din Petrograd la 26 octombrie (8 noiembrie) 1917. După aceea a apărut (pînă în august 1918) sub diferite denumiri: „Naşa Reci", „Svobodnaia Reci", „Vek", „Novaia Reci", „Naş Vek". — *57*.

26 „*Russkoe Slovo*" — cotidian; a apărut la Moscova începînd din 1895 (primul număr, de probă, a apărut în 1894); editorul ziarului era I. D. Sîtin. Fiind formal un ziar fără partid, el apăra interesele burgheziei ruse de pe poziții liberale moderate. În 1917 ziarul a sprijinit întru totul guvernul provizoriu burghez și a dus o campanie de calomnii împotriva lui Lenin și a partidului bolșevic.

În noiembrie 1917, pentru publicarea unor știri antisovietice calomnioase, ziarul a fost interzis. Începînd din ianuarie 1918, el a apărut cîtva timp sub denumirile de „Novoe Slovo" și „Naşe Slovo"; în iulie 1918 a fost interzis definitiv. — *58*.

27 Interpelarea fracțiunii socialiștilor-revoluționari de stînga i-a fost adresată lui V. I. Lenin, președintele Consiliului Comisarilor Poporului, în ședința C.E.C. din Rusia din 4 (17) noiembrie 1917, în legătură cu emiterea de către Consiliul Comisarilor Poporului a unei serii de decrete care nu fuseseră sancționate de C.E.C. din Rusia. Ascultînd explicațiile date de Lenin, fracțiunea socialiștilor-revoluționari de stînga le-a considerat ca nesatisfăcătoare. În numele fracțiunii bolșevice, M. S. Uriţki a prezentat o rezoluție prin care se exprima încrederea deplină în Consiliul Comisarilor Poporului. Înainte de a se pune la vot această rezoluție, socialiștii-revoluționari de stînga au declarat că comisarii poporului, ca persoane interesate, nu trebuie să participe la vot. C.E.C. din Rusia a adoptat cu majoritate de voturi o rezoluție prin care se aproba activitatea Consiliului Comisarilor Poporului. — *59*.

28 Este vorba despre ordinul nr. 1 din 1 (14) noiembrie 1917 al lui Muraviev, comandantul suprem al trupelor pentru apărarea

www.dacoromanica.ro

Petrogradului, prin care soldaţii, marinarii şi ostaşii din Garda roşie erau chemaţi să reprime imediat şi fără cruţare elementele criminale. Întrucît forma în care era redactat textul ordinului putea avea consecinţe neplăcute, în şedinţa din 2 (15) noiembrie, C.E.C. din Rusia a propus Comisariatului poporului pentru afacerile interne să anuleze acest ordin. — *61.*

29 V. I. Lenin se referă la cuvîntarea socialistului-revoluţionar de stînga G. D. Zaks în care acesta susţinea poziţia oportunistă de dreapta a lui V. P. Noghin, A. I. Rîkov, V. P. Miliutin ş.a., pronunţîndu-se pentru crearea unui aşa-zis „guvern socialist omogen". În cuvîntarea sa, Zaks şi-a exprimat temerea că revoluţia socialistă din Rusia ar putea să rămînă izolată, întrucît „Europa occidentală tace în mod ruşinos". — *63.*

30 *Grupul „Spartacus"* — organizaţie revoluţionară a social-democraţilor de stînga germani ; a fost format la începutul războiului mondial imperialist de către K. Liebknecht, R. Luxemburg, F. Mehring, C. Zetkin, J. Marhlewski, L. Joghihes (Tyszka), W. Pieck. În aprilie 1915, R. Luxemburg şi F. Mehring au fondat revista „Die Internationale", în jurul căreia s-a închegat grupul principal al social-democraţilor de stînga din Germania. În afară de manifestele politice care au fost scoase în 1915, în 1916 grupul „Die Internationale" a trecut la editarea şi difuzarea ilegală a „Scrisorilor politice" sub semnătura „Spartacus" (au apărut regulat pînă în octombrie 1918) ; de atunci grupul „Die Internationale" a început să se numească şi grupul „Spartacus". Spartachiştii au desfăşurat o propagandă revoluţionară în mase, au organizat mari acţiuni împotriva războiului, au condus o serie de greve, au demascat caracterul imperialist al războiului mondial şi trădarea comisă de liderii oportunişti ai social-democraţiei. Spartachiştii au făcut însă greşeli serioase într-o serie de probleme teoretice şi politice importante : ei contestau posibilitatea războaielor de eliberare naţională în epoca imperialismului, dădeau dovadă de inconsecvenţă în ceea ce priveşte lozinca transformării războiului imperialist în război civil, subapreciau rolul partidului proletar ca avangardă a clasei muncitoare, se temeau de o ruptură definitivă cu oportuniştii. Lenin a criticat în repetate rînduri greşelile social-democraţilor de stînga din Germania, ajutîndu-i să se situeze pe o poziţie justă (vezi lucrările „Broşura lui Junius", „Programul militar al revoluţiei proletare" ş.a. Opere complete, vol. 30, Bucureşti, Editura politică, 1964, ed. a doua, p. 1—16, 133—145).

În aprilie 1917, spartachiştii au intrat în Partidul social-democrat independent din Germania, partid centrist, păstrîndu-şi în cadrul lui independenţa organizatorică. În noiembrie 1918, în timpul revoluţiei din Germania, spartachiştii au constituit „Uniunea Spartacus" şi, după ce şi-au publicat la 14 decembrie 1918 programul, au rupt-o cu „independenţii". La Congresul

www.dacoromanica.ro

de constituire (30 decembrie 1918 — 1 ianuarie 1919), spartachiştii au creat Partidul Comunist din Germania. — *63.*

31 Lenin se referă la „Proiectul de lege cu privire la controlul muncitoresc (înaintat spre examinare comisiei pentru problemele muncii)", adoptat de Consiliul Comisarilor Poporului şi publicat la 1 (14) noiembrie 1917 în „Gazeta Vremennogo Rabocego i Krestianskogo Pravitelstva" nr. 3. — *66.*

32 *Comitetul salvării, Comitetul securităţii publice* a fost creat la 25 octombrie (7 noiembrie) 1917 pe lîngă Duma orăşenească din Moscova în scopul luptei armate împotriva Sovietelor din Moscova ; el a condus răscoala contrarevoluţionară pornită de iuncheri la 28 octombrie (10 noiembrie). La 2 (15) noiembrie răscoala iuncherilor a fost înăbuşită, iar Comitetul securităţii publice a capitulat în faţa Comitetului militar-revoluţionar din Moscova. — *68.*

33 *„Răspunsul la întrebările ţăranilor"* a fost scris de V. I. Lenin în legătură cu numeroasele întrebări trimise de delegaţii ţăranilor la Consiliul Comisarilor Poporului. Multiplicat la maşina de scris, „Răspunsul" era adresat guberniei de unde veneau ţăranii şi înmînat delegaţilor sub semnătura personală a lui Lenin. În Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. se păstrează originalul „Răspunsului" destinat ţăranilor din judeţul Rejiţa şi din garnizoana oraşului Rejiţa, gubernia Vitebsk. „Răspunsul" a fost publicat în ziarele „Derevenskaia Bednota", „Izvestiia C.E.C." ş.a. şi a fost editat ca foaie volantă sub titlul „Instrucţiuni pentru ţărani". La 4 (17) decembrie 1917 răspunsul a fost publicat în „Colecţia de hotărîri şi dispoziţii ale guvernului muncitoresc şi ţărănesc" sub titlul : „Cu privire la trecerea pămîntului la dispoziţia comitetelor agrare". Document de o mare importanţă, „Răspunsul la întrebările ţăranilor" a contribuit la reglementarea desfiinţării pe cale revoluţionară a proprietăţii funciare moşiereşti. — *71.*

34 Hotărîrea C.C. al P.M.S.D.(b) din Rusia amintită de Lenin nu a fost găsită. — *77.*

35 Este vorba de consfătuirea din cadrul Vikjelului în care s-au dus tratative în legătură cu crearea unui aşa-zis „guvern socialist omogen". — *79.*

36 Împrejurările în care a avut loc convorbirea între guvernul sovietic şi marele cartier general care se afla la Moghilev au fost expuse de Lenin în radiograma-apel din 9 (22) noiembrie 1917 către toate comitetele de regiment, divizie, corp, armată şi alte comitete, către soldaţi şi marinari, precum şi în raportul cu privire la tratativele cu Duhonin, prezentat în şedinţa din

www.dacoromanica.ro

10 (23) noiembrie a C.E.C. din Rusia (vezi volumul de față, p. 85—86, 89—90).

La 20 noiembrie (3 decembrie), cartierul general, care în acele zile era unul din centrele unde se elaborau planuri contrarevoluționare de sugrumare a Puterii sovietice, a fost ocupat de trupele revoluționare. — *81.*

37 Convorbirea era purtată în numele lui N. V. Krîlenko, comisar al poporului pentru problemele militare. — *82.*

38 Apelul guvernului sovietic către soldați, prin care aceștia erau îndemnați să ia inițiativa în problema tratativelor cu privire la armistițiu, a găsit un larg răsunet în armată. În diferite sectoare ale frontului, unele divizii, corpuri, armate și chiar fronturi întregi (de pildă Frontul de vest) trimiteau parlamentari în unitățile inamicului care se aflau în fața lor și încheiau armistițiu. Condițiile armistițiului prevedeau să se înceteze operațiile militare, să nu se aducă noi trupe, să nu se construiască noi fortificații etc. Aceste acorduri, așa-zise „păci ale soldaților", au fost în vigoare pînă la încheierea armistițiului general. — *85.*

39 *„Rabocii Puti"* — cotidian, Organul Central al partidului bolșevic; a apărut de la 3 (16) septembrie pînă la 26 octombrie (8 noiembrie) 1917, în locul ziarului „Pravda", care fusese interzis de guvernul provizoriu. De la 27 octombrie (9 noiembrie), ziarul „Pravda" a început să apară sub denumirea sa. — *88.*

40 L. B. Kamenev a propus crearea unei comisii pentru a elabora un apel în numele C.E.C. din Rusia în care să se explice apelul Consiliului Comisarilor Poporului către soldați transmis la radio la 9 (22) noiembrie 1917 (vezi volumul de față, p. 85—86). După cuvîntul de încheiere rostit de V. I. Lenin, Kamenev a declarat că e de acord ca funcțiile comisiei să nu fie stabilite dinainte. — *92.*

41 *Congresul general extraordinar al Sovietelor de deputați ai țăranilor din Rusia* a fost convocat conform hotărîrii C.E.C. din Rusia și a avut loc la Petrograd între 11 și 25 noiembrie (24 noiembrie și 8 decembrie) 1917. Comitetul Executiv eserist de dreapta al Sovietelor de deputați ai țăranilor, ales la primul Congres general al deputaților țăranilor din Rusia, în luna mai 1917, a încercat să împiedice convocarea congresului, sperînd că în felul acesta îi va izola pe deputații țăranilor de bolșevici. Prin acțiunile lor energice, bolșevicii, sprijiniți de delegații Sovietelor locale ale țăranilor și de minoritatea socialiștilor-revoluționari de stînga din Comitetul executiv al țăranilor, au zădărnicit aceste încercări.

La congres au participat delegați din partea Sovietelor guberniale, județene, de front, de armată, de corp și de divizie ale țăranilor. La prima ședință a congresului au participat circa 260 de delegați, iar la 18 noiembrie (1 decembrie) — 330 de delegați cu vot deliberativ, printre care 195 de socialiști-revolu-

www.dacoromanica.ro

ţionari de stînga, 37 de bolşevici, 65 de socialişti-revoluţionari de dreapta şi de centru. Ulterior, numărul delegaţilor a continuat să crească.

La congres s-a dus o luptă aprigă între aripa de dreapta şi aripa de stînga, în urma căreia socialiştii-revoluţionari de dreapta au părăsit congresul. Lupta dusă de bolşevici împotriva socialiştilor-revoluţionari de dreapta a întîmpinat dificultăţi din cauză că socialiştii-revoluţionari de stînga s-au situat pe o poziţie şovăielnică. Rezoluţia congresului „Cu privire la putere", prezentată de socialiştii-revoluţionari de stînga, conţinea revendicarea esero-menşevică de creare a unui guvern „la care să participe toate partidele socialiste — de la socialişti-populişti pînă la bolşevici inclusiv". Totuşi, în această rezoluţie congresul a declarat că guvernul este creat „în vederea înfăptuirii programului celui de-al doilea Congres al Sovietelor". În rezoluţie se prevedea, de asemenea, fuzionarea Comitetului executiv al Sovietelor de deputaţi ai ţăranilor cu C.E.C. din Rusia.

Încercările socialiştilor-revoluţionari de dreapta de a scinda congresul au eşuat. În şedinţa din 15 (28) noiembrie a fost discutat şi aprobat raportul prezidiului congresului cu privire la condiţiile unificării C.E.C. din Rusia cu Comitetul executiv al ţăranilor, condiţii elaborate de prezidiul congresului şi prezidiul C.E.C. din Rusia. Cu acest prilej, I. M. Sverdlov a salutat congresul în numele C.E.C. din Rusia. Apoi toţi participanţii la congres au plecat la Smolnîi, unde, la ora 6 seara, într-un cadru solemn, a avut loc şedinţa comună a C.E.C. din Rusia, a delegaţilor la Congresul extraordinar al Sovietelor de deputaţi ai ţăranilor şi a Sovietului din Petrograd. La şedinţă s-a dat citire şi a fost discutat raportul cu privire la fuzionarea C.E.C. din Rusia cu Comitetul executiv ales la Congresul extraordinar al ţăranilor şi a fost adoptată o rezoluţie care confirma decretele celui de-al doilea Congres al Sovietelor asupra păcii şi asupra pămîntului şi decretul C.E.C. din Rusia cu privire la controlul muncitoresc.

În problema agrară, congresul a adoptat rezoluţia propusă de socialiştii-revoluţionari de stînga, la baza căreia se afla principiul folosirii egalitare a pămîntului.

Congresul a însărcinat prezidiul să deschidă la 26 noiembrie (9 decembrie) cel de-al doilea Congres general al Sovietelor de deputaţi ai ţăranilor din Rusia. Delegaţii la congresul extraordinar au rămas cu toţii la cel de-al doilea Congres general.

La congres, V. I. Lenin a luat de trei ori cuvîntul şi a explicat punctul de vedere al bolşevicilor în problema agrară şi condiţiile unei înţelegeri cu socialiştii-revoluţionari de stînga. Cuvîntările sale au avut o mare importanţă pentru orientarea lucrărilor congresului şi închegarea aripii lui de stînga. — *95.*

42 *Declaraţia adresată fracţiunii bolşevice din Congresul general extraordinar al Sovietelor de deputaţi ai ţăranilor din Rusia* a fost scrisă în legătură cu faptul că socialiştii-revoluţionari de

www.dacoromanica.ro

stînga obiectau împotriva cererii fracţiunii bolşevice de a i se da lui V. I. Lenin cuvîntul la congres în calitate de preşedinte al Consiliului Comisarilor Poporului, considerînd că aceasta ar putea să hotărască problema puterii. La propunerea socialiştilor-revoluţionari de stînga, congresul a respins cu majoritate de voturi cererea bolşevicilor, şi Lenin a luat cuvîntul la congres nu în calitate de preşedinte al Consiliului Comisarilor Poporului, ci ca membru al fracţiunii bolşevice. — *97*.

43 Este vorba de instrucţiunile cu privire la activitatea comitetelor agrare de plasă, instrucţiuni confirmate de primul Congres general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Rusia la 23 iunie (6 iulie) 1917 şi publicate ca lege în nr. 4 al publicaţiei „Gazeta Vremennogo Rabocego i Krestianskogo Pravitelstva" din 3 (16) noiembrie 1917 sub titlul „Cu privire la comitetele de plasă". — *99*.

44 Este vorba de începerea tratativelor de pace cu Germania.

După publicarea Decretului asupra păcii, adoptat la cel de-al doilea Congres general al Sovietelor din Rusia, guvernul sovietic a întreprins o serie de acţiuni concrete menite să ducă la încheierea unei păci democratice generale între ţările beligerante. La 7 (20) noiembrie 1917, Consiliul Comisarilor Poporului a dat dispoziţie generalului Duhonin, comandantul suprem al armatei, să propună comandamentului trupelor inamicului încetarea operaţiilor militare şi începerea tratativelor de pace. În dispoziţie se arăta că Consiliul Comisarilor Poporului consideră necesar „să facă neîntîrziat tuturor ţărilor beligerante, atît celor aliate, cît şi celor care se află în stare de război cu noi, o propunere oficială de armistiţiu" („Izvestiia C.E.C". nr. 221 din 10 noiembrie 1917). Dar generalii contrarevoluţionari, care erau în legătură cu misiunile militare ale ţărilor Antantei, puneau tot felul de piedici în calea încheierii armistiţiului. La 8 (21) noiembrie, Comisariatul poporului pentru afacerile externe a adresat o notă ambasadorilor puterilor aliate în care propunea să se încheie imediat armistiţiu pe toate fronturile şi să se înceapă tratative de pace. La 9 (22) noiembrie, ambasadorii din ţările Antantei, întrunindu-se la Ambasada S.U.A. din Petrograd, au hotărît să nu ţină seama de nota guvernului sovietic.

Refuzul imperialiştilor din ţările Antantei de a sprijini iniţiativa de pace a guvernului sovietic, faptul că ei se opuneau categoric încheierii păcii au silit Consiliul Comisarilor Poporului să adopte calea unor tratative separate de pace cu Germania. La 14 (27) noiembrie s-a primit ştirea că comandamentul suprem german acceptă să înceapă tratative în vederea încheierii unui armistiţiu. La propunerea guvernului sovietic, începerea tratativelor a fost amînată cu 5 zile pentru a se mai face o dată guvernelor puterilor aliate propunerea de a-şi preciza atitudinea în problema păcii. La 15 (28) noiembrie, guvernul sovietic a adresat guvernelor şi popoarelor tuturor ţărilor beligerante pro-

www.dacoromanica.ro

punerea de a se ralia la tratativele de pace. Puterile aliate nu au răspuns la acest apel.

La 19 noiembrie (2 decembrie), delegaţia guvernului sovietic pentru tratative de pace, în frunte cu A. A. Joffe, a sosit în zona neutră şi a plecat la Brest-Litovsk, unde s-a întîlnit cu delegaţia blocului austro-german, din care făceau parte şi reprezentanţi ai Bulgariei şi Turciei. În urma tratativelor care au avut loc între 20 şi 22 noiembrie (3 şi 5 decembrie), s-a ajuns la un acord în privinţa unui armistiţiu provizoriu pe o durată de 10 zile. Guvernul sovietic s-a folosit de armistiţiu pentru a încerca din nou să transforme tratativele separate cu Germania în tratative pentru o pace generală şi democratică. La 24 noiembrie (7 decembrie) s-a trimis din nou o notă ambasadorilor din ţările aliate, propunîndu-li-se să participe la tratative. Această notă a rămas fără răspuns. La 2 (15) decembrie tratativele au fost reluate şi chiar în aceeaşi zi s-a încheiat un armistiţiu pe termen de 28 de zile. Acordul cu privire la armistiţiu prevedea convocarea unei conferinţe de pace, care s-a deschis la 9 (22) decembrie la Brest-Litovsk. — *100.*

4* Proiectul de faţă a fost scris în şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului din 18 noiembrie (1 decembrie) 1917, cu prilejul discutării problemei salariilor comisarilor poporului, şi adoptat cu unele mici modificări ; el a fost publicat ca hotărîre a Consiliului Comisarilor Poporului „Cu privire la cuantumul remunerării comisarilor poporului şi a funcţionarilor superiori" în „Gazeta Vremennogo Rabocego i Krestianskogo Pravitelstva" nr. 16 din 23 noiembrie (6 decembrie) 1917.

Problema retribuirii specialiştilor a fost ulterior reexaminată de partid şi de guvernul sovietic. Hotărîrea Consiliului Comisarilor Poporului din 2 (15) ianuarie 1918 „Cu privire la normele de retribuire a persoanelor cu funcţii de răspundere" (vezi volumul de faţă, p. 228) conţine indicaţia că limitarea salariilor comisarilor poporului nu exclude plata unor salarii mărite pentru specialişti. Lenin a subliniat mai tîrziu : „...În martie şi în aprilie 1918 s-a pus problema retribuirii specialiştilor pe baza unor tarife de salarizare care nu corespundeau relaţiilor socialiste, ci celor burgheze, adică pe baza unor tarife de salarizare care nu erau în raport cu greutatea muncii sau cu condiţiile de muncă deosebit de grele, ci în raport cu deprinderile burgheze şi cu condiţiile societăţii burgheze. O asemenea retribuire a specialiştilor, extrem de ridicată — ridicată în accepţiunea burgheză a cuvîntului —, nu intra iniţial în planul Puterii sovietice şi era chiar în contradicţie cu o serie întreagă de decrete emise la sfîrşitul anului 1917. Dar la începutul anului 1918 au existat directive precise ale partidului nostru, în sensul că în această privinţă trebuie să facem un pas înapoi şi să acceptăm un anumit «compromis»... Printr-o hotărîre a C.E.C. din Rusia, dată la 29 aprilie 1918, a fost recunoscută necesitatea de a introduce

www.dacoromanica.ro

această schimbare în sistemul general de salarizare" (Opere, vol. 33, Bucureşti, E.S.P.L.P. 1957, p. 70). — *110.*

46 „*Proiectul de decret cu privire la dreptul de revocare*" a fost prezentat de fracţiunea bolşevică în şedinţa C.E.C. din Rusia din 21 noiembrie (4 decembrie) 1917. Necesitatea acestui decret a fost motivată de V. I. Lenin în cuvîntarea rostită de el în şedinţa C.E.C. din Rusia (vezi volumul de faţă, p. 114—116). La discutarea proiectului, pentru dreptul de revocare s-a pronunţat în principiu majoritatea membrilor C.E.C. din Rusia cu două voturi contra şi o abţinere. Apoi proiectul a fost transmis pentru a i se da forma definitivă comisiei de coordonare, la lucrările căreia au participat şi socialiştii-revoluţionari de stînga. În proiectul lui Lenin au fost introduse punctele potrivit cărora dreptul de a fixa noi alegeri se acorda nu Sovietelor, ci congreselor Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor, Sovietele avînd dreptul să fixeze noi alegeri la cererea unui număr de peste jumătate din alegătorii circumscripţiei electorale respective. Proiectul de decret propus de comisia de coordonare a fost adoptat în unanimitate de C.E.C. din Rusia şi publicat la 23 noiembrie (6 decembrie) în „Izvestiia C.E.C." nr. 233.

Conform decretului cu privire la dreptul de revocare, o serie de congrese ale ţăranilor şi soldaţilor au hotărît să fie rechemaţi din Adunarea constituantă deputaţii cadeţi, socialiştii-revoluţionari de dreapta şi menşevicii, între care Avksentiev, Goţ, Miliukov ş.a. — *111.*

47 Tezele au fost scrise de V. I. Lenin în legătură cu elaborarea de către Consiliul Comisarilor Poporului a proiectului de decret cu privire la naţionalizarea bunurilor imobile de la oraşe. Proiectul a fost confirmat în şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului din 23 noiembrie (6 decembrie) 1917 şi publicat la 25 noiembrie (8 decembrie) în „Gazeta Vremennogo Rabocego i Krestianskogo Pravitelstva" nr. 18, sub titlul „Proiect de decret cu privire la desfiinţarea dreptului de proprietate privată asupra bunurilor imobile de la oraşe (adoptat de Consiliul Comisarilor Poporului)". La 20 august 1918 decretul a fost confirmat în şedinţa C.E.C. din Rusia, iar la 24 august el a fost publicat în „Izvestiia C.E.C. din Rusia" nr. 182. — *113.*

48 Lenin se referă la Congresul general extraordinar al Sovietelor de deputaţi ai ţăranilor din Rusia, care a avut loc între 11 şi 25 noiembrie (24 noiembrie şi 8 decembrie) 1917. — *116.*

49 *Primul Congres general al flotei militare din Rusia* a avut loc la Petrograd între 18 şi 25 noiembrie (1 şi 8 decembrie) 1917. Pe ordinea de zi a congresului au figurat următoarele probleme: momentul actual şi problema puterii; activitatea Comitetului executiv central al flotei militare; reformele în departamentul maritim şi altele. V. I. Lenin a rostit la congres o cuvîntare cu privire la momentul actual. Congresul a condamnat activi-

www.dacoromanica.ro

tatea Comitetului executiv central al flotei militare, care şi-a trădat alegătorii, şi a salutat acţiunile Comitetului militar-revoluţionar al flotei maritime, care a dizolvat Comitetul executiv central al flotei militare ; a aprobat schema de organizare a conducerii departamentului maritim ; a ales 20 de persoane în Comitetul Executiv Central al Sovietului de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor din Rusia. Congresul a adresat un salut Consiliului Comisarilor Poporului şi un apel către întreaga Rusie. — *117.*

50 „*Conspectul de program al tratativelor de pace*" a fost scris, probabil, în legătură cu discutarea la 27 noiembrie (10 decembrie) 1917, în şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului, a problemei instrucţiunilor pentru delegaţia sovietică împuternicită să ducă tratative cu privire la încheierea păcii cu Germania la Conferinţa de pace de la Brest-Litovsk. În hotărîrea Consiliului Comisarilor Poporului adoptată în această problemă s-a scris : „Instrucţiuni cu privire la tratative — pe baza «Decretului asupra păcii»".

Conferinţa de pace de la Brest-Litovsk s-a deschis la 9 (22) decembrie 1917. La ea au participat delegaţii din partea Rusiei Sovietice şi din partea ţărilor Cvadruplei alianţe (Germania, Austro-Ungaria, Bulgaria şi Turcia). Chiar la prima şedinţă a conferinţei, delegaţia sovietică a dat citire unei declaraţii cu privire la condiţiile de pace. Formal, reprezentanţii Cvadruplei alianţe au acceptat să ducă tratative pe baza acestor condiţii, dar în fapt, chiar în această etapă preliminară a tratativelor, au ieşit la iveală intenţiile anexioniste ale Germaniei. La 5 (18) ianuarie 1918, reprezentanţii Cvadruplei alianţe au prezentat delegaţiei sovietice pretenţiile teritoriale ale guvernelor lor. Potrivit planului lor, Rusia trebuia să cedeze Germaniei şi Austro-Ungariei un teritoriu de peste 150 000 km² : Polonia, Lituania, o parte din Estonia şi Letonia, precum şi mari întinderi locuite de ucraineni şi bieloruşi.

Deşi condiţiile prezentate de imperialiştii germani aveau un caracter de jaf vădit, Lenin a insistat să se încheie pacea, deoarece considera că pentru întărirea Puterii sovietice este nevoie de un răgaz, că, întrucît populaţia este extenuată de pe urma războiului, ţara se află într-o stare de ruină şi armata nu este capabilă să lupte, continuarea războiului ar duce în mod inevitabil la pieirea Puterii sovietice. Poziţia lui Lenin şi a adepţilor lui a întîmpinat rezistenţă din partea lui Troţki şi a grupului „comuniştilor de stînga" — N. I. Buharin, A. Lomov (G. I. Oppokov), A. A. Ioffe, G. L. Peatakov, N. Osinski (V. V. Obolenski) şi alţii. „Comuniştii de stînga" au cerut să se întrerupă tratativele, au lansat lozinca aventuristă a „războiului revoluţionar" şi au pornit o luptă înverşunată împotriva lui Lenin şi a adepţilor lui. Concepţiile „comuniştilor de stînga" au găsit un anumit sprijin într-o serie de organizaţii de partid din Moscova, Petrograd, Ural şi altele. Biroul regional din Moscova

www.dacoromanica.ro

al P.M.S.D.(b) din Rusia, unde „comuniştii de stînga" au deţinut un timp majoritatea, a adoptat la 28 decembrie 1917 (10 ianuarie 1918) o rezoluţie în care se cerea întreruperea tratativelor cu Germania. Troţki, care în cea de-a doua etapă a tratativelor de pace se afla în fruntea delegaţiei sovietice, s-a situat pe o poziţie capitulardă, insistînd ca la Brest-Litovsk să se declare: „nu semnăm pacea, nu continuăm războiul, demobilizăm armata". Troţki şi „comuniştii de stînga" căutau să impună partidului o politică care ar fi dus la pieirea Statului sovietic.

La 8 (21) ianuarie 1918, Lenin a fundamentat în mod amănunţit necesitatea semnării păcii şi, la consfătuirea membrilor C.C. cu unii activişti de partid, a dat citire „Tezelor cu privire la încheierea imediată a unei păci separate şi anexioniste", elaborate de el (vezi volumul de faţă, p. 253—262). Dar în rîndurile membrilor C.C. nu exista unanimitate în problema păcii. Lenin a reuşit să obţină doar adoptarea unei hotărîri în sensul că tratativele să fie tergiversate prin toate mijloacele. Înainte de plecarea delegaţiei sovietice la Brest-Litovsk în vederea continuării tratativelor, Lenin i-a dat lui Troţki indicaţii să tergiverseze prin toate mijloacele tratativele, iar dacă germanii vor prezenta un ultimatum, să semneze pacea.

Tratativele de pace au fost reluate la 17 (30) ianuarie. La 27 ianuarie (9 februarie), delegaţia blocului austro-german a încheiat un tratat secret cu reprezentanţii Radei centrale ucrainene burghezo-naţionaliste, potrivit căruia Germaniei i se dădea de fapt mînă liberă să jefuiască Ucraina. Consolidîndu-şi poziţiile, delegaţia germană a cerut în şedinţele din 27 şi 28 ianuarie (9 şi 10 februarie) să nu se mai tergiverseze tratativele. La 28 ianuarie (10 februarie), fiind întrebat de delegaţia sovietică cum trebuie să se procedeze, Lenin a confirmat indicaţiile sale anterioare (vezi volumul de faţă, p. 344). Totuşi, încălcînd în mod trădător aceste indicaţii, Troţki a declarat la Brest-Litovsk că Rusia Sovietică nu semnează pacea, dar încetează războiul şi demobilizează armata. Această declaraţie a dus la întreruperea tratativelor. La 18 februarie, germanii au pornit ofensiva pe tot frontul.

În şedinţele C.C. din 17 şi 18 februarie (dimineaţa), propunerea lui Lenin de a se începe imediat tratative cu Germania nu a întrunit majoritatea de voturi. În şedinţa C.C. convocată urgent în seara zilei de 18 februarie, cînd ofensiva germană devenise un fapt împlinit, Lenin, după o luptă îndelungată şi îndîrjită dusă împotriva lui Troţki şi a „comuniştilor de stînga", a reuşit, pentru prima oară, să obţină majoritatea voturilor în favoarea semnării păcii.

În dimineaţa zilei de 19 februarie s-a trimis o radiogramă guvernului german în care se arăta că guvernul sovietic acceptă să semneze pacea pe baza condiţiilor prezentate de germani la Brest-Litovsk (vezi volumul de faţă, p. 351). Comandamentul german întîrzia cu răspunsul, iar între timp trupele germane

www.dacoromanica.ro

continuau ofensiva pe tot frontul. În decurs de o săptămînă, ele au ocupat o serie de oraşe şi ameninţau Petrogradul.

În dimineaţa zilei de 23 februarie s-a primit un răspuns din partea comandamentului german care conţinea condiţii şi mai grele de pace. La discutarea noului ultimatum german în C.C. al partidului la 23 februarie, lupta încordată a continuat, şi rezultatul a fost că propunerea lui V. I. Lenin de a se încheia imediat pacea în condiţiile prezentate de Germania a întrunit majoritatea de voturi în C.C. În noaptea de 24 februarie, C.E.C. din Rusia, iar apoi şi Consiliul Comisarilor Poporului au hotărît să accepte condiţiile de pace puse de Germania, lucru care s-a comunicat imediat guvernului german.

„Comuniştii de stînga" nu încetau lupta împotriva semnării păcii, dar poziţia lui Lenin şi a adepţilor lui se bucura de un sprijin tot mai larg în masa membrilor de partid. Majoritatea organizaţiilor sovietice locale care au fost consultate de Consiliul Comisarilor Poporului şi de C.E.C. din Rusia s-au pronunţat şi ele pentru semnarea păcii. La 3 martie pacea a fost semnată. Convocat de urgenţă, Congresul al VII-lea al partidului a confirmat cu majoritate de voturi justeţea liniei leniniste în problema păcii. Cel de-al IV-lea Congres extraordinar al Sovietelor care a avut loc între 14 şi 16 martie a ratificat tratatul de la Brest.

Revoluţia din noiembrie din Germania (1918) a doborît puterea kaiserului Wilhelm al II-lea, şi guvernul sovietic a căpătat posibilitatea de a anula tratatul de la Brest. — *126.*

51 Textul documentului este scris în continuare de I. V. Stalin. — *126.*

52 Pe cît se pare, documentul de faţă a fost scris de V. I. Lenin în legătură cu discutarea în şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului din 27 noiembrie (10 decembrie) a propunerii lui Lenin cu privire la organizarea unei comisii speciale pentru aplicarea politicii socialiste în domeniul economic. În unul din punctele hotărîrii adoptate în această problemă, hotărîre al cărui proiect fusese scris de Lenin, se spunea : „Să se formeze o comisie din 3—5 membri (şi nemembri) ai Consiliului Comisarilor Poporului care să examineze principalele probleme ale politicii economice promovate de guvern" („Culegeri din Lenin", vol. XXI, p. 107). În document erau enumerate problemele politicii economice pentru care urma să se întocmească instrucţiuni în vederea traducerii lor în viaţă. — *128.*

53 Problema demobilizării industriei, adică problema trecerii uzinelor care lucrau pentru nevoile războiului la producţia obiectelor de consum, a avut o uriaşă importanţă pentru lichidarea ruinei postbelice şi îmbunătăţirea situaţiei economice a populaţiei. În şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului din 27 noiembrie (10 decembrie) 1917, la unul din punctele proiectului de hotărîre prezentat de Lenin cu privire la organizarea unei comisii

www.dacoromanica.ro

speciale pentru aplicarea politicii socialiste în domeniul economic s-a trecut: „Să se trimită 2—3 ingineri în comisia specială pentru problemele apărării ca să efectueze controlul şi să întocmească un plan general de demobilizare a industriei" („Culegeri din Lenin", vol. XXI, p. 107).

Dezvoltarea în continuare a acestei probleme de către Lenin şi-a găsit oglindirea în „Proiectul de decret cu privire la înfăptuirea naţionalizării băncilor şi la măsurile necesare în legătură cu aceasta" şi în proiectul de hotărîre al Consiliului Comisarilor Poporului „Cu privire la organizarea unei comisii de practicieni" (vezi volumul de faţă, p. 183—186, 187). La 9 (22) decembrie, Consiliul Comisarilor Poporului a adoptat apelul „Către toţi tovarăşii muncitori din Rusia", în care erau trasate măsurile pentru trecerea industriei la producţie de pace. — *128.*

54 Însemnările lui V. I. Lenin *„Cu privire la lozincile demonstraţiei"* sînt o completare la apelul Sovietului din Petrograd „Către muncitorii şi soldaţii din Petrograd", care a apărut în ziarele „Pravda" şi „Izvestiia C.E.C." din 28 noiembrie (11 decembrie) 1917. Pentru această zi, cadeţii au fixat o demonstraţie, intenţionînd să deschidă cu de la sine putere şedinţa Adunării constituante şi să dea o lovitură de stat contrarevoluţionară.

Apelul a fost adoptat la şedinţa Sovietului din Petrograd din 27 noiembrie (10 decembrie), după comunicarea lui V. Volodarski cu privire la acţiunea contrarevoluţionară în curs de pregătire. Sovietul din Petrograd i-a îndemnat pe muncitori şi soldaţi să nu participe la demonstraţie.

Încercarea burgheziei contrarevoluţionare, sub conducerea cadeţilor, de a pune mîna pe putere a fost zădărnicită datorită măsurilor adoptate de Consiliul Comisarilor Poporului şi de Sovietul din Petrograd. — *130.*

55 *„Decretul cu privire la arestarea conducătorilor războiului civil împotriva revoluţiei"* a fost adoptat în şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului din 28 noiembrie (11 decembrie) 1917. Motivul adoptării acestui decret l-a constituit demonstraţia contrarevoluţionară organizată în ziua aceea de cadeţi. Cadeţii intenţionau să dea o lovitură de stat contrarevoluţionară deschizînd cu de la sine putere şedinţa Adunării constituante, în pofida decretului Consiliului Comisarilor Poporului din 26 noiembrie (9 decembrie) 1917, care prevedea că şedinţa acesteia poate fi deschisă numai de către o persoană desemnată în mod special de Consiliul Comisarilor Poporului şi cu condiţia să fie prezenţi cel puţin jumătate din numărul membrilor Adunării constituante. — *131.*

56 Proiectul de hotărîre al C.C. al partidului cu privire la răspunderea pentru formularea unor acuzaţii neîntemeiate a fost scris de V. I. Lenin în legătură cu acuzaţia anonimă adusă lui I. S. Ganeţki că s-ar afla în serviciul unei firme germane de

www.dacoromanica.ro

comerț. Vezi în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI, p. 18—20, scrisoarea lui Lenin către C.C. al P.M.S.D.(b) din Rusia în legătură cu această problemă. — *132.*

57 Aici și mai departe, la publicarea intervențiilor lui V. I. Lenin în ședințele C.C. al P.M.S.D.(b) din Rusia textul întocmit de redacție este tipărit cu petite. — *133.*

58 Este vorba de crearea unui organ economic superior al Statului sovietic ; inițial se proiectase să poarte denumirea de Conferința economică superioară. — *133.*

59 Cererea lui A. I. Rîkov, L. B. Kamenev, V. P. Miliutin și V. P. Noghin de a fi reprimiți în C.C. al P.M.S.D.(b) din Rusia, precum și proiectul de rezoluție al lui V. I. Lenin nu s-au păstrat în procesele-verbale ale C.C. Comitetul Central a luat ca bază proiectul lui Lenin, a hotărît să fie dat spre redactare unei comisii formate din trei membri ai C.C. și publicat în cazul cînd Kamenev și alții vor cere ca scrisoarea lor să fie publicată. Nici unul dintre aceste documente nu a fost publicat. — *133.*

60 Problema creării C.E.S. (Consiliului economic superior) a fost pusă imediat după victoria Revoluției din Octombrie. La 26 sau 27 octombrie (8 sau 9 noiembrie) 1917 s-a discutat în ședința Consiliului Central al comitetelor de întreprindere din Petrograd, consfătuire la care a participat și V. I. Lenin, proiectul creării unui organ economic conducător. Luînd cuvîntul la 9 (22) noiembrie la ședința lărgită a Consiliului sindicatelor din Petrograd, Lenin a atras atenția asupra necesității de a se crea un aparat care să conducă economia Țării sovietice și a arătat că au și început pregătirile în vederea creării unor astfel de organizații. Proiectul de organizare a unui organ economic superior a fost elaborat de o comisie specială creată de Consiliul Comisarilor Poporului.

Examinînd problema creării C.E.S., fracțiunea bolșevică din C.E.C. din Rusia a subliniat necesitatea de a transforma C.E.S. într-un organ de luptă al dictaturii muncitorilor și de a i se da puteri legislative. La 1 (14) decembrie problema creării C.E.S. a fost examinată în ședința C.E.C. din Rusia. Socialiștii-revoluționari de stînga au cerut să se majoreze numărul de membri ai secției țărănești din C.E.S., iar acesta să fie organizat nu pe lîngă Consiliul Comisarilor Poporului, cum se prevedea în proiectul prezentat, ci pe lîngă C.E.C. din Rusia. Lenin s-a pronunțat împotriva acestor amendamente. Amendamentele socialiștilor-revoluționari de stînga au fost respinse cu majoritate de voturi. „Decretul cu privire la crearea Consiliului economic superior" a fost adoptat și publicat la 5 (18) decembrie în „Gazeta Vremennogo Rabocego i Krestianskogo Pravitelstva" nr. 25.

www.dacoromanica.ro

Lenin a acordat o mare atenţie organizării muncii C.E.S., a îndrumat munca acestuia şi a luat cuvîntul la congresele consiliilor economice. Problema organizării activităţii C.E.S. a fost examinată în repetate rînduri în şedinţele Consiliului Comisarilor Poporului. Astfel, în hotărîrea Consiliului Comisarilor Poporului din 23 decembrie 1917 (5 ianuarie 1918) se arăta că Consiliul economic trebuie să se transforme, dintr-un organ de discuţii, într-un organ care să conducă în mod practic industria. Examinînd problema activităţii C.E.S. şi a necesităţii de a se înlătura paralelismul dintre munca acestuia şi munca comisariatelor şi departamentelor economice, la 19 ianuarie (1 februarie) Consiliul Comisarilor Poporului a adoptat o circulară prin care obligă C.E.S. şi toate comisariatele să lucreze în strînsă colaborare. Proiectul circularei a fost completat şi redactat de Lenin (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XXI, p. 122—123).

O dată cu desăvîrşirea naţionalizării marii industrii, C.E.S. s-a transformat într-un organ de conducere a industriei de stat din Ţara sovietică. — *139.*

61 Cuvîntarea a fost rostită cu prilejul discuţiilor la interpelarea cu privire la arestarea membrilor cadeţi ai Comisiei generale pentru alegerile în Adunarea constituantă, interpelare prezentată de fracţiunea socialiştilor-revoluţionari de stînga în şedinţa C.E.C. din Rusia din 25 noiembrie (8 decembrie). În interpelarea lor, socialiştii-revoluţionari de stînga cereau să se explice pe ce temei a fost încălcată inviolabilitatea persoanei membrilor Adunării constituante în calitatea lor de membri ai organului suprem al puterii. După cuvîntarea lui Lenin şi după discuţiile care au avut loc a fost adoptată cu o majoritate de 150 de voturi, contra 98 şi 3 abţineri rezoluţia scrisă de Lenin prin care se aproba decretul Consiliului Comisarilor Poporului cu privire la arestarea conducătorilor războiului civil împotriva revoluţiei (vezi volumul de faţă, p. 131). — *140.*

62 Lenin se referă la decretul „Cu privire la deschiderea Adunării constituante", adoptat de Consiliul Comisarilor Poporului la 26 noiembrie (9 decembrie) 1917 şi publicat la 27 noiembrie în „Izvestiia C.E.C." nr. 237. Emiterea acestui decret a fost determinată de faptul că la 17 (30) noiembrie într-o serie de ziare de dreapta fusese publicată hotărîrea unui grup de foşti miniştri în guvernul provizoriu, care continuau să se intituleze „guvern provizoriu", cu privire la deschiderea Adunării constituante la 28 noiembrie (11 decembrie), ora 2 după-amiaza, în palatul Tavriceski. — *141.*

63 *Al doilea Congres general al Sovietelor de deputaţi ai ţăranilor din Rusia* a avut loc la Petrograd între 26 noiembrie şi 10 decembrie (19 şi 23 decembrie) 1917. În afară de delegaţii veniţi din provincie la invitaţia Comitetului executiv eserist de dreapta al Sovietelor de deputaţi ai ţăranilor, la congres au participat

www.dacoromanica.ro

toţi delegaţii de la Congresul extraordinar al ţăranilor. Au participat 790 de delegaţi cu vot deliberativ, dintre care : 305 socialişti-revoluţionari de centru şi de dreapta, 350 de socialiştii-revoluţionari de stînga, 91 de bolşevici. Congresul s-a desfăşurat într-o atmosferă extrem de încordată. Socialiştii-revoluţionari de dreapta au încercat să domine congresul, să-i îndepărteze de bolşevici pe socialiştii-revoluţionari de stînga, care se situau pe o poziţie echivocă, conciliatoare. O luptă deosebit de aprigă s-a încins la congres în legătură cu problema atitudinii faţă de Adunarea constituantă şi în legătură cu decretul Consiliului Comisarilor Poporului prin care cadeţii au fost declaraţi duşmani ai poporului.

La 2 (15) decembrie, V. I. Lenin a luat cuvîntul în aceste probleme. Iniţial, congresul adoptase, cu o majoritate neînsemnată de voturi, o rezoluţie a socialiştilor-revoluţionari de dreapta prin care se cerea trecerea puterii în mîna Adunării constituante şi erau condamnate acţiunile Consiliului Comisarilor Poporului, din dispoziţia căruia fuseseră arestaţi mai mulţi cadeţi. Fracţiunea bolşevică a insistat ca rezoluţia să fie pusă încă o dată la vot, şi la a doua votare congresul a adoptat rezoluţia socialiştilor-revoluţionari de stînga. Divergenţele în această problemă au dus la scindarea congresului, şi socialiştii-revoluţionari de dreapta au părăsit congresul. Partea de stînga care a rămas constituia majoritatea la congres şi a continuat lucrările. Congresul a confirmat hotărîrile Congresului general extraordinar al ţăranilor din Rusia şi s-a raliat la hotărîrile celui de-al doilea Congres general al Sovietelor din Rusia. Congresul a ales un nou Comitet executiv al Sovietelor de deputaţi ai ţăranilor, pe care l-a însărcinat să traducă în viaţă, împreună cu C.E.C. din Rusia, principalele revendicări ale ţăranilor cu privire la pămînt şi pace.

În această perioadă apare „Apelul socialiştilor români către revoluţia rusă", datat 4 decembrie 1917, în care se face un succint tablou al dezvoltării mişcării socialiste din România. „Prin lupta noastră — se spune în apel —, clasa muncitoare a devenit un factor important al vieţii noastre politice şi sociale". — *145*.

64 *Rada centrală ucraineană* — organizaţie burghezo-naţionalistă contrarevoluţionară, înfiinţată în aprilie 1917 de blocul partidelor şi grupurilor naţionaliste burgheze şi mic-burgheze ucrainene la Congresul naţional ucrainean care a avut loc la Kiev. Preşedintele Radei a fost M. S. Gruşevski, ideologul burgheziei ucrainene, iar locţiitorul său — V. K. Vinnicenko. Din Rada au făcut parte Petliura, Efremov, Antonovici şi alţi naţionalişti. Baza ei socială o constituiau burghezia de la oraşe şi de la sate, intelectualitatea naţionalistă mic-burgheză. Rada centrală a încercat să consolideze puterea burgheziei şi a moşierimii ucrainene, să creeze un stat burghez ucrainean, folosind în acest scop mişcarea de eliberare naţională din Ucraina. Camuflîndu-se sub steagul luptei pentru independenţă naţională, ea s-a străduit să

www.dacoromanica.ro

tragă după sine masele populare ucrainene, să le rupă de mişcarea revoluţionară generală din Rusia, să le subordoneze burgheziei ucrainene şi să împiedice victoria revoluţiei socialiste în Ucraina. Rada a sprijinit guvernul provizoriu, deşi între ele au existat divergenţe în problema acordării autonomiei Ucrainei.

După victoria Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie, Rada s-a declarat organul suprem al „Republicii populare ucrainene" şi a pornit pe calea luptei făţişe împotriva Puterii sovietice, fiind unul dintre principalele centre ale contrarevoluţiei din Rusia.

În decembrie 1917, la primul Congres general al Sovietelor din Ucraina, care a avut loc la Harkov, Ucraina a fost proclamată Republică sovietică. Congresul a declarat răsturnată Rada centrală. Consiliul Comisarilor Poporului al R.S.F.S.R. a recunoscut guvernul sovietic ucrainean ca singurul guvern legal al Ucrainei şi a hotărît să-i acorde imediat ajutor în lupta împotriva Radei contrarevoluţionare. În decembrie 1917 şi ianuarie 1918 au avut loc în întreaga Ucrainã răscoale armate împotriva Radei centrale, pentru restaurarea Puterii sovietice. În ianuarie 1918, trupele sovietice din Ucraina au trecut la ofensivă şi la 26 ianuarie (8 februarie) au ocupat Kievul, doborînd dominaţia Radei burgheze.

Înfrîntă şi alungată de pe teritoriul Ucrainei Sovietice şi lipsită de orice sprijin în rîndurile maselor muncitoare, Rada centrală s-a aliat cu imperialiştii germani în scopul de a răsturna Puterea sovietică şi de a restaura orînduirea burgheză în Ucraina. În timpul tratativelor de pace dintre Republica sovietică şi Germania, Rada a trimis la Brest-Litovsk o delegaţie proprie şi, fără ştirea delegaţiei sovietice, a încheiat cu Germania un tratat de pace separată, prin care, în schimbul ajutorului militar împotriva Puterii sovietice, ceda Germaniei grînele, cărbunele şi materiile prime ucrainene. În martie 1918, Rada s-a înapoiat la Kiev, împreună cu ocupanţii austro-germani, devenind o jalnică marionetă în mîna acestora. Convingîndu-se de incapacitatea totală a Radei de a înăbuşi mişcarea revoluţionară din Ucraina şi de a asigura livrarea cantităţilor de produse alimentare cerute de ei, la sfîrşitul lunii aprilie germanii au dizolvat-o. — *149*.

65 În continuare, textul a fost scris de L. D. Troţki şi îndreptat ulterior de V. I. Lenin şi I. V. Stalin. — *151*.

66 *„Proiectul de apel al celui de-al doilea Congres general al Sovietelor de deputaţi ai ţăranilor din Rusia către ţărănime"* a fost scris de Lenin la 6—7 (19—20) decembrie 1917. După ce membrii prezidiului congresului au luat cunoştinţă de textul proiectului, el a fost citit în numele prezidiului, la şedinţa congresului în seara zilei de 8(21) decembrie. La insistenţa socialiştilor-revoluţionari de stînga, o serie de formulări ale apelului au fost considerabil atenuate. În această formă, apelul a fost adoptat de congres şi publicat, în numele Comitetului executiv al Sovietelor de deputaţi ai ţăranilor din Rusia, în nr. 22 al zia-

www.dacoromanica.ro

rului „Golos Trudovogo Krestianstva" din 15 (28) decembrie sub titlul „Către ţărănimea muncitoare". — *156.*

67 Problema luptei împotriva contrarevoluţiei interne şi a sabotajului a fost pusă de V. I. Lenin în şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului din 6 (19) decembrie 1917 în legătură cu împotrivirea înverşunată a funcţionarilor superiori din instituţiile guvernamentale faţă de măsurile adoptate de Puterea sovietică şi cu eventualitatea unei greve a acestora. F. E. Dzerjinski a fost însărcinat să creeze o comisie care să stabilească metodele de luptă împotriva sabotajului. Raportul lui Dzerjinski a fost ascultat în şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului din 7 (20) decembrie. Pe cît se pare, proiectul de decret a fost scris de Lenin în legătură cu acest raport. Tot în această şedinţă a fost formată Comisia extraordinară din Rusia (Ceka) pentru lupta împotriva contrarevoluţiei şi a sabotajului, al cărei preşedinte a fost numit F. E. Dzerjinski. — *163.*

68 Problema raionului minier Aleksandrov-Gruşevsk a fost examinată în şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului din 9 (22) decembrie 1917. — *166.*

69 *Monotop* — Consiliul pentru problemele monopolului comerţului cu combustibilul din Donеţ a fost creat de guvernul provizoriu în 1917. După Revoluţia Socialistă din Octombrie, Monotopul a dus o politică de sabotare a aprovizionării cu combustibil a transporturilor şi a întreprinderilor industriale din centrul Rusiei Sovietice. — *166.*

70 În şedinţa C.C. al P.M.S.D. (b) din Rusia din 11 (24) decembrie 1917 a fost pusă şi discutată o singură problemă — poziţia fracţiunii bolşevice din Adunarea constituantă, „întrucît în fracţiune s-a statornicit starea de spirit a aripii de dreapta şi divergenţele dintre ea şi C.C." („Procesele-verbale ale Comitetului Central al P.M.S.D. (b) din Rusia. August 1917 — februarie 1918", Moscova, 1958, p. 160).

Biroul provizoriu al fracţiunii se pronunţa împotriva liniei trasate de C.C. în problema Adunării constituante. Apreciind rolul Adunării constituante de pe poziţii burghezo-democratice, biroul considera convocarea acesteia drept ultima etapă a revoluţiei şi propunea să se renunţe la controlul asupra convocării ei. Comitetul Central al partidului a hotărît să se elaboreze tezele cu privire la Adunarea constituantă şi a stabilit ca în ziua de 12 (25) decembrie, ora 4 după-amiază, să se ţină la Smolnîi o şedinţă a fracţiunii la care să se discute raportul C.C., precum şi tezele, şi să se aleagă un nou birou al fracţiunii. La această şedinţă, V. I. Lenin a dat citire „Tezelor cu privire la Adunarea constituantă", scrise de el din însărcinarea C.C. (vezi volumul de faţă, p. 170—175). După dezbateri îndelungate, tezele au fost adoptate în unanimitate de fracţiune. La 13 (26) decembrie ele au fost publicate în „Pravda". — *168.*

www.dacoromanica.ro

71 *Congresul general extraordinar al muncitorilor şi maiştrilor feroviari* a avut loc între 12 (25) decembrie şi 30 decembrie 1917 (12 ianuarie 1918), la Petrograd. Congresul a fost convocat din iniţiativa sindicatelor feroviarilor din Moscova şi Petrograd. La congres au participat circa 300 de delegaţi, dintre care peste jumătate erau bolşevici. V. I. Lenin a rostit în a doua zi a lucrărilor congresului un cuvînt de salut şi a fost ales preşedinte de onoare al congresului. Congresul a ascultat rapoartele cu privire la momentul actual, cuvîntarea reprezentantului Vikjelului, rapoartele cu privire la situaţia aprovizionării, la construcţia sindicală, la organizarea reţelei de Soviete locale de deputaţi ai muncitorilor de la căile ferate. Majoritatea zdrobitoare a congresului s-a situat pe poziţia celui de-al doilea Congres general al Sovietelor din Rusia. Congresul a adoptat o rezoluţie prin care se recunoştea că politica Vikjelului a constituit un sprijin pentru burghezia contrarevoluţionară şi şi-a exprimat neîncrederea în el. Congresul a desemnat 78 de reprezentanţi pentru congresul general al feroviarilor, a cărui convocare fusese stabilită de Vikjel pentru 19 decembrie 1917 (1 ianuarie 1918). — *176.*

72 Este vorba despre cuvîntările conducătorilor partidului socialiştilor-revoluţionari — principalii organizatori ai *primului Congres general al deputaţilor ţăranilor din Rusia*, care a avut loc între 4 şi 28 mai (17 mai şi 10 iunie) 1917 la Petrograd.

La lucrările congresului au participat 1 115 delegaţi din partea congreselor ţărăneşti guberniale şi a organizaţiilor de ţărani din armată. Majoritatea covîrşitoare la acest congres au avut-o socialiştii-revoluţionari, care au exercitat o mare influenţă asupra alegerilor de delegaţi din diferite localităţi. Prin provenienţa lor socială, majoritatea delegaţilor la congres făceau parte din ţărănimea înstărită, iar sărăcimea satelor era reprezentată prin delegaţii din armată.

Pe ordinea de zi au figurat : problema guvernului provizoriu de coaliţie, problema aprovizionării, problema războiului şi a păcii, problema agrară şi altele. Congresul a devenit o arenă de luptă a bolşevicilor împotriva socialiştilor-revoluţionari, pentru atragerea maselor ţărăneşti. Lucrările fracţiunii bolşevice s-au desfăşurat sub conducerea directă a lui V. I. Lenin, care a acordat o mare atenţie congresului ţăranilor. Bolşevicii au fost susţinuţi de aşa-zisul grup al celor „14 fără partid", organizat de M. V. Frunze (Mihailov).

La 7 (20) mai, V. I. Lenin a adresat o scrisoare deschisă delegaţiilor la congres ; la 22 mai (4 iunie), el a rostit o cuvîntare cu privire la problema agrară şi a prezentat în numele fracţiunii bolşevice un proiect de rezoluţie scris de el. În scrisoarea către delegaţii la congres, în cuvîntarea sa şi în proiectul de rezoluţie, V. I. Lenin a propus ca pămîntul să fie declarat proprietate a întregului popor şi să se treacă imediat la transmiterea fără plată a pămînturilor moşiereşti în mîna ţăranilor, fără a mai aştepta convocarea Adunării constituante. Cuvîntarea lui

www.dacoromanica.ro

V. I. Lenin a produs o puternică impresie asupra delegaţilor ţărani la congres.

Dar liderii socialiştilor-revoluţionari au reuşit totuşi să impună congresului rezoluţiile lor. Congresul a aprobat politica guvernului provizoriu burghez şi intrarea „socialiştilor" în acest guvérn, s-a pronunţat pentru continuarea războiului „pînă la victoria finală" şi pentru ofensiva pe front. Rezolvarea problemei agrare congresul a amînat-o pînă la convocarea Adunării constituante. La congres a fost ales un Comitet executiv al Sovietelor de deputaţi ai ţăranilor, format din socialişti-revoluţionari, care a dus o politică conciliatoare. Hotărîrile adoptate de congres exprimau interesele burgheziei săteşti, ale chiaburilor. — *176.*

73 Articolul *„Pentru pîine şi pace"* a fost scris de V. I. Lenin în ziua de 14 (27) decembrie 1917, la rugămintea lui Hoglund, social-democrat de stînga suedez, care venise în acea vreme la Petrograd din însărcinarea Partidului social-democrat de stînga din Suedia. Articolul a fost publicat pentru prima oară în limba germană, în mai 1918, în ziarul „Jugend-Internationale", organ al Uniunii internaţionale a organizaţiilor socialiste de tineret, care a aderat la stînga zimmerwaldiană (a apărut la Zürich din septembrie 1915 pînă în mai 1918).

În noiembrie 1919, începutul articolului a fost reprodus în facsimil într-o publicaţie specială „Det röda Ryssland. 1917 7/11 1919" („Revoluţia rusă. 1917 7/11 1919"), publicaţie scoasă de editura socialistă de stînga „Fram" din Stockholm cu prilejul celei de-a doua aniversări a Revoluţiei Socialiste din Octombrie din Rusia.

În arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. nu există manuscrisul articolului. — *178.*

74 Cuvîntarea a fost rostită de V. I. Lenin în legătură cu discutarea în şedinţa C.E.C. din Rusia din 14 (27) decembrie 1917 a decretului cu privire la naţionalizarea băncilor.

Măsurile practice în vederea naţionalizării băncilor au început să fie pregătite imediat după victoria revoluţiei socialiste. La 25 octombrie (7 noiembrie) 1917 a fost ocupată Banca de Stat. Înfrîngînd sabotajul funcţionarilor burghezi, Puterea sovietică a pus curînd după aceea în mod practic stăpînire pe Banca de Stat şi a stabilit un control asupra băncilor particulare, aceasta fiind o măsură tranzitorie în vederea naţionalizării lor. Sabotajul bancherilor a silit însă guvernul sovietic să accelereze naţionalizarea băncilor particulare. Din ordinul guvernului, în dimineaţa zilei de 14 (27) decembrie toate băncile şi instituţiile de credit din Petrograd au fost ocupate de detaşamente de muncitori şi de ostaşi ai Gărzii roşii. În aceeaşi zi au fost adoptate în şedinţa C.E.C. din Rusia decretele „Cu privire la naţionalizarea băncilor" şi „Cu privire la controlul seifurilor din bănci".

Ambele decrete au fost publicate la 15 (28) decembrie în „Izvestiia C.E.C." nr. 252. — *180.*

www.dacoromanica.ro

75 *„Proiectul de decret cu privire la înfăptuirea naționalizării băncilor și la măsurile necesare în legătură cu aceasta"* a fost prezentat de V. I. Lenin spre examinare biroului Consiliului economic superior în jurul datei de 14 (27) decembrie 1917. Procesul-verbal al ședinței în care s-a discutat acest proiect nu s-a păstrat.

Proiectul de decret a fost publicat în noiembrie 1918, în organul C.E.S. — revista „Narodnoe Hozeaistvo" nr. 11. Ultimul alineat al proiectului de decret a fost publicat pentru prima oară în 1949, în ed. a 4-a a Operelor lui V. I. Lenin. — *183.*

76 Proiectul de față a fost prezentat de V. I. Lenin și adoptat în ședința Consiliului Comisarilor Poporului din 15 (28) decembrie 1917, cu ocazia discutării problemei încetării lucrului la Uzinele „Putilov" ; el a fost publicat ca o hotărîre a Consiliului Comisarilor Poporului „Cu privire la organizarea unei comisii de practicieni" la 17 (30) decembrie 1917, în „Gazeta Vremennogo Rabocego i Krestianskogo Pravitelstva" nr. 35. — *187.*

77 Întrebările de față au fost puse de Lenin la 17 (30) decembrie 1917, în cadrul unei consfătuiri a delegaților pe care Congresul general al reprezentanților armatei în legătură cu demobilizarea armatei i-a desemnat pentru a participa la lucrările comisiei pentru demobilizarea armatei de pe lîngă Comisariatul poporului pentru problemele militare. În arhive nu s-au găsit nici răspunsurile la întrebări, nici materiale care să conțină un rezumat al acestor răspunsuri. Pe cît se pare, aceste răspunsuri l-au ajutat pe Lenin să ajungă la ferma convingere că războiul cu germanii nu poate fi continuat și s-a ținut seama de ele la stabilirea tacticii partidului în problema tratativelor de pace cu Germania. Rezultatele sondajului au fost discutate la 18 (31) decembrie în ședința Consiliului Comisarilor Poporului pe baza raportului lui N. V. Krîlenko cu privire la situația de pe front și la starea armatei. Consiliul Comisarilor Poporului a hotărît să se considere concludente rezultatele sondajului și a adoptat proiectul de rezoluție propus de Lenin (vezi volumul de față, p. 190).

Manuscrisul chestionarului lui Lenin nu s-a păstrat ; textul după care se tipărește documentul este reprodus într-o scrisoare adresată în 1924 Institutului „V. I. Lenin" de către D. S. Vitebski, participant la consfătuire.

Congresul general al reprezentanților armatei în legătură cu demobilizarea armatei a avut loc la Petrograd între 15 (28) decembrie 1917 și 3 (16) ianuarie 1918. La congres au fost trimiși delegați din partea Sovietelor de deputați ai muncitorilor și soldaților, din partea comitetelor de front și de corpuri de armată, a unităților de geniu, a divizioanelor și brigăzilor de artilerie, a statelor-majore etc. La deschiderea congresului au fost prezenți 234 de delegați, dintre care 119 bolșevici și 45 socialiști-revoluționari de stînga. În jurul grupului de delegați așa-zis „din afara fracțiunilor" s-au unit, pe cît se vede, menșevicii și socialiștii-revoluționari de dreapta. Ulterior, numărul

www.dacoromanica.ro

delegaţilor a sporit la 272. Sarcina congresului era de a lua măsuri pentru ca demobilizarea armatei, care începuse în mod stihinic, să se desfăşoare în mod organizat şi de a examina problema creării unei armate noi — armata statului socialist. Congresul a fost în fond organul provizoriu pentru conducerea acţiunii de demobilizare a armatei şi a desfăşurat o importantă activitate în această direcţie.

Cînd, la 28 decembrie 1917 (10 ianuarie 1918), s-a discutat problema organizării unei armate socialiste, fracţiunea bolşevică a prezentat un proiect cu privire la crearea unei armate muncitoreşti-ţărăneşti. Împotriva proiectului propus de bolşevici s-au pronunţat menşevicii şi socialiştii-revoluţionari de dreapta. După o oarecare ezitare, socialiştii-revoluţionari de stînga i-au sprijinit pe bolşevici. Proiectul prezentat de bolşevici a fost adoptat cu 153 de voturi pentru, 40 contra şi 13 abţineri.

Iniţial se proiectase ca Lenin să ţină o cuvîntare la congres, dar, fiind ocupat, nu a mai luat cuvîntul. La 3 (16) ianuarie, în ziua încheierii lucrărilor congresului, Lenin a trimis un salut delegaţilor la congres (vezi volumul de faţă, p. 234). — *188.*

78 Proiectul de rezoluţie a fost adoptat de Consiliul Comisarilor Poporului la 18 (31) decembrie 1917. — *190.*

79 În continuare, pînă la cuvîntul „hotărăşte :", textul este scris de L. D. Troţki. — *191.*

80 Însemnările *„Din jurnalul unui publicist (Teme de prelucrat)"* au fost scrise de V. I. Lenin în timpul unui concediu de 4 zile petrecut între 24 şi 27 decembrie 1917 (6 şi 9 ianuarie 1918) în Finlanda. Prima temă de prelucrat — „Acum nu mai trebuie să-ţi fie teamă de omul cu armă" — a fost prilejuită de o conversaţie pe care Lenin a auzit-o într-un vagon de cale ferată din Finlanda. Despre aceasta, Lenin a povestit ulterior în raportul prezentat la cel de-al treilea Congres general al Sovietelor din Rusia în ziua de 11 (24) ianuarie 1918 (vezi volumul de faţă, p. 279). În timpul concediului, Lenin a scris şi articolele „Cei speriaţi de prăbuşirea vechiului şi cei care luptă pentru nou", „Cum trebuie organizată întrecerea ?" şi „Proiect de decret cu privire la comunele de consum" (vezi volumul de faţă, p. 200—204, 205—215, 216—220), în care au fost analizate o mare parte din temele menţionate în „Însemnările unui publicist". Aceste articole nu au fost editate în timpul vieţii lui Lenin, deoarece, după cum afirmă N. K. Krupskaia, Lenin, „considerînd că articolele scrise în cele patru zile de odihnă nu sînt bine puse la punct, nu le-a publicat atunci" (N. K. Krupskaia. „Amintiri despre Lenin", Bucureşti, Editura politică, 1960, p. 356).

Temele cu privire la construcţia economică menţionate în „Însemnările unui publicist" au fost analizate de Lenin cît se poate de complet în martie-aprilie 1918, în lucrarea „Sarcinile

www.dacoromanica.ro

imediate ale Puterii sovietice" (vezi Opere, vol. 27, Bucureşti, Editura politică, 1959, p. 219—260). — *196.*

81 Lenin se referă la fraza: „Împotrivirea capitaliştilor a fost, pe cît se pare, zdrobită" din cuvîntarea rostită de A. V. Peşehonov la 5 (18) iunie 1917, la primul Congres general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Rusia. Despre această cuvîntare, Lenin aminteşte în articolul „Cei speriaţi de prăbuşirea vechiului şi cei care luptă pentru nou" (vezi volumul de faţă, p. 202). — *196.*

82 Este vorba de cuvîntarea rostită de G. V. Plehanov în şedinţa din 30 iulie (12 august) 1903 a Congresului al II-lea al P.M.S.D.R. În cuvîntarea sa, Plehanov declarase că toate principiile democratice trebuie să fie subordonate exclusiv cauzei revoluţiei, cauzei clasei muncitoare, că, pentru asigurarea succesului în revoluţie, social-democraţia poate să admită restrîngerea temporară a acţiunii unui principiu democratic sau altul, şi că, în interesul revoluţiei, social-democraţii pot să se pronunţe chiar şi împotriva dreptului de vot universal (vezi „Congresul al doilea al P.M.S.D.R. Procese-verbale". Moscova, 1959, p. 181—182).

Lenin a analizat problema atitudinii partidului revoluţionar faţă de teroare în articolul „Plehanov despre teroare" (vezi volumul de faţă, p. 193—195). — *197.*

83 În „Tezele cu privire la încheierea imediată a unei păci separate şi anexioniste" (vezi volumul de faţă, p. 253—262), Lenin a elaborat temele 20 şi 20 bis; fraza „Die Deutschen brauchen eine Niederlage" („Germanii au nevoie de o înfrîngere") este analizată amănunţit în teza 11. — *197.*

84 În articolul „Planul lor", apărut la 24 decembrie 1917 (6 ianuarie 1918), în ziarul „Pravda" nr. 223, se anunţa: „Lloyd George s-a pronunţat în sensul că mai întîi Rusia trebuie să-şi stabilească viitoarele graniţe cu Germania şi Austro-Ungaria şi abia după aceea se va pune problema tratativelor cu privire la pacea generală". Mai departe, în articol se spunea că publicişti oficiali din ţările Antantei se pronunţă şi ei în sensul că ar fi mai avantajos ca aliaţii să ducă tratative de pace fără Rusia. Autorul ajunge la concluzia că aliaţii tatonează terenul pentru tratative de pace cu Germania, „dar consideră că este mai avantajos ca Germania să fie lăsată să-şi încheie mai întîi socotelile cu Rusia. Germania trebuie.... să se despăgubească pe socoteala Rusiei". — *198.*

85 V. I. Lenin citează lucrarea lui K. Marx şi F. Engels „Sfînta familie sau critica criticii critice. Împotriva lui Bruno Bauer & Co." (vezi K. Marx şi F. Engels. Opere, vol. 2, Bucureşti, Editura politică, 1962, ed. a II-a, p. 91). — *198.*

www.dacoromanica.ro

86 Lenin se referă la articolul lui P. Kievski (I. Peatakov) „Proletariatul şi băncile", apărut la 5 (18) decembrie 1917 în ziarul „Pravda" nr. 206. — *199.*

87 Vezi scrisorile lui K. Marx către W. Liebknecht din 6 aprilie 1871 şi către L. Kugelmann din 12 aprilie 1871 (K. Marx — F. Engels. Ausgewählte Briefe, Dietz Verlag, Berlin, 1953, p. 306—308). (Vezi şi K. Marx, F. Engels, V. I. Lenin. Despre internaţionalismul proletar, Bucureşti, Editura politică, 1959, p. 118—119). — *202.*

88 K. Marx. Scrisoarea către W. Bracke din 5 mai 1875 (vezi K. Marx şi F. Engels. Opere, vol. 19, Bucureşti, Editura politică, 1964, p. 13). — *212.*

89 V. I. Lenin citează aici cuvintele lui Mefistofel din tragedia „Faust" de J. W. Goethe (vezi J. W. Goethe. „Faust". Partea I. „Odaia de studiu", Bucureşti, E.S.P.L.A. 1955, p. 109). — *213.*

90 „*Proiectul de decret cu privire la comunele de consum*", scris de V. I. Lenin, a fost detaliat de Comisariatul poporului pentru aprovizionare şi publicat la 19 ianuarie (1 februarie) 1918, în „Izvestiia C.E.C.". Proiectul a provocat o împotrivire înverşunată din partea cooperatorilor burghezi care se pronunţau pentru independenţa cooperaţiei faţă de organele Puterii sovietice. Considerînd că este necesar ca aparatul cooperatist să fie folosit în scopul organizării comerţului şi al repartizării produselor alimentare pentru populaţie, Consiliul Comisarilor Poporului a fost nevoit să facă unele concesii cooperatorilor. În urma tratativelor care au avut loc în martie şi la începutul lunii aprilie 1918 între reprezentanţii C.E.S., ai cooperaţiei şi ai organizaţiilor de aprovizionare, s-a elaborat un proiect de decret care a fost discutat în şedinţele Consiliului Comisarilor Poporului din 9 şi 10 aprilie. Proiectul a fost adoptat de Consiliul Comisarilor Poporului cu unele completări şi îndreptări făcute de Lenin. Punctele 11, 12 şi 13 din decret au fost scrise în întregime de Lenin (vezi „Decretele Puterii sovietice", vol. 2, 1959, p. 86—91). Decretul a fost confirmat în şedinţa C.E.C. din Rusia din 11 aprilie. Totodată a fost adoptată o rezoluţie propusă de fracţiunea bolşevică în care se sublinia că „decretul cu privire la cooperaţia de consum constituie o hotărîre de compromis, care prezintă lipsuri esenţiale", şi că C.E.C. din Rusia „adoptă decretul cu privire la cooperativele de consum ca o măsură tranzitorie" („Izvestiia C.E.C. din Rusia" nr. 72 din 12 aprilie 1918). Decretul a fost publicat la 13 aprilie în ziarul „Pravda" nr. 71.

www.dacoromanica.ro

În lucrarea sa „Sarcinile imediate ale Puterii sovietice" (vezi Opere, vol. 27, Bucureşti, Editura politică, 1959, p. 219—260), Lenin face o apreciere asupra decretului. — *216.*

91 V. I. Lenin are în vedere directiva dată de Comisariatul poporului pentru aprovizionare Sovietelor locale în legătură cu organizarea aparatului de aprovizionare, proiectul Comisariatului poporului pentru aprovizionare cu privire la Comisariatul aprovizionării şi hotărîrea Consiliului economic superior cu privire la consiliile economice raionale.

Întrucît vechile organe de aprovizionare sabotau decretele Puterii sovietice, la 22 decembrie 1917 (4 ianuarie 1918) Comisariatul poporului pentru aprovizionare a dat Sovietelor locale directiva de a lua în propriile lor mîini problema aprovizionării şi de a organiza un aparat propriu de aprovizionare, sprijinindu-se în această acţiune pe organizaţiile de delegaţi din partea guberniilor consumatoare şi a armatei („comitetele de delegaţi"), create pe lîngă organele de aprovizionare. În acelaşi timp, în cadrul Comisariatului poporului pentru aprovizionare se elabora proiectul de reorganizare a acestuia în „comisariat al aprovizionării", în atribuţiile căruia trebuia să treacă aprovizionarea populaţiei nu numai cu produse alimentare, ci şi cu tot felul de mărfuri, comerţul particular urmînd a se reduce în mod simţitor. Potrivit acestui proiect, organele locale ale comisariatului aprovizionării urmau să se transforme în secţii de aprovizionare pe lîngă Soviete.

În scopul organizării şi reglementării vieţii economice a fiecărui raion industrial, C.E.S., în şedinţa din 23 decembrie 1917 (5 ianuarie 1918), a adoptat „Hotărîrea cu privire la consiliile economice raionale (regionale) şi locale", care, sub conducerea C.E.S., urmau să organizeze şi să reglementeze producţia din întreprinderi. — *216.*

92 Este vorba de declaraţia pe care S. A. Lozovski, pe atunci secretar al Consiliului Central al Sindicatelor din Rusia, a făcut-o în cadrul fracţiunii bolşevice a C.E.C. Declaraţia a fost publicată la 4 (17) noiembrie 1917 în nr. 172 al ziarului „Novaia Jizn". În decembrie 1917, S. A. Lozovski a fost exclus din rîndurile partidului bolşevic. În decembrie 1919 a fost reprimit în rîndurile P.C. (b) din Rusia. — *223.*

93 Lenin se referă la articolele lui S. A. Lozovski „Către congresul general al sindicatelor din Rusia" şi „Sindicatele şi Puterea sovietică", publicate în nr. 7 şi 8 ale revistei „Professionalnîi Vestnik" pe 1917.

„*Professionalnîi Vestnik*" — revistă, organ al Consiliului Central al Sindicatelor din Rusia ; a apărut la Petrograd din septembrie 1917 pînă în martie 1919. — *224.*

www.dacoromanica.ro

94 Festivitatea organizată cu prilejul plecării primelor eşaloane ale armatei socialiste din Petrograd pe front a avut loc la 1 (14) ianuarie 1918 la manejul Mihailovski. Pe cînd se întorcea de la manej la Smolnîi, V. I. Lenin a fost victima unui atentat. Glonţul a pătruns prin geamul maşinii şi a trecut pe deasupra capului lui Lenin. Comunistul elveţian Fritz Platten, care îl însoţea, a fost uşor rănit. — *226.*

95 Proiectul de faţă a fost prezentat de V. I. Lenin şi adoptat în şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului din 2 (15) ianuarie 1918, cu ocazia discuţiilor în jurul interpelării lui A. G. Şleapnikov cu privire la normele de retribuire a funcţionarilor superiori din conducerea întreprinderilor. — *228.*

96 Lenin se referă la hotărîrea Consiliului Comisarilor Poporului din 18 noiembrie (1 decembrie) 1917 „Cu privire la cuantumul remunerării comisarilor poporului şi a funcţionarilor superiori" (vezi volumul de faţă, p. 110). — *228.*

97 Proiectul *„Declaraţiei drepturilor poporului muncitor şi exploatat"* a fost prezentat în şedinţa din 3 (16) ianuarie 1918 a C.E.C. din Rusia. Proiectul a fost adoptat ca bază cu majoritate de voturi contra două şi o abţinere şi transmis spre definitivare comisiei de coordonare. „Declaraţia" adoptată de C.E.C. din Rusia a fost publicată la 4 (17) ianuarie în „Izvestiia C.E.C." La 5 (18) ianuarie, I. M. Sverdlov, în numele C.E.C. din Rusia, a dat citire „Declaraţiei" la prima şedinţă a Adunării constituante şi a propus ca ea să fie confirmată. Propunerea de a se discuta „Declaraţia" a fost respinsă cu majoritate de voturi de către partea contrarevoluţionară a Adunării constituante. La 12 (25) ianuarie, „Declaraţia" a fost confirmată de cel de-al treilea Congres general al Sovietelor din Rusia şi ulterior a stat la baza Constituţiei sovietice.

La punctul 2 al manuscrisului „Declaraţiei" lui Lenin există îndreptări făcute de I. V. Stalin ; alineatul care începe cu cuvintele : „Iar din punct de vedere al fondului Adunarea constituantă consideră" este scris de N. I. Buharin şi redactat de V. I. Lenin. — *231.*

98 La 6 (19) decembrie 1917, Seimul finlandez a adoptat o declaraţie cu privire la proclamarea Finlandei ca stat independent. În conformitate cu politica naţională a Statului sovietic, la 18 (31) decembrie 1917 Consiliul Comisarilor Poporului a adoptat decretul cu privire la independenţa de stat a Finlandei. În timpul unei şedinţe a Consiliului Comisarilor Poporului, V. I. Lenin a înmînat personal premierului Finlandei P. E. Svinhufvud, conducătorul delegaţiei guvernamentale finlandeze, textul decretului. La 22 decembrie 1917 (4 ianuarie 1918), decretul cu privire la independenţa Finlandei a fost confirmat de C.E.C. din Rusia.

www.dacoromanica.ro

Conform tratatului încheiat de Rusia cu Germania, Austro-Ungaria, Turcia şi Bulgaria la 2 (15) decembrie la Brest, guvernul sovietic a propus la 19 decembrie 1917 (1 ianuarie 1918), guvernului persan să se elaboreze un plan comun de retragere a trupelor ruseşti din Persia.

La 29 decembrie 1917 (11 ianuarie 1918), Consiliul Comisarilor Poporului a adoptat „Decretul cu privire la «Armenia Turcească»". Decretul a fost publicat la 31 decembrie 1917 (13 ianuarie 1918) în ziarul „Pravda" nr. 227. — *232.*

99 După ce majoritatea contrarevoluţionară din Adunarea constituantă a refuzat să ia în discuţie „Declaraţia drepturilor poporului muncitor şi exploatat", fracţiunea bolşevicilor şi cea a socialiştilor-revoluţionari de stînga au cerut să se întrerupă şedinţa pentru a se ţine consfătuiri pe fracţiuni. În şedinţa fracţiunii bolşevice, V. I. Lenin a rostit o scurtă cuvîntare (nici procesul-verbal al secretarilor, nici stenograma acestei cuvîntări nu s-a păstrat). Lenin a propus ca în şedinţa Adunării constituante să dea citire declaraţiei fracţiunii bolşevice scrise de el şi apoi fracţiunea să părăsească Adunarea constituantă. Fracţiunea a acceptat această propunere.

Socialiştii-revoluţionari de stînga, care şovăiau în problema atitudinii faţă de Adunarea constituantă, după plecarea bolşevicilor au propus să se pună imediat la vot problema atitudinii faţă de politica de pace promovată de Puterea sovietică. Cînd deputaţii de dreapta din Adunarea constituantă au respins această propunere, socialiştii-revoluţionari de stînga au părăsit şi ei sala de şedinţe.

Curînd după plecarea bolşevicilor şi a socialiştilor-revoluţionari de stînga, comisarul poporului pentru problemele maritime P. E. Dîbenko, care era însărcinat cu paza palatului Tavriceski, a dat ordin gărzii să închidă şedinţa Adunării constituante. Aflînd despre aceasta, Lenin a dat următoarea dispoziţie: „Se ordonă tovarăşilor soldaţi şi marinari care fac de gardă în incinta palatului Tavriceski să nu comită nici un act de violenţă faţă de partea contrarevoluţionară a Adunării constituante, să-i lase pe toţi să iasă din palatul Tavriceski şi fără dispoziţii speciale să nu permită nimănui să intre în palat. Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului *V. Ulianov (Lenin)*" („Culegeri din Lenin", vol. XVIII, p. 46).

Adunarea constituantă şi-a sistat lucrările la ora 4 şi 40 de minute în noaptea de 5 spre 6 (18 spre 19) ianuarie 1918. — *237.*

100 Problema dizolvării Adunării constituante a fost examinată în şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului din 6 (19) ianuarie 1918. Conţinutul principal al decretului cu privire la dizolvarea Adunării constituante a fost expus de V. I. Lenin în schiţa iniţială a tezelor decretului (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XVIII, p. 48). Pentru şedinţa Consiliului Comisarilor

www.dacoromanica.ro

Poporului, Lenin a dezvoltat această schiță în tezele decretului (vezi volumul de față, p. 242—245), cărora li s-a dat citire și au fost adoptate pe puncte. La punctul 2, care în procesul-verbal al Consiliului Comisarilor Poporului figurează astfel: „Părăsirea Adunării constituante de către fracțiunea bolșevicilor și cea a socialiștilor-revoluționari de stînga", s-a adoptat hotărîrea: „se adoptă, menționîndu-se că și o parte a fracțiunii musulmane a plecat"; la celelalte puncte: „se adoptă" („Culegeri din Lenin", vol. XVIII, p. 50).

În noaptea de 6 spre 7 (19 spre 20) ianuarie a avut loc o ședință a C.E.C. din Rusia, la care a fost adoptat cu majoritate de voturi, 2 voturi contra și 5 abțineri decretul cu privire la dizolvarea Adunării constituante. Lenin a rostit o cuvîntare cu privire la dizolvarea Adunării constituante (vezi volumul de față, p. 248—252). La baza decretului adoptat de C.E.C. din Rusia a stat proiectul lui Lenin.

La 7 (20) ianuarie 1918, decretul cu privire la dizolvarea Adunării constituante a fost publicat în ziarele „Pravda" și „Izvestiia C.E.C." — *242.*

101 *„Tezele cu privire la încheierea imediată a unei păci separate și anexioniste"* au fost citite de V. I. Lenin în ziua de 8 (21) ianuarie 1918, la consfătuirea membrilor C.C. cu unii activiști de partid. La consfătuire au participat 63 de persoane. Procesul-verbal al consfătuirii nu s-a păstrat. S-au păstrat numai niște scurte însemnări făcute de Lenin cu privire la cuvîntările lui Osinski (Obolenski), Troțki, Lomov (Oppokov), Kamenev și alții.

La consfătuire sfîrșitul tezei 21 (de la cuvintele „Dar nici un marxist") a fost expus de Lenin oral. În manuscrisul tezelor, Lenin a marcat acest loc cu trei linii verticale și a scris pe margine: „Dactilografie: rog ca și la transcriere să se pună aceste trei linii verticale".

Din cuvîntarea rostită de Lenin la ședința C.C. din 11 (24) ianuarie se știe că 15 participanți la consfatuire au votat pentru tezele lui Lenin, 32 au sprijinit poziția „comuniștilor de stînga" și 16 poziția lui Troțki.

Tezele au fost publicate abia la 24 februarie, cînd în problema semnării păcii majoritatea C.C. s-a situat pe poziția lui Lenin. — *253.*

102 În ședința C.C. din 11 (24) ianuarie 1918, după cuvîntarea lui Lenin, s-a discutat problema războiului și a păcii. Împotriva lui Lenin s-au ridicat „comuniștii de stînga" și Troțki. O parte dintre „comuniștii de stînga" — Buharin, Urițki, Lomov (Oppokov) — au sprijinit propunerea lui Troțki — „nici pace, nici război". Pentru semnarea păcii s-au pronunțat Stalin, Sergheev (Artem), Sokolnikov. Fiind convinși că lozinca războiului revoluționar imediat nu va avea succes (pentru ea au votat numai două persoane), „comuniștii de stînga" au făcut să precumpă-

www.dacoromanica.ro

nească propunerea lui Troţki, care a obţinut 9 voturi contra 7. Sperînd să biruie împotrivirea faţă de încheierea păcii din cadrul C.C. şi să determine o cotitură în starea de spirit a acelei părţi din masele care îi urma pe adepţii războiului revoluţionar, Lenin a propus să se tergiverseze prin toate mijloacele tratativele, propunere care a fost adoptată cu 12 voturi contra 1. — *265.*

103 V. I. Lenin se referă, probabil, la un articol apărut fără semnătură în nr. 7 al ziarului „Novaia Jizn" din 11 (24) ianuarie 1918, sub titlul „Bolşevicii şi social-democraţia germană". În ziar se arată că acest articol aparţine unui reprezentant de seamă al Partidului social-democrat independent din Germania. — *266.*

104 V. I. Lenin se referă la următoarele cuvinte din procesul-verbal al cuvîntării lui I. V. Stalin : „Tov. Stalin consideră că, adoptînd lozinca războiului revoluţionar, facem jocul imperialismului. Poziţia tov. Troţki nu este o poziţie. În Occident nu există o mişcare revoluţionară, nu există fapte care să confirme acest lucru, există numai o potenţă, iar pe o potenţă nu ne putem bizui. Dacă germanii vor începe ofensiva, aceasta va duce la întărirea contrarevoluţiei de la noi.

Din cuvîntarea lui G. E. Zinoviev, Lenin se referă la următoarele cuvinte : „...Desigur, ne aflăm în faţa unei grele operaţii chirurgicale, deoarece, încheind pacea, noi facem ca şovinismul din Germania să se întărească şi, pentru un timp, să slăbească pretutindeni mişcarea în Occident. Dar se deschide şi o altă perspectivă — pieirea republicii socialiste" („Procesele-verbale ale Comitetului Central al P.M.S.D. (b) din Rusia. August 1917 — februarie 1918", Moscova, 1958, p. 171—172). — *267.*

105 *Al treilea Congres general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor din Rusia* a avut loc între 10 şi 18 (23 şi 31) ianuarie 1918, la Petrograd.

La congres au fost reprezentate 317 Soviete de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor şi 110 comitete de armată, de corpuri de armată şi de divizii. La începutul lucrărilor congresului au fost prezenţi 707 delegaţi, dintre care 441 bolşevici. La 13 (26) ianuarie s-au alăturat congresului participanţii la cel de-al III-lea Congres general al Sovietelor de deputaţi ai ţăranilor din Rusia. În afară de aceasta, numărul delegaţilor creştea neîncetat, pe măsură ce soseau delegaţii care au întîrziat la deschiderea congresului. La şedinţa de încheiere a lucrărilor congresului au participat 1 587 de delegaţi.

În prezidiul congresului au fost aleşi 10 bolşevici, 3 socialişti-revoluţionari de stînga şi 1 reprezentant al altor fracţiuni (socialişti-revoluţionari de dreapta, menşevici etc.).

Congresul a fost salutat de reprezentanţi ai social-democraţiei elveţiene, române, suedeze şi norvegiene, ai Partidului socialist britanic, ai muncitorilor socialişti din America. Au mai rostit

www.dacoromanica.ro

cuvîntări de salut şi scriitorul socialist american John Reed, marinarul Anatoli Jelezneakov (din partea detaşamentelor revoluţionare din Petrograd) şi alţii.

Congresul a discutat raportul de activitate al C.E.C. din Rusia, prezentat de I. M. Sverdlov. V. I. Lenin a prezentat la congres raportul de activitate al Consiliului Comisarilor Poporului. La discutarea rapoartelor C.E.C. din Rusia şi Consiliului Comisarilor Poporului, menşevicii, socialiştii-revoluţionari de dreapta şi menşevicii-internaţionalişti s-au pronunţat împotriva politicii interne şi externe duse de Puterea sovietică. Lenin a criticat poziţia acestora în cuvîntul de încheiere la raportul de activitate al Consiliului Comisarilor Poporului. Congresul a confirmat „Declaraţia drepturilor poporului muncitor şi exploatat", care a fost scrisă de Lenin şi care ulterior a stat la baza Constituţiei Statului sovietic. În rezoluţia adoptată de congres se aproba întru totul politica promovată de C.E.C. din Rusia şi de Consiliul Comisarilor Poporului şi se exprima deplina încredere în aceste organe ale puterii.

Congresul a aprobat de asemenea politica Consiliului Comisarilor Poporului în problema păcii şi i-a acordat cele mai largi împuterniciri în această problemă.

Congresul a ascultat raportul lui I. V. Stalin, comisar al poporului pentru problemele naţionalităţilor, cu privire la bazele organizării federative a republicilor sovietice şi cu privire la politica naţională a Puterii sovietice şi a hotărît ca Republica socialistă rusă să se întemeieze pe baza unirii libere a popoarelor din Rusia ca federaţie a republicilor sovietice. Congresul a aprobat politica Puterii sovietice în problema naţională.

Un eveniment remarcabil în lucrările congresului l-a constituit sosirea delegaţilor la cel de-al III-lea Congres general al ţăranilor din Rusia, după care congresul şi-a continuat lucrările ca un congres unificat al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor.

Congresul a confirmat principiile fundamentale ale Legii cu privire la socializarea pămîntului, elaborată pe baza Decretului asupra pămîntului.

Din C.E.C. din Rusia ales la congres făceau parte 160 de bolşevici, 125 de socialişti-revoluţionari de stînga, 2 social-democraţi internaţionalişti, 3 comunişti-anarhişti, 7 socialişti-revoluţionari-maximalişti, 7 socialişti-revoluţionari de dreapta şi 2 menşevici.

La închiderea congresului, V. I. Lenin a rostit cuvîntul de încheiere. El a arătat că congresul „a deschis o nouă epocă în istoria lumii" şi, consfinţind organizarea unei noi puteri de stat, create de Revoluţia din Octombrie, „a fixat jaloanele viitoarei construcţii socialiste pentru întreaga lume, pentru oamenii muncii din toate ţările" (vezi volumul de faţă, p. 296). — *269.*

106 V. I. Lenin se referă la tratativele dintre sindicatul muncitorilor din industria pielăriei din Rusia şi patroni. Sindicatul munci-

www.dacoromanica.ro

torilor din industria pielăriei a cerut lărgirea reprezentanței muncitorești în Comitetul general pentru industria pielăriei și reorganizarea acestuia pe baze democratice. În urma acestor tratative, la începutul anului 1918 Comitetul general și comitetele regionale pentru industria pielăriei au fost reorganizate, și muncitorii au obținut aici două treimi din numărul voturilor. La 6 aprilie 1918 s-a trimis o telegramă către toate Sovietele, semnată de V. I. Lenin, cu privire la necesitatea democratizării organelor locale ale Comitetului general pentru industria pielăriei și la aplicarea cu strictețe a dispoziției Comitetului general și a comitetelor regionale pentru industria pielăriei (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XXI, p. 125—126 . — *286.*

107 K. Marx. Scrisoarea către F. Engels din 12 februarie 1870 (vezi K. Marx — F. Engels. Briefwechsel, IV. Band, Dietz Verlag, Berlin, 1950, p. 334). — *288.*

108 Lenin se referă la acțiunile împotriva războiului ale muncitorilor italieni din Torino din august 1917, care au declarat greva generală, și la grevele muncitorilor austrieci din ianuarie 1918 în legătură cu tratativele de pace de la Brest-Litovsk. Grevele din Austria s-au desfășurat sub lozinca încheierii unei păci generale și a îmbunătățirii aprovizionării cu alimente a muncitorilor. — *289.*

109 Problema înlăturării din legislația sovietică a referirilor la Adunarea constituantă a fost prezentată spre confirmare celui de-al III-lea Congres al Sovietelor, la care a și fost adoptată hotărîrea formulată de V. I. Lenin în ultimul alineat al proiectului.

Primele două alineate și începutul celui de-al treilea au fost șterse în manuscris. — *295.*

110 Este vorba de „Apelul guvernului revoluționar din Finlanda către Consiliul Comisarilor Poporului din Republica Rusă", publicat la 17 (30) ianuarie 1918 în ziarul „Pravda" nr. 13 (ediția de seară).

Revoluția din Finlanda a început la mijlocul lunii ianuarie 1918 în regiunile industriale din sud. La 15 (28) ianuarie, Garda roșie finlandeză a ocupat capitala Finlandei — Helsingfors ; guvernul burghez reacționar al lui Svinhufvud a fost răsturnat. La 16 (29) ianuarie a fost creat guvernul revoluționar al Finlandei — Consiliul împuterniciților poporului. În orașele și satele din sudul Finlandei, puterea a trecut în mîna muncitorilor. Întărindu-se în nordul țării, guvernul Svinhufvud a cerut ajutor guvernului german al kaiserului. În urma intervenției forțelor armate germane, după un război civil înverșunat, în mai 1918, revoluția din Finlanda a fost înăbușită. — *298.*

111 Lenin se referă la *„Legea fundamentală cu privire la socializarea pămîntului"*, prezentată spre confirmare celui de-al III-lea Congres general al Sovietelor din Rusia. Proiectul de lege a fost

www.dacoromanica.ro

redactat de o comisie a celui de-al III-lea Congres al Sovietelor cu participarea lui Lenin. La 18 (31) ianuarie 1918, „Legea fundamentală cu privire la socializarea pămîntului" (partea I — „Principii generale") a fost confirmată de cel de-al III-lea Congres general al Sovietelor din Rusia. Ea a fost apoi elaborată amănunţit în şedinţele comune ale congresului comitetelor agrare şi secţiei ţărani din cadrul celui de-al III-lea Congres al Sovietelor. Textul definitiv al legii a fost confirmat în şedinţa din 27 ianuarie (9 februarie) a C.E.C. din Rusia şi publicat la 15 şi 16 februarie în ziarul „Soldatskaia Pravda" nr. 25 şi 26. — *298*.

112 *Congresul general extraordinar al feroviarilor din Rusia* a avut loc între 5 şi 30 ianuarie (18 ianuarie şi 12 februarie) 1918, la Petrograd. La congres au participat reprezentanţii parţii de stînga a celui de-al II-lea Congres extraordinar al feroviarilor — convocat de Vikjel la 19 decembrie 1917 (1 ianuarie 1918) —, pe care l-au părăsit după ce partea de dreapta (socialiştii-revoluţionari de dreapta, menşevicii etc.), cu o majoritate de 12 voturi, a adoptat o rezoluţie în care se spunea că toată puterea în ţară trebuie să aparţină Adunării constituante.

În rezoluţia sa, Congresul general extraordinar al feroviarilor din Rusia declara că se situează întru totul de partea Puterii sovietice. Congresul a elaborat un nou tarif de salarizare a muncitorilor şi funcţionarilor de la căile ferate, a adoptat un regulament cu privire la administrarea căilor ferate, cu privire la miliţia populară a căilor ferate şi a ascultat un raport cu privire la naţionalizarea căilor ferate particulare etc. Congresul a ales un nou Comitet executiv al feroviarilor din Rusia (Vikjedor). — *302*.

113 Ordinul de arestare a participanţilor la congresul cazacilor de pe front din staniţa Kamenskaia a fost dat de Kaledin, dar era prea tîrziu — Comitetul militar-revoluţionar creat la congres preluase în staniţa Kamenskaia puterea în mîna sa. Acest fapt a fost relatat la cel de-al III-lea Congres general al Sovietelor din Rusia de către un delegat care participase la evenimentele din staniţa Kamenskaia. — *306*.

114 *Preparlamentul (Consiliul provizoriu al republicii)* a fost creat în octombrie 1917, în baza unei hotărîri a Consfătuirii democratice convocate de C.E.C. menşevic-eserist al Sovietelor, legislatura I. Aceasta era o încercare de a crea aparenţa că în Rusia a fost introdus un regim parlamentar. Lenin a cerut în mod categoric ca bolşevicii să părăsească preparlamentul, întrucît considera că, rămînînd în cadrul lui, ar fi putut crea oamenilor iluzia că această instituţie este în stare să rezolve problemele revoluţiei. Comitetul Central al partidului a examinat propunerea lui Lenin şi a hotărît ca bolşevicii să părăsească preparlamentul, învingînd împotrivirea lui Kamenev, Rîkov şi

www.dacoromanica.ro

altor capitularzi, care se pronunţau pentru participarea la preparlament. La 7 (20) octombrie, în prima zi a deschiderii preparlamentului, bolşevicii au dat citire declaraţiei lor şi s-au retras. — *308*.

115 Este vorba de decretul comisarului poporului pentru căile de comunicaţii M. T. Elizarov din 2 (15) ianuarie 1918 cu privire la normele de salarizare a feroviarilor, potrivit căruia munca muncitorilor cu o înaltă calificare şi a inginerilor era retribuită aproape la fel cu munca muncitorilor necalificaţi. La 7 (20) ianuarie, Consiliul Comisarilor Poporului a anulat acest decret şi a propus ca, pînă la convocarea Congresului general extraordinar al feroviarilor din Rusia, salariile să fie calculate după normele stabilite prin hotărîrea din 2 (15) decembrie 1917 a C.E.C. din Rusia, potrivit căreia retribuirea muncii feroviarilor se făcea după categoria funcţionarilor şi muncitorilor şi după raioanele căilor ferate. — *318*.

116 Consfătuirea prezidiului Sovietului din Petrograd cu reprezentanţii organizaţiilor de aprovizionare a fost consacrată discutării problemei situaţiei alimentare grele a muncitorilor şi soldaţilor din garnizoana Petrograd, care primeau o raţie de pîine de 100 de grame pe zi. Consfătuirea a ascultat raportul reprezentantului oficiului de aprovizionare cu privire la perspectivele transportării alimentelor la Petrograd şi raportul reprezentantului comisiei de descărcare. În conformitate cu hotărîrea Consiliului Comisarilor Poporului, începînd de la 19 ianuarie (1 februarie) 1918, raţia de pîine pentru întreaga populaţie a fost mărită pînă la 200 de grame. — *321*.

117 Proiectul de hotărîre „*Despre măsurile în vederea îmbunătăţirii situaţiei aprovizionării*“ a fost adoptat la şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului din 14 (27) ianuarie 1918. Prin această hotărîre s-a făcut încercarea de a atrage în muncă Consiliul general al aprovizionării din Rusia, care se opunea Comisariatului poporului pentru aprovizionare şi sabota măsurile luate de Puterea sovietică. Primul congres al lucrătorilor din domeniul aprovizionării, care s-a deschis la 14 (27) ianuarie la Petrograd şi la care au luat parte delegaţii la cel de-al III-lea Congres general al Sovietelor din Rusia, a desfiinţat Consiliul aprovizionării şi alte organizaţii care se ocupau cu aprovizionarea şi a concentrat conducerea problemelor aprovizionării în mîna organelor Puterii sovietice. — *325*.

118 Problema salarizării funcţionarilor de la poştă şi telegraf a fost examinată în şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului din 16 (29) ianuarie 1918. Proiectul de hotărîre scris de V. I. Lenin a fost adoptat de Consiliul Comisarilor Poporului. — *326*.

119 Problema naţionalizării flotei comerciale maritime şi fluviale a fost examinată în şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului din

www.dacoromanica.ro

18 (31) ianuarie 1918. La şedinţă au fost ascultate trei rapoarte : raportul prezentat de Ţentrovolga, de C.C. al sindicatului marinarilor din flota comercială maritimă şi fluvială din Rusia şi raportul reprezentantului Consiliului economic superior. Proiectul lui Lenin a fost confirmat ca hotărîre a Consiliului Comisarilor Poporului „Cu privire la marinarii din flota comercială maritimă şi fluvială".

În manuscrisul proiectului de decret, după punctul 4 există o însemnare a lui V. I. Lenin : „să se adauge § 3 din Obolenski", iar după punctul 5 : „+ + § 1 din rezoluţia tov. Obolenski".

În § 3 din proiectul de hotărîre a Consiliului Comisarilor Poporului, propus de N. Osinski (V. V. Obolenski), se spunea : „Pînă la rezolvarea problemei naţionalizării flotei să se pună sechestru pe toate vasele maritime şi fluviale de pasageri şi comerciale şi să se efectueze la aceste vase reparaţii obligatorii în contul proprietarilor şi sub controlul organizaţiilor muncitorilor de pe vase".

În § 1 se spunea : „Să se propună C.C. al sindicatului marinarilor din flota maritimă şi fluvială şi Ţentrovolgăi să se unifice la viitorul congres al marinarilor din flota maritimă şi fluvială şi să stabilească neîntîrziat o legătură între ele". — *327.*

120 Este vorba de Comitetul central al sindicatului marinarilor din flota comercială maritimă şi fluvială din Rusia. — *327.*

121 Este vorba de declaraţia pe care grupul „comuniştilor de stînga" — N. I. Buharin, A. Lomov (G. I. Oppokov), N. Osinski (V. V. Obolenski) ş.a. — a prezentat-o la 15 (28) ianuarie 1918 Comitetului Central al partidului, cerînd să se convoace o conferinţă de partid la care să se discute şi să se rezolve problema păcii. — *329.*

122 Propunerea lui V. I. Lenin cu privire la convocarea congresului a fost adoptată. Iniţial, la şedinţa Comitetului Central din 19 ianuarie (1 februarie) 1918 s-a stabilit ca congresul să fie convocat la 20 februarie, ulterior însă el a fost amînat pentru 6 martie 1918. — *329.*

123 Propunerea lui V. I. Lenin cu privire la convocarea unei consfătuiri a reprezentanţilor diferitelor curente în problema păcii a fost adoptată. Consfătuirea a avut loc la 21 ianuarie (3 februarie) 1918. Procesul-verbal al consfătuirii nu s-a găsit. S-a păstrat numai o însemnare cu privire la voturile date de participanţii la consfătuire în 10 probleme legate de încheierea păcii (vezi „Procesele-verbale ale Comitetului Central al P.M.S.D. (b) din Rusia. August 1917 — februarie 1918", 1958, p. 190—191). La întrebarea principală : „Este oare posibil să se semneze acum o pace anexionistă cu Germania ?" au răspuns afirmativ

www.dacoromanica.ro

5 participanţi la consfătuire — Lenin, Stalin, Muranov, Artem (Sergheev) şi Sokolnikov, negativ 9 — Lomov (Oppokov), Krestinski, Bubnov, Kosior, Osinski (Obolenski), Stukov, Preobrajenski, Spunde şi Fenigstein. Zinoviev, Buharin şi Uriţki au plecat de la consfatuire înainte de votare. — *331.*

124 Lenin se referă la întreruperea legăturii telegrafice dintre Moscova şi Brest-Litovsk, care era adeseori deranjată sau întreruptă de germani. — *332.*

125 Lenin se referă la un fapt relatat în raportul prezentat de un participant la congresul cazacilor din staniţa Kamenskaia în şedinţa Congresului al III-lea al Sovietelor din 16 (29) ianuarie 1918 (vezi „Al treilea Congres general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor din Rusia", Petersburg, 1918, p. 83—84). — *338.*

126 Şedinţa C.C. din 24 ianuarie (6 februarie) 1918 a fost consacrată discutării ordinii de zi a Congresului al VII-lea al partidului care urma să aibă loc. Pe baza propunerilor prezentate, Comitetul Central a aprobat următoarea ordine de zi: 1) revizuirea programului; 2) momentul actual (situaţia internă, situaţia externă, situaţia economică); 3) sindicatele, comitetele de întreprindere şi altele; 4) problema organizatorică; 5) diverse.

Pentru elaborarea proiectului de program al partidului a fost creată o comisie în care au intrat: V. I. Lenin, N. I. Buharin şi G. I. Sokolnikov. — *341.*

127 Cuvîntarea lui V. I. Lenin a fost rostită la şedinţa de încheiere a congresului comitetelor agrare şi al secţiei ţărăneşti a celui de-al III-lea Congres al Sovietelor.

Congresul comitetelor agrare s-a deschis la 17 (30) ianuarie 1918, la Petrograd. La prima şedinţă a congresului au participat 472 de delegaţi din 43 de gubernii şi 243 de judeţe. Mai departe congresul şi-a continuat lucrările împreună cu secţia ţărănească a celui de-al III-lea Congres general al Sovietelor din Rusia, care s-a încheiat la 18 (31) ianuarie 1918. La şedinţele comune ale congresului comitetelor agrare şi secţiei ţărăneşti au participat peste 1 000 de persoane. În aceste şedinţe şi în diversele comisii a fost elaborată în amănunt „Legea fundamentală cu privire la socializarea pămîntului". — *342.*

128 Telegrama constituie răspunsul la întrebarea lui Troţki în legătură cu ultimatumul prezentat de germani la Brest-Litovsk la 15 (28) ianuarie 1918.

În afară de V. I. Lenin, documentul e semnat de I. V. Stalin. Cuvintele: „Răspuns", 28 I, 6,30 seara", „Informaţi-ne mai des" sînt scrise de I. V. Stalin. — *344.*

129 Hotărîrea *„Cu privire la normele potrivit cărora pot fi primiţi în serviciu sabotorii"* a fost adoptată de Consiliul Comisarilor

www.dacoromanica.ro

Poporului în şedinţa din 31 ianuarie (13 februarie) 1918 pe baza raportului lui I. M. Sverdlov cu privire la lichidarea sabotajului foştilor funcţionari. — *345*.

130 În şedinţa de dimineaţă a Comitetului Central din 18 februarie 1918 s-a discutat problema ofensivei germanilor şi a trimiterii unei telegrame guvernului german prin care să i se aducă la cunoştinţă că guvernul sovietic consimte să semneze pacea.

Drept pretext pentru ofensivă germanii au folosit declaraţia făcută de Troţki la Brest-Litovsk că refuză să semneze tratatul de pace. În ziua de 16 februarie 1918, la ora 19 şi 30 de minute, comandamentul german a declarat în mod oficial reprezentanţilor sovietici la Brest-Litovsk că la 18 februarie ora 12 expiră starea de armistiţiu între Rusia şi Germania şi reîncepe starea de război. Potrivit condiţiilor tratatului de armistiţiu încheiat la 2 (15) decembrie 1917 la Brest-Litovsk, părţile semnatare erau obligate, în cazul în care una din părţi ar intenţiona să anuleze tratatul, să anunţe cealaltă parte cu 7 zile înainte de începerea operaţiilor militare. Comandamentul german a încălcat această condiţie. Guvernul sovietic a înaintat un protest guvernului Germaniei în legătură cu încălcarea condiţiilor armistiţiului, dar n-a primit nici un răspuns. În dimineaţa zilei de 18 februarie s-a primit ştirea că trupele germane au trecut la ofensivă.

În şedinţa C.C., Troţki şi Buharin s-au pronunţat împotriva propunerii lui Lenin de a se trimite imediat o telegramă guvernului german, iar Zinoviev pentru trimiterea telegramei. După aceea, propunerea lui Lenin a fost pusă la vot. Pentru au votat 6 persoane, contra — 7. S-a hotărît ca şedinţa următoare să se ţină a doua zi la ora 2, dar, întrucît trupele germane porniseră ofensiva, ea a fost convocată pentru 18 februarie seara. — *346*.

131 Este vorba de şedinţa C.C. al partidului din seara zilei de 17 februarie, la care s-a discutat problema unei eventuale ofensive a germanilor. Pentru propunerea lui Lenin de a se începe imediat noi tratative cu Germania cu privire la semnarea păcii au votat 5 membri ai C.C. (Lenin, Stalin, Sverdlov, Sokolnikov, Smilga), contra — 6 (Troţki, Buharin, Lomov, Uriţki, Ioffe, Krestinski). Dar, cînd problema a fost pusă în felul următor: „Dacă ofensiva germană va deveni un fapt împlinit şi în Germania şi Austria nu va avea loc un avînt revoluţionar, vom încheia pacea?", Troţki a votat pentru; Buharin, Lomov, Uriţki şi Krestinski s-au abţinut, şi numai Ioffe a votat contra. Astfel, această propunere a fost adoptată cu majoritate de voturi. — *347*.

132 Şedinţa C.C. al partidului din seara zilei de 18 februarie 1918 s-a desfăşurat într-o atmosferă extrem de încordată. Ea a fost convocată în legătură cu faptul că, în cursul zilei, germanii, pornind ofensiva pe tot frontul, înaintaseră rapid şi ocupaseră oraşul Dvinsk. La această şedinţă, „comuniştii de stînga" s-au ridicat din nou împotriva poziţiei lui Lenin, iar Troţki a pro-

www.dacoromanica.ro

pus să se întrebe Berlinul şi Viena care sînt pretenţiile guvernului german, fără să se comunice însă că guvernul sovietic consimte să semneze pacea. Sverdlov, Stalin şi Zinoviev s-au pronunţat pentru trimiterea unei telegrame guvernului german prin care să i se aducă la cunoştinţă că guvernul sovietic consimte să fie reluate tratativele. După o luptă înverşunată, Lenin a reuşit să obţină la această şedinţă pentru prima oară majoritatea de voturi pentru semnarea păcii : propunerea lui de a se comunica imediat guvernului german că guvernul sovietic consimte să încheie pacea a fost adoptată cu 7 voturi contra 6. — *348*

133 Radiograma Consiliului Comisarilor Poporului adresată guvernului imperiului german a fost transmisă la Berlin în dimineaţa zilei de 19 februarie. Dar răspunsul guvernului german, care conţinea alte condiţii, şi mai grele, de pace, a fost înmînat curierului sovietic abia la 22 februarie şi primit la Petrograd în dimineaţa zilei de 23 februarie. În răspunsul dat de germani se cerea ca noile condiţii de pace să fie examinate în decurs de 48 de ore. În timp ce tărăgănau cu răspunsul, germanii au continuat ofensiva şi în aceste trei zile au înaintat mult pe teritoriul Rusiei Sovietice, au ocupat o serie de oraşe şi ameninţau Petrogradul. — *351.*

134 Articolul „*Despre frazeologia revoluţionară*", apărut în ziarul „Pravda" din 21 februarie 1918, a marcat începutul luptei făţişe duse de Lenin în presă pentru încheierea păcii. — *355.*

135 Este vorba de votările care au avut loc cu prilejul discutării problemei păcii în şedinţele din 11 (24) ianuarie şi 17 februarie 1918 ale C.C. al P.M.S.D.(b) din Rusia. La prima şedinţă au votat pentru războiul revoluţionar 2 membri ai C.C., la a doua şedinţă pentru această propunere n-a votat nimeni (adepţii continuării războiului s-au abţinut de la vot). — *357.*

136 Este vorba de votările care au avut loc la Consfătuirea democratică în problema coaliţiei cu burghezia. Analiza votărilor a fost făcută de V. I. Lenin în lucrarea „Vor putea păstra bolşevicii puterea de stat ?". „Şi avem date obiective şi indiscutabile — scria Lenin —, datele recente referitoare la votul *pentru* sau *contra* coaliţiei cu burghezia în «curiile» «Dumei bulîghiniste» a lui Ţereteli, faimoasa Consfătuire «democratică». Să luăm curia Sovietelor. Avem :

	Pentru coaliţie	Contra
Sovietele de deputaţi ai munc. şi sold.	83	192
Sovietele de deputaţi ai ţăranilor	102	70
Sovietele în ansamblu . . .	185	262

Aşadar, în ansamblul ei, majoritatea în Soviete este pentru lozinca proletară : *împotriva* coaliţiei cu burghezia" (Opere complete, vol. 34, Bucureşti, Editura politică, 1965, ed. a doua, p. 313—314).

www.dacoromanica.ro

Consfătuirea democratică din Rusia a fost convocată de C.E.C. menşevico-eserist al Sovietelor pentru a se rezolva problema puterii. Scopul real al consfătuirii pe care şi l-au propus organizatorii ei era însă acela de a abate atenţia maselor populare de la revoluţia în creştere. Consfătuirea, la care au participat peste 1 500 de persoane, a avut loc între 14 şi 22 septembrie (27 septembrie şi 5 octombrie) 1917 la Petrograd. Liderii menşevicilor şi socialiştilor-revoluţionari au luat toate măsurile pentru a restrînge numărul de reprezentanţi ai muncitorilor şi ţăranilor şi pentru a spori numărul de delegaţi ai diverselor organizaţii burgheze şi mic-burgheze, asigurîndu-şi astfel majoritatea la consfătuire. Bolşevicii au participat la consfătuire cu scopul de a o folosi ca tribună pentru demascarea menşevicilor şi socialiştilor-revoluţionari. — *362.*

137 Este vorba despre poziţia capitulardă a lui Zinoviev şi Kamenev, care s-au ridicat împotriva insurecţiei armate în octombrie 1917. — *362.*

138 La începutul războiului imperialist mondial (1914—1918), Belgia a fost ocupată de trupele germane. Această ocupaţie a durat aproape 4 ani, pînă la înfrîngerea Germaniei în 1918. — *364.*

139 *Grupul „Novîi Luci"* — menşevicii grupaţi în jurul ziarului „Novîi Luci", organul comitetului central unificat al menşevicilor. Ziarul a apărut la Petrograd începînd de la 1 (14) decembrie 1917, sub îngrijirea lui Dan, Martov, Martînov şi altora; în iunie 1918 a fost interzis pentru agitaţie contrarevoluţionară. — *364.*

140 În afară de semnătura lui V. I. Lenin, telefonograma poartă semnătura lui I. V. Stalin.

Pînă în 1948, Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. dispunea numai de o copie dactilografiată a telefonogramei, după care ea a fost publicată în 1947 în Operele lui I. V. Stalin (vol. 4, Bucureşti, Editura P.M.R., 1949, p. 39). În 1948 arhiva a primit manuscrisul lui V. I. Lenin, după care se tipăreşte telefonograma în ediţia de faţă. — *367.*

141 Decretul *„Patria socialistă este în primejdie!"* a fost adoptat de Consiliul Comisarilor Poporului la 21 februarie 1918 şi a fost publicat la 22 februarie în „Pravda" şi „Izvestiia C.E.C."; în afară de aceasta, a apărut şi în foaie volantă. — *368.*

142 Articolul *„Despre rîie"* a fost scris de V. I. Lenin în legătură cu atitudinea „comuniştilor de stînga", care în şedinţa din 22 februarie 1918 a C.C. al P.M.S.D.(b) din Rusia s-au pronunţat împotriva procurării din Anglia şi Franţa a armamentului şi alimentelor necesare în vederea apărării împotriva imperialiştilor germani. La discutarea acestei probleme în Consiliul Comi-

www.dacoromanica.ro

sarilor Poporului la 21 februarie, socialiştii-revoluţionari de stînga s-au pronunţat împotriva folosirii ajutorului aliaţilor şi s-a adoptat următoarea hotărîre : „Date fiind divergenţele ivite în legătură cu tratativele duse cu puterile aliate pentru aprovizionarea ţării cu alimente şi armament, se suspendă discuţiile în vederea consultării fracţiunilor".

Problema a fost discutată în şedinţa din 22 februarie a C.C. al P.M.S.D.(b) din Rusia. Lenin nu a participat la această şedinţă. El a trimis Comitetului Central următoarea declaraţie : „Către C.C. al P.M.S.D.R. Rog să luaţi în consideraţie şi votul meu *pentru* procurarea unor cantităţi de cartofi şi armament de la rechinii imperialismului anglo-francez". Cu 6 voturi contra 5, C.C. al partidului a adoptat o rezoluţie în care se stabilea că mijloacele necesare pentru înarmarea şi echiparea armatei revoluţionare pot fi procurate şi de la guvernele ţarilor capitaliste, păstrînd în acelaşi timp independenţa deplină a politicii externe.

După votare, Buharin a depus o cerere de a i se aproba retragerea din C.C. şi din postul de redactor al ziarului „Pravda". Afară de aceasta, 11 „comunişti de stînga" — Lomov (Oppokov), Uriţki, Buharin, Bubnov, Peatakov şi alţii — au înaintat C.C. o declaraţie în care îl acuzau că ar fi capitulat în faţa burgheziei internaţionale şi declarau că vor desfăşura o largă agitaţie împotriva politicii promovate de C.C.

În aceeaşi zi, problema procurării de armament şi alimente de la puterile aliate a fost pusă din nou în discuţia Consiliului Comisarilor Poporului, care a hotărît „să se procure". — *374.*

143 Nota de faţă constituie răspunsul la următoarea întrebare a lui V. N. Podbelski, comisar al poştei şi telegrafului din Moscova şi din regiunea Moscova : „Chiar acum ni s-a comunicat telefonic din partea lui Troţki că Austro-Ungaria ar fi declarat că refuză să pornească împotriva Rusiei. Vă rog să căutaţi imediat să obţineţi legătura telefonică cu Troţki sau cu vreun alt comisar al poporului pentru a verifica această ştire şi apoi să ne înştiinţaţi şi pe noi. La noi se ţine acum o adunare a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor, care aşteaptă verificarea acestei comunicări. Cu această ocazie căutaţi să aflaţi şi ultimele noutăţi, dar verificate, şi să ni le aduceţi imediat la cunoştinţă. Vă rog, tovarăşe, să faceţi acest lucru, care este foarte important pentru noi". — *379.*

144 Şedinţa C.C. al partidului din 23 februarie 1918 a fost convocată în legătură cu faptul că germanii au prezentat alte condiţii, şi mai grele, de pace şi cereau ca ele să fie examinate în curs de 48 de ore. Împotriva propunerii ultimative a lui Lenin de a se accepta imediat condiţiile puse de germani şi de a se semna pacea, „comuniştii de stînga" — Buharin, Uriţki şi Lomov (Oppokov) — au ridicat din nou obiecţii. Pronunţîndu-se împotriva

www.dacoromanica.ro

semnării păcii, Troţki a declarat că, întrucît nu este de acord cu poziţia lui Lenin, demisionează din postul de comisar al poporului pentru afacerile externe. Pentru semnarea păcii s-au pronunţat Sverdlov, Zinoviev şi Sokolnikov. Propunînd să se înceapă tratativele de pace, Stalin a declarat în prima sa intervenţie că „pacea poate să nu fie semnată". După ce Lenin a criticat poziţia lui Stalin, acesta, în cea de-a doua intervenţie, s-a pronunţat pentru semnarea imediată a păcii. Pentru acceptarea imediată a propunerilor germane au votat Lenin, Stasova, Zinoviev, Sverdlov, Stalin, Sokolnikov şi Smilga ; împotrivă — Bubnov, Uriţki, Buharin şi Lomov (Oppokov) ; s-au abţinut — Troţki, Krestinski, Dzerjinski şi Ioffe. După ce s-a votat, grupul „comuniştilor de stînga" — Buharin, Lomov, Bubnov, Peatakov, Iakovleva şi Uriţki — au declarat că se retrag din toate posturile de răspundere pe care le deţin pe linie de partid şi de stat şi că îşi păstrează deplina libertate de agitaţie atît în interiorul partidului cît şi în afara lui. — *383.*

145 Şedinţa comună a fracţiunii bolşevice şi a fracţiunii socialiştilor-revoluţionari de stînga din C.E.C. din Rusia a fost convocată în seara zilei de 23 februarie 1918 pentru a discuta problema acceptării noilor condiţii de pace propuse de Germania. Şedinţa s-a desfăşurat într-o atmosferă extrem de încordată. După raportul cu privire la situaţia de pe front, prezentat de comandantul suprem, N. V. Krîlenko, care a arătat că demobilizarea armatei se face în mod stihinic, s-au pronunţat împotriva semnării păcii K. B. Radek, D. B. Reazanov şi socialistul-revoluţionar de stînga I. Z. Şteinberg. Pentru semnarea păcii s-a pronunţat V. I. Lenin.

La această şedinţă nu s-a adoptat nici o hotărîre.

După şedinţa comună a fracţiunilor a avut loc şedinţa fracţiunii bolşevice din C.E.C. din Rusia. „Comuniştii de stînga" au cerut ca la viitoarea şedinţă a C.E.C. din Rusia să se voteze liber, dar fracţiunea a respins această cerere şi a hotărît cu majoritate de voturi ca la şedinţa C.E.C. din Rusia să se voteze pentru semnarea păcii. — *386.*

146 Articolul *„În ce constă greşeala ?"* este consacrat analizei declaraţiei „comuniştilor de stînga" depuse la C.C. al P.M.S.D.(b) din Rusia la 22 februarie şi semnate de un grup de membri ai C.C. şi de comisari ai poporului — A. Lomov (G. I. Oppokov), M. S. Uriţki, N. I. Buharin, A. S. Bubnov, V. M. Smirnov, I. N. Stukov, M. G. Bronski, V. N. Iakovleva, A. P. Spunde, M. N. Pokrovski, G. L. Peatakov.

Exemplarul declaraţiei pe care Lenin a făcut însemnări pentru a-l cita în articol nu s-a pastrat. — *387.*

147 Şedinţa C.E.C. din Rusia consacrată problemei încheierii păcii cu Germania a fost deschisă la 24 februarie 1918, ora 3 dimi-

www.dacoromanica.ro

neaţa, sub preşedinţia lui I. M. Sverdlov. La discuţiile pe marginea raportului lui Lenin s-au pronunţat împotriva semnării păcii reprezentanţii menşevicilor, ai socialiştilor-revoluţionari de dreapta şi de stînga şi ai anarhiştilor. Cu 116 voturi, contra 85 şi 26 de abţineri, şedinţa a aprobat rezoluţia propusă de bolşevici în sensul acceptării condiţiilor de pace propuse de Germania. Majoritatea „comuniştilor de stînga" nu au participat la vot şi în timpul votării au părăsit sala de şedinţe. — *390.*

148 Este vorba de apelul lui N. V. Krîlenko către soldaţi pe care V. I. Lenin îl citează în articolul „Bolşevismul şi «descompunerea» armatei", apărut la 3 (16) iunie 1917, în ziarul „Pravda" nr. 72 (vezi Opere complete, vol. 32, Bucureşti, Editura politică, 1964, p. 273—274). — *391.*

149 La 24 februarie, ora 7 dimineaţa, a fost comunicată guvernului german, la Berlin, hotărîrea Consiliului Comisarilor Poporului. Cu toate acestea, la radiograma prin care N. V. Krîlenko, comandantul suprem al trupelor sovietice, propunea să se considere valabil armistiţiul încheiat înainte, comandamentul german a răspuns că acesta şi-a pierdut valabilitatea. Trupele germane au continuat ofensiva pînă în ziua de 3 martie, cînd a fost semnat tratatul de pace. — *395.*

150 Este vorba de tratatul de pace de la Tilsit, încheiat în iulie 1807 între Franţa şi Prusia, prin care Prusiei i se impuneau obligaţii grele şi umilitoare. Prusia pierdea un mare teritoriu şi urma să plătească contribuţii în sumă de 100 000 000 de franci ; ea se angaja să-şi reducă efectivele armatei la 40 000 de oameni, să pună la dispoziţia lui Napoleon, la cerere, forţe armate auxiliare şi să sisteze comerţul cu Anglia. — *396.*

151 V. I. Lenin se referă la ancheta trimisă telegrafic de Consiliul Comisarilor Poporului şi de C.E.C. din Rusia tuturor Sovietelor guberniale şi judeţene, tuturor comitetelor agrare guberniale, judeţene şi de plasă, rugîndu-le să comunice de urgenţă care este atitudinea lor faţă de semnarea condiţiilor de pace propuse de guvernul german. Ancheta a fost trimisă pe baza hotărîrii adoptate de C.C. al P.M.S.D.(b) din Rusia, pe baza propunerii făcute de V. I. Lenin la 23 februarie 1918. În anchetă erau expuse condiţiile de pace propuse de Germania, se menţiona că C.E.C. din Rusia şi-a dat consimţămîntul pentru acceptarea acestor condiţii, se arăta care erau rezultatele votării din cadrul C.E.C. din Rusia, precum şi cele două puncte de vedere în problema încheierii păcii. Pe exemplarul documentului care reprezintă manuscrisul unei persoane necunoscute şi care se păstrează în Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S., Lenin a înlocuit cu mîna lui semnătura :

www.dacoromanica.ro

„Secretar al Comitetului Executiv Central" cu semnătura: „Secretar al Consiliului Comisarilor Poporului". Documentul nu a fost publicat în ziare; a apărut pentru prima oară în 1931, în „Culegeri din Lenin", vol. XI (p. 60—61).

Lenin a studiat cu multă atenţie răspunsurile primite. „Îmi amintesc că a doua zi (după trimiterea anchetei. — *Nota red.)* o parte din răspunsurile primite prin fir direct — scria în amintirile sale B. Malkin — le-am prezentat lui Vladimir Ilici, care le-a repartizat repede pe centre industriale şi agricole şi a declarat: *«Este absolut clar că satul nu vrea să lupte — trebuie să fie consultate în mod special toate plăşile, şi atunci tabloul va deveni perfect clar».* În numele Consiliului Comisarilor Poporului şi al C.E.C. din Rusia au fost trimise telegrame-anchete urgente la toate organele locale, inclusiv cele de plasă. În decurs de două săptămîni au început să sosească răspunsuri din toată Rusia" (B. Malkin. Vladimir Ilici şi pacea de la Brest. „Komsomolskaia Pravda" nr. 56 din 6 martie 1928). Răspunsurile au fost publicate între 28 februarie şi 8 martie în „Izvestiia C.E.C. din Rusia". Lenin a întocmit două tabele cu răspunsurile pe care le-a grupat în două rubrici: „Pentru pace" şi „Pentru război" (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XI, p. 59—60, şi vol. XXXVI, p. 30).

În tabelul centralizator întocmit de V. I. Lenin, după toate probabilităţile, în ajunul deschiderii Congresului al VII-lea al partidului figurează următoarele date:

	Pentru pace	Pentru război
26. II	60	61
27. II	54	24
28. II	26	23
1. III	9	7
2. III	6	4
Total	155	119
3,4 şi 5.III	12	9
	167	128

Răspunsuri primite de:	pentru pace	pentru război
C.C.P.	155	119 = 274
C.E.C.	95	105 = 200
Σ =	250	224 = 474
	167	128 = 295
	95	105 = 200
	262	233 = 495. — *401.*

152 La 25 februarie, „comuniştii de stînga" au declarat că „atîta timp cît C.C. şi Consiliul Comisarilor Poporului sînt nevoite să promoveze o linie defensivă, noi amînăm aducerea la îndeplinire a hotărîrii noastre", dar după semnarea păcii ei au confirmat din nou declaraţia lor în sensul că demisionează din C.C. şi din posturile de răspundere. — *402.*

153 În documentul „Poziţia C.C. al P.M.S.D.(bolşevic) din Rusia în problema unei păci separate şi anexioniste" primul şi ultimele două alineate de la sfîrşit sînt scrise de I. M. Sverdlov. — *403.*

www.dacoromanica.ro

154 Lenin se referă la şedinţa comună din 23 februarie 1918 a fracţiunii bolşevice şi a fracţiunii socialiştilor-revoluţionari de stînga din C.E.C. din Rusia. — *408.*

155 Problema evacuării guvernului şi a instituţiilor guvernamentale de la Petrograd la Moscova în legătură cu ofensiva germanilor asupra Pskovului a fost discutată în şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului din 26 februarie 1918. Proiectul de hotărîre întocmit de Lenin, cu unele modificări neînsemnate, a fost adoptat de Consiliul Comisarilor Poporului. Hotărîrea definitivă cu privire la mutarea capitalei Republicii sovietice la Moscova a fost adoptată în martie 1918 de către cel de-al IV-lea Congres general extraordinar al Sovietelor din Rusia. — *412.*

156 Este vorba de votarea în problema păcii cu Germania, care a avut loc la consfătuirea din 21 ianuarie (3 februarie) 1918 a C.C. al partidului cu reprezentanţii diferitelor curente din cadrul partidului. La această consfătuire împotriva admisibilităţii în general a păcii între statul socialist şi statele imperialiste au votat doi „comunişti de stînga" — Osinski (Obolenski) şi Stukov. Majoritatea „comuniştilor de stînga" s-au situat însă în timpul votării pe o poziţie ambiguă : admiţînd posibilitatea încheierii unei păci între statul socialist şi statele imperialiste, ei au votat în acelaşi timp împotriva semnării imediate a păcii cu Germania (vezi „Procese-verbale ale Comitetului Central al P.M.S.D.(b) din Rusia. August 1917 — februarie 1918". 1958, p. 190—191). — *416.*

157 Intervenţiile lui V. I. Lenin se tipăresc după stenograma şedinţei Consiliului Comisarilor Poporului care se păstrează în Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. Stenograma a fost descifrată în 1962, în vederea publicării ei în ediţia de faţă. Una dintre intervenţii (vezi volumul de faţă, p. 425—426) a fost publicată în 1962, în revista „Voprosî istorii K.P.S.S." nr. 2 după descifrarea făcută în 1931. — *425.*

158 Este vorba despre propunerea reprezentanţilor C.C. al sindicatului lucrătorilor din transporturile pe apă de a se concentra conducerea transporturilor pe apă în mîna sindicatului.

În şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului din 4 martie 1918 s-a discutat problema creării unui colegiu pentru conducerea transporturilor pe apă conform hotărîrii Consiliului Comisarilor Poporului „Cu privire la conducerea flotei comerciale maritime şi fluviale şi a transporturilor pe apă", adoptată la 27 februarie 1918, precum şi problema achitării salariilor muncitorilor de la canalele Volgăi şi ale sistemului Mariinsk. Conform hotărîrii Consiliului Comisarilor Poporului, conducerea transporturilor pe apă trecea în mîna Consiliului economic superior ; pe lîngă el

www.dacoromanica.ro

se crea o secţie a transporturilor pe apă, al cărei colegiu trebuia să fie format din reprezentanţi ai C.E.S., ai Consiliului Comisarilor Poporului, ai sindicatului lucrătorilor din transporturile pe apă şi ai consiliilor economice regionale.

Consiliul Comisarilor Poporului a respins pretenţiile anarhosindicaliste ale reprezentanţilor lucrătorilor din transporturile pe apă. La propunerea lui V. I. Lenin, Consiliul Comisarilor Poporului a hotărît să creeze imediat un colegiu pe baza § 3 din hotărîrea Consiliului Comisarilor Poporului din 27 februarie, să majoreze temporar numărul reprezentanţilor sindicatelor în colegiu, să ia măsuri pentru expedierea imediată a banilor în vederea achitării salariilor muncitorilor de la canalele Volgăi şi ale sistemului Mariinsk. Punctele principale ale hotărîrii Consiliului Comisarilor Poporului au fost scrise de V. I. Lenin (Vezi „Culegeri din Lenin", vol. XXI, p. 194). — *425.*

159 Este vorba de decretul Consiliului Comisarilor Poporului „Cu privire la naţionalizarea flotei comerciale", adoptat la 23 ianuarie (5 februarie) 1918. Decretul a fost publicat la 26 ianuarie (8 februarie) în „Gazeta Vremennogo Rabocego i Krestianskogo Pravitelstva" nr. 18. — *425.*

160 „*Kommunist*" — cotidian, organul fracţionist al grupului „comuniştilor de stînga" ; a apărut la Petrograd de la 5 pînă la 19 martie 1918 ca „Organ al Comitetului din Petersburg şi al Comitetului districtual Petersburg al P.M.S.D.R.". În total au apărut 11 numere. Editarea ziarului a fost interzisă în baza hotărîrii Conferinţei orăşeneşti de partid din Petrograd din 20 martie 1918. Conferinţa a constatat că politica Comitetului din Petrograd, exprimată în coloanele ziarului „Kommunist", era profund greşită şi nu reflecta în nici un caz poziţia organizaţiei Petrograd a partidului comunist. Conferinţa a hotărît că în locul ziarului „Kommunist", ziarul „Petrogradskaia Pravda" va fi organ al organizaţiei de partid Petrograd. — *429.*

161 La 24 februarie 1918 Sovietul de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd a adoptat o rezoluţie prin care a aprobat hotărîrea C.E.C. din Rusia cu privire la necesitatea încheierii păcii, ca „singura ieşire din actuala situaţie grea". Totodată, Sovietul din Petrograd a hotărît „să ia toate măsurile necesare pentru organizarea de eşaloane care să fie trimise pe front". — *433.*

162 La 3 martie 1918 a avut loc la Moscova şedinţa Sovietului de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor din Moscova cu participarea comitetelor de întreprindere, sindicatelor, Sovietelor raionale, activiştilor cu munci de răspundere etc. Majoritatea participanţilor la şedinţă s-a pronunţat pentru semnarea păcii. La 4 martie, problema păcii a fost discutată în şedinţa Comitetului din Moscova al P.M.S.D.(b) din Rusia ; cu 10 voturi

www.dacoromanica.ro

contra 7 a fost adoptată o rezoluţie pentru semnarea păcii. În noaptea de 4 spre 5 martie a avut loc Conferinţa organizaţiei orăşeneşti Moscova a P.M.S.D.(b) din Rusia. În afară de delegaţi, la conferinţă au participat mulţi muncitori. Conferinţa a adoptat cu majoritate de voturi o rezoluţie care aproba poziţia C.C. al P.M.S.D.(b) din Rusia în problema păcii. — *433.*

163 Lenin se referă la funcţionarii şi intelectualii burghezi obişnuiţi să slujească burghezia (vezi volumul de faţă, p. 202 şi 208). — *437.*

164 Acest răspuns al lui Lenin se referă la scrisoarea pe care N. D. Cocea i-a adresat-o, în numele „Asociaţiei internaţionale pentru informarea presei muncitoreşti din America, Franţa şi Anglia", şi în care cerea să-i acorde un interviu spre a-l publica apoi în presa muncitorească din ţările mai sus-amintite. — *448.*

www.dacoromanica.ro

INDICE DE LUCRĂRI ŞI IZVOARE CITATE SAU MENŢIONATE DE V. I. LENIN

Acuzaţiile aduse Consiliului Comisarilor Poporului — *vezi* Şedinţa Comitetului Executiv Central al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor.

Adunarea constituantă. Dare de seamă stenografică. Petrograd, Tipografia de stat nr. 5, 1918. 112 p. Pe copertă titlul : Prima zi a Adunării constituante din Rusia. — *239—240, 276.*

Al doilea Congres general al deputaţilor ţăranilor din Rusia. Şedinţa din 18 noiembrie [1917] a Congresului extraordinar al ţăranilor. — „Izvestiia Comitetului Executiv Central şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1917, nr. 230, 19 noiembrie, p. 5. — *98.*

Al treilea Congres general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Rusia. Şedinţa din 12 ianuarie. — „Izvestiia Comitetului Executiv Central al Sovietelor de deputaţi ai ţăranilor, muncitorilor şi soldaţilor şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1918, nr. 10 (274), 14 ianuarie, p. 2. — *290, 291.*

Al treilea Congres general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor din Rusia. (Şedinţa din 18 ianuarie). — „Izvestiia Comitetului Executiv Central al Sovietelor de deputaţi ai ţăranilor, muncitorilor şi soldaţilor şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1918, nr. 15 (279), 20 ianuarie, p. 2. — *295.*

Al treilea Congres general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor din Rusia. Petersburg, 1918. 99 p. (P.M.S.D.R.). — *338.*

www.dacoromanica.ro

Apelul [Comitetului militar suprem polonez. 12 noiembrie 1917]. — „Izvestiia Comitetului Executiv Central şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1917, nr. 230, 19 noiembrie, p. 5—6. — *104.*

Apelul cu privire la pace — *vezi* Lenin, V. I. Decret asupra păcii, adoptat în unanimitate la şedinţa din 26 octombrie 1917 a Congresului general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor din Rusia.

Apelul guvernului revoluţionar din Finlanda către Consiliul Comisarilor Poporului din Republica Rusă. — „Pravda". Ediţia de seară, Petrograd, 1918, nr. 13, 30 (17) ianuarie, p. 1. — *298.*

Bolşevicii şi social-democraţia germană. — „Novaia Jizn", Petrograd, 1918, nr. 7 (23), 11 (24) ianuarie, p. 2. — *266.*

Buharin, N. I. Despre frazeologia oportunistă. — „Kommunist", Petrograd, 1918, nr. 1, 5 martie, p. 2—3. — *430, 431, 432.*

„Buletinul guvernului provizoriu", Petrograd, 1917, nr. 111 (157), 22 iulie (4 august), p. 1—2. — *115, 303.*

Care-i soluţia? (Editorial). — „Novaia Jizn", Petrograd, 1917, nr. 161 (155), 24 octombrie (6 noiembrie), p. 1. — *180.*

Către muncitorii şi soldaţii din Petrograd. — „Izvestiia Comitetului Executiv Central şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1917, nr. 238, 28 noiembrie, p. 1. Semnat: Sovietul de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd. — *130.*

Către popoarele din lumea întreagă. — „Izvestiia Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1917, nr. 15, 15 martie, p. 1. Semnat: Sovietul de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd. — *17.*

Către toate Sovietele de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor. [Apelul C.E.C. din Rusia către toate Sovietele de deputaţi în legătură cu organizarea unor comisii pentru problemele aprovizionării. 22 decembrie 1917 (4 ianuarie 1918)]. — „Izvestiia Comitetului Executiv Central şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1917, nr. 259, 23 decembrie, p. 4. Sub titlul comun: Comitetul pentru aprovizionare din Rusia. — *216.*

Cehov, A. P. Omul în cutie. — *250, 291.*

Condiţiile armistiţiului. Prin fir direct de la Brest-Litovsk. — „Izvestiia Comitetului Executiv Central şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1917, nr. 243, 3 decembrie. Ediţie specială, p. 1—2. — *329, 351.*

www.dacoromanica.ro

Condiţiile de pace prezentate de Germania Consiliului Comisarilor Poporului. Petrograd. Răspunsul guvernului german la apelul guvernului rus [din 19 (6) februarie 1918]. — „Izvestiia Comitetului Executiv Central al Sovietelor de deputaţi ai ţăranilor, muncitorilor şi soldaţilor şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1918, nr. 33 (297), 24 (11) februarie, p. 3. Sub titlul comun : Un nou razboi. — *380, 432.*

**Congresul al II-lea ordinar al Partidului muncitoresc social-democrat din Rusia.* Textul integral al proceselor-verbale. Editat de C.C. Genève, tip. partidului, [1904]. 397, II p. (P.M.S.D.R.) — *168, 170, 193—194, 197, 224, 272, 441.*

Congresul general al ţăranilor din Rusia. Şedinţa din 2 decembrie [1917]. — „Izvestiia Sovietului de deputaţi ai ţăranilor din Rusia", Petrograd, 1917, nr. 177, 5 decembrie, p. 2—3. — *145.*

Congresul general extraordinar al deputaţilor ţăranilor din Rusia. 14 noiembrie [1917]. — „Pravda", Petrograd, 1917, nr. 190 (121), 28 (15) noiembrie, p. 2. — *99.*

Culegere de documente secrete din arhiva fostului Minister al Afacerilor Externe. Nr. 1—7. — Editat de Comisariatul poporului pentru afacerile externe. Petrograd, tip. Com. pentru afacerile externe, decembrie 1917—februarie 1918, 7 volume. — *15, 121, 122, 159, 173, 376, 409.*

Cu privire la comitetele de plasă. — „Gazeta Vremennogo Rabocego i Krestianskogo Pravitelstva", Petrograd, 1917, nr. 4, 3 (16) noiembrie, p. 1—2. — *99.*

Cu privire la deschiderea Adunării constituante. [Decretul C.C.P., 26 noiembrie (9 decembrie) 1917]. — „Izvestiia Comitetului Executiv Central şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1917, nr. 237, 27 noiembrie, p. 7. Sub titlul comun : Cu privire la alegerile pentru Adunarea constituantă. — *140—141, 155.*

Cu privire la problema păcii. [Rezoluţie adoptată la al treilea Congres general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor, ţăranilor şi cazacilor din Rusia. 14 (27) ianuarie 1918]. — „Izvestiia Comitetului Executiv Central al Sovietelor de deputaţi ai ţăranilor, muncitorilor şi soldaţilor şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1918, nr. 14 (278), 19 ianuarie, p. 5. Sub titlul comun : Hotărîrile

* Cu asteric sînt notate cărţile, ziarele, articolele şi documentele pe care se află însemnări facute de V. I. Lenin şi care se pastreaza în Arhiva centrala de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.

www.dacoromanica.ro

adoptate de Congresul general al deputaţilor muncitorilor, soldaţilor, ţăranilor şi cazacilor din Rusia. — *329.*

Declaraţia „Vikjelului" — *vezi* Al doilea Congres general al deputaţilor ţăranilor din Rusia.

Declaraţie cu privire la pace — *vezi* Lenin, V. I. Decret asupra păcii, adoptat în unanimitate la şedinţa din 26 octombrie 1917 a Congresului general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor din Rusia.

Decret cu privire la anularea împrumuturilor de stat [adoptat la şedinţa din 21 ianuarie (3 februarie) 1918 a C.E.C.]. — „Izvestiia Comitetului Executiv Central al Sovietelor de deputaţi ai ţăranilor, muncitorilor şi soldaţilor şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1918, nr. 20 (284), 26 ianuarie, p. 2, la rubrica : Acte şi dispoziţii ale guvernului. — *231—232.*

Decret cu privire la controlul muncitoresc — *vezi* Regulamentul C.E.C. din Rusia şi al C.C.P. cu privire la controlul muncitoresc.

Decret cu privire la dizolvarea Adunării Constituante, adoptat la şedinţa din 6 ianuarie 1918 a Comitetului Executiv Central. — „Izvestiia Comitetului Executiv Central al Sovietelor de deputaţi ai ţăranilor, muncitorilor şi soldaţilor şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1918, nr. 5 (269), 7 ianuarie, p. 1. — *295, 305.*

Decretul C.C.P. cu privire la „Armenia Turcească". [29 decembrie 1917 (11 ianuarie 1918)]. — „Izvestiia Comitetului Executiv Central al Sovietelor de deputaţi ai ţăranilor, muncitorilor şi soldaţilor şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1918, nr. 1 (265), 3 ianuarie, p. 3. — *232.*

Decretul C.C.P. cu privire la libertatea conştiinţei, a asociaţiilor bisericeşti şi religioase. [20 ianuarie (2 februarie) 1918]. — „Izvestiia Comitetului Executiv Central al Sovietelor de deputaţi ai ţăranilor, muncitorilor şi soldaţilor şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1918, nr. 16 (280), 21 ianuarie, p. 2, la rubrica : Acte şi dispoziţii ale guvernului. — *333.*

Decretul C.C.P. cu privire la naţionalizarea flotei comerciale. [23 ianuarie (5 februarie) 1918]. — „Izvestiia Comitetului Executiv Central al Sovietelor de deputaţi ai ţăranilor, muncitorilor şi soldaţilor şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1918, nr. 21 (285), 27 ianuarie, p. 4, la rubrica : Acte şi dispoziţii ale guvernului. — *425.*

www.dacoromanica.ro

Decretul C.C.P. cu privire la presă. [27 octombrie (9 noiembrie) 1917]. — „Izvestiia Comitetului Executiv Central şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1917, nr. 209, 28 octombrie, p. 2. — *57.*

[Decretul C.E.C. din Rusia cu privire la dreptul de revocare a delegaţilor. 21 noiembrie (4 decembrie) 1917]. — „Izvestiia Comitetului Executiv Central şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1917, nr. 233, 23 noiembrie, p. 3. În ziar titlul a fost dat greşit: Proiect de decret cu privire la dreptul de revocare a delegaţilor. — *141—143, 174.*

Decretul C.E.C. din Rusia cu privire la naţionalizarea băncilor. [14 (27) decembrie 1917]. — „Izvestiia Comitetului Executiv Central şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1917, nr. 252, 15 decembrie, p. 1. — *180, 182, 283, 335.*

Decretul [C.E.C. din Rusia şi al C.C.P. cu privire la înfiinţarea Consiliului economic superior. 2 (15) decembrie 1917]. — „Izvestiia Comitetului Executiv Central şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1917, nr. 244, 6 decembrie, p. 11. — *231.*

Decretul Consiliului Comisarilor Poporului [cu privire la organizarea Armatei Roşii muncitoreşti-ţărăneşti]. 15 (28) ianuarie 1918. — „Izvestiia Comitetului Executiv Central al Sovietelor de deputaţi ai ţăranilor, muncitorilor şi soldaţilor şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1918, nr. 14 (278), 19 ianuarie, p. 2. Sub titlul comun: Formarea Armatei Roşii muncitoreşti şi ţărăneşti. — *232.*

„*Delo Naroda*", Petrograd. — *38, 88, 364, 381.*

— 1917, nr. 183, 18 octombrie, p. 4. — *88.*

Engels, F. Scrisoare către P. Lafargue. 2 iunie 1894. — *288, 289.*

„*Gazeta Vremennogo Rabocego i Krestianskogo Pravitelstva*", Petrograd, 1917, nr. 3, 1 (14) noiembrie, p. 2—3. — *66.*

— 1917, nr. 4, 3 (16) noiembrie, p. 1—2. — *95*

— 1918, nr. 1 (46), 3 (16) ianuarie, p. 1—2. — *216.*

Goethe, J. W. Faust. — *213.*

Griboedov, A. S. Prea multă minte strică. — *432.*

Hotărîrea [C.C.P.] cu privire la conducerea flotei comerciale maritime şi fluviale şi a transporturilor pe apă. [27 februarie 1918]. — „Izvestiia Comitetului Executiv Central al So-

www.dacoromanica.ro

Sovietului de deputaţi ai ţăranilor, muncitorilor, soldaţilor şi cazacilor din Rusia şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1918, nr. 41 (305), 6 martie, p. 5, la rubrica: Acte şi dispoziţii ale guvernului. — *428.*

Hotărîrea Congresului extraordinar al ţăranilor cu privire la problema agrară. — „Izvestiia Congresului general extraordinar al ţăranilor din Rusia", Petrograd, 1917, nr. 1, 22 noiembrie, p. 1. — *105.*

Hotărîrea Consiliului Comisarilor Poporului [cu privire la cuantumul remunerării comisarilor poporului şi a funcţionarilor superiori. 18 noiembrie (1 decembrie) 1917]. — „Pravda". Ediţia de seara, Petrograd, 1917, nr. 16, 3 decembrie (20 noiembrie), p. 1, la rubrica: Activitatea guvernului. — *228.*

Hotărîrea cu privire la consiliile economice raionale (regionale) şi locale. (Adoptată la şedinţa din 23 decembrie 1917 a Consiliului economic superior). — „Gazeta Vremennogo Rabocego i Krestianskogo Pravitelstva", Petrograd, 1918, nr. 1 (46), 3 (16) ianuarie, p. 1—2. — *216.*

Internaţionala. — *411.*

Interpelarea făcută de socialiştii-revoluţionari de stînga lui V. I. Lenin — *vezi* Şedinţa Comitetului Executiv Central al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor.

„Izvestiia Comitetului Executiv Central al Sovietelor de deputaţi ai ţăranilor, muncitorilor, soldaţilor şi cazacilor din Rusia şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1918, nr. 41 (305), 6 martie, p. 5. — *428.*

„Izvestiia Comitetului Executiv Central al Sovietelor de deputaţi ai ţăranilor, muncitorilor şi soldaţilor şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1918, nr. 1 (265), 3 ianuarie, p. 3. — *232.*

— 1918, nr. 2 (266), 4 ianuarie, p. 1. — *236, 246.*

— 1918, nr. 5 (269), 7 ianuarie, p. 1. — *295, 305.*

— 1918, nr. 8 (272), 12 ianuarie, p. 2; nr. 9 (273), 13 ianuarie, p. 2; nr. 10 (274), 14 ianuarie, p. 2. — *290, 291.*

— 1918, nr. 14 (278), 19 ianuarie, p. 2, 5. — *232, 329.*

— 1918, nr. 15 (279), 20 ianuarie, p. 2. — *295.*

— 1918, nr. 16 (280), 21 ianuarie, p. 2. — *333.*

— 1918, nr. 20 (284), 26 ianuarie, p. 2. — *232—233.*

— 1918, nr. 21 (285), 27 ianuarie, p. 4. — *425.*

www.dacoromanica.ro

— 1918, nr. 28 (292), 19 (6) februarie, p. 3. — *356.*

— 1918, nr. 31 (295), 22 (9) februarie, p. 1. — *372.*

— 1918, nr. 33 (297), 24 (11) februarie, p. 3. — *380, 432.*

„Izvestiia Comitetului Executiv Central şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1917, nr. 208, 27 octombrie, p. 1. — *13, 16, 17, 19—22, 37, 43, 59, 65, 68, 237.*

— 1917, nr. 209, 28 octombrie, p. 1, 2. — *19, 23—27, 37, 41, 49, 57, 59, 61, 68, 71, 87, 101, 102, 108, 119, 124—125, 158—159, 237, 335, 342.*

— 1917, nr. 214, 2 noiembrie, p. 1—2. — *61.*

— 1917, nr. 217, 5 noiembrie, p. 4; nr. 218, 7 noiembrie, p. 3—4. — *56, 59, 61, 63, 64.*

— 1917, nr. 221, 10 noiembrie, p. 2. — *89, 91, 92.*

— 1917, nr. 223, 12 noiembrie, p. 4—7. — *91, 92.*

— 1917, nr. 227, 16 noiembrie, p. 6. — *183, 231, 237, 287.*

— 1917, nr. 230, 19 noiembrie, p. 5—6. — *108, 104.*

— 1917, nr. 233, 23 noiembrie, p. 3. — *141—142, 174.*

— 1917, nr. 237, 27 noiembrie, p. 7. — *140—143, 155.*

— 1917, nr. 238, 28 noiembrie, p. 1. — *130.*

— 1917, nr. 239, 29 noiembrie, p. 1. — *142—143, 144, 147.*

— 1917, nr. 243, 3 decembrie, p. 4. — *142—143.*

— 1917, nr. 243, 3 decembrie. Ediţie specială, p. 1—2. — *329, 351.*

— 1917, nr. 244, 6 decembrie, p. 1—2. — *221, 231.*

— 1917, nr. 246, 8 decembrie, p. 2. — *221.*

— 1917, nr. 252, 15 decembrie, p. 1. — *180, 182, 284, 335.*

— 1917, nr. 253, 16 decembrie, p. 9. — *180, 182.*

— 1917, nr. 255, 19 decembrie, p. 4. — *232.*

— 1917, nr. 259, 23 decembrie, p. 4. — 216.

„Izvestiia Congresului general extraordinar al ţăranilor din Rusia", Petrograd, 1917, nr. 1, 22 noiembrie, p. 1. — *105.*

„Izvestiia Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1917, nr. 15, 15 martie, p. 1. — *16.*

— 1917, nr. 85, 7 iunie, p. 11—16. — *196, 202.*

„Izvestiia Sovietului de deputaţi ai ţăranilor din Rusia", Petrograd. — *24.*

www.dacoromanica.ro

— 1917, nr. 88, 19 august, p. 3—4. — *24—27, 28, 37, 49, 119, 124—125.*

— 1917, nr. 177, 5 decembrie, p. 2—3. — *145.*

[Kamenev, L. B.] I. Kamenev despre „insurecţie". — „Novaia Jizn", Petrograd, 1917, nr. 156 (150), 18 (31) octombrie, p. 3. — *77.*

„Kommunist", Petrograd. — *429, 431.*

— 1918, nr. 1, 5 martie, p. 1—3. — *430, 431, 432, 438.*

[Krîlenko, N. V. De ce plec la Petrograd. Apel]. — „Pravda", Petrograd, 1917, nr. 72, 16 (3) iunie, p. 1, în : Lenin, V. I. Bolşevismul şi „descompunerea" armatei. — *390, 391.*

Legea fundamentală cu privire la socializarea pămîntului. [27 ianuarie (9 februarie) 1918]. — „Soldatskaia Pravda", Petrograd, 1918, nr. 25 (141), 15 (2) februarie, p. 2 ; nr. 26 (142), 16 (3) februarie, p. 2. — *356.*

[Lenin, V. I.] Către muncitori, soldaţi şi ţărani! — „Rabocii i Soldat", Petrograd, 1917, nr. 9, 26 octombrie (8 noiembrie), p. 1. Semnat : Congresul general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Rusia. Delegaţii Sovietelor de deputaţi ai ţăranilor. — *57.*

— *Către toţi cetăţenii Rusiei!* — „Rabocii i Soldat", Petrograd, 1917, nr. 20, 9 (22) noiembrie, p. 2. — *91, 92.*

*— *Cîteva teze.* Din partea redacţiei. — „Soţial-Demokrat", Geneva, 1915, nr. 47, 13 octombrie, p. 2. — *258.*

— *Congresul general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor din Rusia hotărăşte.* — „Rabocii i Soldat", Petrograd, 1917, nr. 10, 27 octombrie (9 noiembrie), p. 1. Sub titlul comun : Consiliul Comisarilor Poporului. — *48, 72, 76.*

— *Consiliul Comisarilor către Radă.* — „Izvestiia Comitetului Executiv Central şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1917, nr. 244, 6 decembrie, p. 1—2. Semnat : Consiliul Comisarilor Poporului. — *221.*

— *Cum au înşelat poporul socialiştii-revoluţionari şi ce a dat poporului noul guvern bolşevic.* Petrograd, tip. „Selskii Vestnik", 1917. 32 p. („Biblioteca soldatului şi ţăranului". Nr. 18). Înaintea titlului, autor : N. Lenin. — *87—88.*

— *Cuvîntarea rostită de tov. Lenin, preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului, la cel de-al treilea Congres general al Sovietelor.* — „Izvestiia Comitetului Executiv Central al So-

www.dacoromanica.ro

vietelor de deputaţi ai ţăranilor, muncitorilor şi soldaţilor şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1918, nr. 8 (272), 12 ianuarie, p. 2; nr. 9 (273), 13 ianuarie, p. 2; nr. 10 (274), 14 ianuarie, p. 2. Sub titlul comun: Al treilea Congres general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Rusia. — *290.*

*— *Cuvîntare în legătură cu problema agrară.* Moscova. Comitetul subraional P.M.S.D.R. al tipografilor din Moscova, [1917]. 16 p. (P.M.S.D.R.). Înaintea titlului, autor: N. Lenin. — *342.*

— *[Cuvînt de încheiere rostit la Congresul general extraordinar al Sovietelor de deputaţi ai ţăranilor din Rusia. 18 noiembrie (1 decembrie) 1917].* — „Pravda", Petrograd, 1917, nr. (126) 195, 4 decembrie (21 noiembrie), p. 2. Sub titlul comun: Şedinţa Congresului ţăranilor. — *107—109.*

— *Declaraţia drepturilor poporului muncitor şi exploatat.* 3 (16) ianuarie 1918. — „Izvestiia Comitetului Executiv Central al Sovietelor de deputaţi ai ţăranilor, muncitorilor şi soldaţilor şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1918, nr. 2 (266), 4 ianuarie, p. 1. — *236, 246.*

— *Decret asupra păcii, adoptat în unanimitate la şedinţa din 26 octombrie 1917 a Congresului general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor din Rusia.* — „Izvestiia Comitetului Executiv Central şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1917, nr. 208, 27 octombrie, p. 1. — *13, 16, 17, 19—22, 37, 42, 59, 65, 68, 237.*

— *Decret asupra pămîntului, adoptat de Congresul Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor* (în şedinţa din 26 octombrie, ora 2 noaptea). — „Izvestiia Comitetului Executiv Central şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1917, nr. 209, 28 octombrie, p. 1. — *23—28, 37, 42—43, 48—49, 59, 68, 71, 87, 101, 102, 108, 119, 124—126, 158—159, 237, 335, 342.*

— *Decret asupra pămîntului, adoptat de Congresul Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor (la şedinţa din 26 octombrie, ora 2 noaptea).* — În: [Lenin, V. I.] Materiale cu privire la problema agrară. Petrograd, „Priboi", 1917, p. 30—32. (P.M.S.D.R.). Înaintea titlului, autor: N. Lenin. — *124.*

— *Decretul [C.C.P.] cu privire la arestarea conducătorilor războiului civil împotriva revoluţiei.* 28 noiembrie 1917. — „Izvestiia Comitetului Executiv Central şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1917, nr. 239, 29 noiembrie, p. 1. — *142—143, 144, 147.*

www.dacoromanica.ro

— *Despre frazeologia revoluţionară.* — „Pravda", Petrograd, 1918, nr. 31 (257), 21 (8) februarie, p. 2—3. Semnat: Karpov. — *375, 380.*

— *Despre rîie.* — „Pravda". Ediţia de seară, Petrograd, 1918, nr. 33, 22 (9) februarie, p. 1. Semnat: Karpov. — *372.*

— *Despre sarcinile proletariatului în actuala revoluţie.* — „Pravda", Petrograd, 1917, nr. 26, 7 aprilie, p. 1—2. Semnat: N. Lenin. — *250, 292, 308.*

— *Din jurnalul unui publicist.* Ţărani şi muncitori. — „Rabocii", Petrograd, 1917, nr. 6, 11 septembrie (29 august), p. 2—3. Semnat: N. Lenin. — *124—125.*

— *Hotărîre cu privire la formarea guvernului muncitoresc şi ţărănesc — vezi* Lenin V. I. Congresul general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor din Rusia hotărăşte.

— *În legătură cu istoricul unei păci nenorocite.* — „Pravda", Petrograd, 1918, nr. 34 (260), 24 (11) februarie, p. 2—3. Semnat: N. Lenin. — *197, 263, 265, 380—381, 387, 384, 414, 415, 430, 432.*

— *Legea cu privire la pămînt, adoptată de cel de-al doilea Congres al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor* (în şedinţa din 26 octombrie, ora 2 noaptea). — În: [Lenin, V. I.] Cum au înşelat poporul socialiştii-revoluţionari şi ce a dat poporului noul guvern bolşevic. Petrograd, tip. „Selskii Vestnik", 1917, p. 27—32. („Biblioteca soldatului şi ţăranului". Nr. 18). Înaintea titlului, autor: N. Lenin. — *88.*

— *Manifest către poporul ucrainean cu revendicări ultimative adresate Radei ucrainene — vezi* Lenin, V. I. Consiliul Comisarilor către Radă.

*— *Materiale cu privire la problema agrară.* Petrograd, „Priboi", 1917. 32 p. (P.M.S.D.R.). Înaintea titlului, autor: N. Lenin. — *124.*

— *Partidul socialist-revoluţionar înşală din nou pe ţărani.* — În: [Lenin, V. I.] Cum au înşelat poporul socialiştii-revoluţionari şi ce a dat poporului noul guvern bolşevic. Petrograd, tip. „Selskii Vestnik", 1917, p. 17—26. („Biblioteca soldatului şi ţăranului". Nr. 18). Înaintea titlului, autor: N. Lenin. — *88.*

— *Partidul socialist-revoluţionar înşală din nou pe ţărani.* — „Rabocii Puti", Petrograd, 1917, nr. 44, 6 noiembrie (24 octombrie), p. 1. Semnat: N. Lenin. — *88.*

— *Patria socialistă este în primejdie!* [Decretul Consiliului Comisarilor Poporului. 21 februarie 1918]. — „Izvestiia Comitetului Executiv Central al Sovietelor de deputaţi ai ţăranilor,

www.dacoromanica.ro

muncitorilor şi soldaţilor şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1918, nr. 31 (295), 22 (9) februarie, p. 1. — *372.*

— *Prima etapă a primei revoluţii.* (Scrisori din depărtare ; scrisoarea întîi). — „Pravda", Petrograd, 1917, nr. 14, 21 martie, p. 2—3 ; nr. 15, 22 martie, p. 2. Semnat : N. Lenin. — *196.*

— *Prin radio către toate comitetele de regiment, divizie, corp, armată şi alte comitete, către toţi soldaţii armatei revoluţionare şi marinarii flotei revoluţionare* — *vezi* Lenin, V. I. Către toţi cetăţenii Rusiei !

— *[Raport asupra păcii prezentat la cel de-al doilea Congres general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Rusia. 26 octombrie (8 noiembrie) 1917].* — „Izvestiia Comitetului Executiv Central şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1917, nr. 209, 28 octombrie, p. 4—5. Sub titlul comun : Al doilea Congres general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Rusia şi al reprezentanţilor Sovietelor judeţene şi guberniale de deputaţi ai ţăranilor. — *19.*

— *Raportul de activitate al Consiliului Comisarilor Poporului prezentat la cel de-al treilea Congres general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor din Rusia. 11 (24) ianuarie 1918* — *vezi* Lenin, V. I. Cuvîntarea rostită de tov. Lenin, preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului, la cel de-al treilea Congres general al Sovietelor.

— *Rezoluţia C.C. al P.M.S.D.(b) din Rusia în problema opoziţiei din cadrul C.C. 2 (15) noiembrie 1917* — *vezi* Lenin V. I. Rezoluţie adoptată în şedinţa din 2 noiembrie a C.C. al P.M.S.D.R.

— *Rezoluţie cu privire la problema agrară adoptată la Conferinţa generală a P.M.S.D. (bolşevic) din Rusia. 24—29 aprilie 1917.* — În : [Lenin, V. I.] Materiale cu privire la problema agrară. Petrograd, „Priboi", 1917, p. 27—29. (P.M.S.D.R.). Înaintea titlului, autor : N. Lenin. — *124.*

— *Rezoluţia în problema agrară* — *vezi* Lenin, V. I. Rezoluţia cu privire la problema agrară, adoptată la Conferinţa generală a P.M.S.D. (bolşevic) din Rusia. 24—29 aprilie 1917.

— *Rezoluţie adoptată la şedinţa din 2 noiembrie a C.C. al P.M.S.D.R.* — „Pravda", Petrograd, 1917, nr. 180 (111), 17 (4) noiembrie, p. 2. — *50, 51.*

— *Teze cu privire la Adunarea constituantă.* — „Pravda", Petrograd, 1917, nr. 213 (144), 26 (13) decembrie, p. 3. — *168.*

www.dacoromanica.ro

— *Teze cu privire la încheierea imediată a unei păci separate şi anexioniste — vezi* Lenin, V. I. În legătură cu istoricul unei păci nenorocite.

— *Ultimatum adresat de majoritatea C.C. al P.M.S.D. (b) din Rusia minorităţii.* 3 (16) noiembrie 1917. — *73.*

[Lenin, V. I. şi alţii] Convorbirea guvernului cu Cartierul general prin fir direct. — „Rabocii i Soldat", Petrograd, 1917, nr. 20, 9 (22) noiembrie, p. 2. Semnat: Lenin, Stalin, Krîlenko. — *89.*

Lozincile pentru demonstraţie — vezi Către muncitorii şi soldaţii din Petrograd.

Lozovski, S. A. Către Congresul general al sindicatelor din Rusia — „Professionalnîi Vestnik", Petrograd, 1917, nr. 7, 10 decembrie, p. 2—3. — *223.*

— *Declaraţie făcută în cadrul fracţiunii bolşevice a C.E.C.* — „Novaia Jizn", Petrograd, 1917, nr. 172 (166), 4 (17) noiembrie, p. 1—2. — *223—224.*

— *Sindicatele şi Puterea sovietică.* — „Professionalnîi Vestnik", Petrograd, 1917, nr. 8, 20 decembrie, p. 1—3. — *223—224.*

Mandatul model. Întocmit pe baza a 242 de mandate prezentate de deputaţii locali la primul Congres general al Sovietelor de deputaţi ai ţăranilor, care a avut loc la Petrograd în 1917. — „Izvestiia Sovietului de deputaţi ai ţăranilor din Rusia", Petrograd, 1917, nr. 88, 19 august, p. 3—4. — *24—26, 27, 37, 48—49, 119, 125, 437.*

Manifestul din 14 martie — vezi Către popoarele din lumea întreagă.

Marx, K. Scrisoare către W. Bracke. 5 mai 1875. — *212.*

— *Scrisoare către F. Engels.* 12 februarie 1870. — *201.*

— *Scrisoare către L. Kugelmann.* 12 aprilie 1871. — *201.*

— *Scrisoare către W. Liebknecht.* 6 aprilie 1871. — *288.*

Marx, K. şi Engels, F. Sfînta familie, sau critica criticii critice. Împotriva lui Bruno Bauer et Co. Septembrie-noiembrie 1844. — *198.*

Maslov, S. L. Norme privind reglementarea relaţiilor agrare de către comitetele agrare. — „Delo Naroda", Petrograd, 1917, nr. 183, 18 octombrie, p. 4. — *84.*

— *[Proiect de lege cu privire la reglementarea relaţiilor agrare de către comitetele agrare].* — În: [Lenin, V. I.] Cum au înşelat poporul socialiştii-revoluţionari şi ce a dat poporului noul guvern bolşevic. Petrograd, tip. „Selskii Vestnik", 1917, p. 7—15. („Biblioteca soldatului şi ţăranului". Nr. 18). Înaintea titlului, autor: N. Lenin. — *87, 88.*

www.dacoromanica.ro

Miliukov, P. N. Cuceririle teritoriale ale Rusiei. — În: Ce aşteaptă Rusia de la război. Culegere de articole scrise de Tugan-Baranovski, M. N. şi alţii. În anexă 4 hărţi geografice. Ediţia a 2-a. Petrograd, „Prometeu", [1915], p. 53—66. — *304.*

Neledinski-Meleţki, I. A. Cîntec („Mă duc la rîuleţ..."). — 364, 366.

„Novaia Jizn", Petrograd. — *52, 77, 202, 293, 318, 364.*

— 1917, nr. 156 (150), 18 (31) octombrie, p. 3. — *77.*

— 1917, nr. 161 (155), 24 octombrie (6 noiembrie), p. 1. — *180.*

— 1917, nr. 172 (166), 4 (17) noiembrie, p. 1—2, 3. — *223.*

— 1918, nr. 7 (23), 11 (24) ianuarie, p. 2. — *266.*

„Novîi Luci", Petrograd. — *364, 381.*

Ordin cu privire la apărarea Petrogradului. 1 noiembrie 1917. Nr. 1. — „Izvestiia Comitetului Executiv Central şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1917, nr. 214, 2 noiembrie, p. 1—2. — *61.*

[Peatakov, G. L.] Proletariatul şi băncile. — „Pravda", Petrograd, 1917, nr. 206 (137), 18 (5) decembrie, p. 2. Semnat: P. Kievski. — *199.*

Planul lor. Aliaţii trădează Polonia, Lituania, Kurlanda şi România. — „Pravda", Petrograd, 1918, nr. 223 (154), 6 ianuarie (24 decembrie), p. 1. — *198—199.*

Pokrovski, M. N. Condiţiile de pace prezentate de Germania. — „Kommunist", Petrograd, 1918, nr. 1, 5 martie, p. 1. — *432, 433.*

„Pravda", Petrograd. — *107, 133, 311, 402, 430.*

— 1917, nr. 14, 21 martie, p. 2—3; nr. 15, 22 martie, p. 2. — *196.*

— 1917, nr. 26, 7 aprilie, p. 1—2. — *250, 292, 308.*

— 1917, nr. 72, 16 (3) iunie, p. 1. — *391.*

— 1917, nr. 180 (111), 17 (4) noiembrie, p. 2. — *50, 51.*

— 1917, nr. 181 (112), 18 (5) noiembrie, p. 2. — *57.*

— 1917, nr. 190 (121), 28 (15) noiembrie, p. 2. — *99.*

— 1917, nr. 195 (126), 4 decembrie (21 noiembrie), p. 2. — *107—109.*

— 1917, nr. 206 (137), 18 (5) decembrie, p. 2. — *199.*

— 1917, nr. 213 (144), 26 (13) decembrie, p. 3. — *168.*

www.dacoromanica.ro

— 1918, nr. 223 (154), 6 ianuarie (24 decembrie), p. 1. — *198.*

— 1918, nr. 31 (257), 21 (8) februarie, p. 2—3. — *375, 380.*

— 1918, nr. 34 (260), 24 (11) februarie, p. 2—3. — *197, 263, 265, 380—381, 387, 388, 414, 415, 430, 432.*

„*Pravda*". Ediţia de seară, Petrograd, 1917, nr. 16, 3 decembrie (20 noiembrie), p. 1. — *228.*

— Ediţia de seară, Petrograd, 1918, nr. 13, 30 (17) ianuarie, p. 1. — *298.*

— Ediţia de seară, Petrograd, 1918, nr. 33, 22 (9) februarie, p. 1. — *380.*

„*Professionalnîi Vestnik*", Petrograd, 1917, nr. 7, 10 decembrie, p. 2—3. — *223—224.*

— 1917, nr. 8, 20 decembrie, p. 1—3. — *223—224.*

Programul agrar [adoptat la Congresul al IV-lea (de unificare) al P.M.S.D.R.]. — În foaia volantă : Hotărîrile şi rezoluţiile Congresului de unificare al Partidului muncitoresc social-democrat din Rusia. [Petersburg], tip. Comitetului Central, [1906], p. 1. (P.M.S.D.R.). — *119.*

Programul Partidului muncitoresc social-democrat din Rusia adoptat la Congresul al II-lea al partidului. — În : Cel de-al II-lea Congres ordinar al Partidului muncitoresc social-democrat din Rusia. Textul integral al proceselor-verbale. Editat de C.C. Genève, tip. partidului, [1904], p. 1—6. (P.M.S.D.R.). — *170, 193, 224, 272, 441.*

Programul şi statutul de organizare al partidului socialiştilor-revoluţionari, adoptate la primul congres al partidului. Editat de Comitetul Central al partidului socialiştilor-revoluţionari. F. l., tip. partidului socialiştilor-revoluţionari, 1906. 32 p. (Partidul socialiştilor-revoluţionari). — *119, 158.*

Proiectul de lege cu privire la controlul muncitoresc. (Înaintat spre examinare comisiei pentru problemele muncii). — „Gazeta Vremennogo Rabocego i Krestianskogo Pravitelstva", Petrograd, 1917, nr. 3, 1 (14) noiembrie, p. 2—3. Sub titlul comun : Cu privire la controlul muncitoresc. — *66.*

Propunerea lui L. B. Kamenev — vezi Şedinţa Comitetului Executiv Central al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor.

„*Rabocii*", Petrograd, 1917, nr. 6, 11 septembrie (29 august), p. 2—3. — *124—125.*

„*Rabocii i Soldat*", Petrograd, 1917, nr. 9, 26 octombrie (8 noiembrie), p. 1. — *57.*

www.dacoromanica.ro

— 1917, nr. 10, 27 octombrie (9 noiembrie), p. 1. — *48, 72, 76.*

— 1917, nr. 20, 9 (22) noiembrie, p. 2. — *89, 91, 92.*

„*Rabocii Puti*", Petrograd, 1917, nr. 44, 6 noiembrie (24 octombrie), p. 1. — *88.*

Radek, K. Victoria imperialismului asupra revoluţiei ruse. — „Kommunist", Petrograd, 1918, nr. 1, 5 martie, p. 1—2. — *430.*

Răspunsul Secretariatului general al Radei la ultimatumul prezentat de Consiliul Comisarilor Poporului. — „Izvestiia Comitetului Executiv Central şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1917, nr. 246, 8 decembrie, p. 2. Sub titlul comun : Burghezia ucraineană şi contrarevoluţia. — *221.*

„*Reci*", Petrograd. — *57, 202, 381.*

Recunoaşterea independenţei Finlandei. [Decretul C.C.P. 18 (31) decembrie 1917]. — „Izvestiia Comitetului Executiv Central şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1917, nr. 255, 19 decembrie, p. 4. — *232.*

Regulamentul alegerilor pentru Adunarea constituantă. — „Buletinul guvernului provizoriu", Petrograd, 1917, nr. 111 (157), 22 iulie (4 august), p. 1—2, la rubrica : Acte guvernamentale. — *115, 303.*

Regulamentul [C.E.C. din Rusia şi al C.C.P.] cu privire la controlul muncitoresc. [14 (27) noiembrie 1917]. — „Izvestiia Comitetului Executiv Central şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1917, nr. 227, 16 noiembrie, p. 6, la rubrica : Acte guvernamentale. — *183, 231, 237, 287.*

Rezoluţia fracţiunii bolşevice [propusă la şedinţa din 17 (4) noiembrie 1917 a C.E.C. din Rusia]. — „Pravda", Petrograd, 1917, nr. 181 (112), 18 (5) noiembrie, p. 2. Sub titlul comun : Şedinţa Comitetului Executiv Central al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor. — *57.*

Rezoluţie cu privire la activitatea Comitetului Executiv al Sovietelor de deputaţi ai ţăranilor adoptată la cel de-al doilea Congres general al Sovietelor de deputaţi ai ţăranilor din Rusia. — În : Rezoluţiile Congresului extraordinar şi ale celui de-al doilea Congres general al Sovietelor de deputaţi ai ţăranilor din Rusia. (Noiembrie—decembrie 1917). Petrograd, tip. „Kopeika", 1917, p. 21—22. — *158—159.*

„*Russkoe Slovo*", Moscova. — *58.*

www.dacoromanica.ro

„*Soldatskaia Pravda*", Petrograd, 1918, nr. 25 (141), 15 (2) februarie, p. 2; nr. 26 (142), 16 (3) februarie, p. 2. — *356.*

*„*Soţial-Demokrat*", Geneva, 1915, nr. 47, 13 octombrie, p. 2. — *258.*

„*Soţial-Demokrat*", Moscova, 1918, nr. 9, 14 (27) ianuarie, p. 3. — *306.*

Statutul de organizare al Partidului muncitoresc social-democrat din Rusia adoptat la Congresul al II-lea al partidului. — În: Congresul al II-lea ordinar al Partidului muncitoresc social-democrat din Rusia. Textul integral al proceselor-verbale. Editat de C.C. Genève, tip. partidului, [1904], p. 7—9. (P.M.S.D.R.). — *168.*

Şedinţa Comitetului Executiv Central al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor. Şedinţa din 14 decembrie. Problema naţionalizării băncilor. — „Izvestiia Comitetului Executiv Central şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1917, nr. 253, 16 decembrie, p. 9. — *180, 182.*

Şedinţa Comitetului Executiv Central al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor. [4 noiembrie 1917]. — „Izvestiia Comitetului Executiv Central şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1917, nr. 217, 5 noiembrie, p. 4; nr. 218, 7 noiembrie, p. 3—4. — *56, 59, 61, 62.*

Şedinţa Comitetului Executiv Central al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor. [10 noiembrie 1917]. — „Izvestiia Comitetului Executiv Central şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1917, nr. 223, 12 noiembrie, p. 4—5. — *91, 92.*

Şedinţa Comitetului Executiv Central. 1 decembrie 1917. — „Izvestiia Comitetului Executiv Central şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1917, nr. 243, 3 decembrie, p. 4. — *142.*

Şedinţa Congresului ţăranilor (18 noiembrie. Continuare). — „Pravda", Petrograd, 1917, nr. (126) 195, 4 decembrie (21 noiembrie), p. 2. — *107, 108—109.*

Şedinţa [primului Congres general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Rusia]. Din 5 iunie [1917]. Seara. — „Izvestiia Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1917, nr. 85, 7 iunie, p. 11—16. — *196, 202.*

www.dacoromanica.ro

[Telegramă adresată Consiliului Comisarilor Poporului în legătură cu Congresul cazacilor de pe front întrunit în staniţa Kamenskaia. 13 ianuarie 1918]. — „Soţial-Demokrat". Moscova, 1918, nr. 9, 14 (27) ianuarie, p. 3, la rubrica : Ştiri din ţară. Sub titlul comun : Revoluţia pe Don. — *306.*

Gesetz gegen die gemeingefährlichen Bestrebungen der Sozialdemokratie. Vom 21. Oktober 1878. — „Reichsgesetzblatt", Berlin, 1878, Nr. 34, S. 351—358. — *16.*

„*Reichsgesetzblatt*", Berlin, 1878, Nr. 34, S. 351—358. — *16.*

www.dacoromanica.ro

INDICE DE NUME

A

Abramovici, R. (Rein, R. A.)* (n. 1880) — unul dintre liderii Bundului. În anii reacţiunii şi ai noului avînt revoluţionar s-a situat pe poziţii lichidatoriste. În timpul primului război mondial s-a manifestat ca centrist. În 1917, înapoindu-se din străinătate în Rusia, a aderat la aripa de dreapta a menşevicilor internaţionalişti. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a luptat împotriva Puterii sovietice, a susţinut ideea creării unui guvern de coaliţie cu participarea menşevicilor şi a socialiştilor-revoluţionari ; a luat poziţie împotriva încheierii păcii de la Brest. În 1920 a emigrat în Germania ; împreună cu L. Martov a editat la Berlin publicaţia menşevică contrarevoluţionară „Soţialisticeskii Vestnik". În 1923 a fost unul dintre întemeietorii organizaţiei oportuniste Internaţionala socialistă unită (a II-a) a muncitorilor şi membru în biroul Comitetului executiv al acesteia. După 1930 a plecat în S.U.A., unde a colaborat la „Vorwärds", ziar evreiesc cu orientare socialistă de dreapta. — *79*.

Alekseev, M. V. (1857—1918) — general în armata ţaristă, monarhist şi contrarevoluţionar inveterat. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a fost comandant suprem, apoi, un timp, şef al statului-major al comandantului suprem Kerenski. În timpul războiului civil şi al intervenţiei militare străine împotriva Rusiei Sovietice s-a aflat în fruntea „armatei de voluntari" albgardiste organizate în Caucazul de nord. — *407*.

Antonov — vezi Antonov-Ovseenko, V. A.

Antonov-Ovseenko, V. A. (1884—1939) — participant activ la Revoluţia Socialistă din Octombrie, comandant sovietic de seamă. A intrat în mişcarea revoluţionară în 1901. În 1910 a emigrat la Paris, unde a aderat la menşevici. La sfîrşitul anului 1914 a rupt

* În paranteze sînt scrise cu litere cursive adevăratele nume de familie.

www.dacoromanica.ro

cu menşevismul. În anii primului război mondial s-a situat pe poziţii internaţionaliste. Întorcîndu-se din emigraţie, în iunie 1917 a intrat în partidul bolşevic. În zilele lui Octombrie 1917 a fost membru al Comitetului militar-revoluţionar din Petrograd şi unul dintre conducătorii asaltului Palatului de iarnă. La cel de-al II-lea Congres general al Sovietelor din Rusia a fost ales în Consiliul Comisarilor Poporului ca membru al Comitetului pentru problemele militare şi maritime. La sfîrşitul anului 1917 şi începutul anului 1918 a comandat trupele sovietice care luptau împotriva kalediniştilor şi a Radei centrale. Din martie pînă în mai 1918 a fost comandant al trupelor sovietice din sudul Rusiei; din ianuarie pînă în iunie 1919 — comandant al Frontului ucrainean. În anii 1922—1924 a fost şeful Direcţiei politice a Consiliului revoluţionar al Republicii. În anii care au urmat a lucrat în aparatul de stat, pe tărîm militar şi în diplomaţie. În 1923—1927 a aderat la opoziţia troţkistă. — *29, 225.*

Artem (Sergheev, F. A.) (1883—1921) — militant de seamă al partidului comunist şi al Statului sovietic. Membru de partid din 1901. A desfăşurat activitate revoluţionară la Ekaterinoslav, Harkov şi în Ural. În repetate rînduri a fost arestat. La mijlocul anului 1911 a emigrat în Australia. În timpul emigraţiei a participat activ la mişcarea muncitorească din Australia. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 s-a întors în Rusia, unde a fost ales secretar al biroului Comitetului regional al partidului bolşevic, birou care reunea organizaţiile de partid din Donbass şi din guberniile Harkov şi Ekaterinoslav. La Congresul al VI-lea al P.M.S.D.(b) din Rusia a fost ales membru al C.C. A participat activ la Revoluţia Socialistă din Octombrie şi a fost unul dintre organizatorii luptei împotriva contrarevoluţiei şi a ocupanţilor germani din Ucraina. După revoluţie a fost preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului al Republicii sovietice din Doneţ şi Krivoi Rog, membru al C.C. al P.C. (b) din Ucraina. În 1920—1921 a fost secretar al Comitetului din Moscova al P.C. (b) din Rusia, din 1921 — preşedinte al C.C. al sindicatului minerilor din Rusia, membru în C.E.C. din Rusia. A murit în timpul experimentării unui vagon aeropropulsat pe linia ferată Moscova-Kursk. — *166.*

Avilov, N. P. (Glebov, N.) (1887—1942) — membru al partidului bolşevic din 1904. A desfăşurat activitate revoluţionară la Kaluga, Moscova, în Ural, la Petersburg şi în alte oraşe din Rusia. Participant activ la prima revoluţie rusă. În repetate rînduri a fost arestat şi deportat. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 — membru în comisia executivă a Comitetului de partid din Petrograd, a lucrat în Biroul central al sindicatelor din Petrograd, iar apoi în prezidiul C.C.S. din Rusia. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a făcut parte din Consiliul Comisarilor Poporului în calitate de comisar al poporului pentru poştă şi telegraf. Începînd din 1918 a avut munci de răspundere în aparatul politic al armatei, pe linie sindicală, de stat şi de

www.dacoromanica.ro

partid. În 1925, la Congresul al XIV-lea al P.C. (b) din Rusia, a aderat la „noua opoziţie"; după Congresul al XV-lea al partidului a declarat că-şi recunoaşte greşelile şi că se va supune hotărîrilor partidului. Începînd din 1928 a fost director al uzinei constructoare de maşini agricole din Rostov pe Don. — *30.*

Avksentiev, N. D. (1878—1943) — unul dintre liderii partidului socialist-revoluţionar, membru al Comitetului Central al acestui partid. În timpul primului război mondial s-a manifestat ca social-şovinist inveterat; a colaborat la publicaţiile defensiste „Za rubejom", „Novosti" şi „Prizîv". După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a fost preşedinte al Comitetului executiv al Sovietului de deputaţi ai ţăranilor din Rusia; ministru de interne în cel de-al doilea guvern provizoriu de coaliţie prezidat de Kerenski, iar mai tîrziu preşedinte al „Consiliului provizoriu al Republicii ruse" (Preparlament), instituţie contrarevoluţionară. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a fost unul dintre organizatorii unor rebeliuni contrarevoluţionare. În 1918 a fost preşedinte al aşa-numitului „Directorat de la Ufa"; apoi a emigrat în străinătate, unde şi-a continuat lupta activă împotriva Puterii sovietice. — *99.*

B

Belinski, V. G. (1811—1848) — mare democrat-revoluţionar rus, critic literar şi publicist, filozof materialist. Belinski a fost ideologul maselor ţărăneşti care se ridicau la luptă împotriva iobăgiei. În 1833—1836 a colaborat la revista „Teleskop"; în 1838—1839 a fost redactorul revistei „Moskovskii Nabliudatel"; în 1839—1846 a condus rubrica de critică literară a revistei „Otecestvennîie Zapiski", iar începînd din 1847 a devenit colaborator şi îndrumător ideologic al revistei „Sovremennik". La 3 iulie 1847 a scris, din străinătate, celebra „Scrisoare către Gogol". Belinski a pus bazele esteticii şi ale criticii literare democrat-revoluţionare. În articolele sale despre Puşkin, Lermontov şi Gogol, în articolele despre literatura rusă din 1840 pînă în 1847, Belinski a scos în evidenţă specificul şi măreţia literaturii ruse, realismul ei şi caracterul ei popular. Activitatea lui a exercitat o influenţă covîrşitoare asupra dezvoltării ulterioare a gîndirii sociale şi a mişcării de eliberare din Rusia. — *207.*

Bogolepov, D. P. (n. 1885) — economist şi om politic. Membru al partidului bolşevic din 1907. În 1914—1915 a făcut parte din fracţiunea social-democrată a Dumei a IV-a de stat. În 1917 a lucrat la ziarele „Soţial-Demokrat", „Pravda" şi la alte ziare bolşevice. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a fost membru al colegiului Comisariatului poporului pentru finanţe şi locţiitor al comisarului poporului. În 1918 s-a situat pe poziţiile „comuniştilor de stînga". În anii care au urmat a lucrat în aparatul de stat

www.dacoromanica.ro

şi în învăţămînt. A scris o serie de cărţi şi articole pe teme financiare şi economice. — *402.*

Buharin, N. I. (1888—1938) — din 1906 membru al P.M.S.D.R.; a activat ca propagandist în diferite raioane ale Moscovei. În 1911 a emigrat în străinătate. În 1915 a colaborat la revista „Kommunist"; s-a situat pe poziţii nemarxiste în problema statului, a dictaturii proletariatului, a dreptului naţiunilor la autodeterminare etc. La Congresul al VI-lea al partidului a prezentat o schemă antileninistă de dezvoltare a revoluţiei, bazată pe negarea alianţei dintre clasa muncitoare şi ţărănimea săracă.

După Revoluţia Socialistă din Octombrie a fost redactor al ziarului „Pravda", membru al Biroului Politic al C.C., membru al Comitetului Executiv al Internaţionalei Comuniste. S-a pronunţat în repetate rînduri împotriva politicii leniniste a partidului; în 1918 se afla în fruntea grupului antipartinic al „comuniştilor de stînga"; în timpul discuţiei din partid cu privire la sindicate (1920—1921) s-a situat mai întîi pe o poziţie „tampon", iar apoi a aderat la grupul lui Troţki; începînd din 1928 a condus opoziţia de dreapta din rîndurile partidului. În 1929 a fost scos din Biroul Politic al C.C. În 1937, ca urmare a activităţii sale antipartinice, a fost exclus din rîndurile partidului. — *133, 330, 331, 349, 430, 431, 432.*

C

Cernov, V. M. (1876—1952) — unul dintre liderii şi teoreticienii partidului socialist-revoluţionar. În anii 1902—1905 a fost redactor al ziarului „Revoliuţionnaia Rossiia", organul central al eserilor. În anii primului război mondial, camuflîndu-se îndărătul unei frazeologii de stînga, s-a situat de fapt pe poziţiile social-şovinismului. Din mai pînă în august 1917 a fost ministru al agriculturii în guvernul provizoriu burghez; a dus o politică de crunte represiuni împotriva ţăranilor care trecuseră la ocuparea pămînturilor moşiereşti. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a fost unul dintre organizatorii rebeliunilor antisovietice. În 1920 a emigrat. În străinătate a continuat să desfăşoare activitate antisovietică. — *88, 142, 158, 159, 237, 239, 240, 246, 252, 308, 312.*

Cicerin, G. V. (1872—1936) — om de stat sovietic, eminent diplomat. Din 1904 pînă în 1917 s-a aflat în emigraţie, unde în 1905 a intrat în P.M.S.D.R. În perioada reacţiunii a fost adept al menşevismului; în anii primului război mondial s-a situat pe poziţii internaţionaliste; spre sfîrşitul anului 1917 a trecut pe poziţiile bolşevismului şi în 1918 a intrat în P.C. (b) din Rusia. Membru al delegaţiei sovietice în a doua perioadă a tratativelor de pace de la Brest. A avut munci de răspundere în aparatul de stat şi în diplomaţie: din 1918 pînă în 1930 a fost comisar al poporului pentru afacerile externe, a condus delegaţiile sovietice la conferinţele internaţionale de la Geneva şi Lausanne. A fost membru

www.dacoromanica.ro

al C.E.C. din Rusia şi al C.E.C. al U.R.S.S. La congresele al XIV-lea şi al XV-lea ale partidului a fost ales membru al C.C. — *400.*

Ciheidze, N. S. (1864—1926) — unul dintre liderii menşevismului. Deputat în Dumele a III-a şi a IV-a de stat din partea guberniei Tiflis, liderul fracţiunii menşevice din Duma a IV-a. În anii primului război mondial s-a situat pe poziţii centriste. În timpul revoluţiei burghezo-democratice din februarie 1917 a fost membru al Comitetului provizoriu al Dumei de stat, defensist. Ciheidze a fost preşedinte al Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd, preşedinte al C.E.C. în prima legislatură, a sprijinit activ guvernul provizoriu burghez. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a fost preşedinte al Adunării constituante din Gruzia, care era un guvern menşevic contrarevoluţionar. În 1921, după instaurarea Puterii sovietice în Gruzia, a emigrat în Franţa. — *282.*

Ciudnovski, G. I. (1894—1918) — social-democrat ; la începutul activităţii sale revoluţionare s-a situat pe poziţii menşevice. Întors din emigraţie în 1917, a intrat în grupul interraioniştilor şi împreună cu ei, la Congresul al VI-lea al P.M.S.D. (b) din Rusia, a fost primit în partidul bolşevic. Participant activ la insurecţia armată din octombrie 1917 de la Petrograd, unul dintre conducătorii asaltului împotriva Palatului de iarnă. După victoria Revoluţiei Socialiste din Octombrie a fost comisar cu împuterniciri speciale pe Frontul de sud-vest, a participat la lupta împotriva Radei centrale ucrainene, organizaţie contrarevoluţionară. După eliberarea Kievului de către trupele sovietice a fost comisar militar al oraşului. A căzut în luptă pe Frontul ucrainean. — *91.*

Clemenceau, Georges-Benjamin (1841—1929) — om politic reacţionar francez ; unul dintre liderii partidului radical. Din 1876 — membru al Camerei deputaţilor din Franţa. Între 1906 şi 1909 a fost şeful guvernului francez. Apărînd interesele marelui capital, a aplicat o politică de crunte represiuni împotriva clasei muncitoare. În timpul primului război mondial s-a manifestat ca un şovinist inveterat. Din noiembrie 1917, Clemenceau a devenit din nou şef al guvernului francez, instaurînd în ţară un regim de dictatură militară. El a fost unul dintre organizatorii şi inspiratorii intervenţiei armate împotriva Rusiei Sovietice şi Ungariei Sovietice ; s-a străduit să realizeze „încercuirea economică" a Republicii sovietice. El a fost unul dintre autorii tratatului de pace de la Versailles (1919). Fiind înfrînt în alegerile prezidenţiale din 1920, s-a retras din viaţa politică. — *90.*

D

Dan (Gurvici), F. I. (1871—1947) — unul dintre liderii menşevicilor. În anii reacţiunii şi ai noului avînt revoluţionar a condus un grup de lichidatori din străinătate. În timpul războiului

www.dacoromanica.ro

imperialist mondial s-a situat pe poziţii social-şoviniste. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a fost membru al Comitetului Executiv al Sovietului din Petrograd şi a făcut parte din Prezidiul Comitetului Executiv Central în prima legislatură; a sprijinit guvernul provizoriu burghez. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a luptat împotriva Puterii sovietice. La începutul anului 1922 a fost expulzat din ţară ca duşman al Statului sovietic. — *196.*

Dîbenko, P. E. (1889—1938) — militar şi om de stat sovietic. Membru al partidului bolşevic din 1912. În anii primului război mondial a desfăşurat muncă revoluţionară şi de propagandă în rîndurile armatei. A fost arestat în repetate rînduri pentru activitate revoluţionară intensă. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a fost preşedintele Comitetului central al flotei din Marea Baltică (Ţentrobalt), a participat activ la pregătirea flotei din Marea Baltică în vederea insurecţiei armate din octombrie 1917. La cel de-al II-lea Congres general al Sovietelor din Rusia a fost ales în Consiliul Comisarilor Poporului ca membru al Comitetului pentru probleme militare şi navale. Din octombrie 1918 şi pînă la sfîrşitul războiului civil a comandat unităţi şi formaţii ale Armatei Roşii pe Frontul de sud, pe Frontul ucrainean, pe cel caucazian etc. După terminarea războiului civil a ocupat posturi de conducere în Armata Roşie. — *29.*

Dridzo, S. A. — *vezi* Lozovski, S. A.

Duhonin, N. N. (1876—1917) — general în armata ţaristă, monarhist. În septembrie 1917 a fost numit de către guvernul provizoriu burghez şeful statului-major al comandantului suprem. După Revoluţia Socialistă din Octombrie s-a proclamat comandant suprem şi a încercat să organizeze o rebeliune contrarevoluţionară împotriva Puterii sovietice. A fost demis din postul său şi arestat la cartierul general întrucît a refuzat să execute ordinul Consiliului Comisarilor Poporului din 7 (20) noiembrie 1917 cu privire la încheierea imediată a armistiţiului şi începerea tratativelor cu ţările beligerante în vederea încheierii tratatului de pace. A fost ucis de către soldaţii răsculaţi. — *81, 82—83, 84, 85—86, 89, 91—92, 99, 104, 148.*

Dutov, A. I. (1864—1921) — colonel în armata ţaristă, ataman al oastei cazacilor din Orenburg; unul dintre conducătorii contrarevoluţiei cazace. După Revoluţia Socialistă din Octombrie, împreună cu menşevicii şi socialiştii-revoluţionari, a organizat la Orenburg „Comitetul salvării patriei şi revoluţiei", care la mijlocul lunii noiembrie a mobilizat căzăcimea, a arestat pe membrii Comitetului militar-revoluţionar şi a pus mîna pe putere. La 18 (31) ianuarie 1918 Dutov a fost izgonit din Orenburg de către

www.dacoromanica.ro

detaşamentele Gărzii roşii. În anii 1918—1919 el a comandat o unitate de cazaci din armata lui Kolceak. După zdrobirea armatei lui Kolceak, în martie 1920 Dutov, împreună cu rămăşiţele trupelor sale, a trecut graniţa chineză. — *333*, *337*.

Dzerjinski, F. E. (1877—1926) — eminent activist al partidului comunist şi al Statului sovietic, membru de partid din 1895. Unul dintre organizatorii social-democraţiei din Polonia şi Lituania. A desfăşurat muncă de partid în Polonia şi Rusia. Participant activ şi unul dintre conducătorii luptei proletariatului polonez în anii primei revoluţii ruse. În repetate rînduri a fost victima represiunilor guvernului ţarist : a stat mai bine de 11 ani în închisori, la ocnă şi în deportare. La Congresul al IV-lea al partidului a fost ales membru al C.C. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a desfăşurat muncă de partid la Moscova. În perioada de pregătire şi înfăptuire a Revoluţiei Socialiste din Octombrie a fost membru al Comitetului militar-revoluţionar din Petrograd şi al Centrului militar-revoluţionar pentru conducerea insurecţiei creat de Comitetul Central al partidului. După victoria revoluţiei a fost preşedintele Comisiei extraordinare pe întreaga Rusie pentru lupta împotriva contrarevoluţiei şi sabotajului (Ceka). La începutul anului 1918 s-a situat pe o poziţie greşită în problema încheierii păcii de la Brest. În 1921 a fost numit comisar al poporului pentru căile de comunicaţie, rămînînd şi în funcţiile de preşedinte al Ceka şi de comisar al poporului pentru afacerile interne ; din 1924 — preşedinte al Consiliului economic superior. Începînd din iunie 1924 a fost membru supleant al Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia şi membru al Biroului Organizatoric al C.C. al P.C. (b) din Rusia. — *163—165*.

E

Elizarov, M. T. (1862—1919) — revoluţionar de profesie, bolşevic, om de stat sovietic. Membru al P.M.S.D.R. din 1893. A desfăşurat muncă de partid la Petersburg, Moscova şi în regiunea Volgăi. Participant activ la prima revoluţie rusă ; unul dintre conducătorii grevei generale a feroviarilor din 1905. A fost în repetate rînduri arestat şi deportat. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a fost comisar al poporului pentru căile de comunicaţie, apoi membru al colegiului Comisariatului poporului pentru comerţ şi industrie. — *318*.

Engels, Friedrich (1820—1895) — unul dintre întemeietorii comunismului ştiinţific, conducător şi învăţător al proletariatului internaţional, prieten şi tovarăş de luptă al lui K. Marx (vezi articolul lui V. I. Lenin „Friedrich Engels". Opere complete, vol. 2, Bucureşti, Editura politică, 1963, ed. a doua, p. 1—14). — *198*, *201*, *288*, *289*.

www.dacoromanica.ro

F

Fenigştein, I. G. (1888—1937) — militant al mişcării revoluţionare poloneze şi ruse, ulterior activist de partid şi de stat; în 1904 a intrat în rîndurile Social-democraţiei din Regatul Poloniei şi din Lituania. A dus muncă de partid în Polonia şi în străinătate. În 1917 a fost membru al Comitetului din Petersburg al P.M.S.D. (b) din Rusia şi al Comisiei executive a partidului, precum şi membru al C.C. al Social-democraţiei din Polonia şi din Lituania şi membru al colegiului redacţional al revistei poloneze bolşevice „Tribuna". În 1918 s-a situat pe poziţiile „comuniştilor de stînga". Începînd de la sfîrşitul anului 1918 a fost membru al C.C. al Partidului Comunist din Lituania şi Bielorusia şi vicepreşedinte al Consiliului Comisarilor Poporului din R.S.S. Lituaniano-Bielorusă. În 1920, în timpul ofensivei Armatei Roşii asupra oraşului Varşovia, a lucrat în biroul polonez al C.C. şi în comitetul revoluţionar polonez. După războiul civil a lucrat în aparatul de stat; a fost director al agenţiei Rosta, iar apoi al agenţiei TASS. — *331.*

Feofilaktov, A. E. — socialist-revoluţionar de stînga, delegat la Congresul extraordinar al Sovietelor de deputaţi ai ţăranilor din noiembrie 1917. La congres a fost ales în colegiul Comisariatului poporului pentru agricultură. — *108—109.*

Finn-Enotaevski, A. I. (1872—1943) — social-democrat, economist şi publicist. În anii 1903—1914 a aderat la bolşevici. În anii primului război mondial s-a situat pe poziţii social-şoviniste. A scris o serie de lucrări de economie, în care a denaturat esenţa marxismului. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a colaborat la ziarul semimenşevic „Novaia Jizn". În 1919 şi 1920 a lucrat în învăţămînt. În 1931, fiind implicat în procesul unei organizaţii contrarevoluţionare a menşevicilor, a fost condamnat. — *319.*

G

Glebov, N. — *vezi* Avilov, N. P.

Goldendah, D. B. — *vezi* Reazanov, D. B.

Goldman, M. I. — *vezi* Liber, M. I.

Gruşevski, M. S. (1866—1934) — istoric ucrainean, unul dintre conducătorii mişcării naţionaliste burgheze ucrainene. În martie 1917 a intrat în partidul socialiştilor-revoluţionari ucraineni. În 1917—1918 a fost preşedintele Radei centrale ucrainene contrarevoluţionare. După izgonirea ocupanţilor germani din Ucraina a emigrat în străinătate. În 1924 i s-a permis să se întoarcă la Kiev, a lucrat la Academia de Ştiinţe a R.S.S. Ucrainene. — *191.*

www.dacoromanica.ro

Gucikov, A. I. (1862—1936) — mare capitalist, organizator şi lider al partidului octombrist („Uniunea 17 octombrie"). În timpul primului război mondial a fost preşedinte al Comitetului Central pentru sprijinirea industriei de război şi membru al Comisiei speciale pentru problemele apărării. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a fost ministru de război şi ministru al marinei în primul guvern provizoriu burghez. În august 1917 a participat la organizarea rebeliunii lui Kornilov. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a luptat împotriva Puterii sovietice; ulterior, emigrant alb. — *310.*

Gukovski, I. E. (1871—1921) — şi-a început activitatea revoluţionară în 1898, bolşevic. A activat în organizaţiile social-democrate din Petersburg şi Baku. În 1906 a fost secretar de redacţie al ziarului bolşevic „Novaia Jizn", apoi a emigrat în străinătate. În 1907 s-a înapoiat în Rusia şi a lucrat la Moscova. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a fost comisar al poporului pentru finanţe, apoi reprezentant plenipotenţiar al R.S.F.S.R. în Estonia. — *135—136.*

Gurvici, F. I. — *vezi* Dan, F. I.

H

Hanibal, Barca (247—183 î.e.n.) — conducător de oşti cartaginez. A repurtat o serie de victorii în lupta împotriva romanilor, printre care şi marea victorie de la Cannae din anul 216 î.e.n., punînd în primejdie existenţa statului roman. — *422.*

Hindenburg, Paul (1847—1934) — militar şi om de stat german, feldmareşal, reprezentant al elementelor reacţionare şi şoviniste ale imperialismului german. În anii primului război mondial — comandant al armatei germane pe Frontul de est, apoi şeful marelui stat-major. Unul dintre organizatorii intervenţiei militare împotriva Rusiei Sovietice. A participat la înăbuşirea revoluţiei din noiembrie 1918 din Germania. În 1925—1934 a fost preşedinte al Germaniei. În 1933 l-a însărcinat pe Hitler cu formarea guvernului, trecînd astfel întreaga putere în mîna fasciştilor. — *433.*

I

Ioffe, A. A. (1883—1927) — diplomat sovietic de seamă. A intrat în mişcarea social-democrată la sfîrşitul ultimului deceniu al secolului trecut. După Congresul al II-lea al P.M.S.D.R. a aderat la menşevici. Începînd din 1908, împreună cu Troţki a editat la Viena ziarul „Pravda". După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a intrat în grupul interraioniştilor, a fost membru al Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd, membru al C.E.C. în prima legislatură. La Congresul

www.dacoromanica.ro

al VI-lea al P.M.S.D. (b) din Rusia a fost primit împreună cu interraioniştii în partidul bolşevic şi ales în C.C. În zilele din octombrie 1917 a fost membru al Comitetului militar-revoluţionar din Petrograd. În 1918 s-a situat pe poziţiile „comuniştilor de stînga". În timpul tratativelor de pace de la Brest a fost preşedinte, apoi membru al delegaţiei sovietice, iar în ultima perioadă — consultant. În anii următori a lucrat în diplomaţie. În 1925—1927 a aderat la opoziţia troţkistă. — *344, 348, 349, 350, 399, 400.*

Izmailov, N. F. (n. 1891) — marinar din flota Mării Baltice. Membru al partidului bolşevic din iulie 1917. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a fost ales membru în primul Soviet de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Kronstadt. În iunie 1917 a fost ales în Comitetul central al flotei din Marea Baltică (Ţentrobalt). Începînd de la 27 octombrie (9 noiembrie) 1917 a fost preşedintele acestui comitet ; la 5 (18) februarie 1918 a fost confirmat comisar general al flotei din Marea Baltică. În mai 1918 a fost numit comisar al Direcţiei economice generale a marinei. În anii următori a deţinut posturi de răspundere în Flota maritimă militară sovietică. În prezent este pensionar. — *35—36.*

K

Kaleaev, I. P. (1877—1905) — membru al organizaţiei de luptă a partidului socialiştilor-revoluţionari. A participat la o serie de acte teroriste. La 4 (17) februarie 1905 l-a ucis pe guvernatorul general al Moscovei, marele duce Serghei Aleksandrovici (unchiul lui Nicolaie al II-lea). A fost executat la 10 (23) mai la Schlüsselburg. — *375.*

Kaledin, A. M. (1861—1918) — general în armata ţaristă, ataman al cazacilor de pe Don. În august 1917, la Consfătuirea de stat de la Moscova a prezentat un amplu program de înăbuşire a revoluţiei. Participant activ la rebeliunea lui Kornilov. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a fost unul dintre conducătorii mişcării contrarevoluţionare a cazacilor de pe Don, a participat la crearea „armatei de voluntari" a albgardiştilor. Aflînd de înfrîngerea de pe front din ianuarie 1918, s-a împuşcat. — *12, 45, 56, 57, 79, 143, 148, 150, 191—192, 221, 225, 240, 252, 278, 280, 299, 306, 307, 308, 332, 333, 334, 336, 407.*

Kamenev (Rozenfeld), L. B. (1883—1936) — membru al partidului bolşevic din 1901. A făcut parte din redacţia ziarelor „Proletarii" şi „Pravda". La Conferinţa a VII-a generală (din aprilie) a P.M.S.D. (b) din Rusia a fost ales în C.C. al partidului. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 s-a ridicat împotriva liniei leniniste a partidului, orientată spre revoluţia socialistă. În octombrie 1917, în numele lui şi al lui Zinoviev a publicat în ziarul semimenşevic „Novaia Jizn" o declaraţie în care îşi exprima dezacordul faţă de hotărîrea Comitetului Central cu privire la

www.dacoromanica.ro

insurecția armată, ceea ce însemna divulgarea unei hotărîri secrete a partidului, trădarea revoluției.

După Revoluția Socialistă din Octombrie a fost președinte al Sovietului din Moscova, vicepreședinte al Consiliului Comisarilor Poporului, membru în Biroul politic al C.C. În repetate rînduri s-a ridicat împotriva politicii leniniste a partidului: în noiembrie 1917 s-a pronunțat pentru crearea unui guvern de coaliție în care să intre și menșevicii și socialiștii-revoluționari, în 1925 a fost unul dintre organizatorii „noii opoziții", iar în 1926 unul dintre liderii blocului antipartinic trotkisto-zinovievist. În 1927, Congresul al XV-lea al P.C. (b) al U.R.S.S. l-a exclus din partid ca militant activ al opoziției trotkiste. În 1928 a declarat că-și recunoaște greșelile și a fost reprimit în partid, dar, întrucît nu și-a încetat activitatea antipartinică, în 1932 a fost din nou exclus din P.C. (b) al U.R.S.S. În 1933 a fost din nou reprimit în partid. În 1934, pentru activitate antipartinică, a fost pentru a treia oară exclus din partid. — *45*, *73—74*, *76*, *77*, *92*, *133—134*, *363*.

Kamkov (Kaț), B. D. (1885—1938) — membru al partidului socialiștilor-revoluționari. Unul dintre organizatorii și liderii partidului socialiștilor-revoluționari de stînga. În 1918 s-a pronunțat împotriva încheierii păcii de la Brest, a fost unul dintre inițiatorii asasinării ambasadorului german Mirbach și unul dintre organizatorii rebeliunii socialiștilor-revoluționari de stînga din Moscova. Pentru activitatea sa contrarevoluționară a fost arestat, judecat și condamnat de Tribunalul militar. Ulterior a lucrat în domeniul statisticii. — *75*.

Karahan, L. M. (1889—1937) — diplomat sovietic. A aderat la mișcarea revoluționară în 1904. În 1913 a intrat la Petersburg în organizația interraională a P.M.S.D. din Rusia. În toamna anului 1915 a fost arestat și deportat la Tomsk. Întorcîndu-se la Petrograd, după evenimentele din iulie 1917 a intrat în partidul bolșevic. În august-septembrie a fost membru al prezidiului și secretar al Sovietului de deputați ai muncitorilor și soldaților din Petrograd, membru al Comitetului militar-revoluționar. În 1917—1918 — secretar și membru al delegației sovietice pentru tratativele de pace de la Brest. Ulterior a avut munci de răspundere în diplomație; a fost locțiitor al comisarului poporului pentru afacerile externe, reprezentant plenipotențiar în China, ambasador în Turcia. — *399*.

Karelin, V. A. (1891—1938) — unul dintre organizatorii partidului socialiștilor-revoluționari de stînga și membru în C.C. al acestui partid. În decembrie 1917 a făcut parte din Consiliul Comisarilor Poporului în calitate de comisar al poporului pentru bunurile statului; în 1918 a fost membru al delegației sovietice pentru tratativele de pace de la Brest. În martie 1918, în legătură cu semnarea păcii de la Brest, s-a retras din Consiliul Comisarilor Poporului. A fost unul dintre conducătorii rebeliunii

www.dacoromanica.ro

socialiştilor-revoluţionari de stînga din iulie 1918. După înăbuşirea rebeliunii a emigrat în străinătate. — *56, 76.*

Karpov — vezi Lenin, V. I.

Kaţ, B. D. — vezi Kamkov, B. D.

Kautsky, Karl (1854—1938) — unul dintre liderii social-democraţiei germane şi ai Internaţionalei a II-a ; la început marxist, mai tîrziu renegat al marxismului, ideolog al centrismului (kautskismului), una dintre cele mai periculoase şi mai dăunătoare variante ale oportunismului. A fost redactorul revistei „Die Neue Zeit", publicaţie teoretică a social-democraţiei germane.

În mişcarea socialistă a intrat în 1874. Concepţiile sale din acea vreme reprezentau un amestec de lassalleanism şi anarhism. În 1881 a făcut cunoştinţă cu K. Marx şi F. Engels şi, sub influenţa lor, a aderat la marxism. În această perioadă a activităţii sale a publicat o serie de lucrări valoroase, ca „Doctrina economică a lui Karl Marx" (1887), „Problema agrară" (1899) ş.a., contribuind la popularizarea teoriei marxiste în Germania şi în alte ţări. Totuşi, încă în această perioadă, el a dat dovadă de inconsecvenţă ideologică, a făcut concesii revizionismului. La începutul secolului al XX-lea, inconsecvenţa ideologică a lui Kautsky s-a accentuat pe linia renunţării treptate la esenţa revoluţionară a marxismului. El a devenit ideologul centrismului. În timpul primului război mondial s-a situat în esenţă pe poziţiile social-şovinismului. A formulat teoria antimarxistă a „ultraimperialismului", care estompa contradicţiile imperialismului.

În 1918 Kautsky a luat atitudine împotriva revoluţiei din Germania. După victoria Revoluţiei Socialiste din Octombrie, Kautsky a negat necesitatea dictaturii proletariatului, opunîndu-i teoria utopică, neştiinţifică a democraţiei „pure", situată deasupra claselor. Concepţiile antimarxiste ale lui Kautsky au fost combătute de Engels, ca şi de fruntaşii aripii de stînga ai social-democraţiei germane, şi supuse unei aspre critici de către V. I. Lenin, mai ales în lucrarea „Revoluţia proletară şi renegatul Kautsky" (1918). — *108.*

Kerenski, A. F. (n. 1881) — socialist-revoluţionar. Deputat în Duma a IV-a de stat. În Dumă s-a alăturat un timp grupului trudovicilor şi a fost preşedintele acestui grup. În anii primului război mondial a fost un social-şovinist înverşunat. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a fost ministru al justiţiei, ministru de război şi ministru al marinei, iar apoi prim-ministru în guvernul provizoriu burghez şi comandant suprem. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a luptat împotriva Puterii sovietice ; în 1918 a fugit peste graniţă. În prezent trăieşte în S.U.A., unde desfăşoară o propagandă antisovietică. — *12, 33, 37, 42, 50, 56, 57, 59, 68, 79, 90, 117, 120, 140, 142, 168, 195, 238, 246, 250, 276, 278, 280, 293, 297, 299, 304—305, 306, 308, 310, 311, 313, 317, 319, 336, 363, 376, 390, 407, 410.*

www.dacoromanica.ro

Kolegaev, A. L. (1887—1937) — membru al partidului socialiştilor-revoluţionari din 1906. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a aderat la aripa stîngă a socialiştilor-revoluţionari. În decembrie 1917 a făcut parte din Consiliul Comisarilor Poporului în calitate de comisar al poporului pentru agricultură. În martie 1918, în urma semnării tratatului de pace de la Brest, s-a retras din Consiliul Comisarilor Poporului. După înăbuşirea rebeliunii socialiştilor-revoluţionari de stînga a rupt cu partidul socialiştilor-revoluţionari şi în noiembrie 1918 a intrat în partidul bolşevic. A fost şeful serviciului aprovizionare al Frontului de sud şi membru al Consiliului militar-revoluţionar al acestui front. În 1920 a fost numit membru al colegiului Comisariatului poporului pentru căile de comunicaţie; din 1921 a lucrat în domeniul economic. — *64.*

Kornilov, L. G. (1870—1918) — general ţarist, monarhist. În iulie-august 1917 — comandant suprem al armatei ruse. În august a organizat o rebeliune în scopul zdrobirii forţelor revoluţionare. După victoria Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie a fost unul dintre organizatorii armatei contrarevoluţionare care acţiona în sudul ţării. A fost ucis în timpul luptelor de lîngă Ekaterinodar. — *39, 45, 142, 148, 195, 276, 407.*

Koţiubinski, I. M. (1895—1937) — membru al partidului bolşevic din 1913. Aflîndu-se, începînd din 1916, în armata ţaristă, a desfăşurat activitate revoluţionară şi propagandistică în rîndurile soldaţilor. În perioada Revoluţiei Socialiste din Octombrie a fost membru al Comitetului militar-revoluţionar din Petrograd, a participat la asaltul Palatului de iarnă. În decembrie 1917, la primul Congres al Sovietelor din Ucraina, a fost ales în Secretariatul poporului al Republicii Muncitoreşti-Ţărăneşti Ucrainene şi numit locţiitor al secretarului poporului pentru probleme militare. La 16 (29) ianuarie 1918 a fost numit comandant suprem al trupelor Republicii Ucrainene. Ulterior a avut munci de răspundere pe linie de partid, de stat şi în diplomaţie. — *332.*

Krasin, L. B. (1870—1926) — revoluţionar de profesie, eminent om de stat sovietic. Începînd din 1890 a participat la mişcarea social-democrată. După Congresul al II-lea al P.M.S.D.R. a aderat la bolşevici, a fost cooptat în C.C. al partidului, unde un timp s-a situat pe o poziţie împăciuitoristă faţă de menşevici. A participat activ la prima revoluţie rusă. La Congresele al III-lea şi al IV-lea ale P.M.S.D.R. a fost ales membru al C.C., iar la Congresul al V-lea membru supleant al C.C. al P.M.S.D.R. În 1908 a emigrat. Cîtva timp a făcut parte din grupul antipartinic „Vpered"; ulterior s-a retras din activitatea politică şi a lucrat ca inginer în străinătate şi în Rusia. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a fost unul dintre organizatorii aprovizionării Armatei Roşii, apoi membru al Prezidiului Consiliului economic superior şi comisar al poporului pentru căile de comunicaţie. În 1919 a intrat în di-

www.dacoromanica.ro

plomaţie. În 1922 a fost numit comisar al poporului pentru comerţul exterior. În 1924 a fost trimis ca reprezentant plenipotenţiar al U.R.S.S. în Franţa, iar în 1925 în Anglia. — *400*

Krasnov, P. N. (1869—1947) — general ţarist, participant activ la rebeliunea lui Kornilov din august 1917. La sfîrşitul lunii octombrie 1917 a comandat detaşamentele de cazaci trimise de Kerenski împotriva Petrogradului în timpul unei rebeliuni antisovietice. În 1918—1919 a condus o armată albgardistă de cazaci pe Don. În 1919 a fugit în străinătate, unde şi-a continuat activitatea contrarevoluţionară antisovietică. În anii 1941—1945 a colaborat cu hitleriştii. A fost luat prizonier, judecat şi spînzurat în baza unei sentinţe a Colegiului militar al Tribunalului suprem al U.R.S.S. — *561*

Krîlenko, N. V. (1885—1938) — membru al partidului bolşevic din 1904, remarcabil om de stat sovietic. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a lucrat la ziarul „Soldatskaia Pravda", a participat la Conferinţa generală a organizaţiilor P.M.S.D.(b) din Rusia din armata de pe front şi din spatele frontului. A fost delegat la primul Congres general al Sovietelor din Rusia. A participat activ la Revoluţia Socialistă din Octombrie. La cel de-al II-lea Congres general al Sovietelor din Rusia a fost ales în Consiliul Comisarilor Poporului ca membru al Comitetului pentru problemele militare şi maritime, iar mai tîrziu a fost numit comandant suprem. Începînd din 1918 a lucrat în diverse organe ale justiţiei sovietice: a fost preşedinte al Tribunalului revoluţionar suprem al C.E.C. din Rusia, locţiitor al comisarului poporului la justiţie, procuror al republicii; în 1931 a fost numit comisar al poporului pentru justiţie al R.S.F.S.R., iar în 1936 comisar al poporului pentru justiţie al U.R.S.S. La congresele al XV-lea şi al XVI-lea ale partidului a fost ales membru al Comisiei Centrale de Control. — *29, 83, 84, 85, 86, 89, 99, 256, 266, 376—377.*

Kuusinen, O. V. (1881—1964) — militant de seamă al mişcării muncitoreşti finlandeze şi internaţionale, al partidului comunist şi al Statului sovietic. În 1905 a intrat în Partidul social-democrat din Finlanda şi în curînd a ajuns conducătorul aripii de stînga, revoluţionare, a acestui partid. A desfăşurat activitate publicistică în presa socialistă, şi între 1908 şi 1917 în repetate rînduri a fost ales deputat în Seim. În 1918 a fost unul dintre conducătorii revoluţiei muncitoreşti din Finlanda, membru al guvernului revoluţionar. Kuusinen a fost unul dintre întemeietorii Partidului Comunist din Finlanda (1918). La Congresul al III-lea al Internaţionalei Comuniste a fost ales membru în Comitetul Executiv. După 1940 a fost deputat în Sovietul Suprem al U.R.S.S. şi preşedinte al Prezidiului Sovietului Suprem al R.S.S. Karelo-Fine. Din 1941 a fost membru al C.C. al P.C.U.S., iar din iunie 1957 şi secretar şi membru al Prezidiului C.C. al P.C.U.S. În 1958 a

www.dacoromanica.ro

fost ales membru al Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S. El a scris o serie de lucrări cu privire la istoria P.C.U.S. şi la mişcarea muncitorească internaţională. În 1961 i s-a acordat titlul de Erou al Muncii Socialiste. — *94.*

L

Larin, I. (Lurie, M. A.) (1882—1932) — social-democrat. În anii reacţiunii şi ai noului avînt revoluţionar a fost unul dintre liderii lichidatorilor. În anii primului război mondial s-a situat pe poziţii centriste. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a condus grupul menşevicilor-internaţionalişti. În august 1917 a fost primit în partidul bolşevic. După Revoluţia Socialistă din Octombrie s-a pronunţat pentru formarea unui guvern de coaliţie la care să participe şi menşevicii şi socialiştii-revoluţionari. A lucrat în aparatul de stat şi în diferite organizaţii economice. — *73—76.*

Lenin, V. I. (Ulianov, V. I., Karpov, Lenin, N.) (1870—1924) — vezi date biografice. — *23—24, 29, 42, 43, 49, 50, 51, 59, 62, 64, 70, 72, 84, 85, 86, 88, 89—90, 91, 92, 93, 94, 97, 107, 108—109, 124—125, 130, 131, 133—134, 136, 145, 155, 167, 234, 235, 239, 248—249, 250, 251, 253, 263, 264, 265, 271, 274, 279, 285, 286, 287, 292, 293—294, 301, 308, 310, 311, 312, 318—319, 331, 332, 344, 355, 367, 375, 379, 380—381, 383, 387, 388, 391, 392—393, 395, 398, 414, 415, 424, 426—428, 429, 430, 437.*

Liber (Goldman), M. I. (1880—1937) — unul dintre liderii Bundului. În perioada primului război mondial s-a situat pe poziţii social-şoviniste. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a fost membru al Comitetului executiv al Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd şi al Prezidiului C.E.C. în prima legislatură ; s-a situat pe o poziţie menşevică şi s-a pronunţat pentru un guvern de coaliţie. Faţă de Revoluţia Socialistă din Octombrie a avut o atitudine ostilă. Ulterior a lucrat în domeniul economic. —*195.*

Liebknecht, Karl (1871—1919) — militant de seamă al mişcării muncitoreşti germane şi internaţionale ; unul dintre conducătorii aripii de stînga a social-democraţiei germane. A luptat activ în rîndurile social-democraţiei împotriva oportunismului şi militarismului. În 1912 a fost ales deputat în Reichstag. În anii războiului imperialist mondial s-a situat pe poziţii internaţionaliste revoluţionare. K. Liebknecht a fost unul dintre organizatorii şi conducătorii grupului „Die Internationale", care ulterior şi-a schimbat denumirea în „Spartacus", iar mai tîrziu în „Uniunea Spartacus". Pentru propaganda antimilitaristă desfăşurată de el, în 1916 a fost condamnat la muncă silnică. În timpul revoluţiei din noiembrie 1918 din Germania s-a aflat, împreună cu R. Luxemburg, în fruntea avangărzii revoluţionare a muncitorilor germani. A fost redactor al ziarului

www.dacoromanica.ro

„Die Rote Fahne" şi unul dintre întemeietorii Partidului Comunist din Germania şi dintre conducătorii insurecţiei din ianuarie 1919 a muncitorilor din Berlin. După înăbuşirea insurecţiei a fost ucis în mod bestial de către contrarevoluţionari. Apreciind activitatea lui K. Liebknecht, Lenin scria : „Acest nume este... simbolul conducătorului devotat intereselor proletariatului, simbolul devotamentului faţă de revoluţia socialistă... Acest nume este simbolul luptei... neîmpăcate împotriva imperialismului, nu în vorbe, ci în fapte..." (Opere, vol. 28, Bucureşti, Editura politică, 1959, p. 433—434). — *63*, *332*, *360*, *405*, *408*, *411*.

Linde, F. F. (1881—1917) — membru al Comitetului executiv al Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd în prima legislatură ; a participat la demonstraţiile soldaţilor în timpul evenimentelor din aprilie 1917. Ulterior comisar al guvernului provizoriu burghez pe Frontul de sud-vest. A fost ucis în timp ce-i îndemna pe soldaţi să pornească la luptă. — *309*.

Lloyd George, David (1863—1945) — om de stat şi diplomat englez, lider al partidului liberal. Din 1890, membru al parlamentului. În 1905—1908 a fost ministru al comerţului, iar în 1908—1915 ministru de finanţe. A jucat un rol important în stabilirea liniei politice a guvernului englez, orientată spre pregătirea primului război mondial. Prin linguşeli, minciuni, precum şi prin făgăduieli făcute muncitorilor, a încercat să împiedice crearea în Anglia a unui partid revoluţionar al clasei muncitoare. V. I. Lenin scria că „Lloyd George slujeşte burghezia în mod admirabil şi o slujeşte tocmai *în rîndul* muncitorilor, promovează influenţa ei *tocmai* în rîndurile proletariatului, acolo unde este cel mai necesar şi cel mai greu să-ţi subordonezi din punct de vedere moral masele" (Opere complete, vol. 30, Bucureşti, Editura politică, ed. a doua, 1964, p. 177). În 1916—1922, în calitate de prim-ministru, a căutat să consolideze poziţiile imperialismului englez în Orientul Apropiat şi Mijlociu, precum şi în Balcani ; a reprimat cu cruzime mişcarea de eliberare naţională din colonii şi din ţările dependente. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a fost unul dintre inspiratorii şi organizatorii intervenţiei armate şi ai blocadei împotriva Statului sovietic. În 1922, după o serie de eşecuri politice, şi-a dat demisia, dar pînă la sfîrşitul vieţii a continuat să se bucure de o anumită influenţă politică. — *198*.

Lomov, A. (Oppokov, G. I.) (1888—1938) — membru al partidului bolşevic din 1903, revoluţionar de profesie, om de stat sovietic. A avut munci de partid la Petersburg, Ivanovo-Voznesensk, Moscova, Saratov. A fost în repetate rînduri victima represiunilor guvernului ţarist. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a devenit membru al Biroului regional Moscova şi al Comitetului Moscova al P.M.S.D.(b) din Rusia. În octombrie 1917 a fost membru al Comitetului militar-revoluţionar din Moscova, vi-

www.dacoromanica.ro

cepreşedinte al Sovietului de deputaţi ai muncitorilor din Moscova. La cel de-al II-lea Congres general al Sovietelor din Rusia a intrat în Consiliul Comisarilor Poporului în postul de comisar al poporului pentru justiţie. În 1918 s-a situat pe poziţiile „comuniştilor de stînga". A fost membru al Prezidiului şi vicepreşedinte al Consiliului economic superior, vicepreşedinte al Comitetului de Stat al Planificării al U.R.S.S., membru al C.C. al P.C.(b) din Bielorusia, membru supleant şi membru al C.C. al P.C.(b) al Uniunii Sovietice. — *30, 331, 402, 431, 432.*

Lozovski (Dridzo), S. A. (1878—1952) — membru al P.M.S.D.R. din 1901. Participant la prima revoluţie rusă. A fost de mai multe ori arestat şi deportat. Din 1909 pînă în 1917 a trăit în emigraţie, unde a aderat la grupul bolşevicilor-conciliatorişti. În iunie 1917 s-a înapoiat în Rusia ; la Conferinţa a III-a generală a sindicatelor din Rusia (iulie 1917) a fost ales secretar al C.C.S. din Rusia. În decembrie 1917 a fost exclus din rîndurile P.M.S.D.(b) din Rusia pentru acţiunile sale îndreptate împotriva politicii partidului. Ulterior a condus grupul social-democraţilor internaţionalişti, în decembrie 1919 a fost reprimit în P.C.(b) din Rusia împreună cu membrii acestei grupări. În 1920 a fost preşedintele Consiliului gubernial al sindicatelor din Moscova. După 1921 a fost secretar general al Internaţionalei Sindicale Roşii, director la Goslitizdat, locţiitor al comisarului poporului (apoi al ministrului) pentru afacerile externe al U.R.S.S. Începînd de la Congresul al XV-lea al partidului, membru supleant al C.C., iar de la Congresul al XVIII-lea, membru al C.C. al P.C.(b) al U.R.S.S. — *223—224.*

Lunacearski, A. V. (1875—1933) — revoluţionar de profesie şi remarcabil om de stat sovietic. A intrat în mişcarea revoluţionară la începutul ultimului deceniu al secolului trecut. După Congresul al II-lea al P.M.S.D.R., bolşevic. A făcut parte din redacţiile ziarelor bolşevice „Vpered", „Proletarii" şi „Novaia Jizn". În anii reacţiunii s-a îndepărtat de marxism, a făcut parte din grupul antipartinic „Vpered" şi a propagat ideea îmbinării marxismului cu religia. În timpul primului război mondial s-a situat pe poziţii internaţionaliste. Înapoindu-se în Rusia în 1917, Lunacearski a aderat la grupul interraioniştilor, împreună cu care, la Congresul al VI-lea al P.M.S.D.(b) din Rusia, a fost primit în partidul bolşevic. După Revoluţia Socialistă din Octombrie — comisar al poporului pentru învăţămîntul public, iar apoi preşedinte al Comitetului pentru problemele ştiinţifice de pe lîngă C.E.C. al U.R.S.S. În 1930 a devenit academician. În august 1933 a fost numit reprezentant plenipotenţiar al U.R.S.S. în Spania. Publicist şi dramaturg, Lunacearski este autorul unor lucrări în domeniul artei şi literaturii. — *30.*

Lurie, M. A. — *vezi* Larin, I.

www.dacoromanica.ro

M

Malkin, B. F. (1891—1938) — membru al partidului socialiştilor-revoluţionari din 1908, unul dintre organizatorii partidului socialiştilor-revoluţionari de stînga şi membru al C.C. al acestui partid. După Revoluţia Socialistă din Octombrie — membru al prezidiului C.E.C. din Rusia în legislaturile a II-a şi a VI-a ; a condus agenţia telegrafică din Petrograd şi a fost unul dintre redactorii ziarului „Izvestiia". În primăvara anului 1918 a intrat în partidul bolşevic şi a lucrat ca director la Izoghiz. — *398.*

Mandelberg, V. E. (Posadovski) (n. 1870) — delegat la Congresul al II-lea al P.M.S.D.R. din partea Uniunii din Siberia, iskrist din minoritate. După congres — menşevic. A fost deputat în Duma a II-a de stat, în 1907 a emigrat. — *193—194.*

Manikovski, A. A. (1865—1920) — general în armata rusă ; a fost comandantul fortăreţei Kronstadt. În timpul primului război mondial — şeful Direcţiei generale a artileriei. Locţiitor al ministrului de război în ultimul guvern provizoriu burghez. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a lucrat în Armata Roşie. — *81, 82, 89.*

Manner, Kullervo (n. 1880) — membru al Partidului social-democrat din Finlanda din 1905. În 1911—1913 — membru al Comitetului executiv al partidului, iar în 1917—1918 preşedinte al partidului. În 1910—1918 — deputat în Seim. În timpul revoluţiei muncitoreşti din 1918 din Finlanda a fost în fruntea guvernului revoluţionar — Consiliul împuterniciţilor poporului. A participat la crearea Partidului Comunist din Finlanda (1918) şi a fost secretar general al partidului. Ulterior a aderat la troţkişti şi în 1935 a fost exclus din partid pentru activitatea sa antipartinică. — *94.*

Martov, L. (Ţederbaum, I. O.) (1873—1923) — unul dintre liderii menşevismului. În anii reacţiunii şi ai noului avînt revoluţionar s-a situat pe poziţii lichidatoriste, a fost redactor responsabil al ziarului „Golos Soţial-Demokrata". În perioada războiului imperialist mondial s-a situat pe poziţii centriste. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a condus grupul menşevicilor-internaţionalişti. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a luat atitudine împotriva Puterii sovietice. În 1920 a emigrat în Germania şi a editat la Berlin revista menşevică contrarevoluţionară „Soţialisticeskii Vestnik". — *52, 79.*

Marx, Karl (1818—1883) — întemeietor al comunismului ştiinţific, gînditor genial, conducător şi învăţător al proletariatului internaţional (vezi articolul lui V. I. Lenin „Karl Marx [Scurtă schiţă biografică şi expunere a marxismului]", în Opere complete, vol. 26, Bucureşti, Editura politică, 1964, ed. a doua, p. 43—92). — *198, 201, 212, 288, 289.*

www.dacoromanica.ro

Maslov, S. L. (n. 1873) — socialist-revoluţionar de dreapta. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 — membru în Comitetul Executiv al Sovietului de deputaţi ai ţăranilor din Rusia ; în septembrie a fost numit ministru al agriculturii în guvernul provizoriu burghez. Deşi înainte se pronunţase pentru socializarea pămîntului, în 1917 Maslov a prezentat un proiect de lege, despre care V. I. Lenin a spus că înseamnă „o trădare totală a ţăranilor de către partidul socialiştilor-revoluţionari", o înşelare a ţăranilor.

După Revoluţia Socialistă din Octombrie, Maslov a lucrat în diverse organizaţii economice şi instituţii ştiinţifice. A scris o serie de lucrări în problema agrară. Una din cărţile lui, „Economia ţărănească", a fost aspru criticată de V. I. Lenin în 1921. — *88, 158, 159.*

Mihailov — în 1917 preşedinte al secţiei militare a comitetului regional al armatei, flotei şi muncitorilor din Finlanda. — *34.*

Miliukov, P. N. (1859—1943) — lider al partidului cadet, ideolog al burgheziei imperialiste ruse, istoric şi publicist. În octombrie 1905 a fost unul dintre întemeietorii partidului cadet, iar apoi preşedinte al Comitetului Central al acestui partid şi redactor al ziarului „Reci", organul central al cadeţilor. Deputat în Dumele a III-a şi a IV-a de stat. În 1917 a fost ministru de externe în primul guvern provizoriu burghez ; a promovat politica de continuare a războiului imperialist „pînă la victoria finală". În august 1917 a fost unul dintre inspiratorii rebeliunii korniloviste. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a participat la organizarea intervenţiei militare străine împotriva Rusiei Sovietice ; militant activ al emigraţiei albe. — *57, 304, 309.*

Miliutin, V. P. (1884—1938) — a intrat în mişcarea social-democrată în 1903 ; la început a fost menşevic, din 1910 — bolşevic. A avut munci de partid la Kursk, Moscova, Orel, Petersburg şi Tula ; a fost deseori victimă a represiunilor. La Conferinţa a VII-a generală (din aprilie) a P.M.S.D.(b) din Rusia a fost ales membru al C.C. al partidului. La Congresul al II-lea al Sovietelor a intrat în Consiliul Comisarilor Poporului în calitate de comisar al poporului pentru agricultură. În noiembrie 1917 s-a pronunţat pentru formarea unui guvern de coaliţie în care să intre şi menşevicii, şi socialiştii-revoluţionari şi, declarîndu-se în dezacord cu politica partidului, a ieşit din C.C. şi din guvern. În 1918—1921 a fost vicepreşedinte al Consiliului economic superior, apoi a deţinut alte funcţii de răspundere în aparatul de stat şi economic. — *29, 76, 133—134.*

Muraviev, M. A. (1880—1918) — ofiţer ţarist. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a aderat la socialiştii-revoluţionari de stînga. În timpul ofensivei lui Kerenski împotriva Petrogradului a fost numit comandant-şef şi însărcinat cu apărarea oraşului. La începutul anului 1918 a comandat trupele care ac-

www.dacoromanica.ro

ţionau împotriva Radei centrale ucrainene şi împotriva lui Kaledin. În iulie 1918, fiind comandant al trupelor de pe Frontul de răsărit, a trădat Puterea sovietică şi a încercat să provoace o rebeliune în armată. Această provocare a fost descoperită şi lichidată, iar Muraviev a fost judecat şi împuşcat. — *61.*

N

Napoleon I (Bonaparte) (1769—1821) — împărat al francezilor în 1804—1814 şi în 1815. — *296—297, 419, 438, 434.*

Nevski, V. I. (1876—1937) — membru al P.M.S.D.R. din 1898, revoluţionar de profesie, bolşevic. A dus muncă de partid la Rostov pe Don, Moscova, Petersburg, Voronej, Harkov şi în alte oraşe. În repetate rînduri a fost victima represiunilor guvernului ţarist. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a fost unul dintre organizatorii şi conducătorii Organizaţiei din armată de pe lîngă Comitetul din Petersburg şi C.C. al P.M.S.D.(b) din Rusia. A participat activ la insurecţia armată din Octombrie şi a fost membru în Comitetul militar-revoluţionar din Petrograd. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a deţinut diverse funcţii de răspundere pe linie de stat şi de partid şi a desfăşurat activitate ştiinţifică. — *301.*

Nicolaie al II-lea (Romanov) (1868—1918) — ultimul împărat al Rusiei ; a domnit de la 1894 pînă la revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917. La 17 iulie 1918 a fost executat la Ekaterinburg (Sverdlovsk), în baza unei hotărîri a Sovietului regional de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Ural. — *120, 122, 304, 307, 309, 310, 409.*

Noghin, V. P. (1878—1924) — membru al P.M.S.D.R. din 1898, revoluţionar de profesie, bolşevic. După victoria Revoluţiei Socialiste din Octombrie a fost ales în Consiliul Comisarilor Poporului în calitate de comisar al poporului pentru comerţ şi industrie. În noiembrie 1917 a fost adept al formării unui guvern de coaliţie la care să participe menşevicii şi socialiştii-revoluţionari, a declarat că nu este de acord cu politica partidului şi a demisionat din C.C. şi din guvern. Ulterior şi-a recunoscut greşelile ; a avut munci de răspundere în aparatul de stat şi în organizaţii economice. — *30, 61, 76, 133—134.*

Novîh, G. E. — *vezi* Rasputin, G. E.

O

Obolenski, V. V. — *vezi* Osinski, N.

Oppokov, G. I. — *vezi* Lomov, A.

www.dacoromanica.ro

Osinski, N. (Obolenski, V. V.) (1887—1938) — membru al pa. dului bolşevic din 1907. A dus muncă de partid la Moscova, Tv Harkov. A fost în repetate rînduri victima represiunilor guvernulu ţarist. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 membru în Biroul regional din Moscova al P.M.S.D.(b) din Rusia, a făcut parte din redacţia ziarului bolşevic „Soţial-Democrat" După Revoluţia Socialistă din Octombrie a activat în diferi. organizaţii economice. În 1918 s-a situat pe poziţiile „comuniştilor de stînga", fiind autorul principal al platformei „comuniştilor d stînga", platformă publicată în revista „Kommunist". În 1920 a fost preşedinte al Comitetului executiv gubernial din Tula, membru al colegiului Comisariatului poporului pentru aprovizionare. Î 1920—1921 a fost membru activ al grupului antipartinic al „cei tralismului democratic", iar în 1923 a aderat la opoziţia troţkistă. În 1921—1923 a fost locţiitor al comisarului poporului pentru agricultură ; în 1926 a fost numit director la Direcţia Centrală dc Statistică a U.R.S.S. ; ulterior a avut munci de conducere pe linie de partid şi în diplomaţie. — *331, 431.*

Ovseenko, V. A. — *vezi* Antonov-Ovseenko, V. A.

P

Peatakov, G. L. (1890—1937) — membru al partidului bolşevic din 1910. A dus muncă de partid în Ucraina şi în străinătate ; a colaborat la revista „Kommunist". În 1915—1917 s-a situat pe o poziţie antileninistă în problema dreptului naţiunilor la autodeterminare şi în alte probleme importante ale politicii partidului. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a fost preşedinte al Comitetului din Kiev al P.M.S.D.(b) din Rusia şi membru al Comitetului executiv al Sovietului de deputaţi ai muncitorilor din Kiev ; s-a ridicat împotriva liniei partidului, orientată spre revoluţia socialistă.

După Revoluţia Socialistă din Octombrie a făcut parte din guvernul sovietic al Ucrainei. Începînd din 1920 a lucrat în domeniul economic şi în aparatul de stat. La Congresele al XII-lea, al XIII-lea, al XIV-lea şi al XVI-lea ale partidului a fost ales membru al C.C. S-a ridicat în repetate rînduri împotriva politicii leniniste a partidului : în 1918 s-a aflat în fruntea grupului antipartinic al „comuniştilor de stînga" din Ucraina ; în timpul dis cuţiei din partid cu privire la sindicate (1920—1921) a fost adept al platformei lui Troţki, iar din 1923 militant activ al opoziţiei troţkiste. În 1927, Congresul al XV-lea al P.C.(b) al U.R.S.S. l-a exclus din partid pentru activitatea sa fracţionistă.

În 1928 a declarat că-şi recunoaşte greşelile şi a fost repri- mit în partid, dar, întrucît nu şi-a încetat activitatea antipartinică, în 1936 a fost din nou exclus din P.C.(b) al U.R.S.S. — *193, 331, 402*

www.dacoromanica.ro

Peşehonov, A. V. (1867—1933) — militant pe tărîm obştesc şi publicist burghez. În ultimul deceniu al secolului trecut — narodnic liberal, colaborator la „Russkoe Bogatstvo", iar cu începere din 1904 membru al redacţiei acestei reviste ; a colaborat la revista liberalo-monarhistă „Osvobojdenie" şi la „Revoliuţionnaia Rossiia", ziar al eserilor. Începînd din 1906 a fost unul dintre conducătorii partidului mic-burghez al „socialiştilor-populişti" (enesii). În 1917 a fost ministru al aprovizionării în guvernul provizoriu burghez. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a luptat împotriva Puterii sovietice ; din 1922 — emigrant alb. — *196, 202.*

Petrovski, G. I. (1878—1958) — membru de partid din 1897, unul dintre cei mai vechi participanţi la mişcarea muncitorească revoluţionară, bolşevic, eminent activist de partid şi de stat. În timpul primei revoluţii ruse a fost unul dintre conducătorii mişcării muncitoreşti din Ekaterinoslav (azi Dnepropetrovsk). Deputat în Duma a IV-a de stat din partea muncitorilor guberniei Ekaterinoslav, a făcut parte din fracţiunea bolşevică din Dumă. În noiembrie 1914 a fost arestat împreună cu ceilalţi deputaţi bolşevici pentru activitate revoluţionară îndreptată împotriva războiului imperialist şi deportat, în 1915, în ţinutul Turuhan. A participat activ la Revoluţia Socialistă din Octombrie. În 1917—1919 a fost comisar al poporului pentru afacerile interne al R.S.F.S.R. ; din 1919 pînă în 1938 a fost preşedintele C.E.C. al Ucrainei ; după formarea U.R.S.S. — vicepreşedinte al C.E.C. al U.R.S.S. ; în anii 1938—1940 — vicepreşedinte al Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S. În 1926—1939 a fost membru supleant al Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) al U.R.S.S. Începînd din 1940 — director adjunct al Muzeului Revoluţiei al U.R.S.S. — *401.*

Plehanov, G. V. (1856—1918) — militant de seamă al mişcării muncitoreşti ruse şi internaţionale, primul propagator al marxismului în Rusia. În 1883 a creat la Geneva prima organizaţie marxistă rusă, grupul „Eliberarea muncii". Plehanov a luptat împotriva narodnicismului şi a combătut revizionismul din mişcarea muncitorească internaţională. La începutul primului deceniu al secolului nostru a făcut parte din redacţia ziarului „Iskra" şi a revistei „Zarea".

În 1883—1903 Plehanov a scris o serie de lucrări care au avut un rol important în apărarea şi propagarea concepţiei materialiste despre lume. Dar încă de pe atunci au început să se manifeste la Plehanov greşeli serioase, care au constituit germenul concepţiilor sale menşevice de mai tîrziu. După Congresul al II-lea al P.M.S.D.R., Plehanov s-a situat pe o poziţie împăciuitoristă faţă de oportunism, iar mai tîrziu s-a alăturat menşevicilor. În perioada primei revoluţii ruse s-a situat în toate problemele fundamentale pe poziţii menşevice. În anii reacţiunii şi ai noului avînt revoluţionar, Plehanov a luat atitudine împotriva revizuirii marxismului de către machişti şi împotriva lichidatorismului, situîndu-se în fruntea grupului

www.dacoromanica.ro

menşevicilor-partiiţi. În timpul războiului imperialist mondial a trecut pe poziţii social-şoviniste. Întors în Rusia după revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917, Plehanov s-a situat în fruntea grupului „Edinstvo", grup de extremă dreaptă al menşevicilor-defensişti, şi a luat atitudine împotriva bolşevicilor, împotriva revoluţiei socialiste, considerînd că în Rusia nu s-au copt condiţiile pentru trecerea la socialism. Faţă de Revoluţia Socialistă din Octombrie a avut o atitudine negativă, dar nu a participat la lupta împotriva Puterii sovietice.

Dînd o înaltă preţuire lucrărilor filozofice ale lui Plehanov şi rolului său în răspîndirea marxismului în Rusia, V. I. Lenin îl critica în acelaşi timp cu asprime pentru abaterile de la marxism şi pentru gravele lui greşeli în activitatea politică. — *193, 194, 197.*

Podbelski, V. N. (1887—1920) — activist al partidului comunist şi al Statului sovietic. Membru al partidului comunist din 1905. A dus muncă de partid la Tambov, apoi la Moscova. Pentru activitatea sa revoluţionară a fost în repetate rînduri arestat şi deportat. A fost în emigraţie în Franţa. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a fost membru al Comitetului din Moscova al P.M.S.D. (b) din Rusia, a lucrat în redacţia ziarului „Soţial-Demokrat". Participant activ la insurecţia armată din octombrie la Moscova şi membru al Comitetului militar-revoluţionar din Moscova. În octombrie 1917 a fost comisar pentru poşta şi telegraful din Moscova şi din regiunea Moscova. În mai 1918 a fost numit comisar al poporului pentru poştă şi telegraf al R.S.F.S.R. — *379.*

Podvoiski, N. I. (1880—1948) — militant de seamă al mişcării revoluţionare din Rusia, activist de partid şi militar. Membru al partidului bolşevic din 1901. A dus muncă de partid în Ucraina, la Ivanovo-Voznesensk, Iaroslavl, Kostroma, Baku, Petersburg. A fost în repetate rînduri arestat şi închis. A participat activ la prima revoluţie rusă. În anii 1912—1914 a participat la organizarea ziarelor bolşevice „Zvezda" şi „Pravda" şi a lucrat în redacţiile acestora. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a fost membru al Comitetului din Petersburg al P.M.S.D. (b) din Rusia şi unul dintre organizatorii şi conducătorii Organizaţiei din armată de pe lîngă Comitetul din Petersburg şi C.C. al P.M.S.D. (b) din Rusia. În perioada de pregătire şi înfăptuire a insurecţiei armate din octombrie a fost preşedinte al Comitetului militar-revoluţionar din Petrograd şi unul dintre conducătorii asaltului împotriva Palatului de iarnă. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a fost membru al Comitetului pentru problemele militare şi maritime, comandant al districtului militar Petrograd. În 1919 a fost numit comisar al poporului pentru problemele militare şi maritime din Ucraina. A fost ales în repetate rînduri membru al Comisiei centrale de control a P.C. (b) al Uniunii Sovietice. În ultimii ani de viaţă a dus activitate propagandistică şi publicistică. — *234.*

www.dacoromanica.ro

Pokrovski, M. N. (1868—1932) — membru al partidului bolşevic din 1905, remarcabil om de stat sovietic, militant pe tărîm obştesc, istoric. A participat activ la revoluţia din 1905—1907 ; a fost membru al Comitetului de partid din Moscova. La Congresul al V-lea (din Londra) al P.M.S.D.R. a fost ales membru supleant al C.C. Din 1908 pînă în 1917 a trăit în emigraţie. În anii reacţiunii a aderat la otzovişti şi ultimatişti, iar apoi la grupul antipartinic „Vpered", de care s-a desprins în 1911. În 1917 s-a întors în Rusia, a participat la insurecţia armată din Moscova, a fost membru al statului-major revoluţionar din raionul Zamoskvorecie. Din noiembrie 1917 pînă în martie 1918 a fost preşedinte al Sovietului din Moscova. Un timp a aderat la grupul „comuniştilor de stînga" şi s-a pronunţat împotriva semnării tratatului de pace de la Brest. În 1918 a fost numit locţiitor al comisarului poporului pentru învăţămînt din R.S.F.S.R. În anii 1923—1927 a participat activ la lupta împotriva troţkismului. În decursul anilor a condus Academia comunistă, Institutul de istorie al Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S., Institutul Profesura roşie etc. În 1929 a devenit academician. A fost ales, în repetate rînduri, în C.E.C. din Rusia şi în C.E.C. al U.R.S.S. — *432, 433.*

Porş, N. V. (n. 1879) — membru al Partidului muncitoresc social-democrat din Ucraina, partid menşevic-naţionalist. În 1917—1918 a făcut parte din Rada centrală ucraineană, organizaţie contrarevoluţionară. În noiembrie 1917 a fost numit în Secretariatul general al Radei, unde a deţinut funcţia de secretar pentru problemele muncii. Din ianuarie 1918, după reorganizarea Secretariatului general şi transformarea lui în Consiliu al comisarilor poporului, a fost ministru de război şi ministru al muncii. — *191.*

Posadovski — *vezi* Mandelberg, V. E.

Proşian, P. P. (1883—1918) — membru al partidului socialiştilor-revoluţionari. A fost în repetate rînduri victimă a represiunilor guvernului ţarist şi a emigrat. Înapoiat în Rusia după revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917, a editat la Helsingfors ziarul „Soţialist-Revoluţioner", a aderat la aripa de stînga a socialiştilor-revoluţionari, iar după constituirea partidului socialiştilor-revoluţionari de stînga a făcut parte din C.C. al acestui partid. Membru al C.E.C. din Rusia în a doua legislatură. În decembrie 1917 a fost ales în Consiliul Comisarilor Poporului în calitate de comisar al poporului pentru poştă şi telegraf. În martie 1918, nefiind de acord cu semnarea păcii de la Brest, s-a retras din Consiliul Comisarilor Poporului ; a participat la rebeliunea socialiştilor-revoluţionari de stînga din Moscova.

V. I. Lenin l-a caracterizat pe Proşian în articolul său „În memoria tov. Proşian" (vezi Opere, vol. 36, Bucureşti, Editura politică, 1958, p. 512—514). — *61—62, 191.*

www.dacoromanica.ro

Purişkevici, V. M. (1870—1920) — mare moşier, reacţionar inveterat, monarhist. A fost unul dintre iniţiatorii creării organizaţiei pogromiste „Uniunea poporului rus" ; în 1907 a ieşit din această uniune şi a creat o nouă organizaţie contrarevoluţionară monarhistă — „Oastea arhanghelului Mihail" ; a devenit faimos prin discursurile sale antisemite şi pogromiste.

După Revoluţia Socialistă din Octombrie a luptat împotriva Puterii sovietice. A fost organizatorul unui complot contrarevoluţionar al ofiţerilor descoperit la începutul lunii noiembrie 1917. — *79.*

R

Radek, K. B. (1885—1939) — începînd din primul deceniu al secolului al XX-lea a participat la mişcarea social-democrată din Galiţia, Polonia şi Germania ; a colaborat la publicaţiile social-democraţilor de stînga germani. În anii războiului imperialist mondial s-a situat pe poziţii internaţionaliste, dar a manifestat şovăieli în direcţia centrismului ; o poziţie greşită a adoptat în problema dreptului naţiunilor la autodeterminare. În partidul bolşevic a intrat în 1917. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a lucrat la Comisariatul poporului pentru afacerile externe, a fost secretar al Comitetului Executiv al Internaţionalei Comuniste, a colaborat la ziarele „Pravda" şi „Izvestiia". La congresele VIII-XII ale P.C. (b) din Rusia a fost ales membru al C.C. al partidului. S-a ridicat în repetate rînduri împotriva politicii leniniste a partidului : în 1918 s-a situat pe poziţiile „comuniştilor de stînga" ; începînd din 1923 — adept activ al opoziţiei troţkiste. În 1927, Congresul al XV-lea al P.C.(b) al U.R.S.S. l-a exclus din partid pentru activitatea sa fracţionistă. În 1929 a declarat că-şi recunoaşte greşelile şi a fost reprimit în partid, dar nu şi-a încetat activitatea antipartinică, şi în 1936 a fost din nou exclus din P.C. (b) al U.R.S.S. — *400, 430, 431.*

Raskolnikov, F. F. (n. 1892) — membru al partidului bolşevic din 1910. A dus muncă de partid la Petersburg, a colaborat la ziarele bolşevice „Zvezda" şi „Pravda". După revoluţia burghezo-democratica din februarie 1917 a fost membru al Comitetului din Kronstadt al P.M.S.D. (b) din Rusia, vicepreşedinte al Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Kronstadt şi redactor al ziarului „Golos Pravdî". După Revoluţia Socialistă din Octombrie a fost locţiitor al comisarului poporului pentru problemele maritime, comandant al flotilei de pe Volga şi al flotei din Marea Caspică şi din Marea Baltică. În timpul discuţiei din partid cu privire la sindicate (1920—1921) a fost adept al platformei lui Troţki. Din 1921 pînă în 1938 a lucrat în diplomaţie : a fost reprezentant plenipotenţiar al U.R.S.S. în Afganistan, Estonia, Danemarca, Bulgaria. — *135.*

www.dacoromanica.ro

Rasputin (Novîh), G. E. (1872—1916) — aventurier, s-a bucurat de o mare influenţă la curtea lui Nicolaie al II-lea. Se trăgea dintr-o familie de ţărani din gubernia Tobolsk. În 1907, dîndu-se drept „călugăr sfînt" şi „profet", a reuşit să cîştige încrederea familiei imperiale. „Rasputinismul" a constituit expresia cea mai evidentă a obscurantismului, bigotismului şi descompunerii morale, caracteristice vîrfurilor guvernante din Rusia ţaristă. Rasputin a fost ucis la Petrograd de către un grup de monarhişti, care prin acest act au încercat să salveze prestigiul monarhiei şi să înăbuşe revoluţia în creştere. — *122.*

Reabuşinski, P. P. (n. 1871) — mare bancher şi industriaş din Moscova, una din căpeteniile contrarevoluţiei. A participat activ la crearea partidului burghez al progresiştilor, a editat ziarul „Utro Rossii", care exprima interesele marii burghezii. În august 1917 a ameninţat că va înăbuşi revoluţia „cu mîna scheletică a foametei"; a fost unul dintre iniţiatorii şi organizatorii rebeliunii lui Kornilov. După victoria Revoluţiei Socialiste din Octombrie a emigrat în Franţa, unde a desfăşurat o activitate contrarevoluţionară împotriva Statului sovietic. — *240, 252, 276, 277, 306, 307, 308, 309, 318, 320.*

Reazanov (Goldendah), D. B. (1870—1938) — a intrat în mişcarea social-democrată în ultimul deceniu al secolului trecut. În anii primului război mondial s-a situat pe poziţii centriste, a colaborat la ziarele menşevice. La Congresul al VI-lea al partidului (1917) a fost primit în P.M.S.D. (b) din Rusia. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a activat în mişcarea sindicală. La începutul anului 1918, nefiind de acord cu hotărîrea adoptată în problema păcii de la Brest, a ieşit temporar din rîndurile partidului; în timpul discuţiei cu privire la sindicate (1920—1921) s-a situat pe o poziţie antipartinică, ceea ce a dus la înlăturarea lui din munca în sindicate. Începînd din 1921 a fost director al Institutului K. Marx şi F. Engels. În februarie 1931 a fost exclus din rîndurile P.C.(b) al U.R.S.S. pentru sprijinul dat menşevicilor în activitatea lor contrarevoluţionară. — *73—74.*

Rein, R. A. — *vezi* Abramovici, R.

Romanov — *vezi* Nicolaie al II-lea (Romanov).

Rîkov, A. I. (1881—1938) — membru al partidului bolşevic din 1899. A dus muncă de partid la Saratov, în guberniile Iaroslavl, Kostroma şi Nijni Novgorod, la Moscova şi Petersburg; a fost în repetate rînduri victima represiunilor. La Congresul al III-lea al P.M.S.D.R. a fost ales membru al C.C. al partidului. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 s-a ridicat împotriva liniei leniniste a partidului, orientată spre revoluţia socialistă. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a fost comisar al poporului pentru afacerile interne, preşedinte al Consiliului economic superior, vicepreşedinte al Consiliului Comisarilor Poporului şi

www.dacoromanica.ro

al Consiliului muncii şi apărării, preşedinte al Consiliului Comisarilor Poporului al U.R.S.S. şi al R.S.F.S.R.; a fost membru al Biroului politic al C.C. S-a ridicat în repetate rînduri împotriva politicii leniniste a partidului: în noiembrie 1917 s-a pronunţat pentru crearea unui guvern de coaliţie în care să intre şi menşevicii, şi socialiştii-revoluţionari, a declarat că nu este de acord cu politica partidului şi s-a retras din C.C. şi din guvern; în 1928 a fost unul dintre liderii devierii oportuniste de dreapta din partid. În 1937, pentru activitatea sa antipartinică a fost exclus din partid. — *29, 61, 76, 133—134.*

S

Savinkov, B. V. — fruntaş al partidului socialist-revoluţionar, unul dintre conducătorii „organizaţiei de luptă" a acestui partid. În anii primului război mondial s-a situat pe poziţii social-şoviniste. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a fost adjunct al ministrului de război, iar apoi guvernator general militar al Petrogradului. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a participat la organizarea mai multor rebeliuni contrarevoluţionare şi a intervenţiei militare împotriva Republicii sovietice; emigrant alb. În 1924 a venit clandestin în U.R.S.S. şi a fost arestat. Colegiul militar al Tribunalului Suprem al U.R.S.S. l-a condamnat la moarte prin împuşcare, dar printr-o hotărîre a C.E.C. al U.R.S.S. pedeapsa capitală i-a fost comutată în închisoare pe timp de 10 ani. În 1925 s-a sinucis în închisoare. — *42, 195.*

Sergheev, F. A. — *vezi* Artem.

Sirola, Iurie Elias (1876—1936) — militant de seamă al mişcării muncitoreşti finlandeze, unul dintre întemeietorii Partidului Comunist din Finlanda. În 1903—1918 membru al Partidului social-democrat finlandez, în 1905—1906 secretar, iar în 1909—1911 preşedinte al acestui partid. În repetate rînduri a fost ales deputat în Seim. În timpul revoluţiei muncitoreşti din Finlanda din 1918 a făcut parte din guvernul revoluţionar — Consiliul împuterniciţilor poporului. După înfiinţarea Partidului Comunist din Finlanda (1918) a fost membru al C.C. al partidului. În 1921—1922 şi 1928—1936 — membru al Comisiei internaţionale de control a Internaţionalei Comuniste. Sirola a desfăşurat o amplă activitate politică şi propagandistică, a tradus în limbile finlandeză şi suedeză un mare număr de lucrări ale clasicilor marxism-leninismului. — *94.*

Skvorţov — *vezi* Skvorţov-Stepanov, I. I.

Skvorţov-Stepanov, I. I. (1870—1928) — unul dintre cei mai vechi militanţi ai mişcării revoluţionare din Rusia, remarcabil activist de partid şi om de stat sovietic, publicist marxist, autor a numeroase lucrări economice, istorice şi antireligioase. A tradus cele trei volume ale „Capitalului" şi o serie de alte lucrări ale lui K. Marx şi

www.dacoromanica.ro

F. Engels. Începînd din 1892 a participat la mişcarea revoluţionară, iar în 1896 a intrat în P.M.S.D.R.; la sfîrşitul anului 1904 a devenit bolşevic. Pentru activitatea sa revoluţionară a fost de mai multe ori arestat şi deportat. În perioada Revoluţiei Socialiste din Octombrie a fost membru al Comitetului militar-revoluţionar din Moscova; cel dintîi comisar al poporului pentru finanţe al Republicii sovietice. A fost ales în repetate rînduri membru al C.E.C. din Rusia şi al C.E.C. al U.R.S.S.; a fost membru al Comisiei centrale de revizie a P.C. (b) din Rusia (în perioada Congreselor X-XIII), membru al C.C. al P.C. (b) al U.R.S.S. (începînd de la Congresul al XIV-lea), redactor al mai multor organe de partid şi sovietice, director al Institutului Lenin de pe lîngă C.C. al P.C. (b) al U.R.S.S., membru al Prezidiului Academiei comuniste. — *30, 239—240.*

Smirnov, V. M. (1887—1937) — membru al partidului bolşevic din 1907. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a activat la Moscova, a fost membru al colegiului de redacţie al publicaţiilor bolşevice „Soţial-Demokrat" şi „Spartakus". După Revoluţia Socialistă din Octombrie a fost membru al Prezidiului Consiliului economic superior. În 1918 s-a situat pe poziţiile „comuniştilor de stînga". Unul dintre liderii „opoziţiei militare" la Congresul al VIII-lea al partidului din 1919. În 1920—1921 — militant activ al grupului antipartinic „centralismul democratic". În 1923 a aderat la opoziţia troţkistă. Pentru activitatea sa fracţionistă a fost exclus din partid în 1926. La scurt timp după aceea a fost reprimit, dar în 1927, la Congresul al XV-lea al P.C. (b) al U.R.S.S., a fost exclus din nou pentru activitate antipartinică. — *331, 402.*

Sokolnikov (Brilliant), G. I. (1888—1939) — membru al partidului bolşevic din 1905. A activat pe linie de partid la Moscova şi în străinătate. În anii primului război mondial a colaborat la ziarul troţkist „Naşe Slovo". După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a fost membru al Comitetului organizaţiei Moscova şi al Biroului regional Moscova ale P.M.S.D. (b) din Rusia, membru al redacţiei ziarului „Pravda". După Revoluţia Socialistă din Octombrie a deţinut o serie de funcţii în aparatul de partid şi de stat. În 1925 s-a alăturat „noii opoziţii", apoi a intrat în blocul unit troţkisto-zinovievist. În 1936 a fost exclus din partid pentru activitate antipartinică. — *133, 331, 400.*

Spiridonova, M. A. (1884—1941) — unul dintre liderii partidului socialiştilor-revoluţionari. Pentru atentatul comis în 1906 împotriva lui Lujenovski, conducătorul pogromurilor organizate de sutele negre în gubernia Tambov, a fost condamnată la muncă silnică. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a aderat la aripa stîngă a socialiştilor-revoluţionari, iar după constituirea partidului socialiştilor-revoluţionari de stînga, în noiembrie 1917, a făcut parte din C.C. al acestui partid. S-a pronunţat împotriva

www.dacoromanica.ro

încheierii păcii de la Brest şi a luat parte activă la rebeliunea contrarevoluţionară a socialiştilor-revoluţionari de stînga din iulie 1918. După înăbuşirea rebeliunii a continuat să desfăşoare o activitate ostilă Puterii sovietice. Ulterior s-a retras din viaţa politică. — *398.*

Spiro, V. B. — unul dintre liderii partidului socialiştilor-revoluţionari de stînga, delegat la cel de-al II-lea Congres general al Sovietelor din Rusia. Ulterior a activat în Ucraina, în primăvara anului 1918 a fost comisar cu împuterniciri speciale al Frontului românesc. — *76.*

Spunde, A. P. (1892—1962) — membru al partidului bolşevic din 1909. A dus muncă de partid la Riga şi a avut de suferit represiuni din partea guvernului ţarist. În 1917 a fost membru în biroul Comitetului din Perm şi în Comitetul regional din Ural ale P.M.S.D. (b) din Rusia. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a fost adjunct al comisarului general al Băncii de Stat din Petrograd, apoi a lucrat în aparatul de partid şi de stat în diverse oraşe. În 1931 i s-a acordat pensie personală. — *402.*

Stepanov — vezi Skvorţov-Stepanov, I. I.

Stolîpin, P. A. (1862—1911) — om de stat din Rusia ţaristă, mare moşier. În 1906—1911 a fost preşedinte al Consiliului de Miniştri şi ministru de interne. De numele lui este legată perioada de cruntă reacţiune politică, în care pedeapsa cu moartea a fost folosită pe scara largă ca mijloc de înabuşire a mişcării revoluţionare (reacţiunea stolîpinistă din anii 1907—1910). Stolîpin a efectuat o reformă agrară cu scopul de a crea gospodării chiabureşti, care să constituie un reazem al absolutismului ţarist la sate. Dar încercarea lui de a consolida absolutismul cu ajutorul cîtorva reforme de sus, efectuate în interesul burgheziei şi al moşierilor, a suferit un eşec. În 1911, Stolîpin a fost asasinat la Kiev de socialistul-revoluţionar Bogrov, agent al ohranei. — *389, 405.*

Stukov, I. N. (1887—1937) — revoluţionar de profesie. Membru al partidului bolşevic din 1905. A dus muncă de partid la Kiev, Tomsk, Barnaul. Pentru activitatea sa revoluţionară a fost în repetate rînduri victimă a represiunilor ţariste. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a fost membru în Comitetul din Petersburg, apoi în Comitetul regional Moscova şi în Biroul Comitetului regional Moscova ale partidului. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a avut diferite funcţii în aparatul de partid şi de stat: şef de secţie în cadrul Comitetului din Moscova al P.C. (b) din Rusia, redactor al ziarului „Moskovskii Rabocii", redactor la editura „Krasnaia novi". În 1918 s-a situat pe poziţiile „comuniştilor de stînga". În 1920—1921 a aderat la grupul antipartinic „centralismul democratic". În 1927 s-a alăturat opoziţiei troţkiste. — *331, 431.*

www.dacoromanica.ro

Sverdlov, I. M. (1885—1919) — militant de vază al partidului comunist şi al Statului sovietic. Membru de partid din 1901. A desfăşurat activitate revoluţionară la Nijni Novgorod, Sormovo, Kostroma, Kazan, Moscova, Petersburg şi în alte oraşe din Rusia. În timpul revoluţiei din 1905—1907 a condus organizaţiile bolşevice din Ural. După Conferinţa a VI-a (de la Praga) a P.M.S.D.R. (ianuarie 1912) a fost cooptat ca membru al C.C. al P.M.S.D.R. şi a făcut parte din Biroul din Rusia al C.C. Colaborator al redacţiei ziarului „Pravda". Pentru activitatea sa revoluţionara a fost în repetate rînduri victima a persecuţiilor guvernului ţarist, stînd 12 ani în închisoare şi în deportare. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a fost unul dintre conducătorii organizaţiei de partid din Ural. La Conferinţa a VII-a generală (din aprilie) a fost ales membru al C.C. al P.M.S.D.(b) din Rusia ; a condus secretariatul C.C. Sverdlov a participat activ la pregatirea şi înfăptuirea Revoluţiei Socialiste din Octombrie. A fost membru al Comitetului militar-revoluţionar din Petrograd şi al Centrului militar-revoluţionar pentru conducerea insurecţiei, creat de Comitetul Central al partidului. La 8 (21) noiembrie 1917 a fost ales preşedinte al C.E.C. din Rusia. V. I. Lenin l-a caracterizat pe I.M. Sverdlov ca un organizator talentat al maselor şi eminent revoluţionar proletar (vezi V. I. Lenin. Opere, vol. 29, Bucureşti, Editura politică, 1959, p. 71—76, 77). — *384.*

Ş

Şeinfinkel, M. K. — vezi Vladimirov, M. K.

Şeinman, A. L. (n. 1886) — membru al partidului bolşevic din 1903. În martie 1917 a fost membru al Comitetului din Helsingfors al P.M.S.D.(b) din Rusia, în octombrie — preşedinte al Comitetului executiv al Sovietului din Helsingfors de deputaţi ai armatei, flotei şi muncitorilor din Finlanda. Începînd din 1918 a avut munci de răspundere la Comisariatul poporului pentru finanţe, Comisariatul poporului pentru aprovizionare şi Comisariatul poporului pentru comerţul exterior : a fost locţiitor al comisarului poporului pentru comerţul interior şi exterior, membru în consiliul de administraţie al Băncii de Stat a R.S.F.S.R. şi preşedinte al consiliului de administraţie al Băncii de Stat a U.R.S.S., locţiitor al comisarului poporului pentru finanţe al U.R.S.S. — *33.*

Şleapnikov, A. G. (1885—1937) — membru al partidului bolşevic din 1901. A dus muncă de partid la Sormovo, Murom, Petersburg şi Moscova. În 1914 a fost trimis la Stockholm de C.C. al P.M.S.D.R., avînd sarcina de a stabili legătura dintre Biroul din străinătate al C.C. şi partea din Rusia a C.C. şi Comitetul din Petersburg. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a fost membru al Comitetului din Petersburg al P.M.S.D.(b) din Rusia, membru al Comitetului executiv al Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd şi preşedinte al Sin-

www.dacoromanica.ro

dicatului metalurgiştilor din Petrograd. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a intrat în Consiliul Comisarilor Poporului, avînd funcţia de comisar al poporului pentru problemele muncii ; apoi a lucrat pe linie sindicală şi în sectorul economic. În 1920—1922 a fost organizator şi lider al grupului antipartinic „opoziţia muncitorească". În 1933, în timpul curăţirii rîndurilor partidului, a fost exclus din P.C.(b) al U.R.S.S. — *29*, *228*, *427*.

Şteinberg, I. Z. — unul dintre liderii partidului socialiştilor-revoluţionari de stînga, de profesiune avocat. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a făcut parte din Consiliul Comisarilor Poporului în calitate de comisar al poporului pentru justiţie. A fost un adversar înverşunat al încheierii păcii de la Brest. După ratificarea tratatului de pace s-a retras din Consiliul Comisarilor Poporului împreună cu alţi socialişti-revoluţionari de stînga. După zdrobirea definitivă a socialiştilor-revoluţionari de stînga a emigrat în străinătate, unde s-a situat în fruntea grupului socialiştilor-revoluţionari care a intrat în Internaţionala a $2^1/_2$; a colaborat la revista „Znamea Borbî" (Berlin), publicaţie antisovietică a socialiştilor-revoluţionari de stînga. — *142*, *408*.

T

Teodorovici, I. A. (1875—1940) — revoluţionar de profesie, bolşevic, şi-a început activitatea revoluţionară în 1895. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a intrat în Consiliul Comisarilor Poporului, avînd funcţia de comisar al poporului pentru problemele aprovizionării. În noiembrie 1917 a fost adept al formării unui guvern de coaliţie în care să intre menşevicii şi socialiştii-revoluţionari, a declarat că nu este de acord cu politica partidului şi s-a retras din guvern. În anii războiului civil a făcut parte din detaşamentele de partizani care au luptat împotriva lui Kolceak ; începînd din 1920 a lucrat la Comisariatul poporului pentru agricultură. În 1928—1929 s-a făcut vinovat de greşeli oportuniste de dreapta în activitatea sa. În 1928—1930 — secretar general al Internaţionalei ţărăneşti, director al Institutului agrar internaţional ; ulterior a activat în domeniul publicistic. — *30*.

Troţki (Bronştein), L. D. (1879—1940) — membru al P.M.S.D.R. din 1897, menşevic. În anii reacţiunii şi ai noului avînt revoluţionar, camuflîndu-se sub masca „nefracţionismului", s-a situat de fapt pe poziţiile lichidatorilor. În 1912 a organizat Blocul antipartinic din august. În perioada primului război mondial s-a situat pe poziţii centriste. Înapoindu-se din emigraţie după revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917, a aderat la grupul interraioniştilor şi, împreună cu ei, la Congresul al VI-lea al P.M.S.D.(b) din Rusia a fost primit în partidul bolşevic. Dar Troţki nu a trecut pe poziţiile bolşevismului şi a dus o luptă făţişă şi camuflată împotriva leninismului, împotriva politicii partidului.

www.dacoromanica.ro

După Revoluţia Socialistă din Octombrie a fost comisar al poporului pentru afacerile externe, comisar al poporului pentru problemele militare şi maritime, preşedinte al Consiliului militar-revoluţionar al Republicii, membru în Biroul Politic al C.C. şi membru în Comitetul Executiv al Internaţionalei Comuniste. În 1918 s-a opus încheierii păcii de la Brest, în 1920—1921, în discuţia cu privire la sindicate s-a situat în fruntea opoziţiei, iar începînd din 1923 a dus o înverşunată luptă fracţionistă împotriva liniei generale a partidului, împotriva programului leninist de construire a socialismului ; a propagat ideea imposibilităţii victoriei socialismului în U.R.S.S. Partidul comunist, demascînd troţkismul ca o deviere mic-burgheză în partid, l-a zdrobit din punct de vedere ideologic şi organizatoric. În 1927, Troţki a fost exclus din partid, în 1929 a fost expulzat din U.R.S.S. pentru activitatea sa antisovietică, iar în 1932 i s-a retras cetăţenia sovietică. În străinătate, Troţki, duşman înrăit al leninismului, a continuat lupta împotriva Statului sovietic şi a partidului comunist, împotriva mişcării comuniste internaţionale. — *30, 56, 59, 133, 235, 263, 267, 333, 334, 379, 396, 400—401.*

Trutovski, V. E. (1889—1937) — membru al partidului socialiştilor-revoluţionari de stînga, a făcut parte din C.C. al acestui partid. În decembrie 1917 a intrat în Consiliul Comisarilor Poporului, avînd funcţia de comisar al poporului pentru problemele administraţiei municipale şi locale. În martie 1918 s-a retras din Consiliul Comisarilor Poporului, întrucît nu a fost de acord cu semnarea păcii de la Brest. — *425.*

Ţ

Ţederbaum, I. O. — *vezi* Martov, L.

Ţereteli, I. G. (1882—1959) — unul dintre liderii menşevismului. În anii reacţiunii şi ai noului avînt revoluţionar a fost lichidator. În timpul primului război mondial s-a situat pe poziţii centriste. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a fost membru al Comitetului executiv al Sovietului din Petrograd şi membru al C.E.C. al Sovietelor în prima legislatură. În mai 1917 a intrat în guvernul provizoriu burghez ca ministru al poştelor şi telegrafului, iar după evenimentele din iulie a fost ministru de interne, unul dintre inspiratorii prigoanei pogromiste dezlănţuite împotriva bolşevicilor. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a fost unul dintre conducătorii guvernului menşevic contrarevoluţionar din Gruzia. După victoria Puterii Sovietice în Gruzia — emigrant alb. — *239, 240, 252, 281—282, 308, 312.*

U

Uriţki, M. S. (1873—1918) — participant activ la mişcarea revoluţionară din Rusia. După Congresul al II-lea al P.M.S.D.R. menşevic. În 1905 a desfăşurat activitate revoluţionară la Peters-

www.dacoromanica.ro

burg. A fost în repetate rînduri arestat şi deportat. În timpul primului razboi mondial s-a situat pe poziţii centriste. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a aderat la interraionişti şi, împreună cu ei, a fost primit în partidul bolşevic. La Congresul al VI-lea al P.M.S.D.(b) din Rusia a fost ales membru în C.C., iar în octombrie 1917 a fost ales în Centrul militar-revoluţionar, înfiinţat de C.C. în vederea conducerii insurecţici. În problema păcii de la Brest s-a situat pe poziţiile „comunismului de stînga". La Congresul al VII-lea al P.M.S.D.(b) din Rusia a fost ales membru supleant al C.C. În 1918 a fost numit preşedinte al Comisiei extraordinare din Petrograd pentru lupta împotriva contrarevoluţiei şi a sabotajului. A fost asasinat de un eser. — *348, 402, 431, 432.*

V

Vinnicenko, V. K. (1880—1951) — scriitor ucrainean, naţionalist burghez. Unul dintre conducătorii Partidului muncitoresc social-democrat menşevico-naţionalist din Ucraina. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a fost unul dintre organizatorii şi liderii Radei centrale ucrainene contrarevoluţionare, apoi, împreună cu Petliura, a fost în fruntea Directoratului (guvern naţionalist al Ucrainei din 1918—1919), fiind în slujba intereselor imperialismului german şi ale celui anglo-francez. După instaurarea Puterii sovietice în Ucraina — emigrant alb. — *191.*

Vladimirov (Şeinfinkel), M. K. (1879—1925) — social-democrat, bolşevic, membru al P.M.S.D.R. din 1903. Din pricina represiunilor la care a fost supus de guvernul ţarist a emigrat. În 1911 s-a îndepărtat de bolşevici, ulterior a intrat în grupul plehanovist de la Paris, care edita ziarul „Za Partiu". În timpul primului război mondial a colaborat la ziarul „Naşe Slovo", editat de Troţki la Paris. După revoluţia din februarie 1917 s-a întors în Rusia, a aderat la interraionişti şi împreună cu ei a fost primit la Congresul al VI-lea în partidul bolşevic. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a avut diverse munci în sectorul economic. — *321.*

Voinov, I. A. (1884—1917) — membru al P.M.S.D.R. din 1909, bolşevic, colaborator şi corespondent activ la ziarele „Zvezda" şi „Pravda". Se trăgea dintr-o familie de ţărani săraci din gubernia Iaroslavl. La Petersburg a avut legături cu organizaţia bolşevică de la căile ferate. În repetate rînduri a fost arestat şi deportat. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a revenit la Petrograd şi a lucrat la tipografia „Trud", unde se tipărea „Pravda", fiind şi corespondent la acest ziar. La 6 (19) iulie a fost asasinat de cazaci şi iuncheri pe strada Şpalernaia (astăzi strada Voinov), în timp ce difuza ziarul „Listok «Pravdî»". — *148.*

www.dacoromanica.ro

Vorovski, V. V. (1871—1923) — revoluționar de profesie, militant de seamă al partidului bolșevic, eminent diplomat sovietic, publicist și critic literar. Și-a început activitatea revoluționară în 1890. În 1902 a devenit colaborator al „Iskrei" leniniste. După Congresul al II-lea al P.M.S.D.R. a aderat la bolșevici. În 1905, împreună cu V. I. Lenin, M. S. Olminski și A. V. Lunacearski, a făcut parte din redacția ziarelor „Vpered" și „Proletarii". De la sfîrșitul anului 1905 a activat în organizația bolșevică din Petersburg și a lucrat la redacția ziarului bolșevic „Novaia Jizn". Din 1907 pînă în 1912 a condus organizația bolșevică din Odesa. Pentru energica sa activitate revoluționară a fost în repetate rînduri arestat și deportat. În 1915 a plecat la Stockholm, iar în 1917, la propunerea lui V. I. Lenin, a fost cooptat în Biroul din străinătate al C.C. al P.M.S.D.R. După Revoluția Socialistă din Octombrie a fost reprezentant plenipotențiar al Republicii sovietice în țările scandinave (1917—1919) și în Italia (1921—1923). A luat parte la conferințele de la Genua și Laussanne. A fost ucis de un albgardist la Laussanne, la 10 mai 1923. — *312.*

W

Walpas-Hänninen, Edward (1873—1937) — membru al Partidului social-democrat din Finlanda, în 1905—1909 — președintele Comitetului Executiv al acestui partid. Din 1901 pînă în 1918 a fost unul dintre redactorii ziarului „Työmies", organul central al partidului. În 1920, fiind acuzat de „pregatire a insurecției", a fost condamnat la închisoare pe viață, dar în 1924 a fost grațiat. Ulterior a activat în sindicate și pe tărîm publicistic. — *94.*

Wiik, Karl Harald (1883—1946) — social-democrat finlandez. Din 1909 pînă în 1940 a fost, cu mici întreruperi, membru al Comitetului Executiv, iar în 1926—1936 secretar al Partidului social-democrat din Finlanda. În timpul revoluției muncitorești din Finlanda din 1918 a făcut parte din guvernul revoluționar — Consiliul împuterniciților poporului. A fost deputat în Seim în mai multe legislaturi. Ca urmare a participării sale la mișcarea antirăzboinică, în 1941 i s-a ridicat imunitatea parlamentară și a fost arestat. În 1941—1944 a fost deținut în închisoare. În 1944 a participat în fruntea unui grup de social-democrați de stînga la crearea, împreună cu Partidul Comunist din Finlanda, a Uniunii democratice a poporului din Finlanda și a fost primul ei președinte. — *94.*

Wilhelm al II-lea (Hohenzollern) (1859—1941) — împărat al Germaniei și rege al Prusiei (1888—1918). — *18, 22, 360, 377, 396, 438.*

www.dacoromanica.ro

Z

Zaks, G. D. (1882—1937) — socialist-revoluţionar ; în 1917 — unul dintre organizatorii partidului socialiştilor-revoluţionari de stînga. În perioada Revoluţiei Socialiste din Octombrie a fost membru al Comitetului militar-revoluţionar şi membru al Comisiei extraordinare de anchetă, iar apoi vicepreşedinte al Dumei oraşeneşti din Petrograd. Începînd din decembrie 1917 a fost locţiitor al comisarului poporului pentru învăţămînt, vicepreşedinte al Ceka. După rebeliunea socialiştilor-revoluţionari de stînga (din iulie 1918) şi scindarea partidului lor a fost unul dintre organizatorii partidului „comuniştilor-narodnici". În noiembrie 1918 a intrat în partidul bolşevic. Participant la războiul civil ; ulterior a lucrat în armată şi în aparatul de stat. — *64.*

Zinoviev (Radomîslski), G. E. (1883—1936) — a făcut parte din partidul bolşevic din 1901. Din 1908 pînă în aprilie 1917 s-a aflat în emigraţie, a făcut parte din redacţia ziarelor „Proletarii" şi „Soţial-Demokrat", Organul Central al partidului. La Congresul al V-lea al P.M.S.D.R. a fost ales membru al C.C. al partidului. În perioada de pregătire şi de înfăptuire a Revoluţiei Socialiste din Octombrie a avut o atitudine şovăitoare. S-a pronunţat împotriva insurecţiei armate. Declaraţia publicată de Kamenev, în numele lui şi al lui Zinoviev, în ziarul semimenşevic „Novaia Jizn", în care era exprimat dezacordul lor cu rezoluţia Comitetului Central cu privire la insurecţia armată, a constituit o divulgare a unei hotărîri secrete a partidului, o trădare a revoluţiei.

După Revoluţia Socialistă din Octombrie a fost preşedinte al Sovietului din Petrograd, membru al Biroului Politic al Comitetului Central, preşedinte al Comitetului Executiv al Internaţionalei Comuniste. S-a ridicat în repetate rînduri împotriva politicii leniniste a partidului : în noiembrie 1917 s-a declarat pentru crearea unui guvern de coaliţie din care să facă parte şi menşevicii, şi socialiştii-revoluţionari ; în 1925 a fost unul dintre organizatorii „noii opoziţii", iar în 1926 unul dintre conducătorii blocului antipartinic troţkist-zinovievist. În noiembrie 1927 a fost exclus din partid pentru activitate fracţionistă. În 1928 a declarat că-şi recunoaşte greşelile şi a fost reprimit în partid, dar, întrucît nu şi-a încetat activitatea antipartinică, în 1932 a fost din nou exclus din P.C.(b) al U.R.S.S. În 1933 a fost din nou reprimit în partid. În 1934 a fost pentru a treia oară exclus din partid pentru activitatea lui antipartinică. — *73—74, 76, 77, 267, 363, 399, 400.*

www.dacoromanica.ro

DATE DIN VIAŢA ŞI ACTIVITATEA LUI V. I. LENIN

(25 octombrie (7 noiembrie) 1917 — 5 martie 1918)

1917

Octombrie, în noaptea de 24 spre 25 (6 spre 7 noiembrie)

Lenin soseşte ilegal la Smolnîi şi preia conducerea practică generală a insurecţiei armate a muncitorilor, soldaţilor şi marinarilor din Petrograd.

Lenin participă la şedinţa C.C. al P.M.S.D. (b) din Rusia, la care se discută problema componenţei guvernului sovietic din Rusia.

Octombrie, 25 (noiembrie, 7)

La ora 10 dimineaţa, Lenin scrie în numele Comitetului militar-revoluţionar apelul „Către cetăţenii Rusiei!", prin care se anunţă că guvernul provizoriu a fost răsturnat şi că puterea a trecut în mîna Comitetului militar-revoluţionar.

Lenin participă la şedinţa Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd, scrie un proiect de rezoluţie şi prezintă raportul cu privire la sarcinile Puterii Sovietelor.

Lenin scrie apelul celui de-al II-lea Congres general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Rusia „Către muncitori, soldaţi şi ţărani!"

Octombrie, 25 sau 26 (noiembrie, 7 sau 8)

Lenin face însemnări cu privire la organizarea guvernului sovietic şi la programul lui de activitate.

Octombrie, 26 (noiembrie, 8)

Lenin scrie proiectele de decrete asupra păcii, asupra pămîntului şi cu privire la formarea guvernului muncitoresc-ţărănesc din Rusia — Consiliul Comisarilor Poporului.

www.dacoromanica.ro

Lenin participă la ședința C.C. al P.M.S.D. (b) din Rusia, la care se discută problema componenței, structurii și denumirii guvernului sovietic.

Octombrie, 26 noiembrie, 8) și noaptea spre 27 9 noiembrie) Lenin participă la lucrările celui de-al II-lea Congres general al Sovietelor de deputați ai muncitorilor și soldaților din Rusia, prezintă rapoartele asupra păcii și asupra pământului. Congresul adoptă Decretul asupra păcii, Decretul asupra pământului și hotărîrea cu privire la formarea guvernului muncitoresc și țărănesc, scrise de Lenin; aprobă componența Consiliului Comisarilor Poporului, în frunte cu Lenin; Lenin este ales membru în Comitetul Executiv Central al Sovietelor de deputați ai muncitorilor și soldaților din Rusia, legislatura a doua.

Octombrie, 26 sau 27 (noiembrie, 8 sau 9) Lenin scrie „Proiectul de lege cu privire la controlul muncitoresc".

Lenin participă la ședința Consiliului central al comitetelor de întreprindere din Petrograd, la care se discută problema introducerii controlului muncitoresc asupra producției și problema creării unui organ economic conducător.

Octombrie, 27 (noiembrie, 9) Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului, la care se hotărăște ca la bază proiectului de lege al guvernului să stea „Proiectul de lege cu privire la controlul muncitoresc", scris de Lenin, și se adoptă „Decretul cu privire la presă" și „Hotărîrea guvernului cu privire la convocarea Adunării constituante la termenul fixat".

Lenin discută cu delegații marinarilor la cel de-al II-lea Congres general al Sovietelor din Rusia, propune să se dizolve Comitetul central al flotei (Țentroflot), care s-a alăturat Comitetului salvării patriei și revoluției, organizație contrarevoluționară.

Octombrie, 27 noiembrie, 9) și noaptea spre 28 (10 noiembrie) Lenin participă la prima ședință a C.E.C. din Rusia, legislatura a doua.

www.dacoromanica.ro

Octombrie, noaptea de 27 spre 28 (9 spre 10 noiembrie)

Comitetul Central al partidului și Consiliul Comisarilor Poporului crează o comisie, în frunte cu Lenin, pentru conducerea nemijlocită a acțiunii de lichidare a rebeliunii contrarevoluționare puse la cale de Kerenski și Krasnov.

Lenin sosește la statul-major al districtului militar Petrograd, ascultă rapoartele lui N. I. Podvoiski, V. A. Antonov-Ovseenko și K. A. Mehanoșin cu privire la situația creată după ocuparea Gatcinei de către trupele de cazaci ale generalului Krasnov și cu privire la planurile de luptă împotriva acestora. La propunerea lui Lenin, se hotărăște ca în operațiile împotriva trupelor lui Krasnov să se folosească vasele din flota Mării Baltice.

Lenin dă dispoziție prin fir direct la Helsingfors să se trimită de urgență la Petrograd detașamente de marinari și vase din flota Mării Baltice, precum și unități militare în vederea luptei împotriva trupelor lui Krasnov și Kerenski.

Lenin îi informează pe membrii Comisiei executive a Comitetului de partid din Petersburg despre ofensiva trupelor lui Krasnov împotriva Petrogradului și propune să se organizeze de urgență săpatul tranșeelor și să se ridice baraje de sîrmă ghimpată pe căile de acces ale orașului.

Octombrie, 28 (noiembrie, 10)

Lenin conduce pregătirea acțiunii de lichidare a rebeliunii contrarevoluționare a lui Kerenski și Krasnov, participă la elaborarea planurilor de operații împotriva trupelor rebele.

Lenin ține o consfătuire cu reprezentanții organizațiilor de partid, comitetelor de întreprindere, sindicatelor, Sovietelor raionale și unităților din garnizoana Petrograd, în cadrul careia se discută problema organizării apărării orașului Petrograd.

Lenin cere muncitorilor de la Uzinele „Putilov" să dea cîteva baterii și un tren blindat pentru front.

Lenin discută cu P. N. Amosov și M. N. Jivotov, reprezentanți ai prezidiului Consiliului central al comitetelor de întreprindere, problema creării unui organ economic superior.

www.dacoromanica.ro

Lenin discută cu P. E. Dîbenko și V. A. Antonov-Ovseenko despre situația din sectorul Pulkovo al frontului.

Octombrie, noaptea de 28 spre 29 (10 spre 11 noiembrie) — Lenin sosește la Uzinele „Putilov", discută cu muncitorii, le cere să accelereze construirea trenului blindat și montarea tunurilor.

Octombrie, 29 (noiembrie, 11) — Lenin ține o consfătuire cu membrii Comitetului militar-revoluționar în legătură cu rebeliunea iuncherilor care izbucnise la Petrograd în noaptea de 29 octombrie (11 noiembrie).

Lenin discută cu M. P. Tomski, reprezentantul Comitetului militar-revoluționar din Moscova, despre desfășurarea insurecției la Moscova.

Lenin explică agitatorilor convocați de el că e necesar să desfășoare munca de agitație în cazărmi pentru ca regimentele din garnizoana Petrograd să pornească împotriva trupelor contrarevoluționare ale lui Krasnov și Kerenski.

Lenin prezintă la consfătuirea reprezentanților regimentelor din garnizoana Petrograd un raport cu privire la momentul actual și rostește cuvîntări cu privire la înarmarea unităților și instaurarea ordinii în oraș.

Octombrie, 29 (noiembrie, 11) și noaptea spre 30 (12 noiembrie) — Lenin participă la ședința fracțiunii bolșevice a C.E.C. din Rusia, la care se discută propunerea Comitetului executiv al Sindicatului feroviarilor din Rusia (Vikjel) cu privire la crearea „unui guvern socialist omogen" cu participarea menșevicilor și socialiștilor-revoluționari, demască pe Kamenev și pe ceilalți capitularzi, care au sprijinit această propunere.

Octombrie, 30 noiembrie, 12) — Lenin, la ședința Sovietului din Petrograd, rostește o cuvîntare cu privire la politica agrară a Puterii sovietice.

Lenin întocmește radiograma Consiliului Comisarilor Poporului cu privire la trecerea puterii în mîna Sovietelor și la principalele hotărîri ale celui de al II-lea Congres general al Sovietelor din Rusia, cu privire la înăbușirea rebeliunii iuncherilor și la măsurile adoptate de guvernul sovietic pentru lichidarea trupelor lui Krasnov și Kerenski.

www.dacoromanica.ro

Pe ordinul statului-major al Comitetului militar-revoluționar cu privire la măsurile de organizare a apărării Petrogradului, Lenin scrie următoarea rezoluție: „Rog să se ia măsuri în vederea executării imediate".

Octombrie, 31 (noiembrie, 13) — Lenin sosește la statul-major al districtului militar Petrograd, unde prezidează consfătuirea în cadrul căreia se discută problema acordării unui ajutor militar insurecției din Moscova.

Sfîrșitul lunii octombrie — Lenin scrie „Ciornă de regulament pentru funcționari".

Începutul lunii noiembrie — Lenin ia cuvîntul în fața unui grup de muncitori și soldați care sînt trimiși în provincie ca emisari ai C.E.C. din Rusia și ai Comitetului militar-revoluționar în vederea lămuririi importanței Revoluției din Octombrie, a stabilirii ordinii revoluționare locale și a unirii strînse a țărănimii sărace în jurul Puterii sovietice.

Noiembrie, 1 (14) — Lenin, la ședința Comitetului de partid din Petersburg, rostește o cuvîntare în care explică esența Puterii sovietice, demască poziția capitulardă a lui Kamenev și Zinoviev, care ceruseră să se ajungă la un acord cu menșevicii și socialiștii-revoluționari în problema creării „unui guvern socialist omogen".

Noiembrie, 1 (14) și noaptea spre 2 (15) — Lenin participă la ședința lărgită a Comitetului Central cu reprezentanții Comitetului de partid din Petersburg, ai organizației din armată și cu membrii Consiliului Comisarilor Poporului, demască esența capitulardă a poziției adoptate de Kamenev și de alți oportuniști în timpul tratativelor duse cu Vikjelul, prezintă un proiect de rezoluție în problema acestor tratative.

Între 1 și 8 (14 și 21) noiembrie — Lenin conduce lucrările comisiei care elaborează legea cu privire la controlul muncitoresc.

Noiembrie, 2 (15) — Lenin semnează „Declarația drepturilor popoarelor din Rusia", prin care se proclamă egalitatea deplină în drepturi a tuturor naționalităților din Rusia.

Lenin participă la ședința Comitetului Central al partidului, la care se discută problema comportării capitulardă a lui Kamenev, Zinoviev și a altora; în timpul ședinței, Lenin

www.dacoromanica.ro

scrie un bilet Comitetului de partid din Petersburg, prin care îl roagă „să adopte **imediat** o hotărîre împotriva conciliatorismului şi să o prezinte la C.C." Comitetul Central adoptă rezoluţia scrisă de Lenin cu privire la opoziţia din cadrul C.C.

Noiembrie, 3 (16) Lenin scrie „Ultimatum adresat de majoritatea C.C. al P.M.S.D. (b) din Rusia minorităţii" şi aduce la cunoştinţa membrilor C.C. textul „Ultimatumului".

Lenin conduce şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului, la care este ascultat raportul lui V. P. Noghin cu privire la evenimentele din Moscova.

Noiembrie, 4 (17) Lenin scrie „Proiect de rezoluţie cu privire la libertatea presei".

Lenin discută cu marinarii din flota Mării Baltice care urmau să plece ca agitatori în guberniile din sud.

Lenin îl primeşte pe A. S. Kiselev, preşedintele statului-major revoluţionar al Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Ivanovo-Voznesensk, şi se interesează de situaţia din oraş şi raion.

Lenin participă la şedinţa Comitetului Central al partidului, la care se dă citire „Ultimatumului adresat de majoritatea C.C. al P.M.S.D. (b) din Rusia minorităţii".

Noiembrie, 4 (17) şi noaptea spre 5 (18) Lenin participă la şedinţa C.E.C. din Rusia, rosteşte cuvîntări în problema presei şi în legătură cu cererea lui Noghin, Rîkov, Miliutin şi Teodorovici de a li se admite retragerea din Consiliul Comisarilor Poporului, răspunde la interpelările socialiştilor-revoluţionari de stînga.

Lenin, la şedinţa comună a Sovietului din Petrograd şi a reprezentanţilor de pe front, rosteşte o cuvîntare despre programul şi sarcinile guvernului sovietic.

Noiembrie, 5 (18) Lenin scrie apelul „Către populaţie" şi „Răspuns la întrebările ţăranilor", dă dispoziţie secretarului Consiliului Comisarilor Poporului să înmîneze delegaţilor ţăranilor care vin la Smolnîi

www.dacoromanica.ro

copii scrise la maşină după „Răspuns", sub semnătura lui Lenin.

Lenin discută cu F. Sideakin, A. Klimov şi A. Şişkin, delegaţi ai Sovietului din Serdobsk (gubernia Saratov).

Lenin primeşte o delegaţie a muncitorilor belgieni de la uzina din Sestroreţk şi de la alte uzine din Petrograd, în frunte cu Lebren.

Noiembrie, 5 sau 6 (18 sau 19) — Lenin scrie în numele C.C. al P.M.S.D. (b) din Rusia al doilea ultimatum adresat lui Kamenev, Zinoviev, Reazanov şi Larin, care continuau să încalce disciplina de partid şi să saboteze hotărîrile C.C.

Noiembrie, 5—6 (18—19) — Lenin scrie apelul „Din partea Comitetului Central al Partidului muncitoresc social-democrat (bolşevic) din Rusia. Către toţi membrii de partid şi către toate clasele de oameni ai muncii din Rusia".

Noiembrie, noaptea de 5 spre 6 (18 spre 19) — Lenin primeşte o delegaţie a conferinţei muncitoarelor din Petrograd şi din împrejurimi. Lenin rosteşte la adunarea soldaţilor de pe front o cuvîntare despre caracterul şi sarcinile Revoluţiei Socialiste din Octombrie.

Noiembrie, noaptea de 7 spre 8 (20 spre 21) — Lenin semnează radiograma Consiliului Comisarilor Poporului către generalul Duhonin, comandant suprem, prin care i se ordonă să înceapă tratative de armistiţiu cu comandamentul trupelor austro-germane.

Noiembrie, 8 (21) — Lenin participă la şedinţa Comitetului Central al partidului, propune candidatura lui I. M. Sverdlov pentru postul de preşedinte al C.E.C. din Rusia.

Lenin participă la şedinţa C.E.C. din Rusia.

Noiembrie, noaptea de 8 spre 9 (21 spre 22) — Lenin, de la statul-major al districtului militar Petrograd, duce tratative prin fir direct cu generalul Duhonin.

Lenin soseşte la postul de radio „Olanda nouă", scrie „Prin radio către toate comitetele de regiment, divizie, corp, armată şi alte comitete, către toţi soldaţii armatei revoluţionare şi marinarii flotei revoluţionare".

www.dacoromanica.ro

Noiembrie, înainte de 9 (22) Lenin îl primește pe G. I. Petrovski și discută cu el problema naționalizării industriei metalurgice și carbonifere din Donbass.

Noiembrie, 9 (22) Lenin scrie prefața la broșura „Cum au înșelat poporul socialiștii-revoluționari și ce a dat poporului noul guvern bolșevic" și prefața la ediția a doua a broșurii sale „Vor putea păstra bolșevicii puterea de stat ?"

Lenin rostește la ședința lărgită a Consiliului sindicatelor din Petrograd o cuvîntare despre caracterul Revoluției din Octombrie și despre sarcinile Puterii sovietice.

Noiembrie, nu mai tîrziu de 10 (23) În numele Consiliului Comisarilor Poporului, Lenin dă dispoziție Comitetului militar-revoluționar din Petrograd să ia măsuri energice pentru lichidarea speculei și a sabotajului.

Noiembrie, 10 (23) Lenin participă la ședința C.E.C. din Rusia, prezintă un raport și rostește cuvîntul de încheiere la raportul cu privire la tratativele purtate cu Duhonin.

Noiembrie, 11 (24) Lenin scrie o scrisoare către K. Manner, I. Sirola, O. Kuusinen, E. Walpas și K. Wiik, conducători ai aripii de stînga a Partidului muncitoresc social-democrat din Finlanda.

Lenin discută cu N. V. Krîlenko și A. A. Ioffe și le dă instrucțiuni amănunțite cu privire la tratativele de armistițiu cu comandamentul trupelor germane.

Lenin semnează decretul C.E.C. din Rusia și al Consiliului Comisarilor Poporului „Cu privire la desființarea stărilor sociale și a gradelor civile".

Noiembrie, 12 (25) Lenin ascultă o informare a președintelui fracțiunii bolșevice din Congresul general extraordinar al Sovietelor de deputați ai țăranilor din Rusia, D. I. Grazkin, cu privire la lucrările congresului și scrie o declarație adresată fracțiunii bolșevice din congres.

Lenin primește pe delegații Corpului 49 armată, discută cu ei despre politica Statului sovietic și le înmînează răspunsul oficial al Consiliului Comisarilor Poporului la întrebarea comitetului Corpului 49.

www.dacoromanica.ro

Noiembrie, 12 sau 13 (25 sau 26) Lenin discută cu A. G. Șlihter, care venise de la Moscova, îl anunță că a fost numit locțiitor al comisarului poporului pentru agricultură și îl însărcinează să se ocupe de îndată de primirea delegaților țăranilor.

Noiembrie, 13 (26) Lenin discută cu V. V. Obolenski (N. Osinski) în legătură cu numirea acestuia în funcția de comisar al Băncii de Stat.

Noiembrie, 14 (27) Lenin scrie proiectul de rezoluție al Congresului general extraordinar al Sovietelor de deputați ai țăranilor din Rusia cu privire la problema agrară.

Lenin asistă la ședința Congresului general extraordinar al Sovietelor de deputați ai țăranilor din Rusia, face însemnări pe marginea raportului prezentat de socialistul-revoluționar de stînga Kacinski, rostește, din însărcinarea fracțiunii bolșevice, o cuvîntare în problema agrară și citește proiectul de rezoluție scris de el.

Lenin participă la ședința C.E.C. din Rusia, la care se adoptă „Legea cu privire la controlul muncitoresc".

Noiembrie, noaptea de 14 spre 15 (de 27 spre 28) Lenin participă la ședința comună a C.C. al partidului bolșevic și a C.C. al partidului socialiștilor-revoluționari de stînga, ședință la care se hotărăște să fie incluși în C.E.C. din Rusia reprezentanți ai Congresului general extraordinar al Sovietelor de deputați ai țăranilor din Rusia, reprezentanți ai armatei și flotei, ai sindicatelor, ai Vikjelului și ai Sindicatului muncitorilor și funcționarilor de la poștă și telegraf.

Noiembrie, înainte de 15 (28) Lenin îi primește pe T. S. Morozkin și A. Timofeeva, muncitori la fabrica de textile din Likino (gubernia Vladimir); discută cu ei despre situația din fabrică.

Noiembrie, 15 (28) În nr. 190 al ziarului „Pravda" apare sub semnătura lui Lenin apelul Consiliului Comisarilor Poporului către guvernele și popoarele țărilor beligerante, apel prin care acestea sînt chemate să se alăture tratativelor de armistițiu dintre Rusia Sovietică și statele coaliției germano-austriece; tratativele urmau să înceapă la 19 noiembrie (2 decembrie).

www.dacoromanica.ro

Lenin scrie o scrisoare generalului-maior S. I. Odinţov în legătură cu elaborarea problemelor tehnice-militare ale armistiţiului cu Germania.

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului; propune să se încredinţeze conducerea Ministerului de Interne Comitetului militar-revoluţionar. La şedinţă se discută şi problema organizării Consiliului economic, problema confiscării fabricii de textile din Likino şi altele.

Lenin acordă un interviu corespondentului agenţiei americane Associated Press, G. Iarros, în legătură cu rezultatele alegerilor pentru Adunarea constituantă în circumscripţia electorală Petrograd.

Noiembrie, 16 (29) Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului, la care se discută proiectul de decret cu privire la tribunalele revoluţionare şi la lichidarea tuturor instanţelor judecătoreşti vechi, problema remiterii relicvelor naţionale ucrainene poporului ucrainean, problema tratativelor cu socialiştii-revoluţionari de stînga în legătură cu participarea acestora la guvern şi altele.

Noiembrie, înainte de 17 (30) Lenin semnează apelul Consiliului Comisarilor Poporului către soldaţii germani, apel prin care aceştia sînt chemaţi să sprijine lupta oamenilor muncii din Rusia Sovietică pentru o pace democratică şi pentru socialism.

Noiembrie, 18 (decembrie, 1) Lenin îi primeşte pe P. A. Kozmin şi A. S. Iakubov, lucrători ai Comisariatului poporului pentru aprovizionare; discută cu ei despre situaţia din cadrul comisariatului.

Lenin discută cu preşedintele delegaţiei ruse la conferinţa de armistiţiu cu statele coaliţiei germane, A. A. Ioffe, înainte de plecarea acestuia la Brest-Litovsk; dă indicaţii în legătură cu tactica pe care trebuie s-o adopte delegaţia rusă.

Lenin participă la şedinţa Congresului general extraordinar al Sovietelor de deputaţi ai ţăranilor din Rusia; ia de două ori cuvîntul pentru a respinge acuzaţia adusă de reprezentantul Vikjelului în sensul că bolşevicii ar aţiţa

www.dacoromanica.ro

războiul civil şi se alătură, în numele fracţiunii bolşevice, la rezoluţia propusă de prezidiul congresului în legătură cu declaraţia Vikjelului; rosteşte cuvîntul de încheiere în problema agrară.

Lenin scrie articolul „Alianţa dintre muncitori şi ţăranii muncitori şi exploataţi. Scrisoare către redacţia «Pravdei»".

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului; scrie proiectul de hotărîre cu privire la retribuirea slujbaşilor şi funcţionarilor superiori şi la limitele remunerării comisarilor poporului, participă la discuţiile purtate în legătură cu această problemă. La şedinţă se discută şi proiectul de decret cu privire la Consiliul economic superior, problema naţionalizării uzinelor din regiunea Donеţului, problema rechiziţionării maşinilor şi uneltelor agricole şi altele.

Noiembrie, 19 (decembrie, 2) Lenin scrie proiectul de decret al C.E.C. din Rusia cu privire la dreptul alegătorilor de a revoca pe deputaţii lor şi cu privire la dreptul Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor de a fixa noi alegeri pentru toate instituţiile reprezentative, inclusiv Adunarea constituantă.

Lenin scrie o telegramă Sovietului gubernial din Moscova în care se arată că hotărîrea acestuia cu privire la numirea unui nou comisar gubernial este lege şi nu are nevoie de confirmare, întrucît toată puterea se află în mîna Sovietelor.

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului; scrie proiectul de hotărîre la raportul cu privire la Ministerul de Război. La şedinţă se discută, de asemenea, raportul cu privire la situaţia din Ucraina şi la Rada centrală, întrebarea Sovietului din Moscova cu privire la dreptul Sovietelor de a sechestra fabrici şi uzine, problema comerţului şi a relaţiilor financiare cu Finlanda, problema verificării lucrătorilor din ministere şi altele.

Noiembrie, 20 (decembrie, 3) Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului; scrie proiectul de hotărîre cu privire la finanţarea C.E.C. din Rusia şi „Tezele legii cu privire la confiscarea imobilelor cu

www.dacoromanica.ro

locuințe de închiriat". La ședință se discută, de asemenea, problema creării unui Comitet special pentru ocrotirea sănătății și altele.

Noiembrie, 21 (decembrie, 4) — Lenin prezidează ședința de dimineață a Consiliului Comisarilor Poporului, la care se discută problema unui nou impozit pe venit și altele.

Noiembrie, 21 (decembrie, 4) și noaptea spre 22 (5 decembrie) — Lenin participă la ședința C.E.C. din Rusia, prezintă un raport cu privire la dreptul de revocare a deputaților de către alegători.

Noiembrie, 22 (decembrie, 5) — În nr. 196 al ziarului „Pravda" și în nr. 232 al ziarului „Izvestiia" se publică, sub semnătura lui Lenin, apelul guvernului sovietic „Către toți oamenii muncii musulmani din Rusia și din Orient".

Lenin primește pe delegații Sovietului de deputați ai muncitorilor și soldaților din Lgovski.

Lenin rostește la ședința primului Congres general al flotei militare o cuvîntare cu privire la momentul actual.

Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului, la care se discută proiectul de decret cu privire la organizarea judecătorească și alte probleme.

Noiembrie, 23 (decembrie, 6) — Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului, la care se discută problema convocării Congresului general al feroviarilor din Rusia, proiectul de decret cu privire la naționalizarea bunurilor imobiliare de la orașe și la încasarea chiriilor de către stat și altele.

Noiembrie, 24 (decembrie, 7) — Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului, la care se discută proiectul de decret cu privire la impozitul pe venit, problema organizării unei comisii pentru reducerea cheltuielilor statului și altele.

Lenin participă la ședința C.E.C. din Rusia.

Între 24 și 29 noiembrie (7 și 12 decembrie) — Lenin primește pe socialiștii suedezi Zet Höglund și Karl Cilbum, care transmit salutul adresat de Partidul social-democrat de stînga din Suedia oamenilor muncii din Rusia și guvernului sovietic.

www.dacoromanica.ro

Noiembrie, 25 (decembrie, 8) Lenin trimite un bilet Comitetului de partid din Petersburg prin care roagă să i se comunice dacă Sovietul din Petrograd a adoptat rezoluția cu privire la organizarea judecătorească și „ce s-a făcut în mod practic în această direcție".

Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului; prezintă un raport despre vizita pe care i-a făcut-o o delegație a „Uniunii trupelor căzăcești"; scrie partea introductivă la proiectul de decret cu privire la desființarea Băncii agricole nobiliare și Băncii funciare țărănești; face propuneri cu privire la degrevarea Comitetului militar-revoluționar de sarcinile ce revin altor comisariate.

Noiembrie, 26 (decembrie, 9) Lenin primește o delegație a feroviarilor din Orenburg, discută cu ei despre sarcinile luptei împotriva rebeliunii contrarevoluționare a lui Dutov, scrie un bilet lui N. I. Podvoiski și V. A. Antonov-Ovseenko prin care îi roagă să rezolve problema trimiterii unor detașamente împotriva lui Dutov.

Noiembrie, 26 — decembrie, 10 (decembrie, 9—23) Lenin discută în repetate rînduri cu membrii C.C. al partidului socialiștilor-revoluționari de stînga, care se aflau în fruntea aripii de stînga a celui de-al II-lea Congres general al Sovietelor de deputați ai țăranilor din Rusia, îi pune în gardă împotriva unei separări premature de aripa de dreapta a congresului.

Noiembrie, 27 (decembrie, 10) Lenin scrie prefața la culegerea „Materiale cu privire la problema agrară".

Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului; propune să se organizeze o comisie specială în vederea aplicării politicii socialiste în domeniul financiar și economic, ia de cinci ori cuvîntul în timpul discutării acestei probleme, scrie schița instrucțiunilor pentru comisie — „Probleme ale politicii economice". La ședință se discută, de asemenea, problema componenței delegației sovietice care urma să ducă tratative cu Germania în legătură cu încheierea armistițiului și a păcii, problema instrucțiunilor pentru ducerea tratativelor și altele.

Lenin scrie partea politică generală a „Conspectului de program al tratativelor de pace".

www.dacoromanica.ro

Nu înainte de 27 noiembrie (10 decembrie) — Lenin scrie „Schiță a programului de măsuri economice".

Noiembrie, 28 (decembrie, 11) — Lenin scrie însemnările „Cu privire la lozincile demonstrației".

Lenin adresează o cerere Comisiei centrale pentru alegerile în Adunarea constituantă și roagă să fie considerat ales în Adunarea constituantă din partea flotei din Marea Baltică.

Lenin îl primește pe A. D. Țiurupa, comisar pentru aprovizionare în gubernia Ufa, și îi propune să accepte funcția de locțiitor al comisarului poporului pentru aprovizionare ; el relevă că la repartizarea raților alimentare trebuie să se aplice principiul de clasă.

Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului, la care se discută problema complotului contrarevoluționar al partidului cadet ; prezintă spre aprobare Consiliului Comisarilor Poporului proiectul său de decret cu privire la arestarea conducătorilor războiului civil împotriva revoluției.

Noiembrie, 29 (decembrie, 12) — Lenin scrie proiectul de hotărîre al Comitetului Central al partidului „Cu privire la răspunderea pentru formularea unor acuzații neîntemeiate".

Lenin participă la ședința Comitetului Central al partidului, ia de două ori cuvîntul în problema „Repartizării forțelor («Pravda» și munca de partid)" ; este ales în biroul C.C., birou creat pentru rezolvarea treburilor urgente.

Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului ; scrie proiectul de rezoluție cu privire la trecerea uzinelor care execută comenzi militare pentru departamentul marinei la o activitate economică utilă și îl prezintă spre aprobare Consiliului Comisarilor Poporului.

Noiembrie, 30 (decembrie, 13) — Lenin scrie postfața la prima ediție a cărții „Statul și revoluția".

Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului, la care se discută proiectul de lege cu privire la asigurarea în caz de șomaj, raportul cu privire la Comitetul militar-revoluționar și altele.

www.dacoromanica.ro

Lenin primeşte o delegaţie a muncitorilor de la Uzinele metalurgice din Petrograd, declară că Consiliul Comisarilor Poporului va lua toate măsurile pentru a asigura întreprinderilor ocupate cu comenzi militare mijloacele necesare pentru trecerea la o producţie paşnică.

Sfîrşitul lunii noiembrie — Lenin discută, în prezenţa lui I. M. Sverdlov, cu V. A. Vorobiev, reprezentant al Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din regiunea Ural, despre situaţia industriei din Ural, scrie un bilet lui A. G. Şleapnikov şi F. E. Dzerjinski în care arăta că trebuie pregătit un proiect de hotărîre cu privire la naţionalizarea tuturor uzinelor din Ural.

Lenin primeşte pe delegaţii aripii de stînga a Congresului extraordinar al muncitorilor, maiştrilor şi funcţionarilor de la calea ferată Nikolaev.

Lenin discută cu O. A. Peatniţki, membru al Comitetului din Moscova al P.M.S.D.(b) din Rusia, despre tactica faţă de Adunarea constituantă.

Noiembrie — Lenin scrie însemnările „Despre sarcinile Bibliotecii publice din Petrograd".

Lenin scrie „Teze cu privire la sarcinile partidului + momentul actual".

Decembrie, 1 (14) — Lenin participă la şedinţa fracţiunii bolşevice din Adunarea constituantă, prezintă un raport cu privire la tactica partidului faţă de Adunarea constituantă.

Decembrie, noaptea de 1 spre 2 (14 spre 15) — Lenin participă la şedinţa C.E.C. din Rusia, rosteşte cuvîntări în problema creării Consiliului economic superior şi ia cuvîntul la discutarea interpelării fracţiunii socialiştilor-revoluţionari de stînga în legătură cu decretele Consiliului Comisarilor Poporului cu privire la Adunarea constituantă şi la arestarea unor membri ai partidului cadet.

Decembrie, 2 (15) — Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului, la care se discută instrucţiunile pentru comandantul suprem, N. V. Krîlenko, în problema ucraineană, despre Rada bielorusă şi acordarea unui ajutor financiar Comitetului regional din Bielorusia şi altele.

www.dacoromanica.ro

La ședința celui de-al II-lea Congres general al Sovietelor de deputați ai țăranilor din Rusia, Lenin rostește o cuvîntare în numele fracțiunii bolșevice.

Decembrie, 3 (16) Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului; este ales în comisia pentru elaborarea proiectului de manifest către poporul ucrainean și a proiectului de ultimatum către Rada centrală; în pauză, Lenin scrie tezele fundamentale ale manifestului către poporul ucrainean și proiectul de manifest către poporul ucrainean. La ședința de seară a Consiliului Comisarilor Poporului este adoptat proiectul de „Manifest către poporul ucrainean cu revendicări ultimative adresate Radei ucrainene", proiect prezentat de Lenin.

Decembrie, 4 (17) La ședința comună a secției muncitorești a Sovietului de deputați ai muncitorilor și soldaților din Petrograd, a Consiliului sindicatelor din Petrograd, a conducerii sindicatelor și a Consiliului central al comitetelor de întreprindere, Lenin prezintă raportul cu privire la situația economică a muncitorilor din Petrograd și la sarcinile clasei muncitoare.

Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului; își scrie observațiile și face modificări în proiectul de hotărîre cu privire la rechiziționarea mașinilor și uneltelor agricole. În ședință se discută, de asemenea, probleme legate de politica alimentară și altele.

Decembrie, înainte de 5 (18) Lenin discută cu membrii Consiliului central al comitetelor de întreprindere din Petrograd, îi sfătuiește să desfășoare agitație în mase în sprijinul metodelor revoluționare de înfăptuire a controlului muncitoresc.

Decembrie, 5 (18) Lenin primește pe A. Kurlînin și M. A. Andreev, reprezentanți ai Consiliului central al comitetelor de întreprindere din districtul minier Bogoslovski; discută cu ei despre situația de la uzinele din Nadejdinsk și de la minele din district.

Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului; unei comisii din care face parte și Lenin i se trasează sarcina de a lua măsurile necesare în vederea organizării operațiilor mili-

www.dacoromanica.ro

tare împotriva Radei centrale şi de a adresa în numele Consiliului Comisarilor Poporului un apel către poporul ucrainean şi către soldaţi : Lenin este ales şi în comisia pentru examinarea proiectelor de lege şi a instrucţiunilor cu privire la comitetele de plasă.

Decembrie, noaptea de 5 spre 6 (18 spre 19) — Lenin îl primeşte pe căpitanul G. Sadoul, membru al misiunii militare franceze în Rusia ; îi spune că ţările Antantei trebuie să participe la tratativele generale de pace.

Între 5 şi 11 (18 şi 24) decembrie — În Editura „Jizn i znanie" apare cartea lui Lenin „Noi date cu privire la legile dezvoltării capitalismului în agricultură. Partea I. Capitalismul şi agricultura în Statele Unite ale Americii" ; această lucrare fusese scrisă în 1914—1915.

Decembrie, 6 (19) — Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului ; scrie completarea la proiectul de decret cu privire la confiscarea averii societăţii pe acţiuni din districtul minier Bogoslovski.

Decembrie, 6—7 (19—20) — Lenin scrie „Proiect de apel al celui de-al doilea Congres general al deputaţilor ţăranilor din Rusia către ţărănime".

Decembrie, 7(20) — Lenin scrie o notă către F. E. Dzerjinski în legătură cu raportul prezentat de acesta la şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului ; nota conţine proiectul de decret „Cu privire la lupta împotriva contrarevoluţionarilor şi sabotorilor".

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului, la care se discută problema intrării socialiştilor-revoluţionari de stînga în guvern şi altele.

Decembrie, 8(21) — Lenin scrie o notă către Comitetul din Petersburg al P.M.S.D.(b) din Rusia în care arată că trebuie să pună cel puţin 100 „de membri de partid *absolut* siguri" la dispoziţia Comitetului de pe lîngă Sovietul din Petrograd pentru combaterea pogromurilor la care se dedau beţivii.

Răspunzînd preşedintelui Sovietului din Ostrogojsk, care îl întrebase ce să facă cu obiectele de valoare de pe moşiile jefuite, Lenin transmite prin telegraf indicaţia de a le in-

www.dacoromanica.ro

ventaria şi păstra, iar jefuitorii să fie deferiţi justiţiei, comunicîndu-se, totodată, Consiliului Comisarilor Poporului ce pedepse li s-au aplicat.

Lenin îl primeşte pe V. A. Antonov-Ovseenko, care se întorsese de la Cartierul general, ascultă comunicarea acestuia cu privire la planurile de luptă împotriva trupelor contrarevoluţionare ale lui Kaledin şi a Radei centrale ucrainene, examinează însemnările lui în legătură cu pregătirile pentru operaţiile militare.

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului, la care se discută problema intrării socialiştilor-revoluţionari de stînga în guvern şi altele.

Decembrie, înainte de 9 (22) — Lenin primeşte o delegaţie a muncitorilor de la Fabrica de ţevi din Petrograd.

Decembrie, noaptea de 9 spre 10 (22 spre 23) — Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului, la care se discută problema intrării socialiştilor-revoluţionari de stînga în guvern, problema demobilizării industriei şi altele.

Decembrie, 11 (24) — Lenin răspunde la întrebările puse de delegaţia muncitorilor din raionul Aleksandrov-Gruşevski (Donbass).

Lenin participă la şedinţa Comitetului Central al partidului, la care face următoarele propuneri : să se desfiinţeze biroul provizoriu al fracţiunii bolşevice din Adunarea constituantă, să se expună sub forma de teze problema atitudinii C.C. al partidului faţă de Adunarea constituantă, să se desemneze un membru al C.C. pentru conducerea fracţiunii şi altele.

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului, la care se discută problema trecerii şcolilor parohiale la Comisariatul poporului pentru învăţămînt, problema separării cît mai urgente a bisericii de stat şi altele.

Decembrie, 11 sau 12 24 sau 25) — Lenin scrie „Proiectul de rezoluţie cu privire la biroul provizoriu al fracţiunii bolşevice din Adunarea constituantă“ şi întocmeşte „Tezele cu privire la Adunarea constituantă“.

www.dacoromanica.ro

Decembrie, 12 (25)

În legătură cu pregătirile pentru naționalizarea băncilor particulare din Petrograd, Lenin dă directivă să se țină o adunare a funcționarilor de bancă bolșevici și socialiști-revoluționari de stînga.

Lenin participă la ședința fracțiunii bolșevice din Adunarea constituantă și în numele C.C. al partidului prezintă „Tezele cu privire la Adunarea constituantă", scrise de el. În urma discuțiilor, tezele sînt adoptate în unanimitate de fracțiune.

Decembrie, 12 sau 13 (25 sau 26)

Lenin conduce ședința închisă a Consiliului Comisarilor Poporului, la care se discută problema naționalizării băncilor particulare.

Între 12 și 20 decembrie (25 decembrie și 5 ianuarie 1918)

În editura „Jizn i znanie" apare, pentru prima oară, lucrarea lui Lenin „Programul agrar al social-democrației în prima revoluție rusă din 1905—1907", scrisă în noiembrie-decembrie 1907.

Decembrie, 13 (26)

Lenin rostește, în numele Consiliului Comisarilor Poporului, o cuvîntare de salut la Congresul general extraordinar al muncitorilor și maiștrilor feroviari.

Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului; scrie un proiect de hotărîre cu privire la retribuirea funcționarilor din instituțiile guvernamentale.

Decembrie, noaptea de 13 spre 14 (26 spre 27)

Lenin ține o consfătuire închisă pentru pregătirea acțiunii de ocupare a tuturor băncilor particulare din Petrograd, în scopul naționalizării lor.

Decembrie, 14 (27)

Lenin ascultă rapoartele prezentate de persoanele care au condus operația de ocupare a băncilor particulare.

Lenin scrie articolul „Pentru pîine și pace".

Lenin participă la ședința C.E.C. din Rusia, rostește o cuvîntare în timpul discutării raportului cu privire la naționalizarea băncilor.

Decembrie, nu mai devreme de 14 (27)

Lenin scrie însemnări în legătură cu politica economică a Statului sovietic.

Lenin elaborează „Proiectul de decret cu privire la înfăptuirea naționalizării băncilor și la măsurile necesare în legătură cu aceasta".

www.dacoromanica.ro

Lenin participă la ședința biroului Consiliului economic superior, pune în discuție „Proiectul de decret cu privire la înfăptuirea naționalizării băncilor și la măsurile necesare în legătură cu aceasta", scris de el, prezintă un raport în care fundamentează acest proiect și răspunde la întrebări.

Decembrie, înainte de 15 (28) Lenin discută cu o delegație a C.C. al Partidului muncitoresc social-democrat din Finlanda, care a adresat C.C. al P.M.S.D. (b) din Rusia cererea de a sprijini proclamarea independenței Finlandei; Lenin promite că va susține această cerere în cadrul Consiliului Comisarilor Poporului.

Decembrie, 15 (28) Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului; scrie proiectul de hotărîre cu privire la organizarea unei comisii de practicieni pe lîngă Consiliul economic superior și proiectul de hotărîre cu privire la reorganizarea Comisiei speciale pentru aprovizionarea cu combustibil. La ședință se discută, de asemenea, proiectele de decrete cu privire la acordarea de drepturi egale pentru toți militarii, cu privire la principiul eligibilității în armată și altele.

Lenin primește o delegație a Senatului finlandez, care îl întreabă ce atitudine va avea guvernul sovietic față de cererea de a se acorda independență Finlandei; Lenin asigură delegația că Consiliul Comisarilor Poporului va recunoaște independența Finlandei.

Decembrie, 16 (29) Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului, la care se discută problema formelor de trecere în ceea ce privește organizarea armatei în perioada de demobilizare, problema formării unor unități naționale în armată și altele.

Decembrie, 17 (30) Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului, la care se discută raportul delegației sovietice la Conferința de pace de la Brest-Litovsk și altele.

Lenin sosește la consfătuirea, convocată la propunerea sa, a reprezentanților Congresului general al armatei în legătură cu demobilizarea armatei, scrie „Întrebări puse delegaților la

www.dacoromanica.ro

Congresul general al armatei în legătură cu demobilizarea armatei", le dă citire şi propune participanţilor la consfătuire şi delegaţilor la congres să răspundă în scris la aceste întrebări.

Decembrie, 18 (31) Lenin ia cunoştinţă de răspunsurile pe care delegaţii la Congresul general al armatei în problema demobilizării armatei le-au dat la chestionarul întocmit de el, scrie un proiect de rezoluţie al Consiliului Comisarilor Poporului cu privire la situaţia de pe front şi la starea armatei.

Decembrie, 18 (31) şi noaptea spre 19 (1 ianuarie 1918) Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului ; prezintă spre aprobare instrucţiunile, scrise de el, cu privire la pregătirea şedinţelor Consiliului Comisarilor Poporului şi proiectul de rezoluţie la raportul lui N. V. Krîlenko cu privire la situaţia de pe front şi la starea armatei. La şedinţă se discută, de asemenea, raportul cu privire la crearea Micului C.C.P. (Comisia de pe lîngă C.C.P. pentru pregătirea şi rezolvarea operativă a problemelor curente ale C.C.P.) şi altele.

Lenin înmînează delegaţiei guvernamentale finlandeze decretul Consiliului Comisarilor Poporului cu privire la recunoaşterea independenţei de stat a Finlandei.

Decembrie, 19 (1 ianuarie 1918) Lenin primeşte pe delegaţii de la Oţelăria nr. 2 din staniţa Kamenskaia.

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului ; prezintă spre aprobare Consiliului Comisarilor Poporului proiectele de hotărîri, scrise de el, cu privire la începerea tratativelor cu Rada centrală şi cu privire la eliberarea de către comisarul poporului pentru justiţie, I. Z. Şteinberg, a membrilor „Uniunii apărării Adunării constituante", arestaţi de Ceka.

Decembrie, noaptea de 20 spre 21 (2 spre 3 ianuarie 1918) Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului, la care se discută problemele legate de pregătirea convocării Adunării constituante şi altele.

Decembrie, 21 (3 ianuarie 1918) Lenin primeşte de la socialistul francez Charles Dumas, venit la Petrograd, o scrisoare în care roagă să fie primit. În scrisoarea de răspuns (scrisă în limba franceză), Lenin îi mulţumeşte lui Dumas „pentru schimbul de opinii avut şi

www.dacoromanica.ro

pentru informațiile extrem de prețioase în legătură cu mișcarea socialistă din Franța" pe care i le-a furnizat pe cînd se afla la Paris și își exprimă totodată regretul că între ei nu mai sînt cu putință relații personale din cauza profundelor divergențe politice care îi despart.

Decembrie, noaptea de 21 spre 22 (3 spre 4 ianuarie 1918) — Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului; redactează și completează proiectul de hotărîre cu privire la raporturile dintre Comisariatul poporului pentru justiție, Ceka și comisiile de anchetă; face modificări în proiectul de decret cu privire la obligativitatea muncii la curățirea zăpezii pentru întreaga populație din Petrograd, îl completează cu punctul referitor la obligativitatea muncii în primul rînd pentru persoanele care nu desfășoară o activitate productivă.

Decembrie, 22 (4 ianuarie 1918) — În nr. 221 al ziarului „Pravda" apare articolul lui Lenin „Plehanov pentru teroare". (În ziarul „Izvestiia" nr. 259 din 23 decembrie 1917, articolul a apărut sub titlul „Plehanov despre teroare".)

Lenin participă la consfătuirea convocată de Comisariatul poporului pentru problemele militare în legătură cu comunicarea Cartierului general despre situația grea de pe Frontul românesc, propune să se reglementeze transportul și aprovizionarea frontului cu alimente, să se trimită de urgență pe front detașamente ale Gărzii roșii din districtele militare Petrograd și Moscova și să se treacă de îndată la organizarea în aceste districte a zece corpuri de armată cu un efectiv de cîte 30 000 de persoane.

Decembrie, 23 (5 ianuarie 1918) — Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului, la care se discută proiectul de decret cu privire la „Armenia turcească" și altele.

Consiliul Comisarilor Poporului hotărăște să i se acorde lui Lenin un concediu de 3—5 zile.

Decembrie 24—27 (6—9 ianuarie 1918) — În timpul concediului, Lenin locuiește la sanatoriul „Halila", scrie conspectul „Din jurnalul unui publicist (Teme de elaborat)", articolele „Cei speriați de prăbușirea vechiului și cei care luptă pentru nou" și „Cum trebuie organizată întrecerea?", tezele preliminare și textul definitiv al „Proiectului de decret cu privire la comunele de consum".

www.dacoromanica.ro

Decembrie, 28 (10 ianuarie 1918) Lenin discută cu comisarul poporului pentru problemele militare, N. I. Podvoiski, îi propune să se pună în discuţia Sovietelor, şi în primul rînd a Sovietului din Petrograd, problema formării unei armate noi, socialiste.

Decembrie, 29 (11 ianuarie 1918) Într-o telegramă adresată lui V. A. Antonov-Ovseenko, comisar al poporului pentru lupta împotriva contrarevoluţiei din sudul Rusiei, Lenin aduce un omagiu activităţii energice desfăşurate de acesta în lupta împotriva kalediniştilor.

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului ; prezintă spre aprobare proiectul său de hotărîre „Cu privire la acoperirea cheltuielilor C.E.C." ; ia cuvîntul în problema centralizării ziarelor guvernamentale. La şedinţă se discută, de asemenea, proiectul de hotărîre cu privire la sistemul de acordare a autorizaţiilor pentru importul şi exportul de mărfuri şi altele.

Lenin îl primeşte pe căpitanul G. Sadoul, membru al misiunii militare franceze în Rusia, cu care discută problema unui răgaz necesar Rusiei Sovietice şi despre încheierea păcii separate cu Germania, precum şi despre crearea armatei noi, socialiste.

Decembrie, 30 (12 ianuarie 1918) Lenin scrie proiectul de rezoluţie al C.C. al P.M.S.D. (b) din Rusia cu privire la excluderea lui S. A. Lozovski din partid pentru comportarea sa antipartinică.

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului ; prezintă spre aprobare proiectele de hotărîri scrise de el : cu privire la răspunsul dat de Rada centrală la propunerea Consiliului Comisarilor Poporului de a se începe tratative, cu privire la raporturile dintre V. A. Antonov-Ovseenko, pe de o parte, şi C.E.C. din Ucraina şi G. K. Ordjonikidze, comisar provizoriu cu împuterniciri speciale în Ucraina, pe de altă parte, cu privire la activitatea lui Antonov-Ovseenko în Ucraina şi la dreptul acestuia de a recurge la măsuri de represiune împotriva capitaliştilor-sabotori.

Decembrie, 31 (13 ianuarie 1918) Lenin scrie o notă lui I. M. Sverdlov prin care îl roagă să discute cu I. S. Ganeţki problema trimiterii unei delegaţii în străinătate în vederea stabilirii unor legături cu partidele socialiste.

www.dacoromanica.ro

Lenin semnează „Ultimatumul dat guvernului român de către Consiliul Comisarilor Poporului" în legătură cu dezarmarea de către autoritățile românești a unor unități ale Diviziei 49 revoluționare și arestarea unor soldați ruși.

Lenin dă dispoziție în scris comisarului poporului pentru problemele militare să aresteze imediat pe toți membrii Ambasadei și misiunii militare române, precum și pe funcționarii din instituțiile românești oficiale.

Lenin, împreună cu N. K. Krupskaia, participă la revelionul organizat de Comitetul raional de partid, de Sovietul raional și de statul-major al Gărzii roșii din cartierul Vîborg în cinstea activului și a muncitorilor din Garda roșie care pleacă pe front.

1918

Ianuarie, 1 (14) Lenin primește pe reprezentanții diplomatici ai țărilor Antantei și ai țărilor neutre acreditați la Petrograd, care îi înmînează un memorandum în care cer să fie eliberat ambasadorul român Diamandi. Lenin arată că arestarea a fost dictată de împrejurări excepționale și declară că el nu consideră inadmisibilă arestarea reprezentantului diplomatic al unei țări care, fără a declara război, a pornit operații militare împotriva unei divizii ruse ; că „pentru un socialist viața a mii de ostași valorează mai mult decît liniștea unui diplomat" ; că va veni timpul cînd „popoarele — care nu vor război — vor putea preîntîmpina războiul prin toate mijloacele de care dispun".

Lenin rostește o cuvîntare de salut la mitingul consacrat plecării pe Frontul de vest a primului detașament de marș al armatei socialiste. Niște contrarevoluționari teroriști au tras asupra automobilului în care Lenin se întorcea de la miting.

Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului ; prezintă un raport cu privire la evenimentele la ordinea zilei în legătură cu arestarea ambasadorului român și a întregului personal al ambasadei și al misiunii militare (Lenin este însărcinat să întocmească un comunicat al guvernului în legătură cu aceste evenimente și să rezolve problema eliberării lui

www.dacoromanica.ro

Diamandi) ; scrie o completare la rezoluția cu privire la dreptul lui V. A. Antonov-Ovseenko de a recurge la măsuri de represiune împotriva capitaliștilor-sabotori, completare care prevede înființarea unor tribunale revoluționare în vederea rezolvării problemei legalității represiunilor.

Ianuarie, noaptea de 1 spre 2 (14 spre 15) — Lenin dă dispoziție în scris comisarului fortăreței Petropavlovskaia să elibereze pe ambasadorul român și pe toți membrii Ambasadei române.

Ianuarie, 2 (15) — Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului ; scrie proiectul de hotărîre cu privire la normele de retribuire a persoanelor cu funcții de răspundere.

Ianuarie, nu mai tîrziu de 3 (16) — Lenin scrie „Declarația drepturilor poporului muncitor și exploatat".

Ianuarie, 3 (16) — Lenin scrie o scrisoare Congresului general al armatei în legătură cu demobilizarea armatei.

Lenin scrie proiectul de hotărîre al C.E.C. din Rusia prin care sînt considerate drept contrarevoluționare încercările unor persoane sau instituții de a-și atribui funcții ale puterii de stat în Republica rusă.

Lenin discută cu delegația C.E.C. din Ucraina înainte de plecarea acesteia la Brest-Litovsk.

Lenin comunică comandantului suprem, N. V. Krîlenko, textul raportului Comitetului militar-revoluționar al Armatei a 8-a cu privire la acțiunile contrarevoluționare ale Radei ucrainene pe Frontul românesc, îl sfătuiește „să nu se lase provocat de Rada de la Kiev, să nu aibă încredere în ea, să acționeze înarmat, organizat și cu toată fermitatea împotriva comandamentului contrarevoluționar român, împotriva kalediniștilor și a complicilor lor din Rada de la Kiev".

Lenin dă dispoziție prin fir direct delegației ruse de la Brest-Litovsk să obțină o întrerupere a lucrărilor conferinței de pace și să vină la Petrograd.

www.dacoromanica.ro

Ianuarie, 4 (17) Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului, la care se discută politica antisovietică a Vikjelului, trecerea instituțiilor Cruci Roșii și Uniunii orașelor din Rusia la stat și altele.

Ianuarie, 5 (18) Lenin discută cu N. V. Krîlenko despre situația de pe front.

Ianuarie, 5 (18) și noaptea spre 6 (19) Lenin participă la ședința Adunării constituante; în pauză, el participă la ședința C.C. al partidului, la care se discută tactica față de Adunarea constituantă, scrie proiectul de declarație cu privire la retragerea bolșevicilor din Adunarea constituantă, discută cu deputații bolșevici din Adunarea constituantă și rostește la adunarea fracțiunii o cuvîntare în care fundamentează propunerea C.C. cu privire la retragerea bolșevicilor din Adunarea constituantă și la atitudinea față de aceasta în viitor.

Ianuarie, noaptea de 5 spre 6 (18 spre 19) Lenin discută în cîteva rînduri cu membrii C.C. al partidului socialiștilor-revoluționari de stînga despre necesitatea de a adopta o linie comună cu bolșevicii în problema Adunării constituante.

Lenin conduce o consfătuire neoficială a membrilor Consiliului Comisarilor Poporului, întocmește schița inițială a tezelor decretului cu privire la dizolvarea Adunării constituante, ia de 4 ori cuvîntul în această problemă.

Lenin dă dispoziție gărzii de la palatul Tavriceski să nu permită acte de violență împotriva părții contrarevoluționare a Adunării constituante, dar, după ce toate persoanele din palatul Tavriceski vor ieși, să nu permită nimănui, pînă la noi ordine, să intre înapoi.

Ianuarie, 6 (19) Lenin scrie articolul „Oameni de pe lumea cealaltă".

Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului; pune în discuție tezele decretului, scrise de el, cu privire la dizolvarea Adunării constituante, își notează completările propuse.

Lenin scrie „Proiectul de decret cu privire la dizolvarea Adunării constituante".

www.dacoromanica.ro

Ianuarie, noaptea de 6 spre 7 (9 spre 20) — La ședința C.E.C. din Rusia, Lenin rostește o cuvîntare cu privire la dizolvarea Adunării constituante. C.E.C. din Rusia adoptă „Proiectul de decret cu privire la dizolvarea Adunării constituante", scris de Lenin.

Ianuarie, 7 (20) — Fiind informat că niște marinari anarhiști i-au ucis pe A. I. Șingarev și pe F. F. Kokoșkin, foști miniștri în guvernul provizoriu, Lenin dă dispoziție să se facă imediat cercetări amănunțite în legătură cu atentatul, iar cei vinovați să fie arestați.

Lenin scrie „Teze cu privire la încheierea imediată a unei păci separate și anexioniste".

Lenin discută cu I. V. Stalin, comisar al poporului pentru problemele naționalităților, cu Mullanur Vahitov, președinte al Comitetului socialist musulman, și cu Șarif Manatov, președinte al Sovietului regional din Bașkiria, despre mișcarea de eliberare națională a tătarilor și bașkirilor, îi sfătuiește pe deputații musulmani din Adunarea constituantă care sprijină Puterea sovietică să organizeze o instituție musulmană centrală și să înceapă elaborarea unor decrete cu privire la populația musulmană.

Lenin primește o delegație a aripii de stînga a Congresului general extraordinar al feroviarilor din Rusia.

Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului, la care se discută un raport cu privire la mersul tratativelor de pace de la Brest-Litovsk și altele.

Ianuarie, nu înainte de 7 (20) — Lenin scrie pentru ziarul socialist englez „The Call" articolul „Ce sînt Sovietele ?"

Ianuarie, 8 (21) — La consfatuirea C.C. cu unii activiști de partid, Lenin dă citire și fundamentează „Tezele cu privire la încheierea imediată a unei păci separate și anexioniste".

Între 8 și 11 (21 și 24 ianuarie) — Lenin face bilanțul discuțiilor purtate la consfătuirea de partid din 8 (21) ianuarie asupra „Tezelor cu privire la încheierea imediată a unei păci separate și anexioniste" și scrie postfața la „Teze".

 www.dacoromanica.ro

Ianuarie, 9 (22) Lenin participă la ședința C.C. al P.M.S.D. (b) din Rusia la care se discută următoarele probleme: repartizarea forțelor, cu privire la Organul Central al partidului, cu privire la Comisariatul poporului pentru afacerile externe, cu privire la bănci.

Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului la care se discută problema creării Consiliului economic superior, problema intrării reprezentantului Republicii Sovietice Ucrainene, V. P. Zatonski, în Consiliul Comisarilor Poporului și altele.

Ianuarie, 11 (24) Lenin participă la ședința C.C. al P.M.S.D. (b) din Rusia, rostește cuvîntări în problema păcii, își face însemnări asupra discuțiilor purtate. La ședință se discută, de asemenea, problema alegerii prezidiului Consiliului Central al Sindicatelor din Rusia.

Lenin prezintă la a doua ședință a celui de-al III-lea Congres general al Sovietelor de deputați ai muncitorilor și soldaților din Rusia raportul de activitate al Consiliului Comisarilor Poporului.

Ianuarie, 12 (25) Lenin dă dispoziție statului-major al Gărzii roșii să ajute la controlarea căilor ferate din Petrograd și din împrejurimi în vederea descoperirii vagoanelor cu cereale și cu alte produse alimentare, precum și la prinderea speculanților și sabotorilor.

Lenin rostește la a treia ședință a celui de-al III-lea Congres general al Sovietelor din Rusia cuvîntul de încheiere la raportul de activitate al Consiliului Comisarilor Poporului. Congresul adoptă o rezoluție, propusă de fracțiunea bolșevică, prin care aprobă politica dusă de C.E.C. din Rusia și de C.C.P.; confirmă „Declarația drepturilor poporului muncitor și exploatat".

Ianuarie, 13 (26) Lenin îi primește pe Suvorov și Antipov, împuterniciți ai Comitetului raional al Sovietelor din Ural. După ce discută cu ei, îi trimite la comisariatele poporului pentru aprovizionare și pentru căile de comunicație, precum și la secția de aprovizionare a Consiliului economic superior cu o notă în care arată că acestor tovarăși

www.dacoromanica.ro

trebuie să li se încredinţeze sarcina de a lua cele mai drastice măsuri pentru trimiterea vagoanelor cu cereale din Siberia la Petrograd.

Lenin primeşte o delegaţie a Regimentului 3 puşcaşi letoni din Kurzem, care urma sa plece pe front pentru a lupta împotriva lui Kaledin ; explică situaţia internă şi internaţională a Rusiei Sovietice şi sarcinile Puterii sovietice în lupta împotriva contrarevoluţiei.

Lenin prezintă la Congresul general extraordinar al feroviarilor din Rusia un raport, apoi răspunde la biletele delegaţilor.

Între 13 şi 18 (26 şi 31) ianuarie — Lenin participă la lucrările comisiei alese de cel de-al III-lea Congres general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor din Rusia în vederea redactării proiectului de lege cu privire la socializarea pămîntului.

Ianuarie, 14 (27) — Lenin participă la consfătuirea prezidiului Sovietului din Petrograd cu reprezentanţii organizaţiilor de aprovizionare, ia cuvîntul în problema măsurilor de luptă împotriva foametei.

Lenin primeşte pe reprezentanţii Congresului general al lucrătorilor din domeniul aprovizionării din Rusia, discută cu ei rezoluţia adoptată de congres.

Ianuarie, noaptea de 14 spre 15 (27 spre 28) — Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului ; scrie un proiect de hotărîre în legătură cu situaţia aprovizionării cu alimente la Petrograd şi cu privire la conflictul dintre A. G. Şlihter, comisar al poporului pentru problemele aprovizionării, şi Consiliul aprovizionării. La şedinţă se discută de asemenea situaţia industriei din Petrograd şi altele.

Ianuarie, 15 (28) — Lenin trimite la Harkov o scrisoare lui G. K. Ordjonikidze, comisar cu împuterniciri speciale în Ucraina, şi comandantului-şef V. A. Antonov-Ovseenko ; cere să se ia „*cele* mai energice şi mai *revoluţionare* măsuri“ pentru a se trimite cereale la Petrograd.

Lenin dă dispoziţie Comitetului revoluţionar al marinei să trimită 2 000 de marinari pentru a participa la operaţii militare împotriva Radei centrale.

www.dacoromanica.ro

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului, anunţă că s-a alocat suma de 1 000 000 de ruble pentru statul-major revoluţionar de pe lîngă cartierul general al comandantului suprem ; supune spre aprobare Consiliului Comisarilor Poporului proiectul său de hotărîre cu privire la subordonarea flotei din Marea Baltica şi a celei din Marea Neagră ; redactează proiectul de decret cu privire la organizarea Armatei Roşii şi proiectul de decret cu privire la organizarea judecătorească.

Lenin semnează decretul Consiliului Comisarilor Poporului cu privire la organizarea Armatei Roşii muncitoreşti-ţărăneşti.

Ianuarie, 16 (29) Lenin primeşte o delegaţie a congresului cazacilor de pe front, congres care s-a ţinut în staniţa Kamenskaia şi s-a situat de partea Puterii sovietice.

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului ; scrie proiectul de hotărîre cu privire la retribuirea funcţionarilor de la căile ferate ; participă la discutarea problemei organizării unui centru unic de aprovizionare, aprobă tezele prezentate de prezidiul Congresului general al lucrătorilor din domeniul aprovizionării din Rusia şi scrie două proiecte de apel pe care Consiliul Comisarilor Poporului le adresează acestui congres.

Ianuarie, 17 (30) Într-o telegramă adresată lui V. A. Antonov-Ovseenko, Lenin salută hotărîrea Comitetului militar-revoluţionar din regiunea Donului de a recunoaşte Consiliul Comisarilor Poporului.

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului ; întocmeşte o schemă privind deplasarea şi sosirea încărcăturilor cu cereale la Petrograd.

Lenin discută cu membrii Comisariatului pentru problemele musulmanilor, aprobă proiectele lor de decrete cu privire la restituirea către musulmani a turnului Suiumbik şi a Karavansaraiului.

Ianuarie, 18 (31) Lenin discută cu delegaţii Ţentrovolgăi (Comitetul central al sindicatelor funcţionarilor şi muncitorilor de la serviciul de navigaţie din bazinul Volgăi) în legătură cu examinarea la

www.dacoromanica.ro

viitoarea şedinţă a Consiliului Comisarilor Poporului a problemei naţionalizării flotei comerciale.

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului ; ia cuvîntul la discuţii în problema naţionalizării flotei comerciale maritime şi fluviale, întocmeşte tezele pentru proiectul de decret şi scrie proiectul de decret.

Lenin scrie proiectul de decret cu privire la înlăturarea din legislaţia sovietică a referirilor la Adunarea constituantă.

Lenin ia cuvîntul la şedinţa fracţiunii bolşevice din cadrul celui de-al III-lea Congres general al Sovietelor şi explică proiectul „Legii fundamentale cu privire la socializarea pămîntului".

Ianuarie, noaptea de 18 spre 19 (31 ianuarie spre 1 februarie) — Lenin rosteşte o cuvîntare la şedinţa de încheiere a lucrărilor celui de-al III-lea Congres general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor din Rusia.

Ianuarie, înainte de 19 (1 februarie) — Lenin dă dispoziţie colegiului Comisarului poporului pentru justiţie să urgenteze elaborarea decretului cu privire la separarea bisericii de stat.

Ianuarie, 19 (februarie, 1) — Lenin participă la şedinţa C.C. al P.M.S.D. (b) din Rusia, ia cuvîntul în problema încheierii păcii cu Germania.

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului ; face îndreptări şi aduce completări la proiectul de hotărîre cu privire la raporturile dintre comisariatele poporului şi Consiliul economic superior.

Ianuarie, nu înainte de 19 — nu mai tîrziu de 21 (1—3) februarie — Lenin primeşte pe reprezentantul Consiliului legislativ al departamentului marinei, discută cu el despre situaţia flotei.

Ianuarie, 20 (februarie, 2) — Lenin discută cu N. I. Muralov, comandantul districtului militar Moscova, şi cu A. V. Mandelştam, adjunctul acestuia, critică lozinca „războiul revoluţionar" împotriva Germaniei, îi informează despre situaţia armatei ruse.

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului ; redactează şi completează proiectul de „Decret cu privire la libertatea conştiinţei,

www.dacoromanica.ro

a asociaţiilor bisericeşti şi religioase"; scrie notele la articolele 1 şi 2 din „Proiectul cu privire la impozitul excepţional pe avere".

Ianuarie, înainte de 21 (3 februarie)

Într-o telegramă adresată lui V. A. Antonov-Ovseenko la Harkov, Lenin îl întreabă care sînt cauzele fricţiunilor dintre el şi C.E.C. din Ucraina, arată că nu este de dorit să se intervină în treburile interne ale Ucrainei dacă acest lucru nu este determinat de nevoile de ordin militar.

Ianuarie, 21 (februarie, 3)

Lenin participă la şedinţa C.C. al P.M.S.D. (b) din Rusia cu reprezentanţii diferitelor curente în problema încheierii tratatului de pace cu Germania; întocmeşte un tabel cu rezultatele votării în problemele discutate la şedinţă.

Lenin scrie radiograma „Către toţi cetăţenii. Către delegaţia pentru tratativele de pace de la Brest-Litovsk în special", cu privire la situaţia din ţară şi la evenimentele revoluţionare din Occident.

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului; scrie proiectul de hotărîre la raportul de activitate al Comisiei de anchetă de pe lîngă Sovietul din Petrograd.

Ianuarie, 22 (februarie, 4)

Lenin scrie radiograma „Către toţi cetăţenii Rusiei" cu privire la situaţia din ţară.

Lenin îl primeşte pe căpitanul G. Sadoul, membru al misiunii militare franceze, arată că guvernul sovietic trebuie să semneze pacea cu Germania.

Ianuarie, 23 (februarie, 5)

Lenin semnează radiograma nr. 4, „Către toţi cetăţenii Rusiei!", cu privire la lichidarea Radei contrarevoluţionare, proclamarea C.E.C. al Sovietelor din Ucraina şi a Secretariatului poporului ca putere supremă în Ucraina, cu privire la stabilirea unor relaţii federative între Ucraina Sovietică şi Rusia Sovietică, precum şi cu privire la lichidarea rebeliunii lui Dutov în Ural şi la victoria Puterii sovietice în Crimeea.

Lenin rosteşte o cuvîntare în faţa absolvenţilor cursurilor de agitatori trimişi în provincie, la sate.

Lenin scrie proiectul de hotărîre al Consiliului Comisarilor Poporului cu privire la condiţiile

www.dacoromanica.ro

în care li se acordă locțiitorilor comisarilor poporului dreptul de vot deliberativ la ședințele Consiliului Comisarilor Poporului și un proiect de hotărîre prin care se cere sindicatului metalurgiștilor din Petrograd să treaca de îndată, cu ajutorul Consiliului economic superior și al comisariatelor poporului pentru problemele muncii și pentru căile de comunicație, uzinele metalurgice la o muncă economică utilă.

Ianuarie, înainte de 24 (6 februarie) — Lenin scrie o completare la proiectul „Legii fundamentale cu privire la socializarea pămîntului" (completarea reprezintă articolul 26 din lege).

Ianuarie, 24 (februarie, 6) — Lenin participă la ședința C.C. al P.M.S.D.(b) din Rusia, ia de trei ori cuvîntul în problema ordinii de zi a celui de-al VII-lea Congres al partidului. Comitetul Central îl alege pe Lenin în Comisia pentru elaborarea programului partidului.

Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului la care se discută problema introducerii stilului nou, problema înființării unui organ sanitar superior — Consiliul colegiilor de medici — și altele.

Ianuarie, 25 (februarie, 7) — Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului la care se discută problema aprovizionării și altele.

Ianuarie, 27 (februarie, 9) — Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului la care se discută proiectul de lege cu privire la tariful poștal și telegrafic, problema organelor de finanțare și altele.

Ianuarie, 28 (februarie, 10) — Lenin rostește o cuvîntare la ședința de încheiere a lucrărilor congresului comitetelor agrare și al secției țărănești de la cel de-al III-lea Congres al Sovietelor.

Ca răspuns la întrebarea lui Trotki, președintele delegației ruse la Conferința de pace de la Brest-Litovsk, cum să reacționeze la ultimatumul prezentat de delegația germană, Lenin trimite o telegramă în care confirmă punctul său de vedere anterior, adică necesitatea semnării tratatului de pace cu Germania.

Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului la care se discută problema în-

www.dacoromanica.ro

ființării Tribunalului revoluționar al presei și altele.

Ianuarie, 29 (februarie, 11) și noaptea spre 30 (12 februarie)

Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului ; prezintă un raport în problema adoptării cît mai urgente a unor măsuri financiare și face modificări în proiectul de hotărîre cu privire la obligativitatea îndeplinirii însărcinărilor trasate de Soviete în aplicarea măsurilor fiscale. La ședință se discută situația politică a Rusiei Sovietice în legătură cu declarația lui Troțki că refuză să semneze tratatul de pace cu Germania.

Ianuarie, 30 (februarie, 12)

Lenin discută cu membrii conducerii primei Asociații a plugarilor-comuniști din Rusia, organizație înființată de muncitorii de la Uzinele „Obuhov", apoi îi trimite la comisarul poporului pentru agricultură, A. L. Kolegaev, cu o scrisoare de recomandație, în care îl roagă să sprijine inițiativa lor și să-i sfătuiască cum și de unde ar putea să capete pămînt ; trimite un bilet la Sovietul din Petrograd în care propune să se trimită la adunarea asociației un practician cu experiență.

Lenin primește o delegație a muncitorilor de la Uzina de avioane „Melțer", discută despre situația din uzină și își notează informațiile primite de la delegați.

Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului ; scrie o completare la proiectul de decret cu privire la paza căilor ferate și proiectele de hotărîri cu privire la elaborarea unui decret prin care să se interzică orice călătorii gratuite pe calea ferată, cu privire la obligația directorului Băncii de Stat de a trimite „în primul rînd și cu orice preț" 200 000 000 de ruble în sud pentru a fi puse la dispoziția expediției lui A. S. Iakubov în vederea aprovizionării cu cereale a localităților care duc lipsă și cu privire la atragerea detașamentelor de la căile ferate de pe front la munca de aprovizionare ; corectează și completează proiectul de decret nr. 2 „Cu privire la organizarea judecătorească".

Noaptea de 31 ianuarie (13 spre 14 februarie)

Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului ; scrie proiectele de hotărîri cu privire la crearea comisiei extraordinare pentru aprovizionare și la raportul lui I. M. Sverdlov cu

www.dacoromanica.ro

privire la reprimirea în serviciu a funcţionarilor care au încetat de a mai sabota. La şedinţă se discută de asemenea raportul cu privire la Conferinţa de pace de la Brest-Litovsk, la situaţia internaţională şi altele.

Sfîrşitul lunii ianuarie — Lenin primeşte pe reprezentanţii Consiliului central al comitetelor de întreprindere din Petrograd, le spune că situaţia economică a Rusiei nu permite o centralizare a comenzilor în industrie.

Ianuarie — Lenin discută cu I. Anvelt, unul dintre conducătorii bolşevicilor estoni, problema proclamării Estoniei ca Republică sovietică independentă.

Lenin se întîlneşte cu P. N. Lepeşinski.

Ianuarie — februarie — Lenin discută cu comunistul ungar Béla Kun despre încheierea păcii cu Germania.

Februarie, 14 — Lenin trimite o telegramă lui M. A. Muraviov la Kiev în care îi dă directiva ca, de comun acord cu Colegiul suprem pentru problemele ruso-române, să acţioneze cît se poate de energic pe Frontul românesc.

Februarie, 15 — Lenin îl primeşte pe L. A. Ghijiţki, membru al Comitetului executiv al Sovietului din Pudoj (gubernia Oloneţ), discută cu el despre nevoile economice ale guberniei Oloneţ şi ale judeţului Pudoj, scrie o notă către toţi comisarii poporului în care roagă ca Ghijiţki să fie primit peste rînd, dată fiind importanţa problemelor pe care le are de discutat.

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului la care se discută problema naţionalizării exploatărilor petrolifere, a depozitelor de cereale şi altele.

Februarie, 16 — Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului ; scrie proiectul de hotărîre cu privire la alocarea unei sume de 100 000 de ruble pentru expediţia nordică organizată de C.C.P. în vederea protejării bunurilor Republicii Sovietice Federative Ruse care se află în gubernia Arhanghelsk. La şedinţă se discută de asemenea declararea căilor ferate în stare de război şi crearea Comitetului special pentru reducerea cheltuielilor etc.

Februarie, 17 — Lenin participă la şedinţa C.C. al P.M.S.D.(b) din Rusia, şedinţă convocată în legătură cu fap-

www.dacoromanica.ro

tul că, la 16 februarie, Comandamentul militar german a declarat că armistițiul încetează și că la 18 februarie, ora 12, trupele austro-germane vor relua operațiile militare împotriva Rusiei.

Februarie, 18 — Lenin participă la ședința C.C. al P.M.S.D.(b) din Rusia.

Februarie, 18 și noaptea spre 19 — Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului la care se discută situația creată în urma ultimatumului dat de guvernul german și a ofensivei pornite de trupele germane.

Lenin participă la ședința C.C. al P.M.S.D.(b) din Rusia, se pronunță pentru acceptarea imediată a condițiilor de pace propuse de Germania.

Din însărcinarea C.C. al partidului, Lenin scrie un proiect de radiogramă către guvernul german.

Lenin participă la ședința comună a C.C. al partidului bolșevic și a C.C. al partidului socialiștilor-revoluționari de stînga.

Februarie, 19 — Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului la care se discută probleme ale politicii externe și ale organizării apărării țării în legătură cu ofensiva începută de Germania.

Februarie, 19 și noaptea spre 20 — Lenin participă la ședința comună a fracțiunii bolșevice și a fracțiunii socialiștilor-revoluționari de stînga din C.E.C. din Rusia, rostește o cuvîntare despre necesitatea încheierii păcii separate cu Germania, răspunde la întrebări.

Februarie, 20 — Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului la care se discută un raport cu privire la situația de pe front și altele ; este ales în Comitetul executiv provizoriu al Consiliului Comisarilor Poporului.

Lenin răspunde prin fir direct la întrebarea fracțiunii bolșevice din Sovietul din Moscova cu privire la situația creată în urma ofensivei pornite de trupele germane și la măsurile adoptate de Consiliul Comisarilor Poporului.

Lenin rostește la adunarea pușcașilor letoni o cuvîntare cu privire la război și pace.

www.dacoromanica.ro

Februarie, 20 și noaptea spre 21 — Lenin participă la lucrările Comitetului executiv provizoriu al Consiliului Comisarilor Poporului.

Februarie, 21 — În nr. 31 al ziarului „Pravda" apare articolul lui Lenin „Despre frazeologia revoluționară".

Lenin scrie o telefonogramă adresată Comisiei executive a Comitetului din Petersburg și tuturor comitetelor raionale ale partidului bolșevic în care dă directiva cu privire la organizarea apărării Petrogradului.

Lenin scrie proiectul de decret-apel al Consiliului Comisarilor Poporului „Patria socialistă este în primejdie !".

Lenin dă dispoziție prin fir direct lui V. A. Antonov-Ovseenko la Harkov : „Să se cucerească imediat orașele Rostov și Novocerkassk. Să se trimită în acest scop circa 2 000 de ostași de nădejde ai Gărzii roșii din Petrograd".

Lenin dă o dispoziție prin fir direct la Revel : „Să se trimită unități împotriva dușmanului și să fie respins. Dacă acest lucru e greu de realizat, să se distrugă toate drumurile, să se întreprindă o serie de incursiuni de partizani pentru a nu permite dușmanului să-și întărească pozițiile pe uscat".

Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului ; dă citire proiectului său de decret-apel „Patria socialistă este în primejdie !".

Februarie, 21 sau 22 — Lenin scrie o completare la decretul-apel al Consiliului Comisarilor Poporului „Patria socialistă este în primejdie !".

Februarie, 22 — În legătură cu discutarea în C.C. al P.M.S.D.(b) din Rusia a posibilității de a obține armament și alimente de la țările Antantei în vederea organizării unei rezistențe împotriva agresiunii germane, Lenin trimite o notă Comitetului Central în care face cunoscut că el *se alătură* propunerii „de a se lua cartofi și armament de la rechinii imperialismului anglo-francez".

Lenin scrie articolul „Despre rîie".

Lenin comunică prin fir direct la Moscova comisarului pentru poștă și telegraf V. N. Podbelski despre situația creată în legătură cu ofensiva trupelor germane.

www.dacoromanica.ro

Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului la care se discută problema asigurării pazei la căile ferate în legătură cu demobilizarea armatei, posibilitatea de a obține armament, produse alimentare și alte mărfuri de la țările Antantei și altele.

Lenin discută cu M. D. Bonci-Bruevici, șeful statului-major al Cartierului general lichidat, care venise de la Moghilev, și cu alți generali ; le trasează sarcina să elaboreze un plan de apărare a Petrogradului.

Februarie, 23 Lenin scrie articolul „Pace sau război ?".

Lenin participă la ședința C.C. al P.M.S.D.(b) din Rusia, cere să se semneze pacea în condițiile prezentate de Germania.

Lenin pregătește pentru tipar „Tezele cu privire la încheierea imediată a unei păci separate și anexioniste" sub formă de articol, intitulat „În legătură cu istoricul unei păci nenorocite" ; scrie nota introductivă la teze.

Lenin discută cu socialistul american Albert P. Wiliams, aprobă propunerea acestuia de a se organiza un detașament internațional al Armatei Roșii, cheamă la telefon redacția „Pravdei" și roagă să se publice un apel către toți partizanii Puterii sovietice din străinătate, îndemnîndu-i să se încadreze în detașamentul ce urmează să fie format.

Lenin participă la ședința comună a C.C. al partidului bolșevic și a C.C. al partidului socialiștilor-revoluționari de stînga, critică aspru pe „comuniștii de stînga" și pe socialiștii-revoluționari de stînga, care cer să se respingă condițiile de pace propuse de Germania și să se ducă un „război revoluționar".

Lenin participă la ședința comună a fracțiunii bolșevice și a fracțiunii socialiștilor-revoluționari de stînga din C.E.C. din Rusia, rostește o cuvîntare în care susține propunerea de a se accepta condițiile prezentate de Germania pentru încheierea tratatului de pace.

Înainte de ședința fracțiunii bolșevice a C.E.C. din Rusia, Lenin discută cu muncitorii membri ai fracțiunii, căutînd să afle care este atitu-

www.dacoromanica.ro

dinea acestora în problema războiului și a păcii.

Februarie, 23 și noaptea spre 24 — Lenin participă la ședința fracțiunii bolșevice a C.E.C. din Rusia cu activul de partid al organizației din Petrograd, rostește o cuvîntare, răspunde la întrebări.

Lenin participă la ședința C.E.C. din Rusia, prezintă un raport cu privire la condițiile prezentate de Germania pentru încheierea tratatului de pace; cînd se votează nominal, se pronunță pentru semnarea tratatului de pace.

Februarie, 23 sau 24 — Lenin scrie articolul „În ce constă greșeala?".

Februarie, 24 — Dis-de-dimineață, Lenin scrie hotărîrea Consiliului Comisarilor Poporului cu privire la acceptarea condițiilor de pace prezentate de Germania.

În nr. 34 al ziarului „Pravda" apare articolul lui Lenin „O pace nefericită".

Lenin scrie o notă cu privire la necesitatea semnării păcii cu Germania.

Lenin participă la ședința C.C. al P.M.S.D. (b) din Rusia, ia cuvîntul în problema trimiterii unei delegații la Brest-Litovsk pentru semnarea tratatului de pace.

Lenin și Sverdlov scriu apelul Biroului organizatoric al C.C. al P.M.S.D.(b) din Rusia către membrii de partid: „Poziția C.C. al P.M.S.D.(bolșevic) din Rusia în problema unei păci separate și anexioniste".

Februarie, noaptea de 24 spre 25 — Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului la care se discută situația creată în urma ocupării orașului Pskov de către trupele germane.

Februarie, după 24 — Lenin rostește o cuvîntare în fața detașamentelor de muncitori din Petrograd care pleacă să lupte împotriva trupelor germane ce înaintează spre Petrograd.

Februarie, nu mai tîrziu de 25 — Lenin primește o delegație a Consiliului împuterniciților poporului din Finlanda care ceruse să se accelereze discutarea proiectului de tratat dintre Republica socialistă rusă și cea finlandeză.

www.dacoromanica.ro

1 ebruarie, 25 — În ediţia de seară a ziarului „Pravda" nr. 35 apare articolul lui Lenin „O lecţie dureroasă, dar necesară".

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului; în timpul discutării proiectului de tratat dintre Republica socialistă rusă şi cea finlandeză scrie proiectele de hotărîri ale Consiliului Comisarilor Poporului în această problemă.

Februarie, nu înainte de 25 — Lenin discută cu comisarul poporului pentru aprovizionare, A. D. Ţiurupa, despre principiile politicii Puterii sovietice în domeniul aprovizionării.

Februarie, 26 — Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului; scrie proiectul de hotărîre cu privire la evacuarea guvernului la Moscova şi o completare la hotărîrea adoptată în baza raportului comisiei pentru verificarea activităţii Comisiei de anchetă de pe lîngă Sovietul din Petrograd.

Februarie, 27 — Lenin primeşte pe contele de Lubersaque, ofiţer în armata franceză, în legătură cu propunerea unor ofiţeri artificieri francezi de a se distruge căile ferate în zonele în care înaintează trupele germane.

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului; participă la discutarea proiectului de tratat dintre Republica socialistă rusă şi cea finlandeză, scrie proiectul de hotărîre cu privire la modificarea § 13 din proiectul de tratat. La şedinţă se discută, de asemenea, proiectul de hotărîre cu privire la administrarea flotei comerciale şi altele.

Februarie, 28 — Într-o telegramă adresată lui V. A. Antonov-Ovseenko, Lenin propune ca proiectul de lege agrară pentru regiunea Donului să fie elaborat la congresul regional al Sovietelor orăşeneşti şi săteşti şi apoi prezentat spre aprobare Consiliului Comisarilor Poporului, iar problema hotarelor regiunii Don să fie rezolvată de comun acord cu populaţia din regiunile învecinate şi din Republica Don-Krivoi-Rog.

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului; face modificări în §§ 5, 11, 13, 15 şi 16 din proiectul de tratat dintre Republica socialistă rusă şi cea finlandeză; este îm-

www.dacoromanica.ro

puternicit să semneze tratatul în numele Republicii Sovietice Federative Ruse.

Februarie, 28 și martie, 1 — În nr. 37 și 38 ale ziarului „Pravda" apare articolul lui Lenin „Un lucru straniu și monstruos".

Sfîrșitul lunii februarie-începutul lunii martie — Lenin discută cu E. A. Rahia despre desfășurarea revoluției muncitorești în Finlanda și despre perspectivele acesteia.

Februarie-începutul lunii martie, înainte de 8 — Lenin scrie un bilet Mariei Ilinicina Ulianova prin care o roagă să adune materialele cu privire la revizuirea programului partidului și să le aducă la Smolnîi.

Martie, 1 — În nr. 38 al ziarului „Pravda" apare articolul lui Lenin „Pe terenul practic".

În „Izvestiia Sovietului din Moscova" nr. 36 se publică declarația făcută de Lenin unui corespondent al acestui ziar în legătură cu rezoluția împotriva încheierii păcii cu Germania.

Lenin îl primește pe agentul diplomatic englez R. Lokkart ; discută cu el despre mersul tratativelor de pace cu Germania.

Lenin îl primește pe G. Sadoul, îi propune să plece la Vologda și să-l informeze pe ambasadorul american Francis că pericolul unei intervenții japoneze în Siberia poate crea greutăți pentru „aliați" în Rusia.

Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului la care se discută problema naționalizării exploatărilor petrolifere, a uzinelor „Putilov" și altele.

Lenin semnează „Tratatul dintre Republica socialistă rusă și cea finlandeză".

Martie, 2 — Lenin scrie „Proiectul de ordin către toate Sovietele de deputați" cu privire la necesitatea de a se lua noi măsuri de apărare în legătură cu eventualitatea reînceperii ofensivei trupelor germane.

Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului la care se discută raportul comisiei pentru descongestionarea Petrogradului și altele.

Martie, 4 — Lenin semnează comunicatul „Către toți cetățenii Rusiei !" cu privire la semnarea, la 3 mar-

www.dacoromanica.ro

tie, ora 17, a tratatului de pace cu Germania şi cu aliaţii ei şi la convocarea, la 12 martie, la Moscova, a celui de-al IV-lea Congres general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor, soldaţilor şi cazacilor din Rusia în vederea ratificării tratatului de pace.

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului; prezintă spre aprobare şi dă citire procesului-verbal întocmit la şedinţa din 4 martie 1918 a Comisiei de pe lîngă C.C.P.; ia cuvîntul la discutarea problemei alocării de fonduri pentru întreţinerea şi aprovizionarea detaşamentelor de cazaci care au luptat împotriva contrarevoluţiei pe Don, a problemei înfiinţării Colegiului pentru conducerea transportului pe apă şi altele.

Martie, 5 Lenin primeşte pe colonelul american R. Robins, însoţit de ziaristul A. Humbert; le dă explicaţii în legătură cu nota adresată de guvernul sovietic guvernului S.U.A. prin care întreabă dacă guvernul sovietic poate conta pe sprijinul S.U.A., al Marii Britanii şi al Franţei în cazul reluării operaţiilor militare între Rusia Sovietică şi Germania şi pe ce sprijin anume.

Lenin scrie articolul „O lecţie serioasă şi o răspundere serioasă".

Martie, 5 sau 6 Lenin întocmeşte nişte tabele centralizatoare cu răspunsurile primite de C.E.C. din Rusia din partea Sovietelor locale la întrebarea pusă de Consiliul Comisarilor Poporului la 25 februarie tuturor Sovietelor de deputaţi şi comitetelor agrare în legătură cu atitudinea faţă de semnarea păcii în condiţiile propuse de guvernul german.

www.dacoromanica.ro

CUPRINS

Prefață VII

1917

CĂTRE CETĂȚENII RUSIEI ! 1

*ȘEDINȚA SOVIETULUI DE DEPUTAȚI AI MUNCITORILOR ȘI SOLDAȚILOR DIN PETROGRAD 25 OCTOMBRIE (7 NOIEMBRIE) 1917 . . . . . 2—5

*1. RAPORT CU PRIVIRE LA SARCINILE PUTERII SOVIETELOR. *Relatare apărută în presă* . . 2

2. REZOLUȚIE 4

**AL DOILEA CONGRES GENERAL AL SOVIETELOR DE DEPUTAȚI AI MUNCITORILOR ȘI SOLDAȚILOR DIN RUSIA 25—26 octombrie (7—8 noiembrie) 1917* . 7—30

1. CĂTRE MUNCITORI, SOLDAȚI ȘI ȚĂRANI ! . 11

*2. RAPORT ASUPRA PĂCII. 26 OCTOMBRIE (8 NOIEMBRIE) 13

Decret asupra păcii 13

*3. CUVÎNT DE ÎNCHEIERE LA RAPORTUL ASUPRA PĂCII. 26 OCTOMBRIE (8 NOIEMBRIE) . 19

*4. RAPORT ASUPRA PĂMÎNTULUI 26 OCTOMBRIE (8 NOIEMBRIE) 23

Decret asupra pămîntului 24

*5. HOTĂRÎRE CU PRIVIRE LA FORMAREA GUVERNULUI MUNCITORESC ȘI ȚĂRĂNESC . 29

* Cu asterisc sînt notate titlurile date de Institutul de marxism leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.

www.dacoromanica.ro

*PROIECT DE LEGE CU PRIVIRE LA CONTROLUL MUNCITORESC . . . . . 31—32

*CONVORBIRE PRIN FIR DIRECT CU HELSINGFORS 27 OCTOMBRIE (9 NOIEMBRIE) 1917 . . . . 33—36

*1. Convorbire cu A. L. Şeinman, preşedintele comitetului executiv al sovietului din Helsingfors de deputaţi ai armatei, flotei şi muncitorilor din Finlanda 33

*2. Convorbire cu Mihailov, preşedintele secţiei militare a comitetului regional al armatei, flotei şi muncitorilor din Finlanda 34

*3. Convorbire cu N. F. Izmailov, preşedintele Ţentrobalt-ului 35

CONSFĂTUIREA REPREZENTANŢILOR REGIMENTELOR DIN GARNIZOANA PETROGRAD 29 OCTOMBRIE (11 NOIEMBRIE) 1917. Relatare apărută în presă . 37—41

*1. RAPORT CU PRIVIRE LA MOMENTUL ACTUAL 37

*2. INTERVENŢIE ÎN LEGĂTURĂ CU PROBLEMA ÎNARMĂRII UNITĂŢILOR 40

*3. INTERVENŢIE ÎN LEGĂTURĂ CU INSTAURAREA ORDINII ÎN ORAŞ 41

*RADIOGRAMĂ A CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI 30 OCTOMBRIE (12 NOIEMBRIE) 1917 . 42—43

*CIORNA DE REGULAMENT PENTRU FUNCŢIONARI 44

*CUVÎNTĂRI ROSTITE LA ŞEDINŢA C.C. AL P.M.S.D. (b) DIN RUSIA 1 (14) NOIEMBRIE 1917 *Proces-verbal* . . . . . 45—46

*1. 45

*2. 45

*3. 45

*REZOLUŢIA C.C. AL P.M.S.D. (b) DIN RUSIA ÎN PROBLEMA OPOZIŢIEI DIN CADRUL C.C. 2 (15) NOIEMBRIE 1917 . . . . . 47—49

*ULTIMATUM ADRESAT DE MAJORITATEA C.C. AL P.M.S.D. (b) DIN RUSIA MINORITĂŢII . . . 50—52

www.dacoromanica.ro

*CUVÎNTARE ROSTITĂ LA ŞEDINŢA CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI 3 (16) NOIEMBRIE 1917 . 53

*PROIECT DE REZOLUŢIE CU PRIVIRE LA LIBERTATEA PRESEI . . . . . 54—55

**ŞEDINŢA C.E.C. DIN RUSIA 4 (17) NOIEMBRIE 1917* 56—64

*1. CUVÎNTARE ÎN LEGĂTURĂ CU PROBLEMA PRESEI 56

*2. RĂSPUNS LA INTERPELAREA SOCIALIŞTILOR-REVOLUŢIONARI DE STÎNGA . . . 59

*3. INTERVENŢIE ÎN LEGĂTURĂ CU INTERPELAREA SOCIALIŞTILOR-REVOLUŢIONARI DE STÎNGA 61

*1. 61

*2. 62

*4. CUVÎNTARE ŞI REZOLUŢIE ÎN LEGĂTURĂ CU DECLARAŢIA UNUI GRUP DE COMISARI AI POPORULUI CĂ SE RETRAG DIN CONSILIUL COMISARILOR POPORULUI . . . 63

*CUVÎNTARE ROSTITĂ LA ŞEDINŢA COMUNĂ A SOVIETULUI DE DEPUTAŢI AI MUNCITORILOR ŞI SOLDAŢILOR DIN PETROGRAD ŞI A REPREZENTANŢILOR DE PE FRONT 4 (17) NOIEMBRIE 1917. *Relatare apărută în presă* . . . . . 65—67

CĂTRE POPULAŢIE . . . . . 68—70

*RĂSPUNS LA ÎNTREBĂRILE ŢĂRANILOR . . . 71—72

DIN PARTEA COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI MUNCITORESC SOCIAL-DEMOCRAT (BOLŞEVIC) DIN RUSIA . . . . . 73—74

DIN PARTEA COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI MUNCITORESC SOCIAL-DEMOCRAT (BOLŞEVIC) DIN RUSIA. *Către toţi membrii de partid şi către toate clasele de oameni ai muncii din Rusia* . . . . . 75—80

CONVORBIREA GUVERNULUI CU CARTIERUL GENERAL PRIN FIR DIRECT 9 (22) NOIEMBRIE 1917 . 81—84

www.dacoromanica.ro

PRIN RADIO CĂTRE TOŢI. *Către toate comitetele de regiment, divizie, corp, armată şi alte comitete, către toţi soldaţii armatei revoluţionare şi marinarii flotei revoluţionare* . . . . . 85—86

*PREFAŢĂ LA BROŞURA: „CUM AU ÎNŞELAT POPORUL SOCIALIŞTII-REVOLUŢIONARI ŞI CE A DAT POPORULUI NOUL GUVERN BOLŞEVIC . . 87—88

**ŞEDINŢA C.E.C. DIN RUSIA DIN 10 (23) NOIEMBRIE 1917* . . . . . 89—92

*1. RAPORT CU PRIVIRE LA TRATATIVELE DUSE CU DUHONIN 89

*2. CUVÎNT DE ÎNCHEIERE 91

CONSILIUL COMISARILOR POPORULUI CĂTRE COMITETUL MILITAR-REVOLUŢIONAR 93

SCRISOARE CĂTRE TOVARĂŞII FINLANDEZI . . 94

**CONGRESUL GENERAL EXTRAORDINAR AL SOVIETELOR DE DEPUTAŢI AI ŢĂRANILOR DIN RUSIA. 10—25 noiembrie (23 noiembrie—8 decembrie) 1917* . . . . . 95—106

*1. DECLARAŢIE ADRESATĂ FRACŢIUNII BOLŞEVICE DIN CONGRESUL GENERAL EXTRAORDINAR AL SOVIETELOR DE DEPUTAŢI AI ŢĂRANILOR DIN RUSIA . . . 97

*2. CUVÎNTARE ÎN LEGĂTURĂ CU PROBLEMA AGRARĂ 14 (27) NOIEMBRIE. *Relatare apărută în presă* 98

3. PROIECT DE REZOLUŢIE 101

*4. CUVÎNTARE ÎN LEGĂTURĂ CU DECLARAŢIA REPREZENTANTULUI VIKJELULUI 18 NOIEMBRIE (1 DECEMBRIE). *Relatare apărută în presă* . 103

*5. CUVÎNT DE ÎNCHEIERE ÎN PROBLEMA AGRARĂ 18 NOIEMBRIE (1 DECEMBRIE). *Relatare apărută în presă* 105

ALIANŢA DINTRE MUNCITORI ŞI ŢĂRANII MUNCITORI ŞI EXPLOATAŢI. *Scrisoare către redacţia „Pravdei"* . . . . . 107—109

www.dacoromanica.ro

*CU PRIVIRE LA RETRIBUIREA SLUJBAŞILOR ŞI FUNCŢIONARILOR SUPERIORI. *Proiect de hotărîre a C.C.P.* 110

*PROIECT DE DECRET CU PRIVIRE LA DREPTUL DE REVOCARE . . . . . 111—112

TEZELE LEGII CU PRIVIRE LA CONFISCAREA IMOBILELOR CU LOCUINŢE DE ÎNCHIRIAT . . . 113

*RAPORT CU PRIVIRE LA DREPTUL DE REVOCARE PREZENTAT LA ŞEDINŢA C.E.C. DIN RUSIA 21 NOIEMBRIE (4 DECEMBRIE) 1917 . . . . . 114—116

*CUVÎNTARE ROSTITĂ LA PRIMUL CONGRES GENERAL AL FLOTEI MILITARE 22 NOIEMBRIE (5 DECEMBRIE) 1917. *Proces-verbal* . . . . . 117—123

*PREFAŢĂ LA BROŞURA „MATERIALE CU PRIVIRE LA PROBLEMA AGRARĂ“ . . . . . 124—125

CONSPECT DE PROGRAM AL TRATATIVELOR DE PACE . . . . . 126—127

*PROBLEME ALE POLITICII ECONOMICE . . 128

*SCHIŢĂ A PROGRAMULUI DE MĂSURI ECONOMICE 129

*CU PRIVIRE LA LOZINCILE DEMONSTRAŢIEI . 130

DECRET CU PRIVIRE LA ARESTAREA CONDUCĂTORILOR RĂZBOIULUI CIVIL ÎMPOTRIVA REVOLUŢIEI 131

*CU PRIVIRE LA RĂSPUNDEREA PENTRU FORMULAREA UNOR ACUZAŢII NEÎNTEMEIATE. *Proiect de hotărîre a C.C. al P.M.S.D. (b) din Rusia* . . . 132

*INTERVENŢII FĂCUTE LA ŞEDINŢA DIN 29 NOIEMBRIE (12 DECEMBRIE) 1917 A C.C. AL P.M.S.D.(b) DIN RUSIA. *Proces-verbal* . . . . 133—134

*1 133

*2 133

*3 133

www.dacoromanica.ro

*CU PRIVIRE LA TRECEREA UZINELOR MILITARE LA O ACTIVITATE ECONOMICĂ UTILĂ. *Hotărîre a Consiliului Comisarilor Poporului* . . . . . 135—136

*DESPRE SARCINILE BIBLIOTECIII PUBLICE DIN PETROGRAD . . . . . 137—138

**ŞEDINŢA C.E.C. DIN RUSIA 1 (14) DECEMBRIE 1917* . . . . . 139—144

*1. INTERVENŢIE ÎN PROBLEMA CREĂRII CONSILIULUI ECONOMIC SUPERIOR. *Relatare apărută în presă* 139

*2. CUVÎNTARE ÎN PROBLEMA ADUNĂRII CONSTITUANTE 140

*3. REZOLUŢIE CU PRIVIRE LA DECRETUL ÎN LEGĂTURĂ CU PARTIDUL CADET . . 144

*CUVÎNTARE ROSTITĂ LA AL DOILEA CONGRES GENERAL AL SOVIETELOR DE DEPUTAŢI AI ŢĂRANILOR DIN RUSIA 2 (15) DECEMBRIE 1917 . 145—148

*MANIFEST CĂTRE POPORUL UCRAINEAN CU REVENDICĂRI ULTIMATIVE ADRESAT RADEI UCRAINENE . . . . . 149—151

*RAPORT CU PRIVIRE LA SITUAŢIA ECONOMICĂ A MUNCITORILOR DIN PETROGRAD ŞI SARCINILE CLASEI MUNCITOARE PREZENTAT LA ŞEDINŢA SECŢIEI MUNCITOREŞTI A SOVIETULUI DE DEPUTAŢI AI MUNCITORILOR ŞI SOLDAŢILOR DIN PETROGRAD 4 (17) DECEMBRIE 1917. *Relatare apărută în presă* . . . . . 152—154

CU PRIVIRE LA DESCHIDEREA ADUNĂRII CONSTITUANTE 155

*PROIECT DE APEL AL CELUI DE-AL DOILEA CONGRES GENERAL AL SOVIETELOR DE DEPUTAŢI AI ŢĂRANILOR DIN RUSIA CĂTRE ŢĂRĂNIME . . . . . 156—162

*NOTĂ CĂTRE F. E. DZERJINSKI CONŢINÎND PROIECTUL DE DECRET CU PRIVIRE LA LUPTA ÎMPOTRIVA CONTRAREVOLUŢIONARILOR ŞI SABOTORILOR . . . . . 163—165

www.dacoromanica.ro

RĂSPUNSURI LA ÎNTREBĂRILE PUSE DE DELEGAŢIA MUNCITORILOR DIN RAIONUL ALEKSANDROV-GRUŞEVSK . . . . . 166—167

*CUVÎNTARE ROSTITĂ LA ŞEDINŢA C.C. AL P.M.S.D. (b) DIN RUSIA 11 (24) DECEMBRIE 1917. *Proces-verbal* 168

*PROIECT DE REZOLUŢIE CU PRIVIRE LA BIROUL PROVIZORIU AL FRACŢIUNII BOLŞEVICE DIN ADUNAREA CONSTITUANTĂ 169

TEZE CU PRIVIRE LA ADUNAREA CONSTITUANTĂ . . . . . 170—175

*CUVÎNTARE ROSTITĂ LA CONGRESUL GENERAL EXTRAORDINAR AL MUNCITORILOR ŞI MAIŞTRILOR FEROVIARI 13 (26) DECEMBRIE 1917 . . . 176—177

PENTRU PÎINE ŞI PACE . . . . . 178—179

*CUVÎNTARE CU PRIVIRE LA NAŢIONALIZAREA BĂNCILOR, ROSTITĂ LA ŞEDINŢA DIN 14 (27) DECEMBRIE 1917 A C.E.C. DIN RUSIA. *Proces-verbal* . 180—182

PROIECT DE DECRET CU PRIVIRE LA ÎNFĂPTUIREA NAŢIONALIZĂRII BĂNCILOR ŞI LA MĂSURILE NECESARE ÎN LEGĂTURĂ CU ACEASTA . 183—186

*CU PRIVIRE LA ORGANIZAREA UNEI COMISII DE PRACTICIENI. *Proiect de hotărîre a C.C.P.* . . 187

ÎNTREBĂRI PUSE DELEGAŢILOR LA CONGRESUL GENERAL AL ARMATEI ÎN LEGĂTURĂ CU DEMOBILIZAREA ARMATEI . . . . . 188—189

*PROIECT DE REZOLUŢIE AL CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI 190

*REZOLUŢIA CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI CU PRIVIRE LA TRATATIVELE CU RADA . . . . . 191—192

PLEHANOV DESPRE TEROARE . . . . . 193—195

DIN JURNALUL UNUI PUBLICIST. *(Teme de prelucrat)* . . . . . 196—199

CEI SPERIAŢI DE PRĂBUŞIREA VECHIULUI ŞI CEI CARE LUPTĂ PENTRU NOU . . . . . 200—204

www.dacoromanica.ro

CUM TREBUIE ORGANIZATĂ ÎNTRECEREA? . . 205—215

*PROIECT DE DECRET CU PRIVIRE LA COMUNELE DE CONSUM . . . . . 216—220

*1. Teze preliminare 216

*2. Proiect de decret 218

*HOTĂRÎREA CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI CU PRIVIRE LA RĂSPUNSUL DAT DE RADĂ CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI . 221—222

*PROIECT DE REZOLUȚIE A C.C. AL P.M.S.D. (b) DIN RUSIA CU PRIVIRE LA EXCLUDEREA LUI S. A. LOZOVSKI DIN PARTID . . . . . 223—224

*HOTĂRÎREA C.C.P. CU PRIVIRE LA LUPTA ÎMPOTRIVA LUI KALEDIN 225

*1. Hotărîrea C.C.P. 225

*2. Completare la hotărîrea C.C.P. 225

1918

*CUVÎNTARE ROSTITĂ LA PLECAREA PRIMELOR EȘALOANE ALE ARMATEI SOCIALISTE 1 (14) IANUARIE 1918. *Scurtă relatare apărută în presă* . . . 226—227

*CU PRIVIRE LA NORMELE DE RETRIBUIRE A PERSOANELOR CU FUNCȚII DE RĂSPUNDERE *Proiect de hotărîre a C.C.P.* 228

DECLARAȚIA DREPTURILOR POPORULUI MUNCITOR ȘI EXPLOATAT . . . . . 231—233

CĂTRE CONGRESUL GENERAL AL ARMATEI ÎN LEGĂTURĂ CU DEMOBILIZAREA ARMATEI . . 234

*CONVORBIRE PRIN FIR DIRECT CU L. D. TROȚKI, PREȘEDINTELE DELEGAȚIEI SOVIETICE LA CONFERINȚA DE PACE DE LA BREST-LITOVSK 3 (16) IANUARIE 1918 235

*1. 235

*2. 235

*3. 235

*4. 235

www.dacoromanica.ro

*HOTĂRÎREA C.E.C. DIN RUSIA DIN 3 (16) IANUARIE 1918 236

*DECLARAŢIA FRACŢIUNII P.M.S.D. (BOLŞEVIC) DIN RUSIA CITITĂ LA ŞEDINŢA ADUNĂRII CONSTITUANTE DIN 5 (18) IANUARIE 1918 . . . . 237—238

OAMENI DE PE LUMEA CEALALTĂ . . . . . 239—241

*PROIECT DE DECRET CU PRIVIRE LA DIZOLVAREA ADUNĂRII CONSTITUANTE . . . . . 242—247

1. Teze 242

*2. Proiect de decret 245

*CUVÎNTARE CU PRIVIRE LA DIZOLVAREA ADUNĂRII CONSTITUANTE ROSTITĂ LA ŞEDINŢA COMITETULUI EXECUTIV CENTRAL DIN RUSIA 6 (19) IANUARIE 1918 . . . . . 248—252

ÎN LEGĂTURĂ CU ISTORICUL UNEI PĂCI NENOROCITE . . . . . 253—262

Teze cu privire la încheierea imediată a unei păci separate şi anexioniste 253

*POSTFAŢA LA TEZELE CU PRIVIRE LA ÎNCHEIEREA IMEDIATĂ A UNEI PĂCI SEPARATE ŞI ANEXIONISTE . . . . . 263—264

*CUVÎNTĂRI ÎN LEGĂTURĂ CU PROBLEMA RĂZBOIULUI ŞI PĂCII ROSTITE LA ŞEDINŢA C.C. AL P.M.S.D. (b) DIN RUSIA DIN 11 (24) IANUARIE 1918. *Proces-verbal* . . . . . 265—268

*1. 265

*2. 267

*3. 268

**AL TREILEA CONGRES GENERAL AL SOVIETELOR DE DEPUTAŢI AI MUNCITORILOR, SOLDAŢILOR ŞI ŢĂRANILQR DIN RUSIA. 10—18 (23—31) ianuarie 1918* . . . . . 269—300

*1. RAPORTUL DE ACTIVITATE AL CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI 11 (24) IANUARIE 271

www.dacoromanica.ro

*2. CUVÎNT DE ÎNCHEIERE LA RAPORTUL CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI 12 (25) IANUARIE 290

*3. PROIECT DE DECRET CU PRIVIRE LA ÎNLĂTURAREA DIN LEGISLAŢIA SOVIETICĂ A REFERIRILOR LA ADUNAREA CONSTITUANTĂ 295

*4. CUVÎNT DE ÎNCHEIERE ROSTIT LA ÎNCHIDEREA CONGRESULUI 18 (31) IANUARIE . 296

*DISPOZIŢIE CĂTRE STATUL-MAJOR AL GĂRZII ROŞII 301

*CONGRESUL GENERAL EXTRAORDINAR AL FEROVIARILOR DIN RUSIA. 5—30 ianuarie (18 ianuarie — 12 februarie) 1918 . . . . . 302—320

*1. RAPORTUL CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI 13 (26) IANUARIE 302

*2. RĂSPUNSURI LA BILETE 316

*CONSFĂTUIREA PREZIDIULUI SOVIETULUI DIN PETROGRAD CU REPREZENTANŢII ORGANIZAŢIILOR DE APROVIZIONARE 14 (27) IANUARIE 1918 . . . . . 321—324

*1. INTERVENŢII ÎN LEGĂTURĂ CU PROBLEMA MĂSURILOR CE TREBUIE LUATE ÎN VEDEREA LUPTEI ÎMPOTRIVA FOAMETEI . . 321

*1. 321

*2. 321

*2. PROIECT DE REZOLUŢIE 323

*DESPRE MĂSURILE ÎN VEDEREA ÎMBUNĂTĂŢIRII SITUAŢIEI APROVIZIONĂRII. *Proiect de hotărîre a C.C.P.* 325

*CU PRIVIRE LA SALARIU. *Proiect de hotărîre a C.C.P.* 326

*PROIECT DE DECRET CU PRIVIRE LA NAŢIONALIZAREA FLOTEI COMERCIALE MARITIME ŞI FLUVIALE . . . . . 327—328

1. Proiect de decret 327

*2. Adaos la proiect 328

www.dacoromanica.ro

*INTERVENŢII FĂCUTE LA ŞEDINŢA C.C. AL P.M.S.D. (b) DIN RUSIA 19 IANUARIE (1 FEBRUARIE) 1918. *Proces-verbal* . . . . . 329—331

*1. 329

*2. 330

*3. 330

*4. 330

*5. 331

*6. 331

PRIN RADIO CĂTRE TOŢI CETĂŢENII. CĂTRE DELEGAŢIA PENTRU TRATATIVELE DE PACE DE LA BREST-LITOVSK ÎN SPECIAL 332

*RADIOGRAMĂ CĂTRE TOŢI CETĂŢENII . . . 333

*CUVÎNTARE ROSTITĂ ÎN FAŢA AGITATORILOR TRIMIŞI ÎN PROVINCIE 23 IANUARIE (5 FEBRUARIE) 1918. *Relatare apărută în presă* . . . . . 334—339

*CU PRIVIRE LA TRECEREA UZINELOR DE ARMAMENT LA O ACTIVITATE ECONOMICĂ UTILĂ. *Proiect de hotărîre a C.C.P.* 340

*INTERVENŢII FĂCUTE LA ŞEDINŢA DIN 24 IANUARIE (6 FEBRUARIE) 1918 a C.C. AL P.M.S.D. (b) DIN RUSIA. *Proces-verbal* 341

*1. 341

*2. 341

*3. 341

*CUVÎNTARE ROSTITĂ LA ŞEDINŢA DIN 28 IANUARIE (10 FEBRUARIE) 1918 A CONGRESULUI COMITETELOR AGRARE ŞI AL SECŢIEI ŢĂRĂNEŞTI A CELUI DE-AL III-LEA CONGRES AL SOVIETELOR. *Relatare apărută în presă* . . . . . 342—343

BREST-LITOVSK. DELEGAŢIA RUSĂ PENTRU TRATATIVELE DE PACE. LUI TROŢKI. 344

HOTĂRÎREA C.C.P. CU PRIVIRE LA NORMELE POTRIVIT CĂRORA POT FI PRIMIŢI ÎN SERVICIU SABOTORII 345

www.dacoromanica.ro

*INTERVENŢII FĂCUTE LA ŞEDINŢA DIN 18 FEBRUARIE 1918 (DIMINEAŢA) A C.C. AL P.M.S.D. (b) DIN RUSIA. *Proces-verbal* . . . . . 346—347

*1. 346

*2. 346

*3. 346

*CUVÎNTĂRI ROSTITE LA ŞEDINŢA DIN 18 FEBRUARIE 1918 (SEARA) A C.C. AL P.M.S.D. (b) DIN RUSIA. *Proces-verbal* . . . . . 348—350

*1. 348

*2. 349

*PROIECTUL RADIOGRAMEI CĂTRE GUVERNUL IMPERIULUI GERMAN 351

*CUVÎNTARE ROSTITĂ LA ŞEDINŢA COMUNĂ DIN 19 FEBRUARIE 1918 A FRACŢIUNII BOLŞEVICILOR ŞI A ESERILOR DE STÎNGA DIN C.E.C. DIN RUSIA. *Scurtă relatare apărută în presă* 352

*CONVORBIREA DIN 20 FEBRUARIE 1918 CU SOVIETUL DIN MOSCOVA PRIN FIR DIRECT . . . 353

*CUVÎNTARE ROSTITĂ ÎN FAŢA PUŞCAŞILOR LETONI 20 FEBRUARIE 1918. *Scurtă relatare apărută în presă* 354

DESPRE FRAZEOLOGIA REVOLUŢIONARĂ . . . 355—366

1. 355

2. 357

3. 359

4. 360

5. 361

6. 363

7. 364

8. 366

TELEFONOGRAMĂ CĂTRE COMISIA EXECUTIVA A COMITETULUI DIN PETROGRAD ŞI CĂTRE TOATE COMITETELE RAIONALE ALE PARTIDULUI BOLŞEVIC 367

www.dacoromanica.ro

PATRIA SOCIALISTĂ ESTE ÎN PRIMEJDIE! . . . 368—371

*COMPLETARE LA DECRETUL CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI „PATRIA SOCIALISTĂ ESTE ÎN PRIMEJDIE!" . . . . . 372—373

DESPRE RÎIE . . . . . 374—378

*NOTA TRANSMISĂ PRIN FIR DIRECT LA 22 FEBRUARIE 1918 LUI V. N. PODBELSKI LA MOSCOVA . 379

PACE SAU RĂZBOI? . . . . . 380—382

*INTERVENŢII FĂCUTE LA ŞEDINŢA DIN 23 FEBRUARIE 1918 A C.C. AL P.M.S.D. (b) DIN RUSIA. *Proces-verbal* . . . . . 383—385

*1. 383

*2. 383

*3. 384

*4. 384

*5. 384

*6. 384

*7. 385

*8. 385

*CUVÎNTARE ROSTITĂ LA ŞEDINŢA COMUNĂ DIN 23 FEBRUARIE 1918 A FRACŢIUNII BOLŞEVICE ŞI A FRACŢIUNII SOCIALIŞTILOR-REVOLUŢIONARI DE STÎNGA DIN C.E.C. DIN RUSIA. *Relatare apărută în presă* 386

ÎN CE CONSTĂ GREŞEALA? . . . . . 387—389

*RAPORT PREZENTAT LA ŞEDINŢA DIN 24 FEBRUARIE 1918 A C.E.C. DIN RUSIA . . . . . 390—394

*HOTĂRÎREA CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI CU PRIVIRE LA ACCEPTAREA CONDIŢIILOR DE PACE PROPUSE DE GERMANIA . . 395

O PACE NEFERICITĂ . . . . . 396—397

*NOTĂ CU PRIVIRE LA NECESITATEA DE A SEMNA PACEA 398

www.dacoromanica.ro

*INTERVENŢII LA ŞEDINŢA DIN 24 FEBRUARIE 1918 A C.C. AL P.M.S.D. (b) DIN RUSIA. *Din procesul-verbal* . . . . . 399—402

*1. 399

*2. 399

*3. 400

*4. 400

*5. 400

*6. 400

*7. 401

*8. 401

*9. 401

*10. 402

*11. 402

POZIŢIA C.C. AL P.M.S.D. (BOLŞEVIC) DIN RUSIA ÎN PROBLEMA UNEI PĂCI SEPARATE ŞI ANEXIONISTE . . . . . 403—406

O LECŢIE DUREROASĂ, DAR NECESARĂ . . . 407—411

*PROIECT DE HOTĂRÎRE A CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI CU PRIVIRE LA EVACUAREA GUVERNULUI 412

UN LUCRU STRANIU ŞI MONSTRUOS . . . . 413—421

PE TERENUL PRACTIC . . . . . 422—423

*PROIECT DE ORDIN CĂTRE TOATE SOVIETELE DE DEPUTAŢI 424

*INTERVENŢII FĂCUTE LA ŞEDINŢA DIN 4 MARTIE 1918 A CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI . . . . . 425—428

*1. 425

*2. 426

*3. 428

O LECŢIE SERIOASĂ ŞI O RĂSPUNDERE SERIOASĂ 429—434

www.dacoromanica.ro

MATERIALE PREGĂTITOARE

*PLANUL CUVÎNTĂRII ÎN PROBLEMA AGRARĂ, ROSTITĂ LA CONGRESUL GENERAL EXTRAORDINAR AL SOVIETELOR DE DEPUTAŢI AI ŢĂRANILOR DIN RUSIA 14 (27) NOIEMBRIE 1917 . . 437

TEZE CU PRIVIRE LA SARCINILE PARTIDULUI + MOMENTUL ACTUAL . . . . . 438—439

*PLANUL TEZELOR CU PRIVIRE LA ADUNAREA CONSTITUANTĂ . . . . . 440—441

*PENTRU PROIECTUL DE DECRET CU PRIVIRE LA ÎNFĂPTUIREA NAŢIONALIZĂRII BĂNCILOR ŞI LA MĂSURILE NECESARE ÎN LEGĂTURĂ CU ACEASTA 442—444

*1. Schiţă a proiectului de decret 442

*2. Tezele proiectului de decret 443

Lista lucrărilor lui V. I. Lenin care n-au fost găsite pînă în prezent *(25 octombrie (7 noiembrie) 1917 — 5 martie 1918)* . . . . . 447—450

Lista documentelor la a căror redactare a participat V. I. Lenin . . . . . 451—454

Adnotări . . . . . 455—510

Indice de lucrări şi izvoare citate sau menţionate de V. I. Lenin . . . . . 511—527

Indice de nume . . . . . 528—562

Date din viaţa şi activitatea lui V. I. Lenin . . . . 563—604

ILUSTRAŢII

Portretul lui V. I. Lenin. 1918 . . . . . XXVIII—1

Prima pagină a ziarului „Rabocii i Soldat“ nr. 9 din 26 octombrie (8 noiembrie) 1917, cu apelul „Către muncitori, soldaţi şi ţărani“, scris de V. I. Lenin 9

Prima pagină a manuscrisului lui V. I. Lenin „Din jurnalul unui publicist (Teme de prelucrat)“. — Sfîrşitul lunii decembrie 1917 . . . . . 196—197

www.dacoromanica.ro

Prima pagină a manuscrisului lui V. I. Lenin „Declarația drepturilor poporului muncitor și exploatat". — Începutul lunii ianuarie 1918 229

Manuscrisul lui V. I. Lenin al tezelor proiectului de decret cu privire la dizolvarea Adunării constituante. — 6 (19) ianuarie 1918 243

Manuscrisul lui V. I. Lenin al proiectului de decret cu privire la naționalizarea flotei comerciale maritime și fluviale 18 (31) ianuarie 1918 . . . . . 326—327

Decretul C.C.P. „Patria socialistă este în primejdie!" (foaie volantă), scris de V. I. Lenin — 21 februarie 1918 369

Dat la cules 28.05.1965. Bun de tipar 08.08.1965. Apărut 1965. Hîrtie scris 1 A de 63 g/m², 540×840 16. Coli editoriale 36,53. Coli de tipar 40,50. A. 6216/1965. 1 planșă tipo + 2 planșe offset. C. Z. pentru biblioteci 3C23—R.

Tiparul executat sub comanda nr. 50 420 6000 la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii", Piața Scînteii nr. 1, București — Republica Socialista România.

www.dacoromanica.ro

www.dacoromanica.ro